

ELLEN G. WHITE ESTATE

BARNET I HJEMMET

ELLEN G. WHITE

Barnet i hjemmet

Ellen G. White

1980

**Copyright © 2020
Ellen G. White Estate, Inc.**

Information about this Book

Overview

This eBook is provided by the [Ellen G. White Estate](#). It is included in the larger free [Online Books](#) collection on the Ellen G. White Estate Web site.

About the Author

Ellen G. White (1827-1915) is considered the most widely translated American author, her works having been published in more than 160 languages. She wrote more than 100,000 pages on a wide variety of spiritual and practical topics. Guided by the Holy Spirit, she exalted Jesus and pointed to the Scriptures as the basis of one's faith.

Further Links

[A Brief Biography of Ellen G. White](#)
[About the Ellen G. White Estate](#)

End User License Agreement

The viewing, printing or downloading of this book grants you only a limited, nonexclusive and nontransferable license for use solely by you for your own personal use. This license does not permit republication, distribution, assignment, sublicense, sale, preparation of derivative works, or other use. Any unauthorized use of this book terminates the license granted hereby. (See [EGW Writings End User License Agreement](#).)

Further Information

For more information about the author, publishers, or how you can support this service, please contact the Ellen G. White Estate at

mail@whiteestate.org. We are thankful for your interest and feedback and wish you God's blessing as you read.

FORORD

Et ægteskab forener to hjerter og liv i kærlighed. Der skabes et nyt hjem, og grundlæggernes første interesse er, at børnene, der skal være dette nye hjems smykke, bliver godt opdraget. I dag overvejer forældre tankefuldt Manoas spørgsmål fordum: „Hvorledes skal vi forholde os og bære os ad med barnet?“ når de betragter den dyrebare og hjælpeløse gave, der er betroet i deres varetægt.

Betydningen af en vejledning i børneopdragelse forstås bedst, når vi lægger mærke til den fremtrædende plads, den indtager i Guds ord, og de hyppige og detaljerede henvisninger til emnet i Profetiens Ånds skrifter. I sine mange bøger og i særdeleshed i de artikler om praktisk kristen levevis, der fra uge til uge er fremkommet i samfundets blade, kommer fru White med en rigdom af råd til forældrene. Desuden henvender hun sig til forskellige familier med hundredvis af personlige vidnesbyrd, hvor hun særskilt behandler de problemer, disse stod overfor. I disse artikler og personlige vidnesbyrd beskriver hun de principper, der bør lede forældrene, og den fremgangsmåde, de bør følge, sådan som det blev fremholdt for hende i synerne.

I sine sidste år udtrykte fru White et ønske om at udgive en bog for kristne forældre, der kunne klarlægge „moderens pligt og hendes indflydelse over børnene“. Med denne bog og den nylig udsendte („Det kristne hjem“) er dette ønske nu blevet opfyldt. Kun [6] en gennemlæsning af de betydningsfulde råd i denne bog under bøn og med eftertanke kan åbenbare den vældige og vidtrækkende indflydelse, som en passende opdragelse af barnet har; hvilket Gud har givet forældrene ansvaret for.

Det, at fru White var mor til fire drenge, gjorde det muligt for hende på en forstående og sympatisk måde at fremholde den undervisning, der blev givet hende. Hendes erfaring i den praktiske anvendelse af de principper, hun fremholdt for andre, skaber tillid hos læseren.

Alt materiale fra E. G. Whites hånd er blevet taget i brug under forberedelsen af denne bog, og fuldstændige kildehenvisninger fore-

kommer efter hvert kapitel. Eftersom bogens indhold er sammensat af kildemateriale, der er skrevet over en periode på halvfjerds år, forekommer der lejlighedsvis uundgåelige brud på tankegang og henvendelsesform, når forskellige udtalelser kædes sammen i deres naturlige emnemæssige rækkefølge. Udgiverne har begrænset deres arbejde til blot at udvælge og arrangere de forskellige citater og tilføje overskrifterne.

Denne bog blev udarbejdet under ledelse af bestyrelsen for Ellen G. Whites skrifter på dennes kontor i Washington, D.C. Arbejdet er blevet udført i overensstemmelse med fru Whites anvisning til sine kuratorer, at de skulle sørge for, at der blev udgivet citatsamlinger fra hendes manuskripter, bøger og artikler.

Der er et stort behov for denne bog. Evige interesser står på spil. De detaljerede råd om disciplin, karakterdannelse og fysisk og åndelig uddannelse vil blive værdsat af alle betænksomme forældre. Det er udgivernes højeste ønske, at denne bog sammen med „Det kristne hjem“, „Budskaber til de unge“ og andre bøger af E. G. White med råd til forældre og unge må tjene som vejledning for fædre og mødre i deres betydningsfulde gerning.

[7]

INDHOLD

Indhold

Information about this Book	i
FORORD	iv
INDHOLD	vi
TIL LÆSEREN	xi
AFSNIT 1—HJEMMET — DEN FØRSTE SKOLE	13
Kapitel 1—HJEMMETS BETYDNING SOM SKOLE	14
Kapitel 2—DE FØRSTE LÆRERE	17
Kapitel 3—HVORNÅR SKAL BARNETS UDDANNELSE BEGYNDE?	21
AFSNIT 2—METODER OG TEKSTBØGER	23
Kapitel 4—OPDRAGELSESMETODER	24
Kapitel 5—BIBELEN SOM LÆREBOG	31
Kapitel 6—NATURENS BOG	34
Kapitel 7—PRAKTISK UNDERVISNING FRA NATURENS BOG	40
AFSNIT 3—TILSTRÆKKELIGT UDDANNEDE LÆRERE .	47
Kapitel 8—FORBEREDELSE ER NØDVENDIG	48
Kapitel 9—ET KALD TIL SELVUDVIKLING	54
AFSNIT 4—YDIGHED DEN VIGTIGSTE LEKTIE	59
Kapitel 10—NØGLEN TIL LYKKE OG FREMGANG ...	60
Kapitel 11—SKAL LÆRES FRA GANSKE SMÅ	63
Kapitel 12—LYDIGHED MÅ BLIVE EN VANE	65
AFSNIT 5—ANDEN GRUNDLÆGGENDE UNDERVISNING	69
Kapitel 13—SELVBEHERSKELSE	70
Kapitel 14—STILFÆRDIGHED, RESPEKT OG ÆRBØDIGHED	74
Kapitel 15—OMHU VED BEHANDLINGEN AF EJENDELE	77
Kapitel 16—SUNDHEDSPRINCIPPER	79
Kapitel 17—RENLIGHED	81
Kapitel 18—PROPERHED, ORDEN OG REGELMÆSSIGHED	84
Kapitel 19—RENHED	87
AFSNIT 6—LEKTIONER I PRAKTISKE DYDER	91

Kapitel 20—HJÆLPSOMHED	92
Kapitel 21—FLID	94
Kapitel 22—FORETAGSOMHED OG UDHOLDENHED	99
Kapitel 23—SELVFORNÆGTELSE, USELVISKHED OG BETÆNKSOMHED	101
Kapitel 24—SPARSOMMELIGHED OG ØKONOMISK SANS	104
AFSNIT 7—UDVIKLING AF KRISTNE KARAKTERTRÆK	107
Kapitel 25—ENKELHED	108
Kapitel 26—HØFLIGHED OG TILBAGEHOLDENHED	111
Kapitel 27—GLÆDE OG TAKNEMMELIGHED	113
Kapitel 28—SANDFÆRDIGHED	116
Kapitel 29—ÆRLIGHED OG RETSKAFFENHED	118
Kapitel 30—SELVTILLID OG ÆRESFØLELSE	121
AFSNIT 8—DEN STØRSTE OPGAVE	
— KARAKTERUDVIKLING	125
Kapitel 31—KARAKTERENS BETYDNING	126
Kapitel 32—HVORLEDES KARAKTEREN FORMES	129
Kapitel 33—FORÆLDRENES ANSVAR FOR KARAKTERENS UDVIKLING	133
Kapitel 34—FREM GANGSMÅDER DER ØDELÆGGER KARAKTEREN	138
Kapitel 35—HVORLEDES FORÆLDRE KAN OPBYGGE STÆRKE KARAKTERER	145
AFSNIT 9—KARAKTERBYGNINGENS GRUNDELEMENTER	151
Kapitel 36—FORDELEN VED DE FØRSTE ÅR	152
Kapitel 37—VANENS MAGT	157
Kapitel 38—TAG HENSYN TIL ALDER, ANLÆG OG TEMPERAMENT	161
Kapitel 39—VILJENS BETYDNING FOR FREMGANG	165
Kapitel 40—KRISTNE PRINCIPPER I PRAKSIS	170
AFSNIT 10—DISCIPLIN OG DENS HÅNDHÆVELSE	175
Kapitel 41—DISCIPLINENS FORMÅL	176
Kapitel 42—TIDEN TIL AT INDFØRE DISCIPLIN	181
Kapitel 43—DISCIPLIN I HJEMMET	185
Kapitel 44—UDØVELSE AF DISCIPLIN OG REVSELSE	194
Kapitel 45—MED KÆRLIGHED OG BESTEMTHED	205

AFSNIT 11—MANGELFULD OPDRAGELSE	215
Kapitel 46—EFTERGIVENHEDENS ONDER	216
Kapitel 47—EN SLAP DISCIPLIN OG DENS FØLGER	219
Kapitel 48—BARNETS REAKTION	222
Kapitel 49—SLÆGTNINGES HOLDNING	229
AFSNIT 12—UDVIKLING AF ÅNDSEVNERNE	233
Kapitel 50—HVAD OMFATTER SAND UDDANNELSE?	234
Kapitel 51—FORBEREDELSEN TIL SKOLEGANGEN	239
Kapitel 52—VALG AF SKOLE	242
Kapitel 53—MENIGHEDENS ANSVAR	249
Kapitel 54—LÆRERE OG FORÆLDRE I FÆLLESSKAB	254
Kapitel 55—SAMMENHOLD OM DISCIPLINEN	258
Kapitel 56—GYMNASIE- OG UNIVERSITETSUDDANNELSE	262
AFSNIT 13—DEN FYSISKE UDVIKLINGS GRUNDLÆGGENDE BETYDNING	269
Kapitel 57—MOTION OG SUNDHED	270
Kapitel 58—OPLÆRING TIL DET PRAKTISKE LIV	274
Kapitel 59—UNDERVISNING I NYTTIGE ERHVERV	282
Kapitel 60—KENDSKAB TIL OG LYDIGHED MOD LIVETS LOVE	286
AFSNIT 14—OPRETHOLDELSE AF LEGEMLIG SUNDHED	293
Kapitel 61—HUSMODEREN I KØKKENET	294
Kapitel 62—SPIS FOR AT LEVE	300
Kapitel 63—AFHOLDENDE I ALT	312
Kapitel 64—HJEMMET OG AFHOLDSBEVÆGELSEN	318
AFSNIT 15—EN PASSENDE PÅKLÆDNING	327
Kapitel 65—VELSIGNELSEN VED EN RETTE PÅKLÆDNING	328
Kapitel 66—UNDERVISNING I DE GRUNDLÆGGENDE PRINCIPPER FOR PÅKLÆDNINGEN	333
Kapitel 67—MODENS FORTRYLLENDE MAGT	343
AFSNIT 16—OPRETHOLDELSE AF EN SUND MORAL	347
Kapitel 68—ALMINDELIGT FOREKOMMENDE DEMORALISERENDE LASTER	348
Kapitel 69—VIRKNINGEN AF SKADELIGE VANER	352

Kapitel 70—RÅD OG ADVARSLER	356
Kapitel 71—FORÆLDRENES ÅRVÅGENHED OG HJÆLP	362
Kapitel 72—KAMPEN FOR AT FORBEDRE SIG	368
AFSNIT 17—DE ÅNDELIGE KRÆFTER VÆKKES	373
Kapitel 73—ANSVARET OVER FOR DE EVIGE INTERESSER	374
Kapitel 74—HVERT HJEM EN MENIGHED	381
Kapitel 75—OM AT LEDE DE SMÅ BØRN TIL KRISTUS	386
Kapitel 76—FORBEREDELSE TIL MEDLEMSKAB AF MENIGHEDEN	392
AFSNIT 18—VIDEREFØRELSE AF DEN RELIGIØSE ERFARING	401
Kapitel 77—BIBELEN I HJEMMET	402
Kapitel 78—BØNNENS MAGT	411
Kapitel 79—SABBATEN — EN DAG MED FRYD	419
Kapitel 80—ÆREFRYGT FOR DET SOM ER HELLIGT	427
Kapitel 81—FORHOLDET MELLEM HJEM OG MENIGHED	435
AFSNIT 19—DOMMENS DAG	439
Kapitel 82—TIMEN ER NÆR	440
Kapitel 83—LØNNEN	444

TIL LÆSEREN

Det er forældrenes privilegium at kunne tage deres børn med sig til portene i Guds stad og sige: „Jeg har søgt at lære mine børn at elske Herren, at gøre hans vilje og herliggøre ham.“ For sådanne vil porten blive åbnet, og forældre og børn vil gå ind. Men ikke alle kommer ind. Nogle må blive udenfor med deres børn, hvis deres karakter ikke er blevet forvandlet ved lydighed mod Guds vilje. En hånd bliver løftet, og disse ord bliver udtalt: „I har forsømt hjemmets pligter. I har undladt at udføre den gerning, der ville have gjort sjælen skikket for det himmelske hjem. I kan ikke komme ind.“ Portene vil blive lukket for børnene, fordi de ikke har lært at gøre Guds vilje, og for forældrene, fordi de har tilsidesat det ansvar, der påhvilede dem.¹

Lyset har skinnet fra Guds ord og fra Åndens vidnesbyrd, således at ingen behøver at tage fejl med hensyn til deres pligt. Gud forlanger, at forældrene lærer deres børn at kende ham og at respektere hans krav. De skal oplære deres små som yngre medlemmer af Herrens familie til at have en smuk karakter og en elskelig natur, så at de kan blive i stand til at skinne i de himmelske sale. Ved at forsømme deres pligt og give børnene tilladelse til det onde lukker forældrene portene til Guds stad for dem. Disse kendsgerninger må indskærpes forældrene. De må vågne op og tage fat på det arbejde, de så længe har forsømt.²

ELLEN G. WHITE

---

¹Manuskript 31, 1909.

²Testimonies, V, s. 325. 326.

AFSNIT 1—HJEMMET — DEN FØRSTE	[14]
SKOLE	[15]

Kapitel 1—HJEMMETS BETYDNING SOM SKOLE

[16]

[17]

Uddannelsen begynder i hjemmet. — Det er i hjemmet, at barnets uddannelse skal begynde. Her er dets første skole. Her skal det med sine forældre som vejledere lære de ting, der skal lede det gennem livet — ting som respekt, lydighed, ærbødighed og selvkontrol. Hjemmets uddannelsesmæssige indflydelse er en afgjort magt til det gode eller det onde. Den virker på mange måder stille og gradvis, men når den stilles på rettens side, bliver den en vidtrækkende magt for sandhed og retfærdighed. Hvis barnet ikke bliver oplært rigtigt her, vil Satan uddanne det på sin egen måde. Derfor er skolen i hjemmet så vigtig!¹

Her lægges grundvolden. — Det påhviler alle forældre at give deres børn en fysisk, mental og åndelig oplæring. De må gøre deres til, at børnene får en velafbalanceret, harmonisk karakter. Dette er ikke nogen ringe og betydningsløs opgave, men noget, der kræver tålmodig og udholdende anstrengelse forenet med alvorlig omtanke og bøn. Der må lægges en god grundvold og rejses et stærkt og solidt skelet, og derefter må byggearbejdet, afpudsningen og fuldkommen-gørelsen skride fremad dag for dag.²

Nægt barnet alt andet end denne rettighed. — Forældre, husk at jeres hjem er en forskole, hvor jeres børn bliver gjort skikkede for hjemmet hinsides. Nægt dem hellere alt andet end den opdragelse, de bør modtage i deres tidligste år. Tillad ikke pirrelighed at komme til udtryk. Lær jeres børn at være venlige og tålmodige. Lær dem at være betænksomme over for andre. Således forbereder I dem til at træde i religionens ædle tjeneste.³

[18]

Hjemmet bør være en forberedelsesskole, hvor børn og unge bliver gjort duelige til at gøre tjeneste for Me-steren og forberedte til at gå i den højere skole i Guds rige.⁴

Ikke noget underordnet. — Uddannelsen i hjemmet bør ikke betragtes som noget underordnet. Den indtager førstepladsen i al

sand uddannelse. Det er betroet fædre og mødre at forme deres børns sind.⁵

Hvor er dette ordsprog rammende: „Som grenen bøjes, formes træet.“ Det kan overføres på vore børns oplæring. Forældre, vil I huske, at jeres børns opdragelse fra deres første år er overladt til jer som et helligt hverv? Disse unge træer skal formes med nænsomhed, så de kan blive overflyttet til Herrens have. Opdragelsen i hjemmet må ikke på nogen måde forsømmes. De, som tilsidesætter dette, tilsidesætter en religiøs pligt.⁶

Børneopdragelsens store omfang. — Opdragelsen i hjemmet har stor betydning og omfatter meget. Abraham blev kaldt de troendes fader. Blandt de ting, der gjorde ham til et bemærkelsesværdigt eksempel på gudfrygtighed, var den strenge agtelse, han viste for Guds bud i sit hjem. Han dyrkede religionen hjemme. Han, som ser den opdragelse, der gives i hvert eneste hjem, og som kan bedømme indflydelsen af denne opdragelse, sagde: „Jeg har jo udvalgt ham, for at han skal pålægge sine børn og sine efterkommere at vogte på Herrens vej ved at øve retfærdighed og ret.“⁷

Gud befalede hebræerne at lære deres børn hans be-falinger og at gøre dem bekendt med alt, hvad han havde gjort for dem. Hjemmet og skolen var ét. I stedet for fremmede læber skulle fader og moder i kærlighed belære deres børn. Guds tanker var knyttet til alle dagliglivets begivenheder i hjemmet. Guds vældige gerninger ved udfrielsen af sit folk blev skildret med veltalenhed og ærbødig ærefrygt. De store sandheder om Guds forsyns styrelse og det kommende liv blev indprentet i det unge sind. Det blev gjort bekendt med det sande, det gode og det smukke. [19]

Undervisningen blev illustreret med figurer og symboler og blev således bedre fæstet i hukommelsen. Gennem dette levende billedsprog blev barnet næsten fra spæd oplært i fædrenes mysterier, visdom og forventning og ledet til tanker, følelser og forventninger, der nåede ud over det synlige og forgængelige til det usynlige og evige.⁸

Den går forud for og bereder til den almindelige skolegang. — Forældrenes arbejde går forud for lærerens. De har en skole i hjemmet — det første trin. Hvis de under bøn omhyggeligt søger at kende og udføre deres pligt, vil de berede børnene til det andet trin — at modtage undervisning fra læreren.⁹

Den former karakteren. — Hjemmet kan være en skole, hvor børnene virkelig får formet deres karakter i tempelstil.¹⁰

Uddannelsen i hjemmet i Nazaret. — Jesus fik sin ud-dannelse i hjemmet. Hans moder var den første lærer, han havde blandt menneskene. Det var fra hendes læber og fra profeternes skriftruller, han fik undervisning om himmelske ting. Han voksede op i et hjem på landet og bar trofast og glad sin del af familiens byrder. Han, som havde været Himmels fyrste, var en villig tjener og en kærlig og lydige søn. Han lærte et håndværk og arbejdede med sine egne hænder på værkstedet sammen med Josef.¹¹

---

¹Counsels to Parents, Teachers, and Students, s. 107.

²Samme, s. 107. 108.

³Manuskript 102, 1903.

⁴Manuskript 7, 1899.

⁵Review and Herald, 6. juni 1899.

⁶Manuskript 84, 1897.

⁷Brev 9, 1904.

⁸Fundamentals of Christian Education, s. 95. 96.

⁹Review and Herald, 13. juni 1882.

¹⁰Manuskript 136, 1898.

¹¹Sundhed og livslykke, s. 57. 58.

Forældrene må forstå deres ansvar. — Faderen og moderen bør være deres børns første lærere.¹

Fædre og mødre bør forstå deres ansvar. Verdens snarer ligger for de unges fødder. De store masser lokkes af egoisme og sanselige nydelser. De kan ikke se de skjulte farer eller den frygtelige afslutning på den vej, som for dem synes at føre til lykke. Ved at give efter for lysterne og lidenskaberne mister de deres kræfter, og millioner af menneskers liv går til grunde både i denne verden og for evigt. Forældre bør huske på, at deres børn er nødt til at møde disse fristelser. Allerede før barnets fødsel bør der tages sådanne forholdsregler, som kan sætte barnet i stand til at optage kampen imod det onde med held.²

For hvert skridt behøver forældrene mere end menneskelig visdom for at kunne forstå, hvordan de bedst kan opdrage deres børn til et nyttigt og lykkeligt liv her og til den højere tjeneste og større glæde herefter.³

Opdragelsen en vigtig del af Guds plan. — Børne-opdragelsen udgør et vigtigt led i Guds plan til bevis for kristendommens kraft. Der påhviler forældrene et højtideligt ansvar for at oplære deres børn på en sådan måde, at de vil gøre godt og ikke ondt mod dem, de omgås, når de går ud i livet.⁴

Forældrene bør ikke tage let på opdragelsen af deres børn og ikke forsømme den under nogen omstændigheder. De bør bruge megen tid til omhyggeligt at granske de love, der styrer vor tilværelse. De bør først og fremmest tænke på, hvordan de kan behandle børnene så forstandigt, at de får en sund sjæl i et sundt legeme. . . .

[21]

Mange, der bekender sig til at være Kristi efterfølgere, forsømmer i sørgelig grad hjemmets pligter. De har ingen fornemmelse af betydningen af det hellige hverv, som Gud har betroet dem, nemlig at forme deres børns karakter sådan, at de får moralsk modstandskraft til at afvise de mange fristelser, der ligger som en snare for de unges fødder.⁵

Samarbejde med Gud er nødvendigt. — Kristus bad ikke sin Fader om at tage disciplene ud af verden, men om at bevare dem fra det onde i verden, at bevare dem fra at give efter for de fristelser, de ville møde overalt. Denne bøn burde fædre og mødre bede for deres børn. Men skal de bede til Gud og derpå overlade deres børn til at gøre, som de har lyst? Gud kan ikke bevare børnene fra det onde, hvis forældrene ikke samarbejder med ham. Modigt og med glæde bør forældrene tage gerningen op og føre den videre under utrættelige anstrengelser.⁶

Hvis forældrene ejede følelsen af, at de aldrig blev fri for ansvaret for at opdrage og oplære deres børn for Gud, og hvis de ville udføre deres gerning i tro og i samarbejde med Gud under alvorlig bøn, så ville det lykkes dem at føre deres børn til Frelseren.⁷

Hvordan et ægtepar tog deres ansvar. — En engel fra Himmelen kom for at fortælle Zakarias og Elisabet, hvorledes de skulle oplære og opdrage deres barn og samarbejde med Gud i uddannelsen af en budbringer til at forkynde Kristi komme. Som forældre skulle de trofast samarbejde med Gud i at forme Johannes' karakter således, at den ville sætte ham i stand til at udføre den opgave, Gud havde tildelt ham, som en dygtig arbejder.

[22] Johannes var deres alderdoms søn og født ved et mirakel, og forældrene kunne have tænkt, at han skulle udføre en særlig gerning for Herren, og at Herren ville tage sig af ham. Men forældrene tænkte ikke således. De flyttede til et afsides sted på landet, hvor deres søn ikke ville blive udsat for bylivets fristelser eller overtalt til ikke at følge de råd og formaninger, de som forældre ville give ham. De gjorde deres til at udvikle en karakter i barnet, der på enhver måde ville opfylde den hensigt, Gud havde med hans liv. ... De opfyldte deres hellige pligt.⁸

Betragt børnene som betroet af Gud. — Forældre skal betragte deres børn som betroet dem af Gud, for at de skal opdrage dem for den himmelske familie. Lær dem at frygte og elske Gud, for „Herrens frygt er visdoms begyndelse“.⁹

De, der er tro mod Gud, vil repræsentere ham i deres hjem. De vil betragte opdragelsen af deres børn som et helligt hverv, der er betroet dem af den Højeste.¹⁰

Forældre bør dygtiggøre sig som kristne lærere. — Forældrenes gerning, der betyder så meget, er overordentlig forsømt. For-

ældre, vågn op af jeres åndelige slummer og indse, at den første belæring, barnet skal modtage, skal det modtage af jer. I skal lære jeres små at kende Kristus. Dette må I gøre, før Satan sår sin sæd i hjerterne. Kristus kalder på børnene, og de skal føres til ham, idet de opdrages til at være flittige, renlige og ordentlige. Det er denne opdragelse, Kristus ønsker, de skal modtage.¹¹

Synden lurer på forældrene, hvis de ikke tager sig sammen og dygtiggør sig til at blive forstandige og pålidelige kristne lærere.¹²

Nødvendigt med enighed mellem forældre. — Mand og hustru skal stå sammen om deres arbejde i hjemmets skole. De må være meget varsomme og påpasselige med, hvad de siger, for at de ikke skal åbne en dør for fristelsen, hvor Satan kan gå ind og vinde sejr på sejr. De må være venlige og høflige mod hinanden, idet de handler på en sådan måde, at de kan respektere hinanden. Den ene bør hjælpe den anden med at bringe en behagelig og sund atmosfære ind i hjemmet. De bør ikke være uenige i overværelse af deres børn. Den kristne værdighed bør altid bevares.¹³

[23]

Hvert barn har fået en særlig vejleder. — Moderen må altid stå hævet over andre i børnenes opdragelse. Mens der påhviler faderen alvorlige og betydningsfulde pligter, må moderen med sin næsten bestandige omgang med børnene, især i deres første år, altid være deres særlige vejleder og ledsager.¹⁴

Opdragelsen består i mere end forskrifter. — Forældre må lære ubetinget lydighed mod Guds stemme, som lyder til dem i hans ord, og når de lærer denne lektie, kan de lære deres børn respekt og lydighed i ord og handling. Dette er den gerning, der må udføres i hjemmet. De, som gør dette, vil selv stræbe opad, idet de erkender, at de må højne deres børn. Denne opdragelse består i mere end forskrifter.¹⁵

En tilfældig opdragelse ikke acceptabel. — En tilfældig opdragelse i hjemmet vil ikke kunne bestå i dommen. Kristne forældre må forene tro og gerning. Hvad Abraham pålagde sine børn, skal de pålægge deres. Det mål, alle forældre skal leve op til, er dette: De skal „vogte på Herrens vej“. Enhver anden vej fører ikke til Guds stad, men til ødelæggerens rækker.¹⁶

Forældrene bør bedømme opdragelsen. — Vil forældrene bedømme deres arbejde med at opdrage og oplære deres børn og overveje, om de har gjort deres pligt i håbet og troen på, at disse

[24] børn vil blive en glædens krone på Jesu Kristi dag? Har de arbejdet således for deres børns vel, at Jesus kan skue ned fra Himmelen og hellige deres bestræbelser ved sin Helligånd? Forældre, det påhviler jer at opdrage jeres børn til den største brug-barhed i dette liv og til at få de! i den kommende herlighed til sidst.¹⁷

---

¹Manuskript 67, 1903.

²Sundhed og livslykke, s. 35.

³Review and Herald, 13. sept. 1881.

⁴Signs of the Times, 25. sept. 1901.

⁵Pacific Health Journal, april 1890.

⁶Review and Herald, 9. juli 1901.

⁷Signs of the Times, 9. april 1896.

⁸Samme, 16. april 1896.

⁹Samme.

¹⁰Manuskript 103, 1902.

¹¹Review and Herald, 9. okt. 1900.

¹²Manuskript 38, 1895.

¹³Brev 272, 1903.

¹⁴Pacific Health Journal, jan. 1890.

¹⁵Manuskript 84, 1897.

¹⁶Review and Herald, 30. marts 1897.

¹⁷Good Health, jan. 1880.

Kapitel 3—HVORNÅR SKAL BARNETS UDDANNELSE BEGYNDE?

[25]

Uddannelsen begynder med det spæde barn. — Ordet „uddannelse“ betyder mere end et studium på højskole. Uddannelsen begynder med spædbarnet i moderens arme. Medens moderen former og danner børnenes karakter, uddanner hun dem.¹

Forældre sender deres børn i skole, og når de har gjort det, mener de, at de har opdraget dem. Men opdragelse er noget, der går dybere end mange forstår. Den omfatter hele den proces, barnet gennemgår fra den tidligste barndom til ungdommen og fra ung til voksen. Så snart barnet er i stand til at forme en tanke, bør opdragelsen begynde.²

Begynd mens sindet er mest påvirkeligt. — Opdragelsen bør begynde i den tidligste barndom, for da er sindet mest påvirkeligt, og lektien bliver husket.³

Barnet bør faktisk oplæres i hjemmets skole fra vugge til voksen. Ligesom det er tilfældet på enhver velordnet skole, vil lærerne selv opnå en betydningsfuld viden, og her bør især moderen, som er hjemmets førstelærer, lære de mest værdifulde lektier i sit liv.⁴

Det er forældrenes pligt at tale på rette måde.... Dag for dag bør forældrene lære noget i Kristi skole af ham, som elsker dem. Da vil beretningen om Guds evige kærlighed blive gentaget for de små i skolen i hjemmet. Således vil børnene, før forstanden er fuldt udviklet, optage den rette ånd fra deres forældre.⁵

Vær opmærksom på den tidlige opdragelse. — Børnenes tidligste opdragelse er et emne, som alle burde studere omhyggeligt. Det er vigtigt, at vi beskæftiger os med vore børns opdragelse, for deres frelse afhænger for en stor del af den opdragelse, de får i barndommen. Forældre og værger må selv bevare hjerte og liv rent, hvis de ønsker, at deres børn skal være rene. Som fædre og mødre bør vi opdrage på os selv. Så kan vi som lærere i hjemmet opdrage vore børn og berede dem for den evige arv.⁶

[26]

Begynd rigtigt. — Jeres børn er Guds ejendom, købt for en høj pris. O, fædre og mødre, vær meget omhyggelige med at behandle dem, som Kristus ville gøre det.⁷

De unge bør opdrages på en klog og forstandig måde, for de forkerte vaner, der dannes i barndommen og ungdommen, hænger ofte fast hele livet igennem. Måtte Gud hjælpe os til at se det nødvendige i at begynde rigtigt.⁸

Det betydningsfulde i det første barns opdragelse. — Især bør det første barn opdrages med stor omhu, for det vil opdrage de andre. Børnene udvikles efter den påvirkning, de får fra deres omgivelser. Hvis de er sammen med nogen, der er støjende og voldsomme, bliver de også støjende og næsten utålelige.⁹

Planten — en anskuelsesundervisning i børneopdragelse. — Plantens gradvise udvikling fra sædekornet er en anskuelsesundervisning i børneopdragelse. Der kommer „først strå, så aks og så fuld kerne i akset“. Mark. 4, 28. Han, som har givet denne lignelse, skabte det lille frøkorn, gav det livsbetingelser og fastsatte de love, der bestemmer dets vækst. Og de sandheder, vi lærer af lignelsen, blev virkeliggjort gennem hans eget liv. Han, Himmelens majestæt og ærens konge, blev et lille barn i Betlehem og var en tid et billede på det hjælpeløse barn, der behøver en moders omsorg. I sin barndom handlede og talte han som et barn, ærede sine forældre og udførte, hvad de ønskede. Men så snart hans forståelse vågnede, voksede han bestandig i nåde og i viden om sandheden.¹⁰

¹Good Health, juli 1880.

²Review and Herald, 27. juni 1899.

³Brev I, 1877.

⁴Pacific Health Journal, maj 1890.

⁵Manuskript 84, 1897.

⁶Review and Herald, 8. sept. 1904.

⁷Manuskript 126, 1897.

⁸The Gospel Herald, 24. dec. 1902.

⁹Manuskript 64, 1899.

¹⁰Uddannelse, s. 106.

**AFSNIT 2—METODER OG
TEKSTBØGER**

[28]

[29]

[30]

Kapitel 4—OPDRAGELSESMETODER

[31]

Forældrestyret bør studeres. — Forældrenes arbejde bliver sjældent udført, sådan som det bør gøres. . . . Forældre, har I studeret forældrestyre, så I med forstand kan opøve jeres børns vilje og bevæggrund? Lær de unge slyngtråde at finde støtte ved at slynge sig om Gud. Det er ikke nok, at I siger: „Gør sådan og sådan,“ og derefter er aldeles ligeglade med det og glemmer, hvad I har forlangt, så børnene ikke omhyggeligt udfører, hvad I siger. Gør det let for jeres barn at adlyde med glæde. Lær slyngtrådene at klynge sig til Jesus. . . . Lær dem at bede Herren om at hjælpe sig med livets småting, at være hurtige til at se de små pligter, der nødvendigvis må gøres, og at hjælpe til i hjemmet. Hvis I ikke opdrager dem, er der én, der vil, for Satan søger en anledning til at så giftigt rajgræs i hjertet.¹

Gå til værket med en stille ånd og et kærligt hjerte. — Min søster! har Gud betroet dig en moders ansvar? . . . Du har brug for at lære de rette metoder og få det rette greb på oplæringen af dine små, så at de kan vogte på Herrens vej. Du har brug for til stadighed at søge den højeste udvikling af sjæl og sind, for at du kan bringe en stille ånd og et kærligt hjerte ind i opdragelsen af dine børn, indpode rene hensigter i dem og udvikle en kærlighed hos dem til alt, hvad der er sømmeligt, rent og helligt. Tag ved lære som et ydmygt Guds barn i Kristi skole. Søg altid at forøge din styrke, så du både ved forskrift og eksempel kan udføre et virkelig godt og grundigt arbejde i hjemmet.²

[32]

Virningen af en stille og venlig optræden. — Kun få forestiller sig virningen af en mild og fast optræden selv ved behandlingen af et spædbarn. Den irritable, utålmodige moder eller sygeplejerske gør barnet, hun holder i sine arme, umedgørligt, hvorimod en venlig optræden virker beroligende på den lilles nerver.³

Teorier skal efterprøves. — Et bogstudium vil være af ringe værdi, medmindre ideerne herfra kan føres ud i det praktiske liv. Og alligevel bør selv de mest værdifulde forslag ikke antages uden

efter grundig overvejelse. De er måske ikke lige egnede i enhver moders situation eller til alle familiens børn med hver deres særlige tilbøjeligheder og temperament. Moderen bør nøje studere andres erfaringer og lægge mærke til forskellen mellem deres metoder og hendes egne og omhyggeligt efterprøve dem, der ser ud til at være af virkelig værdi.⁴

Metoder anvendt i fortiden. — Fra de tidligste tider havde de trofaste i Israel viet børneopdragelsen megen opmærksomhed. Herren havde forordnet, at børnene allerede fra den tidligste barndom skulle lære om hans godhed og storhed, især som den er åbenbaret i hans lov og i Israels historie. Ved sang og bøn og læsning af skrifterne afpasset efter den gryende forståelse skulle fædre og mødre undervise deres børn om, at Guds lov er et udtryk for hans karakter, og at de fik indskrevet Guds billede i sjæl og sind, når de modtog lovens principper i hjertet. Både i skolen og i hjemmet foregik meget af undervisningen mundtlig, men de unge lærte også at læse de hebraiske skrifter, og pergamentrullerne med de gammeltestamentlige skrifter stod åbne for deres studium.⁵

Undervis på en venlig og kærlig måde. — Det er fædres og mødres særlige opgave at undervise deres børn på en venlig og kærlig måde. De skal vise, at de som forældre er dem, der skal holde tømmerne og styre, og at de ikke skal styres af deres børn. Børnene skal lære, at der kræves lydighed af dem.⁶

[33]

Den rastløse ånd har en naturlig tilbøjelighed til at volde fortræd. Det aktive sind vil lytte til Satans forslag, hvis det ikke har noget bedre at tage sig til. Børnene har behov for . . . at blive oplært, at blive ledet ad trygge stier, at blive holdt borte fra det slette, at blive vundet ved venlighed og blive stadfæstede i at gøre det gode.⁷

Fædre og mødre ! I har et højtideligt hverv at udføre. Jeres børns evige frelse afhænger af jeres handlemåde. Hvordan kan I opdrage jeres børn med held? Ikke ved at skænde, for det hjælper ikke. Tal med jeres børn, som om I havde tillid til deres forstand. Tag jer venligt, ømt og kærligt af dem. Fortæl dem, hvad Gud ønsker, at de skal gøre. Fortæl dem, at Gud ønsker, de skal uddannes og oplæres til at blive hans medarbejdere. Når I udfører jeres del, kan I være sikre på, at Herren vil udføre sin del.⁸

Tag tid til at ræsonnere. — Enhver moder bør tage tid til at ræsonnere med sine børn, rette på deres fejl og med tålmodighed lære dem den rette vej.⁹

Variér undervisningsformen. — Der bør udvises den allerstørste omhu for at variere undervisningsformen i de unges opdragelse, så der bliver kaldt på sindets højeste og ædleste kræfter. . . . Meget få forstår sindets mest elementære behov, og hvordan man skal lede forstandens udvikling og de unges voksende tanke- og følelsesliv.¹⁰

Giv den første undervisning udendørs. — Mødre! lad de små lege udendørs. Lad dem lytte til fuglenes sang og lære Guds kærlighed at kende, som den kommer til udtryk i hans smukke skaberværk. Lær dem enkle lektioner fra naturens bog og tingene omkring dem, og efterhånden som deres forståelse øges, kan belæring fra bøger føjes til og indprentes i deres hukommelse.¹¹

[34] Dyrkningen af jorden er en god beskæftigelse for børn og unge. Den bringer dem i direkte kontakt med naturen og naturens Gud. For at de kan få denne fordel, bør der så vidt muligt være store blomsterhaver og megen agerjord ved vore skoler.

En uddannelse i sådanne omgivelser er i overensstemmelse med den vejledning, Gud har givet for opdragelsen af unge. . . .

Den vil være særlig værdifuld for de nervøse børn og unge, der finder undervisningen fra bøger trættende og svær at huske. For dem er der sundhed og lykke forbundet med studiet af naturen, og indtrykkene herfra vil ikke forsvinde fra deres sind, for de er knyttet til genstande, de stadig har for øje.¹²

Gør lektionerne korte og interessante. — Når forældre til fulde udfører deres del, idet de giver dem bud på bud og regel på regel, gør deres lektioner korte og interessante og ikke blot underviser dem med påbud, men ved eksempel, så vil Herren virke i forbindelse med deres anstrengelser og gøre dem til effektive lærere.¹³

„Sig det enkelt, sig det tit.“ — De, som har med børn at gøre, bør undgå omstændelige forklaringer. Korte og klare bemærkninger vil have en god indflydelse. Hvis der skal siges meget, så gør det kort og hyppigt. Nogle få velvalgte ord nu og da vil være til større gavn, end hvis det hele gives på én gang. Lange taler tynger små børns sind. For megen tale vil få dem til at føle lede ved selv åndelig belæring, ligesom forspisning tynger maven og formindsker appetitten, ja

endog fører til madlede. Folks sind kan overfyldes ved for megen tale.¹⁴

Tilskynd til at tænke selvstændigt. — Lad således børnene og de unge, mens de erhverver sig viden om kendsgerninger ved hjælp af lærere og lærebøger, lære selv at søge lærdom og opdage sandheden. Når de dyrker deres have, så spørg dem om, hvad de lærer gennem omsorgen for deres planter. Når de betragter et smukt landskab, så spørg dem, hvorfor Gud har givet markerne og skovene så skønne og forskelligartede farver. Hvorfor blev det ikke alt sammen lavet mørkebrunt? Når de plukker blomster, så få dem til at tænke på, hvorfor han overlod os den skønhed, som disse udvandrere fra Eden havde haft i eje. Lær dem at lægge mærke til de vidnesbyrd, der viser sig alle vegne i naturen, om Guds omtanke for os og om, hvordan alle ting er indrettet efter vort behov og til glæde for os.¹⁵

[35]

Styr barndommens aktivitet. — Forældre behøver ikke at føle, at det er nødvendigt at hæmme deres børns aktivitet, men de bør forstå, at det er væsentligt at lede og føre dem i den rigtige retning. Disse aktive impulser er ligesom vintræet, der, hvis det ikke bøjes i en bestemt retning, vil brede sig over stubbe og gennem krat og fæstne sine slyngtråde på lave steder. Hvis vintræets grene ikke bøjes i en bestemt retning omkring et passende støttepunkt, spildes deres energi til ingen nytte. Således er det også med børn. Deres aktiviteter må ledes i den rigtige retning. Giv deres hænder og tanker noget at gøre, der vil øge deres fysiske og mentale færdigheder.¹⁶

Undervis tidligt børnene i hjælpsomhed. — Barnet bør lære at vise hjælpsomhed på et meget tidligt tidspunkt. Så snart dets kræfter og åndsevner er tilstrækkeligt udviklede, bør man give det visse opgaver at udføre i hjemmet. Det bør opmuntres til at søge at hjælpe far og mor til at vise selvfornægtelse og selvbeherskelse. Det bør lære at tænke mere på andres lykke og bekvemmelighed end på sin egen, at benytte enhver anledning til at glæde og hjælpe sine søskende og legekammerater og at være venlig over for de gamle, syge og ulykkelige. I jo højere grad det sande tjenersind råder i hjemmet, des mere vil det udvikles i børnenes liv. De lærer der- ved at finde glæde i tjeneste og opofrelse til gavn for andre.¹⁷

[36]

Forældre, hjælp jeres børn til at gøre Guds vilje ved at være trofaste i udførelsen af de pligter, der faktisk tilkommer dem som medlemmer af familien. Dette vil give dem en yderst værdifuld

erfaring. Det vil lære dem, at de ikke skal rette deres tanker mod sig selv, og gøre hvad de selv har lyst til eller mere sig. Lær dem med tålmodighed at gøre deres del inden for familiekredsen.¹⁸

Form karakteren ved små påvirkninger, der ofte gentages. — I forældre, når I skal opdrage jeres børn, så lær af det, som Gud har skænket os i naturen. Hvis I skulle dyrke en nellike, en rose eller en lilje, hvordan ville I så bære jer ad? Spørg gartneren, hvilken fremgangsmåde han anvender for at få hver eneste kvist og hvert blad til at udfolde sig så skønt og til at udvikle sig harmonisk og smukt. Han vil sige til dig, at det ikke skete ved nogen voldsom berøring eller ved store anstrengelser; thi dette ville blot knække de fine stængler. Det skete ved små virkemidler, som ofte blev gentaget. Han vandede jorden og beskyttede de spirende planter mod den kolde blæst og den brændende sol, og Gud fik dem til at trives og blomstre i al deres skønhed. Når I har med jeres børn at gøre, så følg gartnerens anvisning. Søg ved blid behandling, ved kærlig omsorg at danne deres sind efter Kristi karakters forbillede.¹⁹

Vær opmærksom på de små ting. — Hvilken stor fejl-tagelse begår man ikke ved at begunstige, føje og forkæle børn og unge under opdragelsen! De bliver egoistiske og uduelige og mangler energi til de små ting i livet. De har ikke lært at vinde karakterstyrke ved at udføre hverdagens pligter, hvor ringe de end måtte være. . .

[37] Ingen er kvalificeret til et stort og betydningsfuldt arbejde, medmindre han har været trofast i udførelsen af små pligter. Det er gradvis, at karakteren bliver dannet, og at sjælen opøves til at være energisk og anstrenge sig i forhold til den opgave, der skal udføres.²⁰

Talentfulde børn kræver større omsorg. — Vi bør indprente i vore børns sind, at de ikke har lov til at gå og komme, klæde sig og gøre, som de har lyst. . . . Hvis de har personlig tiltrækningskraft og sjældne naturlige evner, bør der vises større omhu i deres opdragelse, for at disse evner ikke skal blive en forbandelse og blive brugt på en måde, der gør dem uduelige til livets nøgterne pligter, og ved smiger, forfængelighed og lyst til at fremhæve sig selv gør dem uegnede til det evige liv.²¹

Afstå fra unødvendig opmærksomhed og smiger. — Vis ikke børnene for megen opmærksomhed. Lad dem lære at underholde sig selv. Fremhæv dem ikke for besøgende som vittige og kloge vidundere, men overlad dem så vidt muligt til deres barnlige enfol-

dighed. En vigtig grund til, at så mange børn er fremmelige, frække og uforskammede, er, at der lægges for meget mærke til dem, og at de roses for meget, og at deres rapmundede, kvikke bemærkninger gentages i deres påhør. Kritisér dem ikke for meget, men overvæld dem heller ikke med ros og smiger. Satan vil tidligt nok så ond sæd i deres unge hjerter, og I bør ikke hjælpe ham i denne gerning.²²

Læs for jeres børn. — Fædre og mødre, hent al den hjælp I kan fra vore bøger og blade. Tag tid til at læse for jeres børn. . . . Dan en læsekreds i jeres hjem, hvor alle familiens medlemmer lægger dagens travle sysler til side og samles om læsningen. Især vil unge, der har været vant til at læse romaner og billige historiebøger, have udbytte af at være med i familiens daglige studier.²³

„Væn“, ikke „fortæl“. — Forældre har fået overdraget det store hverv at opdrage og danne deres børn for det fremtidige, evige liv. Mange fædre og mødre synes at tænke, at når de føder og klæder deres små og opdrager dem efter verdens standard, så har de gjort deres pligt. De har for travlt med forretninger og fornøjelser til at gøre opdragelsen af deres børn til deres livsmål. De søger ikke at oplære dem til at bruge deres talenter til ære for deres genløser. Salomo sagde ikke: „Fortæl drengen den vej, han skal følge, da viger han ikke derfra, selv gammel.“ Men: „Væn drengen til den vej, han skal følge, da viger han ikke derfra, selv gammel.“²⁴

[38]

Opdrag til selvbeherskelse. — Intet arbejde, mennesket nogen sinde har påtaget sig, kræver større omhu og dygtighed end den rette oplæring og opdragelse af de unge og børnene. Intet virker så kraftigt som indflydelsen fra vore omgivelser i de første år af vort liv. . . . Menneskets natur er trefoldig, og den oplæring, Salomo indskærpede, omfatter den rette udvikling af de fysiske, intellektuelle og moralske kræfter. For at udføre denne gerning rigtigt må forældre og lærere selv forstå „den vej, barnet skal følge“. Dette indbefatter mere end boglig viden og skolelærdom. Det omfatter udøvelsen af afholdenhed, broderkærlighed og gudfrygtighed, udførelsen af vor pligt mod os selv, vor næste og Gud.

Børnene må opdrages efter et andet princip end det, der råder ved dressur af dyrene, der ikke kan ræsonnere. Dyret skal kun vænne sig til at underordne sig sin herre, men barnet skal lære at beherske sig selv. Viljen må oplæres til at adlyde forstandens og samvittighedens bud. Et barn kan være så disciplineret, at det ligesom dyret ikke

[39] selv har nogen vilje; dets individualitet går tabt i lærerens. En sådan opdragelse er uklog, og den får katastrofale følger. Børn opdraget på denne måde vil mangle stabilitet og beslutsomhed. De har ikke lært at handle efter principper, og forstandsevnerne er ikke blevet styrket ved øvelse. Så vidt muligt bør ethvert barn oplæres til selvtillid. Ved at få sat de forskellige evner i virksomhed vil det opdage, hvor det er stærkest, og hvor det har sine mangler. En forstandig lærer vil især drage omsorg for, at de svage træk bliver styrket, så barnet kan danne en velafbalanceret, harmonisk karakter.²⁵

---

¹Manuskript 5, 1896.

²Review and Herald, 15. sept. 1891.

³Pacific Health Journal, jan. 1890.

⁴Signs of the Times, 9. feb. 1882.

⁵Fundamentals of Christian Education, s. 442.

⁶Brev 104, 1897.

⁷Brev 28, 1890.

⁸Manuskript 33, 1909.

⁹Vejledning for menigheden I, s. 120.

¹⁰Counsels to Parents, Teachers, and Students, s. 73.

¹¹Samme, s. 146.

¹²Samme, s. 186. 187.

¹³Signs of the Times, 13. aug. 1896.

¹⁴Testimonies for the Church II, s. 420.

¹⁵Uddannelse, s. 119.

¹⁶Signs of the Times, 13. aug. 1896.

¹⁷Sundhed og livslykke, s. 58. 59.

¹⁸Review and Herald, 17. nov. 1896.

¹⁹Den store Mester, s. 351.

²⁰Testimonies for the Church III, s. 46. 47.

²¹Signs of the Times, 9. dec. 1875.

²²Samme, 9. feb. 1882.

²³Counsels to Parents, Teachers, and Students, s. 138.

²⁴Review and Herald, 24. jun. 1890.

²⁵Fundamentals of Christian Education, s. 57.

Kapitel 5—BIBELEN SOM LÆREBOG

[40]

Barnets første lærebog. — Bibelen bør være barnets første lærebog. Fra denne bog skal forældrene give en forstandig undervisning. Guds ord skal gøres til en ret-tesnor for livet. Det skal lære børnene, at Gud er deres Fader, og fra hans ords smukke undervisning skal de lære hans karakter at kende. Ved at få indprentet dets principper skal de lære at øve ret og skel.¹

En bog med løfter, velsignelser og irettesættelser. — Moderns sind må altid være fornyet af og fyldt med Guds ords løfter og velsignelser og også med dets forbud, for at hun kan fremholde Guds ord som en irettesættelse for børnene, når de gør noget forkert, og vise dem, hvordan de bedrøver Guds Ånd. Lær dem, at Jesu anerkendelse og smil er af større værdi end ros, smiger og anerkendelse fra de fornemste, lærdeste eller rigeste på Jorden. Led dem med kærlighed, ømhed og alvor til Jesus Kristus hver dag. I må ikke tillade noget som helst at komme ind mellem jer og denne vigtige gerning.²

Bibelstudium opbygger karakteren. — Bibelen har en moralsk og religiøs indflydelse på karakteren, når dens undervisning føres ud i livet. Timoteus lærte af denne undervisning og praktiserede den. Den store apostel fik ham ofte til at udtale sig og udspurgte ham om bibelhistorien. Han viste ham det nødvendige i at sky enhver syndig vane og fortalte ham, at velsignelse med sikkerhed ville følge alle, der er trofaste og sande, og give dem en udadledig og ædel manddomstid. En ædel og alsidig manddomstid kommer ikke ved et tilfælde. Den er en følge af de tidligste ungdomsårs karakterdannende formningsproces og efterlevelsen af Guds lov i hjemmet. Gud vil velsigne de trofaste bestræbelser for alle, der underviser deres børn, som han har anvist dem.³

[41]

Bibelen fremstiller Guds kærlighed som et kært emne. — I enhver familie bør børnene opdrages i Herrens tugt og formaning. Syndige tilbøjeligheder skal beherskes, det onde sindelag undertrykkes, og børnene skal undervises om, at de er Herrens ejendom, købt

med hans eget dyrebare blod, og at de ikke kan leve et fornøjeligt og selvoptaget liv, få deres egen vilje, handle efter deres eget hoved, og alligevel blive regnet blandt Guds børn. Børnene skal undervises med venlighed og tålmod. . . . Forældrene bør lære dem om Guds kærlighed på en sådan måde, at det vil være et kært emne for familiekredsen, og menigheden bør påtage sig ansvaret med at vogte lammene såvel som fårene i hjorden.⁴

Dens beretninger giver det frygtsomme barn tryghed. —

Kun overbevisningen om Guds nærværelse kan forjage den frygt, som for det frygtsomme barn ville gøre livet til en byrde. Han bør bevare dette løfte i erindringen: „Herrens engel slår lejr om dem, der frygter ham, og frier dem.“ SI. 34, 8. Han bør læse den vidunderlige beretning om Elisa i byen på bjerget og mellem ham og hæren af væbnede krigere en vældig kreds af himmelske engle. Han bør læse, hvordan Guds engel viste sig for Peter, der var i fængsel og dømt til døden; hvordan engelen førte Guds tjener ud til friheden forbi de bevæbnede vagtposter, gennem de solide døre og jernporten med deres bolte og slåer. Han bør læse om den tildragelse på havet, hvor fangen Paulus, som var på vej hen for at blive dømt og henrettet, talte disse modige og forhåbningsfulde ord til de stormomtumlede soldater og søfolk, der var udmattede af slid og nattevågen og lang tids faste: „Vær ved godt mod. Intet menneskeliv skal gå tabt. . . . Thi en engel fra den Gud, som jeg tilhører, og som jeg også tjener, stod hos mig i nat og sagde: ‘Frygt ikke, Paulus! du skal blive stillet for kejseren; og se, Gud har også skænket dig alle dem, som sejler med dig.’ “ I tillid til dette løfte forsikrede Paulus dem alle: „Ingen af jer skal miste så meget som et hovedhår.“ Sådan skete det også. Fordi der om bord på dette skib var et menneske, ved hvem Gud kunne virke, blev alle de hedenske soldater og søfolk reddet. „Og således skete det, at de alle reddede sig i land.“ Ap. G. 27, 22-24. 34. 44.

[42]

Disse ting er ikke blevet nedskrevet, blot for at vi skal kunne læse dem og undres, men for at den samme tro, som virkede i Guds tjenere i gamle dage, også må kunne virke i os. På en ikke mindre tydelig måde end dengang vil han også nu virke, hvor der findes hjerter med tro, hvorigennem hans magt kan åbenbare sig.⁵

Vær stærke i troen og lær jeres børn, at vi alle er afhængige af Gud. Læs beretningen for dem om de fire hebraiske unge mænd og

indprent i deres sind en erkendelse af den indflydelse til det gode, der gjorde sig gældende på Daniels tid på grund af en fuldstændig overholdelse af principperne.⁶

Gør undervisningen fra Bibelen enkel. — Forældrene skal undervise deres børn i Bibelens lære og gøre den så enkel, at de let kan forstå den.⁷

Lær jeres børn, at Guds bud må blive regelen for deres liv. Der kan komme forhold, der skiller dem fra deres forældre og deres hjem, men den undervisning, der blev givet i barndommen og ungdommen, vil være til velsignelse for dem livet igennem.⁸

---

¹Counsels to Parents, Teachers, and Students, s. 108. 109.

²Review and Herald, 14. april 1885.

³Brev 33, 1897.

⁴Review and Herald, 25. okt. 1892.

⁵Uddannelse, s. 257. 258.

⁶Manuskript 33, 1909.

⁷Brev 189, 1903.

⁸Manuskript 57, 1897.

Kapitel 6—NATURENS BOG

En udtømmelig kilde til belæring. — Næst efter Bibelen skal naturen være vor store lærebog.¹

For det lille barn, som endnu ikke er i stand til at lære noget ved hjælp af det trykte ord eller ved at blive draget ind i skolestuens rutinemæssige arbejde, frembyder naturen en aldrig svigtende kilde til belæring og glæde. Det hjerte, som endnu ikke er blevet forhærdet ved at være i kontakt med det onde, er hurtigt til at erkende den Ånd, som alt det skabte er gennemtrængt af. Det øre, som endnu ikke er blevet sløvet af verdens larm, lytter opmærksomt til den røst, der taler gennem naturen. Og for dem, som er ældre, og som bestandig trænger til dens tavse påmindelser om det åndelige og evige, vil naturens belæring i ikke mindre grad være en kilde til glæde og lærdom.²

Blev brugt som lærebog i Edens have. — Hele naturens verden er bestemt til at fortolke det, der hører Gud til. For Adam og Eva var naturen i Edens have fuld af kundskab om Gud og med en overflod af guddommelig belæring. For deres opmærksomme ører talte den med visdommens stemme. Visdom nåede øjet og blev modtaget i hjertet, for de havde samfund med Gud i hans skaberværk.³

Naturens bog, som udfoldede sin levende belæring for deres øjne, skaffede dem en udtømmelig kilde til lærdom og glæde. På ethvert af skovens blade og enhver af bjergets stene, i hver eneste strålende stjerne, på jorden og havet og himmelen stod Guds navn skrevet. Edens beboere førte samtaler både med det levende og det livløse i skaberværket — med blade og blomster og træer og med ethvert levende væsen, lige fra vandenes havuhyrer til støvgrannet i solstriben, og tilegnede sig fra hver enkelt dets livs hemmeligheder. Guds herlighed i himlene, de utallige verdener i deres forordnede baner, „skyernes svæven, den Alvises underværker,“ (Job. 37, 16), lysets og lydets, dagens og nattens mysterier — alt var genstand for udforskning af eleverne i Jordens første skole.⁴

Belæring tilføjet efter syndefaldet. — Skønt Jordan var ramt af forbandelsen, skulle naturen stadig være menneskets lærebog. Nu kunne den ikke kun være et billede på det gode; thi alle vegne var det onde til stede og fordærvede jorden og havet og luften med sin besmittende virkning. Hvor engang kun Guds tanker og viden om det gode stod skrevet, stod nu også Satans tanker skrevet, en viden om det onde. Fra naturen, som nu åbenbarede kundskaben om godt og ondt, skulle mennesket bestandig modtage advarsler om syndens følger.⁵

Naturen illustrerer Bibelens undervisning. — Bibelens forfattere benytter mange eksempler fra naturen, og når vi lægger mærke til, hvad der sker i naturens verden, vil vi ved Helligåndens vejledning blive i stand til bedre at fatte, hvad Guds ord lærer os.⁶

Gud har med naturens verden lagt nøglen til hans ords skatkammer i menneskebørnenes hænder. Det usynlige illustreres af det synlige. Guddommelig visdom, evig sandhed og uendelig nåde kan forstås af det, som Gud har skabt.⁷

Børn burde opmuntres til i naturen at opsøge det, som er billeder på, hvad Bibelen lærer, og til i Bibelen at finde frem til de sammenligninger, der drages med naturen. De burde både i naturen og i Den hellige Skrift finde frem til alle de ting, der er billede på Kristus, og også til dem, som han anvendte til at belyse sandheden. På denne måde kan de lære at se ham i træet og vinranken, i liljen og rosen, i Solen og stjernerne. De kan lære at høre hans røst i fuglenes sang, i træernes susen, i den rullende torden og i havets musik. Og alt i naturen vil gentage hans dyrebare ord for dem.

[45]

For dem, der således kommer til at kende Kristus, vil Jordan aldrig mere blive et ensomt eller trist sted. Den vil være deres Faders hus, og han, som engang levede blandt mennesker, vil selv være til stede dér.⁸

Bibelen forklarer naturens mysterier. — Men alligevel vil selv barnet, når det kommer i kontakt med naturen, finde årsag til at forvirres. Det kan ikke undgå at opdage modstridende kræfters værk. Her er det, at naturen trænger til en tolk. Når vi betragter det onde, som udfolder sig, selv i naturens verden, må alle lære den samme sørgelige kendsgerning: „Det har et fjendsk menneske gjort.“ Matt. 13, 28.

Kun i det lys, der skinner fra Golgata, kan naturen tydes på rette måde. Lad det gennem fortællingen om Betlehem og om korset vises, hvorledes det gode vil komme til at besejre det onde, og hvordan enhver velsignelse, vi får, er en genløsningens gave.

Som torne og tidsler, som ukrudt og rajgræs fremstilles det onde, der skader og ødelægger. Som syngende fugle og blomster, der udfolder sig, som regn og solskin, som sommerens lette vind og blide dug, som titusind forskellige ting i naturen, lige fra egen i skoven til violen, der blomstrer ved dens rod, ser vi den frelsende kærlighed. Og stadig taler naturen til os om Guds godhed.⁹

Undervisningen i det ideelle klasseværelse. — Ligesom beboerne i Edens have lærte af naturens bog, ligesom Moses skimtede Guds skrift på de arabiske sletter og bjerge — og barnet Jesus på højene ved Nazaret — sådan kan vor tids børn lære af Gud. Det synlige er et billede på det usynlige.¹⁰

[46] **Opdyrk en kærlighed til naturen.** — Moderen bør . . . tage tid til at opdyrke kærlighed til det skønne i naturen både hos sig selv og sine børn. Hun bør vise dem himmelens pragt og de tusinde former for skønhed, der smykker jorden, og derpå fortælle dem om ham, der skabte det alt sammen. Således kan hun føre de unge til Skaberen og vække ærbødighed og kærlighed i deres hjerter til ham, som giver hver eneste velsignelse. Markerne og bakkerne — naturens audiensværelse — bør være de små børns skolelokale. Dens skatte bør være deres lærebog. Den undervisning, som på denne måde prentes i deres sind, glemmes ikke så let.

Forældre kan gøre meget for at knytte deres børn til Gud ved at opmuntre dem til at holde af naturen, som han har givet dem, og til at erkende giverens hånd bag alt, hvad de modtager. Således kan hjertets jordbund tidligt beredes for tilsåning med sandhedens dyrebare sæd, der til sin tid vil spire frem og bære en rig afgrøde.¹¹

Tag del i fuglenes lovsangskor. — De små børn bør komme i særlig nær kontakt med naturen. Lad dem være fri som lammene og lege i det herlige, friske solskin i stedet for at lægge dem i modens lænker. Vis dem buskene og blomsterne, det lave græs og de høje træer, og gør dem bekendt med deres skønne, varierede og fine former. Lær dem at se Guds kærlighed og visdom i hans skaberværk, og lad dem tage del i fuglenes lovsangskor, når deres hjerter svulmer af glæde og taknemmelig kærlighed.

Lær børnene og de unge at betragte den store kunstners værker og efterligne naturens tiltrækkende ynde i deres karakter. Lad deres liv blive prydet med hellighed, efter som Guds kærlighed vinder deres hjerter. Således kan de bruge deres evner til velsignelse for andre og til Guds ære.¹²

Vis fra naturen hen til naturens Gud. — Børnene har brug for at modtage en undervisning, der vil give dem mod til at modstå det onde. Vis dem fra naturen hen til naturens Gud. På denne måde vil de blive kendt med Skaberens. Hvordan kan jeg bedst lære mine børn at tjene og ære Gud? Dette spørgsmål bør optage forældrenes sind. Når hele Himmelen er interesseret i menneskehedens vel, bør vi da ikke være ivrige efter at gøre alt, hvad vi kan, til bedste for vore børn?¹³

[47]

Studiet af naturen styrker sindet. — Guds herlighed kommer til syne i hans hænders værk. Her er mysterier, som sindet vil blive styrket ved at trænge ind i. De, hvis sind er blevet opstemt og misbragt ved at læse romaner, kan finde en åben bog i naturen og læse sandheden i Guds værk omkring dem. Enhver kan finde studieemner i træets enkle blade, i det spirende græs, der dækker jorden med sit grønne fløjlstæppe, i planter og blomster og skovens prægtige træer, de høje bjerge, granitklipperne, det hvileløse hav, de skinnende perler, som er udstrøet på himmelen for at gøre natten smuk, sollysets uudtømmelige rigdomme, Månens højtidelige glans, vinterens kulde, sommerens hede, de skiftende tilbagevendende årstider i fuldkommen orden og harmoni, styret af en uendelig magt. Her er emner, der animerer til dyb eftertanke og brug af fantasien.

Hvis de overfladiske og forlystelsessyge ville tillade deres tanker at dvæle ved det virkelige og sande, ville hjertet ikke kunne undgå at blive fyldt med ærbødighed, og de ville beundre naturens Gud. Overvejelsen og studiet af Guds karakter, som den er åbenbaret i hans skaberværk, vil åbne for et væld af tanker, der vil drage sindet bort fra lave, nedværdigende og enerverende fornøjelser. Kundskaben om Guds værk og virke kan vi kun lige begynde at erhverve os i denne verden. Studiet vil fortsætte gennem evigheden. Gud har givet mennesket emner for tanken, der vil sætte alle vore evner i virksomhed. Vi kan læse Skaberens karakter på himmelen over os og jorden under os, så vore hjerter fyldes med taknemmelighed og

påskønnelse. Hver nerve, hver sans vil reagere på udtrykket for Guds kærlighed i hans underfulde gerninger.¹⁴

[48] **Naturen og Bibelen var Jesu lærebøger.** — Han (Jesus) fik sin uddannelse på den måde Gud havde anvist: Ved nyttigt arbejde, ved at læse i skriften, ved at færdes i naturen og ved at lære af livets erfaringer. Det er Guds undervisningsmidler, som indeholder rigelig undervisning for alle, som kommer med en villig hånd, et seende øje og et modtageligt hjerte.¹⁵

Hans indgående kendskab til skrifterne [viser], med hvilken flid han havde viet sin ungdom til studiet af Guds ord. Og udbredt for sit blik havde han det store bibliotek, der består af Guds skaberværk. Han, som havde skabt alle ting, lærte af det, som hans egen hånd havde skrevet på jorden og i havet og på himmelen. Borte fra verdens ugudelige livsførelse samlede han et forråd af videnskabeligt kendskab til naturen. Han granskede planternes og dyrenes liv foruden menneskelivet. Fra sin tidligste barndom var han besjælet af én eneste ting: han levede for at velsigne andre. Hertil fandt han hjælpemidler i naturen; nye tanker om veje og midler faldt ham ind, medens han studerede planternes og dyrenes liv. . . .

Således blev betydningen af Guds ord og gerninger åbenbaret for Jesus, medens han søgte at forstå sammenhængen i alt. Himmelske væsener var hans hjælpere, og han selv hengav sig til hellige tanker og fortrolighed med Himmelen. Fra forståelsens første opvågning voksede han bestandigt i åndelig nåde og kendskab til sandheden.

Ethvert barn kan erhverve sig viden på samme måde, som Jesus gjorde det. Når vi forsøger at komme til at kende vor himmelske Fader gennem hans ord, vil engle komme os nær, vore tanker vil få kraft, og vor karakter vil blive højnet og forædlet.¹⁶

[49] **Jesus brugte den senere i sin undervisning.** — Den store lærer bragte sine tilhørere i kontakt med naturen for at få dem til at lytte til den røst, som taler i alt, hvad der er skabt; og efterhånden som deres sind blev mildere og deres sjæle modtagelige, hjalp han dem til at fatte den åndelige lære i det, som deres blik faldt på. De lignelser, som han elskede at benytte for at undervise dem om sandheden, viser, hvor åbent hans sind var for naturens påvirkning, og hvor han frydede sig over at samle stof til sin åndelige vejledning fra dagliglivets omgivelser.

Himmelens fugle, markens liljer, sædemanden og sæden, hyrden og fårene — ved hjælp af dem skildrede Kristus den udødelige sandhed. Han fremdrog også billeder fra livets begivenheder, kendsgerninger, der var velkendte for tilhørerne: surdejen, den skjulte skat, perlen, fiskenettet, den tabte mønt, den fortabte søn, huset på klippen og huset på sand. Der var i hans lære noget, der kunne interessere enhver sjæl, og som talte til alles hjerter. Således blev det daglige arbejde, i stedet for kun at være en trædemølle, gjort lysere og højnet ved de bestandige påmindelser om det åndelige og det, som ikke ses.

Sådan burde vi også undervise! Lad børnene lære i naturen at se Guds kærlighed og visdom; lad tanken om ham sættes i forbindelse med fugle og blomster og træer; lad alt det, man ser, for dem blive fortolkere af det, som ikke ses, og alle livets begivenheder blive et middel til guddommelig lærdom.

Når de lærer at granske på denne måde, viser de lærdomme, som kan drages af alt det skabte og af alle livets erfaringer, at de samme love, som behersker alt i naturen og livets begivenheder, også skal beherske os; at de er givet til gavn for os; og at vi kun ved at adlyde dem kan opnå den sande lykke og fremgang.¹⁷

¹Testimonies for the Church VI, s. 185.

²Uddannelse, s. 100.

³Counsels to Parents, Teachers, and Students, s. 186.

⁴Uddannelse, s. 21.

⁵Samme, s. 26.

⁶Samme, s. 120.

⁷Counsels to Parents, Teachers, and Students, s. 187. 188.

⁸Uddannelse, s. 120.

⁹Samme, s. 101.

¹⁰Samme, s. 100.

¹¹Signs of the Times, 6. dec. 1877.

¹²Counsels to Parents, Teachers, and Students, s. 188.

¹³Manuskript 29, 1886.

¹⁴Testimonies for the Church IV, s. 581.

¹⁵Sundhed og livslykke, s. 58.

¹⁶Den store Mester, s. 41. 42.

¹⁷Uddannelse, s. 102. 103.

[50]   **Kapitel 7—PRAKTISK UNDERVISNING FRA**
[51]   **NATURENS BOG**

Gud taler gennem sine gerninger. — Hvor vi end vender os hen, hører vi Guds stemme og ser hans hænders værk. Fra tordenens højtidelige dybe rullen og gamle oceaners uophørlige larm til de glade sange, der får skovene til at genlyde af sang, priser naturens ti tusinde stemmer ham. På jorden, havet og himmelen med deres prægtige nuancer og farver varierende i strålende kontraster og harmonisk afstemt ser vi hans herlighed. De evige bjerge fortæller om hans magt. Træerne, der svinger deres grønne bannere i solskinnet, og blomsterne i deres sarte skønhed viser hen til deres skaber. Det levende grønne, der dækker den brune jord som et tæppe, fortæller om Guds omsorg for de ringeste af hans skabninger. Havets huler og jordens dybder viser hans rigdomme. Den, der lagde perlen i havet og ametysten og krysolitten blandt klipperne, han elsker det skønne. Solen, der stiger på himmelen, er et billede på ham, som er livet og lyset for alt, hvad han har skabt. Alt det strålende og skønne, der smykker jorden og oplyser himmelen, taler om Gud.

Skal vi da, som nyder hans gaver, glemme giveren? De bør snarere få os til at tænke på hans godhed og kærlighed. Alt, hvad der er smukt i vort jordiske hjem, bør minde os om den krystalklare flod og de grønne marker, de svajende træer og livlige kilder, den strålende by og de hvidklædte sangere i vort himmelske hjem — den verden af skønhed, som ingen kunstner kan skildre, ingen dødelig
[52] tunge beskrive. „Hvad intet øje har set og intet øre hørt, og hvad der ikke er opkommet i noget menneskes hjerte, hvad Gud har beredt for dem, der elsker ham.“ 1 Kor. 2, 9.¹

Om Guds kærlighed og karakter. — Mødre . . . bør ikke være så optagne af det unaturlige og så bebyrdede med bekymringer, at de ikke kan få tid til at undervise deres børn i naturens store bog og lade skønheden i knopper og blomster præge deres unge sind. De høje træer og de yndige fugle, der synger deres glade sange til Skaberens pris, taler til deres sanser om Guds godhed, nåde og

barmhjertighed. Hvert blad og hver blomst med deres varierende nuancer fylder luften med duft og lærer dem, at Gud er kærlighed. Alt, hvad der er godt, yndigt og smukt i denne verden, vidner for dem om vor himmelske Faders kærlighed. De kan se Guds karakter i hans skaberværk.²

Om Guds fuldkommenhed. — Ligesom tingene i naturen viser deres påskønnelse for Mesteren ved at gøre deres bedste for at forskønne Jorden og beskrive Guds fuldkommenhed, bør også menneskene på deres område søge at fremstille Guds fuldkommenhed, idet de tillader ham at udføre sin retfærdigheds, nådes og godheds forsætter gennem dem.³

Om Skaberen og sabbaten. — Hvem giver os solskinnet, der får jorden til at bære frugt? Hvem giver os de læskende byger? Hvem har givet os himmelhvælvingen og Solen og stjernerne på himmelen? Hvem gav dig din forstand, og hvem våger over dig fra dag til dag? . . . Hver gang vi betragter verden, bliver vi mindet om Guds vældige hånd, der bragte den til eksistens. Himmelen over vore hoveder og jorden, der er dækket med et tæppe af grønt, fremkalder mindet om Guds magt og kærlige omsorg. Han kunne have skabt græsset brunt eller sort, men Gud elsker det skønne, og derfor har han givet os smukke ting at se på. Hvem kunne male de sarte nuancer på blomsterne, som Gud har klædt dem med? . . .

[53]

Vi kan ikke få nogen bedre lærebog end naturen. „Læg mærke til liljerne på marken; ... de arbejder ikke og spinder ikke; men jeg siger jer, at end ikke Salomon i al sin pragt var klædt som en af dem.“ Led børnenes tanker hen til Gud. Det er i denne hensigt, han har givet os den syvende dag og sat den til ihukommelse af sit skaberværk.⁴

Lovlydighed. — Den samme magt, som opretholder naturen, virker også i mennesket. De samme store love, som viser både stjernen og atomet vej, behersker menneskelivet. De love, der styrer hjertets funktioner og regulerer den levende strøm af blod ud til legemet, stammer fra den Almægtige, som har domsmyndigheden over sjælen. Fra ham udgår alt liv. Kun i harmoni med ham kan den rette livsudfoldelse finde sted. For alt, hvad han har skabt, er betingelserne de samme: et liv, der bliver opretholdt ved at modtage Guds liv, et liv, der leves i overensstemmelse med Skaberens vilje. At overtræde hans lov fysisk, sjæleligt eller moralsk er at bringe sig

selv ud af harmoni med universet, at skabe disharmoni, lovløshed og ødelæggelse.

For den, som således lærer at fortolke dens lære, bliver hele naturen til oplysning; verden er en lærebog, livet er en skole. Menneskets samhörighed med Gud og med naturen, lovens verdensomspændende herredømme, følgerne af overtrædelser, kan ikke undgå at påvirke sindet og forme karakteren.

Dette er den lære, som vore børn har brug for at tilegne sig.⁵

[54] **Andre lærdomme fra naturens love.** — Ved opdyrkningen af jorden vil den tænksomme arbejder opdage, at uanede rigdomme åbenbarer sig for ham. Landbrug eller havedyrkning kan aldrig lykkes for nogen, hvis man ikke giver agt på de love, der gælder her. Man må studere det særlige behov, som hver enkelt slags planter har. De forskellige arter kræver forskellig slags jord og dyrkning, og betingelsen for, at dyrkningen skal lykkes, er, at man retter sig efter de love, der er afgørende for hver art.

Den påpasselighed, der må vises ved omplantning, så at end ikke en rodtrev! bliver trykket eller forkert anbragt, omhuen for de spæde planter, podningen og vandingen, beskyttelsen mod frost om natten og mod Solen om dagen, arbejdet med at holde ukrudt, sygdomme og skadelige insekter borte, opøvnningen og tilrettelæggelsen, lærer os ikke blot vigtige ting med hensyn til karakterdannelsen, men arbejdet er i sig selv et udviklingsmiddel. Når man opdyrker omhu, tålmodighed og opmærksomhed over for enhver enkelthed samt lovlydighed, bibringer det en meget væsentlig opdragelse.

Den bestandige kontakt med livets mysterium og naturens skønhed såvel som den ømhed, der vækkes ved at sørge for disse smukke dele af Guds skaberværk, hjælper med til at levendegøre tanken og forædle og højne karakteren; og det, som er lært, forbereder den arbejdende til med større held at tage sig af andre sjæle.⁶

Lærdomme fra sædens udsåning. — Lignelsen om sædemanden og sæden udtrykker en dyb åndelig lærdom. Sæden repræsenterer principperne, der sås i hjertet, og væksten fremstiller karakterens udvikling. Gør under-visningen praktisk på dette punkt. Børnene kan berede jorden og så sæden, og mens de arbejder, kan forældrene eller læreren fortælle dem om hjertets have med den gode eller onde sæd, der sås der, og at ligesom haven må beredes for den naturlige sæd, må også hjertet beredes for sandhedens sæd. Efterhånden som

planten vokser, kan sammenligningen mellem den naturlige og den åndelige udsæd fortsætte.⁷

Når sæden bliver sået i jorden, kan man lære børnene om Kristi død; og når spirerne bryder frem, om opstandelsens sandhed.⁸ [55]

Hjertets have trænger til opdyrkning. — Der er bestandig noget at lære af dyrkningen af jorden. Ingen slår sig ned på et uopdyrket stykke land med forventning om, at det straks skal kunne give afgrøde. Der må ydes et flittigt og ihærdigt arbejde med at tilberede jorden, så sæden og passe afgrøden. På samme måde må det ske med den åndelige såning. Hjertets have må opdyrkes. Jordbunden må brydes op gennem omvendelse. De onde vækster, som kvæler den gode sæd, må rykkes op. Ligesom en jordbund, der er tilgroet med tjørne, kun kan opdyrkes ved flittigt arbejde, sådan kan hjertets slette tilbøjeligheder kun overvindes ved alvorlige bestræbelser i Kristi navn og ved hans kraft.⁹

Væksten i nåden. — Fortæl jeres børn om Guds mirakuløse kraft. Mens de studerer naturens store lærebog, vil Gud virke på deres sind. Landmanden pløjer sin jord og tilsår den, men han kan ikke få sæden til at gro. Han er afhængig af, at Gud gør det, ingen menneskelig magt formår. Herren lægger sin livgivende kraft i sædekornet og får det til at spire. Under hans omsorg bryder livskimen gennem den hårde jordskorpe, der indeslutter den, og spirer frem for at bære frugt. Først strå, så aks og så fuld kerne i akset. Når børnene får fortalt om den gerning, Gud gør for sædekornet, lærer de hemmeligheden om at vokse i nåden.¹⁰

Hæve sig op over omgivelserne. — I Amerika har vi åkander. Disse smukke blomster kommer frem rene, pletfrie, fuldkomne og uden noget skæmmende ved sig. De vokser igennem en mængde dynd. Jeg sagde til min søn: „Jeg vil gerne have, at du gør dig umage for at skaffe mig den åkande, idet du kapper stilken så nær ved roden som muligt. Der er noget, jeg ønsker, du skal forstå.“ [56]

Han trak en håndfuld åkander op, og jeg betragtede dem. De var alle fulde af åbne riller. Stilkene hentede næringsstofferne fra det rene sand nedenunder, og disse blev brugt til udviklingen af den rene, pletfri blomst. Den afviste alt dyndet. Den afviste alt det stygge; men dér udviklede den sig i sin renhed.

Nu, dette er præcis den måde, hvorpå vi skal oplære vore unge i denne verden. Oplys deres forstand og hjerter om, hvem Gud er,

og hvem Jesus Kristus er, og hvilket offer han bragte for vor skyld. Lad dem tilegne sig renhed, dyd, nåde, høflighed, kærlighed og overbærenhed. Og lad dem tilegne sig dette fra kilden til al magt.¹¹

En lære om tillid og udholdenhed. — „Spørg dog kvæget, det skal lære dig, himlens fugle, de skal oplyse dig, . . . lad havets fisk fortælle dig det.“ „Gå hen til myren, . . . se dens færd.“ „Se til himmelens fugle!“ „Tænk på ravnene.“ Job 12, 7. 8; Ordsp. 6, 6; Matt. 6, 26; Luk. 12, 24.

Vi skal ikke bare fortælle barnet om disse Guds skab-ninger. Dyrene selv skal være dets læremestre. Myrerne lærer os noget om tålmodig flid, om udholdenhed til at overvinde hindringer og om forudseenhed med hensyn til fremtiden. Og fuglene lærer os tillidsfuldhedens skønne kunst. Vor himmelske Fader sørger for dem; men de må selv samle føden, de må bygge deres reder og passe deres unger. Hvert eneste øjeblik er de udsat for fare fra fjender, der søger at dræbe dem. Men hvor muntert passer de alligevel ikke deres arbejde! Hvor er deres små sange glade!

Hvor smuk er ikke salmistens beskrivelse af Guds omsorg for skovens dyr:

„Højfjeldet er for stenbukken,
klipperne grævlingens tilflugt.“

Sl. 104, 18.

[57] Han lader kilderne vælde frem blandt højene, hvor fuglene har deres boliger, og hvor „deres kvadder lyder blandt grenene“. Sl. 104, 12. Alle skovens og bjergenes dyr er en del af hans store husholdning. Han åbner sin hånd „og mætter alt, hvad der lever, med hvad det øn-sker“. Sl. 145, 16.¹²

Insekterne underviser om flid. — De flittige bier giver intelligente mennesker et eksempel, som de gør vel i at efterligne. Disse insekter holder fuldkommen orden, og der tillades ingen lediggang i bikuben. De udfører deres bestemte opgave med en intelligens og aktivitet, der overstiger vor fatteevne. . . . Vismanden henleder vor opmærksomhed på de små ting på jorden: „Gå hen til myren, du lade, se dens færd og bliv viis. Skønt uden fyrste, foged og styrer sørger den dog om somren for æde og sanker sin føde i høst.“ „Myrerne, de er et folk uden styrke, samler dog føde om somren.“ Disse små

lærere underviser os om trofasthed. Hvis vi med den samme flid udviklede de evner, som en alvidende skaber har givet os, hvor ville vore muligheder for at gøre gavn da blive forøget! Guds øje hviler på hans mindste skabninger. Betragter han da ikke mennesket, som er dannet i hans billede, og kræver noget tilsvarende af det til gengæld for alle de fordele, han har givet?¹³

---

¹Counsels to Parents, Teachers, and Students, s. 54. 55.

²Signs of the Times, 5. aug. 1875.

³Brev 47, 1903.

⁴Manuskript 16, 1895.

⁵Uddannelse, s. 99. 100.

⁶Samme, s. 111. 112.

⁷Counsels to Parents, Teachers, and Students, s. 142.

⁸Uddannelse, s. 110.

⁹Samme, s. 111.

¹⁰Counsels to Parents, Teachers, and Students, s. 124. 125.

¹¹Manuskript 43a, 1894.

¹²Uddannelse, s. 117. 118.

¹³Testimonies for the Church IV, s. 455. 456.

**AFSNIT 3—TILSTRÆKKELIGT
UDDANNEDE LÆRERE**

[58]

[59]

Moderens forberedelse er mærkeligt forsømt. — Mo-deren er barnets første lærer. I den tid, hvor barnet er mest modtageligt, og hvor den hurtigste udvikling foregår, er dets opdragelse for en stor del lagt i hendes hænder. Hun er den første, der får mulighed for at udvikle karakteren til det gode eller til det onde. Hun burde forstå, hvor værdifulde muligheder hun har fået, og burde i højere grad end nogen anden lærer have evner til at benytte dem med det bedste resultat. Alligevel er der ingen andre, hvis oplæring der bliver skænket så lidt omtanke. Den systematiske indsats er ringest, når det gælder om at hjælpe den, hvis indflydelse på opdragelsen er stærkest og mest vidtrækkende.¹

Omhyggelig, grundig forberedelse er påtrængende nødvendig. — De, til hvem omsorgen for det lille barn bliver betroet, er ofte alt for uvidende om dets legemlige fornødenheder. De kender kun lidt til sundhedens love eller grundreglerne for udviklingen. Og de er heller ikke bedre skikkede til at tage sig af dets sjælelige og åndelige vækst. De er måske dygtige til at lede en forretning eller til at stråle i selskabslivet. De har måske præsteret noget antageligt inden for litteratur og videnskab; men de har kun ringe kendskab til et barns opdragelse. . . .

Der hviler et ansvar på både fædre og mødre for barnets første såvel som dets senere oplæring, og for begge forældre er kravet om en omhyggelig og grundig forberedelse af største betydning. Mænd og kvinder burde, før de påtager sig det ansvar, som muligheden for at blive fædre og mødre indebærer, gøre sig bekendt med den fysiske udviklings love — med fysiologi og hygiejne, med betydningen af den indflydelse, som gør sig gældende før barnets fødsel, med sundhedslære, påklædning, motion og sygdomsbehandling. De burde også forstå lovene for sjælelig udvikling og moralsk opdragelse. . . .

Ingen opdragelse vil nogen sinde kunne udrette alt det, som den burde og skulle kunne udrette, før betydningen af forældrenes

opgave fuldt ud anerkendes, og de modtager en uddannelse til deres hellige ansvar.²

Forældre bør sætte sig ind i naturens love og lære det menneskelige legeme at kende. Det er nødvendigt, at de forstår de forskellige organers funktioner og deres indbyrdes afhængighed. De bør studere forholdet mellem de legemlige og de sjælelige kræfter og skaffe oplysning om, hvorledes de hver for sig kan arbejde bedst muligt. Mennesker begår en synd, når de påtager sig det ansvar at sætte børn i verden uden at skaffe sig en sådan forberedelse.³

„Hvem er duelig?“ — Det er ikke uden grund, om forældre siger: „Hvem er duelig hertil?“ Gud alene er deres duelighed, og hvis de lader ham ude af betragtning og undlader at søge hans hjælp og råd, er deres opgave i sandhed håbløs. Men ved bøn, bibelstudium og alvorlig nidkærhed fra deres side kan denne vigtige pligt lykkes fint for dem, og de vil blive belønnet hundredfold for deres indsats og omhu . . . Kilden til visdom, hvorfra de kan hente al den nødvendige kundskab i den retning, står åben.⁴

Til tider kan hjertet være ved at svigte, men en levende forståelse af de farer, der truer deres kære nu og i fremtiden, bør få kristne forældre til mere alvorligt at søge hjælp fra kilden til styrke og visdom. Det bør gøre dem mere forsigtige, mere bestemte, mere rolige og dog faste, mens de våger over disse sjæle som de, der engang skal gøre regnskab.⁵

Børneopdragelse kræver forståelse af Guds vilje. — Forældre er uden undskyldning, hvis de undlader at skaffe sig en klar forståelse af Guds vilje, så at de kan adlyde hans riges love. Kun således kan de føre deres børn til Himmelen. Mine brødre og søstre, det er jeres pligt at forstå Guds krav. Hvordan kan I opdrage jeres børn i det, der hører Gud til, medmindre I selv ved, hvad der er rigtigt og hvad der er forkert, og selv erkender, at lydighed betyder evigt liv og ulydighed evig død?

Vi må gøre det til en livsopgave at forstå Guds vilje. Kun derved kan vi opdrage vore børn rigtigt.⁶

Guds lærebog med grundig vejledning. — Forældre kan ikke opfylde deres forpligtelser ordentligt, medmindre de lader Guds ord være regelen for deres liv, og de forstår, at de skal uddanne og forme hvert kært menneskebarns karakter sådan, at det til sidst kan gribe det evige liv.⁷

[62]

Bibelen, rig på undervisning som den er, bør være deres lærebog. Når de oplærer deres børn i overensstemmelse med dens forskrifter, sætter de ikke blot deres små fødder på den rette sti, men uddanner også sig selv i deres hellige pligt.⁸

Forældrenes arbejde er et vigtigt og alvorfuldt arbejde; det hverv, de har fået overdraget, er meget betydningsfuldt. Men hvis de vil granske Guds ord omhyggeligt, vil de heri finde en grundig vejledning og mange dyrebare løfter givet på betingelse af, at de udfører deres arbejde trofast og godt.⁹

Regler for forældre og børn. — Gud har givet regler til forældres og børns vejledning. Disse regler skal følges nøje. Børnene skal ikke forkæles og have lov til at tro, at de kan følge deres egne ønsker uden at spørge far og mor til råds. . . .

[63] De regler, som Gud har givet til vejledning for forældre og børn, kan man ikke afvige fra uden synd. Gud forventer, at forældrene giver deres børn en opdragelse, der er i overensstemmelse med principperne i hans ord. Tro og gerning skal forenes. Alt, hvad der gøres hjemme og i skolen, må gøres på en sømmelig og ordentlig måde.¹⁰

Til loven og vidnesbyrdet! — Arbejdet med opdragelsen i hjemmet kræver, at forældrene omhyggeligt gransker deres bibel, hvis det skal udrette alt det, som Gud har bestemt, at det skulle. De må være den store lærers elever. Dag efter dag må kærlighedens og venlighedens lov være på deres læber. Deres liv må åbenbare den nåde og sandhed, der kom til syne hos deres forbillede. Da vil en helliget kærlighed knytte forældres og børns hjerter sammen, og de unge vil vokse op faste i troen, rodfæstede og grundfæstede i Guds kærlighed.

Når Guds vilje og handlemåde bliver syvende dags adventist forældres vilje og handlemåde, vil deres børn vokse op til at elske, ære og adlyde Gud. Satan vil ikke være i stand til at beherske deres sind, for de er blevet opdraget til at betragte Herrens ord som den højeste autoritet, og de vil prøve alt, hvad de kommer ud for, med loven og vidnesbyrdet.¹¹

Indhent det forsømte. — Forældre bør læse Guds ord for sig selv og for deres familie. Men i stedet for dette er mange børn overladt til at vokse op uden undervisning, uden opsyn og uden hæmninger. Forældrene bør nu gøre alt, hvad der står i deres magt, for

at indhente det forsømte og bringe deres børn under den allerbedste indflydelse.¹²

Gransk derpå skrifterne, forældre. Vær ikke blot ordets hørere, men også dets gørere. Lev op til Guds standard for opdragelsen af jeres børn.¹³

Den første regel: Hvad siger Herren? — Alle forældre har et arbejde at udføre med at opdrage deres børn efter Herrens forskrifter. Dette er ikke noget, man kan bagatellisere eller tilsidesætte uden at pådrage sig Guds mishag. Vi er ikke kaldet til at afgøre, hvilken kurs andre skal følge, eller hvordan vi kan slippe lettest om ved det, men: Hvad siger Herren? Hverken forældre eller børn kan finde fred, lykke eller hvile for sjælen ved nogen forkert fremgangsmåde. Men når gudsfrygt råder i hjertet sammen med kærlighed til Jesus, har man en fornemmelse af fred og glæde.

[64]

Forældre, fremlæg Guds ord for ham, som læser jeres tanker og kender alle hemmeligheder, og spørg: „Hvad siger skriften?“ Dette må være vor leveregel. De, som har kærlighed til sjæle, vil ikke forholde sig tavse, når de ser dem i fare. Det er sagt os, at intet uden Guds sandhed kan gøre forældre vise til frelse og bevare dem sådan, når de har med det menneskelige sind at gøre.¹⁴

Individuel forberedelse. — Hvis der er et hverv, der fremfor noget andet kræver en udvikling af sindet, og hvor de intellektuelle og fysiske kræfter behøver sund spændstighed og styrke, så er det børneopdragelsen.¹⁵

I betragtning af mødrenes personlige ansvar bør enhver kvinde udvikle et velafbalanceret sind og en ren karakter, der kun reflekterer det sande, gode og smukke. Hustruen og moderen kan knytte sin mand og sine børn til sit hjerte ved en aldrig svigtende kærlighed, der giver sig udtryk i venlige ord og en høflig optræden, der som regel vil blive efterlignet af hendes børn.¹⁶

Dette er en moders hellige hverv. — Min søster, Kristus har overgivet dig det hellige hverv at undervise dine børn i hans bud. For at blive kvalificeret til denne gerning må du selv følge alle hans forskrifter. Lær at give agt på alle ord og handlinger. Vogt dine ord med den største omhu. Overvind al ubesindighed, for hvis utålmodighed kommer til udtryk, vil det hjælpe fjenden til at gøre livet i hjemmet utiltalende og ubehageligt for dine børn.¹⁷

Samarbejd med det guddommelige. — Mødre, lad jeres hjer-

[65]

ter være opladte for Guds undervisning, idet I altid tænker på, at I skal gøre jeres for at rette jer efter Guds vilje. I må stille jer i lyset og søge visdom hos Gud for at kunne vide, hvordan I skal handle, og for at kunne anerkende, at Gud er mesteren, og at I er hans medarbejdere. Lad dit hjerte dvæle ved de himmelske ting. Brug de talenter, Gud har givet, til at udføre de pligter, han har pålagt dig som moder, og samarbejd med de guddommelige redskaber. Arbejd forstandigt, og „enten I nu spiser eller drikker, eller hvad I gør, så gør det alt til Guds ære!“¹⁸

Moderen bør overgive sig selv og sine børn til den medlidende genløseres omsorg. Alvorligt, tålmodigt og modigt bør hun søge at udvikle sine evner, så hun kan bruge sindets ædleste kræfter rigtigt i opdragelsen af sine børn. Hun bør gøre det til sit højeste mål at give sit barn en opdragelse, der kan få Guds godkendelse. Når hun tager gerningen op på en forstandig måde, vil hun få kraft til at udføre sin del.¹⁹

Moderen bør føle sit behov for Helligåndens vejledning, for at hun selv kan have en ægte erfaring i at underkaste sig Herrens vej og vilje. Da kan hun ved Kristi nåde blive en klog, blid og kærlig lærer for sine børn.²⁰

Hvis I har begyndt forkert. — Til forældre, der har begyndt deres opdragelse forkert, vil jeg sige: Fortvivl ikke! I trænger til at blive grundigt omvendte til Gud. I må blive besjælet af sand lydighed mod Guds ord. I må på afgørende måde reformere jeres vaner og skikke, idet I indretter jeres liv efter Guds lovs frelsende principper. Når I gør dette, vil I eje Kristi retfærdighed, som præger denne lov, fordi I elsker Gud og anerkender hans lov som et udtryk for hans karakter. Sand tro på Kristi fortjenester er ikke indbildning. Det er af største betydning, at I indfører Kristi egenskaber i jeres liv og karakter og under udholdende bestræbelser opdrager og oplærer jeres børn til at være lydige mod Guds bud. Et „Så siger Herren“ bør lede jer i alle jeres opdragelsesmetoder. . . .

[66]

En dyb og helhjertet anger og omvendelse til Gud bør finde sted. Begynd året . . . med alvorligt at søge Gud om nåde og åndelig dømmekraft til at opdage manglerne ved det, I har gjort hidtil. Vis anger over for Gud, fordi I har forsømt arbejdet som hjemmemissionærer.²¹

Denne dag er pligtens, ansvarets og anledningens dag for jer. Snart vil regnskabet komme. Tag fat på arbejdet med alvorlig

bøn og trofast stræben. Lær jeres børn, at det er deres privilegium at modtage Helligåndens dåb hver dag. Lad Kristus finde, at I er hans hjælpende hånd, der udfører hans vilje. Ved bøn kan I opnå en erfaring, der vil gøre jeres tjeneste for jeres børn til en fuldkommen succes.²²

---

¹Uddannelse, s. 275.

²Samme, s. 275. 276.

³Sundhed og livslykke, s. 42.

⁴Testimonies for the Church IV, s. 198.

⁵Review and Herald, 30. aug. 1881.

⁶Manuskript 103, 1902.

⁷Manuskript 84, 1897.

⁸Testimonies for the Church IV, s. 198.

⁹Signs of the Times, 8. april 1886.

¹⁰Brev 9, 1904.

¹¹Brev 356, 1907.

¹²Manuskript 76, 1905.

¹³Manuskript 67, 1897.

¹⁴Review and Herald, 30. marts 1897.

¹⁵Pacific Health Journal, juni 1890.

¹⁶Samme, sept. 1890.

¹⁷Brev 47a, 1902.

¹⁸Signs of the Times, 9. april 1896.

¹⁹Samme, 3. april 1901.

²⁰Review and Herald, 10. maj 1898.

²¹Manuskript 12, 1898.

²²Counsels to Parents, Teachers, and Students, s. 131.

Stadig fremgang nødvendig. — Moderens gerning er sådan, at den kræver stadig fremgang i hendes liv, for at hun kan føre sine børn til større og større færdigheder. Men Satan lægger sine planer for at sikre sig både forældrenes og børnenes sjæle. Mødre trækkes bort fra hjemmets pligter og den omhyggelige oplæring af deres små for at tjene selvet og verden.¹

Mødre bør udvikle deres intellekt, om ikke af anden grund, så for deres børns skyld, for de bærer et større ansvar i deres gerning end kongen på sin trone. Få mødre føler vægten af det tillidshverv, der er betroet dem, og forstår, hvilken effektivitet de kan opnå i deres særlige gerning ved tålmodigt og omhyggeligt at udvikle sig selv.

Først er det nødvendigt, at moderen på det strengeste disciplinerer og udvikler alle sindets og hjertets evner og følelser, for at hun ikke skal få en forvreden eller ensidig karakter og efterlade mærkerne af sine mangler og særheder på børnene. Mange mødre behøver at blive vækket op til at se det reelle behov for en forandring af deres målsætning og karakter for tilfredsstillende at kunne udføre de pligter, som de frivilligt har påtaget sig ved at indgå ægteskab. Området for kvindens brugbarhed kan udvides og hendes indflydelse kan øges i næsten ubegrænset grad, hvis hun vil være behørigt opmærksom på disse ting, der berører menneskeslægtens skæbne.²

Gå stadig frem i visdom og duelighed. — Mødre bør frem for noget andet vænne sig til at tænke og granske, hvis de vil vokse i visdom og duelighed. De, der holder ud dermed, vil snart opdage, at de er ved at tilegne sig den evne, de mente at mangle. De er ved at lære at forme deres børns karakter rigtigt. Resultatet af det arbejde og den omtanke, der ofres på dette, vil kunne ses i deres lydighed, deres enkelhed, beskedenhed og renhed. Dette resultat vil være rigelig belønning for alle anstrengelserne.

Gud ønsker, at mødre til stadighed søger at udvikle både forstand og hjerte. De bør føle, at de har en gerning at gøre for ham med deres børns opdragelse og oplæring, og jo mere fuldkomment de

kan udvikle deres evner, desto dygtigere vil de blive i deres gerning som forældre.³

Forældre bør vokse intellektuelt og moralsk. — Det er mødrenes pligt at udvikle deres forstand og bevare deres hjerte rent. De bør benytte alle til rådighed stående midler til deres intellektuelle og moralske udvikling, for at de kan blive kvalificerede til at udvikle deres børns forstand.⁴

Forældre bør til stadighed være elever i Kristi skole. De trænger til fornyelse og kraft, for at de med Kristi enkelhed kan give de yngre medlemmer i Guds familie kendskab til hans vilje.⁵

Den kristne opdragelses forbavsende kraft. — Forældrenes forståelse for den kristne opdragelses forbavsende kraft er endnu ikke blevet vakt. Arbejdet i sandhedens guldgruber har været mærkeligt forsømt. Denne skødesløse ligegyldighed har ikke Guds velbehag. Forældre, Gud opfordrer jer til at se på denne sag med salvede øjne. I har hidtil kun skummet overfladen. Tag fat på det arbejde, I så længe har forsømt, og Gud vil samarbejde med jer. Gør arbejdet helhjertet, så vil Gud give jer fremgang. Begynd med at bringe evangeliet ind i jeres liv i hjemmet.⁶

Vi er for tiden i Guds værksted. Mange af os er rå sten fra stenbruddet. Men når Guds sandhed bringes i anvendelse på os, bliver enhver ufuldkommenhed fjernet, og vi bliver sat i stand til at skinne som levende stene i det himmelske tempel, hvor vi vil komme i nær forbindelse ikke blot med de hellige engle, men med Himmelenes konge.⁷ [69]

Målet er fuldkommenhed. — Mødre, vil I ikke ophøre med jeres unyttige og betydningsløse arbejde til fordel for det, der forgår ved brug? Vil I ikke søge at drage nær til Gud, for at hans visdom kan vejlede jer og hans nåde hjælpe jer med et værk, der vil bestå gennem evigheden? Stræb efter at gøre jeres børns karakter fuldkommen. Husk, at kun sådanne kan se Gud. . . .

Mange forældre forsømmer den gerning, Gud har givet dem. Selv er de langtfra rene og hellige, og de ser ikke deres børns mangler, sådan som de ville, hvis de med egne øjne betragtede og beundrede Kristi fuldkomne karakter.⁸

Sådan bliver kvinden den ideelle moder. — I stedet for at blive gjort til en husslave bør hustruen og moderen have tid til at erhverve sig gode kundskaber, så hun kan være en støtte for sin mand og følge

med i børnenes åndelige udvikling. Hun bør med forstand bruge de anledninger, hun har til at påvirke sine kære til at berede sig til det kommende liv. Hun bør tage tid til at gøre den kære frelser til sin daglige ledsager og fortrolige ven. Endvidere bør hun tage tid til at læse hans ord, til at følge med sine børn ud i det frie og til at lære af Gud ved at betragte hans skaberværk.

[70] Hun bør være frejdig og livsglad og gøre aftenerne til hyggelige timer, hvor familien samles efter dagens pligter, i stedet for at bruge hvert eneste øjeblik til håndarbejde. Mange mænd ville derved få lyst til at blive i deres hjem fremfor at gå til klublokalet eller på værtshus. Mange drenge ville holde sig borte fra gaden. Mange piger ville blive reddet fra en letsindig og uheldig omgangskreds. For forældre og børn ville hjemmet da blive, hvad det efter Guds bestemmelse skulle være: en livsvarig velsignelse.⁹

Gør familielivet til en succes — Råd til en moder. — Du bør ikke følge dine egne tilbøjeligheder, men være meget omhyggelig med at afgive det rette eksempel i alle henseender. Vær ikke uvirkelig. Væk de slumrende kræfter i dig, og gør dig uundværlig for din mand ved at være opmærksom og hjælpsom. Vær på alle måder en velsignelse for ham. Tag fat på de pligter, der nødvendigvis må gøres. Find ud af, hvordan du hurtigst kan udføre de almindelige uinteressante daglige og alligevel nødvendige pligter, der har med familielivet at gøre. . . .

Prøv at gøre dit familieliv til en succes. Stillingen som hustru og moder er mere betydningsfuld end du tror. . . Du har brug for familielivets erfaring og opdragende virkning og den afveksling og bevægelse, de alvorlige bestræbelser og den udvikling af viljekraften, dette liv medfører.¹⁰

Forældre der har travlt. — Mange forældre und-skylder sig med, at de har så meget at gøre, at de ikke har tid til at udvikle deres sjæleliv, at oplære deres børn i det praktiske liv eller at undervise dem om, hvordan de kan komme til at tilhøre Kristi fold.¹¹

Forældrene må ikke forsømme at ruste deres eget sind mod synd og være på vagt over for det, der ikke blot vil ødelægge dem selv, men overføre lidelse og alle former for elendighed og dårlighed til deres børn. Ved at opdrage sig selv på rette måde skal forældrene lære deres børn, at Gud er den, der styrer.¹²

Forældre bør med glæde tage imod råd. — Medens børnene sover i ugudeligt ligegyldighed, sår Satan en sæd i deres hjerter, som vil vokse op og bære en frugt til døden. Alligevel føler sådanne forældre sig ofte krænkede over, at man fortæller dem om deres fejltagelser. De opfører sig, som om de ville sige til den, der giver råd: „Hvad ret har du til at befatte dig med mine børn?“ Men er deres børn ikke også Guds børn? Hvordan ser han på deres skammelige pligtforsømmelse? Hvilken undskyldning vil de give, når han spørger dem om, hvorfor de satte børn i verden og tillod, at de blev en kastebold for Satans fristelser?¹³

[71]

Vær rede til at lytte til andres råd uden at føle, at det ikke kommer jeres brødre og søstre ved, hvordan I behandler jeres børn, eller hvordan jeres børn opfører sig.¹⁴

Fordele ved møder til gensidig vejledning.* — Gud har overdraget os et yderst helligt hverv, og vi har behov for at mødes og modtage undervisning, for at vi kan blive i stand til at udføre dette hverv. ... Vi har behov for at mødes og modtage den guddommelige berøring, for at vi ret kan forstå vor opgave i hjemmet. Forældre må have en forståelse af, hvordan de kan oplære og uddanne deres sønner og døtre sådan, at de vil kunne skinne som himmellys i verden, når de bliver sendt ud fra hjemmets helligdom.¹⁵

På lejr mødet kan vi få med os en bedre forståelse for vore hjemlige pligter. Der er der noget at lære angående det arbejde, Herren ønsker, at vore søstre skal udføre i deres hjem. De skal lære at tale høfligt, når de taler med deres mand og børn. De skal tænke på, hvordan de kan hjælpe til med at bringe hvert medlem i familien under Guds tugt. Fædre og mødre bør forstå, at de har pligt til at gøre hjemmet behageligt og tiltrækkende, og at lydighed ikke opnås ved skænd og trusler. Mange forældre mangler endnu at lære, at der ikke udrettes noget godt med skældud. Mange ser ikke nødvendigheden af at tale venligt til børnene. De tænker ikke på, at disse små er købt og prisen betalt og at de tilhører Herren Jesus.¹⁶

[72]

¹Christian Temperance and Bible Hygiene, s. 60.

²Pacific Health Journal, maj 1890.

³Signs of the Times, 9. feb. 1882.

⁴Testimonies for the Church III, s. 147.

⁵Signs of the Times, 25. sept. 1901.

⁶Samme, 3. april 1901.

⁷Christian Temperance and Bible Hygiene, s. 161.

⁸Signs of the Times, 1. juli 1886.

⁹Sundhed og livslykke, s. 103.

¹⁰Brev 5, 1884.

¹¹Testimonies for the Church III, s. 144. 145.

¹²Brev 86, 1899.

¹³Signs of the Times, 3. april 1901.

¹⁴Manuskript 27, 1911.

* Der henvises hertil lejrmødets gruppedrøftelser.

¹⁵Testimonies for the Church IV, s. 32. 33.

¹⁶Manuskript 65, 1908.

AFSNIT 4—YDIGHED DEN VIGTIGSTE [73]
LEKTIE

Kapitel 10—NØGLEN TIL LYKKE OG FREMGANG

[74]

[75]

Lykke afhænger af lydighed. — Fædre, mødre og lærere ved vore skoler bør huske, at det er en højere form for uddannelse at lære børn lydighed. Denne form for undervisning tillægges der alt for lidt betydning.¹

Børn vil være langt lykkeligere under en passende disciplin, end hvis de får lov til at gøre, hvad deres uskoledede indskydelser tilskynder dem til.²

Omgående og fortsat lydighed mod forældrenes kloge regler vil fremme børnenes lykke, bringe Gud ære og være til samfundets bedste. Børn bør lære, at den fuldkomne frihed består i at underkaste sig hjemmets love. De kristne må lære den samme lektie — at den fuldkomne frihed består i at adlyde Guds lov.³

Guds vilje er Himmelens lov. Så længe denne lov var regelen for livet, var der lykke og glæde i hele Guds familie. Men da den guddommelige lov blev overtrådt, fik had, misundelse og strid indpas, og en del af Himmelens beboere faldt. Så længe Guds lov bliver æret i vort jordiske hjem, vil familien være lykkelig.⁴

Ved ulydighed gik Eden tabt. — Beretningen om Adams og Evas ulydighed ved selve begyndelsen til denne Jords historie er fuldstændig. Ved denne ene ulydighedshandling mistede vore første forældre deres smukke hjem i Edens have. Og det på grund af så lidt! Vi har grund til at være taknemmelige for, at det ikke var en større ting, for hvis det havde været tilfældet, ville små uænsede overtrædelser være blevet mangedoblede. Det var den mindste prøve, Gud kunne stille det hellige par på i Eden.

[76]

Ulydighed og overtrædelse er altid en stor forseelse mod Gud. Utroskab i det allermindste vil, hvis den ikke bliver irettesat, hurtigt føre til overtrædelse i det, som er stort. Forbrydelsen ligger ikke i ulydighedens størrelse, men i ulydigheden selv.⁵

Grunden til timelig og åndelig fremgang. — Timelig og åndelig fremgang er gjort betinget af lydighed mod Guds lov. Men vi

læser ikke Guds ord for således at blive kendt med betingelserne for velsignelsen, der bliver givet til alle, der flittigt hører Guds lov og omhyggeligt underviser deres familie deri. Lydighed mod Guds ord er vort liv, vor lykke. Vi betragter verden og ser den stønne under ondskabsfuldhed og voldshandlinger fra mennesker, som har nedbrudt Guds lov. Gud har trukket sin velsignelse tilbage fra frugthave og vingård. Var det ikke af hensyn til sit lovlydige folk på Jorden, ville han ikke holde sine straffedomme tilbage. Han udstrækker sin nåde på grund af de retfærdige, der elsker og frygter ham.⁶

Led børnene ind på lydighedens vej. — Det påhviler forældre som en hellig pligt at vænne deres børn til streng lydighed. Sand lykke i dette og det kommende liv afhænger af lydighed mod et „Så siger Herren“. Forældre, lad Kristi liv være forbilledet. Satan vil på alle mulige måder søge at nedbryde denne høje standard for gudsfrygt som noget, der er alt for strengt. Det er jeres opgave tidligt at indprente børnene, at de er skabt i Guds billede. Kristus kom til denne verden for at give dem et levende eksempel på, hvad de alle kan blive, og forældre, der bekender sig til at tro på sandheden for denne tid, skal lære deres børn at elske Gud og adlyde hans bud. Dette er det største og mest betydningsfulde arbejde, som fædre og mødre kan udføre. . . . Det er Guds plan, at selv børn og unge skal have en forstandig opfattelse af, hvad han forlanger, så de kan skelne mellem retfærdighed og synd og mellem lydighed og ulydighed.⁷

[77]

Lydighed bliver en glæde. — Forældre bør oplære deres børn bud på bud, regel på regel, lidt her, lidt der, og ikke tillade nogen tilsidesættelse af Guds hellige lov. De bør stole på den guddommelige kraft og bede Herren om hjælp til at bevare deres børn tro mod ham, der gav sin Søn, den enbårne, for at bringe de utro og ulydige tilbage til troskab. Gud længes efter at udgyde sin rige strøm af kærlighed over menneskene. Han længes efter at se dem glæde sig over at gøre hans vilje, idet de bruger selv den mindste af deres betroede evner i hans tjeneste og lærer alle, som kommer inden for deres indflydelse, at vejen til at blive behandlet som retfærdig for Kristi skyld går gennem lydighed mod loven.⁸

---

¹Manuskript 92, 1899.

²Manuskript 49, 1901.

³Review and Herald, 30. aug. 1881.

⁴Samme.

⁵Manuskript 92, 1899.

⁶Manuskript 64, 1899.

⁷Manuskript 67, 1909.

⁸Manuskript 36, 1900.

Begynd undervisningen tidligt. — Lydighed mod for-ældrenes autoritet bør indpodes i den spæde barndom og udvikles i de unge år.¹

Nogle forældre tror, at de kan lade deres små gøre som de vil, mens de er spæde, og derpå tale dem til rette, når de bliver ældre, men dette er en vildfarelse. Begynd med at lære det spæde barn lydighed. . . . Forlang lydighed i hjemmets skole.²

Børnene bør lige fra begyndelsen lære at adlyde deres forældre, respektere deres ord og ære deres autoritet.³

Før forstanden er udviklet. — Noget af det første, et barn trænger til at lære, er lydighed. Før det er gammelt nok til selv at anstille betragtninger, må det lære at adlyde.⁴

Moderens arbejde bør begynde med spædbarnet. Hun bør underlægge sig barnets vilje og temperament og undertrykke dets tilbøjeligheder. Lær det at adlyde, og lad ikke hånden hvile, når barnet bliver ældre.⁵

Før egenrådigheden vokser sig stærk. — Kun få forældre lærer deres børn lydighed tidligt nok. Barnet får som regel lov til at få to eller tre års forspring for forældrene, som lader være med at tugte det, fordi de tror, at det ikke er gammelt nok til at lære at adlyde. Men i al denne tid vokser selvet sig stærkt i det lille væsen, og for hver dag bliver det vanskeligere for forældrene at få barnet under kontrol.

Meget tidligt kan børnene opfatte, hvad der siges til dem på en jævn og enkel måde, og ved en venlig og klog behandling kan de lære at adlyde. . . . Moderen må ikke i noget tilfælde tillade sit barn at få en fordel frem for hende. Men det er ikke nødvendigt at ty til strenge forholdsregler for at bevare denne autoritet; en fast og sikker hånd og en venlighed, der overbeviser barnet om din kærlighed, vil føre til målet. Lader I selvished, vrede og egenrådighed få frit løb de første tre år af barnets liv, vil det blive svært at få det til at underkaste sig en sund disciplin. Det har fået dårlige tilbøjeligheder

og vil gerne have sin egen vilje; det kan ikke lide fars og mors myndighed. Disse uheldige tendenser vokser sammen med barnet til en udpræget egoisme og mangel på selvkontrol hos den voksne og prisgiver det fuldstændig de onder, der trives overalt i vort land.⁶

Det bør aldrig tillades, at de (børnene) viser mangel på respekt over for deres forældre. Egenrådighed bør aldrig have lov til at passere uden irettesættelse. Barnets fremtidige trivsel kræver en venlig, kærlig og fast disciplin.⁷

Lydighed mod forældre fører til lydighed mod Gud. — De børn og unge, hvis forældre beder, har fået et stort privilegium, for de har en anledning til at kende og elske Gud. Ved at respektere deres forældre og være lydige mod dem kan de lære, hvordan de skal respektere og lyde deres himmelske Fader. Når de vandrer som lysets børn, vil de være venlige og høflige, kærlige og ærbødige mod deres forældre, som de har set, og således få lettere ved at elske Gud, som de ikke har set. Når de er forældrenes trofaste repræsentanter og praktiserer sandheden ved den hjælp, Gud giver dem, så vedkender de sig ved forskrift og eksempel Guds ejendomsret og ærer ham ved et velordnet liv og en gudfrygtig vandel.⁸

[80] **Kun den lydige kommer ind i Himmelen.** — Forældre og lærere bør indprente i børnenes sind, at Herren prøver dem i dette liv for at se, om de i kærlighed og ærbø- dighed vil være lydige mod ham. De, som ikke vil være lydige mod Kristus her, vil heller ikke adlyde ham i den evige verden.⁹

Hvis forældre og børn nogen sinde vil blive budt velkommen i de himmelske boliger, vil det være på grund af, at de i denne verden lærte at adlyde Guds bud.¹⁰

¹Review and Herald, 13. marts 1894.

²Brev 74, 1898.

³Review and Herald, 16. juli 1895.

⁴Uddannelse, s. 287.

⁵Signs of the Times, 26. feb. 1880.

⁶Pacific Health Journal, april 1890.

⁷Counsels to Parents, Teachers, and Students, s. 112.

⁸Youth's Instructor, 15. juni 1893.

⁹Counsels on Sabbath School Work, s. 79.

¹⁰Manuskript 60, 1903.

Kapitel 12—LYDIGHED MÅ BLIVE EN VANE

[81]

Ved milde, vedholdende bestræbelser. — Børn skal undervises om, at de har fået deres evner for at ære og herliggøre Gud. Derfor må de lære lydighedens lektie. . . . Vanen bør grundlægges ved milde, vedholdende be-stræbelser. Derved kan man afværge en stor del af de senere konflikter mellem viljen og autoriteten, der i så høj grad gør de unges sind fremmede for og bitre på forældre og lærere, og som alt for ofte vækker modstand mod enhver autoritet, menneskelig som guddommelig.¹

Tillad ingen argumenter eller udflugter. — Forældrene bør først drage omsorg for at etablere en god ledelse af familien. Forældrenes ord bør være en lov, der lukker for alle argumenter og udflugter. Børnene bør fra spæde af lære at adlyde deres forældre ubetinget.²

Streng disciplin kan til tider skabe utilfredshed, og børnene vil ønske at få deres egen vilje. Men når de har lært at lyde deres forældre, vil de have lettere ved at underkaste sig Guds krav. Således vil den oplæring, der modtages i barndommen, have indflydelse på den reli-giøse erfaring og forme den voksnes karakter.³

Tillad ingen undtagelser. — Som lærere i deres egen familie skal forældrene se efter, at reglerne ikke bliver overtrådt. . . . Ved at tillade, at børnene fortsat er ulydige, forsømmer de at holde en passende disciplin. Børnene må læres til at være underdanige og lydige. Ulydighed må ikke tillades. Synden lurker ved døren hos de forældre, der tillader deres børn at være ulydige. . . . Børnene må være klar over, at de skal adlyde.⁴

Forlang øjeblikkelig og ubetinget lydighed. — Når forældre undlader at kræve øjeblikkelig og ubetinget lydighed af deres børn, undlader de at lægge den rette grundvold for deres børns karakter. De forbereder børnene til at vanære dem, når de bliver gamle, og til at bringe deres hjerter sorg, når de nærmer sig graven.⁵

[82]

Kravene bør være rimelige. — Forældrenes krav bør altid være rimelige. Venlighed bør komme til udtryk, ikke ved tåbelig forkælel-

se, men ved klog vejledning. Forældre skal undervise deres børn på en behagelig måde, uden at skælde eller kritisere, og søge at knytte børnenes hjerter til sig med kærlighedens silkesnore. Fædre og mødre, lærere og ældre brødre og søstre bør alle være en uddannende faktor til at styrke enhver åndelig interesse og bringe en sund atmosfære ind i hjem og skole, der vil hjælpe de mindre børn til at vokse op i Herrens tugt og formaning.⁶

Ved opdragelsen af både vore egne og andres børn har vi bevist, at de aldrig elsker forældre og værger mindre, fordi de forhindrer dem i at gøre noget forkert.⁷

Lydighed bør begrundes. — Børn skal lære at adlyde familiens ledelse. Ved at følge hjemmets love skal de danne en harmonisk karakter, som Gud kan godkende. Kristne forældre skal opdrage deres børn til at holde Guds lov. . . . Årsagerne til denne lydighed og respekt for Guds lov skal indprentes i børnene, så snart de kan forstå dens natur, så de ved, hvad de bør gøre, og hvad de bør afholde sig fra at gøre.⁸

Forældrenes ord bør være lov. — Jeres børn, som står under jeres myndighed, bør lære at adlyde jer. Jeres ord bør være deres lov.⁹

[83] Mange kristne forældre undlader at byde deres børn efter sig og undrer sig derpå over, at deres børn er trodsige, ulydige, utaknemmelige og ugudelige. Sådanne forældre er under Guds irettesættelse. De har forsømt at opdrage deres børn i Herrens tugt og formaning. De har undladt at lære dem kristendommens første lektie: „Herrens frygt er visdoms grundlag.“ Den vise mand siger: „Dårskab er knyttet til ynglingens hjerte.“ Lysten til det tåbelige, ønsket om at gøre det onde, hadet til hellige ting, er blot nogle af de vanskeligheder, forældrene vil møde på hjemmets missionsmark. . . .

I Guds kraft må forældrene stå op og byde deres husstand efter sig. De må lære at holde det onde nede med fast hånd, uden utålmodighed og vrede. De bør ikke lade børnene gætte sig til, hvad der er ret, men vise dem vejen med klare ord og lære dem at vandre på den.¹⁰

Et ulydigt barns indflydelse. — Et ulydigt barn vil skade sine kammerater meget, for det vil forme de andre efter sit eget billede.¹¹

Når der ses gennem fingre med synd. — Lær jeres børn at ære jer, fordi Guds lov pålægger børn denne pligt. Hvis I giver jeres

børn lov til at ringeagte jeres ønsker og undlade at tage hensyn til hjemmets love, lukker I øjnene for synd. I tillader Djævelen at gøre, som han vil; og den samme opsætsighed, mangel på ærbødighed og kærlighed til selvet vil de bringe ind i deres religiøse liv og ind i menigheden, og skylden for alt dette onde vil i Himmels bøger blive tilskrevet forældrenes forsømmelighed.¹²

Lydighedsvanen stadfæstes ved gentagelse. — Under-visningen om lydighed og respekt for autoritet bør gentages ofte. Når det sker, vil det blive en kraft til det gode, og børnene vil ikke blot blive holdt borte fra det onde og nødt til at elske sandhed og retfærdighed, men forældrene vil have lige så stor fordel af det. De kan ikke udføre den gerning, Herren kræver af forældre, uden mange alvorlige overvejelser og megen læsning i Guds ord for at kunne undervise i overensstemmelse med hans anvisninger.¹³

[84]

¹Counsels to Parents, Teachers, and Students, s. 110.

²Pacific Health Journal, jan. 1890.

³Signs of the Times, 26. feb. 1880.

⁴Manuskript 82, 1901.

⁵Manuskript 18, 1891.

⁶Counsels to Parents, Teachers, and Students, s. 158. 159.

⁷Review and Herald, 10. maj 1898.

⁸Manuskript 126, 1897.

⁹Review and Herald, 19. sept. 1854.

¹⁰Samme, 4. maj 1886.

¹¹Samme, 13. marts 1894.

¹²Samme, 14. april 1885.

¹³Manuskript 24, 1894.

**AFSNIT 5—ANDEN
GRUNDLÆGGENDE UNDERVISNING**

[85]

[86]

Kapitel 13—SELVBEHERSKELSE

[87]

Forbered børnene til livet og dets pligter. — Idet moderen betragter de børn, der er givet i hendes varetægt, har hun god grund til at spørge i dyb ængstelse: „Hvad er det store mål og hensigten med deres opdragelse? Er det at dygtiggøre dem til livet og dets pligter og at kvalificere dem til at indtage en hæderlig stilling i verden, at gøre godt, hjælpe deres medmennesker, og til sidst opnå de retfærdiges belønning?“ Hvis det er således, da er selvbeherskelse det første, de skal lære, for intet uregerligt, egensindigt menneske kan vente at få succes i denne verden eller belønning i den næste.¹

Lær barnet at bøje sig. — Endnu før de små er et år gamle, hører og forstår de, hvad der siges om dem, og ved, i hvilken grad de vil blive føjet. Mødre, I bør lære jeres børn at bøje sig for jeres ønsker. Dette punkt må nås, hvis I vil bevare myndigheden over jeres børn og værdigheden som moder. Jeres børn lærer hurtigt, hvad I venter af dem. De ved, hvornår deres vilje besejrer jeres, og vil søge at få mest muligt ud af sejren.²

Det er den største grusomhed at tillade forkerte vaner at udvikle sig og lade barnet råde og tage sig selv til rette.³

[88]

Tilfredsstil ikke selviske ønsker. — Hvis forældrene ikke passer på, vil de behandle deres børn på en sådan måde, at det vil få børnene til at kræve opmærksomhed og særrettigheder, der fordrer, at forældrene må fornægte sig selv noget for at kunne tilfredsstille deres børn. Børnene vil bede forældrene om at gøre noget for dem og opfylde deres ønsker, og forældrene vil gøre indrømmelser over for deres ønsker uden hensyn til den kendsgerning, at de indpoder egoisme i deres børn. Men ved at handle sådan forsynder forældrene sig mod deres børn, og de vil senere opdage, hvor vanskeligt det er at modarbejde indflydelsen af opdragelsen i de første år af barnets liv. Børn har brug for tidligt at lære, at de ikke kan blive tilfredsstillet, når det er selviskhed, der giver anledning til deres ønsker.⁴

Giv ikke børnene det, de græder for at få. — En dyrebar lektie, som moderen har brug for at repetere gang på gang, er, at

det ikke er barnet, der skal regere eller være herre, men at det er hendes vilje og hendes ønsker, der gælder. Således lærer hun dem selvbeherskelse. Giv dem ikke, hvad de græder for at få, selv om dit ømme hjerte længes nok så meget efter at gøre det, for hvis de vinder sejr én gang ved at græde, vil de indstille sig på at gøre det igen. Anden gang vil slaget blive heftigere.⁵

Tillad aldrig, at voldsomme vredesudbrud kommer til udfoldelse. — En af moderens første opgaver er at holde vreden tilbage hos sine børn. Børn bør ikke have lov til at give udtryk for vrede. De bør ikke have lov til at kaste sig ned på gulvet og slå og skribe, fordi noget, der ikke er til deres bedste, er blevet dem nægtet. Det har pint mig, når jeg har set, hvordan mange forældre har ladet børnenes voldsomme vredesudbrud komme til fri udfoldelse. Mødrene synes at betragte disse vredesudbrud som noget, man må finde sig i, og forekommer ligegyldige for barnets opførsel. Men hvis noget forkert bliver tilladt én gang, vil det blive gentaget. Gentagelsen vil skabe en vane, og således vil barnets karakter få et dårligt præg.⁶

Hvornår true den onde ånd? — Jeg har ofte set små børn kaste sig på gulvet og skribe, hvis et eller andet kom deres vilje på tværs. Da er tiden inde til at true den onde ånd. Fjenden vil søge at beherske vore børns sind, men skal vi tillade, at han former dem efter sin vilje? Disse små kan ikke mærke, hvilken ånd der har indflydelse på dem. Det er forældrenes pligt at bedømme og skønne for dem. Deres vaner må nøje iagttages. Onde tilbøjeligheder må holdes nede, og sindet må stemmes til gunst for det rette. Barnet må opmuntres ved ethvert forsøg på at beherske sig selv.⁷

[89]

Begynd med sangene om Betlehem. — Mødre bør opdrage de små på deres arme efter de rigtige principper og leveregler. De bør ikke give dem lov til at dunke deres hoved mod gulvet. . . . Mødrene bør opdrage dem, mens de er spæde. Begynd med sangene om Betlehem. Disse blide toner vil have en beroligende indflydelse. Syng disse stilfærdige sange om Jesus og hans kærlighed for dem.⁸

Ingen vaklen eller ubeslutsomhed. — Der bør lægges bånd på barnets genstridige sindelag så tidligt som muligt, for jo længere denne pligt bliver udsat, des vanskeligere bliver den at udføre. Børn med et voldsomt og hidsigt sind har brug for særlig omhu fra forældrenes side. De bør behandles på en særlig venlig, men bestemt måde. Der bør ikke være nogen vaklen eller ubeslutsomhed hos

forældrene i sådanne tilfælde. De karakteregenskaber, der naturligt vil hindre deres egenartede fejl i at vokse, bør omhyggeligt næres og styrkes. Overbærenhed med et barn, der har anlæg for hidsighed og egensindighed, vil føre til dets ødelæggelse. Dets fejl vil blive stærkere med årene, de vil forhale forstandens udvikling og blive mere fremtrædende end alle dets gode og ædle karaktertræk.⁹

Forældrenes eksempel på selvbeherskelse er uund-værligt.

— Nogle forældre kan ikke beherske sig selv. De tøjler ikke deres sygelige appetit eller hidsige sind, og derfor kan de ikke opdrage deres børn til at fornægte appetitten eller lære dem selvbeherskelse.¹⁰

[90] Hvis forældre ønsker at lære deres børn selvbeher- skelse, må de først selv lære det. Forældre, som skænder og kritiserer, fremmer et heftigt, hidsigt sindelag hos deres børn.¹¹

Bliv ikke træt af at gøre det rette. — Forældre holder for meget af lediggang og fornøjelser til at gøre den gerning, Gud har anvist dem i hjemmet. Vi ville ikke se de forfærdelige onde tilstande, der råder blandt vor tids unge, hvis disse var blevet opdraget på rette måde hjemme. Hvis forældrene ville tage fat på den gerning, Gud har givet dem, og lære deres børn beskedenhed, selvfornægtelse og selvbeherskelse ved både forskrift og eksempel, ville de opdage, at medens de søger at gøre deres pligt, så de kunne eje Guds velbehag, ville de lære dyrebare lektier i Kristi skole. De ville lære tålmodighed, overbærenhed, kærlighed og sagtomdighed, og det er netop, hvad de skal lære deres børn.

Efter at forældrenes moralske følsomhed er blevet vakt og de tager den forsømte gerning op med fornyet energi, må de ikke tabe modet eller tillade noget at hindre dem i deres arbejde. Alt for mange bliver trætte af at gøre det rette. Når de opdager, at det kræver store anstrengelser, stadig selvbeherskelse og forøget nåde såvel som kundskab at imødegå de uventede kritiske situationer, der opstår, bliver de modløse, opgiver kampen og lader sjælefjenden få sin vilje. Dag efter dag, måned efter måned, år efter år, skal arbejdet fortsætte, indtil jeres børns karakter er dannet og deres vaner er befæstet på rette måde. I må ikke give op og overlade livet i jeres familie til at fortsætte på en løs og ligegyldig facon.¹²

Tab aldrig selvbeherskelsen. — Vi må aldrig miste selvbeher- skelsen. Lad os altid have vort fuldkomne for-billede for øje. Det er en synd at tale med utålmodighed og irritation eller at være vred

— også selv om vi intet siger. Vi skal vandre værdigt, idet vi giver en rigtig fremstilling af Kristus. At udtale et vredt ord er som at slå flint mod flint: det optænder straks vrede følelser. [91]

Vær ikke som en kastanjeskal. Tillad ikke dig selv at bruge skarpe, irriterende ord i hjemmet. I bør indbyde den himmelske gæst til at komme i jeres hjem og samtidig gøre det muligt for ham og de himmelske engle at blive hos jer. I bør modtage Kristi retfærdighed, Guds Ånds helliggørelse og hellighedens skønhed, så I kan åbenbare livets lys for jeres omgivelser.¹³

„Større end helt er sindig mand,“ siger den vise mand, „større at styre sit sind end at tage en stad.“ Den mand eller kvinde, der bevarer et ligevægtigt sind, når de fristes til at give vreden frit løb, står højere i Guds og de hellige engles øjne end den mest berømte general, der nogen sinde har ført en hær til kamp og sejr. En berømt kejser udtalte på sit dødsleje: „Blandt alle mine sejre er der kun én, der bringer mig nogen trøst nu. Det er den sejr, jeg har vundet over mit eget urolige sind.“ Alexander og Cæsar fandt det lettere at betvinge verden end at betvinge sig selv. Efter at have erobret den ene nation efter den anden, faldt de — den ene af dem „som offer for drikfældighed, den anden for vanvittig ærgerrighed“.¹⁴

¹Pacific Health Journal, maj 1890.

²Signs of the Times, 16. marts 1891.

³Christian Temperance and Bible Hygiene, s. 68.

⁴Signs of the Times, 13. aug. 1896.

⁵Manuskript 43, 1900.

⁶Signs of the Times, 16. marts 1891.

⁷Christian Temperance and Bible Hygiene, s. 61.

⁸Manuskript 8, 1893.

⁹Pacific Health Journal, jan. 1890.

¹⁰Samme, okt. 1897.

¹¹Signs of the Times, 24. nov. 1881.

¹²Review and Herald, 10. juli 1888.

¹³Manuskript 102, 1901.

¹⁴Good Health, nov. 1880.

Kapitel 14—STILFÆRDIGHED, RESPEKT OG ÆRBØDIGHED

Hold unødvendig støj og uro nede. — En mor må ikke tillade sit sind at være optaget med for mange ting. . . . Hun må tage sig af de små med den største flid og den mest indgående påpasselighed, for hvis de får lov, vil de følge enhver tilskyndelse, som udspringer fra deres uerfarne, uvidende hjerter. Med deres overstrømmende livlighed vil de blive årsag til støj og uro i hjemmet. Dette bør hindres. Børnene vil være lige så lykkelige, hvis de bliver opdraget til ikke at gøre disse ting. De skal lære, at de skal være stille og ærbødige, når der kommer besøgende.¹

Lad stilhed herske i hjemmet. — Fædre og mødre, . . . lær jeres børn, at de er nødt til at være undergivet en lov. Lad dem ikke få den mening, at fordi de er børn, har de lov til at lave al den støj, de har lyst til, i huset. Kloge regler og bestemmelser må fastsættes og håndhæves, for at skønheden ved livet i hjemmet ikke skal ødelægges.²

Forældre begår en stor uret mod deres børn, når de giver dem lov til at råbe og skribe. De bør ikke have lov til at være støjende og ligeglade. Hvis der ikke bliver lagt bånd på disse forkastelige karakteregenskaber i de første år, vil børnene tage dem med sig, udviklede og forstærkede, ind i deres hverdagsliv og trosliv. Børnene vil være lige så lykkelige, hvis de har lært at være stille hjemme.³

[93] **Lær dem respekt for den erfarnes dømmekraft.** — Børn bør lære at respektere den erfarnes dømmekraft. De bør opdrages på en sådan måde, at deres personlighed kan forenes med deres forældres og læreres indstilling, og oplæres, så de kan se det hensigtsmæssige i at give agt på deres råd. Når de så forlader den styrende hånd, vil deres karakter ikke være som et rør, der svajer for vinden.⁴

Slaphed hos forældre opfordrer til respektløshed. — Hvis børnene får lov til at være uærbødige, ulydige, utaknemmelige og irritable i deres hjem, er forældrene skyld i deres synder.⁵

Moderen skal styre sit hus med forstand og værdighed. Hendes indflydelse i hjemmet skal være størst, hendes ord lov. Hvis hun er en kristen og ledes af Gud, vil hun forlange respekt af sine børn. Fortæl jeres børn nøjagtig, hvad I forlanger af dem.⁶

Når forældrene ikke opretholder deres autoritet, så vil børnene ikke have nogen respekt for deres lærere eller skolens leder, når de kommer i skole. Den ærbødighed og respekt, som de burde have, har de aldrig lært at vise derhjemme. Far og mor stod på samme trin som børnene.⁷

Tillad ikke uforkammethed. — Vis hensyn til jeres børn og lad dem ikke sige et eneste uærbødig ord til jer.⁸

En klog indstilling hos den unge. — Klog og rigt velsignet er den unge mand, der føler, at det er hans pligt, hvis han har forældre, at se op til dem, og hvis han ikke har, da betragter sin værge eller dem, han bor hos, som sine rådgivere og hjælpere og i visse henseender som sine overordnede, og lader sit hjemms regler gælde for ham.⁹

Ærbødighed må omhyggeligt fremelskes.* — Denne værdifulde egenskab (ærbødighed) bør opelskes på det omhyggeligste. Hvert eneste barn bør lære at vise oprigtig ærbødighed over for Gud.¹⁰

Herren ønsker, at vi skal forstå, at vi skal sætte vore børn i det rette forhold til verden, menigheden og familien. Deres forhold til familien er det første punkt, der må overvejes. Lad os lære dem at være høflige mod hinanden og over for Gud. I vil måske spørge: „Hvad mener du, når du siger, at vi skal lære dem at være høflige over for Gud?“ Jeg mener, at de skal lære at ære vor himmelske Fader og at påskønne det store og betydningsfulde offer, Kristus har bragt for vor skyld. . . . Forældre og børn skal bevare et så nært forhold til Gud, at de himmelske engle kan stå i forbindelse med dem. Disse budbringere er lukket ude fra mangt et hjem, hvor uretfærdighed og uhøflighed mod Gud findes i overflod. Lad os tilegne os den himmelske atmosfære igennem Guds ord og lade den få indpas i vort liv hernede.¹¹

[94]

Således underviser man i ærbødighed. — Forældre både kan og bør vække deres børns interesse for den alsidige viden, som Den hellige Skrift rummer. Men for at kunne gøre deres sønner og døtre interesseret i Guds ord må de selv interessere sig for det. De må være fortrolige med dets lære og — som Gud befalede Israel — tale

om det, „når du sidder i dit hus, og når du vandrer på vejen, både når du lægger dig, og når du står op“. 5 Mos. 11, 19. De, der ønsker, at deres børn skal elske og ære Gud, må tale om hans godhed, majestæt og magt, som er åbenbaret i hans ord og i hans skaberværk.¹²

Ærbødighed åbenbares ved lydighed. — Vis børnene, at sand ærbødighed åbenbares ved lydighed. Gud har ikke givet befaling om noget, der er unødvendigt, og kun ved lydighed mod det, som han har sagt, kan man tilkendegive sin ærbødighed, så det er velbehageligt for ham.¹³

---

¹Manuskript 64, 1899.

²Signs of the Times, 25. sept. 1901.

³Samme.

⁴Counsels to Parents, Teachers, and Students, s. 75.

⁵Brev 104, 1897.

⁶Counsels to Parents, Teachers, and Students, s. III.

⁷Manuskript 14, 1894.

⁸Manuskript 114, 1903.

⁹Testimonies for the Church II, s. 308.

* En mere udførlig behandling af dette emne findes i kapitel 80: „Ærefrygt for det, som er helligt.“

¹⁰Profeter og konger, s. 118.

¹¹Manuskript 100, 1902.

¹²Patriarker og profeter, s. 256. 257.

¹³Counsels to Parents, Teachers, and Students, s. 111.

Kapitel 15—OMHU VED BEHANDLINGEN AF EJENDELE

[95]

[96]

Undertryk trangen til at ødelægge. — Opdragelsen må være alsidig og konsekvent. Det er nødvendigt for enhver moder at være flittig, og hun bør ikke lade noget bortlede hendes tanker. Hun må ikke tillade børnene at følge deres utøjlede vilje og tumle med hjemmets genstande. De bør lære, at de ikke må holde huset i konstant uorden ved at lege med tingene. Mødre, lær jeres børn lige fra begyndelsen, at de ikke må betragte alt i hjemmet som deres legetøj. Herved lærer de at holde orden. Uanset hvilke ophævelser børnene gør, så lad ikke ødelæggelsestrangen, der er så stor i barndommen, blive udviklet og styrket. Gud siger: „Du må,“ og: „Du må ikke.“ Forældrene skal bestemt og uden at miste besindelsen sige nej til deres børn, og mene det.

De skal med fasthed nægte at lade alt i hjemmet blive behandlet efter forgodtbefindende og blive kastet omkring på gulvet eller i snavset. De, som tillader et barn at opføre sig sådan, øver stor uret imod det. Det er måske ikke noget dårligt barn, men opdragelsen gør det meget besværligt og udvikler dets ødelæggelsestrang.¹

Opdrag barnet til at vise respekt for andres ejendom. — Nogle forældre tillader deres børn at følge deres ødelæggelsestrang og lege med ting, som de ikke har nogen ret til at røre. Børn bør lære ikke at røre andres ejendom. Af hensyn til familiens lykke og velbefindende må de lære at respektere ejendomsretten. Børnene bliver ikke lykkeligere af at få lov til at gøre brug af alt, hvad de ser. Hvis de ikke bliver oplært til at være påpasselige, vil de vokse op med en utiltalende ødelæggelsestrang som karaktertræk.²

[97]

Stærkt og holdbart legetøj. — Giv ikke børnene legetøj, som let går i stykker. Gør man det, lærer man dem at ødelægge. Giv dem kun lidt legetøj, og lad dette være stærkt og holdbart. Disse forslag, så betydningsløse de kan synes, betyder meget for barnets opdragelse.³

---

¹Manuskript 64, 1899.

²Signs of the Times, 25. sept. 1901.

³Counsels to Parents, Teachers, and Students, s. 123.

Begynd uddannelsen i sund levevis tidligt. — Menneskets skaber har frembragt det levende maskineri i vore legemer. Hver del er skabt med underfuld visdom, og Gud har forpligtet sig til at bevare dette menneskelige maskineri i sund aktivitet, hvis det menneskelige redskab vil adlyde hans love og samarbejde med ham. ...Vi kan betragte og beundre Guds værk i naturen; men det menneskelige legeme er det vidunderligste af alt.

Så snart intelligensen vågner, bør tanken udvikles til at få forstand på legemets struktur. Her har Jehova givet et afbillede af sig selv, for mennesket blev skabt i Guds billede.¹

De unge bør først og fremmest lære sig selv at kende og sætte sig ind i, hvordan de kan holde legemet sundt.²

Oplæring af grundlæggende betydning. — Under barnets tidligste oplæring forstår mange forældre og lærere ikke, at den fysiske konstitution må have den største opmærksomhed, for at legemets og hjernens sundheds-tilstand kan sikres.³

Jeres børns fremtidige lykke og samfundets vel afhænger for en stor del af den fysiske og moralske oplæring, jeres børn får i deres første leveår.⁴

Forældre bør kende til fysiologi og kunne undervise deri. — Hvis forældrene selv ville skaffe sig kundskaber og erkende vigtigheden af, at disse føres ud i praksis under oplæringen af deres kære børn, ville der råde en anden tilstand blandt vore børn og unge. Børnene har behov for at blive vejledt med hensyn til deres egne legemer. Det er kun få unge, der har nogen klar forståelse af menneskelivets mysterier. De ved kun lidt om det levende maskineri. David siger: „Jeg vil takke dig, fordi jeg er underfuldt skabt.“

Lær jeres børn at slutte fra årsag til virkning. Vis dem, at hvis de overtræder organismens love, må de lide straffen i form af sygdom. Lad være med at tabe modet, hvis I ikke ser nogen særlig frugt af jeres anstrengelser. Bliv ved med at undervise tålmodigt, bud på bud, regel på regel, lidt her og lidt der. . . . Bliv ved, til sejren er

vundet. Fortsæt med at undervise jeres børn om deres egne legemer, og hvordan de skal behandle dem. Letsindighed med den legemlige sundhed medvirker til ligegyldighed med den moralske karakter.⁵

En sund levevis bør være et familieanliggende. — Sund levevis bør gøres til et familieanliggende. Forældrene bør få øjnene op for de ansvar, Gud har givet dem. De bør sætte sig ind i sundhedsreformens grundsætninger og lære deres børn, at selvfornægtelsens vej er den eneste trygge vej. Ved deres tilsidesættelse af de fysiske love ødelægges hovedparten af Jordens beboere evnen til selvbeherskelse og gør sig uskikkede til at værdsætte de evige værdier. Idet de med vilje er uvidende om deres legemes opbygning, leder de deres børn ind på selvtilfredsstillelsens vej og bereder således vejen for dem til at lide straffen for overtrædelsen af naturens love.⁶

Der bør gives fysisk træning. — Den fysiske træning til legemets udvikling er langt lettere at give end den åndelige. Haven, legepladsen, værkstedet, sædens udsåning og indhøstning — alt dette giver fysisk træning. Under normale gunstige omstændigheder får et barn ganske naturligt sund styrke og legemets organer udvikles på den rette måde. Alligevel bør barnet omhyggeligt trænes også på det fysiske område.⁷

[100] **Lydighed mod naturens love giver sundhed og lykke.** — Vore børn bør undervises om, at de skal behandle deres legeme forstandigt. Ved tålmodig undervisning kan de i en tidlig alder komme til at forstå, at de skal adlyde deres organismes love, hvis de vil undgå smerte og sygdom. De bør forstå, at de ikke kan leve et nyttigt liv, hvis de er ødelagt af sygdom. De kan heller ikke behage Gud, hvis de pådrager sig sygdom ved at ringeagte naturens love.⁸

¹Medical Ministry, s. 221.

²Testimonies for the Church III, s. 142.

³Health Reformer, dec. 1872.

⁴Fundamentals of Christian Education, s. 156.

⁵Testimonies for the Church II, s. 536. 537.

⁶Samme, VI, s. 370.

⁷Counsels to Parents, Teachers, and Students, s. 108.

⁸Health Reformer, des. 1872.

Gud er nøjeregnende. — Herren befalede, at Israels børn skulle vaske deres klæder og fjerne al urenhed fra lejren, for at han ikke skulle se deres urenhed, når han gik forbi. Gud går forbi vore hjem i dag og ser familiernes uhygiejniske forhold og deres slappe vaner. Var det ikke bedre, om vi gjorde en reform og det uden at tøve?

Forældre, Gud har gjort jer til sine medarbejdere, for at I skal indpode de rette principper i jeres børns sind. I har fået Herrens små betroet, og den Gud, der var så nøjeregnende med, at Israels børn skulle vokse op med renlige vaner, vil ikke billige nogen urenhed i hjemmet i dag. Gud har betroet jer at uddanne jeres børn i den henseende, og ved at oplære jeres børn til renlige vaner giver I dem en åndelig lærdom. De vil indse, at Gud ønsker, de skal være rene i hjertet såvel som på legemet, og de vil blive ledet til en forståelse af de rene principper, som det var Guds hensigt skulle motivere enhver handling i deres liv.¹

Når Gud var så nøjeregnende med at indskærpe renlighed hos dem, der rejste gennem ørkenen og næsten hele tiden opholdt sig under åben himmel, så forlanger han ikke mindre af os, der bor i huse, hvor urenheder lettere ses, og hvor de har en mere skadelig virkning.²

Renlighed bør blive en vane. — Urenhed i hjemmet er en stor fejl, for den er vanedannende, og dens indflydelse når vidt omkring. Selv i spædbarnsalderen bør børnenes sind og vaner ledes i den rigtige retning. . . . Vis dem, at urenhed, hvad enten det er på legeme eller klæder, virker frastødende på Gud. Lær dem at spise på en renlig måde. Der må udvises stadig årvågenhed, for at disse vaner kan blive naturlige for dem. . . . Urenhed vil blive foragtet, hvad den også bør. . . .

Blot alle ville forstå, at disse små pligter ikke må for-sømmes. Hele deres fremtidige liv formes af barndommens vaner og fremgangsmåde. Børn er særligt modtagelige for indtryk, og de kan få kendskab til hygiejne ved ikke at få lov til en uordentlig livsførelse.³

Lær dem at elske renlighed og hade snavs. — I bør fremelske en kærlighed til orden og streng renlighed.⁴

Klæd jeres børn enkelt og jævnt. Tøjet bør være af holdbart materiale. Hold dem pæne og rene. Lær dem at hade enhver form for snavs og smuds.⁵

Lad den energi, der nu bruges på unødigt bekymring for, hvad I skal spise og drikke, og hvad I skal klæde jer med, blive brugt til at holde deres legemer rene og deres tøj i orden. Misforstå mig ikke. Jeg siger ikke, at I skal holde dem inde ligesom dukker. Der er intet urent ved rent sand og tør jord. Det er det, legemet udskiller, der tilsmudser og gør det nødvendigt at skifte tøj og vaske kroppen.⁶

Hold huset rent. — Hele familier kunne blive hjulpet og vel-signet, hvis forældrene ville finde noget, deres børn kunne gøre. Hvorfor er prædikanter og lærere ikke mere præcise i deres udtalelser om dette emne, der betyder så meget for både fysisk og åndelig sundhed? Drengene og pigerne i familien bør føle, at de er en del af hjemmet. De må gøre sig umage for at holde huset rent og frit for ethvert ubehageligt syn. Der bør gives undervisning om dette.⁷

[103] Enhver form for urenlighed fører til sygdom. Død-bringende bakterier findes i overflod i mørke, forsømt kroge, i forrådnende affald, i fugtighed, skimmel og mug. Ingen bortkastede plantestoffer eller dynger af nedfaldne blade bør blive liggende i nærheden af huset og gå i forrådnelse, så at luften forgiftes derved. Intet urent eller råddent bør tåles inden for hjemmets område. I byer, der er blevet anset for at være fuldstændig sunde, har man kunnet spore mange epidemier tilbage til forrådnende affaldsstoffer, der skødesløst har været anbragt for nær et eller andet hus.

Fuldkommen renlighed, rigelig sol, hensyntagen til de sanitære forhold i alle enkeltheder er af væsentlig betydning for, at familiedlemmerne kan være glade og raske og undgå sygdom.⁸

Personlig renlighed er nødvendig for sundheden. — Omhyggelig renlighed er af væsentlig betydning både for fysisk og sjælelig sundhed. Fra legemet udskilles der stadig urene stoffer gennem huden. Dens millioner af porer tiistoppes hurtigt, medmindre den holdes ren ved hyppig badning, og de urenheder, som skulle fjernes gennem huden, påfører de andre udskillelsesorganer en forøget byrde.

De fleste ville have godt af et køligt eller lunkent bad hver dag, enten morgen eller aften. I stedet for at forøge modtageligheden for forkølelse vil et bad, taget på den rette måde, hærde og beskytte os derimod, fordi det styrker blodomløbet. Blodet bringes ud til overfladen, og det strømmer lettere og mere regelmæssigt gennem årerne. Det virker forfriskende på både sind og legeme. Musklerne bliver mere smidige og tankerne klarere. Badet er nerveberoligende, det gavner tarmfunktionen, maven og leveren ved at bringe sundhed og styrke til hvert af disse organer, ligesom det også forbedrer fordøjelsen.

Det er også vigtigt at holde tøjet rent. De klædnings-stykker, der benyttes, opsuger det affaldsstof, som udskilles gennem porerne, og hvis de ikke skiftes og vaskes ofte, optages de urene stoffer på ny af legemet.⁹

Rene omgivelser er en hjælp til renlighed. — Jeg har ofte set børnesenge i en sådan forfatning, at den ilde-lugtende, giftige lugt, der til stadighed steg op fra dem, var mig utålelig. Alt, hvad børnenes øjne hviler på, og som deres legeme kommer i berøring med nat eller dag, bør holdes rent og sundt. Det vil være et middel til at opdrage dem til at vælge det, som er rent. Børnenes soveværelse bør være propert, også selv om der måske ikke er mange kostbare møbler.¹⁰

[104]

Hold den rette balance. — Renlighed og orden er kristne pligter, og dog kan selv disse føres for vidt og gøres til det eneste væsentlige, medens ting af større betydning bliver forsømt. De, som på grund af disse hensyn forsømmer børnenes interesser, giver tiende af mynte og kommen, medens de forsømmer det i loven, der har større vægt: ret og barmhjertighed og kærlighed til Gud.¹¹

¹Manuskript 32, 1899.

²Counsels on Health, s. 82.

³Manuskript 32, 1899.

⁴Testimonies for the Church II, s. 66.

⁵Manuskript 79, 1901.

⁶Christian Temperance and Bible Hygiene, s. 141.

⁷Brev 108, 1898.

⁸Sundhed og livslykke, s. 76.

⁹Samme, s. 75. 76.

¹⁰Christian Temperance and Bible Hygiene, s. 142.

¹¹Samme, s. 68.

Kapitel 18—PROPERHED, ORDEN OG REGELMÆSSIGHED

Fremelsk ordenssans og smagfuldhed. — Det er en vigtig del af børneopdragelsen at fremelske ordenssans og smagfuldhed. . . .

Som dine børns beskytter og lærer er du forpligtet til at holde hver eneste lille ting i hjemmet i skønneste orden. Lær dine børn den uvurderlige lektie at holde deres tøj i orden. Hold dit eget tøj rent, pænt og i orden. . . .

Du er forpligtet over for Gud til altid at være et mønster på velanstændighed i dit hjem. . . . Husk, at der ikke er nogen uorden i Himmelen, og at dit hjem bør være som en Himmel her på Jorden. Husk, at når du trofast udfører de små ting, der skal gøres i hjemmet fra dag til dag, så samarbejder du med Gud og udvikler en kristen karakter.¹

Glem ikke, at I arbejder på jeres børns frelse. Hvis I har gode vaner og åbenbarer properhed og orden, dyd og retfærdighed, helliggørelse af sjæl, legeme og ånd, så opfylder I Frelserens ord: „I er verdens lys.“²

Væn jer til at være propre. — Det fordres, at alle i familien værner sig til properhed, renlighed og grundighed. Vi, der bekender os til at tro på sandheden, må vise verden, at sandhedens og retfærdighedens principper ikke gør folk grove, hårde, usønderede og uordentlige. . . .

[106] Kærlighed til Gud vil komme til udtryk i familien ved kærlighed til vore børn. Ægte kærlighed vil ikke lade dem være efterladende og sjuskede, fordi det er det letteste; men ved det rene eksempel, forældrene sætter, og ved den kærlige, men urokkelige fasthed, hvorved de værner børnene til at være flittige, vil de opdrage dem til at blive ligesådan.³

Lær børn at holde orden på deres tøj. — Begynd tidligt at lære de små at holde orden på deres tøj. Giv dem et sted, hvor de kan lægge deres tøj hen, og lær dem at lægge hvert stykke pænt sammen og lægge det på plads. Hvis I ikke har råd til bare en billig

kommode, så sæt hylder i en trækasse og overtræk den med lyst stof i et pænt mønster. Arbejdet med at undervise i properhed og orden vil tage lidt tid hver dag, men det vil betale sig med hensyn til børnenes fremtid, og i sidste ende vil det spare jer for megen tid og mange bekymringer.⁴

Kan rydde op på deres eget værelse. — Hvis børnene har et værelse, som de véd er deres eget, og hvis de lærer, hvordan de skal holde det ryddeligt og gøre det til et rart sted, vil de få en følelse af ejendomsret — de vil føle, at de har deres eget hjem i hjemmet, og det vil være en glæde for dem at holde det rent og pænt. Moderen må nødvendigvis se deres arbejde efter, stille forslag og give vejledning. Det er moderens opgave.⁵

Regelmæssig nattesøvn. — Hvor er det en almindelig udbredt vane at gøre dag til nat og nat til dag. Mange unge sover dybt om morgenen, hvor de burde være oppe tillige med fuglene, der synger tidligt, og i bevægelse, når hele naturen er vågen.⁶

Nogle unge er meget imod orden og disciplin. De respekterer ikke hjemmets regler ved at stå op til bestemt tid. De ligger i sengen nogle timer efter morgengry, hvor alle bør være på benene. De studerer i sene nattetimer og lader kunstigt lys træde i stedet for det lys, naturen giver til belejlig tid. Derved går de ikke blot glip af dyrebare anledninger, men forøger også udgifterne. I næsten alle tilfælde hører man denne undskyldning: „Jeg kan ikke blive færdig med mit arbejde. Jeg har noget at gøre og kan ikke gå tidligt i seng.“ ... De gode ordensvaner bliver brudt, og de øjeblikke, der således drives bort i den tidlige morgen, bringer tingene ud af kurs hele dagen igennem.

[107]

Vor Gud er ordenens Gud, og han ønsker, at hans børn skal have vilje til at stille sig under hans disciplin og orden. Ville det derfor ikke være bedre at bryde vanen med at gøre nat til dag og de tidlige morgentimer til nat? Hvis de unge ville gøre regelmæssighed og orden til en vane, ville deres helbred, sindsstemning, hukommelse og humør blive bedre.

Alle har pligt til at overholde strenge regler i deres livsvaner. Det er til jeres eget bedste, kære unge, både fysisk og moralsk. Når I står op om morgenen, så saml jeres tanker så vidt muligt om det arbejde, I skal udføre i løbet af dagen. Brug om nødvendigt en lille bog til

at notere de ting i, der skal gøres, og fastsæt en tid, I skal udføre arbejdet i.⁷

---

¹Brev 47a, 1902.

²Manuskript 79, 1901.

³Manuskript 24, 1894.

⁴Christian Temperance and Bible Hygiene, s. 142.

⁵Samme, s. 143.

⁶Youth's Instructor, 7. sept. 1893.

⁷Samme, 28. jan. 1897.

Undervis i renhedens principper. — Kristne mødre, lyt til en moders indtrængende bøn om at erkende det ansvar, der påhviler jer. Lær jeres børn fra vuggen af at vise selvfornægtelse og selvbeherskelse. Opdrag dem til at have en god konstitution og en god moral. Indprent den sandhed i deres følsomme sind, at Gud ikke ønsker, vi skal leve blot for øjeblikkets nydelse, men for vort evige vel. Denne undervisning vil være som en sæd, der sås i frugtbar jord, og som vil bære en frugt, der vil glæde jeres hjerter.¹

Forældre bør belære deres børn om renhedens principper for at beskytte dem mod besmittende indflydelse. De børn, som hjemme lærer lydighed og selvbeherskelse, vil ikke få mange vanskeligheder i skolen og vil undgå mange af de fristelser, som rammer de unge. Forældre bør oplære deres børn til at være tro mod Gud alle steder og under alle omstændigheder. De bør omgive dem med en indflydelse, som vil medvirke til at styrke karakteren. Med en sådan oplæring vil børnene ikke blive årsag til uro og bekymring, når de sendes i skole. De vil være til støtte for deres lærere og til opmuntring og eksempel for de øvrige elever.²

Udvis stadig årvågenhed. — Forældre og værger må selv bevare hjerte og liv rent, hvis de ønsker, at deres børn skal være rene. De må give den nødvendige undervisning og desuden udvise stadig årvågenhed. Hver dag vækkes nye tanker i de unges sind, og deres hjerter modtager nye indtryk. De forbindelser, de knytter, de bøger, de læser, og de vaner, de danner, må overvåges.³

Hold hjemmet rent og tiltrækkende. — Hjemmet må holdes rent og pænt. Snavsede og forsømte kroge i hjemmet vil medvirke til at skabe snavsede og forsømte kroge i sjælen. Mødre, I er jeres børns lærere, og I kan gøre meget ved tidligt at indpode rene tanker i dem og indrette deres værelser på en hygiejnisk, smagfuld og tiltalende måde.⁴

Våg over omgangskredsen. — Hvis forældrene ønsker, at deres børn skal være rene, må de give dem en omgangskreds, som Gud kan godkende.⁵

Hvor bør forældre omhyggeligt værne deres børn mod skødesløse, slappe og demoraliserende vaner! Fædre og mødre, forstår I betydningen af det ansvar, der hviler på jer? Tillader I jeres børn at være sammen med andre børn uden at være til stede, så I kan vide, hvilken påvirkning de får? Giv dem ikke lov til at være alene med andre børn. Tag jer af dem. Vær klar over, hvor de er om aftenen, og hvad de laver. Er deres vaner alle sammen rene? Har I undervist dem i den moralske renheds principper? Hvis I har forsømt at lære dem bud på bud, regel på regel, lidt her og lidt der, så lad ikke dagen gå til ende uden at bekende jeres forsømmelse for dem. Fortæl dem, at I nu ønsker at gøre det, Gud ønsker I skal. Bed dem om at samarbejde med jer i reformen.⁶

Naboerne giver måske deres børn lov til at komme over hos jer for at tilbringe aftenen og natten sammen med jeres børn. Her er en prøve for jer, hvor I må vælge mellem at løbe risikoen for at støde naboerne ved at sende deres børn hjem, eller glæde dem ved at lade børnene bo sammen med jeres og således udsætte dem for at blive informeret om den kundskab, der kan blive en livslang forbandelse for dem. For at redde mine børn fra at blive ødelagt har jeg aldrig givet dem lov til at sove i samme seng eller på samme værelse som andre drenge, og når det var påkrævet på rejserne, har jeg redt op til dem på gulvet, hellere end at have dem til at logere sammen med andre. Jeg har søgt at bevare dem fra at komme i forbindelse med tarvelige, rå drenge og har fremlagt noget tiltrækkende for dem for at gøre deres beskæftigelse i hjemmet munter og lykkelig. Ved at holde deres tanker og hænder beskæftigede har de kun fået lidt tid og lyst til at lege med andre drenge på gaden og blive præget af det.⁷

Værn mod det sanselige. — De, som har ansvaret for børns sjæl og legeme, som er Guds ejendom og skabt i hans billede, bør rejse et værn mod vor tids overdrevne nydelse af det sanselige, som ødelægger tusinders fysiske og moralske sundhed. Hvis den sande årsag til mange af tidens forbrydelser blev eftersporet, ville man få at se, at anklagen kunne rettes mod de uvidende fædre og mødre, som er ligegyldige på dette område. Sundheden, ja livet selv, bliver ofret for denne beklagelige uvidenhed.

Forældre, hvis I undlader at give jeres børn den op-dragelse, som Gud har forpligtet jer til, må I stå ham til regnskab for følgerne. Disse vil ikke blot være begrænset til jeres børn. Ligesom den ene tidsel, der får lov til at gro på marken, frembringer en høst af samme slags, således vil de synder, der kommer som følge af jeres forsømmelse, virke ødelæggende på alle, der bliver påvirket af dem.⁸

Fyld sindet med billeder på renhed. — Kristenlivet er et liv i stadig selvfornægtelse og selvbeherskelse. Det er dette, børnene skal lære fra de er spæde. Lær dem, at de skal øve afholdenhed, være rene i tanke, hjerte og handling, og at de tilhører Gud, fordi de er blevet købt og prisen betalt med hans kære Søns dyrebare blod.⁹

Hvis børnenes sind i barndommen bliver fyldt med dejlige billeder på sandhed, renhed og godhed, vil de få smag for det, som er rent og ophøjet, og deres fantasi vil ikke så let blive fordærvet og besmittet. Hvis forældrene går den modsatte vej, hvis deres tanker til stadig- hed dvæler ved det lave, hvis deres samtale altid drejer sig om andres frastødende karaktertræk, og hvis de har for vane at beklage sig over den vej, andre har valgt, så vil de små tage ved lære af de foragtelige ord og udtryk og følge det skadelige eksempel. Det dårlige indtryk vil som spedalskhed klæbe til dem resten af livet.

[111]

De frø, som den omsorgsfulde, gudfrygtige moder sår i barndommen, vil blive til retfærds ege, der vil blomstre og bære frugt; og den undervisning, den gudfrygtige fader giver ved forskrift og eksempel, vil ligesom i Josefs tilfælde komme til at bære en rig høst.¹⁰

¹Manuskript 44, 1900.

²Counsels to Parents, Teachers, and Students, s. 150.

³Signs of the Times, 25. maj 1882.

⁴Christian Temperance and Bible Hygiene, s. 142. 143.

⁵Samme, s. 142.

⁶Manuskript 119, 1901.

⁷A Solemn Appeal, s. 56.

⁸Review and Herald, 27. jun. 1899.

⁹Christian Temperance and Bible Hygiene, s. 145.

¹⁰Good Health, jan. 1880.

AFSNIT 6—LEKTIONER I PRAKTISKE	[112]
DYDER	[113]

[114]

Kapitel 20—HJÆLPSOMHED

[115]

Lær børnene at være hjælpsomme. — I skolen derhjemme skal børnene lære, hvordan de skal udføre hverdagens praktiske pligter. Medens de endnu er små, bør moderen give dem nogle enkle opgaver at udføre hver dag. Det vil tage længere tid for hende at lære dem det end at gøre det selv, men hun må huske, at det er hende, der skal lægge hjælpsomhed som en grundvold for deres karakterbygning. Hun bør huske, at hjemmet er en skole, hvor hun er førstelærer. Det påhviler hende at lære børnene, hvordan de hurtigt og med færdighed kan udføre opgaverne i hjemmet. De bør så tidligt i livet som muligt lære at bære hjemmets byrder. Drengene og pigerne bør fra barndommen af lære at bære stadig tungere byrder, idet de på en forstandig måde hjælper til i familiens arbejde.¹

Overse de barnlige fejl. — Tusinder får ingen uddannelse i deres eget hjem. „Det giver for megen ulejlighed,“ siger moderen. „Jeg vil hellere gøre tingene selv. Det er så besværligt. Du forstyrrer mig.“

Husker moderen ikke selv, at hun måtte lære de mindste bagatel-ler, før hun kunne hjælpe til? Man gør børnene uret ved at nægte at lære dem det lidt efter lidt. Lad børnene være sammen med jer. Lad dem stille spørgsmål, og besvar dem tålmodigt. Giv jeres børn noget at bestille, og lad dem få den glæde at tro, at de hjælper jer.

[116]

Der må ikke ske nogen afvisning af jeres børn, når de prøver at gøre det rigtigt. Hvis de begår fejl eller taber noget, så det går i stykker, da bebrejd dem det ikke. Hele deres fremtidige liv er afhængigt af den opdragelse, I giver dem i barneårene. Lær dem, at de har fået alle deres legemlige og sjælelige evner som gave for at bruge dem, og at vi alle tilhører Herren og har pligt til at tjene ham. For nogle af disse børn giver Herren sin vilje til kende på et tidligt tidspunkt. Forældre og lærere, begynd tidligt at lære børnene at bruge de evner, Gud har givet dem.²

Lad børnene være med til at bære hjemmets byrder. — Gør børnenes liv behageligt, og lær dem samtidig at være lydige og

hjælpsomme, idet de bærer små byrder, ligesom I bærer de større. Lær dem at gøre flid til en vane, så sjælefjenden ikke kan komme til at bearbejde deres sind. Giv jeres børn noget at tænke på og noget at bestille, for at de kan blive i stand til at gøre nytte både i dette og det kommende liv.³

Fra deres første år bør de oplæres til at bære deres del af hjemmets byrder. De bør lære, at pligterne er fælles. De bør også lære at arbejde hurtigt og behændigt. Denne opdragelse vil være af allerstørste værdi for dem senere i livet.⁴

Alle familiens medlemmer bør være klare over, hvad der forventes, at de hver især skal gøre i fællesskab med de andre. Alle, fra den seks-årige og opefter, bør være klar over, at det kræves af dem, at de bærer deres del af livets byrder.⁵

En kilde til erfaring og glæde. — Hvor er det vigtigt, at fædre og mødre giver børnene den rigtige oplæring allerede fra spædbarnsalderen. De skal lære dem at adlyde befalingen: „Ær din fader og din moder, for at du kan få et langt liv i det land, Herren din Gud vil give dig!“ Og efterhånden som børnene bliver ældre, bør de påskønne forældrenes omhu for dem. De kan finde den største glæde i at hjælpe far og mor.⁶

Der kan være noget tillokkende ved selv den ringeste beskæftigelse. — Hvis børnene lærte at betragte de små daglige pligter som den løbebane, Herren havde lagt for dem, og som en skole, i hvilken de skulle uddannes til at yde en trofast og effektiv tjeneste, så ville deres arbejde forekomme dem langt mere behageligt og ærefuldt. Når enhver pligt udføres som for Herren, kommer der noget tillokkende over selv den ringeste beskæftigelse, der knytter de jordiske arbejdere til de himmelske væsener, som udfører Guds vilje i Himmelen. Og vi bør udføre vore pligter på vor anviste plads med lige så stor trofasthed, som englenerne udfører deres på et højere plan.⁷

[117]

¹Counsels to Parents, Teachers, and Students, s. 122.

²Brev 104, 1897.

³Manuskript 62, 1901.

⁴Signs of the Times, 11. dec. 1901.

⁵Testimonies for the Church II, s. 700.

⁶Manuskript 129, 1903.

⁷Signs of the Times, 11. okt. 1910.

Kapitel 21—FLID

Et værn for de unge. — Nyttig beskæftigelse er et af de bedste værn for de unge. Børn, der er vænnet til at være flittige, så de hele tiden er beskæftigede med noget nyttigt og behageligt, er ikke tilbøjelige til at være utilfredse med deres lod og har ikke tid til ørkesløst dagdrømmeri. Faren for, at de får dårlige vaner eller kommer i dårligt selskab, er ikke stor.¹

Flid er af umådelig værdi. Lad børnene lære at gøre noget nyttigt. Forældrene behøver mere end menneskelig visdom for at forstå, hvordan de bedst kan opdrage deres børn til et nyttigt og lykkeligt liv her og til den højere tjeneste og større glæde hisset.²

Tildel opgaver efter alder og evne. — Børn bør fra små af trænes i at gøre de ting, der passer for deres alder og evner. Forældre bør nu opmuntre deres børn til at blive mere selvstændige. Alvorlige vanskeligheder vil snart komme over Jorden, og børnene bør oplæres på en sådan måde, at de vil være i stand til at møde dem.³

Lær jeres børn at gøre nytte og at bære byrder, der svarer til deres alder. Da vil vanen med at arbejde blive en selvfølgelig ting, og nyttigt arbejde vil aldrig føles som „slavearbejde“.⁴

[119] **Frugten af uvirksomhed.** — Forældre kan ikke begå nogen større synd end at forsømme det ansvar, Gud har givet dem, og lade deres børn stå uden noget at bestille; for disse børn vil hurtigt lære at elske uvirksomhed og vokse op til at blive uduelige, unyttige mænd og kvinder. Når de bliver gamle nok til at forsørge sig selv og får en stilling, vil de arbejde på en doven, slæbende måde og tro, at de får den samme betaling, hvis de driver deres tid væk, som hvis de udfører arbejdet med troskab. Der er ingen lighed mellem denne gruppe arbejdere og den, som forstår, at han bør være en trofast husholder. Uanset hvilket arbejde de unge optager, så må de ikke være lunkne i deres iver, men brændende i ånden og tjene Herren; for den, som er utro i det små, er også utro i det store.⁵

Hvis børnene får en passende oplæring hjemme, vil man ikke kunne finde dem på gaderne, hvor de får den tilfældige opdragelse,

som så mange får. Forældre, som på en forstandig måde elsker deres børn, vil ikke give dem lov til at vokse op med dovne vaner eller uvidende om, hvordan hjemmets pligter skal udføres. Gud kan ikke acceptere uvidenhed, og den er uheldig, når det gælder udførelsen af hans værk.⁶

Brug tiden fornuftigt. — Hvor der er megen uvirksomhed, søger Satan med sine fristelser at ødelægge liv og karakter. Hvis de unge ikke oplæres til nyttigt arbejde, hvad enten de er rige eller fattige, er de i fare, for Satan vil finde beskæftigelse til dem efter sin smag. De unge, som ikke er værnet af principper, betragter ikke tiden som en kostbar skat, en formue, som Gud har betroet dem, for hvilken hvert eneste menneske skal stå til regnskab.⁷

Børn bør opdrages til at udnytte tiden bedst muligt, til at hjælpe far og mor, og til at have selvtillid. De bør ikke have lov til at betragte sig som hævet over nogen form for nødvendigt arbejde.⁸

Tidens værdi kan ikke beregnes. Bortødslet tid kan ikke genvindes. . . . Det er værdifuldt at udnytte de ledige øjeblikke.⁹

Overvind enhver magelig vane. — Gud har i sit ord ud-stukket en plan for børnenes opdragelse, og denne plan skal forældrene følge. De skal lære deres børn at overvinde enhver magelig vane. Hvert eneste barn bør lære, at det har et arbejde at udføre i verden.¹⁰

Dovenskab og ugidelighed hører ikke til frugterne på det kristne træ.¹¹ [120]

Magelighed er til stor forbandelse. Gud har velsignet menneskene med nerver, organer og muskler, og de må ikke få lov til at blive svækket ved uvirksomhed, men skal styrkes og holdes sunde ved brug. Det er en stor ulykke ikke at have noget at gøre, for lediggang har altid været og vil altid være en forbandelse for menneskeslægten.¹²

Børn! vis jer aldrig som utro tjenere i hjemmet. Unddrag jer aldrig jeres pligt. Hårdt arbejde giver stærke sener og muskler. Når I virker for hjemmets vel, vil I få den største velsignelse.¹³

Hvorfor arbejde før leg? — Min moder lærte mig at arbejde. Jeg spurgte tit min mor: „Hvorfor skal jeg altid gøre så meget arbejde, før jeg må lege?“ „Det er for at opdrage og oplære dig til nyttigt arbejde og også for at forhindre dig i at lave ulykker; og når du bliver ældre, vil du takke mig for det.“ Da en af mine små piger (et barnebarn) sagde til mig: „Hvorfor skal jeg strikke? Bedstemødre

strikker!“ så svarede jeg: „Kan du sige mig, hvordan bedstemødrene fik lært at strikke?“ „Jah, de begyndte, da de var små piger.“¹⁴

Værdien af et dagligt program. — Det er altid godt at tænke på, hvad der skal udrettes i løbet af dagen. Lav en huskeseddel over de forskellige pligter, der skal gøres, og fastsæt en tid for udførelsen af hver enkelt. Alt bør udføres grundigt, ordentligt og hurtigt. Hvis det falder i din lod at skulle ordne værelserne, sørg da for, at der bliver luftet godt ud, og at sengetøjet bliver solet. Giv dig selv et vist antal minutter til at udføre arbejdet i, og stands ikke for at læse aviser eller bøger, der fanger øjet, men sig til dig selv: „Nej, jeg har kun disse minutter til at udføre mit arbejde i, og jeg må gøre det på den fastsatte tid.“ . . .

[121] De, som af naturen er langsomme i bevægelserne, må søge at blive aktive, hurtige og energiske, idet de mindes apostelens ord: „Vær ikke lunkne i jeres iver; vær brændende i ånden; tjen Herren.“

Hvis det falder i din lod at skulle lave maden, gør da omhyggelige beregninger, og giv dig selv den nødvendige tid til at lave den i, og anret den pænt på bordet til den bestemte tid. Det er mere prisværdigt at have maden færdig fem minutter før den tid, du har fastsat, end fem minutter senere. Men hvis du beherskes af langsomme, sendrægtige bevægelser og dine vaner er af en doven karakter, så vil du gøre et lille job til et langtrukket arbejde. De, som er langsomme, har pligt til at forbedre sig og blive hurtigere. Hvis de vil, kan de overvinde deres omstændelige, nølende vaner. Under opvasken må de arbejde forsigtigt og dog hurtigt. Opøvn viljen til dette, og hænderne vil bevæge sig raskt.¹⁵

Lad det fysiske arbejde veksle med det åndelige. — Når børn blev sat i pleje hos os og de sagde: „Min mor vil ikke have, at jeg selv vasker,“ så svarede jeg: „Skal vi gøre det for dig og tage en halv dollar mere for dit ophold?“ „Nej, mor ønsker ikke at betale mere for mig.“ „Godt,“ sagde jeg så, „du kan stå op om morgenen og gøre det selv. Det har aldrig været Guds mening, at vi skulle varte dig op. I stedet for at lade din moder stå op og give dig morgenmad på sengen burde du være den, der sagde: „Mor, du skal ikke stå tidligt op. Vi skal nok klare det hele.“ Du bør lade dem, hvis hår er ved at gråne, få lov til at hvile om morgenen.“

Hvorfor er det ikke sådan? Hvor er det galt? Det er forældrene, som lader deres børn vokse op, uden at de får nogen pligter i

hjemmet. Når disse børn kommer i skole, siger de: „Mor siger, at hun ikke ønsker, at jeg skal arbejde.“ Sådanne mødre er tåbelige. De ødelægger deres børn og sender dem derpå i skole for at ødelægge den. . . . Arbejde er den bedste opdragelse, de kan få. Det er ikke hårdere for dem end for deres moder. Lad det fysiske arbejde veksle [122] med det åndelige, og åndsevnerne vil udvikle sig langt bedre.¹⁶

Find på noget. — Forældre bør finde veje og midler til at holde deres børn travlt beskæftigede med noget nyt-tigt. Giv dem et lille stykke jord at dyrke, så de kan have noget at give som frivillig-offer.¹⁷

Giv dem lov til at hjælpe jer med det, de kan, og vis dem, at I påskønner deres hjælp. Lad dem mærke, at de er en del af familieforetaget. Lær dem at bruge deres forstand så meget som muligt, så de lægger deres arbejde til rette sådan, at de kan udføre det hurtigt og grundigt. Lær dem at arbejde hurtigt og energisk og at økonomisere med tiden, så der ikke går nogle minutter tabt af deres tilmålte arbejdstid.¹⁸

Arbejde adler. — Vi må lære de små at hjælpe os, endnu mens deres hænder og kræfter er små. Lad os indprente den kendsgerning i deres sind, at arbejde adler, at det blev anvist menneskene af Gud og pålagt Adam i Eden som en nødvendighed for en sund udvikling af sjæl og legeme. Vi må lære dem, at uskyldig fornøjelse aldrig er halvt så tilfredsstillende, som når den følger efter flittig aktivitet.¹⁹

¹Counsels to Parents, Teachers, and Students, s. 122.

²Samme, s. 125.

³Signs of the Times, 13. aug. 1896.

⁴Review and Herald, 24. jun. 1890.

⁵Manuskript 117, 1899.

⁶Counsels to Parents, Teachers, and Students, s. 149.

⁷Manuskript 43, 1900.

⁸Brev 11, 1888.

⁹Manuskript 117, 1899.

¹⁰Manuskript 98, 1901.

¹¹Manuskript 24, 1894.

¹²Manuskript 60, 1894.

¹³Manuskript 117, 1899.

¹⁴Manuskript 19, 1887.

¹⁵Youth's Instructor, 7. sept. 1893.

¹⁶Manuskript 19, 1887.

¹⁷Manuskript 67, 1901.

¹⁸Manuskript 60, 1903.

¹⁹Pacific Health Journal, maj 1890.

Kapitel 22—FORETAGSOMHED OG UDHOLDENHED

[123]

Tilfredsstillelse ved fuldførte opgaver. — Børn påbegynder ofte et stykke arbejde med begejstring; men når de bliver tvivlrådige eller trætte af det, ønsker de at skifte og tage fat på noget nyt. Således kan de gå i gang med flere ting, møde en smule modgang og opgive dem. Og sådan går de fra det ene til det andet uden at gøre noget færdigt. Forældre bør ikke tillade, at deres børn beherskes af lysten til forandring. De må ikke være så optagne af andre ting, at de ikke får tid til tålmodigt at disciplinere den voksende personlighed. Nogle få opmuntrende ord eller lidt hjælp i rette øjeblik kan hjælpe dem over deres vanskeligheder og nedtrykthed, og den tilfredsstillelse, de får ved at se den opgave fuldført, som de påtog sig, vil animere dem til større anstrengelser.

Mange børn bliver modløse af mangel på opmuntring og en smule bistand i deres bestræbelser og skifter fra det ene til det andet. Og denne alvorlige skavank fører de med sig ind i de voksnes rækker. De gør ikke fremgang i noget af det, de foretager sig, for de har ikke lært at være udholdende under nedslående omstændigheder. Således bliver livet en fiasko for mange, fordi de ikke var under den rette disciplin i ungdommen. Den opdragelse, de modtager i barndom og ungdom, har indflydelse på hele deres livsgerning som voksne og sætter også sit præg på deres religiøse erfaring.¹

Magelige vaner føres med gennem hele livet. — Børn, som er blevet forkælet og vartet op, forventer altid at blive det; og hvis deres forventninger ikke opfyldes, føler de sig skuffede og modløse. Den samme tilbøjelighed vil komme til syne gennem hele deres liv; de vil blive hjælpeløse og stole på andres støtte i forventning om, at andre skal begunstige dem og rette sig efter dem. Og dersom de møder modstand, vil de, selv efter at de er blevet voksne mænd og kvinder, mene, at de bliver urigtigt behandlet; således går de deres bekymringsfulde vej gennem verden, næppe i stand til at bære sig selv, ofte knurrende og irritable, fordi ikke alting er dem tilpas.²

[124]

Væn børnene til grundighed og til hurtigt at få noget fra hånden. — Moderen skal lære børnene gode vaner med hensyn til orden og grundighed og hurtigt at få noget fra hånden. Når et barn får lov at bruge en time eller to til et stykke arbejde, som let kunne udføres på en halv time, vil sendrægtighed udvikle sig til en vane. Når de unge vænner sig til flid og grundighed, vil det være en umådelig velsignelse for dem, når de bliver ældre og skal gå i livets skole.³

Et råd specielt for piger. — En anden skavank, som har givet mig megen uro og bekymring, er den vane, nogle piger har med at lade munden løbe og spille den kostbare tid med at tale om ligegyldige ting. Mens de er optaget af deres snak, bliver de bagefter med arbejdet. Dette er blevet regnet for småting, der ikke betyder noget. Mange lader sig bedrage af småting. Der er en nær forbindelse mellem de små ting og den store helhed, som er meget vigtig. Gud ignorerer ikke de uendeligt små ting, som har med menneskeslægtens vel at gøre.⁴

[125]

De små tings betydning. — Undervurdér aldrig betydningen af småting. I livets skole er det i virkeligheden de små ting, der lærer os noget. Det er ved hjælp af disse, at sjælen dannes, så vi kommer til at ligne enten Kristus eller den Onde. Gud hjælpe os til at opelske vaner i tanke, ord, blik og handling, som for alle vore omgivelser vil vidne om, at vi har været hos Jesus og lært af ham!⁵

Gør fejltagelsen til et springbræt. — Barnet og den unge må lære, at enhver fejltagelse og enhver misforståelse og vanskelighed, der overvindes, er et skridt på vejen til noget bedre og højere. Det er gennem sådanne erfaringer, at alle, for hvem livet har været værd at leve, har gjort fremgang.⁶

¹Testimonies for the Church III, s. 147. 148.

²Vejledning for menigheden I, s. 122.

³Counsels to Parents, Teachers, and Students, s. 122. 123.

⁴Youth's Instructor, 7. sept. 1893.

⁵Budskaber til de unge, s. 117.

⁶Counsels to Parents, Teachers, and Students, s. 60.

Kapitel 23—SELVFORNÆGTELSE, USELVISKHED OG BETÆNKSOMHED

[126]

En undervisning, der er brug for i hvert eneste hjem. — I hvert eneste hjem bør der undervises i selvfornægtelse. Fædre og mødre, lær jeres børn at være sparsommelige. Giv dem opmuntring til at spare deres småpenge sammen til missionsarbejdet. Kristus er vort eksempel. For vor skyld blev han fattig, for at vi ved hans fattigdom kunne blive rige. Han lærte, at alle skal samles i kærlighed og enighed for at arbejde, som han arbejdede, ofre, som han ofrede, og vise kærlighed som Guds børn.¹

Lær at fornægte dig selv, og oplær dine børn til det samme. Alt, hvad der kan spares ved selvfornægtelse, behøves nu i det værk, som skal udføres. De lidende skal hjælpes, de nøgne klædes, de hungrende bespises, og sandheden for vor tid skal meddeles dem, som ikke kender den.²

Oprofrelse må blive en vane. — Giv ved forskrift og eksempel undervisning i selvfornægtelse, sparsommelighed, højsindethed og selvhjælp. Enhver, som besidder en sand karakter, vil have betingelser for at bekæmpe vanskelighederne og være hurtig til at efterkomme et „Så siger Herren.“ Menneskene er ikke forberedte til at forstå deres forpligtelse mod Gud, før de i Kristi skole har lært at tage hans åg på sig og at betvinge sig selv og vise lydighed. Oprofrelse udgør selve begyndelsen til vort arbejde med at fremme sandheden og med at oprette institutioner. Den udgør en væsentlig del af uddannelsen. Oprofrelse må blive en vane i vor karakteropbygning her i livet, hvis vi ønsker at få en bygning, som ikke er gjort med hænder, evig i Himlene.³

[127]

En sparebøsse. — Børn bør oplæres til at fornægte sig selv. Engang jeg talte i Nashville, gav Herren mig lys over dette emne. Det blev vist mig meget tydeligt, at der i hvert hjem burde være en sparebøsse, og at børnene skulle lære at lægge de småmønter i denne bøsse, som de ellers ville bruge til slik og andre unødvendige ting. .

..

I vil opdage, at børnene vil få stor velsignelse ved at lægge deres småpenge i denne bøsse. . . . Hvert medlem i familien fra den ældste til den yngste bør vise selvfor-nægtelse.⁴

Børnene bør ikke være centrum for opmærksomheden. — Børn mellem to og fire år bør ikke opmuntres til at tro, at de kan få alt, hvad de beder om. Forældrene bør opdrage dem til at vise selvfornægtelse og aldrig behandle dem på en måde, der kan få dem til at tro, at de er midtpunktet, og at alting drejer sig om dem.

Mange børn har arvet egoisme fra deres forældre, men forældrene bør søge at rykke hver eneste trævl af denne onde tilbøjelighed i deres natur op med rode. Kristus gav mange irettesættelser til dem, som var begærlige og egoistiske. Ved den første tilkendegivelse af selviske karaktertræk hos børnene, enten de nu viser sig over for forældrene eller over for andre børn, bør forældrene søge at undertrykke disse træk og udrydde dem af børnenes karakter.⁵

[128] Mange forældre bruger megen tid på at underholde deres børn, men børnene bør lære at underholde sig selv og at bruge deres egen opfindsomhed og dygtighed. Derved vil de lære at være tilfredse med meget enkle fornøjelser. De bør lære at bære deres små skuffelser og prøvelser tappert. I stedet for at gøre for meget ud af det, hvis de slår sig, eller det gør lidt ondt, bør man få dem til at tænke på noget andet. Væn dem ikke til at tage sig deres små vanskeligheder og ubehageligheder nær.⁶

Selvforglemmelsens ynde. — Et af de karaktertræk, der i særlig grad burde næres og opelskes hos ethvert barn, er den selvforglemmelse, der giver livet en sådan ubevidst ynde. Den er en af de skønneste af karakterens gode egenskaber, og den er en af de væsentligste forudsætninger for enhver sand livsgerning.⁷

Studér, hvordan man kan lære børnene at være be-tænksomme over for andre. De unge bør tidligt vænnes til at underordne sig, fornægte sig selv og søge andres lykke. De bør lære at undertrykke det ubesindige temperament, tilbageholde de heftige ord og udvise utrættelig venlighed, høflighed og selvbeherskelse.⁸

Hvor bør forældrene tage sig omhyggeligt af deres børn for at modarbejde enhver tilbøjelighed til egoisme! De bør til stadighed være vågne for, hvordan deres børn kan blive hensynsfulde mod andre og lære at gøre noget for deres fader og moder, som gør alt for dem.⁹

¹Vejledning for menigheden III, s. 308.

²Budskaber til de unge, s. 188.

³Vejledning for menigheden II, s. 388.

⁴Review and Herald, 22. juni 1905.

⁵Signs of the Times, 13. aug. 1896.

⁶Sundhed og livslykke, s. 50.

⁷Uddannelse, s. 239.

⁸Counsels to Parents, Teachers, and Students, s. 123. 124.

⁹Signs of the Times, 13. aug. 1896.

Kapitel 24—SPARSOMMELIGHED OG ØKONOMISK SANS

Udryd den vane at ødsle. — Lær jeres børn, at Gud har krav på alt, hvad de har, og at dette krav aldrig falder bort. Alt, hvad de har, er betroet ejendom, og de har fået det for at bevise, om de vil være lydige. Penge er en nødvendighed; lad dem ikke blive ødslet bort på dem, der ikke behøver dem. Der er altid nogen, der har brug for jeres gavmildhed. . . . Hvis I har for vane at ødsle, så udryd denne vane så hurtigt som muligt. Hvis I ikke gør dette, vil I blive ruineret for evigt. Økonomi, flid og ædruelighed er selv i denne verden af større værdi for jer og jeres børn end en stor medgift.¹

Lær børnene sparsommelighed. — Herren har givet mig det lys nu, at vi skal være forsigtige med at bruge vor kostbare tid og vore penge på en uklog måde. Der kan være mange ting, som vi gerne vil have, men vi skal vogte os for at give penge for, hvad der ikke er brød. Vi har brug for mange midler til at fremme værket effektivt i vore byer. Enhver skal have sin del at gøre i Herrens gerning. Forældrene bør lære deres børn sparsommelighed, så de yngre medlemmer af hjorden kan lære, at de også har en forpligtelse til at støtte Guds sag i denne tid.²

Ødselhed er ikke et udtryk for kærlighed. — Vær sparsommelige i jeres hjem. Mange værner om og tilbyder afguder. Bortskaf jeres afguder. Opgiv jeres egoistiske fornøjelser. Jeg beder jer mindeligt om ikke at bruge midler til at udsmykke jeres huse, for det er Guds penge, og de vil blive krævet af jer igen. Forældre, brug for [130] Kristi skyld ikke Herrens penge til at tilfredsstille jeres børns luner. Lær dem ikke at være flotte og tage sig godt ud for at få indflydelse i verden. . . .

Opdrag ikke jeres børn til at tro, at jeres kærlighed til dem nødvendigvis må komme til udtryk ved, at I tilfredsstiller deres stolthed, deres ødselhed og deres lyst til at tage sig ud. Nu er det ikke tiden til at tænke på, hvordan I skal få pengene brugt. Jeres opfindsomhed må anspændes til det yderste for at se, hvorledes I kan spare.³

Kristi undervisning i sparsommelighed. — Vi kan lære noget af bespisningen af de fem tusinde, noget der særlig gælder i de tider, hvor vi under prøvende omstændigheder er tvunget til at vise streng sparsommelighed. Efter at have udført miraklet og stillet mængdens sult sørgede Kristus omhyggeligt for, at den tiloversblevne føde ikke skulle gå til spilde.⁴

Han sagde til disciplene: „Saml de tiloversblevne stykker sammen, så intet går til spilde.“ Skønt han rådede over alle Himmelens rigdomme, ville han ikke lade en eneste bid brød gå til spilde.⁵

Kassér ikke noget brugbart. — Man bør ikke kaste noget bort, når det kan bruges. Her kræves der visdom, forudseenhed og stadig agtpågivenhed. Det er blevet vist mig, at manglende evne til at spare i det små er en af grundene til, at så mange familier savner livsfornødenheder.⁶

De lærte aldrig at spare. — Der er meget arbejde at gøre for Mesteren, og mænd, som i dag kunne have indtaget høje stillinger i forbindelse med Guds værk, har lidt skibbrud, fordi de aldrig lærte at spare. De begrænsede ikke deres forbrug efter deres indkomst, da de gik ind i arbejdet, og deres ødsle vaner ødelagde deres brugbarhed i værket.⁷

Hvordan man underviser i den rette brug af penge. — Hver eneste ung og hvert eneste barn bør lære ikke blot at løse tænkte [131] problemer, men at føre et nøjagtigt regnskab med sine indtægter og udgifter. De må lære at bruge pengene rigtigt. Hvad enten de får dem af forældrene eller de selv tjener dem, så må de lære selv at vælge og købe deres tøj, bøger og andre fornødenheder. Og ved at holde regnskab med deres udgifter vil de lære, hvad de ikke kan lære på nogen anden måde — pengenes værdi og rette brug.⁸

Værdien af at føre regnskab. — Endnu som ganske små bør børnene lære at læse, skrive og regne for at kunne føre deres eget regnskab. De må udvikle disse kundskaber mere og mere.⁹

Lær børnene at føre regnskab. Det vil hjælpe dem til at være nøjagtige. En ødsel dreng vil blive en ødsel mand. Den forfængelige, egoistiske og selvoptagne pige vil blive ligesådan som kvinde. Vi må huske, at vi har et ansvar over for andre unge. Når vi lærer vore børn gode vaner, vil vi gennem dem kunne øve en indflydelse på andre.¹⁰

---

¹Manuskript 139, 1898.

²Brev 4, 1911.

³Manuskript 139, 1898.

⁴Manuskript 3, 1912.

⁵Brev 20a, 1893.

⁶Manuskript 3, 1912.

⁷Brev 48, 1888.

⁸Counsels on Stewardship, s. 294.

⁹Counsels to Parents, Teachers, and Students, s. 168. 169.

¹⁰Brev 11, 1888.

**AFSNIT 7—UDVIKLING AF KRISTNE
KARAKTERTRÆK**

[132]

[133]

[134]

Kapitel 25—ENKELHED

[135]

Opdrag i barnlig enkelhed. — De små børn burde opdrages i barnlig enkelhed. De burde oplæres til at være tilfredse med små, nyttige pligter og med de fornøjelser og oplevelser, der er naturlige for deres alder. Barndommen svarer til strået i lignelsen, og strået har en ganske særegen skønhed. Børn burde ikke tvinges ind i en modenhed, der er forud for deres alder, men burde så længe som muligt bevare deres barnlige friskhed og ynde. Jo mere stilfærdigt og enkelt barnets liv er — jo mere frit for kunstig ophidselse og jo mere i harmoni med naturen — jo bedre betingelser har det for legemlig og sjælelig kraft og for åndelig styrke.¹

Forældrene bør ved deres eksempel opmuntre til at danne enkle vaner og lede deres børn bort fra en kunstig til en naturlig levevis.²

Naturlige børn er mest indtagende. — De mest indtagende børn er dem, som er naturlige og ligefremme. Det er ikke klogt at vise børn særlig opmærksomhed. . . . Deres forfængelighed bør ikke ansføres ved at rose deres udseende, deres ord eller deres handlinger. De bør heller ikke klædes på en kostbar og prangende måde. Dette opmuntrer til stolthed og vækker misundelse hos deres kammerater. Lær børnene, at den sande prydelse ikke er noget udvortes. „Jeres prydelse skal ikke være noget udvortes: hårfletning og påhængte guldsmykker eller forskellig klædedragt, men hjertet, det skjulte menneske, med den uforgængelige prydelse, som en sagtmødig og stille ånd er; dette er meget værd i Guds øjne.“ 1 Pet. 3, 3. 4.³

[136]

Den ægte charmes hemmelighed. — Piger bør lære, at den ægte kvindelige charme ikke alene består i skikkelsens og ansigtets skønhed eller i besiddelsen af selskabelige talenter, men i en sagtmødig og stille ånd, i tålmodighed, elskværdighed, godhed og villighed til at gøre og lide noget for andre. De bør lære at arbejde, studere med et bestemt formål for øje, leve deres liv i en bestemt hensigt, stole på Gud og frygte ham, og ære deres forældre. Når de bliver ældre, vil de da blive mere rene i sind, få mere selvtillid, og blive mere vellidt. Det vil være umuligt at nedværdige en sådan kvinde.

Hun vil undslippe de fristelser og prøvelser, som har styrtet så mange i fordærv.⁴

Forfængelighedens sæd. — I mange hjem bliver for-fængelighedens og egoismens sæd sået i børnenes hjerter, næsten mens de endnu er spæde. Deres morsomme små udtalelser bliver kommenteret og rost i deres nærværelse og gentaget med overdrivelser for andre. De små lægger mærke til dette og svulmer af selvfølelse. De drister sig til at afbryde samtalerne og bliver frække og uforskammede. Smiger og overbærenhed plejer deres forfængelighed og egenrådighed, indtil den yngste ikke så sjældent regerer hele familien, fader og moder indbefattet.

Den tilbøjelighed, der dannes ved denne opdragelse, kan ikke lægges af, når barnet vokser op og bliver mere fornuftigt. Den vokser sammen med barnet, og det, der kunne forekomme morsomt hos den lille, bliver noget foragteligt og forkasteligt ved manden eller kvinden. De søger at herske over deres omgangskreds, og hvis nogen nægter at bøje sig for deres ønsker, føler de sig krænkede og forurettede. Det skyldes, at de til skade for dem selv er blevet favoriserede i de unge år i stedet for at lære den selvfornægtelse, der kræves for at bære livets møje og besvær.⁵

Opelsk ikke trangen til ros. — Børn trænger til på-skønnelse, til venlighed og opmuntring, men man bør vogte sig for at nære deres trang til at blive rost. ... De forældre eller den lærer, som har det sande karakterideal og mulighederne for at kunne nå det for øje, kan ikke nære eller opmuntre til indbildskhed. De vil ikke opmuntre de unges trang til at stille deres dygtighed eller færdigheder til skue. Den, som stiler efter noget højere end sig selv, må være ydmyg, men alligevel vil han være i besiddelse af en værdighed, som ikke lader sig beskæmme eller bringe ud af fatning ved ydre pragtudfoldelse eller menneskelig storhed.⁶

[137]

Læg vægt på enkelhed i kost og klædedragt. — Det er en hellig pligt for forældrene at lære deres børn at hjælpe til med at bære hjemmets byrder og være tilfredse med en jævn og enkel kost og pænt og billigt tøj.⁷

Gid mødre og fædre ville erkende deres forpligtelser og ansvar over for Gud! Hvilken forandring ville der da ikke finde sted i samfundet! Børnene ville ikke blive ødelagt ved ros og forkælelse eller blive forfængelige, ved at der spenderes tøj på dem.⁸

Undervis i enkelhed og tillid. — Vi bør undervise vore børn i enkelhed og tillid. Vi bør lære dem at elske og frygte og adlyde deres skaber. I alt, hvad vi planer for og stiler efter, bør hans ære være det vigtigste. Hans kærlighed bør være den drivende kraft i enhver handling.⁹

[138] **Kristus er vort eksempel.** — Jesus, vor frelser, vandrede på Jorden med en konges værdighed; alligevel var han sagtmodig og ydmyg af hjertet. Han var til lys og opmuntring i ethvert hjem, fordi han bragte glæde, håb og mod med sig. Åh, om vi dog kunne være tilfredse med at længes og stræbe mindre efter ting, som er vanskelige at få, til at smykke vore hjem med, medens det, som Gud værdsætter højere end ædle stene: den sagtmodige og stille ånd, ikke bliver næret. Enkelhedens, ydmyghedens og den ægte kærligheds ynde ville gøre selv det tarveligste hjem til et paradys. Det er bedre at udholde alle beværligheder med glæde end at give afkald på fred og tilfredshed.¹⁰

---

¹Uddannelse, s. 107.

²Signs of the Times, 2. okt. 1884.

³Counsels to Parents, Teachers, and Students, s. 141.

⁴Health Reformer, dec. 1877.

⁵Testimonies for the Church IV, s. 200. 201.

⁶Uddannelse, s. 239.

⁷Counsels to Parents, Teachers, and Students, s. 158.

⁸Review and Herald, 13. april 1897.

⁹Review and Herald, 13. juni 1882.

¹⁰Testimonies for the Church IV, s. 622.

Kapitel 26—HØFLIGHED OG TILBAGEHOLDENHED

[139]

Høflighed begynder i hjemmet*. — Forældre, lær jeres børn, . . . hvorledes de skal vise sand høflighed i hjemmet. Lær dem at være gode og nænsomme mod hinanden. Giv ikke egoismen lov til at bo i hjertet eller finde plads i hjemmet.¹

De unge, der vokser op ligegyldige og grove i tale og optræden, åbenbarer karakteren af hjemmets opdragelse. Forældrene har ikke forstået betydningen af deres stilling som husholdere; og den sæd, de har sået, har de også høstet.²

Himmelens principper må trænge igennem. — Himmelens principper må indføres i ledelsen af hjemmet. Ethvert barn skal lære at være høfligt, forstående, kærligt, medlidende, artig og mildt.³

Når alle er medlemmer af den kongelige familie, vil sand høflighed råde i hjemmet. Hvert medlem af familien vil søge at gøre det behageligt for ethvert andet medlem.⁴

Undervis deri ved forskrift og eksempel. — Børn såvel som ældre er udsatte for fristelser; og de ældre medlemmer af familien bør ved forskrift og eksempel undervise dem i høflighed, venlighed, hengivenhed og i trofast at udføre deres daglige pligter.⁵

Respekt for trætte fødder, som nærmer sig deres hvilested. — Gud har ganske særligt pålagt os at vise ærbødighed over for de gamle. Han siger: „Grå hår er en dejlig krone, den vindes på retfærdigs vej.“ Ordsp. 16, 31. Den fortæller om den strid, der er stridt, og de sejre, der er vundet; om byrder, der er båret, og fristelser, der er overvundet. Den fortæller om trætte fødder, der nærmer sig deres hvilested, om pladser, der snart vil blive ledige. Hjælp børnene til at tænke på dette, så vil de jævne de gamles vej ved deres ærbødighed og respekt og vil få glæde og skønhed ind i deres ungdomsliv, når de følger befalingen om, at „du skal rejse dig for de grå hår og ære oldingen“. 3 Mos. 19, 32.⁶

[140]

Undervis i tilbageholdenhed og beskedenhed. — Stolthed, selvfølelse og frækhed er udprægede karaktertræk hos vore dages

børn; og de er tidens forbandelse. . . . Både hjemme og i sabbatsskolen skal børnene lære de helligste lektier i beskedenhed og ydmyghed.⁷

Vil I, til hvem jeg nu henvender mig, give agt på den vejledning, der gives jer? Lad de unge tage mod advarselen; de må ikke være fremtrædende i deres opførelse, men beskedne og tilbageholdende. De skal være hurtige til at høre, hvad der er til gavn for sjælen, og sene til at tale, medmindre det er for at repræsentere Kristus og vidne om sandheden. Vis ydmyghed ved en tilbageholdende optræden.⁸

En vogter for dyden. — Pas godt på beskedenhedens kostelige, uvurderlige perle. Det vil værne dyden. . . . Jeg føler mig tilskyndet af Herrens Ånd til indtrængende at råde mine søstre, som bekender sig til at være gudfrygtige, til at udvise en beskeden optræden og en passende tilbageholdenhed. Jeg har spurgt: „Hvornår vil de unge søstre opføre sig sømmeligt?“ Jeg ved, at der ikke vil ske nogen afgjort ændring til det bedre, før forældrene indser betydningen af at være mere påpasselige med at opdrage deres børn rigtigt. Lær dem at opføre sig beskedent og tilbageholdende.⁹

[141] **Sande dyder.** — Et barns egentlige dyder består i beskedenhed og lydighed — i ører, der opmærksomt hører de vejledende ord, i fødder og hænder, der villigt vandrer og virker på pligtens vej. Et barns sande godhed vil endog i dette liv bære sin løn i sig selv.¹⁰

* Se også kapitlet om høflighed og venlighed i „The Adventist Home“ s. 421-429.

¹Manuskript 74, 1900.

²Manuskript 117, 1899.

³Manuskript 100, 1902.

⁴Manuskript 60, 1903.

⁵Manuskript 27, 1896.

⁶Uddannelse, s. 246.

⁷Counsels on Sabbath School Work, s. 46.

⁸Youth's Instructor, 11. juli 1895.

⁹Testimonies for the Church II, s. 458. 459.

¹⁰Review and Herald, 10. maj 1898.

Lad en liflig indflydelse fylde jeres hjem. — Forældrene bør fremfor alt sørge for, at deres børn kommer til at leve i en atmosfære af glæde, høflighed og kærlighed. Englene glæder sig over at være i de hjem, hvor kærligheden kommer til udtryk i blikket, i ord og i handling.

Forældre, lad kærlighedens solskin, glæde og lykke bo i jeres egne hjerter, og lad dens herlige indflydelse fylde jeres hjem. Vær venlige og overbærende og prøv også på at få jeres børn til at være det. Gør alt for at gøre livet i hjemmet lyst. En sådan atmosfære vil være det samme for børnene, som luften og Solen er for planterne, og fremme både deres åndelige og legemlige sundhed.¹

Lad ansigtet udtrykke glæde. — Der er intet tungsindigt ved Jesu religion. Medens al letsindighed, spøg og skæmt, som apostelen siger er utilbørligt, omhyggeligt bør undgås, er der en liflig fred og hvile i Jesus, som vil komme til udtryk i ansigtet. Kristne vil ikke være sørgmodige, nedtrykte og fortvivlede. De vil være besindige og alligevel vise verden en glæde, som kun nåden kan skænke.²

En venlig og glad optræden virker tiltrækkende på børn. Vis dem venlighed og høflighed, så vil de vise det samme sind over for dig og over for hinanden.³

Oplær sjælen til at være glad og taknemmelig og at udtrykke sin tak til Gud for den store kærlighed, hvormed han har elsket os. . . . Kristen glæde er selve hellighedens skønhed.⁴

Tal venligt og muntert. — Venlige, glade ord koster ikke mere end uvenlige, tungsindige ord. Synes du ikke om, at andre taler hårdt til dig? Husk at når du taler således, mærker andre den skarpe brod. . . . Forældre, indfør praktisk gudsfrygt i hjemmet. Englene føler sig ikke tiltrukket af et hjem, hvor der hersker uenighed. Oplær jeres børn til at sprede solskin og glæde med deres ord.⁵

Fremkald en glad sindstilstand. — Hvis der er nogen, som til stadighed bør være taknemmelig, er det den kristne. Hvis der er nogen, som selv i dette liv kan være glad, er det den trofaste efterfølger

af Jesus Kristus. Guds børn har pligt til at være taknemmelige. De bør fremkalde en glad sindstilstand. Gud bliver ikke æret ved, at hans børn til stadighed opholder sig under en sky og kaster en skygge overalt, hvor de færdes. Den kristne bør udsprede solskin i stedet for at kaste en skygge. . . . Hans ansigt vil give udtryk for glæde.⁶

Børn hader tungsindets triste skyer. Deres hjerter er modtagelige for munterhed, glæde og kærlighed.⁷

Smil, forældre, smil. — Nogle forældre — også nogle lærere — synes at glemme, at de selv var børn engang. De virker højtidelige, kolde og usympatiske. . . . Deres ansigter har sædvanligvis et alvorligt, irettesættende udtryk. Barnlig munterhed og lune, den unges rastløse aktivitet finder ingen undskyldning for deres øjne. Ubetydelige forseelser bliver behandlet som grove synder. Dette er ikke en kristen disciplin. Børn, der opdrages således, frygter deres forældre og lærere, men elsker dem ikke; de betror ikke deres barnlige oplevelser til dem. Nogle af sindets og hjertets mest værdifulde egenskaber bliver frosset ihjel, ligesom den spæde plante i den iskolde vind.

[144] Smil, forældre! Smil, lærere! Hvis hjertet er bedrøvet, så lad ikke ansigtet røbe det. Lad et kærligt og taknemmeligt hjertes solskin lyse op i ansigtet. Opgiv jeres stramme værdighed, indret jer efter børnenes behov og få dem til at elske jer. I må vinde deres kærlighed, hvis I vil indprente åndelige sandheder i deres hjerter.⁸

En passende bøn. — Gør jer arbejdet behageligt med lovsange. Hvis I vil have et rent blad i Himmels bøger, så bliv aldrig irriteret og skæld aldrig ud. Lad jeres daglige bøn være: „Herre, lær mig at gøre mit bedste. Lær mig, hvordan jeg kan gøre arbejdet bedre. Giv mig kraft og frimodighed.“ ... Tag Kristus med i alt, hvad I gør. Da vil jeres tilværelse blive fyldt med glæde og taknemmelighed . . . Lad os gøre vort bedste, idet vi frimodigt går fremad i Herrens gerning med hjertet fyldt med hans glæde.⁹

Lær børnene at være taknemmelige. — Du skal „være glad over alt det gode, Herren din Gud giver dig“. Gud bør takkes og prises for de timelige velsignelser og for alle de opmuntringer, han giver os. Gud ønsker, at hver eneste familie, som han bereder til at bo i de himmelske boliger, skal give ham æren for hans nådes rige skatte. Hvis børn blev opdraget og oplært til at være taknemmelige mod alle gode gavers giver, ville vi se et element af himmelsk nåde

gøre sig gældende i vore familier. Glæden ville komme til udtryk i hjemmet, og unge, der kom fra sådanne hjem, ville også vise agtelse og ærbødighed i klasseværelset og i kirken. Man ville være til stede i helligdommen, hvor Gud mødes med sit folk, vise ærbødighed for alle gudstjenestens anordninger og opsende tak og pris til ham for alle hans forsyngs gaver.

Hvis Herrens ord blev efterlevet lige så strengt nu, som da det blev pålagt det gamle Israel, ville fædre og mødre give deres børn et eksempel, der ville være af allerstørste værdi. . . . Hver time-
lig velsignelse ville blive modtaget med taknemmelighed, og hver
åndelig velsignelse ville blive dobbelt dyrebar, fordi hvert eneste
familiemedlems opfattelsesevne var blevet helliget ved sandhedens
ord. Herren Jesus er meget nær hos dem, der således påskønner hans
nådige gaver i erkendelse af, at alt det gode stammer fra den gavmil-
de, kærlige og omsorgsfulde Gud, og han er den egentlige kilde til
al vederkvægelse og trøst — nådens uudtømmelige kilde.¹⁰

[145]

---

¹Sundhed og livslykke, s. 48.

²Review and Herald, 15. april 1884.

³Uddannelse, s. 242.

⁴Youth's Instructor, 11. juli 1895.

⁵Review and Herald, 31. dec. 1901.

⁶Review and Herald, 28. april 1859.

⁷Counsels on Sabbath School Work, s. 98.

⁸Review and Herald, 21. marts 1882.

⁹Australasian Union Record, 15. nov. 1903.

¹⁰Manuskript 67, 1907.

Kapitel 28—SANDFÆRDIGHED

Forældre bør være et mønster på sandfærdighed. — Forældre og lærere, vær tro mod Gud! Jeres livsførelse bør være fri for svig og kneb. I jeres mund må der ikke findes løgn. Hvor ubehageligt det end kan være for jer for tiden, så lad jeres opførelse, ord og handlinger være retskafne i en hellig Guds øjne. O, virkningen af den første undervisning i svig er forfærdelig! Skal de, der bekender sig til at være Guds sønner og døtre, give sig hen til en svigefuld fremgangsmåde og lyve?

Giv ikke jeres børn den mindste anledning til at kunne undskylde sig med ordene: „Mor taler ikke sandt. Far taler ikke sandt.“ Når I bliver anklaget for den himmelske domstol, skal der da ud for jeres navn skrives: „En bedrager“? Skal jeres børn fordærves ved deres eksempel, som burde lede dem på sandhedens vej? Bør Guds forvandlende kraft ikke i stedet komme ind i mors og fars hjerte? Skal Guds hellige Ånd ikke have lov til at sætte sit præg på deres børn?

Man kan ikke forvente, at børn vil være helt uden svig. Men der er fare for, at forældrene gennem en uklog ledelse vil ødelægge den oprigtighed, der bør være karakteristisk for barnet. Ved deres ord og handlinger bør forældrene gøre alt, hvad der står i deres magt for at bevare en naturlig enkelhed. Efterhånden som børnene bliver ældre, bør forældrene ikke give den mindste anledning til, at den sæd bliver sået, der vil udvikle sig til svig og løgnagtighed og modnes til, at upålidelighed bliver en vane.¹

Giv aldrig et undvigende svar. — Forældre bør være et mønster på sandfærdighed, for det er den undervisning, der daglig skal indprentes i barnets hjerte. Ufravigelige principper bør lede forældrene i alle livets anliggender, især i uddannelsen og oplæringen af deres børn. „Selv drengen kendes på det, han gør, om han er ren og ret hans færd.“²

En moder, der mangler dømmekraft, og som ikke følger Herrens vejledning, kan opdrage sine børn til bedragerere og hyklere. De

karaktertræk, der således opelskes, kan blive så indgroede, at det vil være lige så naturligt at lyve som at trække vejret. Forstillelse vil blive regnet for at være oprigtighed og ægthed.³

Forældre, giv aldrig et undvigende svar. Fortæl aldrig en usandhed ved forskrift eller eksempel. Hvis I ønsker, at jeres barn skal være sandfærdigt, så vær selv sandfærdige. Vær retlinede og principfaste. Selv et let undvigende svar bør ikke tillades. Når moderen er vant til at give undvigende svar og være usandfærdig, følger barnet hendes eksempel.⁴

Skarpe ord tilskynder til usandfærdighed. — Tab ikke tålmodigheden med jeres børn, når de fejler. Tal ikke i en barsk og bister tone, når I sætter dem i rette. Det forvirrer dem og gør dem bange for at fortælle sandheden.⁵

---

¹Review and Herald, 13. april 1897.

²Good Health, jan. 1880.

³Review and Herald, 13. april 1897.

⁴Manuskript 126, 1897.

⁵Manuskript 2, 1903.

[148] **Kapitel 29—ÆRLIGHED OG RETSKAFFENHED**

Praktisér og undervis i retskaffenhed. — Det er absolut nødvendigt, at moderen handler retskaffent i alle enkeltheder, og det er vigtigt under børnenes opdragelse at lære de unge piger såvel som drengene aldrig at give et undvigende svar eller bedrage på nogen måde.¹

Den standard, Gud kræver. — Gud ønsker, at mennesker, der tjener under hans banner, skal være fuldstændig ærlige og uangribelige i deres karakter, og at deres ord ikke skal indeholde det mindste skær af usandhed. Tungen og øjnene må tale sandt, og handlingerne må fuldt og helt være sådan, at Gud kan anbefale dem. Vi lever for en hellig Guds åsyn, som højtideligt erklærer: „Jeg kender dine gerninger.“ Det guddommelige øje hviler altid på os. Vi kan ikke skjule en uretfærdig handling for Gud. Han er vidne til hver eneste af vore handlinger. Det er en kendsgerning, som kun få forstår.²

De, som erkender deres afhængighed af Gud, vil forstå, at de må være ærlige over for deres medmennesker og fremfor alt ærlige over for Gud, fra hvem alle livets velsignelser kommer. Omgåelsen af Guds udtrykkelige bud angående tiende og offerydelser bliver bogført i Himmelen som bedrageri mod Gud.³

[149] **Rigtig vægt og mål.** — En redelig mand efter Kristi målestok er den, der lægger ubøjelig retskaffenhed for dagen. Urigtige lodder og falske vægtskåle, som mange benytter for at fremme deres egne interesser i verden, er en vederstyggelighed i Guds øjne. . . . Fast retskaffenhed lyser som guld midt iblandt verdens bundfald og slagger. Bedrag, falskhed og utroskab kan besmykkes og skjules for menneskers blik, men ikke for Guds øjne. Guds engle, som følger karakterens udvikling og vejer moralsk værd, nedtegner i Himmelen bøger disse små handlinger, der åbenbarer karakteren.⁴

Ærlig med tid og penge. — Der er brug for mennesker, hvis sans for retfærdighed, selv i de mindste ting, ikke vil tillade dem at bruge deres tid på en måde, som ikke er korrekt i de mindste detaljer — mennesker, der indser, at de har med midler at gøre, som tilhører

Gud, og som ikke uretmæssigt vil tilvende sig så meget som en øre; mennesker, som vil være lige så trofaste og nøje, omhyggelige og flittige i deres arbejde, når deres arbejdsgiver er fraværende, som når han er til stede, og som ved deres troskab viser, at de ikke blot er øjentjenere og søger at behage mennesker, men er samvittighedsfulde, trofaste, sande arbejdere, der handler ret, ikke for at få ros af mennesker, men fordi de elsker og vælger det rette ud fra en tydelig fornemmelse af, hvad der er deres pligt over for Gud.⁵

Netop hvad han ønsker, andre skal tro, han er. — I et-hvert forretningsanliggende vil en kristen være netop, hvad han ønsker, brødrene skal tro, han er. Hans handlemåde ledes af grundlæggende principper. Han smeder ikke rænker. Derfor har han intet at skjule, intet at dække over. Han kan blive kritiseret, han kan blive sat på prøve; men hans ubøjelige retskaffenhed vil stråle som det pure guld. Han er en velsignelse for alle, som har forbindelse med ham, for hans ord er til at stole på. Han er en mand, som ikke vil drage fordel af sin næste. Han er alles ven og velgører, og hans medmennesker har tillid til hans råd. . . . En virkelig ærlig mand vil ikke benytte sig af svaghed og uduelighed for at få fyldt sin egen pung.⁶

[150]

Tillad ingen afvigelse fra streng retskaffenhed. — Udvis streng retskaffenhed i alle forretningssager. Betrag aldrig nogen, og brug aldrig udflugter selv i de mindste ting, hvor stor fristelsen end måtte være. Til tider kan en naturlig tilskyndelse friste til at afvige fra ærlighedens lige vej; men vig ikke et hårsbred fra den. Hvis du i en eller anden sag udtaler dig om, hvad du agter at gøre, og bagefter opdager, at du har begunstiget andre på egen bekostning, vig da ikke et hårsbred fra princippet. Hold din aftale. Ved at søge at få planerne ændret ville du vise, at man ikke kan stole på dig. Og når du ikke står ved dine ord i mindre sager, så vil du heller ikke gøre det i de større. Under sådanne om-stændigheder bliver nogle fristet til at bedrage ved at sige: „Man har misforstået mig. Der er blevet lagt mere i mine ord, end jeg mente.“ Faktum er, at de mente netop, hvad de sagde, men den gode tilskyndelse forsvandt, og så ønskede de at trække sig tilbage fra deres aftale, for at den ikke skulle medføre tab for dem. Herren kræver, at vi øver ret og elsker miskundhed, sandhed og retfærdighed.⁷

Fasthold strenge principper. — I alle livets detaljer skal de strengeste principper for ærlighed fastholdes. . . . En afvigelse fra

fuldstændig ærlighed i forretningssager kan efter nogles skøn forekomme at være en ringe sag, men sådan ser vor frelser ikke på det. På dette punkt er hans ord klare og tydelige: „Den, som er tro i det små, er også tro i det store.“ En mand, som vil snyde sin næste i mindre målestok, vil også snyde i større målestok, hvis han bliver fristet til det. En falsk fremstilling, når det drejer sig om mindre sager, er lige så uærlig i Guds øjne som falskhed i større sager.⁸

[151] Retskaffenhed bør præge hver eneste handling i vort liv. Himmels engle undersøger det arbejde, der er lagt i vore hænder, og hvis der har været en afvigelse fra sandhedens principper, bliver der skrevet: „Fundet for let!“ i bøgerne.⁹

---

¹Brev41, 1888.

²Brev 41, 1888.

³Counsels on Stewardship, s. 77. 78.

⁴Vejledning for menigheden I, s. 419.

⁵Testimonies for the Church III, s. 25.

⁶Brev 3, 1878.

⁷Brev 103, 1900.

⁸Brev 3, 1878.

⁹Counsels on Stewardship, s. 142.

Opdrag hvert barn til at have selvtillid. — Så vidt muligt bør hvert barn opdrages til at have selvtillid. Ved at få de forskellige evner taget i brug vil det lære, hvor det er stærkest, og hvor det har sine mangler. En forstandig lærer vil vie udviklingen af de svagere karaktertræk særlig opmærksomhed, for at barnet kan udvikle en velafbalanceret, harmonisk karakter.¹

For megen lediggang udvikler svæklinge. — Det ville være bedre, hvis forældrene, mens de lever, ville hjælpe børnene til at hjælpe sig selv end at efterlade dem et stort beløb, når de dør. Børn, der hovedsagelig er overladt til at stole på deres egne anstrengelser, bliver bedre mænd og kvinder og er bedre egnede til det praktiske liv end de børn, der har været afhængige af deres faders formue. De børn, der er overladt til at være afhængige af deres egne aktiver, sætter i almindelighed pris på deres evner og benytter sig af deres privilegier og opøver og styrer deres evner for at nå et mål i livet. De udvikler ofte karaktertræk som flid, sparsommelighed og en god moral, hvilket er selve grundlaget for fremgang i kristenlivet. De børn, forældrene gør mest for, føler sig ofte mindst i taknemmelighedsgæld til dem.²

Hindringer udvikler styrke. — Det er hindringer, der skaber stærke mænd. Det er ikke hjælpen, men vanskelighederne, konflikterne og tilbageslagene, der skaber mænd med moralsk styrke. De, der burde have været ansvarsfulde mænd med moralsk kraft og stor åndelig styrke, er blevet gjort til dværge og svæklinge af for megen magelighed og tilbøjelighed til at undgå at påtage sig ansvar.³

Fra de tidligste år er det nødvendigt at væve streng retskaffenhed ind i karakteren, for at de unge kan nå den højeste standard for fuldt udviklede mænd og kvinder. De bør altid holde sig den kendsgerning for øje, at de er købt og prisen betalt og derfor bør ære Gud i deres legeme og ånd, som tilhører ham. De unge bør alvorligt overveje, hvad deres mål og livsstilling skal være, og lægge grunden på en sådan måde, at deres vaner kan være fri for enhver antydning af

moralsk fordærv. Hvis de ønsker at indtage en stilling, hvor de skal øve indflydelse på andre, må de have selvtillid.⁴

Forbered børnene til modigt at møde problemerne. — Foruden hjemmets og skolens opdragelse kommer alle til at møde livets hårde optugtelse. Hvorledes denne kan imødegås på en klog måde er noget, der klart burde læres hvert eneste barn og hver eneste ung. Det er sandt, at Gud elsker os, at han arbejder for vor lykke, og at vi, hvis hans lov altid var blevet adlydt, aldrig ville være kommet til at kende lidelsen. Det er ikke mindre sandt, at som følge af synden oplever alle lidelse, bekymring og tunge tider i deres liv. Vi kan skaffe børnene og de unge et livsvarigt gode ved at lære dem tappert at møde disse vanskeligheder og bekymringer. Skønt vi bør vise dem medfølelse, så må den aldrig være af en sådan art, at den får dem til at føle medlidenhed med sig selv. Hvad de trænger til, er noget, som snarere stimulerer og styrker end svækker.

De burde lære, at denne verden ikke er nogen para-deplads, men en slagmark. Alle er kaldede til ligesom gode soldater at udholde besværligheder. De skal være stærke og holde stand som mænd. De bør lære, at den sande prøve for karakteren findes i villigheden til at bære byrder, til at klare vanskeligheder og til at udføre det arbejde, der nødvendigvis skal udføres, selv om det ikke medfører nogen jordisk anerkendelse eller belønning.⁵

[154] **Styrk æresfølelsen.** — En klog pædagog vil, når han har med sine elever at gøre, søge at opmuntre dem til at vise tillid og at styrke deres æresfølelse. Det betyder meget for børn og unge, at man stoler på dem. Selv blandt små børn findes der mange, der har en stærk æresfølelse. Alle ønsker at blive behandlet med tillid og hensynsfuldhed, og dette har de også ret til. De bør ikke få den fornemmelse, at de ikke kan komme og gå uden at være under opsigt. Mistanke virker demoraliserende og skaber netop den skade, som den søger at hindre. . . . Lad de unge få lov at mærke, at man har tillid til dem; så er der kun få, der ikke vil søge at vise sig værdige til denne tillid.⁶

¹Fundamentals of Christian Education, s. 57.

²Testimonies for the Church III, s. 122. 123.

³Samme, s. 495.

⁴Youth's Instructor, 5. jan. 1893.

⁵Uddannelse, s. 295.

⁶Samme, s. 289. 290.

**AFSNIT 8—DEN STØRSTE OPGAVE
— KARAKTERUDVIKLING**

[155]

[156]

Kapitel 31—KARAKTERENS BETYDNING

[157]

Den eneste skat, der kan tages med fra denne verden. — En karakter, der er dannet efter det guddommelige billede, er den eneste skat, vi kan tage med os fra denne verden til den kommende. De, der lader sig undervise af Kristus i denne verden, vil tage ethvert guddommeligt karaktertræk, som de har erhvervet sig, med til Himmels sal, og der skal vi vedblive at gøre fremgang. Hvor betydningsfuldt er det da ikke at udvikle karakteren her i livet.¹

En god karakter er en sjælelig egenskab. — Åndelige evner og genialitet er ikke karakter, for ofte har de, der er i besiddelse deraf, lige det modsatte af en god karakter. Anseelse er ikke karakter. En god karakter er en sjælelig egenskab, der giver sig udtryk i livsførelsen.²

En god karakter er en kapital af større værdi end guld og sølv. Den står uberørt, når panik og fejlslagne forhåbninger kommer, og på den dag, hvor de jordiske ting fejes bort, bringer den rig belønning. Fasthed og udholdenhed er egenskaber, som alle alvorligt burde søge at opelske, thi de iklæder den, der ejer disse dyder, en magt, som er uimodståelig — en magt, som vil gøre ham stærk for det gode, stærk til at modstå ondt, og stærk til at bære modgang.³

[158]

Dens to absolut nødvendige bestanddele. — Karakterens styrke består af to ting: viljekraft og selvkontrol. Mange unge tager fejl, idet de betragter en stærk, ukontrolleret lyst som karakterstyrke. Men sandheden er, at den, som beherskes af sine lyster, er en svag mand. En mands virkelige storhed og nobelhed måles ved hans kraft til at beherske sine følelser og ikke ved den kraft, hvormed hans følelser behersker ham. Den mand er stærkest, som, når han fristes til at tale hårdt og anklagende, alligevel behersker sig og tilgiver sine fjender.⁴

Mere nødvendig end det ydre skin. — Hvis det blev regnet for lige så vigtigt for de unge at besidde en smuk karakter og et elskeligt sindelag som at efterligne verdens moder i påklædning og opførsel,

ville der gå hundrede ud i det aktive liv beredte til at øve en højnende indflydelse på samfundet, hvor vi i dag kun ser én.⁵

Det tager hele livet at udvikle den. — Det tager hele livet at danne karakteren, og den dannes for evigheden. Hvis alle kunne forstå dette, og hvis alle ville få øjnene op for, at vi hver især afgør vor skæbne for evigt liv eller evig undergang, hvilken forandring ville der så ikke finde sted! Hvor helt anderledes ville denne prøvetid blive benyttet, og hvor helt anderledes ville menneskers karakter være.⁶

Udvikling og vækst. — Sædens spiring er et billede på det åndelige livs begyndelse, og plantens udvikling er et billede på karakterdannelsen. Der findes intet liv, uden der er vækst. Planten må enten vokse eller dø. Ligesom dens vækst er stille og umærkelig, men vedvarende, sådan er det også med karakterens udvikling. Ved ethvert udviklingstrin kan vort liv være fuldkomment; men dog vil der, hvis Guds hensigter med os opfyldes, være bestandig fremgang.⁷

Den er livets høst. — Livets høst er karakter, og det er denne, som er afgørende for skæbnen, både i dette liv og i det liv, der kommer.

Høsten er en genfrembringelse af den såede sæd. Ethvert sædekorn eller frø bærer frugt efter sin egen art. Sådan er det også med de karaktertræk, som vi fremelsker. Selviskhed, egenkærlighed, overvurdering af én selv og vellevned frembringer en høst, og det ender med elendighed og undergang. „Thi den, der sår i sit kød, skal høste fordærvelse af kødet, men den, der sår i Ånden, skal høste evigt liv af Ånden.“ Gal. 6, 8. Kærlighed, medfølelse og venlighed bærer velsignet frugt og giver en uforgængelig høst.⁸

[159]

Det bedste vidnesbyrd om kristendommen. — Hvis kristne mødre ville skænke samfundet børn med en ubestikkelig karakter, faste principper og en sund moral, ville de have udført det mest betydningsfulde af alle missionsarbejder. Deres børn, grundig uddannet til at indtage deres plads i samfundet, er det bedste vidnesbyrd om kristendommen, der kan gives verden.⁹

Et rigtigt oplært barns indflydelse. — Dødelige har aldrig fået overdraget en mere ophøjet gerning end at danne en karakter. Børn skal ikke blot uddannes, men også oplæres; og hvem kan forudsige det opvoksende barns eller den unges fremtid? Læg den største omhu i jeres børns opdragelse. Et barn, som er blevet rigtigt opdraget i

sandhedens principper, og som har guds frygt og kærlighed indvævet i sin karakter, vil besidde en kraft til det gode i verden, som ikke kan vurderes.¹⁰

---

¹Lys over hverdagen II, 136. 137.

²Youth's Instructor, 3. nov. 1886.

³Budskaber til de unge, s. 253.

⁴Samme, s. 250.

⁵Fundamentals of Christian Education, s. 69.

⁶Youth's Instructor, 19. feb. 1903.

⁷Uddannelse, s. 105.

⁸Samme, s. 108. 109.

⁹Pacific Health Journal, juni 1890.

¹⁰Signs of the Times, 13. juli 1888.

Kapitel 32—HVORLEDES KARAKTEREN FORMES

[160]

Opnås gennem vedholdende, utrættelige anstrengelser. — Karakteren koinmer ikke ved en tilfældighed. Den afgøres ikke af et vredesudbrud eller ved et skridt i den forkerte retning. Det er gentagelsen af en handling, der får den til at blive en vane og som former karakteren enten til det gode eller til det onde. En god karakter dannes kun gennem vedholdende, utrættelige anstrengelser og ved at udvikle ethvert betroet talent til Guds ære. I stedet for at gøre dette er der mange, der lader sig drive af tilskyndelserne eller omstændighederne. Det sker ikke af mangel på godt materiale, men fordi de ikke indser, at Gud ønsker, at de i deres ungdom skal gøre det bedste, de formår.¹

Vor første pligt mod Gud og vore medmennesker består i vor egen personlige udvikling. Hver evne, som Gud har skænket os, bør udvikles til den højeste grad af fuldkommenhed, for at vi kan blive i stand til at udføre mest mulig godt med vore evner. For at kunne lutre og forædle vor karakter har vi brug for, at Kristus giver os den nåde, der vil sætte os i stand til at opdage og rette på vore fejl og udvikle de gode egenskaber i vor karakter.²

Ved at udvikle de kræfter, Gud har givet os. — I en stor grad er enhver sin egen karakters bygmester. For hver dag, som går, nærmer bygværket sig mere og mere sin fuldendelse. Guds ord siger til os, at vi skal give agt på, hvorledes vi bygger, og sørge for, at vor bygning er grundlagt på den evige klippe. Den tid vil komme, da vort værk vil stå afsløret just som det er. Nu er tiden, da alle skal udvikle de kræfter, Gud har givet dem, så at de danner karakterer, der kan gøre dem nyttige her og skikke dem for et højere liv hisset.

[161]

Troen på Kristus som ens personlige frelser vil give karakteren styrke og soliditet. De, som ejer en ægte tro på Kristus, vil være sundt tænkende og erindre, at Guds øje hviler på dem, at alle menneskers dommer vejer deres moralske værd, at himmelske væsener vogter på dem for at se, hvad slags karakter der bliver udviklet.³

Enhver handling har indflydelse på den. — Hver handling i livet, hvor uvæsentlig den end er, har sin indflydelse på karakterens dannelse. En god karakter er kosteligere end timelige besiddelser, og den opgave at danne den er den ædlest, et menneske kan beskæftige sig med.

En karakter, der tildannes af omstændighederne, er omskiftelig og uharmonisk — en samling af modsætninger. De, der besidder den, har intet højt mål eller forsæt i livet. De øver ingen forædlende indflydelse på andres karakter. De har intet formål og ingen kraft.⁴

Fuldkommengøres ved at følge Guds forbillede. — Gud venter, at vi opbygger vor karakter efter det forbillede, der er givet os. Vi skal lægge sten på sten, føje nåde til nåde, idet vi finder vore svage punkter og retter på dem i overensstemmelse med de givne anvisninger. Når vi ser en revne i et hus, ved vi, at der er noget galt med bygningen. Der forekommer ofte revner i vor karakterbygning. Medmindre disse fejl bliver rettet, vil huset falde sammen, når prøvelsens storme slår imod det.⁵

Gud giver os kraft, forstand og tid, for at vi skal opbygge en karakter, som han kan sætte sit anerkendende stempel på. Han ønsker, at ethvert af hans børn skal opbygge en ædel karakter ved at udføre rene, ædle handlinger for til sidst at kunne fremstille en harmonisk bygning, et smukt tempel, der æres af Gud og mennesker.

[162] Når vi opbygger vor karakter, må vi bygge på Kristus. Han er den faste grundvold — en grundvold, der aldrig kan rokkes. Fristelsens og prøvelsens storme kan ikke rokke den bygning, som er grundfæstet på den evige klippe.

Den, som vil vokse op til en smuk bygning for Herren, må udvikle hver eneste af sine evner. Kun ved talenternes rette brug kan karakteren udvikle sig harmonisk. Således tilfører vi grundvolden det, som i Ordet er fremstillet som guld, sølv og kostbare sten — materialer, der vil bestå prøven i Guds lutrende ild. Ved opbygningen af vor karakter er Kristus vort eksempel.⁶

Vi må gøre modstand mod fristelser. — Daniels liv er et inspireret eksempel på, hvad det vil sige at have en helliggjort karakter. Den indeholder en lærdom for alle og især for ungdommen. Streng lydighed mod Guds bud er gavnlig for legemets og sjælens sundhed.⁷

Daniels forældre havde i hans barndom vænnet ham til streng afholdenhed. De havde lært ham, at han i alle sine vaner måtte rette

sig efter naturens love; at det, han spiste og drak, havde en direkte indflydelse på hans fysiske, åndelige og moralske natur, og at han skulle stå Gud til regnskab for sine evner, som Gud havde betroet ham, og han måtte ikke på nogen måde svække eller forkrøble dem. Som følge af denne undervisning ophøjede han Guds lov i sit sind og ærede den i sit hjerte. Daniel gennemgik i de første år af sit fangenskab en ildprøve, der skulle gøre ham bekendt med hoffets pragt, med hykleri og med hedenskab. I sandhed en mærkelig skole til at gøre ham skikket til at leve et liv i afholdenhed, flid og troskab. Og dog levede han uden at blive forgiftet af den onde atmosfære, han var omgivet af.

Daniel og hans venner nød godt af den gode opdragelse og undervisning, de fik som små, men disse fortrin ville ikke alene kunne have gjort dem til det, de var. Tiden kom, hvor de måtte handle selv — hvor deres fremtid afhang af deres eget valg. Og da besluttede de at være tro mod den undervisning, de havde fået i barndommen. Den gudsfrygt, som er visdoms begyndelse, dannede grundlaget for deres storhed. Guds Ånd styrkede enhver ædel hensigt, enhver ædel beslutning.⁸

[163]

Målet må sættes højt. — Hvis de unge i dag vil stå fast som Daniel, må de anspænde hver åndelig nerve og muskel til det yderste. Herren ønsker ikke, at de skal blive ved med at stå på begynderstadiet. Han vil, at de skal nå stigenes øverste trin og derfra træde ind i Guds rige.⁹

Hvis de unge rigtig forstod karakterdannelsens betydning, ville de indse det nødvendige i at gøre deres arbejde sådan, at det kan stå for Guds undersøgelse. Selv den ringeste og svageste kan ved tålmodigt at modstå fristelse og søge visdom fra det høje nå højder, som i øjeblikket synes umulige at nå. Disse opnås ikke uden en fast beslutning om at være tro i udførelsen af de små pligter. Det kræver stadig årvågenhed, for at uheldige karaktertræk ikke skal blive styrket. De unge kan få moralsk kraft, for Jesus kom til denne verden, for at han kunne være vort eksempel og give alle unge og alle i andre aldersklasser guddommelig hjælp.¹⁰

Vi må give agt på råd og tilrettevisning. — De, hvis karakter, opførsel, vaner og skikke er behæftet med fejl, må give agt på råd og tilrettevisning. Denne verden er Guds værksted, og hver sten, der kan bruges i det himmelske tempel, må tilhugges og poleres, så den

bliver en prøvet og kostbar sten, der passer på sin plads i Herrens hus. Men hvis vi nægter at lade os opdrage og optugte, vil vi blive som sten, der ikke bliver tilhugget og poleret, og som til sidst vil blive kastet bort som ubrugelige.¹¹

[164] Det kan være, der skal gøres meget arbejde for at danne din karakter. Måske er du en ru sten, der må tilhugges og poleres, før den kan fylde en plads i Guds tempel. Du behøver ikke at blive forundret, hvis Gud med hammer og mejsel hugger de skarpe hjørner af din karakter, indtil du er beredt til at indtage den plads, han har til dig. Intet menneske kan udføre dette arbejde. Det kan kun udføres af Gud. Du kan være forvissat om, at han ikke vil slå et eneste unyttigt slag. Hvert eneste slag gives med kærlighed for din evige lykkes skyld. Han kender dine svagheder, og han arbejder for at genoprette, ikke for at ødelægge.¹²

---

¹Youth's Instructor, 27. juli 1899.

²Pacific Health Journal, april 1890.

³Budskaber til de unge, s. 250. 251.

⁴Vejledning for menigheden I, s. 495. 496.

⁵Youth's Instructor, 25. okt. 1900.

⁶Samme, 16. maj 1901.

⁷Fundamentals of Christian Education, s. 80.

⁸Manuskript 132, 1901.

⁹Youth's Instructor, 27. juli 1899.

¹⁰Samme, 3. nov. 1886.

¹¹Samme, 31. aug. 1893.

¹²Vejledning for menigheden III, s. 178. 179.

Kapitel 33—FORÆLDRENES ANSVAR FOR KARAKTERENS UDVIKLING

[165]

En guddommelig bemyndigelse til forældrene. — Gud har givet forældre arbejdet med at forme deres børns karakter efter det guddommelige forbillede. Ved hans nåde vil de kunne udføre opgaven; men det vil kræve tålmodige og vedholdende bestræbelser såvel som fasthed og beslutsomhed at lede viljen og holde lidenskaberne nede. En mark, der er overladt til sig selv, frembringer kun tjørne. Den, som ønsker at høste dygtighed og skønhed, må først tilberede jordbunden og så sæden, derpå grave om de unge skud, fjerne ukrudtet og løsne jorden. Da vil de dyrebare planter trives og give ham rigelig løn for hans omsorg og slid.¹

Karakterdannelsen er den vigtigste opgave, der nogen sinde er blevet betroet mennesker; og aldrig nogen sinde før har det været så vigtigt at studere den flittigt som netop nu. Aldrig har noget tidligere slægtled været kaldet til at møde så skæbnesvangre problemer. Aldrig før har unge mænd og kvinder været stillet over for så store farer som dem, de stilles overfor i dag.²

Her er jeres arbejde, forældre: at udvikle jeres børns karakter i harmoni med Guds ords forskrifter. Dette arbejde bør komme først, for her står evige interesser på spil. Opbygningen af jeres børns karakter er af større betydning end dyrkningen af jeres jord, vigtigere end opførelsen af huse til at bo i eller at drive nogen form for handel eller håndværk.³

Hjemmet det bedste sted for karakterdannelsen. — Hverken menighedsskolen eller et college kan give de muligheder for at lægge et barns karakterbygning på den rette grundvold som hjemmet kan.⁴

En dårlig karakter må rettes. — De, som ikke i dette liv får rettet på deres dårlige karakter, kan ikke få del i det evige liv. Åh, hvor er det vigtigt for de unge at være ærlige. Forældrene spiller en vigtig rolle i denne sag. Det hellige ansvar at opdrage børnene for Gud hviler på forældrene. De har fået overdraget arbejdet med at

[166]

hjælpe deres små til at danne en karakter, der vil give dem adgang til de himmelske sale.⁵

Forældre, begå ikke fejlgreb her. — Forældre, I må for Kristi skyld ikke begå nogen fejlgreb i den så betydningsfulde gerning at forme jeres børns karakter for tid og evighed. En fejl fra jeres side ved at forsømme en trofast vejledning eller ved at give efter for den uforstandige kærlighed, der gør jer blinde for deres fejl og hindrer jer i at give dem den rigtige disciplin, vil vise sig at være ødelæggende for dem. Jeres optræden kan give hele deres fremtidige levnedsløb en forkert retning. I afgør for dem, hvad de skal være, og hvad de skal gøre for Kristus, for mennesker og for deres egen sjæl.

I skal være ærlige og trofaste i behandlingen af jeres børn. Arbejd tappert og tålmodigt. Frygt ikke for skuffelser; spar ikke på tid eller anstrengelser og undgå ikke byrder eller lidelser. Børnenes fremtid vil afsløre karakteren af jeres arbejde. Jeres troskab mod Kristus kan bedre udtrykkes i jeres børns harmoniske karakter end på nogen anden måde. De er Kristi ejendom, købte med hans eget blod. Hvis deres indflydelse er helt på Kristi side, er de hans medarbejdere, der hjælper andre til at finde vejen til livet. Hvis I forsømmer det arbejde, Gud har givet jer, vil jeres uforstandige fremgangsmåde ved opdragelsen sætte dem i klasse med dem, der spreder fra Kristus og styrker mørkets rige.⁶

[167] **Et rent hjem, men uopdragne børn.** — Jeg har besøgt en moder, hvis kritiske øje kunne opdage den mindste ufuldkommenhed i, hvordan træværket i hendes hus var føjet sammen, og som var meget nøjeregnende med at få rengøringen gennemført til den tid, hun havde fastsat, og som tit gjorde rent på bekostning af både fysisk og åndelig sundhed, medens hendes børn var overladt til at strejfe om på gaderne og hente deres opdragelse dér. Disse børn voksede op som rå, egoistiske, uforskammede og ulydige børn. Skønt moderen havde hjælp i huset, var hun så optaget af husholdningen, at hun ikke kunne få tid til at opdrage sine børn rigtigt. Hun lod dem vokse op med en vanartet karakter, udisciplinerede og uskoledede. Vi kunne ikke undgå følelsen af, at moderens fine smag ikke udfoldede sig i den rigtige retning, ellers ville hun have indset nødvendigheden af at forme sine børns sind og opførsel og opdrage dem, så de ville få en harmonisk karakter og et elskeligt temperament.

Hvis moderen havde ladet de ting, som hun havde tilladt at få førstepladsen, komme ind på andenpladsen, ville hun have betragtet sine børns fysiske, åndelige og moralske opdragelse som værende af allerstørste betydning. De, som påtager sig en moders ansvar, burde føle det som den mest højtidelige forpligtelse over for Gud og deres børn at opdrage dem på en sådan måde, at de får en venlig og kærlig natur, en ren moral, en forædlet smag og en elskelig karakter.⁷

Kun ved Guds Ånds hjælp. — Skal vi være af den op-fattelse, at vi er i stand til at forme vort liv og vor karakter, så vi kan gå ind gennem herlighedens porte? Det kan vi ikke. Vi er hvert øjeblik afhængige af, at Guds Ånd virker på os og vore børn.⁸

Hvis forældrene ønsker andre forhold i deres hjem, må de hellige sig helt til Gud, og så vil Herren udtænke veje og midler, hvorved *der kan finde en forandring sted i deres hjem.*⁹

Guds andel og jeres. — Kristne forældre, jeg bønfaller jer om at vågne op. . . . Hvis I forsømmer jeres pligt og unddrager jer jeres ansvar, idet I regner med, at Herren vil gøre jeres arbejde, vil I blive skuffede. Når I trofast har gjort alt det, I kan, så bring jeres børn til Jesus og gå i forbøn for dem med alvorlig, udholdende tro. Herren vil være jeres hjælper. Han vil samarbejde med jer. I hans kraft vil I vinde sejr. . . .

[168]

Når forældrene viser en sådan interesse for deres børn, som Gud ønsker, at de skal, vil han høre deres bønner og virke gennem deres bestræbelser; men Gud har ikke til hensigt at udføre det arbejde, han har overladt til forældrene.¹⁰

Skaberen vil hjælpe jer. — Mødre, glem ikke, at universets skaber vil hjælpe jer med jeres arbejde. I hans kraft og ved hans navn kan I lede jeres børn til at blive sejrvindere. Lær dem at hente kraft hos Gud. Fortæl dem, at han hører deres bønner. Lær dem at overvinde det onde med det gode. Lær dem at udøve en indflydelse, som virker opløftende og forædlende. Led dem til at forene sig med Gud. Da vil de få kraft til at modstå selv den stærkeste fristelse. Da vil de modtage sejrvinderens belønning.¹¹

Jeres medlidende frelser betragter jer med kærlighed og sympati og er rede til at høre jeres bønner og give jer den hjælp, I behøver i jeres livsgerning. Kærlighed, glæde, fred, langmodighed, mildhed, trofasthed og barmhjertighed er elementerne i den kristne karakter.

Disse værdifulde egenskaber er Åndens frugt. De er den kristnes krone og skjold.¹²

Et opmuntrende ord til dem, der har fejlet. — De, der har opdraget deres børn på en uheldig måde, behøver ikke at fortvivle. De må omvende sig til Gud og søge sand lydighed, så vil de blive i stand til at foretage en afgjort reform. Ved at bringe jeres egne vaner i overensstemmelse med de frelsende principper i Guds hellige lov vil I få indflydelse på jeres børn.¹³

[169]

Nogle børn vil nægte at lytte til forældrenes råd. — Forældre kan gøre alt, hvad der står i deres magt, for at give deres børn alle privilegier og al mulig undervisning, for at de kan give deres hjerter til Gud, og alligevel kan børnene nægte at vandre i lyset og ved deres dårlige liv kaste en mørk skygge over deres forældre, som elsker dem, og hvis hjerter længes efter deres frelse.

Det er Satan, som frister børnene til at betræde syndens og ulydighedens vej. . . . Hvis de nægter at vandre i lyset, og hvis de nægter at overgive deres vilje og vej til Gud og i deres forstokkethed bliver ved med at følge en syndig kurs, vil det lys og de privilegier, de har haft, rejse sig mod dem i dommen, fordi de ikke vandrede i lyset og ikke vidste, hvor de gik hen. Satan leder dem, og de bliver samtaleemne for verden. Folk vil sige: „Se engang på de børn! Deres forældre er meget religiøse, men som I ser, er de meget værre end mine børn, og jeg bekender mig ikke til at være en kristen.“ Børn, der modtager en god undervisning og alligevel ikke lytter til den, kaster på denne måde skam over deres forældre, vanærer dem og gør dem til skamme for en ugudelig verden. De kaster også skam over Jesu Kristi religion ved deres dårlige handlemåde.¹⁴

Forældre, dette er jeres arbejde. — Forældre, det er jeres gerning at udvikle tålmodighed, standhaftighed og ægte kærlighed i jeres børn. Ved at behandle de børn rigtigt, som Gud har givet jer, hjælper I dem til at lægge grundvolden til en ren, velafbalanceret karakter. I indpoder principper i deres sind, som de en dag vil følge i deres egne familier. Virkningen af jeres målbevidste anstrengelser vil kunne ses, når de leder deres egen husstand på Herrens vej.¹⁵

- ¹Signs of the Times, 24. nov. 1881.
- ²Uddannelse, s. 227.
- ³Signs of the Times, 10. sept. 1894.
- ⁴Counsels to Parents, Teachers, and Students, s. 162.
- ⁵Brev 78, 1901.
- ⁶Testimonies for the Church V, s. 39. 40.
- ⁷Signs of the Times, 5. aug. 1875.
- ⁸Manuskript 12, 1895.
- ⁹Manuskript 151, 1897.
- ¹⁰Review and Herald, 13. sept. 1881.
- ¹¹Review and Hefald, 9. juli 1901.
- ¹²Pacific Health Journal, sept. 1890.
- ¹³Signs of the Times, 17. sept. 1894.
- ¹⁴Youth's Instructor, 10. aug. 1893.
- ¹⁵Review and Herald, 6. juni 1899.

[170]

Kapitel 34—FREM GANGSMÅDER DER

[171]

ØDELÆGGER KARAKTEREN

Forældre kan så ødelæggelsens sæd. — I misforståelse bringer forældre deres børn lærdomme, der vil vise sig at være til børnenes fordærvelse og bringe dem selv vanskeligheder. ... I stor udstrækning holder forældrene deres børns fremtidige lykke i deres egne hænder. På dem hviler den vigtige opgave at danne disse børns karakter. Den oplæring, de får i barndommen, vil følge dem hele livet igennem. Forældrene sår den sæd, som vil spire og bære frugt enten til godt eller til ondt. De kan berede deres sønner og døtre til lykke eller til elendighed.¹

Gennem forkælelse eller med jernhånd. — Børn bliver ofte forkælet fra de er små, og forkerte vaner fæstner sig. Forældrene har bøjet det unge træ. Ved deres opdragelsesmetode udvikler karakteren sig enten til at blive vanartet eller til at blive harmonisk og smuk. Men medens mange begår en fejl ved at forkæle børnene, går andre til den modsatte yderlighed og regerer over dem med jernhånd. Ingen af disse følger Bibelens anvisninger; men begge udfører en frygtelig gerning. De former deres børns sind og skal gøre regnskab på Herrens dag for den måde, hvorpå de har gjort dette. Evigheden vil åbenbare følgerne af det, der er udført i dette liv.²

Ved at undlade at oplære dem for Gud. — Ved at undlade at oplære deres børn til at følge Herrens vej og gøre, som han har befaleet, forsømmer forældrene en højtidelig pligt.³

[172] Nogle [børn] er blevet overladt til at gøre, hvad de havde lyst til; andre er blevet kritiseret og gjort modløse. Men de har ikke fået ret megen venlighed og opmuntring eller ret megen påskønnelse.⁴

O! om mødrene blot ville arbejde med visdom, besindighed og beslutsomhed på at opdrage og undertrykke deres børns sanselige natur, hvor ville megen synd da blive standset i opløbet, og hvilket utal af prøvelser ville menigheden da blive sparet for! . . . Mange sjæle vil gå tabt for evigt på grund af, at forældrene forsømte at give deres børn en passende opdragelse og lære dem at bøje sig for

autoriteten i deres ungdom. At kæle for fejl og dække over oprør er ikke at lægge øksen ved det ondes rod, men vil vise sig at være til tusinder af sjæles undergang. Hvorledes vil forældrene kunne stå Gud til regnskab for deres frygtelige pligtforsømmelse?⁵

Ved skødesløst at lege med synden. — Børnene har brug for årvågen pasning og vejledning som aldrig før, for Satan kæmper for at få magt over deres sind og hjerter og for at drive Guds Ånd ud. Den frygtelige tilstand blandt vor tids unge udgør et af de stærkeste tegn på, at vi lever i de sidste dage; men manges ødelæggelse kan spores direkte tilbage til forældrenes forkerte behandling af børnene. Knur over irettesættelser har slået rod og bærer opsætsigheds frugt. Skønt forældrene ikke er tilfredse med den karakter, deres børn udvikler, kan de ikke se de fejl, der gør dem til det, de er. . . .

Gud fordømmer den skødesløshed, der leger med synd og forbrydelser, og den følelsesløshed, der er sen til at opdage dens ødelæggende tilstedeværelse i bekendende kristnes familie.⁶

Af mangel på retledning. — Da de ikke styrer og retleder deres børn rigtigt, vokser tusinder op med misdannede karakterer, med en slap moral og uden særlig uddannelse i livets praktiske pligter. De er overladt til at gøre med deres tilskyndelser, tid og intellektuelle evner som de har lyst. Fædre og mødre bærer skylden for, at Guds værk lider tab på grund af disse vanrøgtede talenter. Hvilken undskyldning vil de give ham, hvis tjenere de er, og som har betroet dem den hellige pligt at sætte sjælene i deres varetægt i stand til at udvikle alle evner til ære for deres skaber?⁷

[173]

Forældrene har ment, at de elskede deres børn; men det har vist sig, at de var deres værste fjender. De har ladet det onde fortsætte uhindret. De har tilladt deres børn at kæle med synden, hvilket er som at kæle med en hugorm, der ikke blot vil hugge efter den, som kæler med den, men efter alle, der kommer i nærheden af den.⁸

Ved at overse åbenlyse fejl. — I stedet for at forene sig med dem, der bærer byrderne, højne den moralske standard og gudfrygtigt arbejde med hjerte og sjæl på at rette børnenes fejl beroliger mange forældre deres samvittighed ved at sige: „Mine børn er ikke værre end andres.“ De søger at skjule de åbenlyse fejl, som Gud hader, for at deres børn ikke skal blive fornærmede og slå ind på en fortvivlet vej. Hvis den oprørske ånd er i deres hjerter, er det langt bedre at undertvinge den nu end at give den lov til at udvikle sig og

styrkes ved overbærenhed. Hvis forældrene ville gøre deres pligt, ville tingenes tilstand blive ændret. Mange af disse forældre er faldet fra Gud. De har ingen visdom fra ham til at opdage Satans anslag og undgå hans snarer.⁹

[174] **Ved at forkæle og give efter for børnene.** — Ofte forkæler forældrene deres små børn og giver efter for dem, fordi det forekommer lettere at styre dem på den måde. Det går mere gnidningsløst at lade dem få deres vilje end at bremse de uregerlige tilbøjeligheder, der kommer op i dem. Men det er en fej metode. Det er syndigt således at unddrage sig ansvaret; for der kommer en tid, hvor disse børn, hvis ubeherskede tilbøjeligheder har fæstnet sig som egentlige laster, vil bringe skam og skændsel over dem selv og deres familie. De går ud i det pulserende liv, uforberedte på dets fristelser og uden tilstrækkelig styrke til at kunne holde dets indviklede forhold og besværligheder ud; lidenskabelige, overmodige og uregerlige søger de at få andre til at bøje sig for deres vilje, og når dette mislykkes, mener de, at verden har behandlet dem forkert, og vender sig imod den.¹⁰

Ved at så forfængelighedens sæd. — Overalt hvor vi kommer, ser vi børnene blive føjet, forkælet og rost uden forstand. Det er medvirkende til at gøre dem forfængelige, frække og indbildske. Forfængelighedens sæd sår let i det menneskelige hjerte af uforstandige forældre og værger, der uden tanke på fremtiden roser og forkæler de unge, som er i deres varetægt. Egenrådighed og stolthed er onder, som forvandlede engle til dæmoner og stængede Himmels porte for dem. Og alligevel opdrager forældrene ubevidst, men systematisk deres børn til at blive Satans medhjælpere.¹¹

Ved at blive slaver for teen-agers. — Hvor mange forslidte og bebyrdede forældre er ikke blevet slaver for deres børn, medens børnene ifølge den undervisning og opdragelse, de har fået, kun lever for at behage, more og forherlige sig selv. Forældrene sår den sæd i deres børns hjerter, som vil give en høst, de ikke bryder sig om at høste. Under denne oplæring vil børnene som ti-, tolv- eller sekstenårige mene, at de er meget kloge, og forestille sig, at de er rene vidundere, og betragte sig som alt for erfarne til at være underkastet deres forældre og som alt for ophøjede til at nedværdige sig til at udføre hverdagslivets pligter. Kærligheden til fornøjelse behersker deres sind, og egoisme, stolthed og oprør afføder bitre resultater i

deres liv. De godtager Satans antydninger og opelsker en ugudelig ærgerrighed efter at tage sig ud af noget stort i verden.¹²

Ved misforstået kærlighed og sympati. — Forældre kan i deres hengivenhed give efter for deres børn på bekostning af lydighed mod Guds hellige lov. Ledet af denne følelse bliver de ulydige mod Gud ved at give deres børn lov til at følge forkerte tilskyndelser og forsømme at give dem den undervisning og opdragelse, som Gud har befalet dem at give. Når forældrene på denne måde ignorerer Guds befalinger, bringer de både deres egne og deres børns sjæle i fare.¹³

[175]

Et svagt krav om lydighed og en uægte kærlighed og sympati — den falske forestilling, at det er klogt at give efter og ikke forhindre noget — er en undervisningsmetode, der volder englens sorg; men den fryder Satan, for den bringer i tusindvis af børn ind i hans rækker. Det er derfor, han forblinder forældrenes øjne, sløver deres sanser og forvirrer deres tanker. De ser, at deres sønner og døtre ikke er elskværdige, kærlige, lydige og hensynsfulde; og dog er det i deres hjem, at børnene samler det, som vil forgifte deres tilværelse, fylde deres hjerter med sorg og øge antallet på dem, som Satan bruger til at lokke sjæle i fordærvelse.¹⁴

Ved ikke at forlange lydighed. — Når utaknemmelige børn bliver bispist og holdt med tøj og får lov til at gå uden at blive irettesat, får de mod til at fortsætte på deres onde vej. Og eftersom deres forældre og værger begunstiger dem på denne måde uden at forlange lydighed, er de meddelagtige i deres onde gerninger. Sådanne børn kunne lige så godt være hos de gudløse, hvis uretfærdige færd de vælger at følge, som at forblive i kristne hjem og forgifte andre. I denne onde tid må enhver kristen med bestemthed fordømme de egensindige børns onde, djævelske handlinger. Onde unge mennesker skal ikke behandles som gode og lydige, men som personer, der forstyrrer freden og ødelægger deres kammerater.¹⁵

Ved at give børnene lov til at følge deres egne tilbøjeligheder. — Den indflydelse, som selskabslivet fører med sig, leder til, at ungdommen følger den retning, som deres eget sind naturligt stræber henimod.¹⁶

De (forældrene) mener, at ved at tilfredsstille børnenes ønsker og lade dem følge deres egne tilbøjeligheder kan de vinde deres kærlighed. Hvilken fejltagelse! Børn, der således forvænes, vokser op

[176]

med utøjlede ønsker, uhæmmede i deres tilbøjeligheder, egoistiske, fordringsfulde, overlegne, en forbandelse for sig selv og for deres omgivelser.¹⁷

Ved at tillade en forkert holdning. — Hvad der læres som barn, enten godt eller ondt, læres ikke forgæves. I ungdommen udvikles karakteren til det gode eller det onde. I hjemmet kan der gives ros og falsk smiger; i verden bliver enhver bedømt efter sin opførsel. De forkælede, som al autoritet i hjemmet har bøjet sig for, bliver dér daglig udsat for ydmygelser ved at skulle bøje sig for andre. Mange lærer netop der deres rette plads at kende gennem livets praktiske undervisning. Ved uventede afvisninger, skuffelser og deres overordnedes usminkede udtalelser finder de ofte deres virkelige stade og bliver ydmyget, så de forstår og accepterer deres rette plads. Men det er en hård og unødvendig ildprøve at gennemgå for dem og den kunne have været undgået, hvis de havde fået den rigtige opdragelse som børn.

De fleste af disse dårligt opdragne mennesker lever i et skævt forhold til verden og svigter, hvor de burde have slået sig igennem. De kommer efterhånden til at føle, at verden nærer uvilje imod dem, fordi den ikke smigrer og forkæler dem, og de hævner sig ved at nære uvilje mod verden og byde den trods. Omstændighederne tvinger dem undertiden til at lægge sig efter en ydmyghed, de ikke føler; men den udstyrer dem ikke med en naturlig ynde, og deres sande karakter vil med sikkerhed komme til syne før eller senere. . . .

Hvorfor vil forældrene opdrage deres børn på en sådan måde, at de vil være i krig med alle, som kommer i kontakt med dem?¹⁸

[177]

Ved at opdrage dem til at elske selskabelighed. — Børn skal ikke opdrages til at elske selskabelighed. De skal ikke ofres til Molok; de skal blive medlemmer af Herrens familie. Forældrene må fyldes med Kristi medynk, så de kan arbejde for at frelse de sjæle, der står under deres indflydelse. Deres tanker må ikke være helt optaget af verdens skik og brug. De skal ikke lære deres børn at gå til selskaber og koncerter og baller, at afholde eller gå til fester, for således lever hedningerne.¹⁹

Ved at tillade en egoistisk søgen efter lykke. — Der er mange unge, som kunne have været en velsignelse for samfundet og en ære for Guds værk, hvis de var blevet sat i gang med den rette forestilling om, hvad lykke er. Men i stedet for at lade forstand og

principper råde er de blevet oplært til at give efter for egensindige tilbøjeligheder og har kun søgt at tilfredsstille sig selv ved at hengive sig til selviske fornøjelser, idet de troede, at de derved fandt lykken. Men det mislykkedes for dem at nå deres mål, for hvis lykken søges på selvskhedens vej, fører det kun til lidelser. De er ubrugelige i samfundet og ubrugelige i Guds værk. Deres udsigter både i denne verden og den følgende er yderst nedslående, for ved selvisk kærlighed til fornøjelser går de glip af både denne verden og den næste.²⁰

Ved mangel på gudsfrygt i hjemmet. — I bekendende kristnes hjem, hvor fædre og mødre måtte formodes at være flittige bibelgranskere, for at de kunne kende hver eneste detaljeret fremstilling og restriktion i Guds ord, er der en åbenbar forsømmelse i at efterleve ordets undervisning og i at opdrage børnene i Herrens tugt og formaning. Bekendende kristne forældre undlader at praktisere gudsfrygt i hjemmet. Hvorledes skal kristne forældre kunne fremstille Kristi karakter i deres hjem, når de er tilfredse med at nå en letkøbt, lav standard? Den levende Guds segl vil kun blive sat på dem, som ligner Kristus i karakter.²¹

[178]

Hvis forældrene var lydige mod Gud. — Herren vil ikke forsvare forældres dårlige ledelse. I dag forøges fjendens rækker med hundreder af børn, der lever og arbejder fjernt fra Guds hensigt med dem. De er ulydige, utaknemmelige og ugudelige; men forældrene er skyld i synden. Kristne forældre! tusinder af børn er ved at omkomme i deres synder, fordi deres forældre undlod at styre hjemmet med forstand. Hvis forældrene var lydige mod den usynlige leder af Israels hærskarer, hvis herlighed var indhyllet i skystøtten, ville vi ikke få den ulykkelige tilstand at se, som nu råder i så mange familier.²²

¹ Vejledning for menigheden I, s. 122.

² Testimonies for the Church IV, s. 368. 369.

³ Manuskript 12, 1898.

⁴ Manuskript 34 1893.

⁵ Testimonies for the Church IV, s. 92. 93.

⁶ Samme, s. 199. 200.

⁷ Samme V, s. 326.

⁸ Fundamentals of Christian Education, s. 52. 53.

⁹ Testimonies for the Church IV, s. 650. 651.

¹⁰ Samme, s. 201.

- ¹¹Pacific Health Journal, jan. 1890.
- ¹²Youth's Instructor, 20. juli 1893.
- ¹³Review and Herald, 6. april 1897.
- ¹⁴Testimonies for, the Church V, s. 324.
- ¹⁵Manuskript 119, 1901.
- ¹⁶Budskaber til de unge, s. 225.
- ¹⁷Vejledning for menigheden I, s. 122.
- ¹⁸Testimonies for the Church IV, s. 201. 202.
- ¹⁹Review and Herald, 13. marts 1894.
- ²⁰Youth's Instructor, 20. juli 1893.
- ²¹Review and Herald, 21. maj 1895.
- ²²Samme, 6. juni 1899.

Kapitel 35—HVORLEDES FORÆLDRE KAN OPBYGGE STÆRKE KARAKTERER

[179]

Giv dette arbejde den bedste tid og omtanke. — Barnet bliver som en hjælpeløs skabning lagt i forældrenes arme. Det ved ingenting, og det skal lære at elske Gud og opdrages i Herrens tugt og formaning. Det skal formes efter det guddommelige forbillede.

Når forældrene indser betydningen af deres arbejde med at opdrage deres børn, når de forstår, at evige interesser står på spil, vil de føle, at de må hellige dette arbejde deres bedste tid og omtanke.¹

Søg at forstå de grundlæggende principper. — Hvad der læres i den allerførste tid og i barndommen samt de vaner, der dannes i disse år, betyder mere for karakterdannelsen og livsindstillingen end al undervisning og opdragelse senere hen.

Forældrene bør gøre sig dette klart. De bør forstå de principper, der ligger til grund for børnenes pleje og opdragelse. De bør kunne give dem de bedste legemlige, sjælelige og moralske betingelser under opvæksten.²

Undgå overfladiskhed. — Vi lever i en tid, hvor næsten alt er overfladisk. Der er ikke megen karakterfasthed, fordi børnenes oplæring og uddannelse lige fra vuggen er overfladisk. Deres karakter er bygget på løst sand. Selvfornægtelse og selvbeherskelse er ikke blevet støbt ind i deres karakter. De er blevet forkælede og føjet, indtil de ikke duer til det praktiske liv. Lyst til fornøjelse behersker sindet, og børnene bliver ødelagt af smiger og forkælelse.³

Værn om børnene med bøn og tro. — I har sat børn i verden, som ikke har været medbestemmende vedrørende deres eksistens. I har i høj grad gjort jer ansvarlige for deres fremtidige lykke og evige vel. Hvad enten I føler det eller ej, påhviler der jer det ansvar at opdrage disse børn for Gud — med nidkær omsorg holde øje med, når den listige fjende første gang nærmer sig, og være beredt på at rejse banner imod ham. Byg en mur af bøn og tro om jeres børn og vær årvågne dertil med flid. I kan ikke et øjeblik vide jer sikre mod Satans angreb. I har ikke tid til at hvile fra agtpågivende,

[180]

flittigt arbejde. I bør ikke et øjeblik sove på jeres post. Dette er en overordentlig vigtig krig. Den har evighedsbetydning. Det gælder liv eller død for jer og jeres familie.⁴

Indtag et fast og bestemt standpunkt. — Forældre nærer i almindelighed for megen tillid til deres børn; for medens forældrene stoler på dem, giver de sig ofte af med synd i det skjulte. Forældre, overvåg jeres børn med nidkær omhu! Forman, irettesæt og giv dem råd, når I står op, når I sidder ned, når I går ud, og når I kommer ind, „linie på linie, bud på bud, lidt her og lidt der“. Hold jeres børn i ave, medens de er unge. For mange forældres vedkommende bliver dette i sørgelig grad forsømt. De indtager ikke så fast og bestemt et standpunkt, som de skulle med hensyn til deres børn.⁵

Så med tålmodighed den dyrebare sæd. — „Hvad et menneske sår, det skal han også høste.“ Forældre, jeres gerning består i at vinde jeres børns tillid og i kærlighed så den dyrebare sæd med tålmodighed. Gør jeres arbejde med tilfredshed og beklag jer aldrig over modgang, bekymringer og slid. Hvis I ved tålmodige, venlige, kristelige bestræbelser kan fremstille en sjæl som fuldkommen i Kristus Jesus, vil jeres liv ikke have været forgæves. Bevar håbet og tålmodigheden for jeres eget vedkommende. Lad ingen skuffelse kunne spores i jeres ansigtstræk eller holdning. Med Guds hjælp ligger det i jeres hænder at skabe en karakter, der kan arbejde i Herrens vingård og vinde mange sjæle for Jesus. Opmuntre bestandig jeres børn til at nå en høj standard for alle deres vaner og tilbøjeligheder. Bær over med deres ufuldkommenheder, ligesom Gud bærer over med jeres ufuldkommenheder og har tålmodighed med jer og våger over jer, for at I må kunne bære frugt til hans ære. Opmuntre jeres børn til at stræbe efter at føje de dyder, de mangler, til det, de allerede har opnået.⁶

[181]

Lær dem at være lovlydige. — Fædre og mødre, vær fornuftige. Lær jeres børn at være lovlydige.⁷

Det er ikke barmhjertighed eller godhed at give et barn lov til at gøre, som det vil, at bøje sig for dets vaner og undlade at irettesætte det af den grund, at I elsker det for højt til at straffe det. Hvilken form for kærlighed er det, der giver jeres barn lov til at udvikle karaktertræk, der vil gøre det selv og alle andre ulykkelige? Bort med en sådan kærlighed! Sand kærlighed vil se på sjælens nuværende og evige vel.⁸

Hvilken ret har forældre til at sætte børn i verden for derpå at forsømme dem og lade dem vokse op uden opdragelse og kristen undervisning? Forældre bør være ansvarsbevidste. Lær dem selvbeherskelse. Lær dem, at de skal ledes og ikke lede.⁹

Det fysiske, intellektuelle og åndelige må sideordnes. — De fysiske, intellektuelle og åndelige evner bør udvikles til at danne en velafbalanceret karakter. Børn bør vogtes, beskyttes og opdrages, for at dette kan gennemføres med held.¹⁰

Jesu fysiske konstitution så vel som hans åndelige udvikling bliver fremstillet for os i disse ord: „Barnet voksede“ og „gik frem i . . . vækst“. I barndommen og ungdommen bør opmærksomheden samle sig om den fysiske udvikling. Forældrene bør således oplære deres børn til at tilegne sig gode vaner med hensyn til spise og drikke, påklædning og motion, så der kan lægges en god grundvold for et godt helbred senere i livet. Der bør drages særlig omsorg for den fysiske organisme, for at de legemlige kræfter ikke skal blive hindret i væksten, men udvikles i fuld udstrækning. Dette stiller børn og unge i en gunstig stilling, så at de med en passende religionsundervisning kan blive styrket i ånden ligesom Kristus.¹¹

[182]

Helbredet har meget at gøre med forstand og moral. — For at vække jeres børns moralske følelse for Guds krav bør I indprente i deres sind og hjerte, hvorledes de skal adlyde Guds love i deres fysiske legeme; for helbredet har meget at gøre med deres forstand og moral. Når de er sunde og har et rent hjerte, er de bedre beredt til at leve og være en velsignelse for verden. Det er yderst vigtigt at lede deres sind i den rigtige retning og på det rigtige tidspunkt, for meget afhænger af den beslutning, der træffes i det kritiske øjeblik.

Hvor er det derfor betydningsfuldt, at forældrenes sind så vidt muligt er fri for unødvendige, forvirrende og trættende bekymringer, så de kan tænke og handle med besindighed, visdom og kærlighed, idet de først og fremmest tager hensyn til deres børns fysiske og moralske sundhed.¹²

Forældre undrer sig over, at børn er meget vanskeligere at styre, end de tidligere var, skønt det i de fleste tilfælde er deres egen forbryderiske ledelse, der er årsagen. Den mad, de sætter på bordet og opmuntrer deres børn til at spise, ophidser til stadighed deres dyriske lidenskaber og svækker de moralske og intellektuelle evner.¹³

[183]

For sindet er ren føde nødvendig. — Opdrag jeres kæres evner og smag; sørg for at beskæftige deres sind, så der ikke kan blive plads til lave, nedværdigende tanker eller nydelser. Kristi nåde er den eneste modgift og det eneste forebyggende middel mod det onde. I kan selv bestemme, om jeres børns sind skal være optaget af rene og sunde tanker eller af de synder, som findes overalt — stolthed og forglemmelse af Frelseren. Sindet må ligesom legemet have ren føde for at få sundhed og styrke. Giv jeres børn noget at tænke på, der er uden for og over dem selv. Det sind, som lever i en ren og hellig atmosfære, vil ikke blive pjattet, overfladisk, forfængeligt og egoistisk.¹⁴

Vi lever i en tid, hvor det forlorne og overfladiske bliver ophøjet fremfor det virkelige, naturlige og varige. Sindet må holdes fri for alt, som vil føre det i en forkert retning. Det må ikke besværes med dårlige historier, som ikke udvikler åndsevnerne. Tankerne vil få samme karakter som den føde, vi forsyner sindet med.¹⁵

Strålende begavelse er ikke tilstrækkelig. — I er måske glade for jeres barns strålende begavelse; men hvis den ikke beherskes af et helliggjort hjerte, vil den komme i et modsætningsforhold til Gud. Kun en tydelig fornemmelse af Guds krav til os kan give os den rette karakterfasthed, skarpsindighed og indsigt, som er en forudsætning for fremgang både i denne og den kommende verden.¹⁶

Sæt et højt mål for karakterudviklingen. — Hvis vi lærer vore børn at være flittige, er faren halvvejs overstået, for lediggang medfører alle former for fristelse til at synde. Lad os opdrage vore børn til at opføre sig naturligt uden at være for frie, til at være godgørende og selvopofrende uden at være ødsle, og til at være sparsommelige uden at blive gerrige. Lad os frem for alt lære dem, hvilke krav Gud stiller til dem, at det er deres pligt at tage religionen med i alle livets anliggender, at de skal elske Gud højest og elske deres næste, og ikke forsømme de små opmærksomheder, der betyder så meget for lykke i livet.¹⁷

Bed om himmelsk visdom. — Forældre bør vende sig til Gud og bede alvorligt om visdom og guddommelig hjælp til at opdrage deres børn rigtigt, så de kan udvikle en karakter, som Gud kan anerkende. De skal ikke være optagede af, hvorledes de kan uddanne deres børn, så de vil blive rost og æret af verden, men hvorledes de kan opdrage dem til at forme en smuk karakter, som Gud kan

anerkende. Der behøves megen bøn og studium for at få himmelsk visdom til at vide, hvordan de unge skal behandles, for såre meget er afhængigt af, hvordan forældrene leder deres børns tankegang og vilje.¹⁸ [184]

Der må gives moralsk og åndelig vejledning. — Forældre behøver en erkendelse af deres forpligtelse til at sende børn ud i verden, der har veludviklede karakterer — børn som har moralsk kraft til at modstå fristelse, og hvis liv vil ære Gud og være til velsignelse for deres medmennesker. De, som går ud i det praktiske liv med faste principper, vil være i stand til at stå uplettede af denne fordærvede tidsalders moralske besmittelse.¹⁹

Lær børnene at vælge selv. — Lær de unge og de små børn selv at vælge den kongelige dragt, som er vævet på den himmelske væv — „en skinnende ren linnedklædning“ (Åb. 19, 8), som alle Jordens hellige vil være iført. Denne klædning, som er Kristi egen uplettede karakter, tilbydes frit hvert eneste menneske. Men alle de, der tager imod den, vil modtage og bære den her.

Lær børnene, at når de lukker deres sind op for rene, kærlige tanker og udfører gode og nyttige handlinger, så ifører de sig hans karakters skønne klædning. Denne dragt vil gøre dem skønne og elskede hernede og vil siden være deres adgangstegn til kongens palads.²⁰

¹Signs of the Times, 16. marts 1891.

²Sundhed og livslykke, s. 42.

³Health Reformer, dec. 1872.

⁴Testimonies for the Church II, s. 397. 398.

⁵Vejledning for menigheden I, s. 43. 44.

⁶Manuskript 136, 1898.

⁷Manuskript 49, 1901.

⁸Review and Herald, 16. juli 1895.

⁹Manuskript 9, 1893.

¹⁰Testimonies for the Church IV, s. 197. 198.

¹¹Youth's Instructor, 27. juli 1893.

¹²Health Reformer, dec. 1872.

¹³Pacific Health Journal, okt. 1897.

¹⁴Brev 27, 1890.

¹⁵Testimonies for the Church V, s. 544.

¹⁶Review and Herald, 23. april 1889.

¹⁷Pacific Health Journal, maj 1890.

¹⁸Health Reformer, dec. 1872.

¹⁹Christian Temperance and Bible Hygiene, s. 75.

²⁰Education, s. 249.

**AFSNIT 9—KARAKTERBYGNINGENS
GRUNDELEMENTER**

[185]

[186]

Kapitel 36—FORDELEN VED DE FØRSTE ÅR

[187]

Den tidlige barndom er den mest betydningsfulde periode. — Der kan ikke lægges for megen vægt på barnets tidlige opdragelse. Det, barnet lærer i de første syv år af livet, betyder mere for dets karakterdannelse end alt, hvad det senere lærer.¹

Fra barnet er spæd skal dets karakter formes og dannes i overensstemmelse med den guddommelige plan. Gode egenskaber skal bibringes dets vågnende sind.²

Forældrenes arbejde må begynde med spædbarnet, for at det kan modtage de rette karaktertræk, før verden sætter sit præg på sind og hjerte.³

Den mest modtagelige alder. — Det er i de første år af barnets liv, at dets sind er mest modtageligt for gode eller dårlige indtryk. I disse år sker der en afgjort fremgang enten i den rigtige eller i den forkerte retning. På den ene side kan der opnås megen værdiløs viden, på den anden side megen solid og værdifuld kundskab. Forstandens styrke og den solide viden er besiddelser, som ikke kan købes for Ofirs guld. De kan ikke skaffes for guld og sølv.⁴

De første indtryk glemmes sjældent. — Hverken babyen, barnet eller den unge bør høre et eneste utålmodigt ord fra far eller mor eller noget andet medlem af husstanden; for indtryk modtages meget tidligt i livet, og det, forældrene gør dem til i dag, vil de være i morgen og i overmorgen og næste dag igen. De første lektier, som indprentes barnet, bliver sjældent glemt. . . .

De indtryk, hjertet modtager i livets første år, vil vise sig senere. De kan ligge begravet; men de vil sjældent blive udvisket.⁵

[188]

Grunden bliver lagt i de første tre år. — Mødre, sørg for at opdrage jeres børn rigtigt i de første tre år af deres liv. Giv dem ikke lov til selv at forme deres ønsker og begær. Moderen må tænke for sit barn. De første tre år er tiden, hvor den spæde kvist skal bøjes. Mødre bør forstå, hvor vigtig denne periode er. Det er her, grunden bliver lagt.

Hvis de første lektier har været mangelfulde, hvad der meget ofte er tilfældet, så søg for Kristi skyld og af hensyn til jeres børns fremtidige og evige vel at rette det forkerte, I har gjort. Hvis I har ventet, til jeres børn var tre år gamle, med at begynde at lære dem selvbeherskelse og lydighed, så søg at gøre det nu, selv om det vil være langt sværere.⁶

Ikke så vanskeligt som det almindeligvis antages. — Mange bekymringer og sorger kunne spares, hvis børnene fra vuggen af lærte, at deres vilje ikke skal være lov, og at man ikke bestandig skal give efter for deres påfund. Det er ikke så vanskeligt som det almindeligvis antages at lære små børn at tøjle deres vredesudbrud og undertrykke deres anfald af hidsighed.⁷

Udsæt ikke dette arbejde. — Mange forsømmer deres pligter i de første år af børnenes liv, idet de tænker, at når disse bliver ældre, vil de nøje sørge for at undertrykke det onde og opdrage dem til det gode. Men tiden til at udføre denne gerning er netop, medens de små er spædbørn i deres arme. Forældre gør ikke ret i at kæle for deres børn og lempe sig efter deres luner; ej heller er det rigtigt at behandle dem hårdt. En fast, bestemt, og ligefrem handle måde vil føre til de bedste resultater.⁸

Når jeg har henledt forældres opmærksomhed på de forkerte vaner, de var ved at opbygge hos de helt små børn, har nogle virket fuldstændig ligegyldige, medens andre med et smil har sagt: „De er så søde! Jeg nænner ikke at gøre dem imod på nogen måde. De vil opføre sig bedre, når de bliver ældre. Til den tid vil de skamme sig over deres lidenskabelige udbrud. Det er ikke godt at være for nøjeregnende og streng over for de små. De vil vokse fra vanen med at lyve og bedrage og være magelige og egoistiske.“ I sandhed en meget nem måde for mødre at klare det på; men det er ikke efter Guds vilje.⁹

[189]

Modarbejd Satans krav om at få spædbørnene. — Forældre, i almindelighed forsømmer I at begynde jeres arbejde tidligt nok. I lader Satan lægge beslag på hjertets jordbund ved at lade ham så først.¹⁰

I har en gerning at gøre, for at Satan ikke skal få herredømmet over jeres børn og tage dem fra jer, før de har forladt jeres arme. Mødre, I bør sørge for, at mørkets magter ikke behersker jeres små.

I bør sætte jeres vilje igennem, for at fjenden ikke skal rejse mørkets banner i jeres hjem.¹¹

Forbered også til det praktiske liv. — Kun meget få tager sig tid til omhyggeligt at overveje, hvor megen både timelig og evig viden barnet må tilegne sig i løbet af de første tolv eller femten år. Børnene burde ikke blot modtage boglig viden i de første år af deres liv; de burde også lære de ting, som er uundværlige for det praktiske liv. Det sidste burde ikke forsømmes til fordel for det første.¹²

Napoleons arv. — Napoleon Bonapartes karakter var stærkt påvirket af den undervisning, han fik som barn. Uforstandige lærere vakte erobringslysten hos ham ved at lege, at de samlede en hær og satte ham i spidsen som hærfører. Her blev grunden lagt til en løbebane med krig og blodsudgydelser. Hvis man med samme omhu og samme grundighed havde søgt at gøre ham til en god mand ved at indgyde evangeliets ånd i hans unge hjerte, hvor ganske anderledes ville hans liv da have formet sig.¹³

[190] **Hume og Voltaire.** — Det siges, at skeptikeren Hume samvittighedsfuldt troede på Guds ord som ung. Som medlem af en diskussionsklub blev han udpeget til at fremholde argumenter til fordel for vantroen. Han studerede alvorligt og vedholdende, og hans skarpsindige, aktive sind blev gennemsyret af skepticisomens spidsfindigheder. Snart begyndte han at tro på dens illusoriske lære, og hele hans liv blev derefter præget af vantroens mørke.

Da Voltaire var fem år gammel, lærte han et vantro digt udenad, og dets skadelige indflydelse blev aldrig udslettet af hans erindring. Han blev en af Satans mest fremgangsrige hjælpere til at føre mennesker bort fra Gud. Tusinder vil stå frem i dommen og kaste skylden for deres sjæls ødelæggelse på den vantro Voltaire.

Gennem de tanker og følelser, der næres i de første år, bestemmer hver eneste ung sit livsløb. Gode, retskafne, mandige vaner, der dannes i ungdommen, vil blive en del af karakteren og vil almindeligvis præge den enkeltes optræden livet igennem. De unge kan blive lastefulde eller retskafne, efter hvad de vælger. De kan lige så godt udmærke sig ved sande og ædle bedrifter som ved store forbrydelser og ondskab.¹⁴

Hannas belønning. — Muligheder af uvurderlig værdi og uendeligt dyrebare interesser er skænket enhver moder. I løbet af de tre første år af profeten Samuels liv lærte hans moder ham omhyggeligt

at skelne mellem godt og ondt. Ved hjælp af alle de velkendte ting omkring ham søgte hun at lede hans tanker hen på Skaberens. Som en opfyldelse af sit løfte om at give sin søn til Herren stillede hun ham med stor selvfornægtelse under ypperstepræsten Elis omsorg, for at han kunne blive oplært til tjeneste i Guds hus. . . . Den første undervisning, han fik, ledte ham til at vælge at holde fast ved sin kristne retskaffenhed. Hvilken belønning for Hanna! Og hvilken opmuntring til at være trofast er ikke hendes eksempel!¹⁵

[191]

Hvorledes Josefs sind blev beskyttet. — Den undervisning, Jakob gav Josef i hans barndom ved at give udtryk for sin stærke tillid til Gud og ved atter og atter at berette om de dyrebare beviser på hans miskundhed og uophørlige omsorg, var netop, hvad Josef behøvede i sin udlændighed blandt et afgudsdyrkende folk. I prøvelsens tid benyttede han sig af denne undervisning. Når prøven var hårdest, så han hen til sin himmelske Fader, som han havde lært at forlade sig på. Havde Josefs faders forskrift og eksempel været af en anden karakter, ville den inspirerede pen aldrig have nedtegnet beretningen på den hellige histories sider om den retskaffenhed og dyd, der strålede ud fra Josefs karakter. Den tidlige påvirkning af hans sind beskyttede hans hjerte i den heftige fristelse og fik ham til at udbryde: „Hvor skulle jeg da kunne øve denne store misgerning og synde mod Gud!“¹⁶

Frugten af en forstandig opdragelse. — Det er en sørgelig kendsgerning, at enhver svaghed og ubeslutsomhed hos moderen hurtigt opfattes af børnene, og så arbejder Fristeren med deres sind og får dem til at holde fast ved, at de vil følge deres egen tilbøjelighed. Hvis forældrene vil udvikle de egenskaber, som er nødvendige til at kunne opdrage deres børn rigtigt; hvis de tydeligt vil fremlægge for børnene de regler, de skal følge, og aldrig tillade, at disse regler bliver brudt, så vil Herren samarbejde med dem og velsigne både forældre og børn.¹⁷

Børn bliver i meget tidlig alder modtagelige for de-moraliserende påvirkning, men forældre, som bekender sig til at være kristne, indser ikke det forkerte ved deres egen handle måde. Gid de ville forstå, at de tilbøjeligheder, et barn får i de første år, angiver karakterens retning og former skæbnen enten til evigt liv eller evig død! Børn er modtagelige for moralsk og åndelig påvirkning, og de, som er blevet

[192]

forstandigt oplært i barndommen, kan vel fejle til tider, men de vil ikke komme langt på afveje.¹⁸

---

¹Manuskript 2, 1903.

²Signs of the Times, 25. sept. 1901.

³Review and Herald, 30. aug. 1881.

⁴Counsels to Parents, Teachers, and Students, s. 132.

⁵Manuskript 57, 1897.

⁶Manuskript 64, 1899.

⁷Pacific Health Journal, april 1890.

⁸Vejledning for menigheden I, s. 421.

⁹Manuskript 43, 1900.

¹⁰Review and Herald, 14. april 1885.

¹¹Signs of the Times, 22. juli 1889.

¹²Manuskript 43, 1900.

¹³Signs of the Times, 11. okt. 1910.

¹⁴Samme.

¹⁵Review and Herald, 8. sept. 1904.

¹⁶Good Health, jan. 1880.

¹⁷Manuskript 133, 1898.

¹⁸Signs of the Times, 16. april 1896.

Hvorledes vaner grundlægges. — En enkelt handling, hvad enten den er god eller dårlig, danner ikke karakteren; men tanker og følelser, man giver frit løb, bereder vejen for handlinger og gerninger af samme slags.¹

Det er . . . ved handlingens gentagelse, vanen grundlægges og karakteren stadfæstes.²

Tiden til at grundlægge gode vaner. — Til en vis grad formes karakteren i de første år. De vaner, der grundlægges i den tid, har større indflydelse på, om mennesker bliver intellektuelle kæmper eller dværge, end alle naturlige gaver; for selv de bedste talenter kan blive forkvaklede og svækkede ved forkerte vaner. Jo tidligere i livet man tillægger sig skadelige vaner, des fastere vil de slavebinde deres offer, og med des større sikkerhed vil de sænke den åndelige standard. Hvis der på den anden side bliver dannet gode, retskafne vaner i barndommen, vil de i almindelighed præge ejerens livsbane. I de fleste tilfælde vil man finde, at de, som senere i livet frygter Gud og ærer sandheden, lærte denne lektie, før verden fik lejlighed til at præge syndens billede på sjælen. I moden alder er man i almindelighed så uimodtagelig for nye indtryk som den hårde klippe, men de unge er modtagelige.³

Vaner kan modereres, men sjældent ændres. — Hvad barnet ser og hører, sætter dybe spor i dets følsomme sind, og ingen senere omstændigheder i livet kan fuldstændig udviske dem. Forstanden er nu ved at udvikle sig og følelserne er ved at få retning og styrke. Gentagelsen af bestemte handlinger bliver til vaner. Disse kan senere i livet modereres ved hård træning, men kan sjældent ændres.⁴

Er vanerne først dannet, sætter de et dybere og dybere præg på karakteren. Intellektet tager bestandig form efter muligheder og fordele, som bliver godt eller dårligt benyttet. Dag for dag former vi karakterer, som enten stiller eleverne under prins Immanuels banner som veldisciplinerede soldater eller under mørkets fyrstes banner som oprørere. Hvilken af delene skal det være?⁵

Udholdende anstrengelser er nødvendige. — Hvad vi har dristet os til at gøre én gang, er vi mere tilbøjelige til at gøre igen. Vaner som ædruelighed, selvbeherskelse, sparsommelighed, opmærksom deltagelse, sund og fornuftig samtale, udholdenhed og sand høflighed opnås ikke uden omhyggelig og årvågen selvkontrol. Det er meget lettere at blive demoraliseret og fordærvet end at sejre over fejl, holde selvet under kontrol og opelske sande dyder. Det vil kræve udholdende anstrengelser, hvis de kristne dyder nogen sinde skal fuld- kommengøres i vort liv.⁶

Slette børn bringer andre i fare. — Gudfrygtige forældre vil drøfte og planlægge, hvorledes de skal opdrage deres børn til at få gode vaner. De vil hellere selv vælge deres børns kammerater end overlade dem til i deres uerfarenhed at vælge selv.⁷

Hvis børnene ikke i deres tidligste barndom med udholdenhed og tålmodighed er blevet oplært på den rette måde, vil de danne dårlige vaner. Disse vaner vil udvikle sig senere i livet og smitte andre. De, hvis sind har fået præg af noget lavt, og som er blevet forsimplede ved dårlig påvirkning og uærlige metoder i hjemmet, fører deres dårlige vaner med sig gennem livet. Hvis de bekender sig til gudsfrygt, vil disse vaner komme til syne i deres religiøse liv.⁸

[195] **Kong Saul — et sørgeligt eksempel.** — Israels første konges historie fremviser et sørgeligt eksempel på, hvilken magt de dårlige vaner har, som læres i ungdommen. Saul elskede og frygtede ikke Gud i sin ungdom, og den heftige ånd, som ikke i tide havde lært underdanighed, var bestandig rede til at gøre oprør imod Guds myndighed. De, som i deres ungdom nærer en hellig agtelse for Guds vilje, og som trofast opfylder de pligter, som tilhører deres stilling, vil være beredte til at udføre en vigtig tjeneste senere i livet. Men menneskene kan ikke i årevis misbruge de evner, Gud har givet dem, og derefter, når de vælger at gøre en forandring, finde disse evner friske og rede til at benyttes ved en fuldstændig modsat fremgangsmåde.⁹

Et barn kan modtage en sund religiøs undervisning; men hvis forældre, lærere eller værger giver en dårlig vane lov til at påvirke dets karakter, vil denne vane, hvis den ikke overvindes, blive en dominerende magt, og barnet går fortabt.¹⁰

Små handlinger er betydningsfulde. — Enhver handlemåde har en dobbelt natur og betydning. Den er retskaffen eller forkastelig,

rigtig eller forkert, alt efter hvilket motiv der fremkalder den. En forkert handling efterlader ved hyppig gentagelse et varigt indtryk på udøverens sind og tillige på dem, som på en eller anden måde har tilknytning til ham, enten åndeligt eller timeligt. De forældre eller lærere, som ikke skænker de små forkerte handlinger nogen opmærksomhed, stadfæster disse vaner hos de unge.¹¹

Forældre bør handle trofast med de sjæle, der er blevet betroet i deres varetægt. De bør ikke oplære børnene til stolthed, flothed eller ødselhed eller lyst til stads. De bør ikke lære dem, eller tillade dem at lære, små streger og spilopper, som ser morsomme ud hos små børn, men som de må lære at aflægge, og som de må tilrettevises for, når de bliver ældre.¹²

Spilopper og småfejl kan se morsomme ud hos det lille barn og blive tilladt og tilskyndet; men når barnet bliver ældre, virker de afskyelige og frastødende.¹³

Dårlige vaner dannes lettere end gode. — Al den lærdom, de kan tilegne sig, vil aldrig ophæve de uheldige følger af en slap disciplin i barndommen. En forsømmelse, der ofte gentages, danner en vane. En forkert handling baner vej for en anden. Dårlige vaner dannes meget lettere end gode, men er vanskeligere at lægge af.¹⁴

[196]

Hvis mindre børn overlades til sig selv, lærer de det dårlige hurtigere end det gode. Dårlige vaner passer det naturlige hjerte bedst, og de ting, de ser og hører som små og i barndommen, gør et dybt indtryk på deres sind.¹⁵

De første vaner afgør fremtidens sejre eller nederlag. — For tid og evighed vil vi hver især blive, hvad vore vaner gør os til. De, som i deres liv udvikler rigtige vaner, og som er tro i udførelsen af enhver pligt, vil være som skinnende lys, der kaster klare stråler på andres sti; men dersom nogen hengiver sig til vaner, der vidner om utroskab, og dersom slappe, dorske vaner og forsømmelighed får lov til at styrkes, vil en sky, som er sortere end midnatten, lægge sig over udsigterne i dette liv og for stedse afskære den pågældende fra det evige liv.¹⁶

Karakteren lader sig lettest påvirke i barndommen og ungdommen. Da er det, man skal udvikle evnen til selv-beherskelse. I hjemmets hygge og ved familiens bord øves der en indflydelse, hvis følger er af evig varighed. Mere end nogen medfødt egenskab vil de vaner,

der grundlægges i de første år, være afgørende for, om man skal sejre eller overvindes i livets kamp.¹⁷

---

¹Youth's Instructor, 1. dec. 1886.

²Signs of the Times, 6. aug. 1912.

³Christian Temperance and Bible Hygiene, s. 45.

⁴Good Health, jan. 1880.

⁵Manuskript 69, 1897.

⁶Testimonies for the Church IV, s. 452.

⁷Review and Herald, 24. juni 1890.

⁸Review and Herald, 30. marts 1897.

⁹Patriarker og profeter, 1962-udgaven, s. 322.

¹⁰Testimonies for the Church V, s. 53.

¹¹Review and Herald, 17. maj 1898.

¹²Vejledning for menigheden I, s. 125.

¹³Brev 1, 1877.

¹⁴Review and Herald, 5. dec. 1899.

¹⁵Pacific Health Journal, sept. 1897.

¹⁶Vejledning for menigheden I, s. 496.

¹⁷Desire of Ages, s. 101.

Kapitel 38—TAG HENSYN TIL ALDER, ANLÆG [197] OG TEMPERAMENT [198]

Jag ikke børnene ud af barndommen. — Forældrene burde aldrig jage deres børn ud af barndommen. Den undervisning, de får, bør være af en sådan karakter, at den vækker ædle forsætter i hjertet; men lad dem få lov at være børn og vokse op med den barnlige tillidsfuldhed, åbenhed og oprigtighed, der vil berede dem til at gå ind i Himmeriget.¹

Hvert livsafsnit har sin skønhed. — Det burde være forældres og læreres mål at opelske de unges tilbøjeligheder, så de ved hvert nyt trin i livet kan være et billede på den skønhed, der sømmer sig for dette livsafsnit, og udvikle sig naturligt ligesom planterne i haven.²

En af Kristi smukkeste og mest betagende lignelser er den om sædemanden og sæden. ... De sandheder, denne lignelse fremholder, blev en levende realitet i Kristi eget liv. Både i fysisk og åndelig henseende fulgte han den guddommelige orden for vækst, som planten illustrerer, og som han ønsker, alle unge skal følge. Selv om han var Himmelens majestæt, ærens konge, blev han barn i Betlehem og var en tid som det hjælpeløse spædbarn i moderens arme.

I barndommen handlede Jesus som et lydigt barn. Han talte og handlede med et barns visdom, ikke en mands, og han ærede sine forældre og med et barns evner gjorde han tjenstvilligt, hvad de ønskede. Men på hvert trin i sin udvikling var han fuldkommen og besad et syndfrit livs enkle og naturlige ynde. Den hellige Skrift siger om hans barndom: „Barnet voksede og blev stærkt og fyldtes af visdom; og Guds nåde var over det.“ Om hans ungdom står der skrevet. „Jesus gik frem i visdom og vækst og yndest hos Gud og mennesker.“ Luk. 2, 40. 52.³ [199]

Forskellige tilbøjeligheder hos familiens medlemmer. — I den samme familie findes der ofte påfaldende forskelle i tilbøjelighed og karakter, for Gud har indrettet det sådan, at mennesker med forskelligt temperament skulle omgås hinanden. Når dette er tilfældet, bør hvert enkelt medlem af husstanden tage tilbørligt hen-

syn til andres følelser og respektere deres rettigheder. Herved vil en gensidig hensynsfuldhed og overbærenhed blive opøvet, fordomme vil blive nedbrudt og knudrede karaktertræk glattet ud. Harmonien kan sikres, og sammenblandingen af de forskellige naturer kan blive til fordel for alle.⁴

Studér hver enkelts sind og karakter. — For hvert barn, der sættes i verden, øges forældrenes ansvar. . . . Deres anlæg, tilbøjeligheder og karaktertræk må studeres. Forældrenes skelnesans må opøves meget omhyggeligt, så de kan blive i stand til at undertrykke forkerte tilbøjeligheder og fremme de rette indtryk og de rigtige principper.

Dette kræver ikke vold og hårdhed. Selvbeherskelsen må udvikles og gøre indtryk på barnets sind og hjerte.⁵

Det er et dejligt arbejde at have med menneskesindet at gøre. Ikke alle børn kan behandles på samme måde, for de bånd, der må lægges på den ene, vil knuse livet hos den anden.⁶

Styrk de svage karaktertræk, undertving de dårlige. — Få har et velafbalanceret sind, fordi forældrene skammelig forsømmer deres pligt til at styrke de svage karaktertræk og undertvinge de dårlige. De husker ikke på, at de har den højtideligste pligt til at våge over hvert barns tilbøjeligheder, og at det er deres pligt at lære deres børn gode vaner og en god tænkemåde.⁷

[200] **Lær hvert enkelt barns tilbøjeligheder at kende.** — Børnene må passes til stadighed, men I behøver ikke at lade dem se, at I altid våger over dem. Lær hver enkelts tilbøjeligheder at kende, som de kommer til syne i deres omgang med andre, og søg derefter at rette deres fejl ved at opmuntre til de modsatte karaktertræk. Børnene bør lære, at både de åndelige og legemlige kræfters udvikling afhænger af dem selv; det er resultatet af en anstrengelse. De bør tidligt lære, at lykken ikke findes ved at tilfredsstille selvet; den findes kun på pligtens vej. Moderen bør samtidig søge at gøre sine børn lykkelige.⁸

Åndelige behov er lige så betydningsfulde som legemlige. — Nogle forældre tager sig omsorgsfuldt af deres børns timelige trang, de giver dem kærlig og trofast pleje i sygdom og mener dermed at have gjort deres pligt. Deri tager de fejl. Deres gerning er kun lige begyndt. Der bør sørges for, hvad sindet trænger til. Der skal dygtighed til, om man skal kunne anvende det rette lægemiddel til at læge et såret sind.

Børn har prøvelser, som er lige så tunge at bære og er lige så svære i deres art, som tilfældet er med ældre menneskers prøvelser. Forældrene er selv ikke altid i den samme stemning. Deres sind er ofte besværet. De nærer forkerte anskuelser og følelser. Satan tilføjer dem slag, og de giver efter for hans fristelser. De taler pirreligt og på en måde, som ægger børnene til vrede, og er undertiden fordringsfulde og irritable. De stakkels børn tilegner sig den samme ånd, og forældrene er ikke beredte til at kunne hjælpe dem, fordi de selv var årsag til vanskeligheden. Undertiden synes alting at gå forkert. Der er pirrelighed overalt, og det bliver en ynkelig og ulykkelig stund for alle. Forældrene lægger skylden på deres stakkels børn og synes, at de er meget u lydige og uregerlige, ja, de værste børn i verden, når årsagen til forstyrrelsen ligger hos dem selv.⁹

Tilskynd til venlighed. — Det uligevægtige sind, det heftige temperament, utålmodigheden, misundelsen og skinsygen vidner om forældrenes forsømmelighed. Disse dårlige karaktertræk vil bringe stor ulykke over den, der har dem. Mange får ikke den kærlighed fra kammerater og venner, som de kunne få, hvis de var mere venlige. Mange skaber vanskeligheder, hvor de end kommer, og hvad de end beskæftiger sig med.¹⁰

[201]

Forskelligt temperament kræver forskellig opdragelse. — Børn har forskelligt temperament, og forældrene kan ikke altid opdrage hver enkelt på samme måde. Karakteregenskaberne er forskellige, og de bør gøres til genstand for eftertanke og bøn, så de kan blive forment sådan, at de opfylder det formål, Gud har bestemt dem til.¹¹

Mødre, . . . tag tid til at lære jeres børn at kende. Studér deres tilbøjeligheder og temperament, så I kan vide, hvordan I skal behandle dem. Nogle børn kræver mere opmærksomhed end andre.¹²

Når man har med lidet lovende børn at gøre. — Visse børn har brug for at blive opdraget med større tålmodighed og venlighed end andre. De har fået lidet lovende karaktertræk i arv og trænger derfor til så meget større sympati og kærlighed. Ved udholdende arbejde kan disse vanskelige børn forberedes til en plads i Mesterens tjeneste. De kan være i besiddelse af uudviklede egenskaber, som, når de vækkes, vil sætte dem i stand til at fylde en plads langt bedre end dem, man ventede sig mere af.

Hvis I har børn med et særegent temperament, så lad ikke af den grund modløshedens skygge hvile over deres liv. . . . Hjælp dem ved at vise dem overbærenhed og sympati. Styrk dem med kærlige ord og venlige handlinger, så de kan overvinde deres karaktermangler.¹³

[202]

I kan opøve mere end I tror. — Lige så snart moderen elsker Jesus, ønsker hun at opdrage sine børn for ham. I kan lige fra børnenes første år udvikle deres anlæg langt mere end I tror. Jesu dyrebare navn burde være på alles læber i hjemmet.¹⁴

---

¹Good Health, marts 1880.

²Uddannelse, s. 107.

³Counsels to Parents, Teachers, and Students, s. 140. 141.

⁴Signs of the Times, 9. sept. 1886.

⁵Manuskript 12, 1898.

⁶Manuskript 32, 1899.

⁷Signs of the Times, 31. jan. 1884.

⁸Samme, 9. feb. 1882.

⁹Vejledning for menigheden I, s. 114.

¹⁰Fundamentals of Christian Education, s. 67.

¹¹Good Health, juli 1880.

¹²Review and Herald, 9. juli 1901.

¹³Counsels to Parents, Teachers, and Students, s. 115. 116.

¹⁴Manuskript 17, 1893.

Kapitel 39—VILJENS BETYDNING FOR FREM GANG

[203]

Ethvert barn bør forstå viljens magt. — Viljen er den styrende magt i menneskets natur; alle andre egenskaber er underordnet den. Viljen er ikke smagen eller tilbøjelighederne, men den bestemmende magt, som virker i menneskets børn til lydighed mod Gud eller til ulydighed.¹

Ethvert barn burde forstå viljens virkelige styrke. Det burde lære at se, hvor stort et ansvar der følger med denne gave. Viljen er . . . den magt, der bestemmer og vælger.²

Fremgangen kommer, når viljen bøjer sig for Gud. — Hvert eneste menneske, der har sin forstands brug, har magt til at vælge det rette. Gennem alt, hvad vi oplever i livet, lyder Guds ord til os: „Vælg i dag, hvem I vil tjene.“ Jos. 24, 15. Enhver kan gøre sin vilje til ét med Guds vilje, kan vælge at adlyde ham og kan ved således at knytte sig til de himmelske kræfter få sin plads der, hvor intet kan tvinge ham til at gøre noget forkert. I enhver ung og i ethvert barn bor den kraft, som ved Guds hjælp kan skabe en helstøbt karakter og hjælpe til at leve et nyttigt liv.

De forældre eller den lærer, som ved en sådan belæring opdrager barnet til at kunne beherske sig, vil være mest brugbare og opnå de bedste varige resultater. For en overfladisk tilskuer vil hans fremgangsmåde måske ikke tage sig særlig fordelagtig ud. Måske vil den ikke anses for at være så god som det menneskes, der har barnets sjæl og vilje helt i sin magt; men efterhånden som årene går, vil resultatet af denne bedre opdragelsesmetode vise sig.³

Svæk ikke barnets vilje, men retled den. — Bevar viljestyrken intakt, for mennesket behøver den; men giv den passende vejledning. Behandl den forstandigt og nænsomt som et helligt klenodie. Slå den ikke i stykker, men form og dan den forstandigt ved forskrift og et godt eksempel, indtil barnet kommer til skelsår og alder.⁴

[204]

Børn bør tidligt opdrages til at underordne deres vilje og tilbøjelighed under deres forældres vilje og autoritet. Når forældre lærer

deres børn denne lektie, lærer de dem at underordne sig Guds vilje og at adlyde hans krav og gør dem skikkede til at blive medlemmer af Kristi familie.⁵

Skal vejledes, ikke knuses. — At lede barnets udvikling uden at hindre den gennem urimelige forbud burde være formålet for både forældre og lærere. Alt for megen dirigeren er lige så forkert som slet ingen. Bestræbelserne for at „knække“ et barns vilje er en frygtelig fejl. Gemytterne er så forskelligartede. Skønt tvang kan sikre en tilsyneladende underkastelse, så bliver resultatet for mange børn en mere afgjort oprørskhed i hjertet. Selv om det endog skulle lykkes for forældrene eller læreren at opnå den myndighed, han tilsigter, så bliver følgerne måske ikke mindre skadelige for barnet. . . .

Da det for nogle elever er så langt vanskeligere end for andre at underordne deres vilje, bør læreren gøre det så let som muligt at vise lydighed over for hans krav. Viljen skal vejledes og formes, men ikke knuses eller lades upåagtet.⁶

Led dem; tving dem aldrig. — Giv børnene under jeres omsorg lov til at have en individualitet ligesom I selv. Søg altid at lede dem, men tving dem aldrig.⁷

[205] **Viljens brug udvikler og styrker sindet.** — Et barn kan oplæres på en sådan måde, at det . . . ikke selv har nogen vilje. Endog dets personlighed kan opsluges af den, der leder dets oplæring; dets vilje er i enhver henseende underkastet lærerens vilje. Børn, der opdrages på denne måde, vil altid stå tilbage, hvad moralsk energi og individuel ansvarsfølelse angår. De er ikke blevet oplært til at handle ud fra fornuft og princip; deres vilje har været behersket af en anden, og sindet har ikke været sat i virksomhed, således at det kunne udvikles og styrkes ved øvelse. De er ikke blevet vejledt og disciplineret med henblik på deres særegne natur og åndsevner, ikke oplært til at gøre brug af deres bedste kræfter, når det kræves.⁸

Når viljerne støder sammen. — Hvis barnet har en stædig vilje, vil moderen, hvis hun forstår sit ansvar, erkende, at denne stædige vilje er en del af den arv, hun har givet det. Hun vil ikke betragte dets vilje som noget, der skal brydes. Der er tider, hvor moderens afgørelse støder sammen med barnets, hvor moderens faste, modne vilje støder sammen med barnets uforstandige vilje, og hvor enten moderen råder på grund af sin alder og erfaring, eller den yngre, undisciplinerede vilje hersker over den ældre vilje. I disse perioder er

der brug for stor visdom; for ved uforstandig behandling eller hård tvang kan barnet blive ødelagt både for dette og det kommende liv. Ved mangel på visdom kan alt gå tabt.

En sådan krise bør sjældent få lov at opstå, for det vil være en hård kamp for både moder og barn. Der bør udvises stor omhu for at undgå dette problem. Men så snart et sådant problem opstår, må barnet ledes til at bøje sig for moderens større forstand. Moderen må holde sine udtalelser under fuldkommen kontrol. Der må ikke lyde nogen højrøstede befalinger. Der må ikke gøres noget, som kan udvikle et trodsigt sind hos barnet. Moderen må overveje, hvordan hun kan behandle det sådan, at det bliver ledet til Jesus. Hun må bede i tro, for at Satan ikke skal sejre over barnets vilje. Himmelenes engle betragter optrinnet.

Moderen må erkende, at Gud er hendes hjælper, og at kærlighed er hendes styrke, hendes sejr. Hvis hun er en forstandig kristen, vil hun ikke prøve på at tvinge barnet til at underkaste sig. Hun vil bede; og mens hun beder, vil hun fornemme en fornyelse af sit indre åndelige liv. Samtidig vil hun se, at den kraft, som virker i hende, også virker i barnet. Og i stedet for at tvinges, bliver barnet ledet og bliver blidere; slaget er vundet. Hver venlig tanke, hver tålmodig handling, hvert forstandigt behersket ord er som æbler af guld i skåle af sølv. Moderen har vundet en sejr, som er mere værd end ord kan udtrykke. Hun har fået nyt lys og større erfaring. „Det sande lys, som oplyser hvert menneske,“ har underlagt sig hendes vilje. Der er stille efter stor—men, som når Solen skinner efter regn.⁹ [206]

Forældre bør bevare en ungdommelig indstilling. — Alt for få indser betydningen af så vidt muligt at bevare en ungdommelig indstilling, for at deres natur ikke skal blive hård og usympatisk. Det ville behage Gud, hvis forældrene forenede barnets henrivende enfoldighed med den voksnes styrke, visdom og modenhed. Nogle har ikke haft en god barndom. De har aldrig kunnet glæde sig over friheden, enkelheden og friskheden ved det fremspirende liv. De blev skældt ud og bidt af, tilrettevist og slået, indtil barnets uskyld og tillidsfulde åbenhjertighed var skiftet ud med frygt, misundelse, skinsyge og løgnagtighed. Disse har sjældent de karak—tertræk, som vil gøre barndommen lykkelig for deres egne kære små.¹⁰

En stor fejl. — Der bliver begået en stor fejl, når styret lægges i barnets hånd, så det får lov til at råde og regere i hjemmet. Dette er at

give den forunderlige viljestyrke utilbørlig magt. Men dette er blevet gjort og vil fortsat blive det, fordi fædres og mødres dømmekraft og omtanke er forblindet.¹¹

[207] **En moder, der bøjede sig for sit grædende barn.** — Dit barn . . . trænger til en forstandig hånd til at lede ham rigtigt. Han har fået lov til at græde, når der var noget, han ville have, indtil det blev en vane for ham at gøre det. Han har fået lov til at græde efter sin fader. Atter og atter har andre i hans påhør fået at vide, hvordan han græder efter sin fader, indtil han har gjort det til en fast regel at gøre det. Hvis jeg havde dit barn, ville han blive anderledes i løbet af tre uger. Jeg ville lade ham forstå, at mine ord var lov, og venligt, men bestemt ville jeg nå mit mål. Jeg ville ikke underlægge min vilje barnets vilje. Her har du en gerning at gøre, og du har mistet meget ved ikke at tage fat på det noget før.¹²

Det ødelagte barns ulykkelige liv. — Hvert barn, som ikke opdrages omhyggeligt og under bøn, vil blive ulykkeligt nu i prøvetiden og vil udvikle så utiltalende karaktertræk, at Herren ikke vil kunne forene dem med familien i Himmelen. Et ødelagt barn har en meget tung byrde at bære livet igennem. Under prøvelser, skuffelser og fristelser vil det følge sin egen udisciplinerede, vildledte vilje.¹³

Børn, der får lov til at gøre, som de vil, er ikke lykkelige. Det ukuede hjerte har ikke i sig selv faktorer som hvile og tilfredshed. Sind og hjerte må opdrages og underlægges passende begrænsninger, for at karakteren kan komme i harmoni med de vise love, der styrer vort væsen. Rastløshed og utilfredshed er en frugt af selviskhed og overdreven nydelse.¹⁴

[208] **Baggrunden for mange prøvelser.** — De alvorlige prøvelser, der viser sig at være så farlige for menighedens fremgang, og som får de ikke-troende til at tage anstød og vende sig bort i tvivl og skuffelse, skyldes i almindelighed en ukuet og oprørsk ånd, som er resultatet af forældrenes eftergivenhed over for børnene. Hvor mange mennesker har ikke lidt skibbrud, og hvor mange forbrydelser er der ikke begået under indflydelse af en ha- stigt opstået lidenskab, som kunne have været bremsset i barndommen, da sindet var modtageligt og hjertet let at påvirke til det gode og var underlagt en kærlig moders vilje. Dårlig børneopdragelse er årsagen til megen moralsk elendighed.¹⁵

-
- ¹Budskaber til de unge, s. 85.
- ²Uddannelse, s. 289.
- ³Samme.
- ⁴Counsels to Parents, Teachers, and Students, s. 116.
- ⁵Manuskript 119, 1899.
- ⁶Uddannelse, s. 288. 289.
- ⁷Testimonies for the Church V, s. 653.
- ⁸Vejledning for menigheden I, s. 263.
- ⁹Brev 55, 1902.
- ¹⁰Good Health, marts 1880.
- ¹¹Manuskript 126, 1897.
- ¹²Brev 5, 1884.
- ¹³
- ¹⁴Testimonies for the Church IV, s. 202.
- ¹⁵Samme.

[209] **Kapitel 40—KRISTNE PRINCIPPER I PRAKSIS**

Børnene vil efterligne forældrene. — Fædre og mødre, I er lærere; jeres børn er elever. Jeres stemmeføring, optræden og sindelag bliver kopieret af de små.¹

Børn efterligner deres forældre; som følge deraf bør der drages nøje omsorg for at give dem et rigtigt forbillede. Forældre, som er venlige og høflige hjemme og samtidig faste og bestemte, vil se de samme træk komme til syne hos deres børn. Hvis de er reelle, ærlige og retskafne, vil deres børn højst sandsynlig ligne dem på disse punkter. Hvis de ærer og tilbeder Gud, vil deres børn, som er oplært til det samme, heller ikke glemme at tjene ham.²

I familien bør fædre og mødre altid give deres børn det eksempel, som de ønsker efterlignet. De bør i tale, blik og handling vise hinanden kærlig agtelse. Ved at fremstille Jesu Kristi karakter for deres børn bør de give til kende, at Helligånden behersker dem. Efterligningen har en vældig magt; og i barndommen og ungdommen, hvor denne evne er mest aktiv, bør der gives de uerfarne et fuldkomment forbillede. Børn bør have tillid til deres forældre og således modtage den undervisning, de vil indprente dem.³

Undervis ved forskrift og eksempel. — For moderen er opdragelsen af børnene en stadig skolegang. Dagligt lærer hun selv, medens hun underviser sine børn. De lektier, hun giver sine børn i selvbeherskelse, må hun selv efterleve. Når hun har med børnenes forskellige indstilling og sindsstemning at gøre, har hun brug for en skarp opfattelsesevne, ellers vil hun stå i fare for at bedømme sine børn forkert og behandle dem med partiskhed. Hun må efterleve venlighedens lov i hjemmet, hvis hun vil have sine børn til at være høflige og venlige. Således får de daglig undervisningen gentaget ved forskrift og eksempel.⁴

Lærerne i skolen vil gøre noget for at opdrage jeres børn, men jeres eksempel vil udrette mere, end der kan opnås på nogen anden måde. Jeres adfærd, den måde I udfører jeres arbejde på, den sympati og antipati, I giver udtryk for, alt hjælper til at forme karakteren. Det

venlige sindelag, den selvbeherskelse, ro og høflighed, jeres barn ser i jer, vil være en daglig lære for det. Ligesom tiden fortsætter denne undervisning til stadighed, og hensigten med denne hverdagsskole bør være at gøre jeres barn til det, som det bør være.⁵

Pas på, I ikke bliver ubarmhjertige mod jeres børn. . . Forlang lydighed, og tillad jer ikke at sige noget i tankeløshed til jeres børn, for jeres opførsel og tale er deres lærebog. Hjælp dem blidt og nænsomt gennem denne periode i deres liv. Lad solskinet fra jeres nærværelse skabe solskin i deres hjerter. Disse opvoksende drenge og piger er meget følsomme, og ved hårdhed kan I ødelægge hele deres liv. Pas på, mødre; skæld ikke ud, for det hjælper aldrig.⁶

Forældrene skal være forbilleder på selvbeherskelse. — Børn bør så vidt muligt holdes fri for sindsbevægelse; derfor må moderen være rolig og sindig og fri for al op-hidselse og nervøst hastværk. Dette er opdragelsens skole for hende selv og for barnet. Medens hun lærer de små selvfornægtelse, opdrager hun sig selv til at være et forbillede for sine børn. Medens hun med omsorgsfuld interesse bearbejder deres hjerters jordbund, for at hun kan undertrykke de naturlige syndige tilbøjeligheder, udvikler hun Åndens dyder i sin egen tale og optræden.⁷

En sejr, I vinder over jer selv, vil være til stor værdi og opmuntring for jeres børn. I kan stå på sikker grund, idet I siger: „Jeg er Guds ager. Jeg er Guds bygning. Jeg giver mig ind under hans hånd for at blive formet efter det guddommelige billede, så jeg kan blive Guds medarbejder under udformningen af mine børns sind og karakter, så det vil blive lettere for dem at vandre på Herrens vej. . . . Fædre og mødre, når I kan beherske jer selv, vil I vinde store sejre i at kunne styre jeres børn.⁸

Udbyttet af selvbeherskelsen. — Forældre, hver gang I mister selvbeherskelsen og taler og handler utålmodigt, synder I mod Gud. Den regnskabsførende engel nedskriver hvert utålmodigt og tankeløst ord, der udtales i skødesløshed eller i spøg. Hvert ord, som ikke er rent og ophøjet, betegner han som en plet på jeres kristne karakter. Tal venligt til jeres børn. Tænk på, hvor følsomme I selv er, hvor lidt bebrejdelse I kan tage, og læg ikke noget på dem, som I ikke selv kan bære, for de er svagere end I og kan ikke tåle så meget. Udbyttet af jeres selvbeherskelse, betænksomhed og flid vil blive hundrede fold.

Lad altid jeres behagelige, venlige ord være som solstråler i familiens kreds.⁹

Hvis forældrene ønsker, at deres børn skal være retskafne og gøre det rigtige, må de selv være retskafne både i teori og praksis.¹⁰

Børn påvirkes af bekendende kristnes optræden. — Der er børn af sabbatsholdere, som fra de var små har lært at helligholde sabbaten. Nogle af disse er vældig gode børn, som gør deres pligt, så længe det drejer sig om timelige ting; men de har ingen dyb overbevisning om synd og føler intet behov for at omvende sig fra synd. Disse befinder sig i en farlig tilstand. De betragter de bekendende kristnes optræden og flid. De ser nogle, som har en høj bekendelse, men som ikke er samvittighedsfulde kristne, og de sammenligner deres egne synspunkter og handlinger med disse anstødsstene, og da der ikke er nogen åbenbare syndefald i deres eget liv, smigrer de sig med, at de er omtrent som de skal være.¹¹

[212] Det er på grund af, at så mange forældre og lærere hævder at tro Guds ord, mens de gennem deres liv fornægter dets kraft, at skriftens lære ikke har større magt over de unge. Til tider bringes de unge til at føle ordets magt. De ser, hvor vidunderlig Kristi kærlighed er. De ser skønheden i hans karakter og de muligheder, der findes i et liv i hans tjeneste. Men i modsætning hertil ser de, hvordan de, som hævder at ære Guds forskrifter, lever.¹²

Forældrene må sige nej til fristelser. — Mødre, ved ikke at følge verdens handlemåde kan I give jeres børn et eksempel på troskab mod Gud og således lære dem at sige nej. Lær jeres børn betydningen af formaningen: „Sig nej, når syndere lokker!“ Men hvis I ønsker, at jeres børn skal kunne sige nej til fristelser, må I selv kunne sige nej. Det er lige så nødvendigt for den voksne at sige nej, som for barnet.¹³

Vær et eksempel på mildhed. — Forældre, vær venlige og milde mod jeres børn, så vil de lære at være milde. I vore hjem må vi vise, at vi er kristne. Jeg regner den bekendelse for værdiløs, som ikke giver sig udtryk i venlighed, overbærenhed og kærlighed i hjemmet.¹⁴

Våg over tonefaldet så vel som ordene. — Lad ikke ét utålmødt, hårdt eller heftigt ord undslippe dine læber. Kristi nåde venter på, at du skal gøre krav på den. Hans Ånd vil råde i dit hjerte og din samvittighed og lede dine ord og handlinger. Sæt aldrig din

selvrespekt over styr ved forhastede, ubetænksomme ord. Dine ord bør være rene og din livsførelse hellig. Giv dine børn et eksempel på, hvordan du ønsker, de skal være. . . . Fred, elskværdige ord og glade ansigter bør være det fremherskende.¹⁵

Forældre kan ikke på nogen måde være herskesyge uden risiko. De må ikke være despotiske, kritiske og dømmesyge. Ordene, de siger, og den tone, de taler i, er en undervisning til det gode eller det onde for deres børn. Fædre og mødre, hvis gnavne ord går over jeres læber, lærer I jeres børn at tale på samme måde, og Helligåndens forædlende indflydelse bliver uden virkning. Hvis I vil gøre jeres pligt over for jeres børn, er det vigtigt, at I viser tålmodig udholdenhed i at gøre det gode.¹⁶

[213]

Forældrene er Guds medarbejdere ved udformningen af karakteren. — Jeres børns forstand tager form, følelserne og karakteren udformes, men efter hvilket forbillede? Forældrene bør erindre, at de handler på en andens vegne i denne gerning. Og når de sover i graven, vil det, de har udrettet, stadig bestå og være et godt eller dårligt vidnesbyrd om dem.¹⁷

Præget af Guds billede. — I må undervise, advare og give råd, idet I altid husker på, at jeres ansigtsudtryk, ord og handlinger har direkte indflydelse på jeres kæres fremtidige livsretning. Jeres gerning er ikke gjort med at male en smuk skikkelse på et lærred eller udhugge den i marmor, men ved at præge Guds billede i menneskesjælen.¹⁸

¹Signs of the Times, 11. marts 1886.

²Testimonies for the Church V, s. 319. 320.

³Review and Herald, 13. marts 1894.

⁴Pacific Health Journal, juni 1890.

⁵Review and Herald, 27. juni 1899.

⁶Manuskript 127, 1898.

⁷Manuskript 43, 1900.

⁸Brev 75, 1898.

⁹Signs of the Times, 10. april 1884.

¹⁰Good Health, jan. 1880.

¹¹Testimonies for the Church IV, s. 40.

¹²Uddannelse, s. 261.

¹³Review and Herald, 31. marts 1891.

¹⁴Manuskript 97, 1909.

¹⁵Brev 28, 1890.

¹⁶Brev 8a, 1896.

¹⁷Pacific Health Journal, juni 1890.

¹⁸Signs of the Times, 25. maj 1882.

**AFSNIT 10—DISCIPLIN OG DENS
HÅNDHÆVELSE**

[214]

[215]

[216]

Kapitel 41—DISCIPLINENS FORMÅL

[217]

Selvbeherskelse det vigtigste formål. — Disciplinens formål er at opøve barnet i selvbeherskelse. Det bør lære selvtillid og selvstændighed. Så snart det er i stand til at fatte, bør derfor dets fornuft vindes for lydigheden. Alt, hvad der sker med det, må være af en sådan art, at det viser, at lydighed er noget retfærdigt og fornuftigt. Hjælp det til at se, at der gælder en lov for alle ting, og at ulydighed til slut vil føre til ulykke og smerte. Når Gud siger: „Du må ikke,“ så advarer han os i kærlighed mod følgerne af ulydighed for at kunne frelse os fra fortræd og ulykke.¹

Brug viljestyrken. — Irettesættelsen får kun sin rette virkning, hvis den, der har forsyndet sig, kommer til at indse sin fejl og sætter sin vilje ind på at rette den. Når dette er opnået, så vis ham hen til nådens og magtens kilde.²

De varigste resultater vil opnås af dem, der oplærer deres elever til at indse, at kraften til at blive respektable og dygtige mænd og kvinder findes i dem selv.³

[218] **Ret på vaner, tilbøjeligheder og uheldige tendenser.** — Det er forældrenes opgave at holde i ave, lede og styre. De kan ikke gøre noget værre end at give deres børn lov til at tilfredsstille alle deres barnlige ønsker og indfald og lade dem følge deres egne tilbøjeligheder; de kan ikke begå en større uret mod dem end at efterlade det indtryk i deres sind, at de skal leve for at glæde og more sig selv, følge deres egne veje og selv finde deres fornøjelser og selskab. . . . Ungdommen behøver forældre, som vil opdrage og tugte den, rette på dens dårlige vaner og tilbøjeligheder og fjerne dens uheldige tendenser.⁴

Nedbryd Satans højborg. — Mødre, jeres børns skæbne ligger for en stor del i jeres hænder. Hvis I svigter jeres pligt, kan I stille dem i Satans rækker og gøre dem til hans medarbejdere til andre sjæles fordærv. Eller I kan ved jeres trofaste opdragelse og gudfrygtige eksempel føre dem til Kristus, så de igen vil påvirke andre, således at mange sjæle kan blive frelst ved jeres indsats.⁵

Lad os se godt efter og begynde at samle de tabte masker op. Lad os nedbryde fjendens højborg. Lad os med barmhjertighed rette på vore kære og holde dem borte fra fjendens magt. Tab ikke modet.⁶

Lær dem at respektere både den guddommelige autoritet og jeres. — Børn . . . bør oplæres, opdrages og disciplineres, til de adlyder deres forældre og respekterer deres autoritet. På denne måde vil respekten for guddommelig autoritet blive indpodet i deres hjerter, og undervisningen i familien vil blive som en forberedende undervisning til livet i Himmelen. Opdragelsen i barndommen og ungdommen bør være af en sådan karakter, at børnene vil blive forberedt til at påtage sig deres religiøse pligter og således blive egnede til at få adgang til de himmelske sale.⁷

Han, som er al kundskabs kilde, har fastsat betingelsen for, hvornår vi er egnede til at få adgang til Himmelen lyksalighed, med ordene: „Salige er de, som tvætter deres klæder, for at de kan få adgang til livets træ og gennem portene gå ind i staden.“ Lydighed mod Guds bud er, hvad Himmelen koster, og det allervigtigste for børnene at lære er at være lydige i Herren mod deres forældre.⁸

Lydighed af princip, ikke af tvang. — Fortæl jeres børn nøjagtigt, hvad I forlanger af dem. Lad dem forstå, at jeres ord er lov og skal adlydes. Således oplærer I dem til at adlyde Guds bud, som tydeligt erklærer: „Du må,“ og „Du må ikke.“ Det er langt bedre for jeres dreng at adlyde af princip end af tvang.⁹

[219]

En lektion i ubetinget tillid. — Isak bindes af sin med-følede faders skælvende, kærlige hænder, fordi Gud har sagt det. Sønnen finder sig i opofrelsen, fordi han tror på sin faders retskaffenhed. . . .

Denne Abrahams troshandling er nedskrevet til gavn for os. Den lærer os den store lektie at have tillid til Guds krav, hvor nærgående og svære de end måtte være; og den lærer børnene fuldkommen underdanighed over for deres forældre og over for Gud. Af Abrahams lydighed lærer vi, at intet er så dyrebart, at vi ikke kan give det til Gud.¹⁰

Unge vil reagere på tillid. — De unge må være præget af den tanke, at man stoler på dem. De har æresfølelse og ønsker at blive respekteret, og det er deres ret. Hvis eleverne får det indtryk, at de ikke kan gå og komme, sidde ned eller være nogen steder, selv ikke på deres værelser, uden at blive overvåget og uden at et kritisk øje hviler på dem for at kritisere og indberette, vil det virke

demoraliserende, og fritiden vil blive glædesløs. Bevidstheden om en stadig overvågen overstiger forældrenes formynderskab og er langt værre; for forstandige forældre kan ofte med takt opdage, hvad der rører sig under overfladen, og se, hvor det hvileløse sind arbejder under ungdomslængslerne eller under de stærke fristelser, og så sætte deres planer i værk for at modarbejde det onde. Men den stadige overvågen er unaturlig og frembringer netop de onder, den søger at afværge. For at de unge skal kunne udvikle fysisk sundhed og en harmonisk karakter, kræves der, at de får motion og opmuntring, og at de omgives med en munter og venlig atmosfære.¹¹

[220] **Selvstændighed kontra absolut autoritet.** — Der er mange familier, hvis børn synes at være velopdragne, så længe de er under opdragelsens indflydelse; men når det opdragelsessystem, der har holdt dem til faste regler, ophører, synes de at være ude af stand til selv at tænke, handle og beslutte. Disse børn har så længe stået under en jernhård ledelse uden at få lov til selv at tænke og handle i sådanne ting, hvor det i høj grad var naturligt, at de skulle gøre det, at de ikke har nogen tillid til sig selv, når det gælder at handle efter eget skøn, fordi de ikke har en mening selv. Når de kommer bort fra forældrene og skal handle på egen hånd, lader de sig let lede i den forkerte retning af andres skøn. De har ingen karakterfasthed. De er ikke blevet henvist til at stole på deres eget skøn så hurtigt og i den udstrækning, som det var praktisk, og derfor er deres ånd ikke blevet udviklet og styrket, som den burde. De har så længe været fuldstændig behersket af deres forældre, at de forlader sig helt på dem; forældrene tænker og træffer afgørelse for dem.

På den anden side bør de unge heller ikke have lov til at tænke og handle uafhængigt af deres forældres og læreres skøn. Børn bør opdrages til at respektere det skøn, der grunder sig på erfaring, og til at lade sig lede af deres forældre og lærere. De bør opdrages således, at deres sind knyttes til deres forældres og læreres sind, og undervises på en sådan måde, at de kan indse det rigtige i at give agt på deres råd. Når de så engang giver slip på deres forældres og læreres vejledende hånd, vil deres karakter ikke være som et siv, der svajer for vinden.

En streng opdragelse af de unge uden den rette vejledning til selv at tænke og handle, efter som deres personlige evner og sindsbeskaffenhed vil tillade, således at de derved kan opnå tankens vækst,

en følelse af selvrespekt og tillid til, at de selv er i stand til at udrette noget — en sådan opdragelse vil altid frembringe en klasse unge mennesker, der er svage, hvor det gælder åndelig og moralsk styrke. Og når de står ude i verden og selv skal handle, vil de lægge den kendsgerning for dagen, at de er dresserede ligesom dyrene, men ingen uddannelse har fået. I stedet for at blive vejledet blev deres vilje tvunget til underkastelse ved forældres og læreres hårde disciplin.¹²

[221]

Onde følger af, at det ene sind hersker over det andet. — De forældre og lærere, der praler af, at de har fuldstændig magt over sind og vilje hos de børn, der står under deres opsyn, ville ophøre med deres praleri, dersom de kunne se, hvordan livet vil forme sig for disse børn, der således bringes til underkastelse ved tvang eller frygt. Sådanne børn er næsten fuldstændig uforberedte til at få del i livets strenge ansvar. Når disse unge mennesker ikke længere står under deres forældre og lærere og nødes til selv at tænke og handle, er det næsten afgjort, at de vælger en fejlagtig kurs og giver efter for fristelsens magt. De gør ikke fremgang her i livet, og de samme mangler viser sig i deres religiøse liv. Hvis de, der underviser børn og unge mennesker, klart kunne se de fremtidige følger af deres misforståede disciplin, ville de forandre deres opdragelsesmetode. Den klasse lærere, der er tilfredse med, at de har næsten fuldstændigt herredømme over deres elevers vilje, er ikke de bedste lærere, selv om det i øjeblikket tilsyneladende kan se smigrende ud.

Det har aldrig været Guds hensigt, at det ene menneskes sind skulle være fuldstændig behersket af en andens. Og den, der bestræber sig for, at hans elevers personlighed skal opluges af hans egen, således at han bliver sind, vilje og samvittighed for dem, påtager sig et frygteligt ansvar. Disse elever kan ved visse anledninger optræde som veltrænede soldater. Men når tvangen fjernes, vil det vise sig, at de mangler selvstændighed til at handle på grundlag af faste principper.¹³

Ved dygtighed og tålmodig anstrengelse. — Det kræver dygtighed og tålmodig anstrengelse at forme de unge på den rette måde. Børn, som er kommet til verden bebyrdet med en uheldig arv, en direkte følge af deres forældres synder, trænger især til en meget omhyggelig oplæring for at få udviklet og styrket deres moralske og intellektuelle evner. Og forældrenes ansvar er i sandhed tungt. Onde tilbøjeligheder må omhyggeligt holdes nede og irttesættes

[222]

med nænsomhed; sindet må stimuleres til fordel for det rette. Barnet bør opmuntres, når det søger at beherske sig. Og alt dette må udføres velovervejnet, ellers vil det ønskede mål ikke blive nået.¹⁴

---

¹Uddannelse, s. 287.

²Samme, s. 291. 292.

³Fundamentals of Christian Education, s. 58.

⁴Manuskript 12, 1898.

⁵Signs of the Times, 9. feb. 1882.

⁶Review and Herald, 16. juli 1895.

⁷Samme, 13. marts 1894.

⁸Manuskript 12, 1896.

⁹Review and Herald, 15. sept. 1904.

¹⁰Vejledning for menigheden I, s. 294.

¹¹Fundamentals of Christian Education, s. 114.

¹²Vejledning for menigheden I, s. 263. 264.

¹³Samme, s. 264.

¹⁴Christian Temperance and Bible Hygiene, s. 138.

Kapitel 42—TIDEN TIL AT INDFØRE DISCIPLIN [223]

Ulydige børn er et tegn på de sidste dage. — Et af tegnene på de „sidste dage“ er børns ulydighed mod deres forældre. Erkender forældrene deres ansvar? Mange synes at have mistet den bevågenhed, de altid burde vise deres børn, og giver dem lov til at hengive sig til syndige lidenskaber og at være ulydige.¹

Børn er Herrens gave, og hvis forældrene ikke giver dem en opdragelse, der vil sætte dem i stand til at følge Herrens vej, så forsømmer de en hellig pligt. Det er ikke Guds vilje eller hensigt, at børnene skal blive rå, grove, uhøflige, ulydige, utaknemmelige, ufromme, fremfusende, opblæste, lystens venner snarere end Guds venner. Skriften siger, at disse samfundstilstande er et tegn på de sidste dage.²

Eftergivende forældre gør børnene uegnede til Himmelen. — Der er fuldkommen orden i Himmelen, fuldkommen harmoni og enighed. Hvis forældrene derfor forsømmer at sætte deres børn under passende myndighed her, hvor kan de da gøre sig noget håb om, at de vil blive regnet for egnet selskab for de hellige engle i en fredfyldt og harmonisk verden?³

De, der ikke har haft nogen respekt for orden eller disciplin her i livet, ville ikke have nogen respekt for den orden, der overholdes i Himmelen. De kan aldrig få adgang til Himmelen; for alle, som er værdige til at indgå der, vil elske orden og respektere disciplin. Den karakter, der dannes her i livet, vil afgøre den fremtidige skæbne. Når Kristus kommer, vil han ikke forandre nogens karakter. . . . Forældre bør ikke forsømme nogen pligt til gavn for deres børn. De bør opdrage dem på en sådan måde, at de må kunne blive til velsignelse for samfundet hernede og som belønning høste det evige liv hinsides.⁴ [224]

Hvornår bør disciplinen tage sin begyndelse? — Barnet bør begynde at lære disciplin i samme øjeblik, det begynder at gøre sin vilje gældende. Dette kan kaldes en ubevidst opdragelse. Det er her, et samvittighedsfuldt og vægtigt arbejde skal begynde. Den største

byrde påhviler nødvendigvis moderen. Hun er den første, der tager sig af barnet, og hun skal lægge grunden til en opdragelse, der vil hjælpe barnet til at udvikle en stærk, harmonisk karakter. . . .

Ofte viser spædbørn en meget bestemt vilje. Hvis denne vilje ikke bringes til at underkaste sig en mere forstandig autoritet end barnets egne ubeherskede ønsker, vil Satan tage magten over sindet og forme tilbøjelighederne efter sin vilje.⁵

Forsømmes arbejdet med at disciplinere og oplære, indtil en egensindig tilbøjelighed er blevet rodfæstet, begår man en meget alvorlig uret mod børnene, for så vokser de op og bliver selviske, fordringsfulde og utiltalende. De kommer lige så dårligt ud af det med sig selv, som andre gør; derfor vil de altid være utilfredse. Moderens gerning må begynde så tidligt, at Satan ikke får nogen chance for at beherske de smås sind og tilbøjeligheder.⁶

Undertryk det onde, første gang det forekommer. — Forældre, I bør begynde jeres første undervisning i disciplin, medens de små endnu er spædbørn i jeres arme. Lær dem at bøje deres vilje under jeres. Dette kan gøres, hvis man handler konsekvent og viser fasthed. Forældre bør have fuldkomment herredømme over deres eget sind og med mildhed, men dog med fasthed bøje barnets vilje, indtil det ikke kan tænke sig noget andet end at bøje sig for deres ønsker.

[225] Forældrene begynder ikke i tide. De første tegn på heftighed bliver ikke undertrykt, og børnene bliver stædige, hvilket tiltager med deres opvækst og styrkes, efter som de bliver stærkere.⁷

„**For små til straf**“? — Eli styrede ikke sit hus, som Gud ønsker, at et hjem skal styres. Han fulgte sit eget hoved. Den stolte fader så igennem fingre med sine sønners synder, mens børnene var små, og trøstede sig med, at de ville vokse fra deres onde tilbøjeligheder. Der er mange, der begår den samme fejltagelse i dag. De tror, at deres egne begreber om børneopdragelse er bedre end de principper, som Gud har nedfældet i sit ord. De gør intet for at komme børnenes dårlige tilbøjeligheder til livs og siger til deres undskyldning: „De er for små til at blive straffet. Vent, til de bliver større, så man kan tale dem til fornuft.“ Resultatet er, at de dårlige vaner får lov til at rodfæste sig og præge karakteren. Sådanne børn, der får lov at vokse op fuldstændig uden disciplin, besidder karaktertræk, som er

til forbandelse for dem hele livet, og der er stor sandsynlighed for, at de smitter andre dermed.

Det værste, forældrene kan gøre, er at lade børnene få deres vilje. Når forældrene tager hensyn til alle børnenes ønsker og følger dem i det, som de ved er til skade for dem, mister børnene hurtigt respekten for forældrene og for Guds og andre menneskers myndighed og bliver Satans slaver.⁸

Lad opdragelsen i hjemmet komme forud for andre beskæftigelser. — Mange viser hen til børn af præster, lærere og andre ansete lærde og fromme mænd og fremhæver, at hvis disse mænd med så store fortrin ikke kan styre deres børn, så har de, som er mindre gunstigt stillet, intet håb om et godt resultat. Det afgørende spørgsmål er: „Har disse mænd givet deres børn, hvad der tilkommer dem — et godt eksempel, en omhyggelig undervisning og passende tugt?“ Det er ved at forsømme disse absolut nødvendige ting, at sådanne forældre giver samfundet børn, som ikke har et ligevægtigt sind eller tåler disciplin, og som er uvidende om, hvad det praktiske liv kræver. Herved lider verden en overlast, som opvejer alt det gode, de udfører med deres arbejde. Disse børn overfører deres egen fordærvede karakter som arv til deres efterkommere, og med deres dårlige eksempel og indflydelse ødelægger de samfundet og volder skade i menigheden. Vi kan ikke tro, at noget menneske, uanset hvilke evner og talenter det har, tjener Gud eller verden bedst, når dets tid er viet andre beskæftigelser på bekostning af dets egne børn.⁹

[226]

Himmelens samarbejde er lovet. — Gud vil velsigne en berettiget og korrekt disciplin. Men „skilt fra mig“, siger Jesus, „kan I slet intet gøre.“ De himmelske intelligensvæsener kan ikke samarbejde med fædre og mødre, som er forsømmelige med at opdrage deres børn, og som giver Satan lov til at bruge denne lille spæde organisme, dette ungdommelige sind, som et redskab, hvormed han kan modvirke Helligåndens arbejde.¹⁰

¹Review and Herald, 19. sept. 1854.

²Signs of the Times, 17. sept. 1894.

³Testimonies for the Church IV, s. 199.

⁴Vejledning for menigheden I, s. 442.

⁵Brev 9, 1904.

⁶Manuskript 43, 1900.

⁷Vejledning for menigheden I, s. 68. 69.

⁸Patriarker og profeter, s. 300.

⁹Signs of the Times, 9. feb. 1882.

¹⁰Manuskript 126, 1897.

Velordnede, veldisciplinerede familier. — De, som hævder at være kristne, har pligt til at give verden et eksempel på velordnede, veldisciplinerede familier — familier, der viser, hvad sand kristendom formår.¹

Det er ingen let sag at oplære og opdrage børn forstandigt. Når forældrene prøver på at fremholde retfærdighed og gudsfrygt for dem, vil der opstå vanskeligheder. Børnene vil åbenbare den fordærvelse, som findes i deres hjerter. De viser deres lyst til dårskab og uafhængighed og deres had til tugt og disciplin. De bedrager og lyver. I stedet for at straffe børnene for disse fejl, lukker alt for mange forældre øjnene for ikke at komme til at se under overfladen eller opdage, hvad disse ting virkelig betyder. Derfor fortsætter børnene deres bedrageriske handlemåde og former karakterer, som Gud ikke kan billige.

Den standard, Guds ord sætter, bliver tilsidesat af forældre, som ikke synes om at bruge, hvad nogle kalder en spændetrøje i deres børneopdragelse. Mange forældre nærer en afgjort uvilje mod Guds ords hellige principper, fordi disse principper lægger for stort ansvar på dem. Men når man ser tilbage, hvad alle forældre bør gøre, viser det sig, at Guds metoder er de bedste, og at den eneste vej til sikkerhed og lykke er lydighed mod hans vilje.²

Ingen let opgave at holde børnene i ave. — Under de nuværende samfundsforhold er det ingen let opgave for forældre at holde deres børn i ave og vejlede dem i overensstemmelse med Bibelens regler for, hvad der er ret. Når de vil opdrage deres børn i harmoni med Guds ords forskrifter og byde deres børn efter sig som Abraham gjorde fordem, synes børnene, at deres forældre er overdrevent samvittighedsfulde og alt for fordringsfulde.³

Forkerte ideer angående indskrænkninger i friheden. — Hvis I ønsker Guds velsignelse, forældre, så gør som Abraham. Undertryk det onde og fremelsk det gode. Det kan være nødvendigt

at befale i stedet for at tage hensyn til børnenes ønsker og hvad de har lyst til.⁴

Når et barn får lov til at følge sine naturlige tilskyndelser, er det det samme som at give det lov til at blive værre og blive dygtig til det onde. Forstandige forældre vil ikke sige til deres børn: „Vælg selv; gå hvorhen I vil, og gør hvad I vil“; men: „Lyt til Herrens befaling.“ Forstandige regler og bestemmelser må indføres og håndhæves, for at hjemmelivets skønhed ikke skal blive ødelagt.⁵

Grunden til, at Akans familie omkom. — Har I tænkt på, hvordan det kunne være, at alle, som havde tilknytning til Akan, også blev straffet af Gud? Det skyldtes, at de ikke var blevet oplært og opdraget efter de retningslinier, der var givet dem i Guds lovs store krav. Akans forældre havde opdraget deres søn på en sådan måde, at han følte sig fri til at være ulydig mod Herrens ord. De principper, der var indpodet i ham, fik ham til at behandle sine børn sådan, at også de blev ødelagt. Den enes tankegang påvirker den andens, og straffen, der ramte både Akan og hans slægtninge, åbenbarer den kendsgerning, at de alle havde haft del i overtrædelsen.⁶

[229] **Forældrenes blinde kærlighed er den største hindring for opdragelsen.** — Forældrenes syndige forsømmelighed er næsten universel. Alt for ofte næres der blind kærlighed til dem, som er knyttet til os med kødets bånd. Denne kærlighed går alt for vidt. Den er ikke afvejet med visdom eller gudsfrygt. Forældrenes blinde kærlighed er den største hindring for den rigtige opdragelse af børnene. Den forhindrer den disciplin og oplæring, Herren kræver. På grund af disse følelser synes forældrene undertiden at være berøvet deres forstand. Det ligner den Ondes ømme barmhjertighed — grusomhed camoufleret i den såkaldte kærligheds klædedragt. Det er den farlige understrøm, som leder børnene til undergang.⁷

Forældre står i stadig fare for at give efter for den naturlige hengivenhed på bekostning af lydighed mod Guds lov. For at glæde deres børn tillader mange forældre noget, som Gud forbyder.⁸

Forældrene er ansvarlige for, hvad børnene kunne være blevet til. — Hvis faderen og moderen som lærere i hjemmet giver børnene lov til at tage tøjlerne i deres hånd og blive egenrådige, vil de blive holdt ansvarlige for, hvad børnene ellers kunne være blevet til.⁹

Hvis mennesker følger deres egne tilbøjeligheder og er så forblindede af kærlighed til deres børn, at de opfylder alle deres selviske ønsker og undlader at bruge den myndighed, som Gud har givet dem, til at irettesætte synd og ondskab, så viser de, at de ærer deres onde børn mere end Gud. De er mere interesserede i at bevare deres eget ry end i at ære Gud, og det er dem mere magtpåliggende at føje deres børn end at behage Herren. . . .

Når mennesker ikke har tilstrækkeligt mod til at rette det forkerte, eller når de på grund af ligegyldighed eller mangel på interesse ikke gør sig alvorlige anstrengelser for at bevare familien eller Guds menighed ren, bliver de krævet til regnskab for de onde følger af deres pligtforsømmelse. Vi er lige så ansvarlige for det onde, som vi kunne have forebygget hos andre ved at gøre brug af vor myndighed som forældre eller pastorer, som vi ville være, hvis vi selv havde begået det.¹⁰

Ingen plads for partiskhed. — Det er meget naturligt, at forældre tager parti for deres egne børn. Specielt vil de forældre, som mener sig i besiddelse af overlegne evner, betragte deres børn som bedre end andre børn. Som følge deraf bliver meget, som ville blive strengt kritiseret hos andre, forbigået som fikst og vittigt, når det gælder deres egne børn. Skønt denne partiskhed er naturlig, er den uretfærdig og ukristelig. Vi begår en stor uret mod vore børn ved ikke at irettesætte dem for deres fejl.¹¹

[230]

Indgå ikke kompromis med det onde. — Det burde siges tydeligt, at Guds herredømme ikke kender til noget kompromis med det onde. Heller ikke i hjemmet eller i skolen burde der tolereres ulydighed. Ingen forældre eller lærer, hvem omsorgen for deres velfærd, som er dem betroet, ligger på hjerte, vil gå på akkord med den stædige egenvilje, som sætter sig op mod de foresatte eller tager sin tilflugt til udflugter eller snyderi for at kunne undgå at vise lydighed. Det er ikke kærlighed, men sentimentalitet, som tager let på forsyndelser, og som søger ved hjælp af lokkemidler og bestikkelser at opnå eftergivenhed, og som til sidst lader sig nøje med et eller andet surrogat i stedet for det, der er blevet forlangt.¹²

I alt for mange familier får selvtilfredsstillelse og ulydighed i dag lov til at passere uden at blive irettesat, eller der udvises et hovent, tyrannisk sindelag, som frembringer de hæsligste træk i børnenes karakter. Forældrene irettesætter dem til tider på en så ubetænksom

måde, at de bliver ulykkelige og taber al respekt for fader, moder, brødre og søstre.¹³

Forældrene mangler forståelse for de rette principper. —

[231] Det er sørgeligt at se, hvor tåbeligt forældre udøver den myndighed, Gud har givet dem. Mennesker, som ellers på alle områder er retlinede og forstandige, mangler forståelse for de principper, der bør følges under opdragelsen af de små. De undlader at give dem den rigtige vejledning netop på det tidspunkt, hvor en rigtig vejledning, et gudfrygtigt eksempel og en fast beslutthed er mest påkrævet for at lede det uerfarne sind, der er uvidende om de bedrageriske og farlige påvirkninger, det møder overalt, ind på den rette bane.¹⁴

Menneskeslægten er blevet påført de største lidelser, fordi forældre er vejet bort fra den guddommelige plan for at følge deres egne forestillinger og dårligt gennemtænkte ideer. Mange forældre følger deres tilskyndelser. De glemmer, at børnenes nuværende og fremtidige vel kræver en forstandig opdragelse.¹⁵

Gud undskylder ikke vanrøgt. — Forældrenes forkerte disciplin grundlægger alt for ofte oprørskhed i børnenes hjerter, medens de ville have udviklet en god og harmonisk karakter, hvis en rigtig fremgangsmåde var blevet fulgt.¹⁶

Så længe forældrene har kræfter til at optugte, opdrage og belære deres børn, bør de bruge deres kræfter for Gud. Han forlanger en ren, ulastelig, ufravigelig lydighed af dem. Han vil ikke tåle noget mindre. Han vil ikke undskylde nogen vanrøgt af børnene.¹⁷

Overvind den naturlige genstridighed. — Nogle børn er af naturen mere genstridige end andre og vil ikke bøje sig for disciplin og bliver som følge deraf utiltalende og ubehagelige. Hvis moderen ikke har visdom til at klare denne side af karakteren, vil der opstå en højst ulykkelig situation; for disse børn vil blive ødelagt ved at gå deres egen vej. Det er forfærdeligt for et barn at pleje et genstridigt sind, ikke blot i barndommen, men også i sine modne år, og som voksen at nære bitterhed og uvilje mod moderen, som på grund af uforstand ikke kunne styre sine børn som små.¹⁸

Sig aldrig til barnet: „Jeg kan ikke stille noget op med dig.“

[232] — Dit barn bør aldrig høre dig sige: „Jeg kan ikke stille noget op med dig.“ Så længe vi har adgang til Guds trone, burde vi som forældre skamme os over at sige noget sådant. Råb til Jesus, så vil han hjælpe med at lede de små til ham.¹⁹

Overvej omhyggeligt, hvordan børnene skal ledes. — Jeg har hørt mødre sige, at de ikke havde de samme evner til at lede børnene som andre, og at det kræver et særligt talent, som de ikke besidder. De, som erkender deres mangler i denne henseende, bør med største omhu overveje, hvordan børnene skal ledes. Selv de mest værdifulde forslag fra andre bør ikke antages uden efter nøje omtanke og vurdering. De egner sig måske ikke i moderens situation eller til hvert enkelt barns særlige tilbøjeligheder og temperament. Moderen bør omhyggeligt studere andres erfaringer og lægge mærke til forskellene mellem deres metoder og hendes egne og nøje efterprøve dem, der forekommer at være af virkelig værdi. Hvis en form for disciplin ikke frembringer de ønskede resultater, så prøv en anden plan, og læg nøje mærke til virkningerne.

Mødre burde frem for alle andre vænne sig til at tænke over og undersøge tingene. Hvis de med udholdenhed gør dette, vil de opdage, at de er ved at få den evne, de mente at mangle, og at de er ved at lære at forme deres børns karakter rigtigt. Følgerne af det arbejde og den omtanke, der lægges i denne gerning, vil kunne ses i deres lydighed, deres ligefremhed, deres beskedenhed og renhed; og det vil være alle anstrengelserne værd.²⁰

Forældrene må være enige om opdragelsen. — Moderen bør altid have faderen med i sine bestræbelser for at lægge grunden til en god kristen karakter i sine børn. En fader, som forguder sine børn, bør ikke lukke øjnene for børnenes fejl, fordi det er ubehageligt at give irettesættelser.²¹

De rette principper må grundfæstes i barnets sind. Hvis forældrene er enige om opdragelsen, vil barnet forstå, hvad der forlanges af det. Men hvis faderen med ord eller blik viser, at han ikke godkender moderens opdragelsesmetode, og hvis han mener, at hun er for streng, og at han skal mildne hendes bestemthed ved at føje og forkæle barnet, bliver barnet ødelagt. De sympatiserende forældre bedrager, og barnet vil hurtigt opdage, at det kan gøre, som det har lyst. Forældre, som begår denne synd over for deres børn, bærer skylden for, at børnenes sjæle går til grunde.²²

Kærlighedens og myndighedens forenede indflydelse. — Lad lyset fra Guds nåde oplyse jeres karakter, så der kan være solskin i hjemmet. Fred, behagelige ord og glade ansigter bør være det fremherskende. Dette er ikke blind kærlighed, ikke den ømhed, der

opmuntrer til synd ved uforstandig eftergivenhed og som er den største grusomhed, ikke den falske kærlighed, som tillader børnene at regere og at gøre forældrene til slaver for deres luner. Forældrene bør ikke være partiske eller undertrykke børnene. Kærlighedens og myndighedens forenede indflydelse vil sætte det rette præg på familien.²³

Fremstil Guds karakter i opdragelsen. — Vær faste og bestemte når I følger Bibelens vejledning, men bliv ikke vrede. Husk, at når I bliver hårde og urimelige over for jeres børn, så lærer I dem at være ligesådan. Gud forlanger, at I skal opdrage jeres børn, og som en forstandig lærer under Guds ledelse lægge alle taktiske evner ind deri. Når Guds forvandlende kraft virker i jeres hjem, vil I altid selv være elever. I vil fremstille Kristi karakter, og jeres bestræbelser i den henseende vil behage Gud. Forsøm aldrig det, der bør gøres for de yngre medlemmer af Herrens familie. Forældre, I er hjemmets lys. Lad derfor jeres lys stråle frem i venlige ord med en beroligende stemme. Tag enhver brod ud af dem ved at bede Gud om selvkontrol. Da vil englene opholde sig i jeres hjem, for de vil lægge mærke til jeres lys. Den opdragelse, I giver jeres børn, vil fra jeres vel-ordnede hjem brede sig i verden som stærke, klare strømme.²⁴

Afvig ikke fra rette principper. — I gammel tid blev forældre-myndigheden respekteret; børnene var deres forældre underdanige og viste dem respekt og agtelse; men i disse sidste dage er forholdet omvendt. Nogle forældre er deres børn underdanige. De er bange for at modsætte sig deres børns vilje og følger sig derfor efter dem. Men lige så længe som børnene opholder sig under forældrenes tag og er afhængige af dem, bør de være under deres kontrol. Forældrene bør være bestemte i deres fremgangsmåde og kræve, at deres anskuelser om, hvad der er ret, bliver fulgt.²⁵

Tag meget drastiske skridt, hvis bevidst ulydighed ikke ophører. — Nogle alt for eftergivende og mageligt anlagte forældre er bange for at udøve en sund myndighed over deres uregerlige sønner af frygt for, at de da vil løbe hjemmefra. For nogle ville det være bedre at gøre dette end at blive hjemme og nyde godt af de goder, deres forældre skaffer til veje, og samtidig nedtrampe enhver autoritet, både menneskelig og guddommelig. Det kan blive en overordentlig gavnlig erfaring for sådanne børn fuldt ud at få den uafhængighed, som de finder så ønskværdig, og lære, at det koster anstrengelse at

leve. Forældrene bør sige til deres dreng, som truer med at løbe bort fra hjemmet: „Min søn, hvis det er din hensigt hellere at forlade hjemmet end at rette dig efter retfærdige og gode regler, vil vi ikke hindre dig. Hvis du mener, at verden vil være mere venlig mod dig end dine forældre, som har taget sig af dig, fra du var lille, må du selv lære af din fejltagelse. Når du ønsker at komme tilbage til din faders hus for at underkaste dig hans myndighed, skal du være velkommen. Vi har gensidige forpligtelser. Når du får føde og klæder og dine forældres omsorg, er du til gengæld forpligtet til at underkaste dig hjemmets regler og en gavnlig disciplin. Mit hus skal ikke forurennes med tobaksdunster eller vanhelliges ved banden og drukkenskab. Jeg ønsker, at Guds engle skal komme i mit hjem. Hvis du er fast besluttet på at tjene Satan, kan du lige så godt være ude blandt dem, hvis selskab du holder af, som at være hjemme.“

[235]

En sådan fremgangsmåde ville holde tusinder tilbage fra at komme ind på skråplanet. Men alt for ofte ved børnene, at de kan gøre selv det værste, og alligevel vil den uforstandige moder undskylde dem og skjule deres overtrædelser. Mangen en oprørske søn triumferer, fordi hans forældre ikke har mod til at holde ham i tømme. . . . Lydigheden bliver ikke håndhævet. Sådanne forældre opmuntrer deres børn til at skeje ud og vanærer Gud ved deres uforstandige eftergivenhed. Det er disse oprørske og demoraliserede unge, der er de vanskeligste elementer at styre på skoler og højere læreanstalter.²⁶

Lad os ikke blive trætte af at gøre det rette. — Forældrene har et uophørligt arbejde at udføre. Det skal ikke udføres energisk den ene dag og forsømmes den næste. Mange er rede til at påbegynde arbejdet, men uvillige til at blive ved med det. De er ivrige efter at gøre noget stort og bringe et stort offer; men de viger tilbage for den bestandige omsorg og anstrengelse med dagliglivets småting, den ustandselige beskæring og afretning af egensindige tilbøjeligheder, og arbejdet med at undervise, irettesætte og opmuntre lidt efter lidt, som det nu er nødvendigt. De vil have, at børnene skal rette deres fejl og danne den rigtige karakter med det samme, at de skal nå bjergtoppen i ét spring og ikke skridt for skridt; og når deres forhåbninger ikke øjeblikkelig opfyldes, bliver de modløse. Sådanne personer bør fatte mod ved tanken om apostelens ord: „Når vi gør det rette, da lad os ikke blive trætte, thi vi skal høste til sin tid, såfremt vi ikke giver tabt.“²⁷

[236] Børn, som holder sabbat, kan blive utålmodige, når de tilrettevises, og mene, at deres forældre er for strenge. Der kan endog opstå hårde følelser i deres hjerter, og de kan være misfornøjede og nære dårlige tanker om dem, der arbejder for deres nuværende, fremtidige, ja evige vel. Men dersom deres liv blev sparet nogle få år, ville de velsigne deres forældre, fordi de var så strenge og trofast vågede over dem i deres uerfarenhedsår.²⁸

Læs formaningerne i Guds ord. — Når børnene fejler, bør forældrene give sig tid til kærligt at læse de formaninger i Guds ord, som er særligt anvendelige i deres tilfælde. Når de prøves, fristes eller bliver modløse, så henvis dem til de dyrebare, trøstende ord og led dem blidt til at sætte deres lid til Jesus. Således kan deres unge sind ledes hen til det, som er rent og forædlende. Og når livets store problemer og Guds handlemåde med menneskeheden udfoldes for forståelsen, bliver tænkeevnen og dømmekraften taget i brug, mens gud-dommelige sandheder gør indtryk på hjertet. På denne måde kan forældrene dagligt forme deres børns karakter, så de kan blive skikkede for det evige liv.²⁹

¹Review and Herald, 13. april 1897.

²Samme, 17. marts 1897.

³Signs of the Times, 17. april 1884.

⁴Brev 53, 1887.

⁵Counsels to Parents, Teachers, and Students, s. 112.

⁶Manuskript 67, 1894.

⁷Review and Herald, 6. april 1897.

⁸Samme, 29. jan. 1901.

⁹Samme, 15. sept. 1904.

¹⁰Patriarker og profeter, s. 300.

¹¹Signs of the Times, 24. nov. 1881.

¹²Uddannelse, s. 290. 291.

¹³Brev 75, 1898.

¹⁴Manuskript 119, 1899.

¹⁵Manuskript 49, 1901.

¹⁶Vejledning for menigheden I, s. 118.

¹⁷Review and Herald, 13. april 1897.

¹⁸Manuskript 18, 1891.

¹⁹Review and Herald, 16. juli 1895.

²⁰Signs of the Times, 11. marts 1886.

²¹Testimonies for the Church I, s. 546, 547.

²²Manuskript 58, 1899.

²³Review and Herald, 15. sept. 1891.

²⁴Manuskript 142, 1898.

²⁵Vejledning for menigheden I, s. 67.

²⁶Review and Herald, 13. juni 1882.

²⁷Signs of the Times, 24. nov. 1881.

²⁸Budskaber til de unge, s. 202.

²⁹Review and Herald, 13. juni 1882.

[237]

Kapitel 44—UDØVELSE AF DISCIPLIN OG

[238]

REVSELSE

Bed Herren om at komme og styre. — Kræv lydighed i jeres hjem; men samtidig bør I søge Herren sammen med jeres børn og bede ham om at komme og styre. Jeres børn kan have gjort noget, som kræver afstraffelse; men hvis I handler med dem i Kristi ånd, vil de slå armene om jeres hals; de vil ydmyge sig for Herren og indrømme deres fejl. Det er nok. Efter dette behøver de ingen straf. Lad os takke Herren fordi han har åbnet muligheden for, at vi kan nå hver eneste sjæl.¹

Hvis jeres børn er ulydige, bør de irettesættes. . . . Gå afsides, før I sætter dem i rette, og bed Herren om at formilde jeres børns hjerter og give jer visdom til at tage jer af dem. Jeg har aldrig oplevet, at denne metode slog fejl. I kan ikke få et barn til at forstå åndelige ting, når hjertet er i voldsom sindsbevægelse.²

Undervis børnene tålmodigt. — Herren ønsker, at disse børn lige fra de er små skal overgive sig til at tjene ham. Afled deres opmærksomhed så godt I kan, så længe de er for små til at tale med; og lær dem ved forskrift og eksempel, når de bliver ældre, at I ikke kan opfylde deres urimelige ønsker.

Undervis dem tålmodigt. Somme tider er de nødt til at blive straffet, men gør det aldrig på en sådan måde, at de føler, at de er blevet straffet i vrede. Derved gør I bare ondt værre. Forældrene kan undgå mange uheldige mellemværender i familiekredsen, hvis de vil følge Herrens plan for opdragelsen af deres børn.³

[239] **Forældrene må være under Guds tugt.** — Mødre, uanset hvor provokerende jeres børn kan være i deres uvidenhed, så bliv ikke utålmodige. Oplær dem tålmodigt og kærligt. Vær bestemte over for dem. Lad ikke Satan herske over dem. Tugt dem kun, når I selv er under Guds tugt. Kristus vil blive sejrherren i jeres børns tilværelse, hvis I vil lære af ham, som er sagtmodig og ydmyg, ren og ubesmittet.⁴

Hen hvis I søger at herske uden at vise selvbeherskelse, uden plan, omtanke og bøn, vil I ganske givet komme til at høste de bitre følger.⁵

Irettesæt aldrig i vrede. — I bør irettesætte jeres børn i kærlighed. Lad dem ikke få lov til at gøre som de vil, indtil I bliver vrede og straffer dem. En sådan irettesættelse fremmer blot det onde i stedet for at afbøde det.⁶

At vise vrede mod et fejlende barn er at forøge det onde. Den vækker de værste lidenskaber i barnet og får det til at føle, at I ikke bryder jer om det. Det siger til sig selv, at I ikke ville behandle det sådan, hvis I brød jer om det.

Og tror I, at Gud er uvidende om den måde, disse børn bliver irettesat på? Han ved det, og han ved også, hvilke velsignede følger arbejdet med irettesættelserne ville få, hvis de blev givet på en vindende, fremfor en frastødende måde. . . .

Jeg trygler jer om ikke at irettesætte jeres børn i vrede. Det er på dette tidspunkt fremfor noget andet, at I bør handle i ydmyghed og tålmodighed og under bøn. Da er det tid at knæle ned sammen med børnene og bede Herren om tilgivelse. Søg at vinde dem for Kristus ved at vise venlighed og kærlighed, og I vil få at se, at en højere magt end den jordiske virker med i jeres bestræbelser.⁷

Brug ikke en skingrende stemme, når I er tvunget til at irettesætte et barn. . . . Tab ikke selvbeherskelsen. Den fader eller moder, som viser vrede under irettesættelsen af et barn, begår en større fejl end barnet.⁸

Skænd og gnaveri hjælper aldrig. — Hårde, vrede ord er ikke af himmelsk oprindelse. Skænd og gnaveri hjælper aldrig. Det vækker i stedet menneskehjertets værste følelser. Når jeres børn gør noget forkert og er oprørte, og I fristes til at tale og handle med hårdhed, så vent, før I sætter dem i rette. Giv dem en anledning til at tænke og giv jeres vrede lov til at kølnes.

Når I handler venligt og nænsomt med jeres børn, vil både I og de modtage Herrens velsignelse. Tror I, at nogen på dommens dag vil fortryde, at han har været tålmodig og venlig over for sine børn?⁹

Nervøsitet er ingen undskyldning for utålmodighed. — Forældre undskylder somme tider deres urigtige handlemåde med, at de ikke befinder sig vel. De er nervøse og mener, at de ikke kan være tålmodige og rolige og tale på en behagelig måde. Deri bedrager

de sig selv og behager den Onde, som fryder sig over, at de ikke anser Guds nåde for at være tilstrækkelig til at overvinde naturlige skrøbeligheder. De kan og bør til enhver tid beherske sig. Gud kræver det af dem.¹⁰

Somme tider når forældrene er trætte af at arbejde eller knuget af bekymring, bevarer de ikke roen, men viser en mangel på selvbeher-skelse, som mishager Gud og lægger en sky over familien. Forældre, når I føler jer irriterede, bør I ikke begå den store synd at forgifte hele familien med denne farlige irritabilitet. Hold dobbelt vagt over jer selv på et sådant tidspunkt og beslut, at der ikke skal slippe andet end venlige og opmuntrende ord over jeres læber. Ved således at øve selvkontrol vil I blive stærkere. Jeres nervesystem vil ikke være så ømfindtligt. . . . Jesus kender vore svagheder og har selv i alle ting fået del i vor erfaring, undtagen i synd; derfor har han banet en vej for os, der passer til vor styrke og evne.

[241] Somme tider synes alting at gå galt i familiekredsen. Alle er vrantne og ser triste og ulykkelige ud. Forældrene skyder skylden på deres stakkels børn og synes, de er meget u lydige og uregerlige, ja, de værste børn i verden, skønt de selv er årsag til forstyrrelsen. Gud forlanger, at de skal øve selvkontrol. De bør forstå, at når de giver efter for utålmodighed og irritabilitet, påfører de andre lidelse. Deres omgivelser bliver påvirket af den ånd, de lægger for dagen, og hvis disse igen viser det samme sind, bliver det hele værre.¹¹

Der er magt i tavshed somme tider. — De, som ønsker at få indflydelse på andre, må først og fremmest kunne beherske sig selv. . . . Hvis en fader eller moder eller en lærer bliver utålmodig, og der er fare for, at de skal tale uklogt, så bør de tie. Tavsheden har en forunderlig magt.¹²

Giv få befalinger og forlang derpå lydighed. — Mødre må passe på ikke at stille unødvendige krav for at vise andre deres myndighed. Giv kun få befalinger, men sørg for, at de bliver adlydt.¹³

I må ikke. . . i jeres opdragelse af børnene fritage dem for det, som I har påbudt dem at gøre. Lad ikke jeres sind blive så optaget med andre ting, at det får jer til at blive ligegyldige. Og bliv ikke trætte af at våge over børnene, fordi de er glemsomme og gør det, som I har forbudt dem at gøre.¹⁴

Hensigten med alle jeres befalinger bør være at sikre jeres børn de bedste goder, og sørg så for, at disse befalinger bliver adlydt.

Jeres handlekraft og beslutsomhed må være urokkelig, dog altid underkastet Kristi Ånd.¹⁵

Når barnet forsømmer noget. — Når du beder dit barn om at gøre en bestemt ting, og det siger: „Det skal jeg nok“, men lader være med at gøre det, så må du ikke lade sagen blive ved det. Du må kræve barnet til regnskab for denne forsømmelse. Hvis du ikke tager notits af det, opdrager du barnet til forsømmelighed og utroskab. Gud har givet hvert eneste barn en gerning at gøre. Børnene skal adlyde deres forældre. De skal hjælpe til med at bære hjemmets byrder og ansvar; og når de forsømmer at gøre det, de er sat til, skal de kræves til regnskab, og det må forlanges, at de udfører det.¹⁶

[242]

Følgerne af en ubetænsom, stødvis opdragelse. — Når børnene har gjort noget forkert, er de overbeviste om deres synd og føler sig ydmygede og ulykkelige. Skænder man på dem på grund af deres fejl, vil det ofte føre til, at de bliver stædige og indesluttede. Som uregerlige føl synes de besluttede på at lave kvaler, og skænd vil ikke hjælpe dem. Forældrene bør søge at lede deres tanker ind på andre baner.

Men vanskeligheden består i, at forældrene ikke er konsekvente i deres ledelse, men handler mere efter til-skyndelse end ud fra principper. De bliver oprørte og sætter ikke det eksempel for børnene, som kristne forældre burde. Den ene dag går de let hen over deres børns fejltrin, og den næste viser de utålmodighed og mangel på selvbeherskelse. De vogter ikke på Herrens vej ved at øve retfærdighed og ret. De er ofte mere skyldige end deres børn.

Nogle børn vil hurtigt glemme den uret, deres fader eller moder begår mod dem; men andre børn, som er anderledes indstillet, kan ikke glemme den strenge og urimelige straf, de ikke fortjente. Således bliver deres sind forvirret og deres sjæl tager skade. Moderen mister anledningerne til at indpode de rette principper i barnets sind, fordi hun ikke bevarede selvbeherskelsen og var afbalanceret i sin optræden og tale.¹⁷

Vær så rolig og så fri for vrede, at de vil blive overbevist om, at du elsker dem, selv når du straffer dem.¹⁸

Tilskyndelser er undertiden bedre end straf. — Jeg har haft så stor interesse for denne arbejdsgræn, at jeg har adopteret børn, for at de kunne blive opdraget efter rette principper. I stedet for at straffe dem, når de gjorde noget forkert, har jeg givet dem en tilskyndelse

[243] til at gøre det rette. En havde for vane at smide sig ned på gulvet, hvis hun ikke kunne få sin vilje. Jeg sagde til hende: „Hvis du ikke taber besindelsen en eneste gang i dag, vil onkel White og jeg tage dig med i vognen, og så skal vi have en dejlig dag ude på landet. Men hvis du smider dig ned på gulvet en eneste gang, vil du miste retten til denne fornøjelse.“ På denne måde arbejdede jeg med disse børn, og nu er jeg taknemmelig over, at jeg fik det privilegium at udføre dette hverv.¹⁹

**Fejl må behandles omgående, forstandigt og med bestemt-
hed.** — Ulydighed må straffes. Forseelser må iret-tesættes. Den ondskab, der findes i barnets hjerte, må forældre og lærere bekæmpe og overvinde. Fejl må be-handles omgående og forstandigt og med bestemt-
hed og beslutsomhed. Had til tugt, lyst til selvtilfredsstillelse og ligegyldighed over for det evige må tages op til grundig behandling. Hvis ikke det onde bliver udryddet, vil sjælen gå fortabt. Ja, mere end det: den, som overgiver sig til at følge Satans ledelse, søger til stadighed at forlede andre. Lige fra vore børn er ganske små bør vi søge at undertrykke verdens ånd i dem.²⁰

Riset er somme tider nødvendigt. — Moderen spørger måske: „Skal jeg aldrig straffe mit barn?“

Korporlig afstraffelse kan være nødvendig, når der ikke er anden udvej; dog bør hun ikke bruge riset, hvis det på nogen måde er muligt at undgå det. Men hvis mildere forholdsregler viser sig at være utilstrækkelige, bør hun i kærlighed straffe barnet, så det kommer til besindelse. I mange tilfælde behøver et barn kun én sådan afstraffelse i livet for at blive klar over, at det ikke er barnet, der holder tømmerne.

Og når dette skridt bliver nødvendigt, bør moderen alvorligt indprente barnet, at dette ikke bliver gjort for at tilfredsstille hende eller en egenrådig autoritet, men til barnets eget bedste. Det bør lære, at enhver fejl, som ikke bliver rettet, vil bringe ulykke over det og mishage Gud. Under en sådan opdragelse vil børnene finde [244] den største glæde i at underkaste deres vilje vor himmelske faders vilje.²¹

Som den sidste udvej. — Mange gange vil du opdage, at hvis du taler venligt med dem, vil du ikke have nødig at straffe dem. Og en sådan fremgangsmåde vil give dem tillid til dig. Du vil blive deres fortrolige. De vil komme og sige til dig: „Jeg gjorde noget forkert i dag ved den lejlighed, og jeg ønsker, at du skal tilgive mig

og bede Gud om at tilgive mig.“ Jeg har oplevet disse optrin, og derfor ved jeg det. . . . Jeg er taknemmelig over, at jeg, da de gjorde noget forkert, havde mod til at behandle dem med bestemthed, bede med dem og fremholde Guds ords krav for dem. Jeg er glad for, at jeg fremholdt løfterne til den, der sejrer, for dem og den belønning, der tilbydes dem, som er tro.²²

Slå aldrig i vrede. — Slå aldrig dit barn i vrede, hvis ikke du ønsker, det skal lære at slås og skændes. Som forældre står I i Guds sted over for jeres børn, og I må være på vagt.²³

Du kan blive nødt til at bruge riset; dette er somme tider absolut nødvendigt, men udsæt enhver afgørelse af spørgsmålet, indtil du har afgjort sagen med dig selv. Spørg dig selv: „Har jeg underordnet mig selv og min vilje under Gud? Har jeg stillet mig der, hvor Gud kan lede mig, og sådan, at jeg kan få visdom, tålmodighed, venlighed og kærlighed til at tage mig af de genstridige elementer i hjemmet?“²⁴

En advarsel til en fader med et iltert sind. — Broder L., har du overvejet, hvad et barn er, og hvor det er på vej hen? Dine børn er yngre medlemmer af Herrens familie — brødre og søstre, som din himmelske Fader har betroet i din varetægt, for at du skal oplære og opdrage dem for Himmelen. Når du behandler dem så hårdt, som du tit har gjort, tænker du så på, at Gud vil kræve dig til regnskab for dette? Du bør ikke køre dine børn så hårdt. Et barn er ikke en hest eller en hund, der skal kommanderes omkring efter som det passer din herske-syge vilje, eller som under alle omstændigheder skal tøjles med kæp eller pisk eller ved slag med hånden. Nogle børn har et så uregerligt temperament, at en smertefuld straf er nødvendig, men i overordentlig mange tilfælde gør denne form for disciplin det langt værre. . . .

[245]

Løft aldrig din hånd for at slå dem, medmindre du med ren samvittighed kan bøje dig for Gud og bede om hans velsignelse over den afstraffelse, du er ved at give. Væk kærlighed i dine børns hjerter. Giv dem ophøjede og rette motiver til selvbeherskelse. Giv dem ikke det indtryk, at de skal bøje sig for myndighed, fordi din vilje er enerådig, fordi de er svage og du er stærk, fordi du er faderen, de børnene. Hvis du ønsker at ødelægge dine børn, så fortsæt med at regere med brutalitet, og det vil helt sikkert lykkes for dig.²⁵

Ryst aldrig et barn, der har forset sig. — Forældre har ikke givet deres børn den rette opdragelse. Hyppigt lægger de de samme

ufuldkommenheder for dagen, som kan ses hos deres børn. De spiser forkert, og dette kalder deres nerveenergi til maven, så de ikke har livskraft til at udvikle sig i andre retninger. De kan ikke styre deres børn ordentligt på grund af deres egen utålmodighed; de kan heller ikke lære dem den rette vej. Måske griber de hårdhændet fat i dem og tildeler dem et slag i utålmodighed. Jeg har udtalt, at når man ryster et barn, ryster man to onde ånder ind for hver, der bliver rystet ud. Hvis et barn fejler, bliver det kun værre, hvis man ryster det. Det får ikke barnet til at bøje sig.²⁶

[246] **Tal og bed med dem først.** — Tal først med dine børn, udpeg tydeligt deres fejl og indprent dem, at de ikke blot har syndet mod dig, men også mod Gud. Bed med dem med hjertet fuldt af medlidenhed og med sorg over dine fejlende børn, før du sætter dem i rette. Da vil de kunne se, at du ikke straffer dem, fordi de har voldt dig besvær, eller fordi du ønsker at lade din utilfredshed gå ud over dem, men af pligtfølelse og til deres bedste; og de vil elske dig og respektere dig.²⁷

Denne bøn kan gøre et sådant indtryk på deres sind, at de vil kunne se, at I ikke er urimelige. Og når børnene indser, at I ikke er urimelige, har I vundet en stor sejr. Dette er, hvad der skal gøres i vore hjem her i de sidste dage.²⁸

Bønnens effektivitet under en disciplinær krise. — Lad være med at true med Guds vrede, hvis de gør noget forkert, men bring dem til Kristus i jeres bøn.²⁹

Før du forårsager dit barn fysisk smerte, vil du, hvis du er en kristen fader eller moder, åbenbare den kærlighed, du har til den fejlende. Når du sammen med dit barn bøjer dig for Gud, vil du for den medlidende frelser fremholde hans egne ord: „Lad de små børn komme til mig; dem må I ikke hindre; thi Guds rige hører sådanne til.“ Mark. 10, 14. Denne bøn vil føre englene til din side. Dit barn vil ikke glemme disse erfaringer, og Guds velsignelse vil hvile over en sådan undervisning og lede det til Kristus. Når børnene forstår, at deres forældre prøver på at hjælpe dem, vil de sætte deres kræfter ind på de rigtige steder.³⁰

Personlige erfaringer i opdragelsen. — Jeg gav aldrig mine børn anledning til at tro, at de kunne plage mig i deres barndom. I min familie opdrog jeg også børn fra andre familier, men jeg gav aldrig disse børn anledning til at tro, at de kunne plage deres moder.

Heller ikke til-lod jeg mig at tale hårdt eller blive utålmodig og irriteret over børnene. De fik aldrig nogen sinde bugt med mig — fik ikke en eneste gang fremkaldt vrede. Når jeg blev oprørt, eller når jeg følte det, som om jeg blev provokeret, sagde jeg gerne: „Børn, vi må lade dette hvile nu; vi vil ikke tale mere om det nu. Vi vil snakke om det, før vi går til ro.“ Med al den tid til at tænke over det var de [247] kølet af til om aftenen, og jeg kunne klare denne sag meget let. . . .

Der er en rigtig fremgangsmåde og en forkert. Jeg har aldrig løftet min hånd mod børnene, før jeg havde talt med dem; og hvis de brød sammen, og hvis de indså deres fejltagelse (og det gjorde de altid, når jeg fremlagde det for dem og bad med dem), og hvis de var bøjet (og det var de altid, når jeg gjorde dette), så havde jeg dem under kontrol. Jeg fandt dem aldrig anderledes. Når jeg bad med dem, brød de helt sammen, slog armene om min hals og græd. . . .

Når jeg irettesatte mine børn, tillod jeg end ikke min stemme at blive forandret. Når jeg så noget forkert, ventede jeg, indtil „heden“ var ovre, og så tog jeg dem til side, efter at de havde haft anledning til at overveje det og skammede sig. De ville skamme sig, hvis jeg gav dem en time eller to til at tænke over tingene. Jeg gik altid et andet sted hen og bad. Jeg sagde ikke noget til dem på det tidspunkt.

Efter at de havde været overladt til sig selv et stykke tid, ville de komme til mig med det. „Godt,“ sagde jeg, „vi vil vente til i aften.“ På det tidspunkt havde vi så en bedestund, og der fortalte jeg dem, at de havde såret deres egen sjæl og bedrøvet Guds Ånd ved deres forkerte handlemåde.³¹

Tag tid til at bede. — Når jeg har følt mig ærgerlig og blev fristet til at sige noget, som jeg ville skamme mig over, forholdt jeg mig tavs og forlod straks værelset for at bede Gud give mig tålmodighed til at undervise disse børn. Derefter kunne jeg gå tilbage og tale med dem og sige, at de ikke måtte gøre denne fejl igen. Vi kan indtage en sådan stilling i denne sag, at vi ikke vækker vrede hos børnene. Vi bør tale venligt og roligt, idet vi hele tiden husker, hvor ofte vi selv er faret vild, og hvorledes vi ønsker at blive behandlet af vor himmelske Fader.

Dette er de lektier, forældre må lære, og når I har lært dem, vil I [248] være de bedste elever i Kristi skole, og jeres børn vil være de bedste børn. På denne måde kan I lære dem at respektere Gud og holde hans lov, fordi I vil have et godt tag på dem, og ved at gøre dette fører I

børn ind i samfundet, som vil være en velsignelse for alle omkring dem. Derved gør I dem egnede til at blive Guds medarbejdere.³²

Smertefuld disciplin kan have glæde til følge. — Den rette handlemåde over for prøvelser er ikke at søge at undgå dem, men at forvandle dem. Dette henvender sig til al opdragelse, den første såvel som den senere. For-sømmelse af barnets første opdragelse og den derfra stammende styrkelse af forkerte tilbøjeligheder gør den senere opdragelse vanskeligere og forårsager, at opdragelsen alt for ofte bliver til en pinlig oplevelse. Den er nødt til at blive pinlig for den lavere natur, fordi den krydser de naturlige begæringer og tilbøjeligheder; men smerten kan forglemmes gennem den højere form for glæde.

Lad barnet og den unge lære, at enhver fejltagelse, enhver fejl og enhver vanskelighed, der overvindes, bliver et trappetrin opad mod noget bedre og højere. Det er gennem den slags erfaringer, at alle, der nogen sinde har gjort livet værd at leve, er nået til et lykkeligt resultat.³³

Følg den guddommelige vejledning. — Forældre, som vil opdrage deres børn rigtigt, behøver visdom fra Himmelen for at kunne handle klogt i alt vedrørende hjemmets disciplin.³⁴

[249] Bibelen giver anvisning på, hvorledes børn skal behandles. Her kan forældrene, hvis de ønsker det, finde retningslinier for oplæringen og opdragelsen af deres børn, så de ikke behøver at komme galt af sted. . . . Når Bibelens vejledning bliver fulgt, vil forældrene hyppigere bruge tugtens ris i stedet for at være grænseløst overbærende med deres børn. I stedet for at være blinde for deres fejl og trodsige natur og kun have sans for deres gode sider vil de have en klar dømmekraft og betragte disse ting i Bibelens lys. De vil være klar over, at de skal styre deres børn på den rette måde.³⁵

Gud kan ikke lukke oprørere ind i sit rige; derfor stiller han et særligt krav om lydighed mod sine bud. Forældre bør omhyggeligt lære deres børn, hvad Herren siger. Da vil Gud vise både engle og mennesker, at han vil rejse et værn omkring sit folk.³⁶

Jeres del og Guds del. — Forældre, når I så langt jeres evner rækker trofast har gjort jeres pligt, kan I bede Herren i tro om at gøre det for jeres børn, som I ikke kan.³⁷

Efter at I trofast har gjort jeres pligt over for jeres børn, bring dem da til Gud og bed ham om at hjælpe jer. Fortæl ham, at I har

udført jeres del, og bed derpå i tro Gud om at gøre sin del, det som I ikke kan gøre. Bed ham om at dæmpe deres tilbøjeligheder og gøre dem milde og venlige ved sin Helligånd. Han vil høre jeres bøn. Han vil hellere end gerne besvare jeres bønner. Gennem sit ord har han pålagt jer at irettesætte jeres børn „uden at skåne dem på grund af deres gråd“ (Ordsp. 19, 18 efter engelsk oversættelse), og vi må give agt på hans ord om disse ting.³⁸

---

¹Manuskript 21, 1909.

²Manuskript 27, 1911.

³Manuskript 93, 1909.

⁴Brev 272, 1903.

⁵Signs of the Times, 9. feb. 1882.

⁶Review and Herald, 19. sept. 1854.

⁷Manuskript 53, 1912.

⁸Signs of the Times, 17. feb. 1904.

⁹Manuskript 114, 1903.

¹⁰Vejledning for menigheden I, s. 115.

¹¹Signs of the Times, 17. feb. 1904.

¹²Uddannelse, s. 292.

¹³Signs of the Times, 9. feb. 1882.

¹⁴Manuskript 32, 1899.

¹⁵Signs of the Times, 13. sept. 1910.

¹⁶Manuskript 127, 1899.

¹⁷Manuskript 38, 1895.

¹⁸Manuskript 2, 1903.

¹⁹Manuskript 95, 1909.

²⁰Brev 166, 1901.

²¹Counsels to Parents, Teachers, and Students, s. 116. 117.

²²Manuskript 27, 1911.

²³Manuskript 32, 1899.

²⁴Manuskript 79, 1901.

²⁵Testimonies for the Church II, s. 259. 260.

²⁶Samme, s. 365.

²⁷Signs of the Times, 10. april 1884.

²⁸Manuskript 73, 1909.

²⁹Manuskript 27, 1893.

³⁰Counsels to Parents, Teachers, and Students, s. 117. 118.

³¹Manuskript 82, 1901.

³²Manuskript 19, 1887.

³³Uddannelse, s. 295. 296.

³⁴Pacific Health Journal, jan. 1882.

³⁵Manuskript 57, 1897.

³⁶Manuskript 64, 1899.

³⁷Signs of the Times, 9. feb. 1882.

³⁸Review and Herald, 19. sept. 1854.

Kapitel 45—MED KÆRLIGHED OG BESTEMTHED

[250]

[251]

To fremgangsmåder og deres slutresultat. — Man kan behandle børn på to måder, hvis principper og resultater er vidt forskellige. Trofasthed og kærlighed forenet med visdom og bestemthed i overensstemmelse med Guds ords lære vil bringe lykke i dette og det kommende liv. Pligtforsømmelse, uforsvarlig eftergivenhed og undladelse af at tugte og irettesætte de unge for deres dårskaber vil resultere i ulykke og endelig ruin for børnene og i skuffelse og kval for forældrene.¹

Kærligheden har en tvillingesøster, nemlig pligten. Kærlighed og pligt står side om side. Hvis kærlighed øves, medens pligten forsømmes, vil det gøre børnene genstridige, egensindige, fordærvede, egoistiske og ulydige. Dersom streng pligt bliver stående alene uden kærlighed til at mildne og vinde, vil det få lignende følger. Pligt og kærlighed må arbejde sammen, for at børnene kan få den rette disciplin.²

Fejl, som ikke bliver rettet, gør børnene ulykkelige. — I tilfælde, hvor det synes nødvendigt at sige nej til et barns ønsker eller modsætte sig dets vilje, bør det alvorligt indprentes den tanke, at dette ikke sker for at stille forældrene tilfreds eller for at vise deres enevældige autoritet, men til dets eget bedste. Det bør belæres om, at enhver fejl, som ikke bliver rettet, vil gøre det ulykkeligt og mishage Gud. Under en sådan disciplinering vil børnene finde den største glæde ved at give deres vilje ind under deres himmelske Faders vilje.³

Unge, som følger deres egne indskydelser og tilbøjeligheder, kan ikke blive virkelig lykkelige i dette liv, og til sidst vil de gå glip af det evige liv.⁴

Venlighed skal være hjemmets lov. — Guds styreform er et eksempel på, hvordan børn skal opdrages. Der er ingen undertrykkelse i Herrens tjeneste, og der skal ikke være nogen undertrykkelse i hjemmet eller i skolen. Alligevel bør hverken forældre eller lærere

[252]

tillade, at ringeagt for deres ord går upåagtet hen. Forsømmer de at irettesætte deres børn, når disse gør noget forkert, vil Gud kræve dem til regnskab for deres forsømmelse. Men de bør være sparsomme med kritik. Venlighed bør være hjemmets og skolens lov. Børnene skal lære at holde Herrens lov, og en bestemt, men kærlig indflydelse skal holde dem tilbage fra det onde.⁵

Tag hensyn til den barnlige uvidenhed. — Fædre og mødre, i hjemmet skal I vise Guds sindelag. I skal kræve lydighed, ikke med en flom af ord, men på en venlig, kærlig måde. I skal være så medfølelse, at jeres børn vil blive draget til jer.⁶

Vær venlige derhjemme. Hold igen på ethvert ord, som vil vække det sind, der ikke er helliget. „Fædre! I må ikke opirre jeres børn,“ siger et guddommeligt påbud. Husk, at jeres børn er unge af år og erfaring. Vær bestemte, men venlige, når I opdrager og styrer dem.⁷

Børn kan ikke altid skelne mellem ret og uret, og når de gør noget forkert, bliver de ofte behandlet hårdt i stedet for at blive venligt undervist.⁸

Guds ord tillader ikke hårdhed eller undertrykkelse fra forældrenes side eller ulydighed fra børnenes side. Guds lov i hjemmet og i nationernes regeringer hidrører fra et uendelig kærligt hjerte.⁹

Sympati for det lidet lovende barn. — Jeg ser nødvendigheden af, at forældre tager sig af deres fejlende børn med Kristi visdom. . . . Det er de lidet lovende, som trænger til den største tålmodighed og venlighed og den ømmeste sympati. Men mange forældre lægger en kold og ubarmhjertig ånd for dagen, hvilket aldrig vil lede de fejlende til omvendelse. Måtte forældrenes hjerter blive mildnet ved Kristi nåde, så vil hans kærlighed finde vej til hjertet.¹⁰

Frelserens regel — „Gør mod andre mennesker sådan, som I vil, at de skal gøre mod jer!“ (Luk. 6, 31) — bør være regelen for alle, som påtager sig oplæringen af børn og unge. De er yngre medlemmer af Herrens familie, arvinger sammen med os til livets nådegave. Kristi regel bør ukrænkeligt overholdes over for den enfoldigste, den yngste og den, som har begået den største bommert, ja selv over for den fejlende og oprørske.¹¹

Hjælp børnene at vinde sejr. — Gud ser med ømhed på børnene. Han ønsker, at de skal vinde sejre hver dag. Lad os alle bestræbe os på at hjælpe børnene til at blive sejrvindere. Lad ikke deres egne familiemedlemmer forarge dem. Tillad ikke ord og handlinger at

være af en sådan karakter, at de vækker vrede hos børn. Alligevel må de trofast tugtes og irettesættes, når de gør noget forkert.¹²

Giv ros, hver gang det er muligt. — Ros børnene, når de klarer det godt, for en vel betænkt påskønnelse er en lige så stor hjælp for børnene som for dem, der er ældre af år og forståelse. Vær aldrig umedgørlige i hjemmets helligdom. Vær venlige og kærlige, idet I viser kristen høflighed og takker og roser jeres børn for den hjælp, de giver jer.¹³

Vær elskværdige. Tal aldrig højrøstet eller hidsigt. Vær bestemte, men venlige, når I tugter og aver jeres børn. Giv dem opmuntring til at gøre deres pligt som medlemmer af familieforetagendet. Udtryk jeres på-skønnelse af de forsøg, de gør, på at holde igen på deres tilbøjelighed til at gøre det forkerte.¹⁴

Vær nøjagtig som I ønsker, at jeres børn skal være, når de skal have ansvaret for deres egne familier. Tal således som I ønsker, at de skal tale.¹⁵

Våg over stemmens tonefald. — Tal altid i en rolig og hjertelig tone, hvor der ikke kommer det mindste spor af heftighed til udtryk. Vrede er ikke nødvendig for at sikre sig omgående lydighed.¹⁶ [254]

Fædre og mødre, I er ansvarlige for jeres børn. Pas på, hvilken indflydelse I stiller dem under. Forspild ikke jeres egen indflydelse over dem til det gode ved at skænde og irritere dem. I skal vejlede dem og ikke vække lidenskaberne i deres sind. Forvis jer om, at jeres stemmes tonefald ikke røber nogen irritation, hvad I så end bliver udsat for. Lad dem ikke se Satans ånd komme til udtryk i jer. Det vil ikke hjælpe jer med at opdrage og berede jeres børn for det evige liv.¹⁷

Retfærdighed skal forenes med barmhjertighed. — Gud er vor lovgiver og konge, og forældrene skal stille sig under hans herredømme. Dette forbyder al undertrykkelse fra forældrenes side og al ulydighed hos børnene. Herren er fuld af miskundhed, nåde og sandhed. Hans lov er hellig, retfærdig og god og skal adlydes af forældre og børn. De regler, som bør styre forældres og børns tilværelse, hidrører fra et uendeligt kærligt hjerte, og Guds rige velsignelser vil hvile over de forældre, som administrerer hans lov i deres hjem, og over de børn, som adlyder denne lov. Barmhjertighedens og retfærdighedens forenede indflydelse skal kunne mærkes. „Miskundhed og sandhed mødes, retfærd og fred skal kysse hinanden.“ De familier,

i hvilke denne disciplin råder, vil vogte på Herrens vej ved at øve retfærdighed og ret.¹⁸

Den fader eller moder, som tillader sit styre at blive et volds-herredømme, begår en frygtelig fejltagelse. De foruretter ikke blot deres børn, men også sig selv, idet den kærlighed, som ville strømme ud fra deres unge hjerter i venlige ord og gerninger, bliver kvalt. Den venlighed, mildhed og kærlighed, som vises børnene, vil vende tilbage til forældrene. Hvad de sår, vil de også høste. . . .

[255] Når I søger at håndhæve retfærdigheden, husk da, at den har en tvillingsøster, som hedder barmhjertighed. De to står hinanden nær og bør ikke adskilles.¹⁹

Hårdhed fremkalder et stridbart sind. Råd til strenge forældre. — Hårdhed og retfærdighed uden iblanding af kærlighed vil ikke lede jeres børn til at gøre det rette. Læg mærke til, hvor hurtigt stridslysten vækkes i dem. Men der er en bedre måde at styre dem på end ved simpel tvang. Retfærdigheden har en tvillingsøster, som hedder kærlighed. Lad kærlighed og retfærdighed gå hånd i hånd i jeres opdragelse af børnene, og Gud vil helt sikkert arbejde med i jeres bestræbelser. Herren, vor nådige genløser, ønsker at velsigne jer og give jer sit sindelag, sin nåde og sin frelse, for at I kan få en karakter, som Gud kan anerkende.²⁰

Forældrenes autoritet bør være ubetinget, dog må denne magt ikke misbruges. Under opdragelsen af sine børn må faderen ikke lade sig lede af indfald, men af Bibelens normer. Når han tillader de hårde træk i sin karakter at få magten, bliver han en despot.²¹

Tilrettevis, men gør det med kærlighed. — I vil uden tvivl kunne se fejl og egensindighed hos jeres børn. Nogle forældre vil fortælle jer, at de taler med deres børn og straffer dem uden at kunne se, at de har nogen rigtig gavn af det. Sådanne forældre bør prøve nye metoder. De bør blande venlighed, hengivenhed og kærlighed ind i ledelsen af deres familie og dog stå fast som en klippe på de rette principper.²²

Ingen, som har med børn at gøre, bør være hårdhjertet, men derimod kærlig, nænsom, medlidende, høflig, vindende og let at omgås; alligevel må de være klar over, at det kan være nødvendigt at vise til rette, og at de endda kan blive nødt til at revse for at standse det onde.²³

Det er blevet mig pålagt at sige til jer forældre, at I skal hæve standarden i jeres hjem. Lær jeres børn at ad-lyde. Led dem ved den forenede indflydelse af kærlig- hed og kristelig myndighed. Lev således, at I kan få den samme anbefaling som Kornelius, om hvem det blev sagt, at han „frygtede Gud tillige med hele sit hus“.²⁴

[256]

Udvis hverken hårdhed eller en for vidtgående eftergivenhed. — Vi nærer ingen sympati for den disciplin, som gør børnene modløse ved hård kritik eller irriterer dem ved vredladen irettesættelse for derpå efter en ændring i indskydelserne at overvælde dem med kys eller ødelægge dem med skadelige fornøjelser. Både unødvendig hårdhed og en for vidtgående eftergivenhed må undgås. Så længe som årvågenhed og fasthed er påkrævet, er sympati og nænsomhed det også. Forældre, glem ikke, at I har med børn at gøre, som kæmper med fristelser, og at disse onde tilskyndelser er lige så svære at modstå for dem som de, der angriber mennesker i den modne alder. Børn, som virkelig ønsker at gøre det rette, kan falde igen og igen og trænger lige så ofte til at blive opmuntret til at være stærke og holde ud. Iagttag under kærlig forbøn disse unge sinds aktivitet. Styrk enhver god tilskyndelse; opmuntre til enhver ædel handling.²⁵

Oprethold en konsekvent fasthed og en ulidenskabelig myndighed. — Børn har en følsom og kærlig natur. Det er let at gøre dem glade og let at gøre dem ulykkelige. Ved en nænsom disciplin med kærlige ord og handlinger kan mødre knytte børnene til deres hjerte. En konsekvent fasthed og en ulidenskabelig myndighed er nødvendig for disciplinen i enhver familie. Sig det, I mener, på en rolig måde, gå frem med omtanke, og gør som I siger uden afvigelse.

Det kan betale sig at vise kærlighed i jeres omgang med børnene. Afvis dem ikke ved mangel på sympati med deres barnlige fornøjelser, glæder og sorger. Lad aldrig en vred mine ses på jeres pande eller et hårdt ord undslippe jeres læber.²⁶

Selv venlighed må have sine begrænsninger. Myndig- hed må håndhæves med bestemthed, ellers vil den blive mødt med hån og foragt. Den såkaldte omsorgsfuldhed, smiger og eftergivenhed, som forældre og værger bruger over for de unge, er det største onde, der kan ramme dem. Fasthed, bestemthed og udtrykkelige krav er nødvendige i enhver familie.²⁷

[257]

Glem ikke jeres egne fejltagelser. — Far og mor må tænke på, at de selv kun er voksne børn. Skønt et stort lys har skinnet på deres

sti og de har haft lang erfaring, bliver deres misundelse, skinsyge og onde mistanke alli-gevel let vakt. På grund af deres egne fejltagelser og forkerte handlinger burde de lære at handle nænsomt med deres fejlende børn.²⁸

I kan somme tider blive ærgerlige over, at jeres børn gør det modsatte af, hvad I har sagt. Men har I nogen sinde tænkt på, at I mange gange selv gør det modsatte af, hvad Herren har befalet jer at gøre?²⁹

Hvordan kærlighed og tillid vindes. — Der er fare for, at både forældre og lærere vil kommandere og diktere for meget, medens de forsømmer at holde tilstrækkelig selskabelig forbindelse med deres børn og elever. De er ofte for reserverede og udøver deres autoritet på en kold og usympatisk måde, som ikke kan vinde deres børns og elevers hjerter. Hvis de ville samle disse børn tæt om sig og vise dem, at de elsker dem, og interessere sig for alt, hvad de tager sig for, ja, også for deres fornøjelser, og somme tider endda være barn med dem, så ville de gøre børnene meget lykkelige og vinde deres kærlighed og tillid. Og børnene ville hurtigere lære at sætte pris på og respektere deres forældres og læreres autoritet.³⁰

[258] **Søg at efterligne Kristus.** — Han [Kristus] gjorde sig til ét med de ringe, de trængende og de hårdt ramte. Han tog små børn på sine arme og steg ned på børnenes niveau. Hans store kærlige hjerte kunne forstå deres prøvelser og behov og kunne tage del i deres glæder. Når han var træt i sin ånd af uroen og røret i den overbefolkede by og forbindelsen med rænkefulde og skinhellige mænd, fandt han hvile og fred i de uskyldige børns selskab. Hans tilstedeværelse virkede aldrig fra-stødende på dem. Himmelens majestæt nedlod sig til at besvare deres spørgsmål og forenkede sin betydningsfulde undervisning for at imødekomme deres barnlige forståelse. I deres unge modtagelige sind såede han sandhedens sæd, som ville spire og give en rig høst i deres modne alder.³¹

En fejlende ung mand, som behøvede sympati. — Jeres breve har jeg læst med interesse og sympati. Jeg vil sige, at jeres søn nu trænger til en fader som aldrig før. Han har fejlet; I ved det, og han er klar over, at I ved det; og det, I uden videre kunne have sagt til ham, da han var uskyldig, uden at det havde fået uheldige følger, vil nu virke uvenligt og skarpt. . . . Jeg ved, at forældre føler dyb skam, når deres barn vanærer dem ved at gøre noget forkert; men sårer og

støder den fejlende sine jordiske forældre mere, end vi som Guds børn støder vor himmelske Fader, som har vist os og stadig viser os sin kærlighed, idet han indbyder os til at vende om og angre vor synd og uretfærdighed, og som vil tilgive os vore overtrædelser?

Unddrag ham ikke jeres kærlighed nu. Denne kærlighed og sympati er mere nødvendig nu end nogen sinde før. Når andre ser med kulde på jeres drengs ugerninger og optager dem i den værste mening, bør faderen og moderen da ikke i medlidende kærlighed søge at lede hans skridt ind på trygge stier? Jeg kender ikke karakteren af jeres søns synder, men jeg kan roligt sige, at uanset hvad det er, så lad ingen kritik fra menneskelæber, intet pres fra menneskelig indflydelse, fra dem som tror, at de øver retfærdighed, få jer til at gøre noget, som jeres søn kan tolke sådan, at I føler jer alt for krænkede og vanærede til nogen sinde igen at vise ham tillid og glemme hans overtrædelser. Lad intet få jer til at miste håbet eller udelukke den fejlende fra jeres kærlighed og omsorg. Netop fordi han er fejlende, trænger han til jer, og han savner en fader og en moder til at hjælpe sig med at komme fri af Satans snare. Fasthold ham med tro og kærlighed og klyng jer til den medynksfulde frelser, og husk, at der er en, som nærer en interesse for ham, der endda overgår jeres egen.

[259]

...

Tal ikke modløshed og håbløshed. Tal mod. Fortæl ham, at han kan udfri sig selv, og at I, hans fader og moder, vil hjælpe ham til at tage fat ovenfra og sætte sine fødder på den faste klippe, Jesus Kristus, og finde sikker støtte og urokkelig styrke i Jesus. Hvor alvorlig hans fejl end er, vil det ikke helbrede jeres søn, hvis I til stadighed bebrejder ham den. Det er nødvendigt at handle rigtigt for at frelse en sjæl fra døden og bevare den fra at begå en mangfoldighed af synder.³²

Søg guddommelig hjælp til at overvinde et heftigt temperament. — Jeg vil gerne sige til hver eneste fader og moder, at hvis I har et heftigt temperament, så søg Gud om hjælp til at overvinde det. Når jeres utålmodighed bliver vakt, gå da til jeres værelse og knæl ned og bed Gud om at hjælpe jer med at få den rette indflydelse over jeres børn.³³

Mødre, når I giver efter for jeres utålmodighed og behandler jeres børn hårdt, lærer I ikke af Kristus, men af en anden herre. Jesus siger: „Tag mit åg på jer og lær af mig, thi jeg er sagtnodig og ydmyg af

hjertet; så skal I finde hvile for jeres sjæle. Thi mit åg er gavnligt, og min byrde er let.“ Når I finder arbejdet hårdt, når I beklager jer over vanskeligheder og prøvelser, når I siger, at I ikke har kraft til at modstå fristelsen, at I ikke kan overvinde utålmodigheden, og at det kristne liv er et tungt arbejde, kan I være sikre på, at I ikke bærer Kristi åg; I bærer en anden herres åg.³⁴

[260]

En afspejling af det guddommelige billede. — Menig-heden behøver mænd med en ydmyg og stille ånd og som er langmodige og tålmodige. Disse egenskaber bør de tilegne sig i omgangen med deres familie. Forældrene bør tænke meget mere på børnenes evige interesser, end de gør på deres nuværende komfort. De bør betragte deres børn som yngre medlemmer af Herrens familie og oplære og opdrage dem sådan, at de kommer til at genspejle det guddommelige billede.³⁵

¹Review and Herald, 30. aug. 1881.

²Vejledning for menigheden I, s. 270.

³Fundamentals of Christian Education, s. 68.

⁴Review and Herald, 27. juni 1899.

⁵Counsels to Parents, Teachers, and Students, s. 155.

⁶Manuskript 79, 1901.

⁷Review and Herald, 21. april 1904.

⁸

⁹Brev 8a, 1896.

¹⁰Manuskript 22, 1890.

¹¹Uddannelse, s. 292. 293.

¹²Manuskript 47, 1908.

¹³Manuskript 14, 1905.

¹⁴Manuskript 22, 1904.

¹⁵Manuskript 42, 1903.

¹⁶Brev 69, 1896.

¹⁷Manuskript 47, 1908.

¹⁸Signs of the Times, 23. aug. 1899.

¹⁹Review and Herald, 30. aug. 1881.

²⁰Brev 19a, 1891.

²¹Review and Herald, 30. aug. 1881.

²²Manuskript 38, 1895.

²³Manuskript 68, 1897.

²⁴Review and Herald, 21. april 1904.

²⁵Signs of the Times, 24. nov. 1881.

²⁶Testimonies for the Church III, s. 532.

²⁷Samme V, s. 45.

²⁸Manuskript 53, udateret.

²⁹Manuskript 45, 1911.

³⁰Counsels to Parents, Teachers, and Students, s. 76. 77.

³¹Testimonies for the Church IV, s. 141.

³²Brev 18, 1890.

³³Manuskript 33, 1909.

³⁴Signs of the Times, 22. juli 1889.

³⁵Review and Herald, 16. juli 1895.

**AFSNIT 11—MANGELFULD
OPDRAGELSE**

[261]

[262]

Kapitel 46—EFTERGIVENHEDENS ONDER

[263]

Sand kærlighed er ikke eftergivende. — Kærlighed er nøglen til et barns hjerte, men den kærlighed, som får forældre til at give efter for deres børns ulovlige ønsker, er ikke en kærlighed, som virker til deres bedste. Den inderlige hengivenhed, der udspringer af kærlighed til Jesus, vil sætte forældrene i stand til velovervejet at udøve deres autoritet og kræve omgående lydighed. Forældrenes og børnenes hjerter behøver at blive svejset sammen, så de som en familie kan blive den forbindelse, gennem hvilken visdom, kraft, mildhed, venlighed og kærlighed kan flyde.¹

For megen frihed skaber fortabte sønner. — Grunden til, at børn ikke bliver gudfrygtige, er, at de får lov til at have for megen frihed. Deres vilje og tilbøjelighed bliver føjet. . . . Mange bliver fortabte sønner som følge af eftergivenhed i hjemmet, og fordi deres forældre ikke har været ordets gørere. Indstillingen og målsætningen må støttes af faste, ufravigelige, hellige principper. Bestemtheden og kærligheden må underbygges med et smukt og retlinet eksempel.²

[264]

Jo mere der gives efter, des sværere at styre. — Forældre, skab et lykkeligt hjem for jeres børn. Med dette mener jeg ikke, at I skal give efter for dem. Jo mere der gives efter, des sværere vil de blive at styre, og des van-skeligere vil det blive for dem at leve et sandt og ædelt liv, når de går ud i verden. Hvis I giver dem lov til at gøre, hvad de har lyst til, vil deres karakters renhed og ynde hurtigt svinde. Lær dem at adlyde. Lad dem forstå, at jeres myndighed skal respekteres. Det gør dem måske en smule ulykkelige nu, men det vil spare dem for megen ulykke i fremtiden.³

At give efter for et barn, mens det er lille og fejlende, er en synd. Et barn bør holdes i ave.⁴

Hvis børn får lov til at få deres vilje, får de den idé, at de skal opvartes, passes, tilfredsstilles og underholdes. De tror, af deres ønsker og vilje nødvendigvis må tilfredsstilles.⁵

Bør hun [moderen] ikke lade sit barn få sin vilje nu og da, lade det gøre, som det har lyst, og give det lov til at være ulydigt? Bestemt

ikke, for lige så sikkert, som hun gør dette, lader hun Satan plante sit sorte banner i sit hus. Hun må udkæmpe slaget for barnet, som ikke kan kæmpe selv. Hun må gendrive Djævelen, søge Gud inderligt og aldrig lade Satan tage barnet ud af hendes arme og lægge det i sine.⁶

Eftergiveness forårsager rastløshed og utilfredshed. — I nogle familier er barnets ønsker lov. Det får alt, hvad det ønsker. Alt, hvad det ikke kan lide, bliver det opmuntret til ikke at kunne lide. Denne eftergiveness antages at kunne gøre barnet lykkeligt, men det er netop den, som gør det rastløst, misfornøjet og utilfreds med alt. Eftergiveness har ødelagt dets lyst til enkel og sund føde og til en enkel og sund brug af tiden; tilfreds—stillelse har bragt denne karakter ud af ligevægt for tid og evighed.⁷

Elisas virkningsfulde irettesættelse af respektløshed. — Den tanke, at vi må bøje os for et egensindigt barns vilje, er en fejltagelse. Elisa blev lige ved begyndelsen af sin gerning hånet og spottet af Betels ungdom. Han var en meget mild mand, men Guds Ånd drev ham til at udtale en forbandelse over disse spottere. De havde hørt om Elias' himmelfart, og deres hånlige tilråb drejede sig om denne højtidelige begivenhed. Elisa viste, at hverken unge eller gamle skulle spøge med hans hellige kald. Da de sagde, at han hellere skulle stige op ligesom Elias, forbandede han dem i Herrens navn. Den frygtelige dom, der blev afsagt over dem, var fra Gud.

[265]

Efter dette havde Elisa ikke flere vanskeligheder i sin gerning. I halvtreds år gik han ind og ud af Betels port, rejste fra by til by og passerede gennem sværme af uvirksomme, tøjlesløse unge af den værste og mest uforskammede slags; men ingen gjorde nogen sinde nar af ham eller bagatelliserede hans kvalifikationer som den Allerhøjstes profet.⁸

Lad jer ikke overtale. — Forældre vil få meget at stå til regnskab for på opgørelsens dag på grund af deres syndige eftergiveness over for deres børn. Mange til-fredsstillere ethvert urimeligt ønske, fordi det er lettere at blive af med deres plageri på den måde end på nogen anden. Et barn bør opdrages sådan, at et afslag vil blive modtaget i den rette ånd og accepteret som endeligt.⁹

Tro ikke et barns udtalelser fremfor andres. — Forældre bør ikke gå let hen over deres børns synder. Når en trofast ven påpeger disse synder, bør forældrene ikke føle sig gået for nær og optage det som en personlig fornærmelse. Ethvert barns og enhver ungs vaner

påvirker samfundets velfærd. En ungs dårlige livsførelse kan lede mange andre ind på en dårlig vej.¹⁰

Giv ikke jeres børn den opfattelse, at I tror deres udtalelser fremfor ældre kristnes. Det er det værste, I kan gøre dem. Når I siger: „Jeg tror mere på mine børn, end jeg tror på dem, som jeg har vidnesbyrd om er Guds børn,“ opmuntrer I dem til falskhed.¹¹

[266] **Et ødelagt barns arv.** — Det er umuligt at beskrive de onde følger af at overlade et barn til at gøre, som det vil. Nogle af dem, der kommer på afveje på grund af vanrøgt i barndommen, vil senere komme til sig selv ved at få indprentet en praktisk undervisning; men mange går tabt for evigt, på grund af at de i barndommen og ungdommen kun fik en delvis og ensidig opdragelse. Det ødelagte barn har en tung byrde at bære livet igennem. Under prøvelser, fristelser og skuffelser vil det følge sin udisciplinerede, vildledte vilje. Børn, der aldrig har lært at adlyde, vil have en svag, letbevægelig karakter. De søger at herske, men har ikke lært at bøje sig. De har ikke moralsk styrke til at beherske deres egensindige natur, rette deres dårlige vaner eller betvinge deres uregerlige vilje. Den uskoledede og udisciplinerede barndoms fejltrin bliver den voksnes arv. Den fordærvede forstand kan næppe skelne mellem rigtigt og forkert.¹²

¹Review and Herald, 24. juni 1890.

²Brev 117, 1898.

³Manuskript 2, 1903.

⁴Brev 144, 1906.

⁵Manuskript 27, 1896.

⁶Manuskript 70, udateret.

⁷Manuskript 126, 1897.

⁸Testimonies for the Church V, s. 44. 45.

⁹Pacific Health Journal, maj 1890.

¹⁰Review and Herald, 13. juni 1882.

¹¹Review and Herald, 13. april 1897.

¹²Counsels to Parents, Teachers, and Students, s. 112. 113.

Kapitel 47—EN SLAP DISCIPLIN OG DENS FØLGER

[267]

En mangelfuld opdragelse påvirker hele det religiøse liv. — Der hviler et ve over de forældre, som ikke har lært deres børn at frygte Gud, men som har tilladt, at de voksede op uden disciplin og kontrol. I deres barndom fik de lov til at give udtryk for voldsom sindsbevægelse og egenrådighed og til at handle efter indskydelse, og den samme ånd bringer de ind i deres egne hjem. Deres karakter er behæftet med fejl og lidenskabelighed. Selv om de har antaget Kristus, har de ikke overvundet de lidenskaber, som fik lov til at herske i deres hjerter som børn. De tager følgerne af deres børneopdragelse med sig gennem hele deres religiøse liv. Det er overordentlig vanskeligt at fjerne det præg, Herrens plante således har fået; for som kvisten bøjes, formes træet. Hvis sådanne forældre antager sandheden, har de en hård kamp foran sig. Deres karakter skal forvandles; men hele deres religiøse erfaring bliver påvirket af den slappe disciplin, de var under tidligt i livet. Og deres børn kommer til at lide på grund af deres mangelfulde opdragelse; for deres fejl præger dem indtil tredje og fjerde led.¹

Vore dages Elier. — Når forældre sanktionerer og således foreviger deres børns fejl, som Eli gjorde, vil Gud med sikkerhed bringe dem i en stilling, hvor de vil kunne se, at de ikke blot har skadet deres egen indflydelse, men også de unges indflydelse, som de skulle have holdt i tømme. ... De vil komme til at lære nogle bitre lektioner.²

O, om vore dages Elier, som alle vegne kommer med undskyldninger for deres børns egenrådighed, straks ville hævde den myndighed, Gud har givet dem, til at holde igen på deres børn og irettesætte dem. Forældre og værger, som ser gennem fingre med og undskylder synd hos dem, som står i deres varetægt, bør huske, at de således bliver meddelagtige i disse synder. Hvis tugtens ris blev brugt noget tiere, dog ikke i vrede, men i kærlighed og under bøn, fremfor en grænseløs eftergi-venhed, ville vi se lykkeligere familier og bedre samfundstilstande.³

[268]

Elis forsømmelse er tydeligt fremlagt for enhver fader og moder i landet. Som følge af hans vanhellige hengivenhed og hans uvilje til at udføre en ubehagelig pligt høstede han sine egensindige sønners uretfærdighed. Både faderen, som tillod ondskaben, og børnene, som udførte den, var skyldige for Gud, og han ville ikke modtage noget slagtoffer for deres overtrædelse.⁴

Mangelfulde karakterer en forbandelse for samfundet. — Åh! hvornår vil forældrene blive forstandige? Hvornår vil de indse og forstå karakteren af det, de gør, når de forsømmer at kræve lydighed og respekt i overensstemmelse med befalingerne i Guds ord? Følgerne af denne slappe opdragelse af børnene kan ses, når de går ud i verden og indtager deres plads som overhoveder for deres egne familier. De viderefører deres forældres fejltagelser. Deres mangelfulde karaktertræk får frit spillerum; og de overfører deres dårlige smag, vaner og temperament, som fik lov til at udvikle sig i deres egen karakter. Således bliver de en forbandelse for samfundet i stedet for en velsignelse.⁵

Den ondskab, som findes i verden i dag, kan føres til-bage til forældres forsømmelighed i at opdrage på sig selv og deres børn. Tusinder og atter tusinder af Satans ofre er, hvad de er, på grund af den uforstandige måde, de blev behandlet på i deres barndom. Gud dadler strengt denne dårlige ledelse.⁶

[269] **Når der slækkes på disciplinen.** — Børn, som bliver styret dårligt, og som ikke er opdraget til at vise lydighed og respekt, knytter sig til verden og lægger deres forældre i tømme og leder dem, hvorhen de har lyst. Alt for ofte slækker forældrene på disciplinen netop når børnene skulle vise ubetinget respekt og lydighed over for deres forældres beslutning. Forældre, som hidtil har været strålende eksempler på gennemført fromhed, bliver nu ledet af deres børn. Deres bestandighed er borte. Fædre, som har båret Kristi kors og i en oprigtig hensigt har båret Herren Jesu sårmærker, ledes af deres børn på tvivlsomme og usikre veje.⁷

Eftergiveness over for de ældre børn. — Fædre og mødre, som burde forstå det ansvar, der påhviler dem, slækker på deres disciplin for at imødekomme deres opvoksede sønners og døtres tilbøjeligheder. Barnets vilje er den lov, man følger. Mødre, som har været kon-sekvente og ubøjelige i deres troskab mod principper, bevaret enfoldigheden og trofastheden, bliver eftergi-vende, efter-

hånden som deres børn udvikler sig til mænd og kvinder. Af hensyn til, hvad der tager sig ud, giver de med egne hænder deres børn til Satan, ligesom de frafaldne jøder lod dem gå igennem ilden for Molok.⁸

Man vanærer Gud for at vinde barnets velvilje. — Fædre og mødre giver efter for gudløse børns tilbøjelig-heder og hjælper dem med penge og muligheder, for at de skal se ud af noget i verden.

O, hvilket regnskab sådanne forældre vil komme til at aflægge for Gud! De vanærer Gud og viser deres egensindige børn al mulig ære, idet de åbner døren for dem til fornøjelser, som de før principielt fordømte. De har tilladt kortspil, dans og baller at vinde deres børn for verden. På den tid, da indflydelsen over deres børn burde være stærkest og bære vidnesbyrd om, hvad sand kristendom vil sige, pådrager de sig ligesom Eli Guds forbandelse ved at vanære ham og ignorere hans krav for at vinde deres børns velvilje. Men en tillempet fromhed vil ikke være meget værd i dødstimen. Selv om nogle af evangeliets forkyndere måske godkender denne form for religion, vil forældrene opdage, at de har givet afkald på herlighedens krone for at vinde en værdiløs laurbærkrans. Måtte Gud hjælpe fædre og mødre til at vågne op og gøre deres pligt!⁹

[270]

Vær, hvad I ønsker, at jeres børn skal være. — Vær, hvad I ønsker, at jeres børn skal være. Forældrene har ved forskrift og eksempel overført deres karakters sær-præg på deres efterkommere. Den ustadige, grove, uhøflige optræden og tale sætter sit præg på børnene og børnebørnene, og således vidner forældrenes fejlagtige ledelse imod dem fra slægt til slægt.¹⁰

¹Review and Herald, 9. okt. 1900.

²Manuskript 33, 1903.

³Signs of the Times, 24. nov. 1881.

⁴Review and Herald, 4. maj 1886.

⁵Testimonies for the Church V, s. 324. 325.

⁶Manuskript 49, 1901.

⁷Review and Herald, 13. april 1897.

⁸Manuskript 119, 1899.

⁹Review and Herald, 13. april 1897.

¹⁰Signs of the Times, 17. sept. 1894.

Kapitel 48—BARNETS REAKTION

På irritation. — Børnene bliver formanet til at adlyde deres forældre i Herren, men det indskærpes også for-ældrene: „Lad være at opirre jeres børn, for at de ikke skal blive forskræmte.“¹

Ofte gør vi mere for at irritere end for at vinde. Jeg har set en moder snuppe noget ud af hånden på sit barn, som det glædede sig særlig over. Barnet kendte ikke grunden til dette og følte sig naturligvis dårligt behandlet. Derpå fulgte et skænderi mellem moder og barn, og en voldsom revselse afsluttede optrinet, hvad det ydre angik; men slaget efterlod et indtryk i det følsomme sind, der ikke let lod sig viske ud. Denne moder handlede uklogt. Hun sluttede ikke fra årsag til virkning. Hendes hårde, uforstandige handling vakte de værste lidenskaber i barnets hjerte, og ved enhver lignende anledning ville disse lidenskaber blive vakt og styrket.²

På ustandselig kritik. — I har ikke ret til at sænke en mørk sky over børnenes lykke ved ustandselig eller hård kritik af uvæsentlige fejltagelser. Virkelige fejl bør fremstilles netop så syndige, som de er, og faste, bestemte retningslinier bør følges for at forhindre en gentagelse, men børnene må ikke efterlades i en sindstilstand af håbløshed, men med så meget mod, at de kan forbedre sig og vinde jeres tillid og anerkendelse. Børnene kan nære ønske om at gøre det rette, de kan beslutte i deres hjerte at være lydige, men de behøver hjælp og opmuntring.³

På en for hård disciplin. — O, hvor bliver Gud vanæret i en familie, hvor der ikke er nogen virkelig forståelse af, hvad familiedisziplin er, og hvor børnene har en forvirret mening om, hvad disciplin og ledelse er. Det er rigtigt, at en for hård disciplin, for megen kritik og unødvendige love og regler fører til mangel på respekt for autoritet og i sidste ende til ligegyldighed over for de regler, Kristus ønsker efterlevet.⁴

Når forældrene udviser en hård, streng, tyrannisk ånd, vækkes der en stædig og egenrådlig ånd hos børnene. På denne måde øver

forældrene ikke den mildnende indflydelse over deres børn, som de kunne.

Forældre, kan I ikke se, at hårde ord vækker modstand? Hvad ville I gøre, hvis I blev behandlet så ubetænksomt, som I behandler jeres små? Det er jeres pligt at være opmærksom på årsag og virkning. Da I skældte jeres børn ud, da I i hidsighed slog dem, der var for små til at forsvare sig, spurgte I da jer selv, hvilken virkning en sådan behandling ville have på jer? Har I tænkt på, hvor følsomme I selv er over for kritik og dadel? og hvor hurtigt I føler jer sårede, når I tror, at en eller anden ikke påskønner jeres evner? I er blot voksne børn. Tænk da på, hvad jeres børn må føle, når I taler hårdt og skarpt til dem og straffer dem strengt for fejl, som ikke er halvt så alvorlige i Guds øjne som jeres behandling af dem.⁵

Mange forældre, som bekender sig til at være kristne, er ikke omvendte. Kristus bor ikke ved troen i deres hjerter. Deres hårdhed, deres uforskammethed og ubeherskede temperament virker frastødende på deres børn og giver dem uvilje imod al deres religiøse undervisning.⁶

På stadig kritik. — Under vore bestræbelser for at rette det onde bør vi vogte os for tilbøjeligheden til at finde fejl alle vegne eller til at kritisere. Bestandig kritik forvirrer, men forbedrer ikke. For mange sjæle, og dette gælder ofte om de mest følsomme, er en atmosfære af uvenlig kritik skæbnesvanger for handlekraften. Blomsterne udfolder sig ikke, hvis de er udsat for den skarpe vind. [273]

Et barn, der tit bliver kritiseret for en bestemt fejl, kommer til at betragte denne fejl som noget, der er særegent for det, noget, det ikke kan nytte at kæmpe imod. På den måde skabes der modløshed og håbløshed, der ofte skjuler sig bag en tilsyneladende ligegyldighed eller udfordrende optræden.⁷

På befaling og skænd. — Nogle forældre afstedkommer mangen storm ved deres mangel på selvbeherskelse. I stedet for venligt at bede børnene gøre dette eller hint taler de bydende og i en skændende tone, medens de på samme tid kommer med bebrejdelser og irettesættelse, som børnene ikke har fortjent. Forældre, denne fremgangsmåde over for jeres børn tilintetgør deres frimodighed og lyst til at gøre fremgang. De gør, hvad I pålægger dem, ikke af kærlighed, men fordi de ikke vover at gøre anderledes. De gør det ikke af hjertet. Det er trældom i stedet for en glæde, og dette fører

ofte til, at de glemmer at følge alle jeres påbud, hvilket forøger jeres pirrelighed og gør det endnu værre for børnene. Bebrejdelsen gentages, deres slette opførsel fremstilles for dem i glødende farver, indtil modløshed griber dem, og de tager det ikke så nøje med, hvorvidt de er til behag eller ej. En „jeg-erligeglad“-stemning tager dem i besiddelse, og de går bort fra hjemmet, bort fra deres forældre, for at søge den fornøjelse og nydelse, som de ikke finder hjemme. De færdes i selskab med gadens børn og er snart lige så fordærvede som de værste.⁸

[274] **På en vilkårlig handlemåde.** — Forældrenes vilje må være undergivet Kristi disciplin. Formet og behersket af Guds rene Helligånd må de tilvejebringe et ubetinget herredømme over børnene. Men hvis forældrene er strenge og fordringsfulde i deres opdragelse, udfører de en gerning, som de aldrig kan gøre om. Ved deres vilkårlige handlemåde vækker de en følelse af uretfærdighed.⁹

På uretfærdighed. — Børn er følsomme over for den mindste uret, og nogle bliver modløse derved og vil hverken agte på de højlydte, vrede påbud eller bekymre sig om trusler om straf. Forældrenes forkerte disciplin grundlægger alt for ofte oprørskhed i børnenes hjerter, medens de ville have udviklet en god og harmonisk karakter, hvis en rigtig fremgangsmåde var blevet fulgt. En moder, som ikke har fuldkomment herredømme over sig selv, er uskikket til at tage sig af børn.¹⁰

På stød eller slag. — Når moderen giver sit barn et stød eller et slag, tror I da, at det får barnet til at se skønheden i den kristne karakter? Bestemt ikke; det bidrager blot til, at onde følelser vækkes i hjertet, og bar-net bliver slet ikke rettet.¹¹

På hårde, usympatiske ord. — Kristus er villig til at oplære faderen og moderen til sande lærere. De, som undervises i hans skole, ... vil aldrig tale på en hård og usympatisk måde; for en sådan tale skurrer i ørerne, slider på nerverne, forårsager mentale lidelser og skaber en sindstilstand, som gør det umuligt at holde det barns sind i tømme, der bliver tiltalt således. Dette er ofte grunden til, at børn taler respektløst til forældrene.¹²

På latterliggørelse og spot. — De [forældrene] er ikke bemyndiget til at irritere, skælde ud og latterliggøre. De burde aldrig spotte deres børn for dårlige karaktertræk, som de selv har overført til dem. Denne form for disciplin vil aldrig helbrede ondet. Forældre, brug

Guds ords forskrifter til at formane og irettesætte jeres egensindige børn. Vis dem et „Så siger Herren“ til støtte for jeres krav. En irettesættelse, der kommer som et ord fra Gud, er langt mere effektiv end den, der kommer i et hårdt, vredt tonefald fra forældrenes læber.¹³

På utålmodighed. — Utålmodighed hos forældrene vækker [275] utålmodighed hos børnene. Lidenskab, som viser sig hos forældrene, skaber lidenskab hos børnene og opildner det onde i deres natur. . . .

Hver gang de mister selvbeherskelsen og taler og handler utålmodigt, synder de imod Gud.¹⁴

På skiftevis skænd og smiger. — Jeg har ofte set børn, som blev nægtet noget, de ønskede, kaste sig sparkende og skrigende på gulvet i fornærmelse, medens den ufor-standige moder skiftevis prøvede at overtale og skælde ud i håb om at få barnet til at opføre sig pænt igen. Denne behandling fremmer kun barnets hidsighed. Næste gang gentages det med større overlæg i forvisningen om at vinde ligesom sidst. Riset spares og barnet bliver ødelagt.

Moderen bør ikke i et eneste tilfælde lade sit barn få overtaget. Og for at opretholde denne autoritet er det ikke nødvendigt at gribe til hårde midler; en fast og rolig hånd og en venlighed, som overbeviser barnet om din kærlighed, vil opnå hensigten.¹⁵

På mangel på fasthed og bestemthed. — Mangelen på fasthed og bestemthed gør stor skade. Jeg kender til for-ældre, som har sagt: „Det kan I ikke få,“ og som derpå ved tanken om, at de måske har været for strenge, lod sig formilde og gav barnet netop det, de først havde afslået. Således volder man livsvarig fortræd. Der gælder en betydningsfuld lov for sindet — hvad man ikke bør overse — at når en ønsket genstand bliver det nægtet med en sådan bestemthed, at alt håb er ude, vil sindet snart holde op med at længes efter den og blive optaget af andre ting. Men så længe der er noget håb om at få den ønskede genstand, vil det gøre forsøg på at få den. . . .

Når det er nødvendigt for forældrene at give en direkte befaling, bør straf ved ulydighed være lige så uforanderlig som en naturlov. Børn, som er underlagt denne faste, bestemte regel, véd, at når noget [276] er dem forbudt eller nægtet, vil hverken plageri eller kunster fremme deres sag. De lærer derfor hurtigt at bøje sig og er langt lykkeligere ved dette. Børn af svage, eftergi-vende forældre nærer altid håb om, at overtalelse, gråd eller stædighed kan fremme deres sag, eller at de kan tillade sig at være ulydige uden at blive straffet. Således

holdes de i en begærlig, forhåbningsfuld og usikker til-stand, der gør dem rastløse, irritable og opsætsige. Gud regner sådanne forældre skyldige i at have tilintetgjort deres børns lykke. Denne onde vanrøgt er den vigtigste grund til tusinders forstokkethed og irreligiøsitet. Den har vist sig ødelæggende for mange, som har bekendt sig til Kristi navn.¹⁶

På unødvendige restriktioner. — Når forældrene bliver gamle og har små børn at opdrage, kan faderen være tilbøjelig til at mene, at børnene skal følge den samme hårde, knudrede sti, som han selv går på. Det er svært for ham at forstå, at hans børn trænger til, at deres forældre gør livet behageligt og lykkeligt for dem.

Mange forældre nægter at tilfredsstille børnene på områder, som er ufarlige og uskyldige, og er så bange for, at de skal opmuntre dem til at nære ønske om noget ulovligt, at de end ikke giver deres børn lov til at få de glæder, som børn bør have. Af frygt for dårlige resultater nægter de at give tilladelse til enkle adspredelser, som ville bevare dem fra netop de onder, de søger at undgå. Derfor tænker børnene, at det ikke nytter at håbe på nogen velvilje, og de spørger derfor ikke. De stjæler sig bort til de fornøjelser, som de tror vil blive forbudt. Tilliden mellem forældre og børn bliver således brudt.¹⁷

[277] **Når rimelige rettigheder nægtes.** — Hvis fædre og mødre ikke selv har haft en lykkelig barndom, hvorfor skal de så kaste en skygge over deres børns tilværelse, fordi de selv er gået glip af så meget? Faderen kan mene, at dette er den eneste sikre vej at følge; men han bør huske, at ikke alle sind er ens indrettet, og at jo større anstrengelser der gøres for at holde igen, des mere ustyrligt bliver ønsket om at få det, som nægtes, og resultatet bliver ulydighed mod forældrenes myndighed. Faderen vil sørge over det, han betragter som sin søns egensindige handlemåde, og han vil føle sig tung om hjertet over dennes oprør. Men ville det ikke være godt for ham at overveje den kendsgerning, at den egentlige årsag til sønnens ulydighed var hans egen uvilje til at føje ham i det, som ikke var synd. Faderen synes, at sønnen har fået tilstrækkelig grund til ikke at gøre det, når han har forbudt ham det. Men forældrene bør huske, at deres børn er intelligente væsener, og de bør behandle dem, ligesom de selv ville ønske at blive behandlet.¹⁸

På strengthed. — Forældre, som udviser en dominerende og autoritær ånd, der er blevet overført til dem fra deres egne forældre

og som får dem til at øve streng disciplin og belæring, vil ikke kunne opdrage deres børn rigtigt. Ved deres strenge behandling af fejl vækker de menneskehjertets værste lidenskaber og efterlader en følelse af uretfærdighed og uret hos deres børn. De møder hos deres børn netop de tilbøjeligheder, som de selv har indpodet i dem.

Sådanne forældre driver deres børn bort fra Gud ved at tale med dem om religiøse emner; for den kristne religion bliver utiltalende, ja endda frastødende ved dette forvanskede billede af sandheden. Børnene vil sige: „Hvis det er religion, ønsker jeg den ikke.“ Det er på denne måde, der ofte skabes fjendskab i hjertet mod religion; og på grund af en vilkårlig håndhævelse af myndigheden ledes børnene til at foragte Himmelenes lov og styreform. Forældrene har med deres dårlige ledelse afgjort deres børns evige skæbne.¹⁹

På en stille, venlig optræden. — Hvis forældre ønsker, at deres børn skal være elskværdige, bør de aldrig tale til dem på en kivagtig måde. Moderen tillader sig ofte at blive irritabel og nervøs. Ofte griber hun fat i barnet og taler hårdt til det. Hvis barnet bliver behandlet på en stille og venlig måde, vil dette gøre meget til at bevare et behageligt sindelag hos det.²⁰

[278]

På kærlig forbøn. — Faderen bør som husets præst behandle sine børn venligt og tålmodigt. Han bør være forsigtig med ikke at vække et stridbart sind hos dem. Han må ikke give overtrædelser lov til at passere uden irettesættelse, og dog gives der en måde at irettesætte på, der ikke vækker de værste lidenskaber i det menneskelige hjerte. Han bør kærligt tale med sine børn og fortælle dem, hvor bedrøvet Frelseren er over deres handle måde; derpå bør han knæle sammen med dem foran nådestolen og fremstille dem for Kristus, idet han beder om, at han vil have medlidenhed med dem og lede dem til at angre og bede om tilgivelse. Denne tugtelse vil næsten altid knuse selv det mest egensindige hjerte.

Gud ønsker, at vi skal behandle vore børn enfoldigt. Vi er tilbøjelige til at glemme, at børn ikke har haft fordel af de mange års oplæring, som ældre mennesker har. Hvis de små ikke i enhver henseende handler efter vore begreber, synes vi somme tider, at de har fortjent at blive skældt ud. Men det vil ikke gøre sagen bedre. Bring dem til Frelseren og fortæl ham alt om det; og tro så, at hans velsignelse vil hvile over dem.²¹

- ¹Manuskript 38, 1895.
- ²Counsels to Parents, Teachers, and Students, s. 117.
- ³Signs of the Times, 10. april 1884.
- ⁴Review and Herald, 13. marts 1894.
- ⁵Manuskript 42, 1903.
- ⁶Brev 18b, 1891.
- ⁷Uddannelse, s. 291.
- ⁸Vejledning for menigheden I, s. 114. 115.
- ⁹Manuskript 7, 1899.
- ¹⁰Vejledning for menigheden I, s. 118.
- ¹¹Manuskript 45, 1911.
- ¹²Brev 47a, 1902.
- ¹³Fundamentals of Christian Education, s. 67. 68.
- ¹⁴Vejledning for menigheden I, s. 126.
- ¹⁵Pacific Health Journal, april 1890.
- ¹⁶Signs of the Times, 9. feb. 1882.
- ¹⁷Signs of the Times, 27. aug. 1912.
- ¹⁸Samme.
- ¹⁹Review and Herald, 13. marts 1894.
- ²⁰Review and Herald, 17. maj 1898.
- ²¹Manuskript 70, 1903.

Kapitel 49—SLÆGTNINGES HOLDNING

[279]

[280]

Overbærende slægtninge er et problem. — Pas på, når I overgiver opdragelsen af jeres børn til andre. Ingen kan fuldstændig fritage jer for det ansvar, Gud har givet jer. Mange børn er blevet aldeles ødelagt ved slægtninges eller venners indblanding i deres opdragelse. Mødre bør aldrig give deres søstre eller mødre lov til at blande sig i deres kloge ledelse af deres børn. Skønt moderen kan have fået den allerbedste oplæring fra sin moders hånd, vil hun alligevel i ni af ti tilfælde som bedstemoder ødelægge sin datters børn ved eftergivenhed og uforstandig ros. Alle moderens tålmodige anstrengelser kan gøres virkningsløse ved denne behandling. Det er almindelig bekendt, at bedsteforældre som regel er uegnede til at opdrage deres børnebørn. Mænd og kvinder bør vise deres forældre al skyldig agtelse og respekt; men når det gælder opdragelsen af deres egne børn, bør de ikke tillade nogen indblanding, men holde tøjlerne i deres egen hånd.¹

Når de ler ad respektløshed og egenrådighed. — Overalt hvor jeg kommer, smerter det mig at se mangelen på passende disciplin og tugt i hjemmene. Små børn får lov til at svare igen, at være respektløse og uforskammede og at bruge et sprog, som intet barn nogen sinde burde få lov til at bruge over for sine overordnede. Forældre, som tillader brugen af et upassende sprog, fortjener flere bebrejdelser end deres børn. Uforskammethed hos et barn bør ikke tolereres i et eneste tilfælde. Men fædre og mødre, onkler, tanter og bedsteforældre ler, når den lille etårige skabning viser vrede. Dets ufuldkomne udtryk for respektløshed, dets barnlige egenrådighed finder man morsomt. Således styrkes forkerte vaner, og barnet vokser op og bliver til ubehag for alle omkring det.²

[281]

Når de misbilliger en betimelig irettesættelse. — Jeg er især bange for mødrene, når jeg ser, hvor blinde de er, og hvor lidt de føler det ansvar, som er pålagt en moder. De ser Satan virke i det egenrådige barn, der blot er nogle få måneder gammelt. Fyldt med ondsindet vrede synes Satan at tage det helt i besiddelse. Men måske

er der i huset en bedstemoder, en tante eller andre slægtninge eller venner, der vil søge at få moderen til at tro, at det vil være en grusomhed at irettesætte det barn, mens netop det modsatte er sandt, og det er den største grusomhed at lade dette sarte, hjælpeløse barn være i Satans besiddelse. Satan må afvises. Hans tag i barnet må brydes. Hvis irettesættelse er tiltrængt, så giv den trofast. Kærlighed til Gud og sand medlidenhed med barnet vil føre til en trofast udførelse af pligten.³

Forviklinger ved en familiekoloni. — Det er ikke det bedste for børnene, når én, to eller tre familier, som er knyttet til hinanden gennem ægteskab, bosætter sig nogle få kilometer fra hverandre. Indflydelsen er ikke god for nogen af parterne. Den enes affære bliver alles affære. De udviklede problemer og vanskeligheder, som alle familier i større eller mindre grad oplever, og som så vidt muligt burde holdes inden for familiens rammer, bliver udvidet til familiens slægtninge og får indflydelse på de religiøse møder. Der er ting, som tredje person ikke bør vide, uanset hvor god en ven eller hvor nær en slægtning det end er. Den enkelte og familien bør selv bære dem. Men den nære forbindelse mellem flere familier i stadig samkvem har en tendens til at nedbryde den værdighed, der bør fastholdes i enhver familie. Under udførelsen af det ømtålelige hverv at irettesætte og formane vil der være fare for at såre følelserne, medmindre dette gøres med største nænsomhed og omhu. [282] Selv den mest mønsterværdige karakter er tilbøjelig til at begå fejl, og der bør udvises stor omhu, for at der ikke skal blive gjort for meget ud af småting.

Et sådant familie- og menighedsforhold ... er meget tiltalende for de naturlige følelser; men alt taget i betragtning er det ikke det bedste for udviklingen af en harmonisk kristen karakter. . . . Alle parter ville være lykkeligere, hvis de blev adskilt og besøgte hinanden lejlighedsvis, og deres indflydelse på hinanden ville blive ti gange større.

Da de er forenet gennem ægteskab og blander sig i hinandens daglige liv, er enhver opmærksom på den andens fejl og føler sig forpligtet til at rette på dem; og da disse slægtninge virkelig holder af hinanden, bliver de bedrøvet over småting, som de ikke ville lægge mærke til hos dem, de ikke er så nær forbundet med. Nogle af dem gennemgår bitre sjælekvaler, fordi den følelse opstår, at de ikke er

blevet behandlet så upartisk og med al den hensynsfuldhed, som de fortjente. Somme tider opstår der smålig skinsyge, og myg bliver til elefanter. Disse små misforståelser og ubetydelige uoverensstemmelser forårsager flere alvorlige sjælekvaler end de prøvelser, som har deres udspring andetsteds.⁴

---

¹Pacific Health Journal, jan. 1890.

²Signs of the Times, 9. feb. 1882.

³Review and Herald, 14. april 1885.

⁴Testimonies for the Church III, s. 55. 56.

**AFSNIT 12—UDVIKLING AF
ÅNDSEVNERNE**

[283]

Kapitel 50—HVAD OMFATTER SAND UDDANNELSE?

[284]

[285]

Hvad indbefatter sand uddannelse? — Sand uddannelse betyder mere end at tage et vist kursus. Den er omfattende. Den indbefatter den harmoniske udvikling af alle legemets kræfter og åndsevner. Den lærer os at elske og frygte Gud og er en forberedelse til trofast opfyldelse af livets pligter.¹

En rigtig uddannelse omfatter ikke blot en intellektuel opdragelse, men den oplæring, der vil frembringe en sund moral og en korrekt optræden.²

Det første store punkt i al uddannelse er at kende og forstå Guds vilje. Vi burde hver eneste dag i livet gøre os umage for at tilegne os denne viden. At studere videnskab alene gennem en menneskelig fortolkning er at skaffe sig en falsk uddannelse; men at lære af Gud og Kristus er at studere Himmels videnskab. Forvirringen om uddannelsen er opstået, fordi man ikke har ophøjet Guds visdom og kundskab.³

En modvægt mod en egoistisk rivalisering og begærlighed. — Hvordan er så den givne uddannelses tendens i en tid som denne? Til hvad appelleres der som oftest? Til egoisme! Meget af den uddannelse, der gives, er blot en forvanskning af dette navn. Den selviske ærgerrighed, magtsygen, ligegyldigheden med menneskers rettigheder og behov, som er vor verdens forbandelse, finder sin modvægt i den rette uddannelse. Guds plan for tilværelsen rummer plads for hvert eneste menneske. Enhver skal udnytte sine evner til det yderste; og hvis man er tro i dette, hvad enten evnerne er store eller små, berettiger det én til at blive æret.

[286]

Inden for Guds plan er der ikke plads til selvisk kap-pestid. De, som „måler sig med sig selv og sammenligner sig med sig selv“, er ikke kloge. 2 Kor. 10, 12. Hvad vi end gør, skal det gøres „efter den styrke, Gud skænker“. 1 Pet. 4, 11. Det skal gøres „af hjertet som for Herren og ikke for mennesker. I ved jo, at I til gengæld af Herren skal få arven; Kristus skal være den Herre, I tjener“. Kol. 3, 23. 24.

Det er en værdifuld tjeneste, der gøres, og en værdifuld opdragelse, der opnås, ved at føre disse principper ud i livet. Men hvor uendelig forskellig herfra er ikke det meste af den opdragelse, der nu gives! Lige fra barnets første år er den en appel til kappelyst og kappestrid; den fremmer selviskhed, som er roden til alt ondt.⁴

Forbilledet blev givet i Edens have. — Det uddannelsessystem, der blev indstiftet ved verdens begyndelse, skulle være en rettesnor for mennesket gennem alle senere tider. Som eksempel på dets grundsætninger blev der oprettet en mønsterskole i Eden, vore første forældres hjem. Edens have var skolestuen, naturen var lærebogen, Skaberens selv var læreren, og menneskeslægtens forældre var eleverne.⁵

Illustreret ved eksempler af den største lærer. — Da Frelseren uddannede sine disciple, fulgte han den uddannelsesplan, som blev givet i begyndelsen. De tolv, som først blev udvalgt, og nogle få andre, der fra tid til anden var i forbindelse med dem, fordi de hjalp dem med deres fornødenheder, udgjorde Jesu familie. De var sammen med ham i hjemmet, ved bordet, i lønkammeret og på marken. De ledsagede ham på hans vandringer, delte hans prøvelser og besværligheder og tog efter bedste evne del i hans arbejde.

Undertiden underviste han dem, mens de sad sammen på bjergskrånningen, undertiden ved søens bred eller fra en fiskerbåd, og undertiden mens de vandrede hen ad vejen. Hver gang han talte til skarerne, dannede disciplene inderkredsen. De holdt sig ganske tæt ved ham for ikke at gå glip af noget af hans undervisning. De var opmærksomme tilhørere og ivrige efter at forstå de sandheder, som de skulle bringe videre til alle lande og alle tider.⁶

[287]

Sand uddannelse er både praktisk og boglig. — I barndommen og ungdommen bør praktisk og boglig undervisning kombineres, og sindet bør fyldes med viden. . . .

Børn bør lære at tage del i de huslige pligter. De bør undervises i, hvorledes de kan hjælpe far og mor med de små ting, som de kan gøre. De bør lære at bruge deres forstand og pålægges at huske deres bestemte arbejde; og ved oplæringen til at gøre nytte i hjemmet bliver de opdraget til at udføre de praktiske ting, som passer for deres alder.⁷

Det er ikke naturligt for de unge at vælge den. — Den form for uddannelse, som gør de unge egnede til det praktiske liv, vælger

de ikke som noget naturligt. De fremsætter deres ønsker, deres sympatier og antipatier, og hvad de foretrækker og er tilbøjelige til; men hvis forældrene har det rette syn på Gud, på sandheden og på den indflydelse og det selskab, som bør omgive deres børn, vil de føle, at Gud har pålagt dem et ansvar for at lede deres uerfarne børn med omhu.⁸

Den er ikke en metode til at undgå livets byrder. — Lad denne tanke blive indprentet de unge, at uddannelsen ikke tilsigter at lære dem at undgå livets ubehagelige hverv og tunge byrder; men at dens formål er at lette arbejdet ved at lære dem bedre metoder og give dem et højere mål. Lær dem, at livets sande formål ikke er selv at sikre sig den størst mulige vinding, men at ære deres skaber ved at udrette deres del af verdens arbejde og ved at række en hjælpende hånd til dem, der er svagere eller mere uvidende.⁹

[288] **Uddannelsen bør vække tjenestens ånd.** — Fremfor alt vil bevidstheden om, at man udfører dagliglivets små pligter for Kristi skyld, bidrage til at danne karakteren og tilskynde til uselvisk tjeneste. Det er forældrenes og lærerens opgave at vække en sådan ånd til live og holde den ved lige. De kunne ikke blive betroet en vigtigere opgave. Tjenestens ånd er Himmelens ånd, og engle vil hjælpe enhver, som søger at udvikle den hos sig selv og andre.

En sådan uddannelse må bygge på Guds ord. Kun dér fremstilles dens principper helt og fuldt. Bibelen bør være grundlaget for studium og undervisning. Den vigtigste kundskab er kundskaben om Gud og den, han har udsendt.¹⁰

Den sætter den moralske oplæring højere end den intellektuelle. — Børn trænger i høj grad til en passende uddannelse, så de kan blive til nytte i verden. Men enhver indsats, der hæver den intellektuelle udvikling over den moralske, har et forkert sigte. Undervisning, opøvelse, afpudsning og forædling af de unge og børnene bør være både forældres og læreres hovedopgave.¹¹

Dens mål er at opbygge karakteren. — Den højeste uddannelse er den, der giver en viden og disciplin, som fører til den bedste udvikling af karakteren og bereder sjælen for livet, der måler sig med Guds liv. Evigheden må ikke lades ude af betragtning. Den højeste uddannelse er den, som lærer vore børn og unge kristendommens videnskab, der vil give dem en erfaringsmæssig kundskab om Guds

handlemåde og give dem den undervisning, Kristus gav sine disciple om Guds faderlige karakter.¹²

Det er en uddannelse, som retleder og udvikler. — Der er en tid til at opdrage børnene og en tid til at ud-danne de unge, og det er af vigtighed, at begge disse ting i stor udstrækning forenes i skolen. Børn kan opdrages til syndens tjeneste eller til retfærdighedens tjeneste. De unges tidlige opdragelse giver deres karakter form både i deres timelige og i deres religiøse liv. Salomo siger: „Væn drengen til den vej, han skal følge, da viger han ikke derfra, selv gammel.“ Ordsp. 22, 6. Dette er bestemt tale. Den opdragelse, Salomo påbyder, går ud på at lede, uddanne og udvikle. [289]

For at forældre og lærere skal kunne udføre denne gerning, må de selv forstå „den vej“, barnet bør gå. Dette indbefatter mere end blot boglige kundskaber. Det omfatter alt, hvad der er godt, dydigt, retfærdigt og helligt. Det indbefatter udøvelse af afholdenhed, gudsfrygt, broderlig venlighed samt kærlighed til Gud og til hverandre. For at opnå dette mål må man tage sig af barnets fysiske, åndelige, moralske og religiøse oplæring.¹³

Den oplærer arbejdere for Gud. — Fædre og mødre har fået overdraget ansvaret for at give de børn, der er betroet dem, en kristen uddannelse. De må under ingen omstændigheder lade nogen form for arbejde optage sind, tid og talenter i en sådan grad, at deres børn får lov til at drive omkring, indtil de er langt borte fra Gud. De må ikke slippe taget på deres børn, så de falder i de vantros hænder.

De må gøre alt, hvad der står i deres magt for at bevare dem fra at tilegne sig verdens ånd. De skal oplære dem til at blive Guds medarbejdere. De skal være Guds menneskelige hånd og gøre sig selv og deres børn rede for et evigt liv.¹⁴

Den lærer dem at elske og frygte Gud. — Kristne for-ældre, vil I ikke for Kristi skyld undersøge jeres ønsker og mål for jeres børn og se, om de vil kunne bestå for Guds lov?

Den mest nødvendige undervisning er den, der vil lære dem at elske og frygte Gud.¹⁵

Mange anser den for at være gammeldags. — Den ud-dannelse, der er varig som evigheden, bliver næsten fuldstændig tilsidesat som gammeldags og uønsket. Den opdragelse, der tager sigte på karakterens opbygning med hensyntagen til børnenes nuværende vel og nuværende fred og lykke, og som leder deres fødder ind på den [290]

vej, der ér banet for Herrens forløste, anses ikke for at være moderne og derfor heller ikke for at være nødvendig. Hvis jeres børn skal gå ind gennem porten til Guds stad som sejrvindere, må de opdrages til at frygte Gud og holde hans bud i dette liv.¹⁶

Den går altid fremad og bliver aldrig færdig. — Vor livsgering her er en forberedelse til det evige liv. Den uddannelse, der begynder på Jorden, vil ikke blive fuld-ført i dette liv. Den vil fortsætte gennem al evighed og skride fremad uden ophør. I stadig fuldere mål vil Guds visdom og kærlighed i frelsesplanen blive åbenbaret. Frelseren vil lede sine børn til kilderne med det levende vand og give dem en rigdom af kundskab, og dag efter dag vil Guds underfulde gerninger, de synlige beviser på hans magt til at skabe og opholde universet, frem- træde i ny skønhed for deres sind. I det lys, der skinner fra tronen, vil alle hemmeligheder forsvinde, og man vil fyldes med forundring over, hvor enkle de ting er, som man tidligere ikke kunne forstå.¹⁷

¹Budskaber til de unge, s. 96.

²Counsels to Parents, Teachers, and Students, s. 331.

³Samme, s. 447.

⁴Uddannelse, s. 227. 228.

⁵Samme, s. 20.

⁶Samme, s. 84. 85.

⁷Fundamentals of Christian Education, s. 368. 369.

⁸Counsels to Parents, Teachers, and Students, s. 132.

⁹Uddannelse, s. 223. 224.

¹⁰Sundhed og livslykke, s. 59.

¹¹Counsels to Parents, Teachers, and Students, s. 84. 85.

¹²Samme, s. 45. 46.

¹³Vejledning for menigheden I, s. 262.

¹⁴Fundamentals of Christian Education, s. 545.

¹⁵Review and Herald, 24. juni 1890.

¹⁶Fundamentals of Christian Education, s. 111.

¹⁷Sundhed og livslykke, s. 253.

Kapitel 51—FORBEREDELSEN TIL SKOLEGANGEN

[291]

De første otte eller ti år. — Børn burde ikke holdes inden døre for længere tid ad gangen, og det burde heller ikke kræves, at de i alt for høj grad skal koncentrere sig om boglig lærdom, før der er lagt en solid grundvold for deres legemlige udvikling. I de første otte eller ti år af et barns liv er haven eller marken den bedste skolestue, moderen den bedste lærer og naturen den bedste lærebog. Selv når barnet er blevet gammelt nok til at gå i skole, burde dets helbred anses for at være vigtigere end boglig lærdom. Det burde være omgivet af de forhold, der er de gunstigste både for sjælens og legemets udvikling.¹

Det er almindeligt at sende ganske små børn i skole. Det kræves af dem, at de skal studere bøger, der indeholder ting, som tynger deres unge sind. . . . Denne fremgangsmåde er ikke viis. Et nervøst barn bør ikke overbebyrdes i nogen retning.²

Programmet i den spæde barnealder. — I de første seks eller syv år af et barns liv bør man være mere opmærksom på dets fysiske træning end dets intellektuelle. Hvis den fysiske tilstand er god efter denne periode, bør opmærksomheden rettes mod uddannelsen af begge dele. Den spæde barnealder når til barnets sjette eller syvende år. Indtil da bør børnene have lov til ligesom små lam at strejfe omkring huset og i haven med livligt sind, hoppende og springende, fri for sorger og bekymringer.

Forældrene, især mødre, bør være de eneste lærere for et sådant barnesind. De bør ikke undervise dem efter bøger. Børnene vil i almindelighed være vi-debegærlige angående tingene i naturen. De vil stille spørgsmål med hensyn til det, de ser og hører, og forældrene bør benytte anledningen til at undervise dem og tålmodigt besvare deres små spørgsmål. På denne måde kan de komme fjenden i forkøbet og styrke deres børns sind ved at så god sæd i deres hjerter uden at give noget dårligt lov til at slå rod. Moderens kærlige belæring i den spæde alder er, hvad børnene har brug for i karakterdannelsen.³

[292]

Undervisning i overgangsperioden. — Moderen bør være læreren og hjemmet skolen, hvor hvert eneste barn modtager den første undervisning; og denne undervisning bør omfatte en flittig levevis. Mødre, lad jeres små lege i det fri; lad dem lytte til fuglenes sang og lære om Guds kærlighed, som kommer til udtryk i hans smukke skaberværk. Lær dem de enkle lektier fra naturens bog og tingene omkring dem; og efter som deres åndsevner udvikler sig, kan boglige lektier føjes til og fæstnes i hukommelsen. Men lad dem også lære at gøre nytte, selv mens de er små. Væn dem til at tænke på, at de som medlemmer af husstanden med interesse og tjenstvilligt skal tage del i det huslige arbejde og søge en sund motion i udførelsen af de nødvendige hjemlige pligter.⁴

Det behøver ikke at være en besværlig proces. — En sådan oplæring er af uvurderlig værdi for et barn, og denne oplæring behøver ikke at være en besværlig proces. Den kan gives således, at barnet vil finde glæde i at være hjælpsomt. Mødrene kan underholde deres børn, medens de lærer dem at udføre små kærlige tjenester og små hjemlige pligter. Dette er moderens arbejde — tålmodigt at oplære sine børn, bud på bud, regel på regel, lidt her og lidt der. Og under udførelsen af dette arbejde vil moderen selv få en uvurderlig undervisning og opdragelse.⁵

[293] **Moralen bringes i fare af skolekammerater.** — Send ikke jeres små for tidligt i skole. Moderen bør være for-sigtig med, hvorledes hun betror udformningen af det spæde barnesind til andre.⁶

Mange mødre synes, at de ikke har tid til at oplære deres børn, og for at få dem af vejen og slippe for deres støj og besvær sender de dem i skole. . . .

Ikke blot er børnenes legemlige og åndelige sundhed blevet bragt i fare, ved at de er blevet sendt for tidligt i skole, men de er også blevet moralske tabere. De har haft anledning til at lære børn med en ukultiveret opførsel at kende. De blev bragt i selskab med de rå og hårde, som lyver, bander, stjæler og bedrager, og som finder glæde i at delagtiggøre dem, der er yngre end de selv, i deres kendskab til det onde. Hvis små børn overlades til sig selv, lærer de hurtigere det dårlige end det gode. Dårlige vaner passer bedst for det naturlige hjerte, og det, de ser og hører i barndommen, gør et dybt indtryk på deres sind; og den dårlige sæd, som sås i deres unge hjerter, vil slå rod og blive til spidse torne, der vil såre deres forældres hjerter.⁷

---

¹Uddannelse, s. 210.

²Fundamentals of Christian Education, s. 416.

³Pacific Health Journal, sept. 1897.

⁴Fundamentals of Christian Education, s. 416. 417.

⁵Brev 55, 1902.

⁶Christian Temperance and Bible Hygiene, s. 67.

⁷A Solemn Appeal, s. 130. 132.

Kapitel 52—VALG AF SKOLE

Vi lider frygtelige tab. — Undertiden ønsker jeg, at Gud ville tale til forældrene med hørlig stemme, sådan som han talte til Manoas hustru, og fortælle dem, hvordan de skal opdrage deres børn. Vi lider frygtelige tab i alle grene af arbejdet, fordi opdragelsen i hjemmet forsømmes. Det var dette, som i vort sind indprentede behovet for skoler, hvor en religiøs indflydelse kunne være fremherskende. Hvis der kan gøres noget for at modarbejde dette store onde, vil vi gøre det i Jesu kraft.¹

Et betydningsfuldt spørgsmål. — Forældre og værger, lad jeres børn komme i en skole, hvor påvirkningen ligner den, de får i en rigtigt ledet skole i hjemmet; en skole, hvor lærerne vil føre dem fremad fra punkt til punkt, og hvor den åndelige atmosfære er en duft af liv til liv. . . . Om vore unge, der har modtaget en forstandig oplæring og opdragelse af gudfrygtige forældre, fortsat vil blive helliget ved sandheden eller ej, afhænger for en stor del af den påvirkning, de får blandt dem, de ser hen til efter kristen vejledning, efter at de har forladt deres hjem.²

Hvilken slags lærere? — Der er to slags lærere i verden. Den ene slags er dem, Gud gør til lysbærere, og den anden slags er dem, Satan bruger som sine redskaber, og som er vise til at gøre det onde. Den ene slags betragter Guds karakter og vokser i kundskaben om Jesus, som Gud har sendt til verden. Disse giver sig fuldstændig hen i de ting, som bringer himmelsk oplysning og himmelsk visdom til opbyggelse for sjælen. Alle deres naturlige evner er underordnet Gud, og deres tanker er taget til fange af Kristus. De andre står i ledtog med mørkets fyrste, som altid er på vagt for at få anledning til at give andre kendskab til det onde.³

Vælg den skole, hvor Gud er grundvolden. — Når forældre planlægger uddannelsen af deres børn uden for hjemmet, bør de erkende, at det ikke længere er sikkert at sende dem til den offentlige skole, og gøre alt, hvad de kan for at sende dem til skoler, hvor de vil få en un-dervisning, der bygger på skriftens grund. På alle kristne

forældre hviler der en højtidelig forpligtelse til at give deres børn en uddannelse, som vil lede dem til at få kundskab om Herren og blive delagtige i den guddommelige natur ved lydighed mod Guds vilje.⁴

Overvej Guds råd til Israel. — Da Guds straffedomme faldt over Ægypten, befalede Herren ikke blot israelit-terne at holde deres børn inden døre, men også at tage deres kvæg ind fra marken. . . .

Ligesom israelitterne holdt deres børn inden døre i den tid, Guds dom gik over Ægypten, således skal vi også i denne farefulde tid holde vore børn adskilt fra verden. Vi skal lære dem, at Guds bud betyder langt mere end vi forstår. De, som holder dem, vil ikke efterligne den måde, overtræderne af Guds lov handler på.

Forældre må betragte Guds ord med respekt og adlyde dets undervisning. Som Gud sagde til israelitterne, siger han til forældrene på vor tid: „Disse bud . . . skal du tage dig til hjerte; og du skal indprente dine børn dem og tale om dem, både når du sidder i dit hus, og når du vandrer på vejen, både når du lægger dig, og når du står op; du skal binde dem som et tegn om din hånd, de skal være som et erindringsmærke på din pande, og du skal skrive dem på dørstolperne af dit hus og på dine porte.“

Til trods for denne tydelige befaling lader nogle af Guds folk deres børn gå i offentlige skoler, hvor de blander sig med dem, som har en dårlig moral. I disse skoler kan deres børn hverken studere Bibelen eller lære om dens principper. Kristne forældre, I må sørge for, at jeres børn bliver undervist i Bibelens principper.⁵

[296]

Bibelens sandhed neutraliseres og barnet bliver forvirret. — Bibringer lærerne i folkeskolerne vore børn opfattelser, som stemmer med Guds ord? Bliver synd fremstillet som noget, der er anstødeligt for Gud? Bliver lydighed mod alle Guds bud fremholdt som begyndelsen til al visdom? Vi sender vore børn til sabbatsskolen, for at de kan få undervisning om sandheden, og når de så går i den daglige skoleklasse, får de lektier at lære, som indeholder usandhed. Dette forvirrer deres sind og bør ikke forekomme; for hvis de unge bibringes begreber, som er en forvanskning af sandheden, hvordan skal så indflydelsen af denne undervisning kunne modvirkes?

Kan vi forundres over, at nogle af de unge iblandt os under sådanne forhold ikke værdsætter kristelige fortrin? Kan vi undres over, at de bliver ledet ind i fristelse? Kan det undre os, at de, forsømte som de har været, benytter deres energi til fornøjelser, som ikke tjener til

deres gavn, og at deres kristne forsætter svækkes og deres åndelige liv formørkes? Sindet bliver af samme karakter som de ting, det fyldes med, og høsten bliver af samme natur som udsæden. Er ikke disse kendsgerninger nok til at vise nødvendigheden af at overvåge de unges uddannelse fra de tidligste år? Ville det ikke være bedre for de unge at vokse op i en vis grad af uvidenhed med hensyn til, hvad man i almindelighed forstår ved uddannelse, end at de skulle blive ligegyldige angående Guds sandhed?⁶

[297] **Skoler i alle vore menigheder.** — I alle vore menigheder bør der være skoler med lærere, som er missionærer. Det er vigtigt, at lærerne bliver uddannet til at udføre deres del af det betydningsfulde arbejde med at undervise sabbatsholderes børn godt, ikke blot i de almindelige skolefag, men også i skrifterne. Disse skoler, som bør oprettes forskellige steder og ledes af gudfrygtige mænd og kvinder, som sagen kræver, bør bygge på de samme principper som profetskolerne.⁷

Menighedsskoler i byerne. — Det er af største betydning, at der oprettes menighedsskoler, hvor børnene kan sendes hen og dog stadig være under moderens årvågne omsorg og have anledning til at øve sig i hjælpsomhed, som det er Guds plan, de skal lære i hjemmet.

...

Der kan gøres langt mere for at frelse og uddanne børn af forældre, som for tiden ikke kan komme bort fra byerne. Denne sag er vore bedste bestræbelser værd. Der bør oprettes menighedsskoler for børnene i byerne, og i forbindelse med disse skoler må der træffes forholdsregler for, at der kan undervises på højere trin, hvor dette er påkrævet.⁸

Sørg for skoler ved mindre menigheder. — Mange familier, som af hensyn til deres børns uddannelse flytter til steder, hvor vore store skoler findes, ville gøre Mesteren en bedre tjeneste ved at forblive, hvor de er. De skulle opmuntre den menighed, hvor de er medlemmer, til at oprette en menighedsskole, hvor børnene inden for deres kreds kunne få en alsidig, praktisk kristelig uddannelse. Det ville være uendelig meget bedre for deres børn, for dem selv og for Guds sag, om de ville blive i de mindre menigheder, hvor man behøver deres hjælp, i stedet for at flytte til de større menigheder, hvor der foreligger en stadig fristelse til at henfalde til åndelig uvirksomhed, fordi der ikke er behov for dem.

Hvor som helst der er nogle få, som holder sabbaten, skulle forældrene slutte sig sammen om oprettelsen af en skole, hvor deres børn og unge kan få undervisning. De bør ansætte en kristen lærer, der som en gudhengiven missionær vil oplære børnene på en sådan måde, at de ledes til at blive missionsarbejdere. Lad der blive ansat lærere, som vil give en grundig undervisning i de almindelige fag, idet man gør Bibelen til grundlaget og livet i alt studium.⁹

[298]

På steder, hvor de troende er fåtallige, bør to eller tre menigheder slutte sig sammen om at opføre en beskeden bygning til en menighedsskole.¹⁰

Hvis forældrene forstod betydningen af disse små uddannelsescentre og samarbejdede om at udføre det arbejde, som Herren ønsker udført i denne tid, ville fjendens planer med vore børn blive forpurret.¹¹

Menighedsskoler i hjemmene. — Alle vore børn burde, så vidt det er muligt, have det privilegium at få en kristen uddannelse. For at kunne give dette må vi undertiden oprette menighedsskoler i hjemmene. Det ville være godt, om flere familier på et sted ville stå sammen om at ansætte en ydmyg, gudfrygtig lærer til at give forældrene den nødvendige hjælp til at uddanne deres børn. Dette vil være til stor velsignelse for mange isolerede grupper af sabbatsholdere og en plan, der er Herren mere velbehagelig end den, der somme tider er blevet fulgt, når børn er blevet sendt væk fra deres hjem for at gå på en af vore større skoler.

Vore små grupper af sabbatsholdere er nødvendige, for at lyset kan skinne for deres naboer; og der er brug for børnene i deres hjem, hvor de kan være til hjælp for deres forældre efter skoletid. Det velordnede kristne hjem, hvor børnene kan opdrages af forældrene efter Herrens anvisning, er det bedste sted for dem.¹²

Et problem for isolerede medlemmer. — Nogle familier, som holder sabbaten, bor alene, eller de bor langt borte fra andre, der har samme tro. Disse har undertiden sendt deres børn til vore kostskoler, hvor de har høstet udbytte, og hvorfra de er vendt tilbage og er blevet til velsignelse i deres eget hjem. Men nogle kan ikke sende deres børn bort fra hjemmet for at få uddannelse. I sådanne tilfælde bør forældrene ansætte en eksemplarisk kristen lærer, der vil betragte det som en glæde at virke for Mesteren i en hvilken som helst stilling

[299]

og være villig til at opdyrke en hvilken som helst del af Herrens vingård.

Fædre og mødre bør samarbejde med læreren og virke alvorligt for deres børns omvendelse.¹³

Arbejd som for livet på at frelse børnene. — I nogle lande er forældrene ifølge loven tvunget til at sende deres børn i skole. På steder hvor der er en menighed, bør der i sådanne lande oprettes skoler, selv om der ikke er mere end seks børn, som kan deltage. Arbejd, som om det gjaldt jeres liv, for at redde børnene fra at drukne i de besmittede, fordærvelige indflydelser i verden.

Vi står langt tilbage med hensyn til vor pligt i denne vigtige sag. På mange steder burde skoler have været i gang for flere år siden. På mange pladser ville sandheden på denne måde have haft repræsentanter, som ville have sat præg på Herrens værk. Hellere end at samle så mange store bygninger på nogle få steder burde man have oprettet skoler på mange steder.

Lad disse skoler blive påbegyndt under en forstandig ledelse, således at børnene og de unge kan uddannes i deres egne menigheder. Det er en stor forsyndelse mod Gud, at der har været så megen forsømmelse på dette område, når forsynet så rigeligt har givet os hjælpemidler til at virke med.¹⁴

Er skolen etableret, skal den ikke tages ud af brug. — Skolearbejdet på et sted, hvor en menighedsskole er blevet etableret, bør aldrig opgives, hvis ikke Gud tydeligt viser, at dette bør ske. Uheldige indflydelser kan se ud til at sammensværge sig imod skolen, men med Guds hjælp kan læreren gøre et stort redningsarbejde ved at ændre tingenes tilstand.¹⁵

[300] **Til hjælp for ulydige, uregerlige børn.** — Undertiden er der i skolen nogle urolige elementer, som gør arbejdet meget besværligt. Børn, der ikke er opdraget rigtigt, skaber mange vanskeligheder og gør lærerens hjerte bedrøvet ved deres genstridighed. Men han bør ikke blive modløs. Prøvelser giver erfaring. Hvis børnene er ulydige og uregerlige, er der endnu mere brug for ihærdige bestræbelser. Den kendsgerning, at der findes børn med sådanne karaktertræk, er en af grundene til, at der bør oprettes menighedsskoler. De børn, som forældrene har forsømt at opdrage og tugte, må reddes, om det er muligt.¹⁶

For at omvende verdslig ungdom. — For mange år siden skulle der have været opført skolebygninger andre steder end i . . . Ikke store bygninger, men velegnede bygninger til menighedsskoler, hvor børn og unge kunne få en god uddannelse. De lærebøger, der benyttes, bør være sådan, at de gør opmærksom på Guds lov. Bibelen bør lægges til grund for uddannelsen. I dette arbejde skal sandhedens lys og kraft ophøjes. Unge fra verden, hvis sind ikke er blevet demoraliseret af sanselige vaner, vil få forbindelse med disse skoler og blive omvendt der. . . . Jeg er blevet underrettet om, at denne form for missionsarbejde vil have en meget virkningsfuld indflydelse på udbredelsen af lys og kundskab om sandheden.¹⁷

For at opretholde den højeste standard. — Karakteren af det arbejde, som udføres ved vore menighedsskoler, bør være af højeste rang. Jesus Kristus, Genopretteren, er det eneste lægemiddel mod en forkert opdragelse; og timerne med hans ord bør altid holdes i den mest tiltrækkende form for de unge. Skolens disciplin bør supplere hjemmets opdragelse, og i både hjem og skole bør man værne om enkelhed og fromhed.¹⁸

Som forberedelse for den højeste klasse hisset. — Til forældre sender han det advarende råb: Saml jeres børn i jeres egne huse; tag dem bort fra sådanne, som ikke ænser Guds befalinger, som lærer og øver det onde. Forlad de store byer så hurtigt som muligt. Opret menighedsskoler. Giv jeres børn Guds ord som grundlag for al deres uddannelse. Dette ord er fuldt af skønne lærdomme, og dersom eleverne gør det til deres studium i begynderklassen hernede, vil de være forberedt til den højere klasse hisset.¹⁹

[301]

Gud har sørget for dem. — Vore skoler er Herrens særlige hjælpemiddel til at gøre børn og unge egnede til missionsarbejde. Forældrene bør forstå deres ansvar og lære børnene at sætte pris på de store privilegier og vel-signelser, Gud har givet dem i en fordelagtig uddannelse.²⁰

¹Manuskript 119, 1899.

²Testimonies for the Church VIII, s. 226.

³Fundamentals of Christian Education, s. 174.

⁴Counsels to Parents, Teachers, and Students, s. 205.

⁵Manuskript 100, 1902.

⁶Vejledning for menigheden II, s. 372.

⁷Counsels to Parents, Teachers, and Students, s. 168.

- ⁸Review and Herald, 17. dec. 1903.
- ⁹Vejledning for menigheden II, s. 375. 376.
- ¹⁰Samme, s. 381.
- ¹¹Manuskript 33, 1908.
- ¹²Counsels to Parents, Teachers, and Students, s. 158.
- ¹³Vejledning for menigheden II, s. 376.
- ¹⁴Samme, s. 376. 377.
- ¹⁵Counsels to Parents, Teachers, and Students, s. 157.
- ¹⁶Samme, s. 153.
- ¹⁷Manuskript 150, 1899.
- ¹⁸Counsels to Parents, Teachers, and Students, s. 174.
- ¹⁹Vejledning for menigheden II, s. 373.
- ²⁰Counsels to Parents, Teachers, and Students, s. 149.

Menigheden som vægter. — Herren vil bruge menighedsskolen til at hjælpe forældrene med at uddanne og forberede deres børn på den kommende tid. Menigheden bør derfor med alvor tage fat på skolearbejdet og gøre det til det, Herren ønsker, det skal være.¹

Gud har udpeget menigheden til at være en vægter, der med nidkærhed skal drage omsorg for de unge og børnene, og til at være en skildvagt, der skal se, om fjenden nærmer sig, og advare om faren. Men menigheden forstår ikke situationen. Den sover på sin post. I denne farlige tid må fædre og mødre vågne op og arbejde som for livet, ellers vil mange af de unge gå fortabt for evigt.²

Guds lov må ophøjes. — Menigheden har en særskilt gerning at udføre med at undervise og oplære sine børn, så de ikke i deres skolegang eller i noget andet selskab bliver påvirket af dem, der har fordærvelige vaner. Verden er fuld af uretfærdighed og ringeagt for Guds krav. . . .

De protestantiske kirkesamfund har antaget den falske sabbat, som er pavedømmets barn, og ophøjet den over Guds hellige dag, som han har indviet. Det er vor opgave at gøre det klart for vore børn, at den første dag i ugen ikke er den sande sabbat, og at dens fejring er en klar modsigelse af Guds lov, når vi har fået lys med hensyn til, hvilken dag der er den sande sabbat.³

Der må uddannes dygtige arbejdere for Kristus. — Hvis vi som en menighed og som enkeltpersoner ønsker at stå rene på dommens dag, må vi gøre os større an-strengelser for at oplære vore unge, så de kan blive bedre egnede for de forskellige grene af det store værk, der er lagt i vore hænder. Vi burde lægge forstandige planer, så at opfindsomheden hos dem, som har talent, kan styrkes, disciplineres og afpuddes på den bedste måde, så Kristi gerning ikke skal hindres af mangel på dygtige arbejdere, som vil udføre deres arbejde med alvor og troskab.⁴

Alle må tage del i udgifterne. — Lad alle tage del i udgifterne. Lad menigheden sørge for, at de, der burde nyde dens fordele,

optages i skolen. Fattige familier bør hjælpes. Vi kan ikke kalde os sande missionærer, hvis vi forsømmer dem, som bor lige ved vor dør, som befinder sig i den mest kritiske alder, og som behøver vor bistand for at kunne tilegne sig den kundskab og erfaring, der vil gøre dem skikkede til Guds tjeneste.

Herren ønsker, at der gøres ufortrødne anstrengelser for vore børns uddannelse.⁵

Bær de finansielle byrder for uddannelsen af værdigt trængende unge. — De forskelligt beliggende menigheder burde føle, at der påhviler dem et højtideligt ansvar for at oplære ungdommen og uddanne talenterne til at tage del i missionsarbejdet. Når de ser nogle i menigheden, som tegner til at kunne blive dygtige arbejdere, men som ikke er i stand til at forsørge sig selv på skolen, bør de påtage sig ansvaret for at sende dem til en af vore kostskoler. Der er fortrinlige evner i menighederne, som trænger til at blive taget i brug. Der er personer, som ville gøre god fyldest i Herrens vingård; men mange er for fattige til uden hjælp at skaffe sig den nødvendige uddannelse. Menighederne burde regne det for et privilegium at tage del i afholdelsen af deres udgifter.

De, som har sandheden i deres hjerter, er altid varmhjertede og hjælper, hvor det er nødvendigt. De går foran, og andre efterligner deres eksempel. Hvis der er nogle, som burde have gavn af skolen, men som ikke kan betale hele undervisningsgebyret, bør menighederne vise deres gavmildhed ved at hjælpe dem.⁶

[304] **Et skolefond for højere uddannelse.** — Der bør ved rundhåndede bidrag oprettes et fond til udvikling af skolearbejdet. Vi har brug for veluddannede mænd til at arbejde for menighedernes interesser. De bør fremholde den kendsgerning, at vi ikke må lade vore unge gå på læreanstalter, der er oprettet af andre trossamfund, og at vi må samle dem på skoler, hvor deres religionsundervisning ikke vil blive forsømt.⁷

Giv til missionen, men forsøm ikke de hjemmeværende unge. — Skal menighedens medlemmer yde midler til fremme af Kristi sag blandt andre og overlade deres egne børn til Satans gerning og tjeneste?⁸

Medens vi alvorligt bør sætte kræfterne ind for men-neskemasserne omkring os og udvide arbejdet til fremmede lande, kan intet i denne retning tjene som undskyldning for at forsømme uddannelsen

af vore børn og unge. De skal oplæres til at blive Guds medarbejdere. Både forældre og lærere skal således ved forskrift og eksempel bringe sandhedens og ærlighedens principper ind i de unges sind og hjerter, at de bliver mænd og kvinder, der er tro som guld mod Gud og hans sag.⁹

Bed i tro; Gud vil bane vej. — Nogle spørger måske: „Hvordan skal sådanne skoler kunne oprettes?“ Vi er ikke et rigt folk, men hvis vi beder i tro og lader Herren arbejde for os, vil han gøre det muligt for os at oprette små skoler på afsides liggende steder, så vore unge ikke blot kan blive undervist i skrifterne og i boglig lærdom, men også i mange former for manuelt arbejde.¹⁰

„Lad os stå op og bygge.“* — Vi bør iværksætte arbejdet efter de rette linier her ved Crystal Springs (sanatorium i Californien). Her er vore børn. Skal vi tillade, at de bliver besmittet af verden — af dens uretfærdighed og dens tilsidesættelse af Guds lov? Jeg spørger dem, som har planer om at sende deres børn til de offentlige skoler, hvor de er udsat for at blive besmittet: Hvordan tør I løbe en sådan risiko?

[305]

Vi ønsker at opføre en skolebygning til vore børn. På grund af de mange opfordringer til at give forekommer det at være en vanskelig sag at skaffe tilstrækkeligt med penge eller at vække en interesse, der er stor nok til at få bygget en lille, bekvem skole. Jeg har sagt til skoleudvalget, at jeg vil låne dem et stykke jord i lige så lang tid, som de ønsker at benytte det til skoleformål. Jeg håber, at der vil blive vakt tilstrækkelig interesse til, at vi vil blive i stand til at opføre en bygning, hvor vore børn kan blive undervist i Guds ord, som er Guds Søns kød og blod. ... Vil opførelsen af denne skolebygning, hvori der skal undervises i Guds ord, ikke havejeres in-teresse? En mand, der blev spurgt, hvor meget arbejde han var villig til at give skolen, sagde, at han ville hjælpe os, hvis vi ville give ham tre dollars om dagen samt kost og logi. Men vi ønsker ikke den slags ofre. Vi vil få hjælp. Vi venter at få en skolebygning, hvor der kan undervises i Bibelen, hvor der kan blive opsendt bønner til Gud, og hvor børnene kan blive undervist i Bibelens principper. Vi venter, at enhver, der kan tage fat sammen med os, ønsker at tage del i opførelsen af denne bygning. Vi regner med at oplære en lille hær af arbejdere på denne bjergskråning.¹¹

Hjælpe med arbejde så vel som med penge. — Vi ved, at alle er interesserede i, at dette foretagende skal lykkes. Lad dem, som kun har sparsomt med tid, give nogle få dages hjælp til opførelsen af denne skole. Endnu er der ikke blevet lovet tilstrækkeligt med penge til blot at betale for de nødvendige materialer. Vi er glade for, hvad der er blevet givet, men vi beder nu alle om med interesse at tage fat på denne sag, så vi snart kan få et sted, hvor vore børn kan studere Bibelen, som er grundlaget for al sand uddannelse. Herrens frygt-den allerførste lektie, der skal læres — er visdoms be-gyndelse.

Der er ingen grund til, at denne sag skal trække i langdrag. Enhver bør tage fat på at hjælpe til med ud-holdenhed og aldrig svigten-de interesse, indtil bygningen er fuldført. Alle bør gøre noget. Nogle bliver måske nødt til at stå op klokken fire om morgenen for at kunne hjælpe. Jeg begynder sædvanligvis mit arbejde før den tid. Så snart det er lyst, kan nogle begynde arbejdet på bygningen og virke en time eller to før morgenmaden. Andre kan måske ikke gøre dette, men alle kan gøre noget for at vise deres interesse i at gøre det muligt for børnene at blive undervist på en skole, hvor de kan blive opdraget og oplært til tjeneste for Gud. Hans velsignelse vil med sikkerhed hvile over enhver sådan anstrengelse. . . .

Brødre og søstre, hvad vil I gøre for at hjælpe med til at bygge en menighedsskole? Vi tror, at alle vil betragte det som et privilegium og en velsignelse at have denne skolebygning. Lad os blive grebet af arbejdsiver, idet vi siger: „Vi vil gøre os rede og bygge.“ Hvis alle vil tage fat på arbejdet i fællesskab, vil vi snart have en skole, hvor vore børn fra dag til dag vil blive undervist i Herrens vej. Når vi gør vort bedste, vil Guds velsignelse hvile over os. Skal vi ikke gøre os rede og bygge?¹²

¹Counsels to Parents, Teachers, and Students, s. 167.

²Samme, s. 165.

³Vejledning for menigheden II, s. 372.

⁴Counsels to Parents, Teachers, and Students, s. 43.

⁵Vejledning for menigheden II, s. 390.

⁶Counsels to Parents, Teachers, and Students, s. 69.

⁷Samme, s. 44. 45.

⁸Vejledning for menigheden II, s. 390.

⁹Counsels to Parents, Teachers, and Students, s. 165.

¹⁰Samme, s. 204.

* Citat 11 og 12 er uddrag af en tale, der blev holdt den 14. juli 1902 som opfordring til at opføre en menighedsskole i nærheden af str. Whites hjem.

¹¹Manuskript 100, 1902.

¹²Samme.

Kapitel 54—LÆRERE OG FORÆLDRE I FÆLLESSKAB

Behovet for en medfølende forståelse. — Lærerne i hjemmet og lærerne i skolen bør have en medfølende forståelse for hverandres arbejde. De bør arbejde harmonisk sammen, besjælede af den samme missionsånd, og sammen stræbe efter at gavne børnene legemligt, sjæleligt og åndeligt og at udvikle karakterer, der vil bestå i fristelsen.¹

Forældrene bør huske, at der vil blive udrettet langt mere ved menighedsskolens indsats, hvis de selv gør sig klart, hvilke fordele deres børn kan opnå i en sådan skole, og forener sig helhjertet med læreren. Ved bøn, tålmodighed og selvbeherskelse kan forældrene gøre ende på meget af den uret, som forårsages af utålmodighed og uforstandig eftergivenhed. Forældre og lærer bør sammen tage fat på arbejdet, idet forældrene husker på, at de selv vil blive hjulpet ved tilstedeværelsen af en alvorlig, gudfrygtig lærer i samfundet.²

Splittelse kan tilintetgøre en god indflydelse. — En splittelsesånd næret i nogle få hjerter vil overføres til andre og tilintetgøre den indflydelse, skolen kunne øve til det gode. Medmindre forældrene er beredvillige til og ivrige efter at samarbejde med læreren for deres børns frelse, er de ikke færdige til, at der kan oprettes en skole iblandt dem.³

Samarbejdet begynder i hjemmet. — Samarbejdet burde begynde med faderen og moderen selv i det daglige liv i hjemmet. De står med et fælles ansvar ved opdragelsen af deres børn, og de burde altid bestræbe sig for at handle i fællesskab. De må overgive sig til Gud og søge hjælp fra ham til at kunne støtte hinanden. De skal lære deres børn at være trofaste mod Gud, trofaste over for, hvad der er rigtigt, og således trofaste over for sig selv og over for alle, som de kommer i berøring med. Når børn har fået en sådan opdragelse, vil de ikke komme til at volde forstyrrelse eller vanskeligheder, når de kommer i skole. De vil være en støtte for deres lærere og et godt eksempel og en opmuntring for deres kammerater.⁴

Børnene vil bringe indflydelsen fra jeres opdragelse med sig ind i klasseværelset. Når gudfrygtige forældre og gudfrygtige lærere arbejder godt sammen, bliver børnenes hjerter beredt til at nære dyb interesse for Guds værk i menigheden. De dyder, som opelskes i hjemmet, føres ind i menigheden, og Gud bliver æret.⁵

Hvis forældrene er så optaget af dette livs arbejde og fornøjelser, at de forsømmer en passende opdragelse af deres børn, bliver lærerens arbejde ikke blot meget hårdt og prøvende, men ofte også helt uden frugt.⁶

Lærerens gerning er supplerende. — Intet andet har så stor betydning for karakterdannelsen som hjemmets påvirkning. Lærerens gerning bør være supplerende for forældrenes, men den skal ikke indtage dens plads. Med hensyn til alt, hvad der angår barnets velfærd, bør forældre og lærere bestræbe sig for at samarbejde.⁷

Den oplæring, barnet får i hjemmet, skal være sådan, at den vil være til hjælp for læreren. I hjemmet skal barnet lære betydningen af renlighed, orden og omhu; og denne undervisning skal gentages i skolen.⁸

Når barnet er gammelt nok til at komme i skole, bør læreren samarbejde med forældrene, og den manuelle oplæring bør fortsætte som en del af skoleundervisningen. Der er mange elever, som protesterer mod denne form for skolearbejde. De mener, at en nyttig beskæftigelse, som det at lære et håndværk, er nedværdigende; men disse har en fejlagtig opfattelse af, hvad sand værdighed er.⁹

[309]

Hjemmet kan blive velsignet på grund af skolen. — Hvis han [læreren] arbejder tålmodigt, alvorligt og udholdende efter Kristi retningslinier, kan det reformato-riske arbejde, som udføres på skolen, brede sig til børnenes hjem og bringe en renere og mere himmelsk atmosfære med sig. Dette er i sandhed et missionsarbejde af højeste rang.¹⁰

Den opmærksomme lærer vil kunne finde mange muligheder til at få eleverne til at udvise hjælpsomhed. Særlig af små børn bliver læreren betragtet med næsten ubegrænset tillid og respekt. Hvad han end foreslår i retning af at hjælpe til i hjemmet, påpasselighed med det daglige arbejde eller at tage sig af de syge eller fattige, kan næppe undgå at bære frugt. Og sådan opnås der atter en dobbelt vinding. De venlige forslag får til-bagevirkende kraft. Forældrenes

taknemmelighed og samarbejde vil lette lærerens byrde og lyse på hans vej.¹¹

Forældrene kan lette lærerens arbejde. — Hvis forældrene trofast gør deres del, vil lærerens arbejde blive meget lettere. Hans håb og mod vil vokse. Forældre, hvis hjerter er fyldt med Kristi kærlighed, vil afholde sig fra at finde fejl og vil gøre alt, hvad der står i deres magt, for at opmuntre og hjælpe den, de har valgt til lærer for deres børn. De vil være villige til at tro, at han er lige så samvittighedsfuld i sin gerning, som de er i deres.¹²

Når forældrene forstår deres ansvar, vil der være langt mindre tilbage, som læreren må gøre.¹³

[310] **Forældrene kan blive lærerens rådgivere.** — Vi skal tale om Guds kærlighed i vore hjem. Vi skal undervise om den i vore skoler. Guds ords principper skal indføres i hjemmets og skolens daglige liv. Hvis forældrene til fulde forstod deres pligt til at underkaste sig Herrens åbenbarede vilje, ville de blive forstandige rådgivere i vore skoler“ og i uddannelsesmæssige spørgsmål; for de ville af erfaring fra opdragelsen i hjemmet vide, hvordan man kan gardere sig mod de fristelser, som kommer til børn og unge. Lærere og forældre ville således blive Guds medarbejdere i at opdrage de unge for Himmelen.¹⁴

Forældrenes intime kendskab både til børnenes karakter og til deres fysiske særegenheder eller svagheder ville være til hjælp for læreren, hvis han blev delagtiggjort deri. Det må beklages, at så mange ikke gør sig dette klart. De fleste forældre viser kun ringe interesse for at skaffe sig oplysninger om lærerens kvalifikationer og for at samarbejde med ham i hans gerning.¹⁵

De [forældrene] må forstå, at det er deres pligt at samarbejde med læreren, at opmuntre til en forstandig disciplin og at bede meget for den, som underviser deres børn.¹⁶

Lærerne kan blive forældrenes rådgivere. — Fordi forældrene så sjældent søger at gøre lærerens bekendtskab, er det af så meget større vigtighed, at læreren søger at lære forældrene at kende. Han bør besøge sine elevers hjem og få kendskab til den indflydelse og de omgivelser, som de lever under. Ved personligt at komme i kontakt med deres hjem og deres tilværelse kan han styrke de bånd, der knytter ham til sine elever, og lære, hvordan han med større held kan tage sig af deres forskellige tilbøjeligheder og temperament.

Ved at vise interesse for opdragelsen i hjemmet gør læreren dobbelt gavn. Mange forældre, som er opslugt af arbejde og bekymringer, glemmer deres muligheder for at påvirke deres børn til det gode. Læreren kan gøre meget for at vække disse forældre til at se deres mulig- heder og deres forrettigheder. Han vil møde andre, for [311] hvem følelsen af deres ansvar er en tung byrde — så ivrige er de for, at deres børn skal blive til gode og nyttige mænd og kvinder. Tit kan læreren hjælpe disse forældre til at kunne bære deres byrder, og ved at rådslå med hinanden kan både lærer og forældre få nyt mod og ny kraft.¹⁷

---

¹Counsels to Parents, Teachers, and Students, s. 157.

²Samme, s. 155. 156.

³Vejledning for menigheden II, s. 379.

⁴Uddannelse, s. 283.

⁵Brev 29, 1902.

⁶Review and Herald, 13. juni 1882.

⁷Uddannelse, s. 283.

⁸Manuskript 45, 1912.

⁹Counsels to Parents, Teachers, and Students, s. 146.

¹⁰Samme, s. 157.

¹¹Uddannelse, s. 215.

¹²Counsels to Parents, Teachers, and Students, s. 157.

¹³Samme, s. 148.

¹⁴Brev 356, 1907.

¹⁵Uddannelse, s. 284.

¹⁶Fundamentals of Christian Education, s. 270.

¹⁷Uddannelse, s. 284. 285.

[312] **Kapitel 55—SAMMENHOLD OM DISCIPLINEN**

Læreren har brug for finfølelse i sin ledelse. — Blandt de unge vil man finde stor uensartethed i karakter og opdragelse. Nogle har levet under vilkårlig tvang og hårdhed, som har udviklet en stædig og trodsig ånd hos dem. Andre har været hjemmets kæledægge og har af alt for eftergivende forældre fået lov til at følge deres egne tilbøjeligheder. Hver eneste fejl er blevet undskyldt, indtil deres karakter er blevet misdannet. For med held at kunne arbejde med disse forskellige karakterer har læreren brug for at vise megen takt og finfølelse såvel som fasthed i sin ledelse af skolen.

Uvilje, ja endog foragt for et passende reglement vil ofte komme til udtryk. Nogle vil bruge al deres opfind-somhed for at undgå straf, medens andre vil udvise en ubekymret ligegyldighed for overtrædelsens følger. Alt dette vil kræve større tålmodighed og anstrengelse hos dem, som har fået deres uddannelse betroet.¹

Lad reglerne være få og velovervejede. — I skolen såvel som i hjemmet bør der være en forstandig disciplin. Læreren må opstille regler for elevernes opførsel. Disse regler bør være få og velovervejede, og når de er indført, bør de håndhæves. Hvert eneste princip i dem bør fremstilles for eleven på en sådan måde, at han bliver overbevist om dets retfærdighed.²

[313] **Læreren må fremtvinge lydighed.** — I skolen såvel som i hjemmet bør man forstå spørgsmålet om disciplin. Vi ville ønske, at der aldrig var nogen grund til at bruge riset i skolestuen. Men hvis der på en skole findes sådanne, som hårdnakket modsætter sig alle råd og for-maninger, al forbøn og sjælekval for deres skyld, da er det nødvendigt at gøre dem forståeligt, at de skal adlyde.

Nogle lærere tror ikke, at det er bedst at fremtvinge lydighed. De mener, at de kun har til opgave at undervise. Naturligvis skal de undervise. Men hvad skal det blive til med børnenes uddannelse, hvis læreren ikke mener at have ret til at udøve sin autoritet, når de tilsidesætter de love, som er forelagt dem?³

Han har brug for forældrenes samarbejde. — Læreren bør ikke være overladt til at bære arbejdsbyrden alene. Han behøver hvert eneste menighedsmedlems sympati, venlighed, samarbejde og kærlighed. Forældrene bør opmuntre læreren ved at vise, at de påskønner hans anstrengelser. De bør aldrig sige eller gøre noget, der vil opmuntre deres børn til opsætsighed.

Men jeg ved, at mange forældre ikke samarbejder med læreren. Den gode indflydelse, som udøves i skolen, næres ikke i deres hjem. I stedet for i deres hjem at følge den gode indflydelse op, som skolen udøver, giver de deres børn lov til at gøre, som de har lyst, og til frit at gå både her og der. Og hvis læreren udøver sin autoritet ved at forlange lydighed, giver børnene deres forældre en overdreven og forvrænget beretning om den måde, de er blevet behandlet på. Læreren har måske kun gjort, hvad det var hans smertelige pligt at gøre; men forældrene sympatiserer med deres børn, skønt det er dem, der har uret. Og ofte er de forældre, som selv hersker i vrede, de mest urimelige, når deres børn bliver holdt i ave og tugtet på skolen.⁴

Når forældre forsvarer deres børns klager over skolens myndighed og disciplin, forstår de ikke, at de øger de demoraliserende kræfter, der nu hersker i forfærdelig stor udstrækning. Enhver indflydelse, som de unge er omgivet af, må være på den rette side, for ungdommens gudløshed er tiltagende.⁵

De bør støtte de trofaste lærere. — Forældre, der aldrig har [314] bekymret sig om deres børns sjæle, som de burde, og som aldrig har lagt bånd på dem og opdraget dem på en passende måde, netop de giver udtryk for den mest forbitrede protest, når deres børn bliver holdt i tømme, tilrettevist eller irettesat på skolen. Nogle af disse børn er en skændsel for menigheden og en skændsel for adventistnavnet.⁶

De [forældrene] skal lære deres børn at være trofaste mod Gud, trofaste over for, hvad der er rigtigt, og således trofaste over for sig selv og over for alle, som de kommer i berøring med. . . .

Det er ikke sandsynligt, at de forældre, som giver en sådan opdragelse, vil kritisere læreren. De føler, at både deres børns interesser og hensynet til skolen kræver, at de, så vidt det er muligt, støtter og ærer den, som deler ansvaret med dem.⁷

Kritiser aldrig læreren over for børnene. — Forældre, når menighedsskolelæreren prøver på at oplære og opdrage jeres børn,

for at de kan få evigt liv, så lad være med i deres nærværelse at kritisere hans handlinger, også selv om I måske synes, han er for streng. Hvis I ønsker, at de skal give deres hjerter til Frelseren, så samarbejd med læreren i hans arbejde for deres frelse. Det er meget bedre for børnene at høre deres moder tale vel om lærerens arbejde end at høre hende kritisere. Rosende omtale gør et varigt indtryk og får børnene til at respektere læreren.⁸

Hvis det bliver nødvendigt at kritisere eller stille for-slag med hensyn til lærerens arbejde, bør der tales med ham under fire øjne. Hvis dette viser sig at være virk-ningsløst, må sagen tilstilles dem, som er ansvarlige for ' skolens ledelse. Der bør ikke siges eller gøres noget for at mindske børnenes respekt for den, som deres vel i så høj grad er afhængigt af.⁹

[315] Dersom forældrene ville stille sig i lærernes sted og se, hvor vanskeligt det nødvendigvis må være at holde disciplin i en skole med hundreder af elever af alle klas-ser og alle slags mentalitet, ville de komme til at se anderledes på forholdene.¹⁰

Ulydighed begynder ofte i hjemmet. — Ved at give børnene lov til at gøre som de har lyst, kan forældrene mene, at de er kærlige, men de udøver den værste grusomhed. Børn er i stand til at tænke, og deres sjæle såres ved tankeløs venlighed, hvor rigtig denne venlighed end kan tage sig ud i forældrenes øjne. Efterhånden som børnene bliver ældre, tiltager deres ulydighed. Deres lærere prøver måske at irettesætte dem, men alt for ofte står forældrene på børnenes side, og ondet fortsætter med at vokse, tilsløret af et om muligt endnu tykkere dække af bedrag end før. Andre børn bliver ført på afveje ved disse børns forkerte handle-måde, og alligevel kan forældrene ikke indse fejlen. Man hører hellere på børnene end på lærerne, som klager over fejlen.¹¹

Lærerens arbejde fordobles af forældre, der ikke samarbejder. — Forældrenes forsømmelighed med at opdrage deres børn gør lærerens arbejde dobbelt hårdt. Børnene bærer præg af de uregerlige og utiltalende træk, deres forældre åbenbarer. Når de forsømmes hjemme, regner de skolens disciplin for tyrannisk og streng. Hvis sådanne børn ikke vogtes omhyggeligt, vil de smitte andre med deres udisciplinerede, misdannede karakter. . . . Det gode, som børn vil kunne modtage i skolen til at modvirke deres mangelfulde opdragel-

se hjemmefra, bliver undermineret af den sympati, forældrene viser over for deres forkerte handlinger.

Skal forældre, som tror på Guds ord, fortsætte deres forkerte ledelse og styrke deres børn i deres onde tilbøjeligheder? Fædre og mødre, som bekender sig til sandheden for denne tid, skulle hellere komme til fornuft og ophøre med at tage del i dette onde og ikke læn- gere fuldbyrde Satans planer ved at godtage deres uomvendte børns falske forklaringer. Lærerne har nok i at have børnenes indflydelse at kæmpe med uden også at skulle have forældrenes.¹²

[316]

---

¹Testimonies for the Church V, s. 88. 89.

²Counsels to Parents, Teachers, and Students, s. 153.

³Review and Herald, 15. sept. 1904.

⁴Counsels to Parents, Teachers, and Students, s. 153. 154.

⁵Testimonies for the Church V, s. 112.

⁶Samme, s. 51.

⁷Uddannelse, s. 283.

⁸Counsels to Parents, Teachers, and Students, s. 154. 155.

⁹Samme, s. 161. 162.

¹⁰Vejledning for menigheden I, s. 442.

¹¹Review and Herald, 20. jan. 1901.

¹²Samme, 9. okt. 1900.

Kapitel 56—GYMNASIE- OG UNIVERSITETSUDDANNELSE

Mange farer vild på verdslige institutioner. — Det er en forfærdende kendsgerning, at mange af de skoler og læreanstalter, de unge går på for at få deres uddannelse, øver en indflydelse, som skader karakteren, leder sindet bort fra den egentlige hensigt med livet og sænker moralen. Dette burde få forældrenes hjerte til at skælve. Ved at komme sammen med verdslige, forlystelsessyge og fordærvede mennesker mister mangan ung sin enfoldighed og renhed, troen på Gud og den selvopofrende ånd, som deres kristne fædre og mødre har opelsket og værnet om ved tålmodig vejledning og alvorlig bøn.

Mange af dem, der kommer til skolen for at forberede sig til uegennyttig tjeneste af en eller anden art, går fuldstændig op i de verdslige studier. De får lyst til at blive beundrede for deres lærdom og til at opnå en høj stilling og vinde ære i verden. De taber den oprindelige hensigt med deres skolegang af syne og vier deres liv til egoistiske og verdslige interesser. Ofte grundlægges der også vaner, som ødelægger livet både i denne verden og i den kommende.¹

Hjemmets religiøse indflydelse udslettes. — I beder: „Led os ikke ind i fristelse.“ Samtyk derfor ikke i, at jeres børn bliver stillet, hvor de vil møde unødvendige fristelser. Send dem ikke til skoler, hvor de vil komme i forbindelse med en indflydelse, der vil være som ugræs sået i hjertets ager.

[318] Undervis og opdrag jeres børn i guds frygt i hjemmets skole i deres tidligste år. Pas derefter på, at I ikke placerer dem, hvor de religiøse indtryk, de har fået, vil blive udslettet, og hvor kærligheden til Gud vil blive fjernet fra hjertet. Lad ikke det tillokkende ved høje lønninger eller ved tilsyneladende store uddannelsesmæssige fordele få jer til at sende jeres børn bort fra jeres indflydelse til steder, hvor de vil blive udsat for store fristelser. „Hvad gavner det et menneske at vinde den hele verden og at bøde med sin sjæl? Thi hvad kan et menneske give til vederlag for sin sjæl?“ Mark. 8, 36. 37.²

Gud har forordnet vore læreanstalter. — Da Guds engel viste mig, at der skulle opføres en institution til uddannelsen af vore unge, så jeg, at det ville blive et af de største midler, Gud har forordnet til sjæles frelse. . . . Hvis indflydelsen på vort college er, som den burde være, vil de unge, som uddannes der, blive sat i stand til at se og ære Gud i alt, hvad han gør; og medens de er beskæftiget med at opøve de evner, Gud har givet dem, vil de forberede sig til at yde ham en mere effektiv tjeneste.³

De unge skal opmuntres til at gå på vore skoler, som mere og mere bør komme til at ligne profetskolerne. Vore skoler er grundlagt af Herren.⁴

Fordele ved at bo på skolehjem. — Børn, som skal modtage undervisning på vore skoler, vil i vid udstrækning gøre langt mere varige fremskridt, hvis de adskilles fra familiekredsen, hvor de har fået en fejlagtig opdragelse. Det kan være nødvendigt for nogle familier at bosætte sig, hvor de kan holde deres børn med kost og spare udgifterne, men det vil i mange tilfælde vise sig at være en hindring snarere end en velsignelse for deres børn.⁵

Skolehjem for egensindig datter. — Fjenden har fået sin vilje med din datter, indtil han ved sine anstrengelser har bundet hende som med jernlænker, og det vil kræve ihærdige, vedholdende bestræbelser at frelse hendes sjæl. Hvis du skal have held til dette, må der ikke være noget halvgjort arbejde. Årgamle vaner brydes ikke [319] let. Hun skal anbringes, hvor der til stadighed udøves en rolig, fast og varig indflydelse. Jeg vil råde dig til at sende hende på skole i . . . ; lad hende komme under skolehjemmets disciplin. Der burde hun have været for flere år siden.

Skolehjemmet bliver ledet på en måde, der gør det til et godt hjem. Dette hjem passer måske ikke efter alles tilbøjeligheder, men det er, fordi de er blevet uddannet i falske teorier, i nydelsessyge og selvglæde; og alle deres vaner og skikke har gået i en forkert retning. Men, min kære søster, vi nærmer os tidens ende; og nu ønsker vi ikke at følge verdens smag og handlemåde, men Guds sind, og se, hvad skriften siger, og derpå vandre i overensstemmelse med det lys, Gud har givet os. Vore tilbøjeligheder, vore vaner og skikke skal ikke have nogen fortrinsstilling. Guds ord er vor standard.⁶

Fastboende elever. — Det ser ud til, at nogle lærere mener, at ingen af de børn og unge mennesker, hvis forældre bor i nærheden

af en skole, bør have nogen privi-legier ved skolen, medmindre de bor sammen med deres lærere på skolehjemmet. For mig er dette en ny og fremmed tanke.

Der er unge mennesker, hvis påvirkning hjemme har været sådan, at det ville være en stor fordel for dem at bo en tid i et veldrevet skolehjem. Og for dem som bor således, at det er nødvendigt for dem at forlade deres hjem for at kunne nyde skolens privilegier, er skolehjemmet en stor velsignelse. Men det hjem, hvor foræl-drene frygter og adlyder Gud, er og vil altid være det bedste sted for børnene, hvor de under deres forældres korrekte opdragelse kan nyde omhuen og disciplinen hos en troende familie, der ledes af deres egne forældre.

...

[320] Lad os af hensyn til de unge, der har en passende alder til at gå på en kostskole, undgå at lave unødven- dige og vilkårlige regler, der vil adskille dem, som bor i skolens nærhed, fra deres forældre. .

..

Hvis ikke forældrene er overbeviste om, at børnenes interesser tjenes bedst ved at sætte dem under skole-hjemmets disciplin, bør de have lov til at have kontrollen med dem, så langt det er muligt. Nogle steder kan forældre, som bor i skolens nabolag, måske se, at deres børn ville have gavn af at bo på skolehjemmet, hvor de kan få undervisning i bestemte fag, som de ikke så godt kunne få i deres egne hjem. Men man bør ikke forlange, at børn i alle tilfælde skal adskilles fra deres forældre for at få de fordele, der følger med at gå på en af vore skoler. . . .

Forældrene er de naturlige formyndere for deres børn, og de har et højtideligt ansvar for at føre tilsyn med deres opdragelse og uddannelse.

Forstår vi ikke, at forældrene, som i årevis har iagttaget deres børns udvikling, bedst ved, hvilken form for oplæring og ledelse, de skal have for at fremelske og udvikle de bedste karaktertræk i dem? Jeg vil råde til, at børn fra hjem inden for fire eller fem kilometer fra en skole skal have lov til at gå på skolen, medens de bor hjemme og nyder godt af forældrenes indflydelse. Overalt hvor det er muligt, bør familien holdes samlet.⁷

Alle børn skulle have den forret at få en uddannelse. — Menigheden sover og forstår ikke vigtigheden af at ud-danne børnene og de unge. En siger: „Hvorfor er det nødvendigt at være så nøje-

regnende med en fuldstændig uddannelse af vore unge? Jeg synes, at hvis I tager nogle få, som har besluttet sig til at følge et litterært kald eller et andet, som kræver en bestemt undervisning, og viser dem en passende opmærksomhed, er det alt, hvad der er nødvendigt. Det kræves ikke, at alle vore unge bliver så godt oplært. Vil dette ikke dække alle væsentlige behov?“ Jeg svarer: „Nej, afgjort ikke. . . Alle vore unge bør have lov til at få velsignelserne og fordelene ved en uddannelse på vore skoler, så de kan blive inspireret til at blive Guds medarbejdere. De har alle brug for en uddannelse, så de kan blive i stand til at gøre nytte og blive kvalificerede til at indtage ansvarsfulde stillinger både i det private og det offentlige liv.⁸

[321]

Et afbalanceret skoleprogram. — Forstandsevnerne må udvikles, så de kan blive brugt til Guds ære. Udviklingen af intellektet bør vises omhyggelig opmærksomhed, for at de forskellige åndsevner kan få samme styrke ved at blive bragt i anvendelse på hver sin bestemte opgave. Hvis forældrene giver deres børn lov til at følge deres egne personlige lyster, deres egne tilbøjeligheder og ønsker, så pligterne forsømmes, vil deres karakter blive formet efter dette mønster og de vil ikke blive egnede til nogen ansvarsfuld stilling i livet. De unges ønsker og tilbøjeligheder bør holdes i tømme, de svage punkter i deres karakter bør styrkes, og alt for stærke tendenser bør holdes nede.

Hvis en evne får lov til at slumre eller ikke bliver brugt rigtigt, bliver Guds hensigt ikke opfyldt. Alle evnerne skal have en god udvikling. Der må værnes om hver enkelt, fordi hver enkelt har tilknytning til de andre, og alle må de tages i brug, for at sindet kan få den rette balance. Hvis blot en eller to evner bliver udviklet og bruges til stadighed, fordi jeres børn vælger at sætte sindets kræfter ind på noget bestemt på bekostning af andre åndsevner, vil børnene som voksne få et uligevægtigt sind og en uharmonisk karakter. De vil blive dygtige og stærke på ét område, men meget mangelfulde på andre områder, som er lige så vigtige. De vil ikke blive velkvalificerede mænd og kvinder. Deres mangler vil være åbenbare og vil skæmme hele karakteren.⁹

Det skadelige ved stadigt studium året rundt. — Mange forældre holder deres børn i skole næsten året rundt. Disse børn gennemgår de daglige studier mekanisk, men husker ikke, hvad de lærer. Mange af dem, der bestandigt studerer, synes næsten blottede for

[322] intel- lektuelt liv. Ensformigheden ved det stadige studium trætter sindet, og de viser kun lidt interesse for under-visningen; og for mange bliver det boglige studium en tung byrde. De har ikke nogen virkelig lyst til at tænke eller til at skaffe sig viden. De vænner ikke sig selv til at overveje og undersøge en ting. . . .

Der er kun få, som virkelig tænker dybt og logisk, og det er, fordi falske påvirkninger har hæmmet forstandens udvikling. Forældres og læreres mening om, at et stadigt studium ville styrke intelligensen, har vist sig at være forkert, for i mange tilfælde har det haft den modsatte virkning.¹⁰

Ofte tilkommer kritikken med rette forældrene selv. — Man må ikke forlange, at læreren skal gøre forældrenes arbejde. Der har været en forfærdelig pligtforsømmelse hos mange forældre. Ligesom Eli undlader de at anvende passende disciplin; og derpå sender de deres uopdragne børn til skolen for at få den opdragelse, de burde have givet dem hjemme.

Lærernes arbejde påskønnes kun af få. Hvis de får held til at rette op på disse egensindige børn, får de ikke megen anerkendelse. Hvis de unge vælger at være i sel-skab med dem, som har dårlige tilbøjeligheder og går fra ondt til værre, bliver lærerne kritiseret og skolen fordømt. I mange tilfælde tilkommer kritikken med rette forældrene selv. De havde den første og bedste anledning til at styre og opdrage deres børn, mens ånden var lærvillig, og mens det var let at gøre indtryk på sind og hjerte. Men på grund af forældrenes dovenskab får børnene lov til at få deres vilje, indtil de bliver forhærdede på den onde vej.¹¹

[323] **Forældrene bør støtte lærerens autoritet.** — En af de største vanskeligheder, lærerne har haft at kæmpe med, er, at forældrene på deres side undlader at samarbejde i forvaltningen af skolens disciplin. Hvis forældrene følte sig forpligtede til at støtte lærerens autoritet, ville mange lydighedsnægtelser, uvaner og udsvævelser blive afværget. Forældrene bør forlange, at deres børn skal respektere og adlyde en lovlige autoritet. De bør med aldrig svigtende omhu og flid arbejde på at undervise, vejlede og styre deres børn, indtil de rette vaner er solidt grundfæstede. Med en sådan oplæring ville de unge bøje sig for samfundets forordninger og de almindelige moralske forpligtelsers restriktioner.¹²

Det skal ikke overlades til børnene at afgøre, om skolens disciplin er rimelig eller urimelig. Hvis forældrene har tilstrækkelig tillid til lærerne og til det af skolen vedtagne undervisningssystem til at sende deres børn til den, så bør de vise sund fornuft og moralsk udholdenhed og støtte lærerens håndhævelse af disciplinen. . . .

Forstandige forældre vil føle sig meget taknemmelige over, at der findes skoler, hvor der ikke vil blive tolereret nogen form for lovløshed, og hvor børnene vil blive oplært til at adlyde fremfor at blive føjet, og hvor en god indflydelse vil gøre sig gældende.

Der er forældre, som tænker på at sende deres børn på skole, fordi de er uforbederlige hjemme. Vil disse forældre støtte lærerne i deres opdragelsesarbejde, eller vil de beredvilligt tro ethvert falsk rygte?¹³

De bør støtte skolens disciplin. — Nogle forældre, som har sendt deres børn til ... , har sagt til dem, at de ikke skulle bøje sig, hvis der blev forlangt noget urimeligt af dem, lige meget hvem der forlangte det. Hvilken undervisning at give børn! Hvordan kan de med deres erfaring bedømme, hvad der er rimeligt og urimeligt?

De ønsker måske at være ude om aftenen, ingen ved hvor, og hvis lærere eller værger forlanger, at de skal forklare sig, kalder de det urimeligt og et indgreb i deres rettigheder. Deres uafhængighed må ikke forstyrres. Hvilken magt kan regler eller myndighed have over disse unge, når de betragter enhver form for disciplin som en urimelig begrænsning af deres frihed?

I mange tilfælde er disse unge kun blevet på skolen en kort tid, idet de er vendt hjem uden at have afsluttet uddannelsen for at kunne få frihed til at følge deres utøjlede og udisciplinerede viljes tilbøjelighed, hvad de ikke kunne på skolen. Den undervisning i tilfredsstillelse, som en uforstandig fader og moder har givet dem, har gjort sin gerning for tid og evighed, og tabet af disse sjæle vil blive skrevet på deres regning.¹⁴ [324]

En uddannelse uden for skolens pensum. — Børn og unge bør vænnes til at være grundige med deres uddannelse. Skoleplanen omfatter ikke al den undervisning, de skal modtage. De kan til stadighed lære noget af det, de ser og hører. De kan slutte fra årsag til virkning og lære af livets omgivelser og vilkår. De kan hver dag lære noget, de må undgå, og noget, de må gøre, som vil højne og

forædle dem, give karakteren fasthed og styrke de grundsætninger, der gør dem til ædle mænd og kvinder.

Hvis de går i gang med deres uddannelse uden noget formål og er veltilfredse med at fortsætte uden nogen særlige anstrengelser fra deres side, da vil de ikke nå den standard, Gud ønsker, de skal nå.¹⁵

---

¹Sundhed og livslykke, s. 60. 61.

²Manuskript 30, 1904.

³Testimonies for the Church IV, s. 419-422.

⁴Fundamentals of Christian Education, s. 489.

⁵Samme, s. 313.

⁶Testimonies for the Church V, s. 506.

⁷Brev 60, 1910.

⁸Review and Herald, 13. feb. 1913.

⁹Testimonies for the Church III, s. 26.

¹⁰Counsels to Parents, Teachers, and Students, s. 84. 85.

¹¹Samme, s. 91, 92.

¹²Testimonies for the Church V, s. 89.

¹³Manuskript 119, 1899.

¹⁴Samme.

¹⁵Youth's Instructor, 21. april 1886.

**AFSNIT 13—DEN FYSISKE
UDVIKLINGS GRUNDLÆGGENDE
BETYDNING**

[325]

[326]

Kapitel 57—MOTION OG SUNDHED*

[327]

Passende afveksling mellem beskæftigelse og adspredelse. — For at børn og unge kan blive sunde, glade og livlige og få veludviklede muskler og hjerner, bør de opholde sig meget i fri luft og have en passende afveksling mellem beskæftigelse og adspredelse.¹

Børn bør have deres tid besat. Et passende åndeligt arbejde og legemlig motion udendørs vil ikke ødelægge jeres drenges konstitution. Nyttigt arbejde og kendskab til husgerningens mysterier vil være gavnlige for jeres piger, og en del udendørs beskæftigelse er direkte nødvendig for deres konstitution og helbred.²

Motion og frisk luft. — De, som ikke bruger deres lemmer hver dag, vil mærke en mathed, når de tager fat på legemlig beskæftigelse. Blodårerne og musklerne er ikke i stand til at udføre deres arbejde og holde hele det levende maskineri i sund aktivitet, hvor hver del af organismen udfører sin del. Lemmerne styrkes ved brug. En rimelig motion hver dag giver styrke til musklerne, som bliver slappe og afkræftede, hvis de ikke bruges. Ved aktiv motion hver dag i fri luft vil også lever, nyrer og lunger blive styrket til at udføre deres arbejde.

Tag viljestyrken til hjælp, så vil I blive modstandsdygtige over for kulde og styrke nervesystemet. Inden længe vil I blive klar over fordelene ved motion og frisk luft, så I ikke ønsker at leve uden disse velsignelser. At unddrage lungerne luft er som at unddrage en sulten føden. Naturligvis kan vi leve længere uden føde end uden luft, som er den føde, Gud har bestemt for lungerne.³

[328]

Studerende trænger især til legemlig aktivitet. — Uvirksomhed svækker organismen. Gud skabte mennesket til at være aktivt og nyttigt. Intet kan øge de unges styrke som den rette brug af alle muskler ved nyttigt arbejde.⁴

Alle evner styrkes ved brug. — Børn og unge, som holdes på skole og bindes til bøgerne, kan ikke få en sund legemlig konstitution. Brugen af hjernen i studiet uden en tilsvarende legemlig motion

---

* Se „The Adventist Home“ s. 493-530, 17. afsnit, „Afslapning og rekreation“.

har en tilbøjelighed til at drage blodet til hjernen, så organismens blodcirkulation kommer ud af balance. Hjernen får for meget blod og arme og ben for lidt. Der bør være regler, som fastsætter børnenes og de unges studier til bestemte timer, hvorefter en del af deres tid bør tilbringes med legemligt arbejde. Og hvis deres vaner med hensyn til spisning, påklædning og søvn er i overensstemmelse med de fysiske love, kan de opnå en uddannelse uden at sætte den legemlige og åndelige sundhed til.⁵

Børnene bør som små lære at opfylde livets små forpligtelser. Da vil de således beskæftigede evner blive styrket ved øvelse. På denne måde kan de unge blive dygtige hjælpere i den større gerning, som Herren senere vil kalde dem til at udføre. . . .

Kun få er blevet vænnet til flid, betænksomhed og hensynsfuldhed. Ugidelighed og uvirksomhed er de største forbandelser for vor tids børn. Sundt, nyttigt arbejde vil være en stor velsignelse, idet det fremmer udviklingen af gode vaner og en ædel karakter.⁶

Planlæg variation og afveksling i arbejdet. — De unges aktive sind og hænder må beskæftiges, for hvis de ikke sættes til nyttige opgaver, som vil udvikle dem og blive til gavn for andre, vil de finde beskæftigelse ved noget, som vil skade både legeme og sjæl.

De unge bør med glæde bære livets byrder sammen med deres forældre og herved bevare samvittigheden ren, hvilket er absolut nødvendigt for både legemlig og moralsk sundhed. Under dette [329] bør de værnes mod at få stillet krav i samme retning i længere tid ad gangen. Hvis de unge til stadighed holdes til en bestemt form for beskæftigelse, indtil arbejdet bliver kedsommeligt, vil der blive udført mindre, end der kunne være blevet ved en forandring i arbejdet eller en hvileperiode. Hvis sindet anspændes for hårdt, bliver det ikke længere styrket, men degenererer. Ved forandring i arbejdet kan sundheden og styrken bevares. Der vil ikke være behov for at lade det unyttige træde i stedet for det nyttige, for egoistiske fornøjelser er farlige for moralen.⁷

Træthed, en normal følge af arbejde. — Mødre, intet fører så mange onder med sig som at befri jeres døtre for byrder og lade være med at give dem noget særligt at gøre, men lade dem selv vælge, hvad de vil lave — måske lidt hækling eller andet finere håndarbejde til at sysselsætte sig med. Lad dem bruge lemmer og muskler. Hvis det trætter dem, hvad så? Bliver I ikke trætte af jeres arbejde? Vil

træthed skade jeres børn mere end det skader jer, medmindre de bliver overanstrengte? Nej, bestemt ikke.⁸

De bliver måske trætte, men hvor er hvilen sød efter en passende mængde arbejde. Søvn, naturens liflige genopretter, styrker det trætte legeme og bereder det for den næste dags opgaver.⁹

Hvorfor fattigdom ofte er en velsignelse. — Nogle regner rigdom og lediggang for at være virkelige velsignelser; men de, som altid har travlt, og som med glæde passer dagens dont, er de lykkeligste og har det bedste helbred. . . . Dommen, at mennesket skal slide for det daglige brød, og løftet om fremtidig glæde og herlighed, udgik fra den samme trone, og begge er en velsignelse.¹⁰

[330] Fattigdom er i mange tilfælde en velsignelse; for den hindrer børn og unge i at blive ødelagt af uvirksomhed. De legemlige såvel som de intellektuelle kræfter bør opøves og udvikles på rette måde. Forældrene bør først og fremmest sørge for, at deres børn får en god konstitution, så de kan blive sunde mænd og kvinder. Det er umuligt at opnå dette uden motion.

For børnenes fysiske og moralske sundheds skyld bør de lære at arbejde, også selv om det ikke er nødvendigt rent økonomisk. Hvis de skal have en ren og retskaffen karakter, må de ind under et vel tilrettelagt arbejdes disciplin, hvor alle muskler bliver taget i brug. Den tilfredsstillelse, børnene vil få ved at gøre gavn og ved at fornægte sig selv for at hjælpe andre, vil være den sundeste glæde, de nogen sinde kan få.¹¹

Fordel de intellektuelle og fysiske aktiviteter ligeligt. — Man bør ikke tillade, at de studerende tager så mange fag, at de ikke vil få tid til fysisk træning. Sundheden kan ikke bevares, medmindre man hver dag anvender nogen tid til at bruge sine muskler i fri luft. En bestemt tid bør helliges et eller andet manuelt arbejde, der vil sætte alle dele af legemet i aktivitet. Fordel belastningen af de intellektuelle og legemlige kræfter ligeligt, og den studerendes sind vil blive kvikket op. Hvis han er sygelig, vil motion ofte hjælpe organismen til at genvinde sin normale tilstand. Når eleverne forlader skolen, bør de have et bedre helbred og en bedre forståelse af livets love, end da de kom. Sundheden bør vogtes lige så omhyggeligt som karakteren.¹²

Den ungdommelige energi forødes let. — De unge, som står i livets friske kraft, forstår kun lidt af, hvor stor værdi deres overflod

af kræfter har. En skat, der er mere kostbar end guld, mere afgørende for at nå frem end lærdom eller rang eller rigdom — hvor bliver der handlet letsindigt med den, og hvor let bliver den ikke forødt! . . .

Gennem studiet af fysiologi burde eleverne bringes til at indse, hvor værdifuld fysisk kraft er, og hvordan den kan bevares og udvikles, så den i højeste grad kan bidrage til et godt resultat under livets hårde kamp.¹³

[331]

Aktiviteten skal ikke undertrykkes, men ledes. — Vore børn står så at sige ved en skillevej. Overalt frister verden dem til at søge deres egne interesser, til at til-fredsstille sig selv og forlade den sti, som er banet for Herrens forløste. Det afhænger af deres eget valg, om deres liv skal blive til velsignelse eller forbandelse. De unge skal have afløb for deres overskud af energi og deres iver efter at prøve deres evner. Noget må de bruge deres kræfter til — enten godt eller ondt.

Guds ord taler ikke for, at virkelysten skal holdes nede, men ledes i det rigtige spor. Gud forlanger ikke, at de unge skal lade være med at stræbe fremad. Egenskaber som ubetvingelig higen efter at gøre fremskridt, en ukuelig vilje, ihærdig flid og utrættelig udholdenhed, som er en forudsætning for fremgang og anseelse, skal ikke hæmmes. Ved Guds nåde skal de bruges til virkeliggørelse af mål, som er lige så højt hævet over egoistiske og verdslige interesser, som himmelen er højere end jorden.¹⁴

¹Counsels to Parents, Teachers, and Students, s. 83.

²Testimonies for the Church IV, s. 97.

³Samme II, s. 533.

⁴Signs of the Times, 19. aug. 1875.

⁵Counsels to Parents, Teachers, and Students, s. 83.

⁶Review and Herald, 30. aug. 1881.

⁷Youth's Instructor, 27. juli 1893.

⁸Testimonies for the Church II, s. 371.

⁹Signs of the Times, 10. april 1884.

¹⁰Christian Temperance and Bible Hygiene, s. 97.

¹¹Testimonies for the Church III, s. 151.

¹²Christian Temperance and Bible Hygiene, s. 82. 83.

¹³Uddannelse, s. 195. 196.

¹⁴Sundhed og livslykke, s. 55.

[332] **Kapitel 58—OPLÆRING TIL DET PRAKTISKE
LIV**

Grunden til at Gud gav Adam og Eva noget at bestille. — Herren skabte Adam og Eva og satte dem i Edens have, for at de skulle dyrke og vogte den for Herren. Det var for at de kunne blive lykkelige, de fik en beskæftigelse, ellers ville Herren ikke have givet dem noget at bestille.¹

Under en rådslagning med Faderen, før verden blev til, blev det bestemt, at Gud Herren skulle plante en have til Adam og Eva i Eden og give dem til opgave at passe frugttræerne og pleje vegetationen. Nyttigt arbejde skulle være deres værn, og det skulle videreføres gennem alle slægtled indtil afslutningen af Jordens historie.²

Jesu eksempel som den fuldkomne arbejder. — I sit jordiske liv var Kristus . . . lydig og hjælpsom hjemme. Han lærte tømrerfaget og arbejdede med sine hænder på det lille værksted i Nazaret. . . . Bibelen siger om Jesus: „Og barnet voksede og blev stærkt og fyldtes af visdom; og Guds nåde var over det.“ Sind og legeme blev udviklet under arbejdet i barndommen og ungdommen. Han brugte ikke sine legemlige kræfter letsindigt, men sådan, at sundheden ville blive bevaret, så han i enhver henseende kunne udføre det bedste arbejde. Han ville ikke være ufuldkommen, selv ikke i brugen af værktøj. Han var fuldkommen som arbejder, ligesom han var fuldkommen i karakter.³

Hver eneste genstand, han lavede, var lavet godt, de forskellige dele passede nøjagtigt sammen, og det hele var i stand til at stå prøve.⁴

[333] **Han sled tålmodigt med sine hænder hver dag.** — Jesus gjorde den ringe menneskelige livsbane hellig ved sit eksempel. . . . Han levede et liv i flittig arbejdsomhed. Himmels Majestæt gik på gaderne iført den al-mindelige arbejders simple klædning. Han sled sig op og ned ad de stejle bjergskråninger på vej til og fra sit beskedne arbejde. Ingen engle blev sendt for at bære ham på deres vinger op ad en besværlig bakke eller for med deres styrke at medvirke i

hans ringe hverv. Men idet han gik ud for ved det daglige slid at bidrage til familiens underhold, var han i besiddelse af den samme kraft, som da han udførte miraklet med at bispise de fem tusinde hungrede sjæle ved bredden af Galilæas sø.

Men han brugte ikke sin guddommelige kraft til at gøre byrden mindre eller lette det hårde arbejde. Han havde iført sig menneskets skikkelse med alle de dermed følgende ubehageligheder, og han veg ikke tilbage for selv de hårdeste prøvelser. Han boede i en landarbejders hjem, var klædt i simple klæder, blandede sig med de ringe og sled tålmodigt med sine hænder hver dag. Hans eksempel viser os, at det er menneskets pligt at være flittig, og at arbejde er ærefuldt.⁵

Jesus boede i lang tid i Nazaret ukendt og uden at blive æret, for at han kunne lære mennesker, hvordan de kan leve Gud nær, medens de udfører livets beskedne pligter. For Himmelenes engle var det et mysterium, at Kristus, Himmelenes Majestæt, ville nedlade sig til ikke blot at iføre sig menneskelig skikkelse, men også påtage sig de tungeste byrder og mest ydmygende opgaver. Dette gjorde han for at blive som en af os og for at kunne blive kendt med menneskens børns slid, sorger og besvær.⁶

Væk et ønske om at gøre noget nyttigt. — Der bør vækkes et ønske hos børnene og de unge efter at finde motion ved at gøre noget, der vil være gavnligt for dem selv og nyttigt for andre. Det arbejde, som udvikler sind og karakter, som lærer hænderne at gøre gavn og opøver de unge til at bære deres del af livets byrder, er det, som giver fysisk styrke og ansporer alle evner. Og der findes en belønning i flid og i at vænne sig til at leve for at gøre godt.⁷

[334]

De unge har brug for at lære, at livet betyder alvorligt arbejde, ansvar og omsorg for andre. De har brug for en opdragelse, der kan gøre dem til praktiske mænd og kvinder, der kan tage kampen op i en nødsituation. De burde lære, at et systematisk, velordnet arbejdes tugt er af væsentlig betydning, ikke blot som et værn mod livets omskiftelser, men også som hjælp til en alsidig udvikling.⁸

Legemligt arbejde er ikke nedværdigende. — Mange begår den almindelige fejltagelse at betragte arbejde som noget nedværdigende; derfor er unge mænd meget ivrige efter at uddanne sig til lærere, kontorister, handelsfolk og jurister og til at indtage næsten en hvilken som helst stilling, som ikke kræver legemligt arbejde.

Unge kvinder anser husgerning for at være ydmygende. Og skønt den fysiske indsats, der kræves for at udføre arbejdet i huset, er beregnet til at fremme helbredet, søger de dog en uddannelse, som vil kvalificere dem til at blive lærere eller sekretærer, eller de lærer et fag, som vil binde dem til stillesiddende arbejde inden døre.⁹

Verden er fuld af unge mænd og kvinder, der roser sig af deres ukendskab til nyttigt arbejde; og de er næsten uden undtagelse overfladiske, forfængelige, pyntesyge, ulykkelige og utilfredse og ret ofte tillige udsvævende og umoralske. Med en sådan karakter er de en skamplet på samfundet og en vanære for deres forældre.¹⁰

[335] Ingen bør skamme sig over arbejdet, hvor ringe og underordnet det end kan synes at være. Arbejde er for-ædlende. Alle, der virker med hoved eller hænder, er arbejdsmænd og arbejdskvinder. Og alle udfører deres pligt og hædrer deres religion lige så meget, når de arbejder ved vaskebaljen eller ved opvasken, som de gør, når de går til møde. Medens hænderne beskæftiger sig med det mest almindelige arbejde, kan sindet højnes og forædles ved rene og hellige tanker.¹¹

De unge skal være arbejdets herrer og ikke dets slaver. — De unge bør lære at se arbejdets sande værdighed.¹²

En af de store årsager til, at der bliver set ned på legemligt arbejde, er den sjuskede og tankeløse måde, hvorpå det ofte bliver udført. Det bliver gjort af nødvendighed og ikke efter frit valg. Den arbejden- de lægger ikke hjertet i det, og han bevarer hverken sin selvagtelse eller vinder andres agtelse. Undervisning i praktisk arbejde burde rette denne fejl. Den burde udvikle akkuratesse og grundighed og gøre dette til en vane. Eleverne bør lære takt og system; de bør lære at bruge tiden rigtigt og at overkomme så meget som muligt med det færrest mulige antal bevægelser. De bør ikke blot undervises om den bedste fremgangsmåde, men de bør tilskyndes til stadig at gøre arbejdet bedre. Det bør være deres mål at gøre deres arbejde så nær det fuldkomne, som menneskers hjerner og hænder er i stand til.

En sådan opdragelse vil gøre de unge til arbejdets herrer og ikke til dets slaver. Den vil lette mange hårdt arbejdendes lod, og den vil højne selv den ringeste beskæftigelse. Den, der kun betragter arbejdet som en trædemølle og giver sig i lag med det i selvtilfreds uvi-denhed og uden at bestræbe sig for at gøre det bedre, vil i sandhed finde, at det er en byrde. Men de, som betragter selv det ringeste

arbejde som en videnskab, vil i det se finhed og skønhed og betragte det som en fornøjelse at udføre det med troskab og dygtighed.¹³

Velstand bør ikke fritage nogen for praktisk oplæring. — I mange tilfælde indser velhavende forældre ikke betydningen af at give deres børn en uddannelse i livets praktiske pligter såvel som i teoretisk viden. De ser ikke det nødvendige i, til bedste for deres børns indstilling, moral og fremtidige brugbarhed, at give dem et solidt kendskab til nyttigt arbejde. Dette tilkommer deres børn, for hvis uheldet er ude, kan de så bevare en ædel uafhængighed, fordi de ved, hvordan de skal bruge deres hænder. Hvis de har en kraftreserve, vil de ikke være fattige, selv om de ingen penge har.

[336]

Mange, som var velstående i deres ungdom, bliver måske berøvet al deres rigdom og står tilbage med forældre, brødre og søstre, som er afhængige af deres hjælp. Hvor vigtigt er det da ikke, at enhver ung får lært at arbejde, så han kan være forberedt på en eventuel nødsituation! Rigdom er i sandhed en forbandelse, når de, som er i besiddelse af den, lader den stå i vejen for, at deres sønner og døtre får kendskab til nyttigt arbejde, så de kan blive skikket til det praktiske liv.¹⁴

Børnene bør tage del i husligt arbejde. — Den trofaste moder hverken kan eller vil være en slave af moden. Hun vil heller ikke være en husslave, der følger sig efter sine børns luner og fritager dem for arbejde. Hun vil lære dem at tage del i det huslige arbejde sammen med hende, så de kan få kendskab til det praktiske liv. Hvis børnene deltager i arbejdet sammen med moderen, vil de lære at betragte nyttig beskæftigelse som nødvendig for at blive lykkelige og som forædlende snarere end nedværdigende. Men hvis moderen opdrager sine døtre til at være mageligt anlagte, mens hun selv bærer hjemlivets tunge byrder, lærer hun dem at se ned på hende som deres tjener, der skal varte dem op og gøre de ting, som de burde gøre. Moderen bør altid bevare sin værdighed.¹⁵

Nogle mødre begår den fejl at lade deres døtre slippe for at arbejde hårdt og være omhyggelige. Derved tilskynder de dem til magelighed. Disse mødre fremfører undertiden denne undskyldning: „Mine piger er ikke så stærke.“ Men de følger den rigtige vej til at gøre dem svage og uduelige. Et rigtigt ledet arbejde er netop, hvad de behøver for at blive stærke, energiske, glade og lykkelige og få mod til de forskellige prøvelser, livet er fuldt af.¹⁶

[337]

Giv børnene nyttige opgaver. — Den ligegyldighed, forældre har udvist ved at forsømme at skaffe beskæftigelse til deres børn, har ført meget ondt med sig, bragt mange unges liv i fare og svækket deres brugbarhed alvorligt.

Gud ønsker, at både forældre og lærere skal opdrage børnene i hverdagslivets praktiske pligter. Anspor til flid. Piger — ja også drenge, som ikke har noget udendørs arbejde — bør lære, hvordan de kan hjælpe deres moder. Lige fra små af bør drenge og piger lære at bære stadig tungere byrder, idet de med forstand hjælper til i familieforetagens arbejde. Mødre, vis tålmodigt jeres børn, hvordan de skal bruge deres hænder. Få dem til at forstå, at deres hænder skal bruges i husholdningen med lige så stor dygtighed som jeres.¹⁷

Hvert barn i familien bør bære en del af hjemmets byrder og lære at udføre sin gerning med troskab og glæde. Hvis arbejdet bliver fordelt på denne måde og børnene under opvæksten bliver vænnet til at bære et passende ansvar, vil ingen af husstandens medlemmer blive overbebyrdede, og alt i hjemmet vil glide jævnt og behageligt. Der vil blive udvist en passende sparsom-melighed, for alle vil være bekendte med og interesserede i enhver detalje i hjemmet.¹⁸

Madlavning og syning er hovedfagene. — Mødre bør tage deres døtre med ud i køkkenet og give dem en grundig undervisning på madlavningens område. De bør også undervise dem i den væsentligste syteknik. De bør lære dem, hvordan de skal tilskære tøjet, så ikke noget går til spilde, og hvordan de skal sy det pænt sammen. Nogle mødre foretrækker at gøre det hele selv fremfor at have besvær med at undervise deres uerfarne døtre med tålmodighed. Men ved at handle således lader de en væsentlig del af opdragelsen blive forsømt og gør deres børn stor uret; for senere i livet kommer de i forlegenhed, fordi de mangler kendskab til disse ting.¹⁹

Oplær både drenge og piger. — Da både mænd og kvinder er medvirkende til at skabe hjemmet, burde både drenge og piger have kendskab til hjemmets pligter. At rede en seng og gøre en stue i stand, at vaske op, at tilberede et måltid, at vaske og reparere sit eget tøj er en uddannelse, som ikke behøver at gøre nogen dreng mindre mandig; den vil gøre ham gladere og nyttigere. Og hvis piger til gengæld kunne lære at lægge seletøj på en hest og køre den* og at

bruge sav og hammer såvel som rive og hakke, ville de være bedre egnede til at imødegå livets vanskelige situationer.²⁰

Det er lige så vigtigt for vore døtre som for vore søn-ner at lære at bruge tiden rigtigt, og både sønnerne og døtrene skal stå til regnskab for Gud for den måde, de bruger tiden på. Vi har fået livet for at udnytte vore talenter forstandigt.²¹

En forret at bevare moders styrke. — Hver dag er der arbejde at gøre i hjemmet — madlavning, opvask, fejning og afstøvning. Mødre, har I lært jeres døtre at udføre disse daglige pligter? . . .

Deres muskler trænger til at blive brugt. I stedet for at få motion ved at springe rundt og spille bold eller kroket bør deres motion tjene et formål.²²

Lær børnene at bære deres del af hjemmets byrder. Hold dem beskæftigede med noget nyttigt. Vis dem, hvordan de kan gøre arbejdet let og godt. Hjælp dem til at indse, at de ved at lette deres moders byrder bevarer hendes styrke og forlænger hendes liv. Mangen en træt moder er blevet lagt for tidligt i graven alene på grund af, at hendes børn ikke lærte at være med til at bære hendes byrder. Ved at ansøre til uselvisk tjeneste i hjemmet drager forældrene deres børn nærmere til Kri-stus, som er den legemliggjorte uselviskhed.²³

[339]

Et eksperiment i glæde. — Børn, sæt jeres moder i læ-nestolen og bed hende vise jer, hvad hun ønsker gjort først. Hvilken overraskelse ville dette ikke være for mange trætte, overanstrengte mødre! Børn og unge vil aldrig føle en fredfyldt tilfredsstillelse, før de letter moderens trætte hænder, hjerte og hoved ved trofast at udføre de hjemlige pligter. De er trin på stigen til frem-gang, som vil føre dem til den højere uddannelse.

Det er den trofaste udførelse af hverdagens pligter, der bringer den sande arbejder i hjemmet tilfredsstillelse og fred. Det er dem, som forsømmer at tage en del af hjemmets forpligtelser, der plages af ensomhed og utilfredshed; for de har ikke lært den sandhed, at de, som er glade, er glade, fordi de tager del i det daglige rutinearbejde, der påhviler moderen eller andre med-lemmer af familien. Mange står tilbage uden at have lært selv de mest nyttige ting, som det er absolut nødvendigt at kende af hensyn til deres fremtidige vel.²⁴

Belønningen for troskab i hjemlige pligter. — En trofast udførelse af hjemlige pligter, idet du efter bedste evne udfylder den plads, du har fået, er den end aldrig så ringe, er virkelig højnende.

[340]

Denne guddommelige indflydelse er nødvendig. Heri findes fred og hellig glæde. Den besidder en helbredende kraft. Den vil skjult og umærkeligt læge sjælens sår, ja endog legemets lidelser. Fred i sindet, der kommer fra rene og hellige motiver og handlinger, vil give fri og kraftig vækst i alle legemets organer. Indre fred og en uskadt samvittighed over for Gud vil ansøre og oplive forstanden som dug på spæde planter. Da ledes og beherskes viljen på rette måde og bliver mere bestemt og alligevel fri for egensindighed. Tankerne er tiltalende, fordi de er helligede. Den sjælefred, du kan være i besiddelse af, vil være til velsignelse for dine omgivelser. Denne fred og ro vil med tiden blive naturlig og kaste sine dyrebare stråler på alle omkring dig for atter at blive kastet tilbage på dig. Jo mere du smager denne himmelske fred og hvile i sindet, des mere vil den tiltage. Det er en opmuntrende, levende glæde, som ikke hensætter de moralske kræfter i en sløvhedstilstand, men vækker dem til forøget aktivitet. Fuldkommen fred er en himmelsk egenskab, som englenerne er i besiddelse af.²⁵

Der vil være aktivitet i Himmelen. — Englenerne arbejder. De er Guds tjenere for menneskens børn. De dovne tjenere, som ser frem til et uvirksomt himmerige, har en forkert opfattelse af, hvad Himmelen er. Skaberen har ikke beredt et sted til tilfredsstillelse af en syndig magelighed. Himmelen er et sted med engageret aktivitet; alligevel vil den for de trætte og byrdebetyngede og for dem, der har stridt troens gode strid, være en herlig hvile; for de vil være i besiddelse af evig ungdom og styrke og ikke længere have nødig at kæmpe mod synden og Satan. For disse energiske arbejdere ville det være kedsommeligt med en tilstand af evig uvirksomhed. Det ville ikke være en Himmel for dem. Den trælsomme vej, den kristne må vandre på Jorden, kan være vanskelig og trættende, men den er æret med Frelserens fodspor, og den, der følger denne hellige vej, vandrer trygt.²⁶

¹Manuskript 24b, 1894.

²Signs of the Times, 13. aug. 1896.

³Fundamentals of Christian Education, s. 417. 418.

⁴Evangelism, s. 378.

⁵Health Reformer, okt. 1876.

⁶Samme.

⁷Counsels to Parents, Teachers, and Students, s. 147.

-
- ⁸Uddannelse, s. 217.
- ⁹Counsels to Parents, Teachers, and Students, s. 291.
- ¹⁰The Health Reformer, dec. 1877.
- ¹¹Vejledning for menigheden I, s. 483.
- ¹²Uddannelse, s. 216.
- ¹³Samme, s. 224.
- ¹⁴Testimonies for the Church III, s. 150.
- ¹⁵Pacific Health Journal, juni 1890.
- ¹⁶Signs of the Times, 19. aug. 1875.
- ¹⁷Review and Herald, 8. sept. 1904.
- ¹⁸Signs of the Times, 23. aug. 1877.
- ¹⁹Appeal to Mothers, s. 15.
- * Dette blev skrevet i 1903. Principperne er fuldt anvendelige i dag.
- ²⁰Uddannelse, s. 218. 219.
- ²¹The Health Reformer, dec. 1877.
- ²²Manuskript 129, 1898.
- ²³Manuskript 70, 1903.
- ²⁴Manuskript 129, 1898.
- ²⁵Testimonies for the Church II, s. 326. 327.
- ²⁶Christian Temperance and Bible Hygiene, s. 99.

[341]

Kapitel 59—UNDERVISNING I NYTTIGE

[342]

ERHVERV

Alle børn bør lære et erhverv. — Den ligegyldighed, forældre har udvist ved at forsømme at skaffe beskæftigelse til de børn, de har påtaget sig ansvaret at sætte i verden, har ført meget ondt med sig og bragt mange unges liv i fare og i høj grad svækket deres brugbarhed. Det er en stor fejl at tillade unge mænd at vokse op uden at lære et erhverv.¹

Fra skystøtten gav Jesus gennem Moses hebræerne påbud om, at de skulle opdrage deres børn til at arbejde, at de skulle lære dem et håndværk og at ingen skulle være uvirksomme.²

I bør hjælpe jeres børn til at erhverve sig kundskaber, så de om nødvendigt kan leve af deres eget arbejde. I bør lære dem at følge pligtens kald med beslutsomhed.³

Undervis i brugen af redskaber og værktøj. — Når børnene når en passende alder, bør de forsynes med redskaber og værktøj. Hvis arbejdet gøres interessant for dem, vil man finde, at de er lærenemme elever i brugen af værktøj og redskaber. Hvis faderen er tømrer, bør han undervise sine drenge i at opføre huse, idet han stadig lægger lærdomme fra Bibelen ind i sin undervisning fra de skriftsteder, hvori Herren sammenligner menneskene med sin bygning.⁴

Oplær sønnerne i landbrug. — Fædre bør oplære deres sønner til at deltage sammen med dem i deres erhverv og beskæftigelser. Landmænd bør ikke tro, at arbejdet ved landbruget ikke er fint nok for deres sønner. Landbruget bør udvikles ved metodisk viden.

[343]

Landbrug er blevet erklæret for urentabelt. Folk siger, at jorden ikke betaler for arbejdsindsatsen, og beklager jordbrugernes tunge lod. . . . Men hvis folk med de rigtige evner tager fat på denne beskæftigelse, studerer jordbundsforholdene og lærer at så og plante, at berede jorden og at bringe afgrøden i hus, ville man få mere opmuntrende resultater at se. Mange siger: „Vi har prøvet at dyrke jorden og kender resultaterne,“ og dog trænger de selv samme til at

lære, hvordan de skal berede jorden og sætte deres arbejde i system. Deres plovskær skal lave dybere og bredere furer, og de skal lære, at de ved dyrkning af jorden ikke behøver at få en grov og simpel natur. ... De skal lære at så i rette tid, lægge mærke til, hvorledes planterne vokser, og følge den plan, som Gud har lagt.⁵

En uddannelse af fremragende værdi. — Ingen oplæring i praktisk arbejde er så værdifuld som dyrkning af jorden. Man burde bestræbe sig mere for at skabe og opmuntre interessen for beskæftigelse ved landbruget. Læreren bør gøre opmærksom på, hvad Bibelen siger om agerdyrkning: at det var Guds hensigt, at mennesket skulle dyrke jorden; at det første menneske, som herskede over hele Jorden, fik en have at dyrke; og at mange af verdens største mænd, dens egentlige adel, har været jordbrugere. Vis dem de muligheder, der findes i en sådan tilværelse. . . .

Den, som tjener sit brød ved agerbrug, undgår mange fristelser og nyder utallige forrettigheder og goder, der er nægtet dem, som har deres arbejde i de store byer. Og i disse tider med kæmpemæssige sammenslutninger af fabriksvirksomheder og konkurrence inden for for-retningslivet er der kun få, der nyder en så virkelig uafhængighed og en sådan vished om en retfærdig gengældelse for deres møje som dem, der dyrker jorden.⁶

Friske produkter er af særlig værdi. — Familier og institutioner bør lære at gøre mere for at kultivere og forbedre jorden. Hvis folk blot kendte værdien af de produkter, jorden frembringer efter årstiden, ville de gøre mere ud af at dyrke jorden. Alle bør være bekendt med den særlige værdi, der er i frugt og grønsager, når de kommer lige fra haven.⁷

[344]

Skolerne bør give undervisning i nyttige erhverv. — Undervisning i praktiske fag fortjener langt større opmærksomhed, end den har fået. Der burde oprettes skoler, som foruden den bedste sjælelige og moralske uddannelse kan skaffe let adgang til legemlig udvikling og til faguddannelse. Der burde undervises i landbrug, i fabrikation — inden for så mange som muligt af de mest nyttige erhverv — og desuden i husholdningsøkonomi, sund madlavning, syning, hygiejne, kjolesyning, behandling af syge og lignende fag. Der burde sørges for, at der var haver, værksteder og behandlingsstuer, og at arbejdet inden for hvert fag blev ledet af dygtige lærere.

Der burde arbejdes hen imod et bestemt mål, og der skulle arbejdes grundigt. Skønt alle og enhver har brug for et vist kendskab til forskellige slags håndværk, så er det absolut nødvendigt, at man bliver dygtig til i det mindste ét. Enhver ung skulle, når han forlader skolen, have erhvervet sig kendskab til et eller andet håndværk eller erhverv, ved hjælp af hvilket han, om fornødent, kan tjene til livets ophold.⁸

En dobbelt værdifuld undervisning. — Der burde i forbindelse med skolerne have været institutioner til at tage vare på forskellige arbejdsgrene, så de studerende kunne få beskæftigelse og den nødvendige motion efter skoletid. ... Så kunne de have fået et praktisk kendskab til en levevej, samtidig med at de fik deres boglige uddannelse.⁹

[345] **Faglig viden er af større værdi end den videnskabelige.** — Der burde have været erfarne lærere til at undervise unge kvinder i madlavning. De unge piger burde være blevet undervist i tilskæring, syning og reparation af tøj og således uddannet til livets praktiske pligter.

Til de unge mænd burde der være institutioner, hvor de kunne lære forskellige erhverv, som ville sætte deres muskler såvel som intellektuelle evner i funktion. Hvis de unge kun kan få en ensidig uddannelse, hvilken er da af størst betydning: kendskabet til videnskaberne med alle ulemperne for liv og helbred, eller kendskabet til et arbejde i det praktiske liv? Vi svarer uden at tøve: den sidstnævnte. Hvis den ene er nødt til at blive forsømt, så lad det blive studiet af bøgerne.¹⁰

Der kan være nogle, som har fået en forkert undervisning, og nogle, som har forkerte begreber med hensyn til børns uddannelse. Disse børn og unge har brug for den allerbedste uddannelse, og I må bringe det fysiske arbejde i overensstemmelse med det intellektuelle — de to ting bør følges ad.¹¹

Jesus var et forbillede på tilfreds arbejdsomhed. — Det kræver meget mere nåde og streng skoling af karakteren at arbejde for Gud som håndværker, købmand, sagfører eller landmand og føre kristendommens forskrifter ind i livets almindelige foretagender end at arbejde som anerkendt missionær på missionsmarken, hvor stillingen er kendt og halvdelen af vanskelighederne bliver undgået alene af denne grund. Det kræver stort åndeligt mod og styrke at

føre religionen ind i værkstedet og forretningskontoret og helliggøre alle hverdagslivets enkeltheder og ordne alle verdslige forehavender efter en bibelkristens normer.

Jesus arbejdede og holdt hvil, spiste og sov uge efter uge, år efter år, ligesom sin samtids småkårsfolk i de tredive års afsondrethed i Nazaret. Han tiltrak sig ikke opmærksomheden som en markant personlighed; og dog var han verdens frelser, som englene tilbad, og som altid var i sin Faders gerning som et levende eksempel, menneskeheden skulle blive ved med at efterligne til tidernes ende.

Denne vigtige lektie i tilfreds arbejdsomhed i livets nødvendige pligter, hvor ringe de end er, mangler størstedelen af Kristi efterfølgere endnu at lære. Selv om der ikke er noget menneskeligt øje til at bedømme vort arbejde eller nogen rosende eller bebrejdende stemme, bør det dog udføres lige så godt, som hvis Gud personligt skulle inspicere det. Vi bør være lige så samvittighedsfulde i de mindre væsentlige detaljer af vort arbejde, som vi ville være det i livets større anliggender.¹²

[346]

---

¹Manuskript 121, 1901.

²Manuskript 24b, 1894.

³Signs of the Times, 19. aug. 1875.

⁴Manuskript 45, 1912.

⁵Signs of the Times, 13. aug. 1896.

⁶Uddannelse, s. 221.

⁷Counsels on Diet and Foods, s. 312.

⁸Uddannelse, s. 219. 220.

⁹Counsels to Parents, Teachers, and Students, s. 83. 84.

¹⁰Testimonies for the Church III, s. 156.

¹¹Manuskript 19, 1887.

¹²Health Reformer, okt. 1876.

[347]

Kapitel 60—KENDSKAB TIL OG LYDIGHED MOD LIVETS LOVE

Det underfulde menneskelegeme. — Vi er Guds værk, og hans ord erklærer, at vi „er underfuldt skabt“. Han har dannet denne levende bolig for sindet; den er kunstfærdigt „virket“, som et tempel, Herren har gjort egnet til bolig for Helligånden. Sindet behersker hele mennesket. Alle vore gode og dårlige handlinger har deres oprindelse i sindet. Det er sindet, som tilbeder Gud og forbinder os med de himmelske væsener. Alligevel forøder mange hele deres liv uden at få forstand på det skrin (det menneskelige legeme), som rummer denne skat.

Alle legemets organer er sindets tjenere, og nerverne er budbringerne, der overfører dets ordrer til hver eneste legemsdel og styrer den levende organismes bevægelser.¹

Under studiet af legemets opbygning bør opmærksomheden rettes mod dets vidunderlige hensigtsmæssighed, den harmoniske funktion og de forskellige organers afhængighed af hverandre. Når elevens interesse således er blevet vakt og han er kommet til at indse betydningen af legemskultur, kan der af læreren gøres meget for at sikre den rette udvikling og de rette vaner.²

[348]

Sundheden bør vogtes. — Eftersom sjæl og sind får udtryk gennem legemet, er både sjælelig og åndelig kraft i høj grad afhængig af fysisk styrke og aktivitet. Alt, hvad der fremmer legemlig sundhed, fremmer også udviklingen af en stærk karakter og et ligevægtigt sind. Ingen kan uden at være sund og rask tydeligt forstå eller fuldt ud opfylde sine forpligtelser over for sig selv, over for sine medmennesker eller over for sin skaber. Derfor burde sundheden vogtes lige så omhyggeligt som karakteren. Kendskab til fysiologi og hygiejne burde være grundlæggende for alle opdragende bestræbelser.³

Mange vil ikke sætte sig ind i sundhedslovene. — Mange vil ikke gøre sig de nødvendige anstrengelser for at få kendskab til livslovene og de enkle midler, der skal tages i anvendelse for at

genvinde helbredet. De stiller sig ikke i det rette forhold til livet. Når sygdom bliver følgen af deres overtrædelse af naturlovene, søger de ikke at rette deres fejltagelser og derefter bede om Guds velsignelse.⁴

Vi bør uddanne os til ikke blot at leve i overensstemmelse med sundhedslovene, men også til at undervise andre i en bedre levevis. Mange, selv blandt dem, der bekender sig til at tro på de specielle sandheder for denne tid, er sørgeligt uvidende med hensyn til sundhed og afholdenhed. De trænger til at blive undervist bud på bud og regel på regel. Emnet må på ny fremholdes for dem. Denne sag må ikke forbigås som uvæsentlig, for næsten alle familier trænger til at blive rusket op i dette spørgsmål. Samvittigheden må vågne op til at kende sin pligt til at efterleve principperne i en virkelig reform.⁵

Hygiejnens grundregler med hensyn til kost, motion, omsorg for børn, behandling af syge og mange tilsvarende forhold, burde skænkes langt større opmærksomhed, end de i reglen får.⁶

Studér de forebyggende foranstaltninger. — De årsager, som ligger til grund for den dødelighed, sygdom og degeneration, som råder i dag i de mest civiliserede og bedst stillede lande, skænkes alt for lidt opmærksomhed. Menneskeslægten er i tilbagegang. ... De fleste af de onder, som bringer elendighed og ødelæggelse over menneskene, kunne forebygges, og forældrene er for en stor del i stand til at bekæmpe dem.⁷

Lær børnene at slutte fra årsag til virkning. — Lær jeres børn at slutte fra årsag til virkning. Vis dem, at hvis de overtræder tilværelsens love, må de undgælde derfor med lidelse. Bliv ikke modløse, hvis der ikke viser sig en forbedring så hurtigt, som I ønsker det, men undervis dem tålmodigt og bliv ved, indtil sejren er vundet.⁸

[349]

De, som studerer og efterlever grundreglerne for en korrekt levevis, vil blive velsignet rigt både legemligt og åndeligt. En forståelse af sundhedslæren er et værn mod mange af de lidelser, som er i stadig tiltagen.⁹

Undervisningen bør tiltage. — Børn burde tidligt gennem en enkel og letfattelig undervisning lære grund-begreberne for fysiologi og hygiejne. Dette arbejde burde påbegyndes i hjemmet af moderen og burde samvittighedsfuldt fortsættes i skolen. Når eleverne vokser til, burde der stadig gives vejledning i denne henseende, indtil de er skikkede til at drage omsorg for det hus, de bor i. De burde

forstå, hvor vigtigt det er at vogte sig for sygdomme ved at bevare hvert eneste organs styrke, og burde også lære, hvordan almindelige sygdomme og ulykkestilfælde skal behandles.¹⁰

Faktisk viden er ikke tilstrækkelig. — Man bør få den, som studerer fysiologi, til at indse, at hensigten med hans studium ikke blot er at bibringe ham kundskaber om visse kendsgerninger og principper. Dette vil i sig selv ikke være ham til megen gavn. Han er måske klar over betydningen af ventilation, og der er måske også gode muligheder for at forsyne hans værelse med frisk luft, men hvis han ikke fylder sine lunger på den rigtige måde, vil han komme til at lide under følerne af mangelfuld vejrtrækning. På samme måde forstår han måske nødvendigheden af renlighed, og han har måske også de nødvendige midler til rådighed, men det vil være til ingen nytte, medmindre han gør brug deraf. Det vigtigste ved undervisning i disse principper er at få eleven til at indse betydningen heraf, så at han samvittighedsfuldt praktiserer, hvad han har lært.¹¹

Kendskab til naturens love nødvendigt. — Der burde tages hensyn til forhold, som ikke almindeligvis er ind-befattet i undervisningen i fysiologi — forhold, som har langt større betydning for den studerende end mange af de tekniske spørgsmål, der i almindelighed hører ind under dette fag. Som det grundlæggende princip i al uddannelse i disse fag burde de unge lære, at naturens love også er Guds love — og lige så fuldt ud guddommelige som forskrifterne i de ti bud. De love, der behersker vor fysiske organisme, har Gud skrevet på hver eneste nerve, muskel og fiber i legemet. Enhver tankeløs eller forsætlig overtrædelse af disse love er en synd mod vor skaber.

Hvor nødvendigt er det da ikke, at der meddeles et gennemgribende kendskab til disse love!¹²

Regelmæssige måltider og søvn. — Betydningen af regelmæssige spisetider og sovetider bør ikke overses. Da arbejdet med at bygge legemet op foregår, mens man hviler, er det særlig i ungdommen vigtigt, at man får regelmæssig og rigelig søvn.¹³

Når man regulerer sovetiden, bør det ikke ske vilkårligt. De studerende bør ikke gøre det til en vane at studere i de sene nattetimer og bruge dagens timer til at sove i. Hvis de er vant til dette hjemme, bør de rette på denne vane og gå til ro i rette tid. De vil da stå op om morgenen styrkede til dagens gerning.¹⁴

Understreg til stadighed de rette sundhedsvaner. — De rette vaner med hensyn til mad og drikke og påklædning må til stadighed understreges. Dårliche vaner gør de unge mindre modtagelige for bibelundervisning. Børnene skal værnes mod at tilfredsstille appetitten og især mod at bruge nydelsesmidler og narkotika. Kristne forældres borde bør ikke bugne af mad, der indeholder krydderier.¹⁵

Vi skal ikke hengive os til en levevis, der vil svække den legemlige eller åndelige styrke, eller på nogen måde misbruge vore kræfter. Vi skal gøre alt, hvad der står i vor magt, for at bevare sundheden, for at vi kan få et mildt sind og en klar tankegang og blive i stand til at skelne mellem det hellige og det almindelige og ære Gud i vort legeme og i vor ånd, som hører ham til.¹⁶

Den rette holdnings betydning. — Noget af det første, der bør tilsigtes, burde være en rigtig holdning, både når man sidder og når man står. Gud skabte mennesket rankt, og han vil, at det skal være i besiddelse af ikke blot den legemlige, men også den sjælelige og moralske gavn, den ynde, værdighed og selvbeherskelse, det mod og den selvtillid, som en rank holdning i så høj grad virker fremmende på. Læreren bør yde belæring i denne henseende både gennem sit eksempel og ved at forlange det. Vis eleven, hvordan den rette holdning er, og kræve, at den skal fastholdes.¹⁷

Åndedrættets og stemmens rette brug. — Næst efter en rigtig holdning er det vigtigste åndedrættets og stemmens rette brug. Den, som sidder og står rankt, har større chancer end andre for at trække vejret på den rigtige måde. Men læreren burde indprente sine elever, hvor vigtigt det er at trække vejret dybt. Vis dem åndedrætsorganernes sunde funktioner, der hjælper på blodomløbet, styrker hele organismen, stimulerer appetitten, virker fremmende på fordøjelsen og bevirker sund og rolig søvn, hvorved de ikke blot forfrisker legemet, men også virker beroligende på sindet. Og mens det bliver vist, hvor vigtigt det er at trække vejret dybt, bør man forlange, at dette bliver gjort. Der bør gives øvelser, som fremmer dette, og der bør sørges for, at det bliver en stadig vane.

Stemmeudviklingen indtager en vigtig plads inden for legemskultur, fordi den tjener til at udvikle og styrke lungerne og således værne mod sygdom. Pas på, at mavemusklerne får frit spil under åndedrættet, og at åndedrætsorganerne er ubesværede, så der sikres den rigtige foredragsmåde ved oplæsning og tale. Sørg for, at det

[351]

[352]

snarere bliver mavens muskler, der belastes, end strubens. På denne måde kan man forebygge megen træthed og alvorlige sygdomme i halsen og lungerne. Der bør lægges megen vægt på at tilegne sig en tydelig udtale, en jævn, korrekt afpasset toneføring og en ikke for hastig foredragsmåde. Dette vil ikke alene virke fremmende på helbredet, men vil i høj grad forøge det behagelige og virkningsfulde ved den studerendes arbejde.¹⁸

Tre afgørende punkter for familiens lykke. — Ved studiet af hygiejne må den samvittighedsfulde lærer benytte enhver lejlighed til at indskærpe nødvendigheden af fuldendt renlighed, både med hensyn til éns personlige vaner og til alle éns omgivelser. Det burde fremhæves, hvor værdifuldt det daglige bad er både som sundhedsfremmende middel og til styrkelse af sjælens evner. Der burde også lægges vægt på sollys og ventilation, på soveværelsets og køkkenets hygiejne. Lær eleverne, at et sundt soveværelse, et fuldkomment rent køkken og et smagfuldt arrangeret bord, som er dækket med sunde ting, vil virke bedre til at bevare familiens lykke og vække agtelse hos enhver fornuftig gæst end en hvilken som helst kostbar møblering af dagligstuen. At „livet er mere end maden og legemet mere end klæderne“ (Lukas 12, 23), er en sandhed, der ikke er mindre tiltrængt nu, end dengang den blev givet af den guddommelige lærer for mere end nitten hundrede år siden.¹⁹

Lær naturens lægemidler at kende. — Frisk luft, sollys, afholdenhed, hvile, motion, en rigtig kost, brugen af vand samt tillid til Guds almagt er de sande lægemidler. Enhver bør have kendskab til naturens helbredende midler og vide, hvorledes man bruger dem. Det er af væsentlig betydning både at have teoretisk viden og praktisk erfaring i at hjælpe de syge.

[353] Brugen af naturlige helbredelsesmidler kræver imidlertid megen omhu og energi, og derfor er ikke alle villige til at prøve dem. Naturens arbejde med at helbrede og opbygge foregår gradvist, og den utålmodige synes, det går for langsomt. Det kræver et vist offer at give afkald på skadelige nydelser, men i sidste instans vil det vise sig, at naturen både arbejder viseligt og godt, hvis man ikke lægger den hindringer i vejen. Ved fortsat at adlyde naturens love vil man blive belønnet med et sundt legeme og et sundt sind.²⁰

En omfattende samling forskrifter. — Med hensyn til hvad vi kan gøre for os selv, er der et punkt, som kræver omhyggelig og

grundig overvejelse. Jeg må lære mig selv at kende. Jeg må altid være villig til at lære at drage omsorg for denne bygning, det legeme Gud har givet mig, for at jeg kan bevare det i den bedst mulige sundhedstilstand. Jeg må spise de ting, der vil være bedst for mig rent fysisk, og jeg må drage særlig omsorg for, at mine klæder er sådan, at de bidrager til et sundt blod-omløb. Jeg må ikke unddrage mig motion og frisk luft. Jeg må have alt det solskin, det er muligt for mig at få. Jeg må have visdom til at blive en trofast vogter af mit legeme.

Jeg ville gøre noget meget uklogt ved at gå ind på et køligt værelse, når jeg sveder. Jeg ville vise mig som en uforstandig tjener, hvis jeg tillod mig at sidde i gennemtræk og således udsætte mig for at blive forkølet. Jeg ville være uforstandig, hvis jeg sad med kolde fødder og ben og derved drev blodet til hjernen eller de indre or-ganer. Jeg bør altid beskytte mine fødder i fugtigt vejr. Jeg bør regelmæssigt spise den sundeste føde, der kan skabe den bedste blodkvalitet, og jeg bør ikke arbejde voldsomt, hvis jeg kan undgå det. Og når jeg overtræder de love, Gud har fastsat for mit legeme, må jeg angre, forbedre mig og komme i den allerbedste tilstand under de læger, Gud har stillet til rådighed — frisk luft, rent vand og det værdifulde, helbredende solskin.²¹

Enhver skal stå til regnskab. — Vore legemer er Kristi dyrkøbte ejendom, og derfor har vi ikke ret til at behandle dem, som vi vil. Alle, der forstår sundhedens love, bør indse, at det er deres pligt at følge disse love, som Gud har givet. Enhver bør betragte det som sin pligt at være lydige over for sundhedens love. Vi må selv tage følgerne, hvis vi overtræder dem. Enhver af os skal stå til regnskab for vore handlinger og vore vaner. Derfor skal vi ikke spørge: „Hvad gør andre mennesker?“ men: „Hvordan skal jeg behandle den bolig, Gud har givet mig?“²²

[354]

¹Fundamentals of Christian Education, s. 425. 426.

²Uddannelse, s. 200.

³Samme, s. 197.

⁴Christian Temperance and Bible Hygiene, s. 112. 113.

⁵Samme, s. 117.

⁶Uddannelse, s. 199.

⁷Sundhed og livslykke, s. 42.

⁸Counsels to Parents, Teachers, and Students, s. 126.

- ⁹Samme, s. 138.
- ¹⁰Uddannelse, s. 198.
- ¹¹Samme, s. 202.
- ¹²Samme, s. 198. 199.
- ¹³Samme, s. 201.
- ¹⁴Counsels to Parents, Teachers, and Students, s. 297.
- ¹⁵Samme, s. 126.
- ¹⁶Youth's Instructor, 24. aug. 1893.
- ¹⁷Uddannelse, s. 200.
- ¹⁸Samme, s. 200. 201.
- ¹⁹Samme, s. 202.
- ²⁰Sundhed og livslykke, s. 12.
- ²¹Medical Ministry, s. 230.
- ²²Sundhed og livslykke, s. 87.

**AFSNIT 14—OPRETHOLDELSE AF
LEGEMLIG SUNDHED**

[355]

[356]

Kapitel 61—HUSMODEREN I KØKKENET*

[357]

Husmoderens høje kald. — Intet arbejde er vigtigere end husgerning. Det kræver forstand og erfaring at lave god mad og at servere sunde retter på en indbydende måde. Den, der tilbereder maden, vi skal komme i vor mave, hvor den bliver forvandlet til blod, som ernærer organismen, indtager en meget betydningsfuld og ophøjet stilling.¹

Det er absolut nødvendigt for enhver ung at have et gennemgribende kendskab til hverdagens pligter. En ung kvinde kan i nødsfald klare sig uden kendskab til fransk eller algebra eller endog uden at kunne spille klaver; men det er absolut nødvendigt, at hun lærer at bage godt brød, at sy velsiddende tøj og med duelighed udføre de mange pligter, der hører med til at skabe et hjem.

Intet er af mere livsvigtig betydning for hele familiens sundhed og lykke end at den, der laver maden, er dygtig og fornuftig. Laver hun dårlig og usund mad, kan hun hindre og endog ødelægge både den voksnes nyttige egenskaber og barnets udvikling. Eller hun kan, ved at sørge for mad, der er tilpasset efter legemets krav og samtidig er indbydende og velsmagende, udrette lige så meget i den rigtige retning, som hun ellers udrettede i den forkerte retning. Sådan er livets lykke på mange måder tæt sammenknyttet med troskab i dagliglivets pligter.²

[358]

Madlavning er en stor kunst. — Det er ingen ringe sag at lave mad. . . . Denne kunst burde betragtes som den mest værdifulde af alle, fordi den er så nær knyttet til livet. Den burde være genstand for større opmærksomhed; for hvis organismen skal danne godt blod, kræves der god næring. Det er det lægemissionsarbejde, som god madlavning er, der danner grundlaget for, at man kan bevare sundheden.

---

* *Counsels on Diet and Foods* (norsk udgave: Råd og vink om kosthold og helse) in-deholder udførlig vejledning angående ernæringsspørgsmålet.

Sundhedsreformen bliver ofte gjort til det modsatte, ved at maden gøres smagløs. Mangelen på kendskab til at lave sund mad må afbødes, før sundhedsreformen kan blive en succes.

Det er kun få, der kan lave god mad. For mange mødre vil det være nødvendigt at tage undervisning i madlavning, for at de på en tiltalende måde kan servere veltilberedt mad for deres familie.³

Lær at mestre kunsten. — Vore søstre har ofte intet kendskab til madlavning. Til sådanne ønsker jeg at sige: Jeg ville gå til den allerbedste kok, der findes i landet, og om nødvendigt blive der i ugevis, indtil jeg havde lært at mestre kunsten og var blevet en klog, dygtig kok. Dette ville jeg gøre, selv om jeg var fyrretyve år gammel. Det er jeres pligt at lære at lave mad, og det er jeres pligt at lære jeres døtre at lave mad.⁴

Læs og før det ud i praksis. — Mad kan tilberedes enkelt og sundt, men det kræver dygtighed at gøre den både velsmagende og nærende. Kvinder bør læse for at lære at lave mad og derpå tålmodigt omsætte det, de har lært, i praksis. Mennesker lider, fordi de ikke vil gøre sig denne ulejlighed. Til sådanne siger jeg: Det er tid for jer at vække jeres slumrende kræfter og lære noget. Tænk ikke, at den tid er spildt, der bruges til at opnå grundig viden og erfaring i tilberedningen af sund og velsmagende mad. Uanset hvor stor erfaring I har i madlavning — hvis I stadig har ansvaret for en familie, er det jeres pligt at lære at sørge godt for den.⁵

Både variation og enkelhed er af afgørende betydning. — [359] Måltiderne bør være afvekslende. De samme retter tilberedt på den samme måde bør ikke sættes på bordet dag efter dag. Man spiser med større appetit, og organismen får større nytte af maden, når kosten varieres.⁶

Vore legemer opbygges af det, vi spiser; og for at danne væv af god kvalitet må vi have den rette slags føde, og den må tilberedes med en sådan dygtighed, at den på bedste måde tilpasses organismens behov. For dem, som laver mad, er det en hellig pligt at lære at tilberede sund mad på varierende måder, så den kan blive både velsmagende og sund.⁷

Selv ved borddækningen udøver skikke og ydre pragt deres ulykkelige indflydelse. Den sunde tilberedning af maden bliver sat i anden række. Serveringen af en mængde retter kræver tid, penge og hårdt slid, uden at man udretter noget godt derved. Det er måske

moderne at få en halv snes retter til et måltid, men denne mode er ødelæggende for helbredet. Det er en skik, fornuftige mænd og kvinder burde fordømme både i ord og gerning. . . . Hvor ville det være langt bedre for husstandens helbred, hvis forberedelserne til måltidet blev mere forenklet.⁸

Følgerne af dårlig madlavning. — Dårlig madlavning tærer tusinders livskraft bort. Flere sjæle går fortabt af denne grund, end de fleste forestiller sig. Den bringer forstyrrelse i organismen og fremkalder sygdom. Og i denne tilstand kan de himmelske ting ikke så let opfattes.⁹

[360] En utilstrækkelig, dårligt tilberedt kost skader blodet ved at svække de bloddannende organer. Den bringer organismen i uorden og medfører sygdom med påfølgende oprevne nerver og dårligt humør. Ofrene for dårlig madlavning kan tælles i tusind- og titusindvis. Over mange grave kunne der stå: „Døde på grund af dårlig madlavning.“ „Døde som følge af en mishandlet mave.“¹⁰

Lær jeres børn at lave mad. — Forsøm ikke at lære jeres børn at lave mad. Derved bibringer I dem principper, som de må have i deres religiøse uddannelse. Ved at undervise jeres børn i fysiologi og lære dem at lave mad, enkelt og dog dygtigt, lægger I grundvolden for de allernyttigste grene af uddannelsen. Det kræver dygtighed at bage godt, let brød. Der er religion i god madlavning, og jeg tvivler på de menneskers religion, som er for uvidende og for ligegyldige til at lære at lave mad.¹¹

Vejled dem tålmodigt og glad. — Mødre bør tage deres døtre med sig ud i køkkenet, medens de endnu er ganske unge, og lære dem kunsten at lave mad. Moderen kan ikke forvente, at hendes døtre skal kunne forstå husholdningens mysterier uden oplæring. Hun bør vejlede dem tålmodigt og kærligt og gøre arbejdet så behageligt, som hun kan, ved sit glade smil og sine opmuntrende påskønelser.¹²

Kritiser ikke, selv om det mislykkes et par gange. Modløsheden har allerede meldt sig og frister dem til at sige: „Det nytter ikke noget; jeg kan ikke.“ Nu må der ikke kritiseres. Viljen er ved at blive svækket. Den trænger til at ansføres med opmuntrende, fornøjede og fortrøstningsfulde ord som: „Du skal ikke tage dig af de fejl, du har gjort. Du er bare i lære og må regne med at lave bommerter. Prøv igen. Gør dig umage og vær meget omhyggelig, så skal det nok lykkes.“¹³

Således kølnes interessen og iveren. — Mange mødre forstår ikke denne kundskabsgrens betydning og fore-trækker at gøre alting selv fremfor at påtage sig vanskelighederne og bekymringerne med at vejlede deres børn og finde sig i deres uheld og fejltagelser, medens de undervises. Og når deres døtres bestræbelser mislykkes, sender de dem bort med ordene: „Det er ingen nytte til; det kan du ikke. Du forstyrrer og plager mig mere, end du hjælper mig.“ [361]

Således bliver deres første forsøg afvist, og deres første nederlag kølnes i den grad deres interesse og iver efter at lære, at de gruer for at prøve igen og foreslår at sy, strikke, gøre rent, ja alt andet end netop det at lave mad. Her var moderen slet ikke situationen voksen. Hun burde tålmodigt have vejledt dem, så de med øvelsen kunne få en erfaring, som ville fjerne den uerfarne arbejders kejtethed og råde bod på de klodsede bevægelser.¹⁴

Den forberedelse til det praktiske liv, der er mest påkrævet for unge kvinder. — Unge kvinder bør undervises grundigt i madlavning. Det er en viden, som kan komme dem til nytte, uanset hvilke livsvilkår de har. Det er den uddannelsesgren, der mest direkte påvirker menneskers liv, og da især dem, vi har mest kær.¹⁵

Jeg sætter pris på min syerske, og jeg værdsætter min sekretær; men min kokkepige, der er dygtig til at tilberede maden, som oprettholder livet og giver næring til hjerne, ben og muskler, fylder den vigtigste plads blandt hjælperne i min familie.¹⁶

Der findes unge kvinder, som mener, at madlavning og anden husgerning er for simpelt arbejde, og af den grund har mange unge piger kun ringe begreb om de pligter, der påhviler en hustru og moder, når de gifter sig og skal sørge for en familie.¹⁷

Byg på denne måde en barriere mod dårskab og unoder. — Når I lærer dem [jeres døtre] kunsten at lave mad, bygger I en barriere omkring dem, som vil bevare dem mod dårskab og unoder, de ellers ville blive fristet til at tage del i.¹⁸

Både mænd og kvinder bør lære at lave mad. — Mænd såvel som kvinder har brug for at kende til en enkel og sund tilberedning af maden. Deres arbejde kalder dem ofte hen, hvor de ikke kan få sund mad; hvis de da har kendskab til at lave mad, kan de bruge dette til et godt formål.¹⁹ [362]

Både unge mænd og unge kvinder burde undervises i, hvorledes de kan lave mad på en økonomisk måde og undgå alt i retning af kødkost.²⁰

Vær økonomisk; undgå spild. — Ved enhver form for madlavning bør dette spørgsmål overvejes: „Hvordan kan maden tilberedes på den naturligeste og billigste måde?“ Og man bør omhyggeligt bestræbe sig på, at det, der bliver tilovers fra måltiderne, ikke går til spilde. Planlæg, hvordan disse madrester på en eller anden måde kan blive anvendt. Denne færdighed, sparsommelighed og omtanke er en formue værd. Tilbered knap så meget mad i den varme del af året. Brug mere tørstof. Mange fattige familier kan oplyses om grunden til, at de er fattige; der går så meget småtteri til spilde, at de næppe har nok at spise.²¹

Alvorlige spørgsmål til overvejelse. — „Enten I nu spiser eller drikker, eller hvad I gør, så gør det alt til Guds ære!“ 1 Kor. 10, 31. Gør I dette, når I tilbereder den mad, I sætter på bordet og lader jeres familie indtage? Sætter I kun den mad for jeres børn, som I ved vil skabe det bedste blod? Er det den føde, der vil bevare deres organisme i den bedste sundhedstilstand? Er den sådan, at den vil stille dem i det bedste forhold til livet og helbredet? Er det denne føde, I bestræber jer på at sætte for jeres børn? Eller giver I dem usund, stimulerende og irriterende føde uden at tage hensyn til deres fremtidige velbefindende?²²

¹Testimonies for the Church 111, s. 158.

²Uddannelse, s. 218.

³Counsels on Diet and Foods, s. 263.

⁴Vejledning for menigheden I, s. 161.

⁵Christian Temperance and Bible Hygiene, s. 49.

⁶Sundhed og livslykke, s. 80.

⁷Christian Temperance and Bible Hygiene, s. 48. 49.

⁸Samme, s. 73.

⁹Samme, s. 49.

¹⁰Sundhed og livslykke, s. 81. 82.

¹¹Testimonies for the Church II, s. 537.

¹²Samme I, s. 684.

¹³Samme, s. 684. 685.

¹⁴Samme, s. 685.

¹⁵Samme, s. 683. 684.

¹⁶Vejledning for menigheden I, s. 161.

¹⁷Sundhed og livslykke, s. 82.

- ¹⁸Testimonies for the Church II, s. 370.
- ¹⁹Sundhed og livslykke, s. 96.
- ²⁰Budskaber til de unge, s. 103.
- ²¹Counsels on Diet and Foods, s. 258.
- ²²Testimonies for the Church II, s. 359. 360.

[363]

Kapitel 62—SPIS FOR AT LEVE

[364]

Anlæg og tilbøjeligheder er guddommeligt bestemt. — Vore naturlige anlæg og tilbøjeligheder . . . blev gud-dommeligt bestemt, og de var rene og hellige, da mennesket fik dem. Det var Guds hensigt, at forstanden skulle styre tilbøjelighederne, og at de skulle tjene til vor lykke. Og når de styres og beherskes af en helliggjort forstand, er de helliget Herren.¹

Genstand for guddommelig omsorg. — Alle israelitternes livsvaner var indbefattede i deres opdragelse. Alt, hvad der angik deres velbefindende, var genstand for guddommelig omsorg og kom ind under den guddommelige lovs område. Selv ved deres forsyning med føde søgte Gud at gøre det allerbedste for dem. Den manna, hvormed han mættede dem i ørkenen, var af en sådan art, at den virkede fremmende på de legemlige, sjælelige og moralske kræfter. ... Til trods for alle afsavnene under deres tilværelse i ørkenen fandtes der blandt alle deres stammer ikke en eneste, som var svag.²

Vi bygges op af den mad, vi spiser. — Vort legeme bygges op af den mad, vi spiser. Der foregår en stadig nedbrydning af væv i legemet. Hver eneste bevægelse i et organ medfører et forbrug, som må erstattes gennem vor føde. Hvert organ i legemet kræver sin del af ernæringen. Hjernen skal have sin del; knoglerne, musklerne og nerverne kræver deres del. Det er en vidunderlig proces, der forvandler føden til blod og opbygger de forskellige dele af legemet. Denne proces foregår uden ophør og forsyner hver nerve, hver muskel og alt væv med liv og styrke.³

[365]

Begynd med en korrekt bispisning af spædbarnet. — Man kan næppe overvurdere betydningen af, at børnene lærer de rette kostvaner. De små bør lære at forstå, at de skal spise for at leve og ikke omvendt. Denne undervisning bør allerede tage sin begyndelse, medens barnet endnu befinder sig i moderens arme. Barnet bør have mad med regelmæssige mellemrum, og efterhånden som det bliver ældre, bør der være længere mellem måltiderne. Man bør ikke give det søde sager eller samme slags mad, som de voksne får, da det

ikke kan fordøje disse ting. Ved at vise omhu ved tilberedningen af spædbarnets føde og ved at servere regelmæssige måltider vil man ikke alene fremme barnets sundhed og bidrage til at gøre det roligt og ligevægtigt, men også grundlægge vaner, som bliver til velsignelse for det i den kommende tid.⁴

Opdrag smagen og appetitten. — Selv efter den spæde alder bør man være omhyggelig med at opdrage barnets smag og spisevaner. Børn får ofte lov til at spise, hvad de vil, og så tit, de vil, uden hensyn til sundheden. Fordi der så ofte gives penge ud til usundt slik, får børnene let den tanke, at tilfredsstillelse af appetitten er det højeste mål i livet og det, som giver størst lykke. Følgen af en sådan opdragelse bliver frådseri og siden sygdom. . . .

Forældrene bør opdrage børnenes appetit og smag og ikke lade dem spise usund føde.⁵

De åndelige, intellektuelle og legemlige kræfter påvirkes af kosten. — Mødre, der tilfredsstiller deres børns ønsker på bekostning af sundheden og det gode humør, sår en dårlig sæd, der vil spire frem og bære frugt. Til-bøjeligheden til at tilfredsstille selvet tiltager, efterhånden som de små vokser til, og både den intellektuelle og den legemlige styrke ofres. De mødre, der handler således, vil med bitterhed høste den sæd, de har sået. De ser deres børn vokse op med en forstand og en karakter, der er uegnet til at gøre en ædel og nyttig indsats i såvel samfund som hjem. Både de åndelige, de intellektuelle og de legemlige kræfter lider under indflydelsen af usund føde. Samvittigheden sløves og modtageligheden for gode indtryk svækkes.⁶

[366]

Vælg den bedste føde. — For at kunne vide, hvilken kost der er den bedste, må vi sætte os ind i Guds oprindelige plan for menneskenes kost. Han, som skabte mennesket, og som ved, hvad det trænger til, anviste Adam hans føde. . . . Kornsorter, frugt, nødder og grøntsager er den føde, vor skaber har valgt for os.⁷

Tilbered det på en enkel, appetitvækkende måde. — Gud har givet mennesket en overflod af ting, der kan tilfredsstille en ufordærvet appetit. Han har lagt jordens produkter frem for ham — en rigt varieret føde, der tiltaler smagen og nærer organismen. Og af alt dette har vi lov at spise, siger vor kærlige himmelske Fader. Frugt, kornsorter og grøntsager tilberedt på en enkel måde uden brug af krydderier eller nogen form for fedtstof udgør sammen med mælk

eller fløde den sundeste kost. Det giver næring til legemet og giver en modstandskraft og en intellektuel styrke, som ikke kan opnås med en stimulerende kost.⁸

Smagen er ingen pålidelig vejleder. — Man bør vælge de fødemidler, der på bedste måde forsyner legemet med de stoffer, det skal bruge til sin opbygning. Smagen er imidlertid ikke en pålidelig vejleder. Som følge af forkerte spisevaner er den blevet ødelagt. Den vil ofte have føde, som er skadelig for sundheden og svækker i stedet for at styrke. . . . Den sygdom og lidelse, der råder alle vegne, skyldes for en stor del almindelig udbredte fejl ved ernæringen.⁹

[367] **Børn der fulgte deres uskoledede appetit.** — I toget hørte jeg forældre sige, at deres børn havde en dårlig appetit, og at de ikke ville spise, hvis de ikke fik kød og kage. Da aftenmåltidet blev indtaget, lagde jeg mærke til den mad, børnene fik. Det var fint hvedebrød med skinke belagt med sort peber, krydret pickles, kage og syltetøj. Børnenes blege, gustne ansigtsfarve viste tydeligt, hvilken mishandling maven blev udsat for. To af børnene lagde mærke til nogle andre børn, der spiste ost til deres mad, og de mistede lysten til det, der stod foran dem, indtil deres eftergivende moder tiggede et stykke ost til dem, da hun frygtede, at de kære børn ellers ikke ville komme gennem måltidet. Moderen bemærkede: „Mine børn holder så meget af det og det, og jeg lader dem få, hvad de ønsker, for appetitten kræver den form for føde, organismen behøver.“

Dette kunne måske have været rigtigt, hvis smagen aldrig var blevet ødelagt. Der findes en naturlig smag og en fordærvet smag. Forældre, der har lært deres børn at spise usund og stimulerende føde hele deres liv — til smagen er ødelagt og de kræver lerjord, grifler, brændt kaffe, tepulver, kanel, kryddernelliker og krydderier — kan ikke hævde, at appetitten kræver, hvad organismen behøver. Smagen er blevet udviklet forkert, indtil den er blevet fordærvet. Mavens ædle organer er blevet pirret og forbrændt, indtil de har mistet deres fine følsomhed. Enkel, sund føde forekommer flov. Den mishandlede mave vil ikke udføre sit arbejde, medmindre den drives til det af de mest stimulerende stoffer. Hvis disse børn fra små var blevet opdraget til kun at spise sund mad tilberedt på enkleste måde, så dens naturlige egenskaber så vidt muligt blev bevaret, og man undgik kødmat, fedtstof og alle former for krydderier, så ville smagen og appetitten have været uskadt. I deres naturlige tilstand ville de for en

stor del kunne angive, hvilken føde der passer bedst til organismens behov.¹⁰

Hvad med kødspiser? — Vi opstiller ikke nogen bestemt kostplan, man skal følge; men vi siger, at i lande, hvor der er rigeligt med frugt, korn og nødder, er kød ikke den rette føde for Guds folk. Jeg er blevet under- vist om, at kødmat har en tilbøjelighed til at gøre men-neskenaturen brutal, til at berøve mænd og kvinder den kærlighed og sympati, de burde nære for enhver, og til at give de lavere lidenskaber magten over de højere åndsevner. Hvis det nogen sinde har været sundt at spise kød, er det i hvert fald ikke ufarligt nu.¹¹

[368]

Hvorfor aflægge kødspiser? — Ved at spise kød får man kun kornsorter og grøntsager fra anden hånd, for dyrene får den næring, som giver vækst, fra planteriget. Den livsenergi, som var i kornet og grøntsagerne, kommer den til gode, som spiser disse ting. Vi får den ved at spise dyrets kød. Hvor meget bedre er det da ikke at få den direkte ved at spise den føde, Gud har bestemt for os.

Kød har aldrig været det bedste fødemiddel, men i vor tid er det dobbelt uheldigt at bruge det, da sygdom blandt dyrene tager hurtigt til. De, der nyder kød, ved kun lidt om, hvad de spiser. Hvis de kunne se dyrene, medens de levede, og hvis de vidste, hvad slags kød det er, de spiser, ville de ofte vende sig bort fra det med afsky. Folk vedbliver at spise kød, som er fuldt af tuberkelbaciller og kræftspirer. På den måde udbredes tuberkulose, kræft og andre livsfarlige sygdomme.¹²

Virningen mærkes ikke straks. — Virkningen af kødkost mærkes måske ikke straks, men det er intet bevis på, at den ikke er skadelig. Det er de færreste, som vil tro, at det er det kød, de har spist, som har forgiftet deres blod og påført dem lidelse. Mange dør af sygdomme, der udelukkende skyldes kødspisning, medens hverken de selv eller andre har nogen mistanke om den rigtige årsag.¹³

Vend tilbage til den oprindelige sunde kost. — Er tiden ikke snart inde til, at alle burde stræbe efter at holde op med at spise kød? Hvorledes kan mennesker, som stræber efter at blive rene, ædle og hellige for at kunne færdes sammen med himmelske engle, fortsætte med at bruge sådanne ting til føde, som har en så skadelig indvirkning på sjæl og legeme? Hvorledes kan de berøve Guds skabninger livet, for at de kan spise kød med største velbehag? Lad

[369]

os hellere vende tilbage til den sunde og velsmagende føde, som Gud gav mennesket i begyndelsen.¹⁴

Målet for dem, der venter Kristi komme. — Blandt dem, der venter Herrens komme, vil kødspisning til sidst blive afskaffet; kød vil ophøre med at udgøre en del af deres kost. Vi bør altid holde os dette for øje og bestræbe os på at arbejde støt derhenimod. Jeg kan ikke tænke mig, at vi ved at spise kød er i harmoni med det lys, det har behaget Gud at give os.¹⁵

Tilbage til Guds plan. — Atter og atter er det blevet vist mig, at Gud er ved at føre sit folk tilbage til sin op-rindelige plan, dvs. ikke at leve af kødet af døde dyr. Han ønsker, at vi skal lære andre en bedre fremgangs-måde. . . . Hvis kød udelukkes og smagen ikke vænnes til noget i den retning, og hvis smagen for frugt og korn fremmes, vil det snart blive, som Gud i begyndelsen be-stemte, det skulle være. Hans folk vil ikke bruge kød.¹⁶

Vejledning angående kostforandring. — Det er fejlagtigt at mene, at muskelkraft er afhængig af dyrisk føde. Organismens behov kan bedre tilfredsstilles uden brug af kød, ligesom det er muligt at opnå større sundhed uden dette. Kornsorter, frugt, nødder og grønsager indeholder alle de næringsstoffer, der er nødvendige til at danne sundt blod. Disse stoffer får man ikke på så god en måde og i så rigelig mængde ved at spise kød. Hvis kød havde været nødvendigt for at opnå sundhed og styrke, ville dyrisk føde have været indbefattet i den kost, som blev bestemt for mennesket efter dets skabelse.

[370] Når man holder op med at spise kød, får man ofte en fornemmelse af svaghed og mangel på energi. Mange tager dette som et bevis på, at kødspiser er nødvendige; men når kødet savnes så stærkt, skyldes det, at det virker stimulerende, fremkalder feberagtige tilstande i blodet og pirrer nerverne. Nogle mennesker synes, det er lige så vanskeligt at holde op med at spise kød, som det er for drankeren at give afkald på sin spiritus, men forandringen vil være til gavn for dem.

Når man ophører med at spise kød, bør man i stedet have forskellige kornsorter, nødder, grønsager og frugt, som både er nærende og velsmagende. Dette er især nødvendigt for mennesker, som er svagelige eller til stadighed har hårdt arbejde.¹⁷

Veltillavede erstatninger er en hjælp. — Det er især, hvor kød ikke gøres til en væsentlig bestanddel i ernæringen, at der stilles store krav til god madlavning. Der må tilberedes noget, der kan træde i kødets sted, og disse erstatninger må være veltillavede, så man ikke savner kødet.¹⁸

Jeg kender familier, som er gået over fra kødspiser til en udmarvet kost. Deres mad er så dårligt tilberedt, at maven afskyr den, og sådanne mennesker har sagt til mig, at sundhedsreformen ikke passede for dem, og at deres fysiske kræfter aftog. Her har vi én af grundene til, at nogle ikke har været heldige i deres bestræbelser for at gøre deres kost enklere. De bruger en mangelfuld kost. Maden tilberedes uden omhu, og der er en stadig ensformighed. Der bør ikke være mange slags retter til ét måltid, men ikke alle måltider bør være sammensat af samme slags fødemidler uden nogen variation. Maden bør tilberedes enkelt, men samtidig velmagende, så den tiltaler appetitten.¹⁹

Overvind den unaturlige appetit. — De, der har vænnet sig til en kraftig, krydret kost, har fået en unaturlig smag og vil ikke straks synes om en enkel, nøjsom føde. Der vil gå nogen tid, før smagen bliver naturlig og maven kommer sig efter det misbrug, den har været udsat for. Men fortsætter man ihærdigt med at spise sund føde, vil man efterhånden finde den velmagende. Man vil værdsætte dens fine aroma og spise den med større nydelse end usunde delikatesser, og maven, som i mellemtiden er blevet rask og nu hverken er betændt eller overanstrengt, kan med lethed klare sin opgave.²⁰

[371]

Det er ikke et offer at spise sundt. — Medens man lærer børnene at beherske appetitten og at spise for sundhedens skyld, bør man gøre det klart for dem, at de kun nægter sig det, som vil være til skade for dem. Lad dem forstå, at de kun giver afkald på de skadelige ting for at vælge noget bedre. Gør bordet indbydende og tiltalende ved at servere gode retter, som Gud har skænket os så rigeligt af.²¹

Tag årstiden, klimaet og beskæftigelsen i betragtning. — Men ikke alle — i og for sig sunde — fødemidler er lige velegnede under alle forhold. Der bør vises omhu ved valg af fødemidler. Vor kost må være afpasset efter årstiden, efter det klima, vi opholder os i, og efter vor beskæftigelse. Nogle næringsmidler, der godt kan bruges på én årstid eller i et bestemt klima, passer ikke under andre forhold. Ligeledes er der forskel på, hvilke fødemidler der egner sig

bedst for mennesker med for-skellig beskæftigelse. Den kost, der er nødvendig for hårdtarbejdende, passer ikke altid for mennesker med stillesiddende beskæftigelse eller anstrengende åndeligt arbejde. Gud har givet os en rig variation af sunde fødemidler, og deraf bør enhver vælge de ting, som erfaringen og sund fornuft siger er bedst for ham.²²

Tilbered maden med forstand og dygtighed. — Det er forkert at spise blot for at tilfredsstille appetitten, men man bør ikke være ligegyldig med madens beskaffenhed eller den måde, den tilberedes på. Hvis maden ikke smager os, vil legemet ikke få det fulde udbytte af den. Føden bør vælges med omhu og tilberedes med forstand og dygtighed.²³

[372] **„Vi kan nøjes med hvad som helst.“** — I mange familier træffes der store forberedelser, når man skal have gæster. En mængde forskellige ting sættes på bordet. Denne mad er fristende for dem, der ikke er vant til så megen god mad. . . .

Jeg har kendskab til, hvordan nogle bærer sig ad, som træffer disse ekstra forberedelser for gæsternes skyld. Der er ingen regelmæssighed i deres hjem. Måltiderne tilberedes, som det passer hustruen og moderen. Mandens og børnenes vel bliver der ikke taget hensyn til. Skønt der stilles en masse ting frem for gæsterne, bliver hvad som helst regnet for godt nok „til os“. Ofte ser man bordet stå op mod væggen med kold mad, uden at der er gjort noget forsøg på at gøre det indbydende. „Vi er kun os selv“, siger de. „Vi kan nøjes med hvad som helst.“²⁴

Gør måltidet til et behageligt samvær. — Under måltiderne bør man benytte tiden til selskabeligt samkvem og forfriskelse. Alt, hvad der kan tynde eller irritere, burde bandlyses. Lad der blive næret tillid og venlige følelser og taknemmelighed mod giveren af alle gode gaver, og lad samtalen være munter — en fornøjelig udveksling af tanker, der kan højne uden at virke trættende.²⁵

Bordet er ikke et sted, hvor der bør fremelskes oprør i børnene, ved at forældrene følger en eller anden urimelig fremgangsmåde. Hele familien bør spise med glæde og taknemmelighed og tænke på, at de, som elsker og adlyder Gud, skal være med ved Lammets bryllupsmåltid i Guds rige, hvor Jesus selv vil varte op.²⁶

Regelmæssige måltider. — Ved at spise uregelmæssigt forstyrrer man fordøjelsesorganernes naturlige rytme, hvilket atter går ud over sundheden og éns gode humør.²⁷

Måltiderne bør under ingen omstændigheder være uregelmæssige. Hvis middagsmåltidet indtages en time eller to, før man plejer, er maven uforberedt på den nye byrde, for den er endnu ikke færdig med maden fra det foregående måltid og har ikke kræfter til det nye arbejde. På denne måde overbelastes organismen.

[373]

Måltiderne bør heller ikke udsættes en time eller to efter omstændighederne, eller for at der kan blive udført en vis mængde arbejde. Maven forlanger mad på det tidspunkt, hvor den er vant til at få den. Hvis dette tidspunkt bliver udsat, mindskes organismens vitalitet og kommer til sidst så langt ned, at appetitten forsvinder helt. Hvis man så spiser, er maven ude af stand til at tage sig ordentlig af maden. Maden kan ikke omdannes til godt blod. Hvis alle ville spise på bestemte tider og undlade at spise noget som helst mellem måltiderne, ville de være klar til måltiderne, og de ville finde en nydelse ved at spise, der ville lønne dem for deres anstrengelser.²⁸

Lær børnene, hvornår, hvordan og hvad de bør spise. — Børn lærer i almindelighed ikke betydningen af, hvor-når, hvordan og hvad de bør spise. De får lov til frit at føje deres appetit, at spise til alle tider og selv at tage den frugt, der frister øjet. Alt dette plus kagen, mellem-maden og slikket, der spises næsten hele tiden, gør dem til frådserne med dårlig fordøjelse. Fordøjelsesorganerne bliver svækket ligesom en mølle, der holdes i gang til stadighed. Livskraft tilkaldes fra hjernen for at hjælpe maven med dens ekstraarbejde, og derved svækkes også åndsevnerne. Den unaturlige stimulering og den unaturlige tæring på livskraften gør dem nervøse, egen-rådige og irritable og gør disciplin utålelig for dem. De er næppe til at stole på uden forældrenes synsvidde. I mange tilfælde synes deres moralske kræfter at være sløvet, og det er svært at vække en forståelse hos dem for syndens skam og frygtelige natur. De forfalder let til at give undvigende svar, til at bedrage og ofte også til at lyve åbenlyst.

Forældrene sørger over disse ting hos deres børn, men forstår ikke, at det er deres egen forkerte opdragelse, der er årsagen. De har ikke indset det nødvendige i at tøjle deres børns begær og lidenskab, og de er vokset og blevet stærkere med årene. Mødre tilbereder

[374]

med egne hænder mad til at sætte frem for børnene, der har tendens til at skade dem både fysisk og åndeligt.²⁹

Spis aldrig mellem måltiderne. — Maven må vises omhyggelig opmærksomhed. Den må ikke holdes i gang uophørligt. Giv dette misbrugte og stærkt mishandlede organ lidt fred og ro og hvile. . . .

Efter at et regulært måltid er indtaget, bør maven have lov til at hvile i fem timer. Man bør ikke indtage den mindste smule mad før det næste måltid. I denne pause udfører maven sit arbejde og er derefter i stand til at tage imod mere mad.³⁰

Mødre begår en stor fejl ved at give dem [deres børn] lov til at spise mellem måltiderne. Maven kommer derved i uorden og grunden lægges til fremtidig lidelse. Deres irritabilitet kunne være fremkaldt af den stadig ufordøjede usunde mad; men moderen synes ikke, hun kan tage tid til at tænke over tingene og få rettet sin ødelæggende handlemåde. Hun kan heller ikke give sig tid til at dæmpe deres utålmodige plageri. Hun giver de lidende små et stykke kage eller en anden lækkerbissen for at få dem til at falde til ro, men det gør kun ondt værre. . . .

Mødre klager ofte over deres børns skrøbelige helbred og rådfører sig med lægen, selv om de ved at bruge en smule sund fornuft ville kunne indse, at vanskelighederne forårsages af en fejlagtig kost.³¹

[375] **Det er en skadelig vane at spise noget ud på aftenen.** — En anden skadelig vane er at spise umiddelbart før sengetid. Man har måske spist de regulære måltider, men spiser igen, fordi man føler sig mat. Denne dårlige vane kan efterhånden blive så indgroet, at man til sidst tror, det er umuligt at sove, hvis man ikke har spist først. Som følge af de sene aftensmåltider fortsættes fordøjelsesprocessen under søvnen. Skønt maven er i stadig virksomhed, foregår fordøjelsen ikke normalt. Søvnens forstyrrelse hyppigt af ubehagelige drømme, og om morgenen vågner man uden at føle sig udhvilet og med ringe lyst til dagens første måltid. Når vi lægger os til hvile, bør maven være helt færdig med sit arbejde, for at den som legemets øvrige organer kan få ro. For folk med stillesiddende arbejde er sene aftensmåltider særlig skadelige. Den forstyrrelse, de volder, er ofte begyndelsen til sygdom, som kan ende med døden.³²

En moder får råd om morgenmåltidets betydning. — Dit barn har et nervøst temperament, og hendes kost bør overvåges

omhyggeligt. Hun bør ikke få lov til at vælge den mad, der vil tilfredsstille smagen uden at give ordentlig næring. . . . Lad hende aldrig gå i skole uden morgenmad. Tillad dig ikke at føje dine tilbøjeligheder i denne sag. Overgiv dig helt til Guds ledelse, så vil han hjælpe dig til at bringe alle dine ønsker i harmoni med hans krav.³³

Det er almindelig skik og brug at indtage et let morgenmåltid. Men det er ikke den bedste måde at behandle maven på. Om morgenen er maven bedre i stand til at tage sig af større fødemængder end ved dagens andet eller tredje måltid. Den vane at spise et sparsomt morgenmåltid og en stor middag er forkert. Morgenmåltidet bør snarere være dagens største måltid.³⁴

Sørg for rigeligt af de bedste levnedsmidler. — Børn og unge bør ikke være det mindste underernærede. De skal have rigelig med sund mad, men det betyder ikke, at det er rigtigt at sætte god kage og andet bagværk frem for dem. De skal have den bedste motion og den bedste mad, for det har stor indflydelse på de åndelige og moralske kræfters tilstand. En passende, sund kost er et af de bedste midler til at bevare en sund fordøjelse.³⁵

[376]

Spis med måde. — Forældre begår ofte den fejl at give deres børn for meget at spise. Børn, der behandles på den måde, vil vokse op med fordøjelsesbesvær. Det er nødvendigt at vise mådehold selv ved indtagelsen af god mad. Forældre, sæt den portion frem for børnene, som de skal spise. Giv dem ikke lov til at spise lige så meget, som de måske kan føle sig tilbøjelige til. . . . Forældre, jeres børn vil blive langsomt opfattende, hvis I ikke er på vagt på dette punkt. De går måske nok i skole, men de vil være ude af stand til at lære det, de burde; for den kraft, der burde gå til hjernen, bruges til at fordøje den ekstra mad, som bebyrder maven. Forældrene må lære at indse, at hvis børnene får for meget at spise, bliver de svage i stedet for stærke.³⁶

Her er det forældrene og ikke børnene, der skal bestemme. — Lær dem at fornægte appetitten og at være taknemmelige for den jævne, enkle kost, Gud giver dem. I skal ikke give dem lov til at diktere jer, hvad de skal spise, for I skal bestemme, hvad der er bedst for dem. I begår en synd, når I tillader jeres børn at knurre og klage over sund og god mad, blot fordi den ikke passer deres ødelagte appetit.³⁷

Lad ikke barnet få det indtryk, at fordi det er jeres barn, så må det have lov til, ja, have fået overladt at vælge og bestemme selv. Det bør ikke få lov til at vælge fødeemner, der ikke er gode for det, blot fordi det kan lide dem. Forældrenes erfaring bør være en kontrollerende magt i barnets liv.³⁸

Respektér, hvad barnet helst vil have, hvis det er rimeligt. — Det påhviler enhver af os at afgøre, om vort liv skal være behersket af forstanden eller af legemet. Den unge må selv træffe det valg, der skaber hans tilværelse; og der bør ikke spares nogen anstrengelser [377] for at lære ham at forstå, med hvilke kræfter han har at gøre, og hvilken indflydelse det er, som former karakteren og skæbnen.³⁹

Børn og unge bør under deres uddannelse lære, at de vaner, der dannes efter verdens skik med hensyn til mad, drikke og påklædning, ikke er i overensstemmelse med sundhedens og livets love og skal holdes under kontrol af fornuften og forstanden. Appetittens og vanens magt må ikke få lov til at herske over forstanden. For at opnå dette må de unge have højere mål og motiver end blot den dyriske tilfredsstillelse ved at spise og drikke.⁴⁰

En fordærvet appetits vidtrækkende virkninger. — Nogle føler ikke nødvendigheden af at spise og drikke til Guds ære. Appetittens tilfredsstillelse påvirker dem i alle livets forhold. Det kommer til syne i familien, i me-nigheden, under bønnemødet og i deres børns opførsel. Det er deres livs forbandelse. Det hindrer dem i at forstå sandhederne for de sidste dage.⁴¹

Sund levevis en personlig forpligtelse. — Det, vi spiser og drikker, har stor betydning for vort liv og vor karakter, og kristne bør bringe deres spise- og drikkevaner i overensstemmelse med naturens love. Vi må erkende vor forpligtelse over for Gud i denne henseende. Lydighed mod sundhedslovene bør gøres til genstand for alvorligt studium, for er man med vilje uvidende om dette emne, gør man sig skyldig i synd. Enhver bør føle sig personlig forpligtet til at efterleve sundhedens love.⁴²

¹Temperance, s. 12.

²Uddannelse, s. 38.

³Sundhed og livslykke, s. 77.

⁴Samme, s. 45.

⁵Samme, s. 45.

⁶Counsels on Diet and Foods, s. 230.

- ⁷Sundhed og livslykke, s. 77. 78.
- ⁸Counsels on Diet and Foods, s. 92.
- ⁹Sundhed og livslykke, s. 77.
- ¹⁰Counsels on Diet and Foods, s. 239.
- ¹¹Testimonies for the Church IX, s. 159.
- ¹²Sundhed og livslykke, s. 89.
- ¹³Samme, s. 90.
- ¹⁴Samme, s. 92.
- ¹⁵Counsels on Diet and Foods, s. 380. 381.
- ¹⁶Samme, s. 82.
- ¹⁷Sundhed og livslykke, s. 91. 92.
- ¹⁸Brev 60a, 1896.
- ¹⁹Vejledning for menigheden I, s. 164. 165.
- ²⁰Sundhed og livslykke, s. 79.
- ²¹Samme, s. 46.
- ²²Samme, s. 78.
- ²³Samme, s. 80.
- ²⁴Manuskript I, 1876.
- ²⁵Uddannelse, s. 208.
- ²⁶Brev 19, 1892.
- ²⁷Sundhed og livslykke, s. 46.
- ²⁸Counsels on Diet and Food, s. 179.
- ²⁹Pacific Health Journal, maj 1890.
- ³⁰Counsels on Diet and Foods, s. 173. 179.
- ³¹Christian Temperance and Bible Hygiene, s. 61.
- ³²Sundhed og livslykke, s. 83.
- ³³Brev 69, 1896.
- ³⁴Counsels on Diet and Foods, s. 173.
- ³⁵Brev 19, 1892.
- ³⁶Manuskript 155, 1899.
- ³⁷Brev 23, 1888.
- ³⁸Signs of the Times, 13. aug. 1896.
- ³⁹Uddannelse, s. 204.
- ⁴⁰Good Health, juli 1880.
- ⁴¹Christian Temperance and Bible Hygiene, s. 151.
- ⁴²Manuskript 47, 1896.

[378]

Kapitel 63—AFHOLDENDE I ALT

[379]

Uafholdenhed årsagen til de fleste af livets sygdomme. — Uafholdenhed er årsagen til de fleste af livets sygdomme. Den ødelægger årligt i tusindvis af mennesker. Vi taler ikke om uafholdenhed alene i forbindelse med brugen af berusende drikke, men anvender det i en bredere betydning, der omfatter en skadelig tilfredsstillelse af en hvilken som helst lyst eller lidenskab.¹

Ved umådehold er der nogle, der har ofret halvdelen og andre to tredjedele af deres fysiske, åndelige og moralske kræfter og bliver fjendens legetøj.²

Overdreven nydelse er en synd. — Det er en synd at se, spise, drikke eller sove for meget. En harmonisk og sund anvendelse af alle legemets og sindets kræfter medfører glæde; og jo mere ophøjede og forædlede de er, des mere ren og ublandet bliver glæden.³

Afholdenhed er et af kristenlivets principper. — Vi skal lære at være afholdende i alt her i livet. Det er et af kristenlivets store principper at være afholdende med hensyn til at spise, drikke, sove og klæde sig. Sandheden, der er bragt ind i sjælens helligdom, vil vejlede i behandling af legemet. Intet vedrørende det menneskelige redskabs sundhed må betragtes med ligegyldighed. Vort evige vel afhænger af, hvordan vi bruger vor tid, vor styrke og vor indflydelse livet igennem.⁴

Vi har kun fået ét liv her, og enhver bør spørge sig selv: „Hvor kan jeg bedst sætte mit liv ind, så det giver det største udbytte?“⁵

[380]

Vor første pligt over for Gud og vore medmennesker består i personlig udvikling. Enhver evne, vor skaber har skænket os, bør opøves til den højeste grad af fuld- kommenhed, for at vi kan blive i stand til at gøre mest muligt godt. Derfor er den tid, der bruges til at grundlægge og bevare legemlig og sjælelig sundhed, vel anvendt. Vi har ikke råd til at hæmme eller svække en eneste af sindets eller legemets funktioner ved at overanstrenges eller misbruges en del af den levende organisme. Gør vi det, vil vi med sikkerhed komme til at lide under følgerne.⁶

Det har en vidunderlig magt. — Overholdelse af mådehold og regelmæssighed under alle forhold har en vidunderlig magt. Den vil udrette mere end éns ydre forhold eller naturlige gaver til at fremme den sindets mildhed og afklarede ro, der har så stor betydning for at jævne livets vej. Samtidig vil den evne til selvbeherskelse, der på denne måde opnås, vise sig at være den mest værdifulde udrustning til med held at kæmpe med de strenge pligter og realiteter, der møder hvert eneste menneske.⁷

En hjælp til klar tænkning. — Hver dag skal mænd i betroede stillinger træffe afgørelser af vidtrækkende betydning. De kommer ofte ud for situationer, hvor der skal tænkes hurtigt, og det kan de kun gøre, hvis de er strengt mådeholdne. Sindet styrkes, når man behandler de legemlige og sjælelige kræfter rigtigt. Enhver anstrengelse, som ikke er for stor, vil give ny styrke.⁸

Afholdenhed giver rig belønning. — Den opvoksende slægt er omgivet af tillokkelser, der er beregnet på at friste appetitten. Alle former for nydelser er især i vore store byer gjort let tilgængelige og indbydende. De, der som Daniel nægter at gøre sig uren, vil høste belønningen for deres afholdenhed. Med deres større fysiske modstandskraft og forøgede udholdenhed har de en reserve, de kan trække på i nødstilfælde.

Rette fysiske vaner virker til fremme for de intellektuelle fortrin. Åndsevnerne, den fysiske styrke og en lang levetid er afhængig af uforanderlige love. Der er intet tilfældigt i denne sag. Naturens Gud vil ikke gribe ind for at bevare mennesker for følgerne af at overtræde naturens love.⁹

[381]

Vær afholdende i alt, om sundheden skal være fuldkommen. — For at bevare sundheden er det nødvendigt at være afholdende i alt. . . . Vor himmelske Fader sendte lyset om sundhedsreformen for at værne mod de onde følger af en fordærvet appetit, for at de, der elsker renhed og hellighed, kan vide, hvordan de med forstand kan bruge de gode ting, han har skaffet dem, og for at de ved at vise afholdenhed i dagliglivet kan blive helligede ved sandheden.¹⁰

Afholdenhed går forud for helliggørelse. — Guds folk skal lære, hvilken betydning det har at være afholdende i alt. . . . Al selvtilfredsstillelse skal fjernes fra deres liv. De må ved samarbejde med Gud vinde sejr over dårlige vaner og handlemåder, før de virkelig

kan forstå, hvad sand helliggørelse og overensstemmelse med Kristi vilje vil sige.¹¹

Afholdende med hensyn til læsning. — Uafholdenhed med hensyn til læsning er en slags beruselse, og de, der studerer for meget, kommer ligesom drankeren bort fra de sikre stier og snubler og falder i mørket. Herren øn-sker, at enhver studerende skal tænke på, at han kun skal have Guds ære for øje. Den studerende skal ikke opbruge og bortøde sine fysiske og åndelige kræfter i sin søgen efter at skaffe sig alle mulige fagkundskaber. Han skal bevare sine kræfter friske og energiske for at kunne tage del i det arbejde, Herren har anvist ham, nemlig at hjælpe sjæle til at finde retfærdighedens sti.¹²

[382] **Med hensyn til arbejde.** — Vi bør være afholdende med hensyn til vort arbejde. Vi er ikke forpligtede til at stille os der, hvor vi bliver overanstrengte. Nogle kan undertiden komme i den situation, hvor dette er nød- vendigt, men det bør være undtagelsen og ikke regelen. Vi skal være afholdende i alt. Hvis vi ærer Herren ved at gøre vor del, vil han til gengæld bevare vort helbred. Alle vore legemsdele skal vi holde under fornuftig kontrol. Ved at være afholdende når vi spiser og drikker, i påklædning og arbejde, ja i alt, kan vi gøre noget for os selv, som ingen læge magter.¹³

Dagens arbejde bør som regel ikke vare ved til ud på aftenen. . . . Det er blevet vist mig, at de, der gør dette, taber meget mere end de vinder, for deres kræfter bliver udtømt, og de arbejder i nervøs ophidselse. De mærker måske ikke nogen øjeblikkelig skadelig virkning, men de undergraver med sikkerhed deres helbred.¹⁴

De, der gør sig store anstrengelser for at udføre netop så og så meget arbejde på en given tid, og som fortsætter med at arbejde, når de skønner, at de burde hvile, vinder aldrig derved. De lever på lånt kapital. De forbruger den livskraft, de vil behøve i fremtiden. Og når den energi er påkrævet, som de så letsindigt har brugt, bryder de sammen af mangel på den. Den legemlige styrke er borte, og åndsevnerne svigter. De forstår, at de har lidt et tab, men ved ikke, hvori det består. Behovets time er inde, men de fysiske kræfter er udtømt. Enhver, som overtræder sundhedens love, vil med tiden komme til at lide i større eller mindre grad. Gud har givet os en medfødt kraft, som vi får brug for til forskellige tider i vort liv. Hvis vi ubekymret opbruger denne kraft ved at byde os selv for meget, vil vi engang komme til at lide tab.¹⁵

Med hensyn til påklædning. — Klædedragten bør i enhver henseende være sundhedsmæssig. „I alle måder“ ønsker Gud, at vi skal være sunde, både legemligt og åndeligt. Og vi skal samarbejde med ham for at opnå denne legemlige og åndelige sundhed. Begge dele fremmes ved en sundhedsmæssig påklædning.

Klædedragten bør være præget af nethed, skønhed og hensigtsmæssighed, så den bliver så naturlig og enkel som muligt. Kristus har advaret os imod livets forfængelighed, men ikke imod takkelighed og naturlig skønhed.¹⁶

[383]

Med hensyn til spising. — Sand afholdenhed lærer os helt at klare os uden noget skadeligt og på en forstandig måde at bruge det, der er sundt. Få forstår, som de burde, hvor meget deres kostvaner har at gøre med deres helbred og karakter, deres brugbarhed i verden og deres evige skæbne. Appetitten bør altid være underkastet de moralske og intellektuelle kræfter. Legemet bør være forstandens tjener, og ikke omvendt.¹⁷

De, som spiser og arbejder umådeholdent og ufornuftigt, taler og handler ufornuftigt. Det er ikke nødvendigt at drikke spiritus for at være uafholdende. Den synd at spise umådeholdent — at spise for hyppigt, for meget og for fed og usund mad — ødelægger fordøjelsesorganernes sunde funktion og påvirker hjernen ved at forstyrre dømmekraften og hindre forstandige, rolige og sunde tanker og handlinger.¹⁸

Sørg især for ikke at spise for meget. — I ni af ti tilfælde er der større fare for at spise for meget end for lidt. . . . Der er mange syge, der ikke lider af nogen sygdom. Årsagen til deres sygelighed ligger i tilfredsstillelsen af appetitten. De mener, at de kan spise så meget, som de har lyst til, når blot maden er sund. Det er en stor misforståelse. Mennesker, hvis kræfter er svækkede, bør kun spise en moderat eller endog en begrænset mængde føde. Organismen vil da være i stand til at gøre sit arbejde let og godt, og megen lidelse vil blive undgået.¹⁹

Fornægt ikke Gud ved nogen form for uafholdenhed. — Vi er blevet købt og prisen betalt. Derfor skal vi ære Gud i vort legeme og i vor ånd, som hører ham til. Vi må ikke fornægte ham ved nogen form for uafholdenhed, for Guds enbårne Søn har købt os for en uendelig høj pris, ja ved at ofre sit liv. Han døde ikke for os, for at vi

[384]

skulle blive slaver af dårlige vaner, men for at vi kunne blive Guds sønner og døtre og tjene ham med alle evner og kræfter.²⁰

De, der til stadighed erkender, at de står i dette forhold til Gud, vil ikke indtage føde, der skader fordøjelsesorganerne, men tilfredsstiller appetitten. De vil ikke ødelægge Guds ejendom ved at give efter for forkerte vaner med hensyn til mad, drikke og påklædning. De vil drage særlig omsorg for den menneskelige organisme i erkendelsen af, at dette er nødvendigt for at kunne samarbejde med Gud. Han vil, at de skal være sunde, lykkelige og brugelige. Men for at kunne være dette, må de stille deres vilje på Guds side.²¹

Indfør afholdenhed i alle hjemlivets detaljer. — Vi råder indtrængende til, at principperne for afholdenhed bliver indført i hjemmet, så de kommer til at gælde alle detaljer; at forældrenes eksempel bliver et forbillede på afholdenhed, og at børnene lærer selvfornægtelse og selvbeherskelse og at dette så vidt muligt påtvinges dem fra de er ganske små.²²

Både i familiekredsen og i menigheden bør vi sætte kristelig afholdenhed i højsædet. Den bør være et levende og virkende element, der forbedrer vaner, tilbøjeligheder og karaktertræk.²³

¹Pacific Health Journal, april 1890.

²Budskaber til de unge, s. 140.

³Counsels on Diet and Foods, s. 44.

⁴Testimonies for the Church VI, s. 375.

⁵Pacific Health Journal, april 1890.

⁶Signs of the Times, 17. nov. 1890.

⁷Uddannelse s. 208.

⁸Sundhed og livslykke s. 86.

⁹Christian Temperance and Bible Hygiene, s. 28.

¹⁰Samme, s. 52.

¹¹Medical Ministry, s. 275.

¹²Counsels to Parents, Teachers, and Students, s. 405. 406.

¹³Temperance, s. 139.

¹⁴Counsels on Health, s. 99.

¹⁵Fundamentals of Christian Education, s. 153. 154.

¹⁶Sundhed og livslykke, s. 99. 100.

¹⁷Temperance, s. 138.

¹⁸Christian Temperance and Bible Hygiene, s. 155.

¹⁹Manuskript I, 1876.

²⁰Brev 166, 1903.

²¹Temperance, s. 214.

²²Review and Herald, 23. sept. 1884.

²³Temperance, s. 165.

[385]

Kapitel 64—HJEMMET OG AFHOLDSBEVÆGELSEN

[386]

Drukkenskaben raser. — Drukkenskaben hænger stadig. Alle former for uretfærdighed står som en vældig barriere for at hindre sandhedens og retfærdighedens fremgang. Sociale uretfærdigheder affødt af uvidenhed og dårlige vaner forårsager stadig usigelig elendighed og kaster en mørk skygge over både kirken og verden. Ungdommens lastefuldhed øges i stedet for at formindskes. Kun alvorlige og stadige bestræbelser vil kunne ændre denne fortvivlede kurs. Kampen mod interesserne og appetitten, mod de dårlige vaner og de onde lidenskaber vil blive voldsom og uforsonlig. Kun de, der handler efter principper, vil vinde sejr i denne kamp.¹

Drikfældigheden øges til trods for de bestræbelser, der gøres for at holde den under kontrol. Vi kan ikke gøre for meget for at hindre dens fremgang, for at løfte den faldne og værne den svage mod fristelse. Vi kan kun udrette lidt med vore svage hænder, men vi har en aldrig svigtende hjælper. Vi må ikke glemme, at Kristus kan nå helt ned til den allerdybeste menneskelige elendighed og fornedrelse. Han kan give os hjælp til at besejre selv drikfældighedens frygtelige dæmon.²

Total afholdenhed er svaret. — Den eneste måde, hvorpå vi kan være sikret mod drukkenskabens magt, er ved fuldstændig at holde os fra vin, øl og stærke drikke. Vi må lære vore børn, at de for at blive mandige må lade disse ting stå. Gud har vist os, hvori sand mandighed består. Det er den, der sejrer, der vil blive æret, og som ikke vil få sit navn slettet af livets bog.³

[387]

Upåvirkede af det moderne livs skikke kan forældrene ved alvorlige og vedholdende bestræbelser bygge et moralsk bolværk omkring deres børn, som vil værne dem mod de ulykker og forbrydelser, drukkenskaben forvolder. Børn bør ikke overlades til at udvikle sig som de vil, ved på utilbørlig måde at udvikle karaktertræk, der burde være standset i opløbet. De bør opdrages med omhu og ledes til at tage deres standpunkt på rettens, reformens og afholdenhedens

side. Da vil de under enhver krise have moralsk selvstændighed til at trodse den storm af modstand, der med sikkerhed vil bryde løs mod dem, der tager standpunkt for en virkelig reform.⁴

Drikfældighed er ofte en følge af nydelser i hjemmet. — I vort land gøres der store anstrengelser for at standse drikkeriet, men det har vist sig at være vanskeligt at overvinde og binde den fuldvoksne løve. Hvis halvdelen af disse anstrengelser blev brugt til at oplyse forældrene om deres ansvar med hensyn til at forme deres børns vaner og karaktertræk, ville der blive udrettet tusindfold mere godt end ved den nuværende fremgangsmåde. Vi ønsker alle arbejdere i afholdsarbejdet held og lykke, men vi opfordrer dem også til at se nøjere på årsagen til det onde, de bekæmper, og til mere gennemført og konsekvent at gå til reformer.⁵

For at nå til roden af umådeholdenhed må vi gå dybere end til brugen af alkohol eller tobak. Lediggang, manglende målbevidsthed eller dårligt selskab kan være årsagen til, at mennesker bruger disse ting. Den findes ofte ved hjemmets bord, selv i familier, som anser sig for at være strengt afholdende. Alt, hvad der virker forstyrrende på fordøjelsen, som skaber unødigt sjælelig ophidselse eller på en eller anden måde svækker organismen, fordi det forstyrrer de sjælelige og legemlige kræfters ligevægt, forringer sjælens herredømme over legemet og bidrager således til umådeholdenhed. Mangt et lovende ungt menneskes fald kan føres tilbage til unaturlig begærlighed, som skyldes en usund kost.⁶

Iblandt vort amerikanske folk dækkes bordet som regel med retter, der tilberedes på en måde, som er egnet til at skabe drankere. Appetitten er den rådende faktor hos en stor klasse mennesker. Enhver, der føjer appetitten ved at spise for ofte, og det af føde, som ikke er af sund kvalitet, svækker sin evne til at modstå appetittens og lidenskabens krav på andre områder i samme grad, som han har styrket tilbøjeligheden til forkerte spisevaner.⁷

Te og kaffe er medvirkende faktorer. — Fordøjelsesorganerne bliver først svækket ved den umådeholdenhed, der er påbegyndt i hjemmet, og snart tilfredsstillende almindelig mad ikke længere appetitten. Usunde tilstande grundfæstes, og der kommer en stærk trang til mere stimulerende føde. Te og kaffe frembringer en øjeblikkelig virkning. Nervesystemet bliver stimuleret under påvirkning af disse giftstoffer, og i nogle tilfælde er det midlertidigt, som om forstanden

[388]

kvikker op og fantasien bliver mere levende. Da disse stimulan- ser frembringer sådanne behagelige resultater, drager mange den slutning, at de virkelig behøver dem; men der kommer altid en re- aktion. Nervesystemet har hentet kraften fra sine ressourcer, og den midlertidige opstrammende virkning efterfølges af en tilsvarende nedtrykthed. Den pludselighed, hvormed teen og kaffen giver den behagelige virkning, er et vidnesbyrd om, at det, der så ud som styr- ke, kun er en nervøs spænding, som derfor må være skadelig for organismen.⁸

Tobak, en snigende gift. — Brugen af tobak påvirker ofte ner- vesystemet stærkere end brugen af alkohol. Den binder offeret til et dybere slaveri end det berusende bæger, og vanen er vanskeligere at overvinde. I mange tilfælde bliver legemet og forstanden mere forgiftet af at bruge tobak end af at indtage spirituøse drikke, for tobak er en mere snigende gift.⁹

[389] Tobakken . . . påvirker hjernen og lammer følsomhe- den, så forstanden ikke klart kan opfatte åndelige ting, og da især ikke de sandheder, der tjener til at rette på denne væmmelige nydelse. De, der bruger tobak under en eller anden form, står ikke rene for Guds åsyn. Med en så smudsig vane er det umuligt for dem at ære Gud i deres legeme og ånd, som hører ham til.¹⁰

Tobak svækker hjernen og lammer dens fine følsom- hed. Brugen af tobak fremkalder tørst efter stærke drikke og lægger i mange tilfælde grunden til drukkenskab.¹¹

Virningen af stimulan- ser og narkotika. — Stimulan- ser og narkotika har den virkning, at de nedsætter den legemlige styrke, og alt, hvad der påvirker legemet, påvirker også sindet. En stimulan- sers kan for en tid vække energien og frembringe åndelig og legemlig aktivitet; men når den opkvikkende virkning forsvinder, vil både sind og legeme befinde sig i en ringere tilstand end før. Rusdrikke og tobak har vist sig som en frygtelig forbandelse for menneskeheden ved ikke blot at svække legemet og forvirre forstanden, men også ved at forsimplen moralen. Når forstandens herredømme tilsidesættes, vil de dyriske lidenskaber tage magten. Jo friere disse gift- stoffer benyttes, des mere dyrisk bliver naturen.¹²

Lær børnene at nære afsky for stimulan- ser. — Lær jeres børn at nære afsky for stimulan- ser. Der er så mange, der af uvidenhed skaber en trang hos dem efter disse ting!¹³

Gud opfordrer forældrene til at værne deres børn mod at give efter for appetitten, og især mod at bruge stimulanser og narkotika. Kristne forældres borde bør aldrig bugne med mad, der indeholder krydderier. De bør undersøge, hvordan de skal beskytte maven mod alle former for misbrug.¹⁴

Jo mindre nervepirrende føden er i denne letsindige tidsalder, des bedre. Den eneste trygge sti er at være afholdende i alt og beslutsomt fornægte appetitten.¹⁵

Et krav til forældrene. — Forældre kan have overført tilbøjeligheder til begær og lidenskaber til deres børn, hvilket vil gøre arbejdet med at opdrage og oplære dem til streng afholdenhed og til rene og retskafne vaner sværere. Hvis lysten til usund mad, stimulanser og narkotika er blevet overført til dem som en arv fra deres forældre, påhviler der forældrene et frygtelig alvorligt ansvar for at modarbejde de dårlige tilbøjeligheder, de har videregivet til deres børn. Hvor bør forældrene arbejde flittigt og alvorligt for i tro og håb at gøre deres pligt over for deres uheldigt stillede børn!¹⁶

[390]

Smagen og appetitten må opdrages. — Forældre bør først og fremmest sætte sig for at forstå livets og sundhedens love, for at de ikke med madlavningen eller ved nogen vane skal gøre noget, der vil udvikle forkerte tilbøjeligheder hos deres børn. Mødrene bør søge at finde ud af, hvordan de kan dække bordet med den enkleste og sundeste kost, så fordøjelsesorganerne ikke bliver svækket og nerverne kommer ud af ligevægt, og for at den undervisning, som de bør give dem, ikke bliver modarbejdet med den mad, der sættes for dem. De indre organer bliver enten svækket eller styrket af maden, der betyder meget for at kunne holde børnenes legemlige og moralske sundhed under kontrol. Børnene hører Gud til, købt med Jesu blod.¹⁷

Hvilket helligt hverv har forældre ikke fået overdraget, idet de skal værne om deres børns legemlige og moralske sundhed, for at nervesystemet kan blive velafbalanceret og sjælen ikke bringes i fare!¹⁸

Vore søstre kan udrette meget i den store gerning for andres frelse ved kun at dække deres bord med sund, nærende føde. De kan bruge deres kostbare tid til at opdrage deres børns smag og appetit, til at grundlægge vanemæssig afholdenhed i alle ting og til at anspore til selvfornægtelse og godgørenhed.¹⁹

[391] **Forsømmelige forældre er ansvarlige.** — Mange forældre giver deres børn lov til at spise og drikke, når de har lyst, for at slippe uden om arbejdet med tålmodigt at opdrage dem til selvfornægtelse. Ønsket om at til-fredsstille smagen og give efter for lysten mindskes ikke med årene. Efterhånden som disse forkælede børn vokser op, bliver de styret af tilskyndelser og bliver slaver af begæret. Når de indtager deres plads i samfundet og begynder livet for sig selv, er de ude af stand til at modstå fristelse. I grovæderen, kæderygeren ... og drankeren ser vi de ulykkelige følger af en forkert opdragelse.

Når vi hører kristne mænd og kvinders bedrøvelige jamren over umådeholdenhedens frygtelige onde, melder spørgsmålet sig med det samme: Hvem har opdraget de unge? Hvem har fremkaldt dette ustyrlige begær i dem? Hvem har forsømt det højtidelige ansvar med at forme deres karakter, så den blev til nytte i dette liv og beredt for de himmelske engles samfund sidenhen?²⁰

Det egentlige arbejde begynder i hjemmet. — Det er i hjemmet, det egentlige arbejde må påbegyndes. De største byrder hviler på dem, der har ansvaret for at opdrage de unge og forme deres karakter. Her er et arbejde for mødre med at hjælpe deres børn til at danne gode vaner og få en ren smag, udvikle moralsk modstandskraft og få en virkelig god moral. Lær dem, at de ikke skal lade sig lede af andre, og at de ikke skal give efter for dårlig påvirkning, men at de skal påvirke andre til det gode og forædle og højne dem, de omgås. Lær dem, at når de er forenet med Gud, vil de få styrke fra ham til at modstå selv den hårdeste fristelse.²¹

[392] **Afholdenhed er ikke noget, man skal spøge med.** — Mange gør afholdenhed til genstand for spøg. De påstår, at Herren ikke interesserer sig for så ubetydelige ting, som hvad vi spiser og drikker. Men hvis Herren var ligeglad med disse ting, ville han ikke have åbenbaret sig for Manoas hustru og givet hende tydelig undervisning og to gange pålagt hende at vogte sig for ikke at ringeagte den. Er dette ikke tilstrækkeligt vidnesbyrd om, at han interesserer sig for disse ting?²²

Reformen begynder hos moderen. — Den hellige Skrift fremhæver, hvor nøje en moder bør være med sine livsvaner.²³

Reformen bør begynde hos moderen før barnets fødsel; og hvis Guds befalinger trofast blev adlydt, ville uafholdenhed ikke forekomme.²⁴

Den undervisning, som englen gav de hebraiske forældre, gjaldt ikke blot moderens livsvaner, men også barnets opdragelse. Det var ikke tilstrækkeligt, at Israels befrier, Samson, fik en god arv fra fødslen. Han skulle også have en omhyggelig opdragelse. Lige fra ganske lille skulle han lære streng afholdenhed. . . .

De anvisninger, der blev givet angående de hebraiske børn, viser os, at vi ikke må være ligegyldige med noget, der kan indvirke på barnets legemlige vel. Intet er uden betydning. Alt, hvad der påvirker legemets sundhed, indvirker på sind og karakter.²⁵

Lige fra vuggen bør der undervises i afholdenhed og selvbeherskelse. Denne arbejdsbyrde hviler hovedsagelig på moderen, og støttet af faderen kan hun føre det frem til et godt resultat.²⁶

Fortsæt undervisningen hjemme og i skolen. — Det er meget vanskeligt at slippe af med vaner, man har fulgt livet igennem, og som har formet appetitten. Uafholdenhedsdjævelen besejres ikke så let. Den har enorme kræfter og er svær at overvinde. Men lad forældrene begynde et felttog mod umådeholdenheden i deres eget hjem og hos deres egne børn og i de principper, de lærer dem at følge helt fra de er spæde; da er der håb om et godt resultat. Mødre, det vil betale sig for jer at bruge de kostbare timer, Gud har givet jer, til at forme, udvikle og opdrage jeres børns karakter og til at lære dem nøje at overholde principperne for mådehold med mad og drikke.²⁷

[393]

Der skulle gives belæring herom i alle skoler og i alle hjem. Ungdommen og børnene burde forstå alkoholens, tobakkens og andre lignende giftstoffers evne til at nedbryde legemet, sløve tanken og sanseliggøre sjælen. Det burde gøres klart for enhver, at ingen, som gør brug af disse ting, i længden kan bevare sine fulde legemlige, sjælelige eller moralske egenskaber.²⁸

Klargør virkningen af små afvigelser. — Det er ondets begyndelse, som man bør vogte sig imod. Ved belæringen af de unge burde virkningen af tilsyneladende små afvigelser fra det rette gøres dem meget klar. . . . Sørg for, at de unge får indprentet tanken om, at de skal være herrer og ikke slaver. Gud har gjort dem til her-skere i det rige, som er inden i dem, og de skal udøve dette herredømme, som Himmelen har tildelt dem. Når denne belæring gives med flid, vil følgerne få betydning langt ud over de unge selv. Påvirkningen

vil nå ud til at frelse tusinder af mænd og kvinder, der står lige ved afgrundens rand.²⁹

Opbyg moralsk modstandskraft til at modstå fristelse. —

Det er nødvendigt med personlige bestræbelser i den rigtige retning for at holde den tiltagende drikfældighed nede. Åh, om vi kunne finde ord, der ville smelte og brænde sig vej ind til alle forældres hjerter i landet!³⁰

[394] Forældrene kan lægge grunden til et sundt og lykkeligt liv for deres børn. De kan sende dem hjemmefra med tilstrækkelig moralsk styrke til at overvinde fristelser og med mod og kraft nok til at tage kampen op med livets problemer. De kan hjælpe børnene til at tage en fast beslutning om at leve deres liv til ære for Gud og til velsignelse for verden. De kan lede børnene ind på stier, som gennem solskin og skygge vil føre dem til de herlige boliger hinsides.³¹

Gud kalder os til at tage et klart standpunkt for at være afholdende med hensyn til mad og drikke og påklædning. Forældre, vil I erkende de ansvar, Gud har pålagt jer? Studér sundhedsreformens principper og lær jeres børn, at selvfornegtelsens vej er den eneste sikre vej.³²

¹Temperance, s. 234.

²Christian Temperance and Bible Hygiene, s. 21.

³Samme, s. 37.

⁴Temperance, s. 214. 215.

⁵Review and Herald, 23. sept. 1884.

⁶Uddannelse, s. 204. 205.

⁷Vejledning for menigheden I, s. 350.

⁸Christian Temperance and Bible Hygiene, s. 31.

⁹Testimonies for the Church III, s. 562.

¹⁰Counsels on Health, s. 8.

¹¹Christian Temperance and Bible Hygiene, s. 17.

¹²Signs of the Times, 13. sept. 1910.

¹³Christian Temperance and Bible Hygiene, s. 17.

¹⁴Review and Herald, 27. juni 1899.

¹⁵Testimonies for the Church III, s. 561.

¹⁶Samme, s. 567. 568.

¹⁷Samme, s. 568.

¹⁸Samme.

¹⁹Vejledning for menigheden I, s. 347.

²⁰Christian Temperance and Bible Hygiene, s. 76.

²¹Samme, s. 21. 22.

²²Temperance, s. 233. 234.

²³Sundhed og livslykke, s. 36.

- ²⁴Signs of the Times, 13. sept. 1910.
- ²⁵Sundhed og livslykke, s. 41. 42.
- ²⁶Review and Herald, 9. juli 1901.
- ²⁷Testimonies for the Church III, s. 567.
- ²⁸Uddannelse, s. 204.
- ²⁹Samme, s. 205. 206.
- ³⁰Pacific Health Journal, maj 1890.
- ³¹Sundhed og livslykke, s. 19.
- ³²Manuskript 86, 1897.

**AFSNIT 15—EN PASSENDE
PÅKLÆDNING**

[395]

Kapitel 65—VELSIGNELSEN VED EN RETTE PÅKLÆDNING

[396]

[397]

Hensigtsmæssig og klædelig. — I vor klædedragt ligesom i alt muligt andet er det vor forrettighed at ære vor skaber. Han vil, at vore klæder ikke blot skal være pæne og gode for helbredet, men også hensigtsmæssige og klædelige.¹

Vort udseende bør være det bedst mulige. I tabernakeltjenesten foreskrev Herren selv de mindste ting vedrørende deres påklædning, der gjorde tjeneste for hans åsyn. Dette viser os, at hans tjeneres klædning ikke er ham ligegyldig. Meget nøjagtige var de forskrifter, der blev givet angående Arons klæder; for hans dragt havde en symbolsk betydning. Således bør Kristi efterfølgeres påklædning være symbolsk. Vi skal i alle ting være hans repræsentanter. Vort ydre bør i enhver henseende være præget af properhed, sømmelighed og renhed.²

Belyst ved eksempler fra naturen. — Kristus belyser ved eksempler fra naturen [blomsterne, liljen] den skønhed, som Himmelen sætter pris på, nemlig den beskedne ynde og den enkelhed, renhed og sømmelighed, som vil gøre vor klædedragt velbehagelig for ham.³

Karakteren kan bedømmes efter klædedragtens stil. — Tøj og måden, det sidder på, er i almindelighed et udtryk for manden eller kvinden bag det.⁴

[398]

Vi bedømmer menneskers karakter efter det tøj, de har på. En ærbar, gudfrygtig kvinde vil klæde sig ærbart. En forfinet smag, et kultiveret sind, vil åbenbare sig i valget af en enkel og hensigtsmæssig klædedragt. . . . Den kvinde, der er enkel og fordringsløs i sin klædedragt og sin opførsel, viser, at hun forstår, at en virkelig kvinde kendes på sit moralske værd. Hvor tiltalende og interessant er ikke den enkelhed i påklædningen, der i skønhed kan sammenlignes med markens blomster.⁵

Redegørelse for de vejledende principper. — Jeg beder mindeligt vort folk om at vandre varsomt og forsigtigt for Guds åsyn. Følg skik og brug i klædedragten, så længe den er i overensstemmel-

se med sundhedsprincipperne. Vore søstre bør klæde sig enkelt, som også mange gør, i tøj af godt og holdbart materiale og som passer for vor tid og ikke lade spørgsmålet om beklædning fylde sindet. Vore søstre bør klæde sig enkelt. De bør iføre sig en enkel klædning, der er blufærdig og ærbar. Giv verden et levende eksempel på Guds nådes indre prydelse.⁶

Følg den herskende mode, hvis den er ærbar, sund og bekvem. — Kristne bør ikke gøre sig umage for at blive genstand for folks nysgerrighed ved at klæde sig anderledes end verden. Men hvis de ser, at de er umoderne, når de følger deres overbevisning om, hvad der er deres pligt med hensyn til at klæde sig ærbart og sundt, bør de ikke ændre deres påklædning for at komme til at ligne verden, men de bør vise en ædel selvstændighed og moralsk mod til at gøre det rette, selv om hele verden er anderledes end de.

Hvis verden indfører en ærbar, bekvem og sund mode, der er i overensstemmelse med Bibelen, vil det ikke ændre vort forhold til Gud eller verden at følge den. Kristne bør følge Kristus og bringe deres påklædning i overensstemmelse med Guds ord. De bør undgå yderligheder og ydmygt følge en redelig kurs uden at tage hensyn til ros eller kritik, og de bør holde fast ved det rette, fordi det er det rette.⁷

Undgå yderligheder. — Brug ikke din tid til at stræbe efter at følge alle de tåbelige modeluner. Klæd dig pænt og nydeligt, men [399] bliv ikke genstand for bemærkninger ved at være for velklædt eller ved at være sjusket og usoigneret klædt. Opfør dig som den, der ved, at Himmelen betragter dig, og at Gud godkender eller misbilliger din handlemåde.⁸

Omhu med påklædningen må ikke forveksles med stolthed. — Der findes nogle, som evig og altid snakker om stolthed og påklædning, som er ligegyldige med deres eget udseende, og som regner det for en dyd at være snavset og gå sjusket og smagløst klædt; og det ser ofte ud, som om tøjet flyver og flagrer omkring dem. Deres tøj er snavset, og alligevel taler de altid om stolthed. De sætter velanstændighed og renlighed på linie med stolthed.⁹

De, der er ligegyldige og sjuskede med deres påklædning, er sjældent pæne i deres optræden og besidder ikke megen dannelse. Undertiden regner de særhed og grovhed for at være ydmyghed.¹⁰

Kristus gav en advarsel. — Kristus lagde mærke til in-teressen for påklædningen, og han advarede sine efter-følgere, ja, befalede dem, at de ikke måtte bekymre sig for meget om den. „Hvorfor er I bekymrede for klæder? Læg mærke til liljerne på marken, hvorledes de vokser; de arbejder ikke og spinder ikke; men jeg siger jer, at end ikke Salomon i al sin pragt var klædt som en af dem.“ . . . Stolthed over og ødselhed med påklædningen er synder, som især kvinden har tilbøjelighed til; derfor er disse formaninger henvendt direkte til hende. Hvor lidt er guld og perler og kostbare klæder dog værd i sammenligning med Kristi sagtmødighed og elskelighed!¹¹

[400]

Bibelens vejledning for Guds folk. — Jeg blev henvist til følgende skriftsteder. Engelen sagde: „De skal vejlede Guds folk.“ 1 Tim. 2, 9. 10: „Det samme skal kvinderne gøre, værdigt klædte med blufærdighed og ærbarhed, så de ikke smykker sig med håropsætning, guld eller perler eller kostbar dragt, men med gode gerninger, som det sømmer sig for kvinder, der vedkender sig gudsfrygt.“ 1 Pet. 3, 3-5: „Jeres prydelse skal ikke være noget udvortes: hårfletning og påhængte guldsmykker eller forskellig klædedragt, men hjertet, det skjulte menneske, med den uforgængelige prydelse, som en sagtmødig og stille ånd er; dette er meget værd i Guds øjne. Thi således prydede også fordem de hellige kvinder sig.“¹²

Mange ser på disse påbud som værende for gammeldags til at fortjene opmærksomhed; men han, som gav dem til sine disciple, forstod, hvilke farer kærligheden til klædedragt ville medføre i vor tid, og sendte os denne advarsel. Vil vi agte på advarselen og handle klogt?¹³

De, som i sandhed søger at være Kristi efterfølgere, vil have samvittighedsskrupler med hensyn til de klæder, de bærer. De vil stræbe efter at opfylde de fordringer, som Herren så tydeligt har fremstillet i denne henseende. [1 Pet. 3, 3-5.]¹⁴

Farer ved kærlighed til klædedragten. — Kærlighed til klæder rummer en fare for kvindens moral; den gør hende til det modsatte af en kristelig kvinde, der er blufærdig og beskeden. Glimrende og overdådig klædedragt vækker alt for ofte kødelige lyster hos vedkommende, som bærer den, og tit opflammes lidenskaberne hos beskueren. Gud ser, at hovmod og forfængelighed i klædedragt ofte er forløbere for en fordærvet karakter. Han ser, at den kostelige dragt ofte svækker lysten til det gode.¹⁵

Den ligefremme påklædnings vidnesbyrd. — En enkel, ligefrem og beskeden klædedragt vil være en anbefaling for mine unge søstre. I kan ikke lade jeres lys skinne for andre på en bedre måde end ved jeres enkelhed i klædedragt og opførsel. I vil derved vise for alle, at I forstår at bedømme dette livs sager på rette måde, idet I sammenligner dem med de evige ting.¹⁶

Ærbarhed vil værne mod tusinde farer. — Mine søstre, undgå [401] endog skin af ondt. I denne letsindige tid, der stinker af fordærv, er I ikke trygge, hvis I ikke holder jer reserveret. Dyd og ærbarhed er sjældenheder. Jeg appellerer til jer som Kristi efterfølgere med en høj bekendelse om at værne om blufærdighedens værdifulde og uvurderlige skat. Det vil beskytte ærbarheden.¹⁷

En enkel og ren smag med hensyn til påklædningen og en beskeden optræden vil have stor betydning ved at omgive en ung kvinde med denne atmosfære af hellig tilbageholdenhed, som vil være hende et værn mod tu-sinde farer.¹⁸

En gammeldags idé. — Det regnes for en fuldkommen sær og gammeldags idé at opdrage børn til at gå på renhedens og hellighedens smalle vej. Det er endog almindeligt blandt forældre, der bekender sig til at dyrke Gud, men deres gerninger viser, at de dyrker mammon. De konkurrerer ærgerrigt med deres naboer og stræber efter i deres egen og børnenes påklædning at kunne stå sig godt i sammenligning med medlemmerne i den menighed, de tilhører.¹⁹

Den eneste klædning, der får adgang til Himmelen. — Der findes en klædning, alle børn og unge i troskyldighed kan søge at få. Det er de helliges retfærdighed. Hvis de blot vil være lige så villige og udholdende for at få den, som de er efter at følge verdslige menneskers normer for klædedragt, vil de snart blive iført Kristi retfærdighed, og deres navne vil ikke blive slettet af livets bog. Mødre såvel som børn og unge må bede: „Skab mig, o Gud, et rent hjerte, giv en ny, en stadig ånd i mit indre.“ (Salm. 51, 12.) Et rent hjerte og en kærlig ånd er for tid og evighed mere dyrebart end guld. Kun de rene af hjertet skal se Gud.

Mødre, undervis derfor jeres børn, bud på bud og regel på regel, for Kristi retfærdighed er den eneste klædning, i hvilken de kan [402] få adgang til Himmelen, og når de er iført denne klædning, vil de i dette liv til stadighed udføre de pligter, der vil herliggøre Gud.²⁰

- ¹Uddannelse, s. 250.
- ²Vejledning for menigheden II, s. 324. 325.
- ³Sundhed og livslykke, s. 100.
- ⁴Review and Herald, 30. jan. 1900.
- ⁵Review and Herald, 17. nov. 1904.
- ⁶Manuskript 167, 1897.
- ⁷Testimonies for the Church I, s. 458. 459.
- ⁸Manuskript 53, 1912.
- ⁹Review and Herald, 23. jan. 1900.
- ¹⁰Samme, 30. jan. 1900.
- ¹¹Christian Temperance and Bible Hygiene, s. 93. 94.
- ¹²Testimonies for the Church IV, s. 645.
- ¹³Vejledning for menigheden I, s. 487.
- ¹⁴Budskaber til de unge, s. 207.
- ¹⁵Åndelige erfaringer, s. 174.
- ¹⁶Budskaber til de unge, s 208. 209.
- ¹⁷Testimonies for the Church II, s. 458.
- ¹⁸Uddannelse, s. 250. 251.
- ¹⁹Signs of the Times, 10. sept. 1894.
- ²⁰Christian Temperance and Bible Hygiene, s. 95.

Kapitel 66—UNDERVISNING I DE GRUNDLÆGGENDE PRINCIPPER FOR PÅKLÆDNINGEN

[403]

En nødvendig del af opdragelsen. — Ingen opdragelse kan være fuldkommen, hvis den ikke giver de rette grundregler med hensyn til påklædningen. Uden en sådan belæring bliver opdragelsen alt for ofte sinket og forvansket. Pyntesyge og afhængighed af moden er nogle af lærerens største rivaler og mest virkningsfulde hindringer.¹

Der er ikke anvist nogen bestemt stil. — Der er ikke blevet anvist mig nogen bestemt stil som en fast regel for, hvordan alle skal være påklædt.²

Pæn, tiltalende og ren. — De unge bør ansføres til at grundlægge rigtige vaner med hensyn til påklædning, så deres ydre kan være pænt og tiltalende. De bør oplæres til at holde deres tøj rent og i god stand. Alle deres vaner bør være sådan, at de gør dem til en hjælp og en trøst for andre.³

Lad påklædningen være passende og sømmelig. Selv om den kun er af et billigt stof, bør den holdes pæn og ren.⁴

Orden og god smag. — I deres klædedragt undgår de [kristne] unødvendig pynt og sådant, som bare er til stads. Men deres klæder vil være nette, ikke smagløse, beskedne, men syet således, at det klæder personen og udviser orden og smag.⁵

En korrekt smag skal man ikke foragte eller fordømme. Om vi vandrer i overensstemmelse med vor tro, vil vi være så enkle i vor klædedragt og så nidkære for gode gerninger, at vi vil blive kendt som lidt ejendommelige. Men når vi taber smagen for orden og nethed i vor klædedragt, går vi i virkeligheden bort fra sandheden, thi sandheden vil aldrig fornede os, men ophøje os.⁶

[404]

Mine søstre, jeres påklædning taler enten til gunst for Kristus og den hellige sandhed eller til gunst for verden. Hvilken af delene?⁷

Smagfulde farver og mønstre. — Der bør vises smag med hensyn til farvevalg. Ensartethed i denne henseende er ønskelig,

så vidt det er passende. Man må dog også tage hensyn til hudens farve. Udsøg jer stilfærdige farver. Når der bruges mønstret stof, bør man undgå store og flammende mønstre, der viser forfængeligheden og den pralende overfladiskhed hos den, der vælger dem. Og en underlig smag i sammensætningen af forskellige farver er ikke af det gode.⁸

Tag holdbarheden og den praktiske anvendelighed i betragtning. — Selv om vore klæder skal være beskedne og enkle, bør de være forarbejdet af godt stof, have tækkelige farver og være praktiske. Man bør tage mere hensyn til deres holdbarhed end til stads og pynt. De bør være varme og yde tilstrækkelig beskyttelse. Om den forstandige kvinde, som nævnes i Ordsprogenes bog, siges der: „Af sne har hun intet at frygte for sit hus, for hele hendes husstand er klædt med dobbelte klæder“ (eng. overs.).⁹

Det er økonomisk at købe godt stof. — Det er rigtigt at købe godt stof og sy det med omtanke. Det er økonomisk. Men kostbar pynt er ikke nødvendig, og at tillade sig en sådan flothed er at bruge penge på selvtilfredsstillelse, der burde anbringes i Guds værk.¹⁰

Husk behovene i Herrens vingård. — Vi bør klæde os pænt og smagfuldt; men, kære søstre, når I køber og syr tøj til jer selv og jeres børn, så tænk på arbejdet i Herrens vingård, der stadig venter på at blive udført.¹¹

[405] Verdens børn ofrer meget på tøj. Men Herren har be-falet sit folk at drage bort fra verden og skille sig ud. Farvestrålende eller dyrt tøj passer sig ikke for dem, der bekender sig til at tro på, at vi lever i de sidste dage. . . .

Vær økonomisk, når du giver penge ud på tøj. Husk, at det, du har på, øver en stadig indflydelse på dem, du kommer i forbindelse med. Bortød ikke penge på dig selv, som er hårdt tiltrængt andre steder. Brug ikke Herrens penge til at tilfredsstille lysten til kostbare klæder.¹²

En enkel påklædning vidner om personens religion. — En enkel påklædning vil få en fornuftig kvinde til at tage sig mest fordelagtig ud.¹³

Klæd jer, som kristne bør klæde sig — enkelt, og smyk jer med gode gerninger, som det sømmer sig for kvinder, der vedkender sig gudsfrygt.¹⁴

— For at holde trit med meningsløse modeluner mister mange deres sans for naturlig enkelhed og fortrylles af det unaturlige. De ofrer tid, penge, tankekraft og sand sjælelig storhed og helliger sig helt modens krav.¹⁵

Kære unge! En tilbøjelighed til at klæde jer efter moden og til at bære slør og guld og andre påhængte prydelser vil ikke over for andre anbefale den religion eller den sandhed, I bekender jer til. Folk med sund dømmekraft vil se på jeres forsøg på at pryde det ydre som beviser på sindets svaghed og et stolt hjerte.¹⁶

Ingen upassende stillen til skue. — Jeg vil minde de unge, der pynter sig og sætter fjer i hatten, om, at det var på grund af deres synder, vor frelsers hoved bar den forsmædelige tornekrone. Når I ofrer kostbar tid på at pynte på jeres tøj, husk da, at ærens konge bar en enkel kjortel uden sammensyninger. I, som arbejder jer trætte på at pynte jer selv, bedes have i tanke, at Jesus ofte var træt på grund af uafbrudt arbejde, selvfornægtelse og selvopofrelse for at kunne velsigne de lidende og trængende. . . . Det var for vor skyld, at han med høje råb og tårer opsendte sine bønner til sin Fader. Det var for at frelse os fra netop den stolthed og lyst til forfængelighed og fornøjelser, vi nu hengiver os til, og som fortrænger Jesu kærlighed, at disse tårer blev udgydt, og at vor frelsers ansigt blev mere skæmmet af sorg og kval end nogen andres.¹⁷

[406]

Unødvendig pynt. — Undvær den unødvendige pynt og læg de penge, der spares på denne måde, til side til Guds værk. Lær at være selvfornægtende, og lær jeres børn det.¹⁸

Et punkt tydeliggøres. — Man har ofte spurgt mig, om jeg troede, det var uret at bruge simple linnede kraver.* Jeg har altid svaret: „Nej.“ Nogle har taget, hvad jeg har skrevet om kraver, i sin strengeste betydning og påstået, at det er synd at bruge nogen som helst slags krave. Jeg blev vist kostbare kraver og kostbare og unødvendige bånd og kniplinger, som sabbatsholdere brugte og endnu bruger for at pynte sig med og være med på moden. Da jeg omtalte kraver og bånd, var det ikke min hensigt, at man skulle tænke, at ingen slags kraver eller bånd skulle bruges.¹⁹

Overdreven eller unødvendig pynt. — Vore prædikanter og deres hustruer bør være eksempler, når det gælder enkelhed i påklædningen. De bør gå klædt i pænt, bekvemt tøj af god kvalitet, men undgå enhver form for overdrivelse og pynt, selv om det ikke er

dyrt, for disse ting taler ikke til vor fordel. Vi bør opdrage de unge til at gå enkelt klædt, men alligevel pænt. Udelad den ekstra pynt, også selv om den kun koster en bagatel.²⁰

Ikke for syns skyld. — Virkelig dannelse finder ingen tilfredsstillelse i at pynte legemet for syns skyld.²¹

[407] Bibelen lærer os at være enkle i vor klædedragt. „Ligeså, at kvinder skal pryde sig i sømmelig klædning med blufærdighed og ærbarhed.“ 1 Tim. 2, 9. Dette forbyder os at gå til yderligheder i vor klædedragt, skrigende farver og overdreven pynt. Ethvert forsøg på at vække opmærksomhed ved vor klædedragt og at blive beundret ved samme hører ingensteds hjemme, når der er tale om den beskedne klædedragt, som Guds ord kan bifalde.²²

Selvfornegetelse i klædedragt udgør en del af vor kristenpligt. At klæde sig enkelt og at afstå fra at pryde sig med kostbarheder og smykker af enhver art er i overensstemmelse med vor tro. Er vi blandt dem, der indser dårskaben hos verdslige mennesker, når de hengiver sig til overdådighed i påklædning såvel som i lyst til fornøjelser?²³

En uforgængelig prydelse sammenlignet med guld og perler. — Der gives en prydelse, som aldrig vil forgå, som vil befordre lykke i livet hernede, og som vil lyse med ufordunklet glans i den endeløse fremtid. Det er en sagtmodig og ydmyg ånds prydelse. Gud har pålagt os at iføre sjælen den kosteligste klædning. ... I stedet for at søge efter gyldne prydelser til det udvortes ville der blive gjort alvorlige anstrengelser for erhvervelse af den visdom, som er mere værd end fint guld.²⁴

Hvor er guld og perler og kostbart tøj af ringe værdi i sammenligning med Kristi ynde. Den naturlige ynde består i indbyrdes harmoni eller i de forskellige deles harmoniske forhold til hinanden, men den åndelige består i vore sjæles harmoni eller lighed med Jesus. Den vil gøre den, der besidder den, mere dyrebar end guld og sjældnere end Ofirs guld. Kristi ynde er i sandhed et kosteligt smykke. Den opløfter og forædler sin besidder og reflekterer herlighedens stråler til andre, så de også drages hen til lysets og velsignelsens kilde.²⁵

[408] **Den ægte skønheds tiltrækningskraft.** — Alle har en naturlig tilbøjelighed til snarere at handle følelsesmæssigt end praktisk. I betragtning af denne kendsgerning er det vigtigt, at forældrene i opdragelsen af børnene vejleder og oplærer dem til at elske sandhed,

pligt og selvfornegetelse, til at besidde en ædel uafhængighed og til at vælge at gøre det rette, selv om flertallet vælger at gøre det forkerte. . . .

Hvis de bevarer en sund konstitution og en tiltalende karakter, vil de være i besiddelse af ægte skønhed, som de kan bære med guddommelig ynde. De vil ikke have behov for at smykke sig med noget kunstigt, for det er altid et udtryk for, at den sande morals indre prydelser ikke er til stede. En smuk karakter er værdifuld i Guds øjne. Den skønhed vil virke tiltrækkende, men ikke vildledende. Disse egenskaber er vaskeægte, de falmer aldrig.²⁶

Jesu rene religion kræver af sine efterfølgere den enkle naturlige skønhed og den fine naturlige dannelse og ophøjede renhed fremfor den kunstige og uægte.²⁷

Lær børnene at sætte pris på fornuftigt tøj. — Lad os trofast udføre vore hjemlige pligter. Lad jeres børn forstå, at der må herske lydighed i hjemmet. Lær dem at skelne mellem det, der er fornuftigt, og det der er tåbeligt med hensyn til påklædningen, og giv dem pænt og enkelt tøj. Som et folk, der bereder sig på Kristi snarlige genkomst, bør vi give verden et eksempel på en værdig klædedragt, der står i kontrast til dagens fremherskende mode. Gennemdrøft disse ting og læg forstandige planer for, hvad I vil gøre. Gennemfør derefter planerne i jeres familier. Bestem jer for at lade jer lede af højere principper end jeres børns forestillinger og ønsker.²⁸

Hvis vore hjerter er forenede med Kristi hjerte, . . . vil vi ikke tage noget på for at tiltrække os opmærksomheden eller for at skabe diskussion.²⁹

Fremskaf klædeligt tøj, der passer til alder og stilling i livet. — Min søster, knyt dine børn til dig med kærlighedens bånd. Giv dem den rette pleje og opmærksomhed i alle ting. Udstyr dem med klædeligt tøj, så de ikke skammer sig over deres udseende, for det vil skade deres selvrespekt. . . . Det er altid rigtigt at være velplejet og at være hensigtsmæssigt påklædt og sådan, at det passer til din alder og stilling i livet.³⁰

Legemet må ikke snøres sammen. — Tøjet skal sidde godt, så det ikke hindrer blodcirkulationen og heller ikke et frit, dybt og naturligt åndedræt. Fødderne bør være tilstrækkeligt beskyttede mod kulde og fugtighed. Klædt på den måde kan vi motionere i det fri,

selv i morgenens eller aftenens dug og efter regn eller sne, uden frygt for at blive forkølede.³¹

Børnetøj. — Hvis barnets tøj både er varmt, beskyttende og bekvemt, er en af hovedårsagerne til irritabilitet og uro fjernet. Den lille får et bedre helbred, og barnets pleje vil ikke kræve så meget af moderens tid og kræfter.

Alle strammende klædningsstykker, der hindrer hjertets og lungernes virksomhed, bør undgås. Legemets frie bevægelighed bør ikke på nogen måde hindres af tøj, som trykker eller generer. Barnets klæder bør sidde så løst, at åndedrættet kan foregå frit og uhindret, og tøjet bør sidde sådan, at dets vægt hviler på skuldrene.³²

Arme og ben bør dækkes helt. — Der bør vises særligt hensyn til arme og ben, så påklædningen kan være lige så god der som over brystet og hjerteregionen, hvor varmemængden er størst. Forældre, der klæder deres børn, så arme og ben er næsten eller helt bare, ofrer deres børns helbred og liv for modens skyld. Hvis arme og ben ikke er lige så varme som kroppen, bliver blodomløbet ikke ensartet. Når arme og ben, der sidder langt fra de livsvigtige organer, ikke er ordentligt klædte, bliver blodet presset op i hovedet og forårsager hovedpine eller næseblod; eller der kommer en fyldthedsfornemmelse omkring brystet, der fremkalder hoste eller hjertebanken på grund af for meget blod der; eller maven får for meget blod, hvilket giver fordøjelsesbesvær.

[410]

For at følge moden klæder mødre deres børn, så arme og ben næsten er helt bare. Køligheden tvinger blodet ud af dets naturlige bane og ind i de indre organer, så blod-cirkulationen ændres og der fremkaldes sygdom. Vor skaber skabte ikke lemmerne til at være ubeskyttede sådan som ansigtet. Herren . . . drog også omsorg for, at ben og fødder fik store blodårer og nerver, så de kunne rumme meget af livsstrømmen, så lemmerne kunne være lige så varme som kroppen. Arme og ben bør være så godt påklædte, at det får blodet til at strømme til.

Satan har fundet på de moder, hvor lemmerne er blottede og køligheden tvinger blodet bort fra dets oprindelige bane. Og forældre bøjer sig ved modens alter og klæder deres børn, så blodårer og nerver trækker sig sammen, så de ikke opfylder Guds hensigt med dem. Følgen bliver almindeligvis kolde hænder og fødder. Forældre, der følger moden i stedet for forstanden, vil have et regnskab at gøre

op med Gud for på denne måde at have ødelagt børnenes helbred. Hyppigt ofres selve livet for modens gudinde.³³

Forskel på mænds og kvinders klædedragt. — Der er en stadig voksende tendens til at få kvindens påklædning og udseende til at ligne det andet køn så meget som muligt og til at forme deres klædedragt i lighed med mændenes, men Gud kalder det en vederstyggelighed. Kvinder bør være „værdigt klædte med blufærdighed og ærbarhed“ 1 Tim. 2, 9. . . .

Gud har bestemt, at der skal være tydelig forskel på mænds og kvinders påklædning, og han har anset sagen for at være tilstrækkelig betydningsfuld til at give be-stemte anvisninger derpå; for den samme påklædning til begge køn ville skabe forvirring og stærkt øget kriminalitet.³⁴

Påklædning i kirken. — Lad ingen vanære Guds hellige hus ved en prangende klædedragt.³⁵ [411]

Alle burde have undervisning om, at de bør være propre, renlige og ordentlige i deres påklædning, men ik-ke hengive sig til den udvortes prydelse, som er ganske upassende i helligdommen. Ingen bør klæde sig for at stille sig til skue, da dette ansporer til mangel på ærbødighed. Folkets opmærksomhed bliver ofte optaget med denne eller hin fine beklædningsgenstand, og således opstår der tanker, som ikke burde få rum i de tilbedendes hjerter. Man skal tænke på Gud og tilbede ham, og alt, hvad tanken beskæftiger sig med, og alt, hvad der leder sindet bort fra den højtidelige, hellige tjeneste, er anstødeligt for ham. At stille sig til skue med sløjfer og bånd, flæser og fjer samt smykker af guld og sølv er en art afguderi, ganske upassende i den hellige gudstjeneste.³⁶

Nogle har fået den ide, at de må forsømme deres påklædning for at opnå den adskillelse fra verden, Guds ord forlanger. Der findes en gruppe søstre, der mener, at de efterlever princippet med adskillelse fra verden, når de om sabbaten møder op i de helliges forsamling for at tage del i tilbedelsen af Gud iført en almindelig solhat og det samme tøj, de har haft på ugen igennem. Og nogle mænd, der bekender sig til at være kristne, betragter påklædningen i det samme lys. Disse mennesker samles med Guds folk på sabbaten iført sjustet siddende, støvet og snavset tøj, der endda kan have gabende flænger.

Hvis denne gruppe havde en aftale om at skulle møde en ven, der var æret i verden, og som de ønskede en sær-lig begunstigelse

af, så ville de gøre en anstrengelse for at kunne træde frem for ham i det bedste tøj, der kan fås; for denne ven ville blive fornærmet, hvis de kom til ham med uredt hår og med tøjet snavset og i uorden. Alligevel mener disse mennesker, at det er lige meget, hvilket tøj de har på, eller hvilken forfatning de er i, når de møder op om sabbaten for at tilbede den store Gud.³⁷

[412] **Påklædningen er ikke stridens æble.** — Der er ingen grund til at gøre spørgsmålet om påklædningen til det vigtigste i jeres religion. Der findes noget bedre at tale om. Tal om Kristus. Og når hjertet omvender sig, vil alt, som ikke er i overensstemmelse med Guds ord, forsvinde.³⁸

Det er ikke din påklædning, der gør dig dyrebar i Herrens øjne. Det er den indre prydelse, Åndens dyder, de venlige ord og den betænksomme hensynsfuldhed mod andre, Gud værdsætter.³⁹

Ingen skal være samvittighed for en anden, men være et værdigt eksempel. — Støt ikke den gruppe, hvis religion koncentrerer sig om tøj. Enhver bør studere skrifternes tydelige lære om enkel påklædning og ved trofast lydighed mod denne lære stræbe efter at være et værdigt eksempel for verden og for de nye i troen. Gud ønsker ikke, at et menneske skal være samvittighed for en anden.

Tal om Jesu kærlighed og ydmyghed, men tilskynd ikke brødrene og søstrene til at give sig af med at finde fejl ved hinandens påklædning eller udseende. Der er nogle, for hvem det er en fornøjelse, og når deres tanker vendes i den retning, føler de, at de skal være menighedens kedelflikkere. De bestiger dommersædet, og så snart de ser en af deres brødre og søstre, søger de efter noget at kritisere. Dette er en af de mest effektive måder at blive snæversynet på og lille af åndelig vækst. Gud ønsker, at de skal forlade dommersædet, for han har aldrig sat dem der.⁴⁰

[413] **Hjertets indstilling må være rigtig.** — Hvis vi er kristne, må vi følge Kristus, også selv om den vej, vi skal vandre, skærer lige igennem vore naturlige tilbøjeligheder. Det er ingen nytte til at fortælle dig, at du ikke må bære dette eller hint, for hvis dit hjerte nærer kærlighed til disse ligegyldige ting, vil det blot være som at pille bladene af et træ, hvis du lægger dine prydelse. Det naturlige hjertes tilbøjeligheder vil gøre sig gældende på ny. Du må selv have en samvittighed.⁴¹

— **Hvorfor mange samfund har mistet deres kraft.** — Den menneskelige forstand har altid søgt at bortforklare eller tilsidesætte den enkle direkte undervisning fra Guds ord. I enhver tidsalder har der været en majoritet af mennesker, der har bekendt sig til at være Kristi efterfølgere, som har ringeagtet de forskrifter, der medfører selvfor nægtelse og ydmyghed, som kræver beskedenhed og enkelhed, både hvad samtale, opførsel og klædedragt angår. Resultatet har altid været det samme: afstandtagen fra evangeliets undervisning leder til antagelse af moder, skikke og verdslige principper. Virkelig gudfrygtighed må vige pladsen for død formalisme. Guds nærværelse og kraft findes hos en klasse af ydmyge tilbedere, som har trukket sig bort fra disse kredse, der elsker verden, og de er villige til at adlyde Den hellige Skrifs undervisning. Generation efter generation har der været sådanne, som har indtaget dette standpunkt. Forskellige samfund er opstået, det ene efter det andet, men når de har forladt deres første enkelhed, har de tabt den kraft, de besad i begyndelsen.⁴²

Guds ord er rettesnoren. — Alt, hvad der vedrører påklædningen, bør nøje overvåges og strengt afpasses efter den bibelske regel. Moden har været den gudinde, som har behersket verden udenfor, og den får tit indpas i menigheden. Menigheden bør gøre Guds ord til sin rettesnor, og forældre bør tænke med alvor på denne sag. Når de ser deres børn vise tilbøjelighed til at følge verdslige moder, bør de, ligesom Abraham gjorde, resolut byde deres husstand efter sig. Foren dem med Gud i stedet for at forene dem med verden.⁴³

¹Uddannelse, s. 248.

²Brev 19, 1897.

³Vejledning for menigheden II, s. 359.

⁴Samme I, s. 489.

⁵Budskaber til de unge, s. 209.

⁶Samme, s. 211. 212.

⁷Review and Herald, 17. nov. 1904.

⁸Health Reformer. Citeret fra Healthful Living, s. 120.

⁹Sundhed og livslykke, s. 99.

¹⁰Counsels on Tewardship, s. 301.

¹¹Samme.

¹²Manuskript 24, 1904.

¹³Review and Herald, 17. nov. 1904.

¹⁴Samme, 6. dec. 1881.

¹⁵Health Reformer, april 1872.

¹⁶Budskaber til de unge, s. 208.

¹⁷Testimonies for the Church III, s. 379. 380.

¹⁸Counsels on Stewardship, s. 302. 302.

* Se Testimonies for the Church I, s. 135. 136, eller 1884-udgaven af *Åndelige Erfaringer*, s. 197. 198.

¹⁹Åndelige erfaringer, s. 202.

²⁰Testimonies to Ministers and Gospel Workers, s. 180.

²¹Christian Temperance and Bible Hygiene, s. 93.

²²Budskaber til de unge, s. 210.

²³Vejledning for menigheden I, s. 292.

²⁴Samme, s. 490. 491.

²⁵Review and Herald, 6. dec. 1881.

²⁶Signs of the Times, 9. dec. 1875.

²⁷Testimonies for the Church III; s. 375.

²⁸Manuskript 45, 1911.

²⁹Testimonies to Ministers and Gospel Workers, s. 131.

³⁰Testimonies for the Church IV, s. 142.

³¹Christian Temperance and Bible Hygiene, s. 89. 90.

³²Sundhed og livslykke, s. 43. 44.

³³Testimonies for the Church II, s. 531. 532.

³⁴Samme I, s. 457-460.

³⁵Vidnesbyrd til menigheden, s. 163.

³⁶Vejledning for menigheden II, s. 169.

³⁷Review and Herald, 30. jan. 1900.

³⁸Evangelism, s. 272.

³⁹Counsels on Stewardship, s. 301.

⁴⁰Historical Sketches of Seventhday Adventist Foreign Missions, s. 122. 123.

⁴¹Review and Herald, 10. maj 1892.

⁴²Budskaber til de unge, s. 212. 213.

⁴³Vejledning for menigheden II, s. 169.

Kapitel 67—MODENS FORTRYLLENDE MAGT

[414]

[415]

Moden er en tyrannisk herskerinde. — Moden behersker verden; og hun er en tyrannisk herskerinde, der ofte tvinger sine tilhængere til at finde sig i de største gener og ulemper. Moden stiller krav uden grund og kræver ind uden nåde. Hun har en fortryllende magt og er rede til at kritisere og latterliggøre enhver, som ikke følger hende.¹

De rige stræber efter at overgå hinanden ved at rette sig efter dens stadig skiftende påfund; middelklassen og de fattigere stræber efter at nærme sig til den norm, der er angivet af dem, som formodes at stå over dem selv. Hvor pengemidlerne og kræfterne er begrænsede og ærgerrigheden efter at stå mål med dem, som står et trin højere på den sociale rangstige, er stor, bliver byrden næsten ikke til at bære.

For mange betyder det ikke noget, hvor klædelig eller endog smuk en dragt muligvis er; hvis moden skifter, må den sys om eller kasseres.²

Satan er modens ophavsmand og den drivende kraft i dens altid skiftende, aldrig tilfredsstillende krav, og han har altid travlt med at finde på noget nyt, der viser sig at være til skade for legemets og moralens sundhed; og han triumferer, fordi hans planer lykkes så godt. Døden ler, fordi de, der tilbeder ved modens alter i sundhedsnedbrydende tåbelighed og blind tjenstivrighed, så let bringes under dens herredømme. Lykken og Guds vel-behag ofres på hendes alter.³

Afguderier med klædedragten er en moralsk sygdom. Den burde ikke føres med over i det nye liv. I de fleste tilfælde vil det vise sig, at når man følger evangeliets fordringer, kræves der en afgjort forandring, hvad klædedragten angår.⁴

Den pris, nogle betaler. — Hvor afvigende fra de principper, Bibelen anviser, er ikke meget af det, som moden kræver af vor klædedragt! Tænk på de moder, som har været fremme de sidste hundrede år eller blot de sidste få årtier! Hvor mange af dem var ikke blevet erklæret for usømmelige, hvis det ikke havde været en modesag at følge dem! Hvor mange af dem ville ikke blive betegnet

[416]

for upassende for en dannet, gudfrygtig kvinde med respekt for sig selv! . . .

Mangen fattig ung pige har givet afkald på varmt un-dertøj for at kunne få en moderne kjole og har måttet bøde derfor med livet. Ønsket om at være lige så fine og elegante som de velhavende har drevet mange ud i uærlighed og skam. Mangt et hjem har mistet sine bekvemmeligheder, og mangen en mand er blevet tilskyndet til at begå underslæb eller er spillet fallit for at kunne tilfredsstille hustruens eller børnenes urimelige krav.⁵

Blind beundring for påklædningen bringer frelsen i fare. — Arrogance og forfængelighed viser sig overalt; men de, der har tilbøjelighed til at se i spejlet for at beundre sig selv, vil ikke være særlig tilbøjelige til at se i moralens store spejl, Guds lov. Den blinde beundring for påklædningen ødelægger alt ydmygt, sagtmødt og smukt i karakteren. Den sluger de kostbare timer, der burde helliges til meditation, hjerteransagelse, og granskning af Guds ord under bøn. . . En kristen kan ikke følge verdens demoraliserende moder uden at bringe sin sjæls frelse i fare.⁶

Lysten til stads demoraliserer hjemmet. — Ved Kristi nådes hjælp er kvinder i stand til at udføre et stort og betydningsfuldt arbejde. Derfor bruger Satan sin op-findsomhed til at finde på moderne tøj, så lysten til stads i den grad kan optage selv bekendende kristne mødres sind, hjerte og følelser, at de ikke får tid tilovers til deres børns opdragelse og uddannelse eller til at forme deres egen personlighed og karakter, så de kan være eksempler for deres børn og et forbillede på gode gerninger. Når Satan sikrer sig moderens tid og tanker, er han fuldt ud klar over, hvor meget han har vundet. I ni af ti tilfælde har han opnået, at hele familien bliver optaget af påklædningen og den tomme trang til at tage sig ud. Børnene regner han som sit bytte, for han har taget moderen til fange.⁷

Små børn hører mere om klæder end om deres frelse, . . . for moderen er mere fortrolig med moden end med sin frelse.⁸

Forældre og børn berøves det bedste, det ædleste og sandeste i livet, og moden lokker dem til at undlade at berede sig for det tilkommende liv.⁹

Ikke modige nok til at gå mod strømmen. — Mange af moderens besværligheder kommer af hendes anstrengelser for at følge tidens mode. Disse moder har en frygtelig indflydelse på den legem-

lige, intellektuelle og moralske sundhed. Af mangel på mod til at stå fast på det rette giver kvinder strømningerne i den folkelige mening lov til at suge dem med i sit kølvand. . . . Bekendende kristne mødre ofrer alt for ofte principperne for deres ønske om at følge mængden, der gør moden til deres gud. Samvittigheden protesterer, men de er ikke modige nok til at gøre beslutsom modstand mod det forkerte.¹⁰

Forældre — pas på. — Forældre klæder ofte deres børn i meget dyrt tøj med megen iøjnefaldende pynt, og derpå beundrer de åbenlyst virkningen af deres påklædning og smigrer dem for deres udseende. Disse tåbelige forældre ville blive bestyrtede, hvis de kunne se, hvordan Satan støtter deres bestræbelser og ægger dem til større dårskab.¹¹

Et problem mange mødre står overfor. — Når jeres døtre ser en kjole, der er anderledes end den, de har, er de tilbøjelige til at ønske sig en magen til. Eller måske ønsker de sig noget, de ser andre har, men som I ikke føler vil være i overensstemmelse med jeres tro at give dem. Tillader I dem da at plage disse ting ud af jer og lade dem forme jer i stedet for at forme dem i overens-stemmelse med evangeliets principper? Vore børn er meget dyrebare i Guds øjne. Lad os undervise dem i Guds ord og opdrage dem efter Guds vilje. Det er jeres privilegium at lære jeres børn at leve således, at de kan få Himmels anerkendelse. . . .

[418]

Lad os ikke opmuntre vore børn til at følge verdens mode. Hvis vi trofast vil give dem den rette undervisning, vil de ikke gøre det. . . . Verdslige moder antager ofte meningsløse former, og I må indtage et fast standpunkt imod dem.¹²

Følgerne af lyst til stads. — Tusinder lider skibbrud på deres lykke, fordi de er optaget af at tænke på fornøjelser og klædedragt. Og nogle af dem, der bekender sig til at elske og holde Guds befalinger, efteraber denne klasse mennesker så langt, som de på nogen mulig måde kan og samtidig beholde kristenavnet. Nogle af de unge er så ivrige efter stads, at de endog er villige til at opgive kristenavnet, dersom de blot kan følge deres hang til forfængelig påklædning og lyst til fornøjelse.¹³

Familier, der bruger megen tid på at klæde sig for syns skyld, kan sammenlignes med det figentræ, Kristus så langt borte. Dette figentræ brammede med sine blomstrende grene selv lige foran dommeren; men da Kristus kom for at se efter frugt, undersøgte han

det fra den øverste kvist til den nederste gren og fandt ikke andet end blade. Det er frugt, han hungrer efter; frugt, han må have.¹⁴

[419] **Guds døtre lader sig ikke nøje.** — Der er nok af nød-vendigt og vigtigt arbejde her i verden med dens nød og lidelse, uden at nogen skulle spille kostbare øjeblikke med pynt eller stads. Den himmelske konges døtre, medlemmer af den kongelige familie, vil føle byrden af det ansvar at skulle nå op til et højere liv, for at de må komme i nær forbindelse med Himmelen og arbejde i harmoni med verdens genløser. De, som beskæftiger sig med dette arbejde, vil ikke lade sig nøje med de moder og den dårskab, der optager kvinders sind og tanker i disse sidste dage. Dersom de virkelig er Guds døtre, vil de være delagtige i guddommelig natur. Når de ser de fordærlige indflydelser i samfundet, vil de ligesom deres guddommelige genløser gribes af den dybeste medynk. De vil leve i forståelse med Kristus, og efter som de har evner og anledning vil de, inden for deres område, arbejde for at frelse fortabte sjæle, ligesom Kristus på sit ophøjede område virkede til gavn for menneskene.¹⁵

¹Christian Temperance and Bible Hygiene, s. 85.

²Uddannelse, s. 248.

³Christian Temperance and Bible Hygiene, s. 85.

⁴Budskaber til de unge, s. 215.

⁵Sundhed og livslykke, s. 100. 101.

⁶Review and Herald, 31. marts 1891.

⁷Manuskript 43, 1900.

⁸Vejledning for menigheden I, s. 490.

⁹Sundhed og livslykke, s. 102.

¹⁰Review and Herald, 17. nov. 1904.

¹¹Pacific Health Journal, jan. 1890.

¹²Manuskript 45, 1911.

¹³Vejledning for menigheden I, s. 292.

¹⁴Manuskript 67, 1903.

¹⁵Vejledning for menigheden I, s. 341. 342.

**AFSNIT 16—OPRETHOLDELSE AF EN [420]
SUND MORAL [421]**

Kapitel 68—ALMINDELIGT FOREKOMMENDE DEMORALISERENDE LASTER

[422]

[423]

En tid, hvor lovløsheden er blevet stor. — Vi lever under de sidste dages farer. Fordi lovløsheden er blevet stor, er kærligheden blevet kold hos mange. Ordet „mange“ hentyder til dem, der beken-der sig til at være Kristi efterfølgere. De påvirkes af den rådende ugudelighed og går bort fra Gud; men det er ikke nødvendigt, at de således skulle lade sig påvirke. Årsagen til denne afvigelse er, at de ikke er uberørte af denne lovløshed. Den kendsgerning, at deres kærlighed til Gud bliver kold, fordi lovløsheden bliver mangfoldig, viser, at de på en eller anden måde er delagtige i denne lovløshed, for ellers ville den ikke indvirke på deres kærlighed til Gud og på deres nidkærhed og varme for hans sag.¹

[424]

Virningen af nedværdigende bøger og billeder. — Mange af de unge er begærlige efter bøger. De læser alt, hvad de kan få fat i. Spændende kærlighedshistorier og uanstændige billeder har en demoraliserende indflydelse. Mange læser ivrigt romaner, og som følge deraf bliver deres fantasi smudset til. Fotografier af nøgne kvinder bliver ofte sat i omløb i togene i salgsøjemed. Disse afskyelige billeder fremvises også i lysbilledsaloner [fotoforretninger] og hænger på væggene hos dem, der handler med gravure. Vi lever i en tid, hvor moralsk fordærv kommer til udfoldelse overalt. Øjnenes lyst og lave lidenskaber vækkes ved at se og læse. Hjertet bliver demoraliseret gennem fantasien. Tankerne finder glæde ved at fordybe sig i scener, der vækker de laveste og sletteste lidenskaber. Disse sjofle billeder, betragtet med en snavset fantasi, ødelægger moralen og får vildledte, forblindede mennesker til at give de kødelige lyster frit løb. Derpå følger synder og forbrydelser, der trækker mennesker, som blev skabt i Guds billede, ned på dyrenes stade og til sidst fører dem til evig fortabelse.²

Moralsk udsvævelse den særegne synd. — Et frygteligt billede af tilstanden i verden er blevet fremstillet for mig. Umoral findes i overflod alle vegne. Moralsk udsvævelse er den særegne synd i

denne tidsalder. Aldrig har lasten løftet sit vanskabte hoved med en sådan frækhed som nu. Folk synes at være lammet, og de, der elsker dyd og sand godhed, er næsten ved at tabe modet på grund af dens frækhed, styrke og udbredelse.³

Jeg blev vist hen til Rom. 1, 18-32 som en sand be-skrivelse af verden lige forud for Kristi genkomst.⁴

Det er synd, ikke prøvelser og lidelser, der skiller Gud fra hans folk og gør sjælen ude af stand til at fryde sig i Gud og lovprise ham. Det er synden, der ødelægger sjælene. Synd og last findes i sabbatsholdende familier.⁵

Satans angreb på ungdommen. — Her i de sidste dage arbejder Satan specielt på at tage de unges sind i besiddelse for at demoralisere tankerne og opflamme lidenskaberne; for han ved, at han derved kan forlede til uanstændige handlinger, og på den måde vil alle de ædle åndsevner blive nedværdigede, så han kan styre dem til at opfylde sine hensigter.⁶

Et udtryk for samfundets fremtid. — Nutidens ungdom er et sikkert udtryk for samfundets fremtid. Hvad kan vi vente af den fremtid, når vi betragter dem? De fleste elsker fornøjelser og bryder sig ikke om at arbejde. ... De har ikke megen selvbeherskelse og bliver ophidsede og vrede ved den mindste anledning. I enhver aldersgruppe og livsstilling er overordentlig mange uden principper eller samvittighed; og med deres dovenskab og ødselhed styrter de sig ud i laster og demoraliserer samfundet, indtil vor verden er blevet et nyt Sodoma. Hvis lysterne og lidenskaberne blev behersket af forstanden og religionen, ville samfundet se helt anderledes ud. Det har aldrig været Guds hensigt, at de nuværende sørgelige tilstande skulle forekomme. De er en følge af grov overtrædelse af naturens love.⁷

[425]

Problemer vedrørende selvbesmittelse. — Nogle, der fører en høj bekendelse, forstår ikke selvbesmittelsens synd og dens visse følger. Længe grundfæstede vaner har forblindet deres forstand. De indser ikke det overvættens syndige ved denne nedværdigende synd.⁸

Unge og børn, både drenge og piger, hengiver sig til selvbesmittelse og øver denne afskyelige sjælsog le- gemsødelæggende last. Mange, der bekender sig til at være kristne, er som følge af denne vane blevet så ufølsomme, at deres moralske sans ikke kan vækkes til for-ståelse af, at den er synd, og at den, hvis den fortsættes, visse-

lig vil føre til fuldstændig ruin både for legeme og sind. Mennesket, det ædleste væsen på Jord, dannet i Guds billede, forvandler sig selv til et dyr! Det gør sig selv ufint og fordærvet. Enhver kristen må lære at tøjle sine lidenskaber og lade sig beherske af principper. Hvis han ikke gør det, er han uværdig til kristennavnet.⁹

Moralsk besmittelse har mere end noget andet bidraget til menneskeslægtens degeneration. Den praktiseres i en foruroligende grad og medfører næsten al slags sygdom. Selv mindre børn og spædbørn, der er født med naturligt forekommende irritation af kønsorganerne, finder midlertidig lindring ved at berøre dem, hvilket blot øger irritationen og fører til en gentagelse af handlingen, indtil der er indarbejdet en vane, der tiltager med alderen.¹⁰

[426] **Tilbøjeligheden til vellyst er arvelig.** — Forældre mis-tænker i almindelighed ikke deres børn for at kende noget til denne last. I adskillige tilfælde er det forældrene, som er de egentlige syndere. De har misbrugt deres ægteskabelige privilegier og har styrket de kødelige tilbøjeligheder ved at tilfredsstille dem. Og efterhånden som de er blevet styrket, er de moralske og intellektuelle evner blevet svækket. Det åndelige er blevet underkuet af det dyriske. Børn fødes med stærkt udviklede dyriske tilbøjeligheder, idet forældrenes karaktertræk er blevet overført til dem. . . . Børn af sådanne forældre vil næsten uden undtagelse af sig selv begynde på den hemmelige lasts afskyelige vane. . . . Børnene vil blive hjemsøgt for forældrenes synd, fordi forældrenes tilbøjelighed til vellyst er overført på dem.¹¹

Et besnærende slaveri. — Det er gået mig nær til hjerte, når jeg har set de kødelige lysters stærke indflydelse beherske mere end almindeligt begavede, intelligente mænd og kvinder. De ville være i stand til at beskæftige sig med et godt arbejde og øve en stærk indflydelse, hvis de ikke var slavebundne af det lave begær. Min tillid til menneskene er blevet dybt rystet.

Det er blevet vist mig, at personer med tilsyneladende god opførsel, som ikke tog sig uforsvarlige friheder over for det andet køn, gjorde sig skyldige i denne hemmelige synd næsten hver dag i deres liv. De har ikke afholdt sig fra denne frygtelige synd, selv medens der er blevet afholdt de højtideligste møder. De har lyttet til alvorlige og gribende foredrag om dommen, der syntes at bringe dem frem for Guds domstol, hvor de skælvede af frygt; og næppe en time efter var de optaget af deres besnærende yndlingssynd og vanhelligede deres

legeme. De var i den grad slaver af denne rædselsfulde forbrydelse, at de tilsyneladende ikke evnede at beherske deres lidenskab. Vi har arbejdet alvorligt for nogle, vi har tryglet dem, vi har grædt og bedt for dem; alligevel vidste vi, at den syndige vane havde fået magten, og at disse synder blev begået midt under alle vore anstrengelser og kvaler.¹²

[427]

Lastens ofre udbreder kendskabet til den. — De, der er blevet rodfæstede i denne livsnedbrydende last, har sjældent ro, før de får fortalt deres kammerater om deres hemmelige synd. Straks bliver nysgerrigheden vakt, og kendskabet til lasten går videre fra den ene til den anden af de unge og fra barn til barn, indtil der næppe findes en, som ikke kender til udøvelsen af denne nedværdigende synd.¹³

En fordærvet sjæl kan på kort tid så mere ondt, end mange kan udrydde i et helt liv.¹⁴

---

¹Vejledning for menigheden 1,213.

²Testimonies for the Church II, s. 410.

³Vejledning for menigheden I, s. 213.

⁴Appeal to Mothers, s. 27.

⁵Testimonies for the Church II, s. 390. 391.

⁶Christian Temperance and Bible Hygiene, s. 136.

⁷Samme, s. 45.

⁸Vejledning for menigheden I, s. 214.

⁹Samme, s. 213. 214.

¹⁰Testimonies for the Church II, s. 391.

¹¹Samme.

¹²Samme, s. 468. 469.

¹³Samme, s. 392.

¹⁴Samme, s. 403.

Kapitel 69—VIRKNINGEN AF SKADELIGE VANER

Livskraften nedbrydes. — Udøvelsen af hemmelige synder nedbryder med sikkerhed organismens vitalitet. Enhver unødvendig livsfunktion vil blive efterfulgt af en tilsvarende depressionsperiode. Blandt de unge bliver der i en tidlig alder trukket så hårdt på livskapitalen, hjernen, at der bliver underskud og en betydelig udmattelse, der gør organismen modtagelig for forskellige sygdomme.¹

Grunden lægges til forskellige sygdomme senere i livet. — Hvis vanen fortsætter fra femtenårs-alderen og opefter, vil naturen protestere mod den mishandling, den har lidt under og fortsat lider under, og lade dem betale prisen for overtrædelsen af dens love, især fra tredive til femogfyrrårsalderen, med talrige smerter i organismen og forskellige lidelser som lever- og lungesygdomme, neuralgi, reumatisme, sygdom i rygsøjlen, dårlige nyrer og kræftvæsker. Noget i naturens fine maskineri giver op og overlader det til den resterende del at udføre en tungere opgave, hvilket bringer uorden i naturens fine arrangement. Ofte bryder konstitutionen pludselig sammen med døden til følge.²

Det sjette bud overtrædes i tankeløshed. — I Guds øjne er det ikke en større synd at tage sit liv straks end at nedbryde det gradvist, men sikkert. Mennesker, som svækker sig selv ved forkerte handlinger, vil komme til at bøde for det her, og medmindre der sker en fuldstændig omvendelse, vil de ikke have lettere ved at komme i Himmelen end den, der tager sit liv på stedet. Guds vilje fastslår forbindelsen mellem årsag og virkning.³

Mennesker med et rent sind kan også blive syge. — Vi mener ikke, at alle svagelige unge mennesker plejer dårlige vaner. Der er nogle, som har et rent sind og en ren samvittighed, der lider af årsager, de ikke selv er herrer over.⁴

Åndsevnerne svækkes. — Svage og eftergivende forældre har medfølelse med deres børn, fordi de tænker, at børnenes lektier er for stor en opgave for dem, og at deres minutiøse flid med lektierne

ødelægger deres helbred. Naturligvis er det ikke tilrådeligt at overfylde de unges sind med for mange og vanskelige lektier. Men har I forældre ikke set dybere ind i denne sag end til blot at godkende den forklaring, jeres børn kommer med? Har I ikke været lidt for villige til at tro på den tilsyneladende gode grund til deres upasselighed? Det tilkommer forældre og værger at finde den dybereliggende årsag.⁵

Forstanden er hos nogle af disse børn så svækket, at de kun har halvdelen eller en trediedel af den intelligens, de kunne have haft, hvis de havde været rene og dydige. De har bortødslet den ved selvbesmittelse.⁶

Det åndelige liv og den stærke beslutsomhed nedbrydes. — Hemmelig synd ødelægger den stærke beslutsomhed, den alvorlige stræben og den viljestyrke, der skal til for at danne en god åndelig karakter. Alle med virkelig sans for, hvad det vil sige at være en kristen, ved, at de som Kristi disciple er forpligtede til at lade alle lidenskaber, alle legemlige kræfter og intellektuelle evner være fuldstændig underordnede hans vilje. De, der beherskes af deres lidenskaber, kan ikke være Kristi efterfølgere. De er for ivrige i tjenesten for deres herre, det ondes ophavsmand, til at opgive deres fordærvede vaner og vælge tjenesten for Kristus.⁷

Religionen kan være en formalitet, men da er den tom. — Nogle, der bekender sig til at være Kristi efterfølgere, ved, at de synder mod Gud og ødelægger deres helbred; men de er slaver af deres lave lidenskaber. Deres samvittighed er skyldbetyngt, og deres lyst til at søge Gud i bøn i lønkammeret bliver mindre og mindre. De kan have en ydre form for religion, men hjertet er blottet for Guds nåde. De helliger sig ikke til hans tjeneste, har ingen tillid til ham, lever ikke til hans ære, finder ingen glæde ved hans bestemmelser og fryder sig ikke i ham.⁸

[430]

Kraften til at herske over sig selv synes forsvundet. — Nogle vil indrømme det onde i syndig nydelse, men vil alligevel undskylde sig med at sige, at de ikke kan sejre over deres lidenskaber. Dette er en frygtelig indrømmelse at føre for den, der nævner Kristi navn. „Enhver, som nævner Herrens navn, skal holde sig fra uretfærdighed.“ 2 Tim. 2, 19. Hvoraf kommer denne svaghed? Den skyldes, at de dyriske lidenskaber er blevet styrket ved brugen, indtil de har fået overtaget over de højere kræfter. Mænd og kvinder mangler

princip. De er ved at dø åndeligt, fordi de har kælet så længe for deres na-turlige lyster, at deres kraft til at herske over sig selv synes at være forsvundet. De lavere lidenskaber i deres natur har taget tøjlerne, og det, som skulle være den rådende magt, er blevet en fordærvet lidenskabs tjener. Sjælen holdes i den usleste trældom. Sanselighed har udslukket ønsket om hellighed, og den åndelige fremgang undergraves.⁹

Forbindelsen med Himmelen bliver afbrudt. — Højti-delige budskaber fra Himmelen kan ikke gøre stærkt indtryk på det hjerte, der ikke er væbnet mod eftergivenhed for denne nedværdigende last. Hjernens følsomme nerver har mistet deres elasticitet som følge af sygelig ophidselse for at tilfredsstille et unaturligt ønske om sanselig nydelse. Hjernens nerver, der har forbindelse med hele organismen, er det eneste middel, gennem hvilket Herren kan meddele sig til et menneske og påvirke dets inderste liv. Hvad som helst der forstyrrer løbet af de elektriske strømme i nervesystemet, nedsætter styrken af de vitale kræfter, og følgen er en lammelse af sindets modtagelighed. Hvor vigtigt er det ikke, i be-tragting af disse kendsgerninger, at prædikanter og medlemmer, som bekender sig til guds frygt, står rene og uplettede af denne sjælsnedværdigende last!¹⁰

Nogle er angerfulde, men har mistet selvrespekten. — Virkningen af disse nedværdigende vaner er ikke den samme på alle. Der er børn, hvis moral er højt udviklet, som ved omgangen med andre børn, der onanerer, bliver indviet i denne last. For dem vil virkningen hyppigt være, at de bliver tungsindige, irritable og misundelige; men de mister måske ikke deres agtelse for gudsyndelsen eller viser nogen særlig utroskab med hensyn til det åndelige. De vil til tider lide stærkt under følelsen af anger og vil føle sig nedværdigede i deres egne øjne og miste deres selvrespekt.¹¹

Sindet må være rustet mod fristelsen. — Den moralske kraft er usædvanlig svag, når den kommer i strid med indgroede vaner. Urene tanker behersker fantasien, og fristelsen er næsten uimodståelig. Hvis sindet var vant til at beskæftige sig med ophøjede emner og fantasien var oplært til at dvæle ved det rene og hellige, ville det være rustet mod fristelsen. Det ville dvæle ved det himmelske, det rene og det hellige og ville ikke blive tiltrukket af noget tarveligt, demoraliserende og sjofelt.¹²

Sæt jer ind i disse ting. — Eftergivenhed over for de lavere lidenskaber vil lede mange til at lukke deres øjne for lyset, da de frygter for, at de vil komme til at se synder, som de er uvillige til at forsage. Alle kan se, dersom de vil. Hvis de vælger mørke fremfor lys, vil det ikke gøre deres forbrydelse mindre. Hvorfor kan mænd og kvinder ikke læse og sætte sig ind i disse ting, der har en så afgjort indvirkning på deres fysiske, intellektuelle og moralske styrke? Gud har givet jer en bolig at drage omsorg for og bevare i den bedste tilstand til hans tje-neste og ære. Jeres legemer er ikke jeres egne. „Eller ved I ikke, at jeres legeme er et tempel for Helligånden, som er i jer, og som I har fra Gud, og at I ikke tilhører jer selv? I er jo købt og prisen betalt; ær derfor Gud i jeres legeme! Ved I ikke, at I er Guds tempel, og Guds Ånd bor i jer? Hvis nogen ødelægger Guds tempel, skal Gud ødelægge ham; thi Guds tempel er helligt, og I er jo hans tempel!“ 1 Kor. 6, 19. 20; 3, 16. 17.¹³

[432]

---

¹Appeal to Mothers, s. 28.

²Samme, s. 18.

³Samme, s. 26.

⁴Samme, s. 23.

⁵Testimonies for the Church IV, s. 96. 97.

⁶Samme, II, s. 361.

⁷Appeal to Mothers, s. 9. 10.

⁸Samme, s. 25.

⁹Vejledning for menigheden I, s. 214. 215.

¹⁰Samme, s. 214.

¹¹Testimonies for the Church II, s. 348.

¹²Christian Temperance and Bible Hygiene, s. 135.

¹³Vejledning for menigheden I, s. 218.

Kapitel 70—RÅD OG ADVARSLER

Mange tilfælde er blevet åbenbaret. — Mange tilfælde er blevet fremstillet for mig, og når jeg har fået et indblik i deres indre liv, har jeg følt mig syg og frastødt i min sjæl over råddenskab i hjertet hos mennesker, der bekender sig til guds frygt og taler om at blive borttrykket til Himmelen. Jeg har ofte spurgt mig selv: Hvem kan jeg stole på? Hvem er fri for uretfærdighed?¹

Jeg fyldes med rædsel, når tilstanden i familier, som bekender sig til den næværende sandhed, bliver åbenbaret for mig. Unge menneskers, ja selv børns umoral er næsten utrolig. Forældre ved ikke, at hemmelig synd udvisker og tilintetgør Guds billede i deres børn. De synder, der karakteriserede sodomitterne, findes iblandt dem. Forældrene er ansvarlige, for de har ikke opdraget deres børn til at elske og adlyde Gud. De har ikke holdt dem i ave eller omhyggeligt undervist dem i Herrens vej. De har givet dem lov til at gå og komme, som de ville, og til at omgås verdens børn. Den verdslige indflydelse, der modarbejder forældrenes undervisning og autoritet, findes hovedsagelig i det såkaldt bedre selskab. Ved deres påklædning, udseende og fornøjelser omgiver de sig med en atmosfære, der står i modsætningsforhold til Kristus.

Det eneste sikre for os er at stå som Guds særskilte folk. Ikke en tomme må vi give efter for denne degennerede tids moder og skikke, men stå moralsk selvstændige og ikke gå på akkord med dens umoralske, afgudiske vaner.²

De uvidende må oplyses. — Uanset hvor høj en bekendelse man fører, kan man ikke være en kristen, når man er villig til at beskæftige sig med tilfredsstillelse af kødets lyster. Som Kristi tjenere burde deres beskæftigelse, tanker og fornøjelser bestå i noget bedre. Mange er uvidende om det syndige i disse vaner og om de sikre følger. De trænger til at blive oplyst.³

En anmodning om forbøn for at blive helbredt. — Min mand og jeg overværede engang et møde, hvor man henvendte sig til os om at hjælpe en broder, der var stærkt lidende af lungetuberkulose.

Han var bleg og afmagret. Han bad om Guds folks forbønner. Han fortalte, at hans familie var syg, og at han havde mistet et barn. Han talte med følelse om sin sorg og sagde, at han i nogen tid havde ventet på at kunne træffe broder og søster White. Han havde troet, at dersom de ville bede for ham, ville han blive helbredt. Efter mødet gjorde brødrene os opmærksomme på dette tilfælde. De sagde, at menigheden ydede dem støtte, at mandens hustru var syg, og at hans barn var afgang ved døden. Brødrene havde været samlede i hans hus og holdt forbøn for den lidende familie. Vi var meget trætte, byrden af arbejdet under møderne hvilede på os, og vi ønskede at blive fritaget.

Jeg havde bestemt mig til ikke at holde forbøn for nogen, medmindre Guds Ånd vejlede i sagen. . . .

Om aftenen bøjede vi os i bøn og fremlagde hans sag for Herren. Vi bad om, at vi måtte lære Herrens vilje angående den syge at kende. Det eneste, vi ønskede, var, at Gud måtte blive æret. Ville Herren, at vi skulle bede for denne plagede mand? Vi overlod sagen til Gud og gik til hvile. I en drøm blev denne mands sag tydeligt fremstillet. Hans færd fra barndommen af blev påvist, og hvis vi bad, ville Herren ikke høre os, for han så uretfærdighed i hans hjerte. Den følgende morgen kom denne mand til os, for at vi skulle bede for ham. Vi tog ham til side og meddelte ham, at det gjorde os ondt, at vi var nødsaget til at afslå hans anmodning. Jeg fortalte ham min drøm, som han indrømmede var i overens- stemmelse med sandheden. [435] Han havde øvet selvbesmittelse helt fra sine drengeår, og han havde fortsat med denne last under sit ægteskab, men sagde, at han ville forsøge at afbryde den.

Denne mand havde en gammel, grundfæstet vane at besejre. Han var midaldrende. Hans moralske principper var så svage, at de blev overvundet, når de kom i modstrid med en gammel, grundfæstet svaghed. . . .

Her var en mand, som daglig nedværdigede sig selv og dog turde vove at træde frem for Guds åsyn og bede om en forøgelse af styrke, som han på skammelig vis havde bortødslet, og som han i tilfælde af bønghørelse ville ødsle bort i sine lyster. Hvilken overbærenhed Gud dog har! Dersom han handlede med menneskene efter deres fordærvede veje, hvem kunne da leve for hans øjne? Hvad ville være sket, om vi havde været mindre varsomme og havde bragt denne

mands sag frem for Gud, medens manden øvede uretfærdighed? Ville Herren have hørt os? Ville han have svaret? „Thi du er ikke en Gud, der ynder ugudelighed, den onde kan ikke gæste dig, for dig skal dårer ej træde frem, du hader hver udådsmand.“ . . .

Dette er ikke et enestående tilfælde. Selv ægteskabsforholdet var ikke nok til at bevare denne mand fra hans ungdoms fordærvelige vaner. Jeg ville ønske, jeg kunne være forvisset om, at sådanne tilfælde som det, jeg har fremholdt, var sjældne; men jeg ved, at de er hyppige.⁴

Selvmodderen. — Hr. . . . bekendte sig til at være en af Kristi selvopofrende efterfølgere. Han havde et meget svagt helbred. Vor medfølelse for ham blev vakt. . . .

Hans sag blev vist mig i et syn. Jeg så, at han havde bedraget sig selv, og at han ikke havde Guds velbehag. Han havde øvet selvbesmittelse, indtil han var et rent vrag. Det blev vist mig, at denne last var en vederstyggelighed i Guds øjne. . . .

[436] [Han] havde dyrket denne vane så længe, at han tilsyneladende havde mistet selvbeherskelsen. Af naturen var han en dygtig mand med mere end almindelige evner. Men alle hans legemlige og åndelige kræfter var blevet underkastet Satan og fortæret på hans alter.

Denne mand var gået så langt, at Gud tilsyneladende havde forladt ham. Han kunne gå ud i skovene og tilbringe dage og nætter i faste og bøn for at kunne overvinde sin store synd og derpå vende tilbage til sine gamle vaner. Gud hørte ikke hans bønner. Han bad Gud om at gøre noget for ham, som han selv kunne have gjort. Han havde gang på gang aflagt løfte for Gud og havde lige så tit brudt sine løfter og hengivet sig til sine fordærvede lyster, indtil Gud havde overladt ham til at ødelægge sig selv. Han er siden død. Han var selvmorder. Himmelen renhed vil aldrig blive skæmmet af hans selskab.⁵

Appel til en forkælet datter*. — Du har et urent sind. Du har alt for længe været fri for arbejde og bekymringer. Huslige pligter ville have været en af de største velsignelser, du kunne have fået. Træthed ville ikke have skadet dig en tiendedel så meget som dine vellystige tanker og opførsel har gjort. Du har fået forkerte begreber med hensyn til pigers og drenges forbindelse med hinanden, og du har godt kunnet lide at være i drenges selskab. Dit sind og hjerte

er ikke rent. Du har taget skade af at læse kærlighedshistorier og romaner, og dit sind er blevet tryllebundet af urene tanker. Din fantasi er blevet fordærvet, så du tilsyneladende ikke har kraft til at beherske dine tanker. Satan fører dig hen, hvor han vil. . . . Din opførsel har hverken været anstændig, værdig eller passende. Du har ikke haft gudsfrygt for øje. For at nå dine mål har du forstillet dig så ofte, at din samvittighed er blevet vanhelliget. Min kære pige: Hvis du ikke holder op med det samme, går du din sikre undergang i møde. Hold op med dit dagdrømmeri og med at bygge luftkasteller. Hold op med at lade dine tanker løbe på tåbelighedens og fordærvelsens vej.

[437]

Det er ikke ufarligt for dig at omgås drengene. Fri-stelsens bølge bruser i dit bryst med fare for at udrydde principfastheden, den kvindelige værdighed og sand ærbarhed. Hvad bliver din skæbne, hvis du fortsætter din egenrådige, stædige kurs? ... Du er i fare, for du er lige ved at ofre dine evige interesser på lidenskabens alter. Lidenskab er ved at få fuldt herredømme over hele dit væsen — lidenskab af hvilken karakter? Af den tarvelige, nedbrydende slags. Ved at give efter for den vil du gøre livet bittert for dine forældre, bringe sorg og skam over dine søstre, ofre din karakter og forspilde retten til Himmelen og et herligt evigt liv. Er du rede til at gøre det?

...

Du er fræk. Du elsker drenge og elsker at tale om dem. „Hvad hjertet er fuldt af, løber munden over med.“ Vaner har fået magt til at beherske dig, og du har lært at bedrage for at kunne gennemføre dine hensigter og nå dine mål. Jeg betragter ikke din sag for at være håbsløs. Hvis jeg gjorde det, ville min pen ikke være i gang med at nedskrive disse linier. I Guds kraft kan du gøre det skete godt igen. .

..

Hold dig fri af drengene. I deres selskab bliver fristel-serne alvorlige og stærke for dig. Slå ægteskab ud af dit pigesind. Det er du på ingen måde egnet til. Du behøver mange års erfaring, før du har forudsætning for at forstå ægteskabets pligter og påtage dig dets byrder. Hold streng vagt over dine tanker, interesser og følelser. Lad dem ikke blive nedværdiget til at tjene begæret. Hæv dem til renhed; giv dem til Gud.

Du kan blive en god, retskaffen og anstændig pige, men ikke uden alvorlige anstrengelser. Du må våge, du må bede, du må tænke og du må undersøge dine motiver og handlinger. Analysér nøje

[438] dine følelser og hand- linger. Ville du gøre noget uanstændigt i din faders nærværelse? Nej, bestemt ikke. Men sådan handler du i din himmelske Faders nærværelse, han som er langt mere ophøjet, hellig og ren. Ja, du nedværdiger dit legeme i nærværelse af de rene, syndfri engle og i Kristi nærværelse; og du fortsætter dermed uden at tage hensyn til samvittigheden og uden at tage hensyn til det lys og de advarsler, du har fået. Husk, at der bliver skrevet en rapport over alle dine handlinger. De hemmeligste ting i dit liv vil du møde igen. . . .

Jeg advarer dig på ny som den, der vil blive stillet over for dette brev på den dag, hvor enhvers sag vil blive afgjort. Overgiv dig uden tøven til Kristus. Han alene kan ved sin nådes magt redde dig fra ødelæggelsen. Han alene kan bringe dine moralske og intellektuelle kræfter i en sund tilstand. Guds kærlighed må varme dig om hjertet, din opfattelsesevne må blive klar og moden, din samvittighed oplyst, vågen og ren, din vilje ærlig og helliget og underkastet Guds Ånds herredømme. Du kan blive det, du vælger. Hvis du vil vende helt om nu, høre op med det onde og lære det gode, vil du i sandhed blive lykkelig. Du vil sejre i livets kampe og stå op til herlighed og ære i et liv, der er bedre end dette. „Så vælg i dag, hvem I vil tjene.“⁶

Satan arbejder, og forældrene sover. — Det er en let-levende generation. Små drenge og piger begynder at vise hinanden opmærksomhed, skønt begge parter burde være i barnekammeret og undervises i en anstændig opførsel. Hvilken virkning har det at lade dem komme sammen, sådan som det er almindeligt? Øger det ærbarheden hos den ungdom, der samles på denne måde? Nej, bestemt ikke! Det forøger de første lystne tilbøjeligheder; efter disse sammenkomster bliver de unge gjort forrykte af Djævelen og hengiver sig til deres modbydelige vane.

[439] Forældrene sover og ved ikke, at Satan har plantet sit sorte banner midt i deres hjem. Jeg blev ledet til at stille spørgsmålet: Hvad vil ungdommen blive til i denne fordærvede tid? Jeg gentager: Forældrene sover. Børnene er bedårede af elskovssyge følelser, og sandheden magter ikke at rette fejlen. Hvad kan der gøres for at standse det onde? Forældre kan gøre meget, hvis de vil.

Hvis en pige på tretten-fjorten år tillaes med fortrolighed af en dreng på hendes egen alder eller ældre, bør hun have lært at tage det så fortrydeligt op, at noget sådant ikke vil blive gentaget. Når drenge eller unge mænd hyppigt søger pigens selskab, er der noget

galt. Den pige har brug for en moder til at vise hende på plads, styre hende og lære hende, hvad der hører sig til for en pige på hendes alder.

Den demoraliserende lære, der har været fremher-skende, at kønnene, betragtet ud fra et sundhedssynspunkt, skal blandes sammen, har haft en skadelig virkning. Når forældre og værger blot lægger en tiendedel af den klogskab for dagen, Satan er i besiddelse af, kan denne forbindelse mellem kønnene være næsten harmløs. Men som det er nu, har Satan stort held med sine anstrengelser for at forhekse de unges sind; og sammenblandingen af drenge og piger gør blot det onde tyve gange større.⁷

Billedet er ikke farvet. — I må ikke tro, at denne sag, når det kommer til stykket, er overdrevent fremstillet. Jeg har ikke farvet billedet. Jeg har fremholdt kendsger-ninger, der kan stå prøve i dommen. Jeg bønfalder jer: Vågn op! Vågn op! før det bliver for sent at rette fejlene, og både I og jeres børn går under i den almindelige fordærvelse. Tag fat på det alvorlige arbejde, og tag hver eneste lysstråle til hjælp, I kan samle til jer, som har skinnet på jeres vej, men som I ikke har værnet om, og begynd, støttet af det lys, der skinner nu, en undersøgelse af jeres liv og karakter, som om I stod for Guds domstol.⁸

Før forældrene vågner op, er der intet håb for deres børn.⁹

[440]

¹ Vejledning for menigheden I, s. 215.

² Testimonies for the Church V, s. 78.

³ Appeal to Mothers, s. 25.

⁴ Vejledning for menigheden I, 215. 216.

⁵ Appeal to Mothers, s. 24-28.

* Dette er uddrag af et brev til en egenrådig pige, der havde en hemmelig last.

⁶ Testimonies for the Church II, s. 559-565.

⁷ Samme, s. 482. 483.

⁸ Samme, s. 401.

⁹ Samme, s. 406.

[441] **Kapitel 71—FORÆLDRENES ÅRVÅGENHED OG
HJÆLP**

Forældre skal undervise i selvbeherskelse lige fra den spæde barndom. — Hvor er det vigtigt, at vi underviser vore børn i selvbeherskelse lige fra deres spæde barndom og lærer dem, hvordan deres vilje skal underordne sig under os. Hvis de skulle være så uheldige at lære nogle dårlige vaner uden at kende til alle de onde følger, kan de rettes op ved at appellere til deres forstand og overbevise dem om, at disse vaner ødelægger konstitutionen og påvirker sindet. Vi burde vise dem, at hvilke anskuelse dårlige personer end fremfører for at berolige deres vågnende frygt og forlede dem til stadig at give efter for denne yderst skadelige vane, så er de deres fjender og Djævelens håndlangere, hvilke påskud de end kommer med.¹

Bevar dem rene — Styrk deres sind. — For mødre er det en forbrydelse at tillade sig fortsat at være uden kendskab til deres børns vaner. Hvis de er rene, så bevar dem sådan. Styrk deres unge sind og få dem til at afsky denne livsnedbrydende last.²

Satan behersker de unges sind, og vi må arbejde trofast og beslutsomt for at frelse dem. Selv meget små børn dyrker denne last, og med årene får den mere og mere magt over dem, indtil hver eneste af legemets og sjælens gode egenskaber er blevet nedbrudt. Mange kunne være blevet frelst, hvis de var blevet omhyggeligt undervist om denne vanes indflydelse på deres helbred. De var uvidende om, at de var ved at påføre sig megen lidelse. . . .

[442] Mødre, I kan ikke være for omhyggelige med at forebygge, at jeres børn tilegner sig dårlige vaner. Det er lettere at lære det onde end at udrydde det, efter at det er lært.³

Vis målbevidst årvågenhed og stil nærgående spørgsmål. — Hvis jeres børn dyrker denne last, står de måske i fare for at gribe til løgn for at bedrage jer. Men, mødre, I må ikke lade jer berolige så let og indstille jeres undersøgelser. I må ikke lade sagen hvile, før I er fuldstændig overbeviste. Jeres kære sjæle og helbred er i fare, hvilket gør det til en sag af største betydning. Mål-bevidst

årvågenhed og nærgående spørgsmål vil, trods forsøgene på at vige udenom og skjule noget, i almindelighed åbenbare tingenes sande tilstand. Derefter bør moderen ærligt fremstille sagen for dem i det rette lys og påvise den nedbrydende, nedadgående tendens. Søg at overbevise dem om, at det at give sig hen til denne synd vil nedbryde selvrespekten og den gode karakter og ødelægge både sundheden og moralen, og den ækle plet vil udslette den sande kærlighed til Gud og hellighedens skønhed fra sjælen. Moderen bør forfølge sagen, til hun har tilstrækkelige beviser på, at det er slut med vanen.⁴

Undgå hastværk og kritik, når I begynder. — I spørger måske: Hvordan kan vi afhjælpe et onde, der allerede eksisterer? Hvordan skal vi gribe sagen an? Hvis I savner visdom, så gå til Gud. Han har lovet at give gavmildt. Bed meget og inderligt om guddommelig hjælp. Samme regel kan ikke bruges i alle tilfælde. Her er en hellig dømmekraft nødvendig. Vær ikke ubesindige, ophidsede eller dadlende over for børnene. En sådan fremgangsmåde skaber kun oprør. Det burde gå jer nær til hjerte, når I har gjort noget, som kan have givet Satan mulighed for at forføre jeres børn med sine fristelser. Hvis I ikke har undervist dem angående overtrædelsen af sundhedens love, hviler skylden på jer. Da har I forsømt en vigtig pligt, hvor resultatet kan ses i jeres børns dårlige vaner.⁵

Undervis med ro og medfølelse. — Før I begynder at undervise jeres børn i selvbeherskelse, må I selv lære det. Hvis I let bliver ophidsede og utålmodige, hvordan skal I da kunne virke fornuftige over for jeres børn, når I taler med dem om at beherske deres tilbøjeligheder? Roligt og med dybtfølt sympati og medfølelse bør I henvende jer til jeres fejlende børn og forelægge dem den ødelæggende virkning, det uundgåelig vil få på deres helbred, hvis de fortsætter som de har begyndt — at når de svækkes legemligt og intellektuelt, vil moralen også blive svækket, og at de synder, ikke blot mod sig selv, men mod Gud.

I bør så vidt muligt få dem til at forstå, at det er Gud, den rene, hellige Gud, de har syndet mod; at deres handlemåde mishager den, der ransager hjerterne og at intet er skjult for ham. Hvis I kan gøre et sådant indtryk på jeres børn, at de vil vise en anger, som er antagelig for Gud, den bedrøvelse efter Guds sind, som virker omvendelse til frelse, som ikke fortrydes, vil anstrengelsen være lykkedes og en forandring være sikret. De vil ikke være bedrøvede, blot fordi

[443]

deres synd er kendt, men de vil indse deres syndige vaners alvorlige karakter og blive ledet til uden forbehold at bekende dem for Gud og opgive dem. De vil være bedrøvede over deres dårlige handlemåde, fordi de har vakt Guds mishag og syndet mod ham og vanæret deres legemer over for ham, der skabte dem og bød dem at bringe deres legeme som et levende, helligt, Gud velbehageligt offer; dette er deres åndelige gudsyndelse.⁶

Overvåg børns selskab. — Hvis vore børns sind ikke har fået en fast holdning som følge af religiøse principper, vil deres moral blive ødelagt af den ryggesløshed, de kommer i forbindelse med.⁷

[444] Værn dem, således som trofaste mødre bør gøre det, mod at blive besmittet ved at være i selskab med alle mulige børn. Bevar dem, som kostbare juveler, mod vor tids demoraliserende påvirkning. Hvis I er stillet sådan, at I ikke altid kan overvåge deres samvær med kammeraterne, som I ønsker det, så lad dem besøge jeres børn, når I er til stede; og lad dem aldrig få lov til at ligge i samme seng eller bo på samme værelse. Det er langt lettere at afværge det onde end at råde bod på det bagefter. . . .

De (forældrene) lader dem besøge andre små venner, lader dem selv stifte deres bekendtskaber og lader dem endog fjerne sig fra deres forældres årvågne omsorg et stykke fra hjemmet, hvor de næsten får lov til at gøre, hvad de vil. Satan benytter sig af disse anledninger til at få herredømmet over de børn, som mødre i uvidenhed udsætter for hans snedige fælder.⁸

Kostens betydning. — I kan ikke vække jeres børns moralske følelser, hvis I ikke er omhyggelige med ud-vælgelsen af deres føde. Den mad, forældre i almindelighed serverer for deres børn, er til skade for dem.⁹

Eftergivende forældre lærer ikke deres børn selvfornegtelse. Den mad, de stiller for dem, er sådan, at den irriterer maven. Den således opståede irritation overføres til hjernen, og følgen bliver, at lysterne vækkes. Det kan ikke siges tit nok, at det, der kommer ned i maven, ikke blot påvirker legemet, men i sidste instans også tankegangen. En kraftig og stimulerende kost skaber feberagtige tilstande i blodet, giver spænding i nervesystemet og sløver ofte den moralske opfattelse, så for-standen og samvittigheden bliver fortrængt af de sanselige impulser. Det er vanskeligt og ofte så godt som umuligt for den, der spiser umådeholdent, at vise tålmodighed

og selvbeherskelse. Derfor er det særdeles betydningsfuldt, at børn, hvis karakter endnu ikke er formet, kun får sund mad, som ikke virker stimulerende. Det var i kærlighed, vor himmelske Fader sendte lyset om sundhedsreformen til værn mod de onder, der følger af hæmningsløs tilfredsstillelse af appetitten.¹⁰

Hvis der nogen sinde var en tid, da kosten burde være af den enkleste slags, er det nu. Kødspiser bør ikke sættes frem for vore børn. Deres virkning bidrager til at ophidse og styrke de lavere lidenskaber og har en tilbøjelighed til at lamme de moralske kræfter.¹¹

[445]

Renlighedens betydning. — Det er gavnligt at bade hyppigt, især om aftenen lige før man går til ro, eller når man står op om morgenen. Det tager ikke lang tid at give børnene et bad og tørre dem, til de bliver godt varme over hele kroppen. Det bringer blodet ud til overfladen, så hjernen aflastes og tilbøjeligheden til at hengive sig til urene vaner mindskes. Lær de små, at det ikke behager Gud at se, de ikke er rene på kroppen eller at deres tøj er snavset og i stykker. Fortæl dem, at han ønsker, de skal være rene udvendig og indvendig, for at han kan bo i dem.¹²

Rent, løstsiddende tøj. — Et middel til at holde tankerne rene og pæne er at holde tøjet rent og pænt. Alle beklædningsgenstande bør være enkle og fordringsløse og uden unødvendig pynt, så det er let at vaske og stryge dem. Især bør tøj, der kommer i berøring med huden, holdes rent og fri for ubehagelig lugt. Der må ikke være noget, som kan irritere børnenes legeme, ej heller må deres tøj hæmme dem på nogen måde. Hvis man viste disse ting større opmærksomhed, ville der i langt mindre grad blive øvet selvbesmittelse.¹³

Bør ikke fritages for arbejde. — De unge fritages i stor grad for legemligt arbejde af frygt for, at de skal overanstrenges sig. Forældre bærer selv byrder, som deres børn skulle bære. Overanstrengelse er slem; men følgen af dovenskab er langt mere at frygte. Lediggang fører til hengivelse til fordærlige vaner. Flid virker ikke en femtedel så trættende og udmattende som selv-besmittelsens skadelige vane. Dersom almindeligt, godt planlagt arbejde virker udmattende på jeres børn, forældre, så vær forvisset om, at der er noget andet foruden deres arbejde, der afkræfter deres organisme og fremkalder en følelse af stadig træthed. Giv jeres børn legemligt arbejde, der vil sætte deres nerver og muskler i virksomhed. Den

[446]

træthed, der ledsager sådant arbejde, vil formindske deres tilbøjelighed til at hengive sig til lastefulde vaner.¹⁴

Lediggang er en åben dør for fristelsen. — Mødre, giv jeres børn nok at gøre. . . . Lediggang vil ikke være gavnlig for den legemlige, åndelige og moralske sundhed. Den slår dørene op på vid gab og indbyder Satan til at komme ind, og han benytter anledningen til at lokke dem i sine fælder. Ved lediggang bliver ikke blot moralens styrke svækket og de lidenskabelige tilbøjeligheder styrket, men Satans engle tager hele forstandens fæstning i besiddelse og tvinger samvittigheden til at kapitulere over for den afskyelige lidenskab. Vi bør lære vore børn at vænne sig til at være flittige og udholdende.¹⁵

Gud vil ikke lade den angrende gå fortabt. — I bør op-muntre jeres børn med, at en barmhjertig Gud vil godtage hjertets sande anger, og at han vil velsigne deres bestræbelser for at rense sig selv fra alt, som besmitter le-geme og ånd. Når Satan ser, at han er ved at miste herredømmet over jeres børns sind, vil han friste dem stærkt og søge at få dem til fortsat at dyrke den besnærende last. Men de må med fast beslutsomhed modstå Satans fristelser til at give efter for de dyriske lyster, fordi det er en synd imod Gud. De bør ikke vove sig ind på forbudt område, hvor Satan kan få magten over dem. Hvis de ydmygt bønfalder Gud om rene tanker og en rensset og helliggjort fantasi, vil han høre dem og opfylde deres ønsker. Gud har ikke overladt dem til at omkomme i deres synder, men vil hjælpe de svage og hjælpeløse, hvis de i tro overgiver sig til ham.¹⁶

¹Appeal to Mothers, s. 10.

²Samme, s. 13.

³Samme, s. 10. 11.

⁴Samme, s. 13. 14.

⁵Samme, s. 20. 21.

⁶Samme, s. 21. 22.

⁷Christian Temperance and Bible Hygiene, s. 134.

⁸Appeal to Mothers, s. 13. 14.

⁹Testimonies for the Church II, s. 400.

¹⁰Christian Temperance and Bible Hygiene, s. 134.

¹¹Vejledning for menigheden 1, s. 218.

¹²Christian Temperance and Bible Hygiene, s. 141. 142.

¹³Samme, s. 142.

¹⁴Vejledning for menigheden I, s. 215.

¹⁵Appeal to Mothers, s. 18. 19.

¹⁶Samme, s. 22. 23.

[447] **Kapitel 72—KAMPEN FOR AT FORBEDRE SIG**

[448]

Oprigtig anger og omvendelse og målbevidst anstrengelse er nødvendig. — De, der ødelægger deres legeme, kan ikke eje Guds velbehag, før de oprigtigt angrer og omvender sig, retter sig fuldstændigt og gennemfører hellighed i gudsfrygt.¹

Det eneste håb for dem, der dyrker modbydelige vaner, er at opgive dem for evigt, hvis de regner sundhed her og frelse siden for at være noget værd. Hvis man har hengivet sig til disse vaner en tid, kræver det en beslutsom indsats at modstå fristelsen og sige nej til den ødelæggende nydelse.²

Tankerne må beherskes*. — Du burde beherske dine tanker. Dette vil ikke blive nogen let sag, og du kan ikke gennemføre det uden en alvorlig kraftanstrengelse. . . . Dersom du hengiver dig til tåbelige forestillinger og tillader dit sind at dvæle ved urene ting, er du på en måde lige så skyldig i Guds øjne, som om du havde ført dine planer ud i praksis. Alt, hvad der har hindret handlingens gennemførelse, er mangel på anledning.

Dette, at man dag og nat drømmer og bygger luftka-steller, er en dårlig og overmåde farlig vane. Er denne vane først indgroet, er det næsten umuligt at løsrive sig derfra og få tankerne ledet hen til rene, hellige og op-højede emner. Du må være på vagt over for dine øjne, øren og alle de øvrige sanser, dersom du skal få magt over dit sind og blive i stand til at hindre tomme og for-dærvelige tanker i at besudle din sjæl. Det er kun nådens kraft, der kan gennemføre denne så tiltrængte forandring.³

[449] **Lidenskaber og tilbøjeligheder skal underordnes fornuften*.** — Gud forlanger ikke alene, at du skal beherske dine tanker, men også dine lidenskaber og tilbøjeligheder. Din frelse afhænger af, om du er på vagt over for disse ting. Lidenskaber og tilbøjeligheder udøver en vældig indflydelse. Dersom de anvendes på en dårlig måde, eller dersom de bliver dikteret af forkerte motiver, er de i stand til at ødelægge dig og efterlade dig som et ynkeligt vrag uden Gud og uden håb.

Dersom lidenskaberne og tilbøjelighederne skal underordnes fornuften, samvittigheden og karakteren, må indbildningskraften meget bestemt tøjles.⁴

Hvis du ikke styrer dine tanker, din læsning og dine ord, vil din fantasi blive uhelbredeligt syg. Læs i din bibel med opmærksomhed, eftertanke og bøn, og lad dig vejlede af dens undervisning. Der befinder du dig i sikkerhed.⁵

Luk sanserne for det onde. — De, der vil have visdommen fra Gud, må ikke gøre sig til tåber ved denne tidsalders syndige viden, for at de kan blive vise. De bør lukke deres øjne, for at de ikke skal se og lære noget ondt. De bør tillukke deres ører, for at de ikke skal høre noget ondt og få kendskab til noget, der vil besudle deres tanker og handlinger, og de bør vogte deres tunge, for at de ikke skal komme med rådden snak, så der findes svig i deres mund.⁶

Undgå at læse eller se noget, der kan give anledning til urene tanker. Opøvn den moralske og intellektuelle styrke.⁷

Undgå uvirksomhed i forbindelse med overdrevent studium. — Desuden skaber overdrevent studium, ved at forøge blodtilførslen til hjernen, en sygelig pirrelighed, der er tilbøjelig til at svække evnen til selvbeherskelse, og som alt for ofte lader indskydelser eller luner blive altbeherskende. Således banes vejen for urenhed. At misbruge eller ikke udnytte de legemlige kræfter bærer i vid udstrækning ansvaret for den strøm af fordærvelse, der breder sig over verden. „Overmod, brød i overflod og sorgløs tryghed“ er lige så dødelige fjender af menneskelige fremskridt i vor generation, som dengang de førte til Sodomias ødelæggelse.

[450]

Dette burde lærerne forstå, og de burde belære deres elever herom. Lær dem, der studerer, at den rette måde at leve livet på er afhængig af den rette tænkemåde, og at fysisk virksomhed er af væsentlig betydning for renhed i tanke.⁸

Ingen tid til vaklen. — Renhed i livet og en karakter, der er dannet efter det guddommelige forbillede, opnås ikke uden alvorlige anstrengelser og faste principper. Det vil ikke lykkes for et vaklende menneske at opnå kristen fuldkommenhed. Det vil blive vejet på vægten og fundet for let. Som en brølende løve søger Satan efter sit bytte. Han bruger sin list over for de intetanende unge. . . . Satan fortæller de unge, at der er tid nok, og at de kan hengive sig til synden og lasten denne ene gang og så aldrig mere; men denne ene afvigelse

vil forgifte hele deres liv. Vov dig ikke en eneste gang ind på forbudt område. I denne farefulde onde tid, hvor laster og moralsk fordærv frister fra alle sider, bør den unges alvorlige og inderlige råb løfte sig mod Himmelen: „Hvorledes holder en ung sin vej ren?“ Og måtte hans ører være modtagelige og hans hjerte tilbøjeligt til at adlyde den vejledning, der gives i svaret: „Ved at holde sig efter dit ord.“⁹

[451] Alle er ansvarlige for deres handlinger, så længe de er på prøve i denne verden. Alle har magt til at styre deres handlinger, hvis de vil. Hvis de er fattige på dyd og renhed i tanke og handling, kan de få hjælp fra de hjælpeløses ven. Jesus kender alle svaghederne i den menneskelige natur, og hvis man bønfalder ham, vil han give styrke til at overvinde selv de stærkeste fristelser. Alle kan få denne styrke, hvis de ydmygt søger at få den.¹⁰

Kun ved at stole på Gud kan de unge være trygge i denne fordærvede tid. Uden guddommelig hjælp vil de være ude af stand til at beherske de menneskelige lyster og begær. I Kristus findes den tiltrængte hjælp, men hvor er det få, der vil gå til ham for at få den. Da Jesus var her på Jorden, sagde han: „Og dog vil I ikke komme til mig for at få liv.“ Alle kan sejre i Kristus. Med apostlen kan I sige: „Men under alt dette mere end sejrer vi ved ham, som elskede os.“ Og igen: „Men jeg er hård mod mit legeme og holder det i ave.“¹¹

Hos ham kan man finde den sande glæde. — Vore børns eneste trygge værn mod alle lastefulde vaner er at søge at blive lukket ind i Kristi fold og komme under den trofaste og sande hyrdes årvågne omsorg. Han vil frelse dem fra det onde og beskytte dem mod alle farer, hvis de vil høre hans røst. Han siger: „Mine får hører min røst, ... og de følger mig.“ Hos Kristus vil de finde grønne vange og få styrke og håb, og de vil ikke blive besværede af en rastløs længsel efter noget, der kan adspredde tankerne og tilfredsstille hjertet. De har fundet den kostbare perle, og sindet hviler i fred. Deres glæder er af en ren, fredfyldt, ophøjet, himmelsk natur. De giver ikke anledning til pinlige overvejelser eller samvittighedsnag. Disse glæder svækker ikke helbredet eller ødelægger forstanden, men er af en sundhedsbefordrende karakter.

Kærlighed til Gud og samfund med ham, udøvelse af hellige gerninger og tilintetgørelse af synd er alt sammen velgørende. Læsningen af Guds ord vil ikke tryllebinde fantasien og ophidse lysterne sådan som en opdigtet historiebog, men vil mildne, berolige, opløfte

og helliggøre hjertet. Når de er i vanskeligheder, og når de angribes af voldsomme fristelser, har de bønnens privilegium. Hvilket op- [452]
højet privilegium! Dødelige væsener af støv og aske får ved Kristi mellemkomst adgang til audiensværelset hos den Allerhøjeste. Der- ved bringes sjælen ind i Guds hellige nærhed og fornyes i erkendelse og sand hellighed og bliver rustet mod fjendens angreb.¹²

---

¹Appeal to Mothers, s. 29.

²Samme, s. 27.

* Dette er endnu et uddrag af et brev til en egenrådig pige, der havde en hemmelig last.

³Budskaber til de unge, s. 36. 37.

* Se fodnoten s. 436.

⁴Samme, s. 37.

⁵Testimonies for the Church II, s. 563.

⁶Appeal to Mothers, s. 31.

⁷Testimonies for the Church II, s. 410.

⁸Uddannelse, s. 211.

⁹Testimonies for the Church II, s. 408. 409.

¹⁰Appeal to Mothers, s. 31.

¹¹Testimonies for the Church II, s. 409.

¹²Appeal to Mothers, s. 23. 24.

**AFSNIT 17—DE ÅNDELIGE KRÆFTER [453]
VÆKKES**

Kapitel 73—ANSVARET OVER FOR DE EVIGE INTERESSER

[454]

[455]

Vor tid er særlig farlig for børn. — Vi lever i en tid, som er uheldig for børn. En stærk strøm fører nedad mod fordærvelse, og der skal mere til end barndommens erfaring og styrke for at kunne gå imod denne strøm og ikke rives med. De unge i almindelighed synes at være Satans fanger, og han og hans engle fører dem til den visse ødelæggelse. Den Onde og hans hærskarer fører krig imod Guds herredømme, og alle, der har et ønske om at overgive deres hjerte til ham og til at adlyde hans befalinger, vil Satan søge at forvilde og at overvinde med sine fristelser, for at de skal blive modløse og opgive kampen.¹

Vi har aldrig haft større behov for at være i nær for-bindelse med Gud, end vi har det i dag. En af de største farer, der truer Guds folk, har altid været tilbøjeligheden til at være i overensstemmelse med verdens skik og brug. Især de unge er i stadig fare. Fædre og mødre må være på vagt mod Satans rænker. Når han søger at styrte deres børn i fordærv må de ikke bilde sig ind, at der ikke er nogen særlig fare på færde. De bør ikke lade timelige spekulationer og bekymringer optage dem, så længe deres børns højere, evige interesser bliver forsømt.²

I almindelighed er forældrene ligegyldige. — Det er sørgeligt, når forældrenes åndelige liv køler af, og de af mangel på gudsfrygt og gudhengivenhed ikke erkender det store ansvar, der hviler på dem, for grundigt og tålmodigt at oplære deres børn til at vogte på Herrens vej.³

[456]

I almindelighed gør forældrene deres bedste for at gøre deres børn uegnede til at møde livets hårde realiteter og de vanskeligheder, de vil blive omgivet af i fremtiden, hvor de vil komme til at stå over for valget mellem det rigtige og det forkerte, og hvor stærke fristelser vil komme over dem. Da vil de være svage, hvor de skulle være stærke. De vil stå vaklende over for principper og pligter, og menneskeheden vil lide under deres svaghed.⁴

Det, der har altovervejende betydning, bliver for- sømt. — En af de vigtigste grunde til, at der er så meget ondt i verden i dag, er, at forældre lader deres sind være beskæftiget med andre ting, så de ikke har tanke for det som har altovervejende betydning — tålmodigt og venligt at undervise deres børn om Herrens vej.⁵

Mødre kan have tilegnet sig kendskab til mange ting, men de har ikke erhvervet sig den vigtigste kundskab, hvis de ikke kender Kristus som en personlig frelser. Hvis Kristus er i hjemmet, og hvis moderen har gjort ham til sin rådgiver, vil hun lige fra børnene er små opdrage dem i den sande tros principper.⁶

Satan får lov at råde. — Satan får lov til at plante sit sorte banner i hjemmene og gøre sin magt gældende gennem babyer, børn og unge, fordi mænd og kvinder ikke adlyder Gud, men vælger deres egen vej og følger deres egne fordærvede tanker. Satans stemme og vilje kommer til udtryk i børnenes forvrængede karakter og utæmmede vilje, og gennem dem udøver han sin magt og får gennemført sine planer. Gud bliver vanæret ved tilkendegivelse af et trodsigt sindelag, der udelukker ærbødighed for ham og medfører lydighed mod Satans indskydelser. Den synd, forældrene begår ved på denne måde at lade Satan få herredømmet, er ikke til at fatte.⁷

Gennem deres opdragelse og tåbelige overbærenhed og øllebrødsbarmhjertighed over for lyster og begær gør mange forældre sig ansvarlige for deres børns uærlighed og slette tilbøjeligheder. Gennem denne tilbøjelighed til ikke at adlyde Guds love kan Satan beherske hele mennesket. Forældrene pålægger ikke deres efterkommere at vogte på Herrens vej, sådan som Abraham gjorde. Og hvad bliver resultatet? Børn og unge står under oprørsfanen. De vil ikke lade sig styre, men er besluttede på at følge deres egen vilje. Der er kun håb for børnene, hvis man lærer dem at fornægte selvet og ikke give efter for det.⁸

Udisciplinerede børn får en hård kamp. — Børn, der således bliver opdraget uden disciplin, har alt at lære, når de engang bekender sig til at være Kristi efterfølgere. Hele deres egenrådighed vil ofte vise sig; der er den samme mangel på selvfornægtelse, den samme utålmodighed under tilrettevisning, den samme kærlighed til selvet og den samme uvillighed til at søge andres råd eller til at lade sig påvirke af andres skøn, den samme ugidelighed, ulyst til at bære byrder og undladelse af at bære ansvar. Alt dette kommer til syne

[457]

i deres forhold til menigheden. Det er muligt for sådanne at sejre; men hvor hård bliver ikke kampen, og hvor alvorlig bliver ikke striden, som er nødvendig, for at de må kunne nå op til en kristelig karakters høje stade! Men hvis de til sidst opnår sejr, vil det forud for deres forvandling blive dem tilstået at se, hvor nær de kom hen til randen af evig fortabelse som følge af mangel på den rette oplæring i ungdommen, og fordi de ikke lærte underdanighed i barndommen.⁹

[458] **Rust dem mod demoraliserende påvirkninger.** — Forældre, I har påtaget jer ansvaret for at sætte børn i verden, uden at de har bedt om det, og I er ansvarlige for jeres børns liv og sjæl. Verdens forlystelser lokker og drager dem. I kan opdrage dem sådan, at de står rustet mod dens demoraliserende påvirkning. I kan lære dem at opfylde livets forpligtelser og at kende deres ansvar over for Gud, sandheden og pligten og den betydning, deres handlinger har på det fremtidige evige liv.¹⁰

Vor tids ungdom er uvidende om Satans planer. For-ældrene bør derfor være vågne i disse farlige tider og med flid og udholdenhed arbejde på at hindre fjendens første tilnærmelser. De bør undervise deres børn, både når de sidder i deres hus, og når de vandrer på vejen, både når de lægger sig, og når de står op.¹¹

Der må udvises uafbrudt årvågenhed, for at børnene kan blive ledet ind på retfærdighedens vej. Satan be-gynder at arbejde med dem, lige fra de er spæde, og skaber ønsker om det, som Gud har forbudt. Børnenes sikkerhed afhænger hovedsagelig af forældrenes årvågenhed, agtpågivenhed og beskyttelse.¹²

Forældrene bør ikke tillade, at noget hindrer dem i at bruge al den tid på deres børn, der er nødvendig for at få dem til at forstå, hvad det vil sige fuldt ud at adlyde og stole på Herren.¹³

Forældre, vågn op af jeres dødlignende slummer. — På grund af forældrenes ligegyldighed får mange børn en følelse af, at deres forældre ikke bekymrer sig om deres sjæle. Det burde ikke være således. De, der har børn, bør passe deres hus og arbejde på en sådan måde, at der ikke kommer noget mellem dem og deres børn, der vil hindre forældrenes indflydelse i at lede dem til Kristus. I bør undervise jeres børn om Jesu kærlighed, så de kan blive rene i hjerte, opførsel og samtale. . . .

Herren vil virke på børnenes hjerter, hvis forældrene blot vil samarbejde med de guddommelige magter, men han vil ikke påtage

sig det, der er blevet afsat som jeres del af arbejdet. Forældre, I må vågne op af jeres dødlig-nende slummer.¹⁴

Gudsfrygt i hjemmet er vort store håb. — Forældrene sover. Deres børn vandrer mod fortabelsen for øjnene af dem, og Herren ønsker, at hans budbringere ved forskrift og eksempel skal forelægge folket, at det er nød- vendigt med gudsfrygt i hjemmet. Fremhæv det kraftigt for jeres menigheder. Overbevis samvittighederne om disse meget forsømte alvorlige pligter. Det vil som intet andet bryde farisæismen og modstanden mod sandheden. Gudsfrygt i hjemmet er vort store håb og lover godt for hele familiens omvendelse til Guds sandhed.¹⁵

[459]

Satans magt kan brydes. — Forældrenes forpligtelse er mere alvorlig end de forestiller sig. Synden er nedarvet på børnene. Den har adskilt dem fra Gud. Jesus gav sit liv for at kunne genoprette den sønderbrudte forbindelse med Gud. Som efterkommere af den første Adam arver menneskene ikke andet end skyld og dødsdom. Men Kristus kommer og sejrer over det, som Adam faldt for, og udholder alle prøver for menneskets skyld. . . . Det har fået Kristi fuldkomne forbillede og Guds nåde for at blive i stand til at opdrage sine sønner og døtre til at blive Guds sønner og døtre. Det er ved at undervise dem med bud på bud og regel på regel om, hvordan de skal overgive hjertet og viljen til Kristus, at Satans magt bliver brudt.¹⁶

Fædre og mødre, bed i troens fulde vished sammen med jeres børn. Lad dem ikke høre et utålmodigt ord fra jeres læber. Hvis det er nødvendigt, så bekend åbent over for jeres børn, at I har ladet dem følge forfængeligheden og mishage Gud, som ikke holdt sin Søn tilbage fra en fortabt verden, for at alle kunne få tilgivelse og syndsforladelse. . . .

I fædre og mødre, der på forskellig måde har føjet jeres børn til skade for dem: Gud ønsker, at I skal ind-hente det forsømte. Vær opmærksomme på dette, medens det endnu hedder „i dag“.¹⁷

Forældrene har den prægtigste missionsmark. — Gør det til jeres livsgerning at forme jeres børns karakter efter det guddommelige forbillede. Hvis de nogen sinde kommer i besiddelse af den indre prydelse, en sagtmo- dig og stille ånd, vil det være, fordi I med udholdenhed oplærte dem til at elske Guds ords lære og søge Jesu velbehag fremfor verdens bifald.¹⁸

[460]

Som Guds tjenere skal vort arbejde begynde med dem, der er nærmest. Det skal begynde i vort eget hjem. Der findes ingen missionsmark, som er mere betydningsfuld.¹⁹

Vi må missionere ivrigt i vore hjem, så vi fremholder livets ord for vore familiemedlemmer og får dem til at søge sig et hjem i Guds rige.²⁰

At opdrage og undervise børn er det ædlestes missionsarbejde, nogen mand eller kvinde kan optage.²¹

Forældre som kunstnere, der skal forme det levende ler. — Hvor alvorligt og udholdende arbejder ikke kunstneren på at fremstille et fuldkomment billede af sin model på lærredet; og hvor virker ikke billedhuggeren flittigt med hammer og mejsel for at hugge stenen ud efter den tegning, han følger. Således bør forældrene arbejde på at forme, polere og forædle deres børn efter det forbillede, der er givet dem i Kristus Jesus. Ligesom den tålmodige kunster studerer og arbejder og planlægger for at gøre arbejdsresultatet mere fuldent, således bør forældrene også regne den tid for godt anvendt, der bruges til at oplære børnene til et nyttigt liv og gøre dem skikkede for det evige rige. Kunstnerens arbejde er ringe og betydningsløst i sammenligning med forældrenes. Den ene beskæftiger sig med livløst materiale, som han forvandler til smukke skikkelser; men den anden beskæftiger sig med mennesker, hvis liv kan formes til det gode eller det onde, til velsignelse for menneskeheden eller til forbandelse for den — til at forsvinde i mørket eller til at leve evigt i en syndfri verden.²²

[461] **Fuldkommenhed bør være målet.** — Kristus var engang et lille barn. Ær børnene for hans skyld! Betragt dem som en hellig gave, der ikke skal forkæles og for-gudes, men lære at leve et rent og ædelt liv. De er Guds ejendom. Han elsker dem og kalder jer til at samarbejde med ham i at lære dem at danne en fuldkommen karakter. Herren kræver fuldkommenhed af sin genløste familie. Han forventer den samme fuldkommenhed af os, som Kristus åbenbarede, da han var i menneskeskikkelse. Forældrene har især brug for at vide, hvilke metoder det er bedst at oplære børnene efter, sådan at de kan samarbejde med Gud.²³

Behov for omvendte forældre. — Dag og nat er jeg besværet ved tanken om vort store behov for omvendte forældre. Hvor er der mange, som trænger til at ydmyge deres hjerter for Gud og komme

i det rette forhold til Himmelen, hvis de vil udøve en frelsende indflydelse på deres børn. De bør vide, hvad de skal gøre for at arve evigt liv, hvis de vil oplære deres børn til at få del i de genløstes arv. Hver dag bør de i deres sjæl tage mod lyset fra Himmelen. Hver dag bør de tage mod Helligåndens indtryk på hjerte og sind. Hver dag bør de tage mod sandhedens ord og lade det beherske livet.²⁴

Der påhviler forældrene et stort ansvar, og de bør al-vorligt stræbe efter at udføre det hverv, Gud har pålagt dem. Når de indser behovet for, at de bruger al deres energi på arbejdet med at opdrage deres børn for Gud, vil meget af det pjat og den unødvendige forstillelse, man nu ser, blive lagt til side. De vil ikke betragte noget offer eller noget slid for stort, der kan gøre det muligt for dem at berede sig til at møde Herren med glæde. Det er en yderst værdifuld del af deres tjeneste som Guds efterfølgere og tillige noget, de ikke kan tillade sig at forsømme.²⁵

Se bestandig på Jesus. — Forældre, . . . brug hver eneste sene og muskel i bestræbelserne for at frelse jeres lille hjord. Helvedes magter vil forene sig for at ødelægge den, men Gud vil rejse et banner imod fjenden. Bed langt mere end I gør. Lær kærligt og ømt jeres børn at komme til Gud som deres himmelske Fader. Lær dem selvbeherskelse og hjælpsomhed ved jeres eksempel. Fortæl dem, at Jesus ikke levede for at behage sig selv.

[462]

Saml alle de guddommelige lysstråler, der skinner på jeres vej. Vandrer i lyset, ligesom Kristus er i lyset. Når I begynder at hjælpe jeres børn til at tjene Gud, vil der komme de mest irriterende prøvelser; men slip ikke taget, klyng jer til Jesus. Han siger: „Lad ham gribe min styrke, så han kan slutte fred med mig, og han skal slutte fred med mig.“ (Es. 27, 5, engelsk overs.) Der vil opstå vanskeligheder; I vil møde hindringer; men se bestandig på Jesus. Når der opstår en krise, så spørg: „Herre, hvad skal jeg nu gøre?“ Hvis I lader være med at blive irriterede og skælde ud, vil Herren vise jer vej. Han vil hjælpe jer at bruge talens gave på samme måde som Jesus, så at fred og kærlighed kan herske i hjemmet. Ved at handle konsekvent kan I være evangelister i jeres hjem og nådens tjenere for jeres børn.²⁶

Arbejdet betaler sig. — Det koster noget at opdrage børn efter Guds vilje. Det koster moderens tårer og faderens bønner. Det kræver utrættelige anstrengelser og tålmodig oplæring, lidt her og lidt der. Men arbejdet betaler sig. På den måde kan forældrene bygge et

bolværk omkring deres børn, der kan bevare dem fra den ondskab, der oversvømmer verden.²⁷

---

¹ Vejledning for menigheden I, s. 125. 126.

² Review and Herald, 13. juni 1882.

³ Signs of the Times, 17. sept. 1894.

⁴ Pacific Health Journal, jan. 1890.

⁵ Counsels to Parents, Teachers, and Students, s. 129.

⁶ Signs of the Times, 22. juli 1889.

⁷ Testimonies for the Church V, s. 325.

⁸ Brev 117, 1898.

⁹ Vejledning for menigheden I, s. 69.

¹⁰ Signs of the Times, 9. dec. 1875.

¹¹ Signs of the Times, 26. feb. 1880.

¹² Review and Herald, 13. marts 1894.

¹³ Counsels to Parents, Teachers, and Students, s. 129.

¹⁴ Review and Herald, 25. okt. 1892.

¹⁵ Manuskript 21, 1894.

¹⁶ Brev 68, 1899.

¹⁷ Brev 66, 1910.

¹⁸ Review and Herald, 9. okt. 1883.

¹⁹ Manuskript 19, 1900.

²⁰ Manuskript 101, 1908.

²¹ Vejledning for menigheden 11, s. 380.

²² Pacific Health Journal, maj 1890.

²³ Manuskript 19, 1900.

²⁴ Manuskript 53, 1912.

²⁵ Manuskript 27, 1911.

²⁶ Counsels to Parents, Teachers, and Students, s. 156. 157.

²⁷ Review and Herald, 9. juli 1901.

Kapitel 74—HVERT HJEM EN MENIGHED

[463]

[464]

Forældrene skal være Guds repræsentanter. — Hver familie bør være en menighed i deres hjem, et smukt symbol på Guds menighed i Himmelen. Hvis forældrene forstod deres ansvar over for deres børn, ville de under ingen omstændigheder skælde og smælde på dem. Det er ikke den form for opdragelse, et barn skal have. Mange, mange børn har lært at være kritiserende, vrantne, skændesyge, hidsige børn, fordi man lod dem blive hidsige hjemme. Forældrene må tænke på, at de står i Guds sted over for deres børn for at hjælpe alle rigtige principper frem og holde alle forkerte tanker nede.¹

Hvis forældre og lærere forsømmer børnenes moralske karakteregenskaber, vil de med sikkerhed blive ledt på afveje.²

Bibelens religion er det eneste værn. — I det store og hele har de unge kun lidt moralsk styrke. Det skyldes, at opdragelsen i barndommen er blevet forsømt. Et kendskab til Guds karakter og vore forpligtelser over for ham bør ikke betragtes som værende af mindre betydning. Bibelens religion er det eneste værn for de unge.³

Det er en lykke, hvis forældrenes liv er en sand gen-spejling af det guddommelige, så at Guds løfter og befalinger fremkalder taknemmelighed og ærbødighed hos barnet. Forældrene må også prise sig lykkelige, hvis deres kærlighed, retfærdighed og tålmodighed tolker Guds kærlighed, retfærdighed og tålmodighed for barnet, og hvis de lærer barnet at elske, tro på og adlyde dets Fader i Himmelen, når de lærer det at elske, stole på og adlyde dem. De forældre, der skænker deres barn en sådan gave, har givet det en skat, som er mere værdifuld end hele verdenshistoriens samlede rigdomme et klenodie, som er lige så varigt som evigheden.⁴

[465]

Bekendelse er værdiløs uden gudsfrygt i hjemmet. — Dagliglivets handlinger giver et fuldgyldigt udtryk for, hvordan vor natur og karakter er. Hvor der mangler gudsfrygt i hjemmet, er en trosbekendelse værdiløs. Derfor bør der ikke lyde noget uvenligt ord fra nogen af familiens medlemmer. Skab en behagelig atmosfære ved kærlig hensynsfuldhed over for andre. Kun de, som i prøvetiden har

formet en karakter, der udspreder en himmelsk indflydelse, vil få adgang til Himmelen. Man må være hellig på Jorden, før man kan være hellig i Himmelen.⁵

Det, der vil gøre karakteren smuk i hjemmet, er det samme, som vil gøre den smuk i de himmelske boliger. Jeres kristendom måles efter hjemlivets karakter. Kristi nåde sætter den, der ejer den, i stand til at gøre hjemmet til et lykkeligt sted, fuldt af hvile og fred. Hvis I ikke har Kristi Ånd, hører I ikke ham til og vil aldrig komme til at se de genløste hellige i hans rige, som skal være ét med ham i Himmelens lyksalighed. Gud ønsker, at I skal helligejer helt til ham og give en fremstilling af hans karakter i hjemmets kreds.⁶

Helliggørelsens værk begynder i hjemmet. De, som er kristne hjemme, vil også være kristne i menigheden og i verden. Der er mange, som ikke vokser i nåde, fordi de ikke opelsker gudsfrygt hjemme.⁷

Forældrene som lærere i hjemmets menighed. — Til fædre og mødre siger jeg: I kan være lærere i hjemmets menighed. I kan være åndelige missionærer. Fædre og mødre må kunne indse nødvendigheden af at være missionærer i hjemmet og det nødvendige i at bevare atmosfæren i hjemmet fri for uvenlige og uoverlagte ords indflydelse og i at bevare skolen i hjemmet som et sted, hvor [466] Himmelens engle kan komme med velsignelse og give fremgang for de anstrengelser, der gøres.⁸

Betragt familieinstitutionen som et skolehjem, hvor man forbereder sig til at udføre religiøse pligter. Jeres børn skal tage del i menighedens aktiviteter, og alle åndelige og legemlige egenskaber skal bevares stærke og aktive til tjeneste for Kristus. De skal lære at elske sandheden, fordi det er sandheden. De skal helliges ved sandheden, så de kan bestå i den store undersøgelse, som snart skal finde sted for at afgøre, om hver enkelt er egnet til at komme i den højere skole og blive medlem af den kongelige familie, et barn af den himmelske konge.⁹

Deres livsførelse må være konsekvent. — Alt efterlader et indtryk på det ungdommelige sind. De unge studerer ansigtet, stemmen over sin indflydelse, og de efterligner nøje opførselen. Vrantne og irritable fædre og mødre lærer deres børn en lektie, som de engang vil give alt i verden for at få dem til at glemme igen. Børnene må se, at forældrenes liv er i nøje overensstemmelse med deres tro.

Ved en konsekvent livsførelse og udøvelse af selvbeherskelse kan forældrene forme børnenes karakter.¹⁰

Oplær børnene til at virke for Kristus. — De, som er forenet med naturens bånd, har stærkest krav på hinanden. Familiens medlemmer bør udvise venlighed og den ømmeste kærlighed. De ord, der siges, og de handlinger, der udføres, bør være i overensstemmelse med kristne principper. På den måde kan hjemmet blive en skole, hvor der kan uddannes arbejdere for Kristus.

Hjemmet skal betragtes som et helligt sted. . . . Hver eneste dag i vort liv bør vi overgive os til Gud. Derved kan vi få særlig hjælp og vinde daglige sejre. Korset skal bæres hver dag. Vi bør vogte på hvert eneste ord, for vi har det ansvar over for Gud, at vi i så høj grad, som det er muligt, viser Kristi karakter i vort liv.¹¹

En skæbnesvanger fejltagelse, som mange begår. — Kan vi så . . . opdrage vore sønner og døtre til et liv i hævdvunden hæderlighed, til et liv, der kalder sig kristent, men mangler Kristi selvhængivelse, et liv, over hvilket dommen fra ham, som er sandheden, må lyde sådan: „Jeg kender jer ikke“?

[467]

Tusinder handler således. De tror at kunne sikre deres børn evangeliets velsignelser, mens de fornægter dets ånd. Men dette lader sig ikke gøre. De, som forkaster forrettigheden ved et fællesskab med Kristus gennem tjeneste, forkaster også den eneste opdragelse, der i dette liv styrker og højner karakteren. Mangen fader og moder, der har nægtet at lade deres børn bære Kristi kors, har for sent opdaget, at de har overgivet dem til Guds og menneskets fjende. De har beseglet deres undergang, ikke blot i det fremtidige liv, men også i det nuværende. Fristelserne besejrede dem. De voksede op som en forbandelse for verden og til sorg og skam for dem, som gav dem livet.¹²

Vi ved ikke, hvilket arbejde vore børn vil blive kaldet til. De vil måske komme til at tilbringe livet i hjemmet, de vil måske træde ind i erhvervslivet eller rejse ud for at forkynde evangeliet i hedenske lande; men alle er de kaldede til at være missionærer for Gud, nådens sendebud i verden. De bør skaffe sig en uddannelse, som vil hjælpe dem til at stå på Kristi side i uselvvisk tjeneste.¹³

Lær dem at stole på guddommelig hjælp. — Hvis I ønsker, at jeres børn skal besidde større evne til at gøre gode gerninger, så lær dem at have det rette tag i den kommende verden. Hvis de er

[468] blevet undervist i at stole på guddommelig hjælp i vanskeligheder og farer, vil de ikke mangle kraft til at tøjle deres lyster og til at beherske indre fristelser til at bære sig forkert ad. Forbindelsen med visdommens kilde vil give lys og kraft til at skelne mellem rigtigt og forkert. De, der er udrustet på denne måde, vil blive stærke moralsk og intellektuelt og vil selv i timelige ting være mere skarpsynede og have bedre dømmekraft.¹⁴

Frelsen sikres ved tro og tillid. — Vi kan have Guds frelse i vore familier, men vi må tro på den, leve for den og have en stadig, blivende tro og tillid til Gud. . . .

Det bånd, som Guds ord lægger på os, er til vort eget bedste. Det forøger vore familiers og alle vore omgivers lykke. Det forædler vor smag, helliger vor dømmekraft og bringer fred i sindet og til sidst et evigt liv. . . . Tjenende engle vil dvæle i vore boliger og med glæde bringe tidender om vor fremgang i det guddommelige liv med til Himmelen, og den nedtegnende engel vil have en glædelig beretning at aflægge.¹⁵

Kristi ånd vil til stadighed have indflydelse på livet i hjemmet. Hvis mænd og kvinder vil åbne deres hjerter for sandhedens og kærlighedens himmelske indflydelse, vil disse principper strømme videre som bække i ødemark, der frisker op overalt og viser sig, hvor der nu er ufrugtbarhed og hungersnød.¹⁶

Når jeres børn forlader hjemmet, vil de tage med sig den værdifulde indflydelse af opdragelsen i hjemmet. Virk derfor i hjemmet i de første år af børnenes liv, og de vil bringe jeres indflydelse med sig hen i skolens klas-seværelser, og mange andre vil mærke denne indflydelse. Således bliver Herren æret.¹⁷

¹Brev 104, 1897

²Review and Herald, 30. marts 1897.

³Testimonies for the Church V, s. 24.

⁴Profeter og konger, s. 121.

⁵Signs of the Times, 14. nov. 1892.

⁶Samme.

⁷Signs of the Times, 17. febr. 1904.

⁸Manuskript 33, 1908.

⁹Manuskript 12, 1898.

¹⁰Testimonies for the Church IV, s. 621.

¹¹Manuskript 140, 1897.

¹²Uddannelse, s. 265. 266.

- ¹³Prophets and Kings, s. 245.
¹⁴Pacific Health Journal, jan. 1890.
¹⁵Vejledning for menigheden I, s. 94. 95.
¹⁶Manuskript 142, 1898.
¹⁷Samme.

Kapitel 75—OM AT LEDE DE SMÅ BØRN TIL KRISTUS

Hvor tidligt kan børn blive kristne? — I barndommen er sindet let at påvirke og forme, og det er i den tid, drenge og piger bør lære at elske og ære Gud.¹

Gud ønsker, at ethvert barn i den spæde alder skal være hans barn, og at det skal tilsluttes hans familie. Om de end er små, kan de blive medlemmer af de troendes husstand og få en meget værdifuld erfaring. De kan eje et hjerte, der er følsomt og modtageligt for indtryk, der vil fæstne sig. Deres hjerter kan drages til Jesus i tillid og kærlighed og leve for Frelseren. Kristus vil gøre dem til små missionærer. Deres tankegang kan blive helt forandret, så at synden ikke virker som noget, de synes om, men som noget, de må hade og tage afstand fra.²

Alderen har ingen betydning. — En fremtrædende teolog blev engang spurgt, hvor gammelt et barn skulle være, før der var noget begrundet håb om, at det kunne være en kristen. „Alderen har intet med det at gøre,“ lød svaret. „Kærlighed til Jesus, tro, hvile, tillid er alt sammen egenskaber, der harmonerer med barnets natur. Så snart et barn kan elske og stole på sin moder, kan det også elske og stole på Jesus som sin moders ven. Jesus vil blive dets egen elskede og ærede ven.“

[470] Kan forældrene i lyset af denne sandfærdige udtalelse være for omhyggelige i forskrift og eksempel over for de årvågne små øjne og skarpe sanser? Vor gudsfrygt bør være praktisk. Det er lige så nødvendigt i vore hjem som i vore kirker. Der bør ikke være noget koldt, hårdt og frastødende over vor optræden; men vi bør ved venlighed og sympati vise, at vi har et varmt og kærligt hjerte. Jesus bør være en æret gæst i familiens kreds. Vi bør tale med ham og bringe alle vore byrder til ham, og vi bør tale om hans kærlighed, hans nåde og hans fuldkomne karakter. Hvilken undervisning kan gudfrygtige forældre ikke give ved daglig at bringe alle deres vanskelig-heder til Jesus, som vil bære byrderne, i stedet

for at blive irriterede og skælde ud over bekymringer og indviklede forhold, de ikke kan gøre noget ved. De små kan lære at vende sindet mod Jesus, ligesom blomsten vender sig mod Solen og udfolder sig.³

Guds kærlighed bør indgå i al undervisning. — Det første, børnene skal lære, er, at Gud er deres Fader. Denne undervisning bør gives dem i de første år. Forældrene må forstå, at de over for Gud har ansvaret for at gøre børnene kendt med deres himmelske Fader. . . . Det bør indgå i al undervisning, at Gud er kærlighed.⁴

Faderen og moderen bør fortælle barnet og den unge om Kristi kærlighed. Lad det første, babyen lærer at sige, handle om Jesus.⁵

Kristus bør knyttes til al den undervisning, man giver børnene.⁶

Barnet skal lige fra sine første år gøres bekendt med det, som hører Gud til. Moderen bør med enkle ord fortælle om Kristi liv på Jorden. Desuden bør hun indføre Frelserens lære i sit daglige liv. Hun bør ved sit eksempel vise barnet, at dette liv er en forberedelse til det kommende, et tidsrum menneskene har fået skænket til at danne en karakter, der kan skaffe dem adgang til Guds stad.⁷

De har brug for mere end tilfældig opmærksomhed. — Der er i det hele taget blevet vist vore børn og unge alt for lidt opmærksomhed, og de har ikke udviklet sig, som de skulle i det kristne liv, fordi menighedens medlemmer ikke har betragtet dem med kærlighed og sympati og med et ønske om, at de måtte vokse i deres åndelige liv.⁸

Herren bliver ikke æret, når børnene bliver tilsidesat og forbigået. ... De kræver mere end tilfældig opmærksomhed, mere end et opmuntrende ord. De har brug for en omhyggelig, gudfrygtig, samvittighedsfuld omsorg. Det hjerte, der er fyldt med kærlighed og sympati, vil nå hjerterne hos de unge, der tilsyneladende er håbløse og ligeglade.⁹

[471]

Jesus siger: „Opdrag disse børn for mig.“ — Forældre må prøve at forstå, at de skal opdrage deres børn for Himmelen. Når de har fået børn betroet, er det det samme, som at Kristus har lagt dem i deres arme og sagt: „Opdrag disse børn for mig, så de kan lyse i Guds forgårde.“ En af de første lyde, der bør fange deres opmærksomhed, er Jesu navn, og de bør ledes til bedeskammelen i deres første år. Deres sind bør fyldes med beretninger om Herrens liv, og deres fantasi bør anspores til at forestille sig den kommende verdens herligheder.¹⁰

De kan få en kristelig erfaring i barndommen. — Hjælp børnene med at berede sig til de boliger, som Kristus er gået bort for at gøre rede til dem, der elsker ham. Hjælp dem at opfylde Guds hensigt med dem. Lad jeres undervisning være sådan, at den vil hjælpe dem til at være til ære for ham, som døde for at skaffe dem evigt liv i Guds rige. Lær dem at tage imod indbydelsen: „Tag mit åg på jer og lær af mig, thi jeg er sagtmodig og ydmyg af hjertet; så skal I finde hvile for jeres sjæle. Thi mit åg er gavnligt, og min byrde er let.“¹¹

Min broder og søster! I har en hellig gerning at gøre med at opdrage jeres børn. Deres hjerte og sind er mest modtageligt for de rette indtryk, medens de er små. . . . Lær dem, at de allerede i barndommen har noget, de personligt må gøre, og at de kan skaffe sig en kristelig erfaring.¹²

[472] Hvis forældrene ikke gør det til den vigtigste opgave i deres liv at lede børnenes fødder ind på retfærdighedens vej lige fra de er små, vil de vælge den forkerte vej frem-for den rette.¹³

Villig lydighed er kendetegnet på omvendelsen. — Skal vi ikke lære vore børn, at villig lydighed mod Guds vilje viser, om de, der hævder at være kristne, virkelig er kristne? Herren mener hvert ord, han siger.¹⁴

Guds lov er grundlaget for reformation. — Guds lov skal være et hjælpemiddel til opdragelsen i familien. Forældre har en meget alvorlig forpligtelse til at vandre efter alle Guds bud og give deres børn et forbillede på den strengeste retskaffenhed. . . .

Guds lov er grundlaget for enhver varig reformation. Vi skal på en klar og tydelig måde vise verden, hvor nød-vendigt det er at adlyde Guds lov. Den store reformationsbevægelse må begynde i hjemmet. Lydighed mod Guds lov er den stærke tilskyndelse til flid, sparsommelighed, sandfærdighed og en redelig vandel mand og mand imellem.¹⁵

Lær jeres børn dem. — Har I lært jeres børn at holde Guds bud fra barndommen af? ... I skal lære dem at danne en karakter efter det guddommelige forbillede, så at Kristus kan åbenbare sig for dem. Han vil gerne åbenbare sig for børnene. Det ved vi fra beretningen om Josef, Samuel og Daniel og hans venner. Kan vi ikke i be-retningen om deres liv se, hvad Gud forventer af børn og unge?¹⁶

Forældre ... er guddommeligt forpligtede til at skænke deres børn til Gud, så de på et meget tidligt tidspunkt kan få et forstandigt kendskab til, hvad det vil sige at være en Jesu Kristi efterfølger.¹⁷

Et omvendt barns vidnesbyrd. — Guds frygt hjælper børn til at læse bedre og til at arbejde mere samvittighedsfuldt. En pige på tolv år aflagde på en meget enkel måde et vidnesbyrd om, at hun var en kristen. „Jeg kunne lide at lege, men ikke at læse. Jeg var doven i skolen og kom ofte for sent til timerne. Nu lærer jeg mine lektier for at glæde Gud. Når lærerne i skolen ikke så efter mig, lavede jeg sjov, for at de andre børn skulle se det. Nu ønsker jeg at glæde Gud ved at opføre mig pænt og holde skolens ordensregler. Hjemme var jeg egoist og kunne ikke lide at løbe ærinder, og når jeg legede og mor kaldte på mig, for at jeg skulle hjælpe hende så blev jeg sur. Nu er jeg glad for at hjælpe mor på alle måder og vise, at jeg elsker hende.“¹⁸

[473]

Tag jer i agt for udsættelse. — Forældre, I bør begynde at bringe jeres børns sind under disciplin, medens de er meget små, for at de må kunne blive kristne. . . . Tag jer i agt, at I ikke luller dem i søvn over fordærvsens afgrund i den fejlagtige tro, at de ikke er gamle nok til at holdes ansvarlige, ikke gamle nok til at omvende sig fra deres synder og bekende Kristus.¹⁹

Når børn er i otte, ti eller tolv års alderen, er de gamle nok til, at man kan tale til dem om personlig kristendom. Oplær ikke jeres børn ved at gøre hentydninger til en eller anden gang i fremtiden, da de vil blive gamle nok til at omvende sig og tro sandheden. Når de får den rette undervisning, kan børn tidligt have rigtige begreber om deres tilstand som syndere og om vejen til frelse gennem Kristus.²⁰

Jeg blev henvist til mange skriftsteder med dyrebare forjættelser til dem, der tidligt søger deres frelser. „Tænk på din skaber i ungdommens dage, førend de onde dage kommer og årene nærmer sig, om hvilke du vil sige: ‘I dem har jeg ikke behag!’“ Præd. 12, 1. „Jeg elsker dem, der elsker mig, og de, der søger mig, finder mig.“ Ordsp. 8, 17. Israels store hyrde siger endnu: „Lad de små børn komme til mig; dem må I ikke hindre; thi Guds rige hører sådanne til.“ Mark. 10, 14. Lær jeres børn, at ungdommen er den bedste tid til at søge Herren.²¹

Retled dem gennem barndom og ungdom. — Giver man et barn lov til at følge sine naturlige indskydelser, giver man det lov til

[474]

at blive værre og værre og til at blive me-ster i ondt..Følgerne af en forkert opdragelse begynder at vise sig i barndommen. Et egoistisk sindelag udvikler sig tidligt i de unge år, og efterhånden som den unge bliver voksen, vokser han i synd. Børn, der har fået lov til at få deres vilje, vidner til stadighed om forældrenes for-sømmelighed. Den vej, der fører nedad, kan kun undgås ved, at de er under en konstant påvirkning, der modar-bejder det onde. Fra spæd til ung og fra ung til voksen bør et barn være under påvirkning til det gode.²²

Rust børnene mod fremtidige prøver. — Forældre, stil jer selv dette alvorlige spørgsmål: „Har vi opdraget vore børn til at bøje sig for forældremyndigheden og således oplært dem til at adlyde Gud, elske ham og holde hans lov, den bedste regel for liv og opførsel? Har vi uddannet dem til at være missionærer for Kristus? Til at gå omkring og gøre vel?“ Troende forældre, jeres børn vil blive nødt til at udkæmpe afgørende slag for Herren på stridens dag; og mens de vinder sejre for Fredsfyrsten, kan de vinde sejre for sig selv. Men hvis de ikke er blevet opdraget i Herrens frygt; hvis de ikke har kendskab til Kristus og forbindelse med Himmelen, vil de ikke have nogen moralsk styrke, og de vil bøje sig for jordiske magthavere, som har ophøjet sig over Himmels Gud ved at indsætte en falsk sabbat i stedet for Jehovas sabbat.²³

¹Manuskript 115, 1903.

²Counsels to Parents, Teachers, and Students, s. 169.

³Good Health, jan. 1880.

⁴Review and Herald, 6. juni 1899.

⁵Review and Herald, 9. okt. 1900.

⁶Signs of the Times 9. febr. 1882.

⁷Manuskript 2, 1903.

⁸Review and Herald, 13. febr. 1913.

⁹Counsels on Sabbath School Work, s. 77.

¹⁰Review and Herald, 18. febr. 1895.

¹¹Manuskript 138, 1903.

¹²Brev 10, 1912.

¹³Review and Herald, 14. april 1885.

¹⁴Manuskript 64, 1899.

¹⁵Brev 74, 1900.

¹⁶Manuskript 62, 1901.

¹⁷Manuskript 59, 1900.

¹⁸Counsels on Sabbath School Work, s. 79.

¹⁹Vejledning for menigheden I, s. 125.

²⁰Samme, s. 128.

²¹Samme, s. 125.

²²Review and Herald, 15. sept. 1904.

²³Review and Herald, 23. april 1889.

[475]

Kapitel 76—FORBEREDELSE TIL MEDLEMSKAB AF MENIGHEDEN

[476]

En velafbalanceret oplæring. — Undervisningen bør gives, som Gud har bestemt det. Børnene skal opdrages med tålmodighed, omhu, flid og barmhjertighed. Der påhviler alle forældre en forpligtelse til at give deres børn en legemlig, intellektuel og åndelig oplæring. Det er af afgørende betydning, at Guds krav hele tiden fremholdes for børnene.

Den fysiske oplæring, udviklingen af legemet, er langt lettere at give end den åndelige oplæring. . . .

Sjælens opdragelse, der højner tankerne og gør dem rene, og som giver ord og handling vellugt, kræver en mere omhyggelig indsats. Det kræver tålmodighed at luge alle onde motiver ud af hjertets have.

Den åndelige oplæring bør under ingen omstændigheder forsømmes. Lad os undervise vore børn i de smukke lektier fra Guds ord, så de gennem dem kan få kendskab til ham. Lad dem forstå, at de ikke bør gøre noget, som ikke er rigtigt. Lær dem at øve ret og retfærdighed. Fortæl dem, at I ikke kan give dem lov til at slå ind på en forkert bane. Fremstil dem i Herren Jesu Kristi navn for Gud ved nådens trone. Lad dem vide, at Jesus lever for at gå i forbøn for dem. Tilskynd dem til at forme deres karakter efter det guddommelige forbillede.¹

Grundlaget er kendskab til Gud og Kristus. — Den åndelige oplæring bør under ingen omstændigheder forsømmes, for „Herrens frygt er visdoms begyndelse.“ SI. 111, 10. Nogle sætter uddannelse næst efter guds frygt, men sand uddannelse er guds frygt.²

[477]

Beskriv praktisk religiøs erfaring nærmere. — En praktisk undervisning i religiøs erfaring er, hvad kristne forældre bør være forberedte på at give deres børn. Gud forlanger dette af jer, og I forsømmer jeres pligt, hvis I ikke gør det. Under oplæringen af jeres børn bør I tage hensyn til Guds særlige opdragelsesmetoder og betingelserne for fremgang i kristenlivet. Lær børnene, at de ikke kan tjene Gud og samtidig lade deres sind være optaget af at træffe

overdrevent omhyggelige forholdsregler for dette liv; men lad dem ikke få den idé, at de ikke har nødig at bestille noget, og at de kan tilbringe deres ledige øjeblikke i uvirksomhed. På dette punkt er Guds ord tydeligt.³

Undervis i kundskaben om Gud. — At kende Gud er evigt liv. Lærer I jeres børn dette, eller lærer I dem at følge verdens standard? Gør I jer rede til det hjem, som Gud er ved at berede for jer? . . . Undervis jeres børn om Frelserens liv, død og opstandelse. Lær dem at studere Bibelen. . . . Lær dem at forme en karakter, der vil kunne bestå gennem evige tider. Vi må bede som aldrig før, at Gud vil bevare og velsigne vore børn.⁴

Lær dem at angre og få syndsforladelse hver dag. — Det er ikke nødvendigt, at alle med bestemthed skal kunne fastslå, hvornår deres synder blev tilgivet. Det, børnene skal lære, er, at deres fejl og vildfarelser skal bringes til Jesus, mens de endnu er børn. Lær dem daglig at bede ham om tilgivelse for alt det forkerte, de har gjort, og at Jesus hører det angergivne hjertes enfoldige bøn og vil tilgive dem og tage imod dem, ligesom han tog imod de børn, der blev bragt til ham, da han var her på Jorden.⁵

Undervis i den sunde lære. — De, der har forstået sandheden og erkendt dens betydning, og som har fået erfaring i det, der hører Gud til, skal undervise deres børn i den sunde lære. De bør gøre dem bekendt med vor tros store grundpiller og grunden til, at vi er syven- de dags adventister — hvorfor vi, ligesom Israels børn, er blevet kaldet til at være et ejendomsfolk, et helligt folk, udskilt og adskilt fra alle andre folk på Jorden. Disse ting bør forklares børnene med enkle ord, der er lette at forstå; og efterhånden som de bliver ældre, bør den undervisning, de får, afpasses efter deres voksende evner, indtil der er blevet lagt en både dyb og bred grundvold for sandheden.⁶

[478]

Undervis kortfattet og hyppigt. — De, som underviser børn og unge, bør undgå trættende bemærkninger. Korte taler, som går lige til sagen, vil have en heldig virkning. Er der noget, som skal siges, så lad hyppighed opveje kortfattetethed. Nogle få interessante bemærkninger med korte mellemrum vil være til større hjælp, end at man giver al undervisning på én gang. Lange taler trætter de unges sind. For megen snak vil endog kunne vække afsky hos dem

for åndelig belæring, akkurat som forspisning bebyrder maven og nedsætter appetitten, hvilket leder til afsky for mad.⁷

Aftenen er en værdifuld tid. — Hjemmet bør hellere gøres til en instruktionsskole end et sted med ensformigt slid og slæb. Aftenerne bør skattes højt som værdifuld tid, der skal helliges til undervisning af børnene i retfærdighedens vej.⁸

Fortæl udførligt om Guds løfter. — Vi må anerkende Helligånden som den, der oplyser os. Ånden elsker at henvende sig til børnene og åbenbare for dem de værdifulde og skønne ting i Guds ord. De løfter, den store lærer har udtalt, vil tiltale barnets sanser og levendegøre dets sjæl med en guddommelig åndelig magt. Det modtagelige sind vil efterhånden blive fortroligt med de guddommelige ting, og det vil virke som et værn mod fjen-dens fristelser.⁹

[479] **Gør den religiøse undervisning behagelig.** — Børnene bør få religiøs undervisning fra deres tidligste år. Denne bør ikke meddeles i en dømmende ånd, men med et frejdigt, glad sind. Mødre må stadig se til, at fristelsen ikke kommer til børnene i en sådan skikkelse, at de ikke op-dager den. Forældre bør beskytte deres børn ved en klog, behagelig undervisning. Som disse uerfarnes allerbedste venner bør de stå dem bi i arbejdet for at sejre; for det betyder alt for dem at opnå sejr. De bør betænke, at deres egne kære børn, der søger at gøre, hvad der er ret, er de yngste medlemmer i Herrens familie, og med stor interesse bør de hjælpe dem til at færdes i lydighed på den himmelske konges vej. Med særlig interesse bør de dag efter dag lære dem, hvad det betyder at være Guds børn og at bøje deres vilje i lydighed mod ham. Lær dem, at lydighed mod Gud indbefatter lydighed mod deres forældre. Dette må være en gerning, der udføres hver dag og hver time. Forældre, våg, våg og bed og gør jeres børn til jeres kammerater.¹⁰

Åndelige lærdomme fra arbejdet i hjemmet. — Gud har givet forældre og lærere den gerning at opdrage børnene og de unge efter disse regler, og ud fra enhver handling i deres liv kan man bibringe dem åndelige lærdomme. Medens vi oplærer dem til renlige fysiske vaner, bør vi undervise dem om, at Gud ønsker, de skal være rene i hjertet som på legemet. Når de fejer i et værelse, skal de lære, hvordan Herren renser hjertet. De vil ikke lukke døre og vinduer til og lægge et eller andet rengøringsmiddel ind i værelset for at få snavset ud, men vil åbne dørene og slå vinduerne vidt op og med

flid anstrenge sig for at fjerne alt støv. Således må tilskyndelsens og følelsernes vinduer åbnes mod Himmelen, og egoismens og jordiskhedens støv må renses ud. Guds nåde må gennemfeje sindets kamre, og ethvert naturens element må renses og fornyes af Guds Ånd. Uorden og uproperhed i de daglige pligter vil lede til, at man glemmer Gud, og til, at man fastholder gudfrygtighedens skin ved en bekendelse til troen, medens virkeligheden går tabt. Vi må våge og bede, for ellers vil vi gribe skyggen og miste realiteten. [480]

En levende tro bør som guldtråde gennemløbe den daglige erfaring i udførelsen af små pligter.¹¹

Hjertets uddannelse kontra boglig lærdom. — Det er rigtigt af de unge at føle, at de må nå den højeste udvikling af deres intellektuelle evner. Vi skal ikke begrænse den uddannelse, Gud ikke har sat nogen grænser for. Men vor dygtighed vil ikke være til nogen nytte, hvis den ikke bruges til Guds ære og menneskehedens bedste. Hvis vor viden ikke er et skridt på vejen til at nå de højeste mål, er den værdiløs. . . .

Hjertets uddannelse er af større betydning end den uddannelse, der kan opnås ved hjælp af bøger. Det er godt, ja endda nødvendigt, at få kendskab til den verden, vi lever i; men hvis vi ikke tager evigheden med i vore beregninger, vil vi begå en fejl, som vi aldrig vil komme over.¹²

Til gensidig hjælp. — Vore børn er Herrens ejendom. De er blevet købt og prisen betalt. Denne tanke bør være den drivende kraft i vort arbejde for dem. Den bedste metode til at sikre deres frelse og holde dem borte fra fristelsens vej er stadig at undervise dem i Guds ord. Og når forældrene bliver elever sammen med deres børn, vil de finde, at deres kendskab til sandheden øges hurtigere. Vantro vil forsvinde, tro og handling vil tiltage, og overbevisning og tillid vil vokse, når de på denne måde jager efter at kende Herren.¹³

Hvordan forældrene kan være en hindring. — Hvilket eksempel giver I jeres børn? Hvad slags orden har I i jeres hjem? Jeres børn skulle oplæres til at være venlige over for andre, milde, lette at tale til rette og fremfor alt have mere agtelse for det religiøse og indse betydningen af Guds krav.¹⁴

Drenge og piger kan tidligt åbenbare en dyb og harmonisk fromhed, hvis den fremgangsmåde, Gud har fastsat for alle børns opdragelse, gudfrygtigt følges i kærlighed til ham. De vil bevise værdien [481]

af en korrekt oplæring og disciplin. Men det indtryk, religionslærers ord gør på børnene, bliver ofte modarbejdet af forældrenes ord og handlinger. Sandheden gør tit indtryk på børnenes modtagelige og dog egensindige hjerter, men ofte kommer fristelsen til dem gennem deres fader og moder, så de falder som ofre for Satans påfund. Det er næsten umuligt at sætte barnets fod på den rette vej, uden forældrenes medvirken. Dårlige udtalelser, der kommer over uforsigtige forældres læber, er den væsentligste hindring for ægte omvendelser blandt børn.¹⁵

Lev i overensstemmelse med jeres bønner. — „Hvis I bliver i mig, og mine ord bliver i jer, så bed om, hvad som helst I vil, og I skal få det.“ Fremhold dette løfte, når I beder. Det er vor forret at komme til ham med hellig frimodighed. Når vi oprigtigt beder ham om at lade sit lys skinne på os, vil han høre os og besvare vor bøn. Men vi må leve i overensstemmelse med vore bønner. De er til ingen nytte, hvis vi handler stik imod dem. Jeg har set en fader, som næsten straks efter at have læst et stykke i skriften og holdt bøn begyndte at skælde sine børn ud. Hvordan skulle Gud kunne besvare den bøn, han havde opsendt? Og hvis faderen beder efter at have skældt børnene ud, vil denne bøn da gavne børnene? Nej; ikke uden det er en bøn til Gud om tilgivelse.¹⁶

Når børn er rede til at blive døbt. — Lad aldrig jeres børn tro, at de ikke er Guds børn, før de er gamle nok til at blive døbt. Dåben gør ikke børn til kristne; den omvender dem heller ikke; den er blot et ydre tegn, der viser, at de er sig bevidst, at de burde blive Guds børn ved at bekræfte, at de tror på Jesus Kristus som deres frelser og fremover vil leve for ham.¹⁷

[482] De forældre, hvis børn ønsker at blive døbt, har et arbejde at udføre både med at ransage sig selv og med at give deres børn omhyggelig undervisning. Dåben er en overmåde hellig og betydningsfuld forordning, og man bør have en grundig forståelse af dens mening. Den betyder omvendelse fra synd og indtrædelse i et nyt liv i Kristus Jesus. Der bør ikke være noget ubetimeligt hastværk med at blive døbt. Lad både forældre og børn betænke omkostningen. Ved at samtykke i deres børns dåb påtager forældrene sig en hellig forpligtelse til at være tro husholdere over disse børn og til at vejlede dem i udviklingen af deres karakter. De forpligter sig til med særlig

interesse at vogte disse hjordens lam, for at de ikke skal vanære den tro, de bekender sig til. . . .

Når den lykkeligste periode i deres liv er kommet, og de af hjertet elsker Jesus og ønsker at blive døbt, bør I optræde oprigtigt over for dem. Spørg dem, inden de modtager dåb, om deres første forsæt i livet er at virke for Gud. Fortæl dem så, hvordan de skal begynde. Det er de første lektier, der betyder så meget. Lær dem på en enfoldig måde, hvordan de skal udføre deres første tjeneste for Gud. Gør arbejdet så let forståeligt som muligt. Forklar, hvad det vil sige at overgive selvet til Her-ren, at gøre, netop hvad hans ord anviser, under kristne forældres vejledning.¹⁸

Forældrenes ansvar efter dåben. — Hvis I efter trofast udført gerning er overbeviste om, at jeres børn forstår betydningen af omvendelse og dåb og virkelig er omvendte, så lad dem blive døbt. Men jeg gentager: bered fremfor alt jer selv til at handle som trofaste hyrder ved at lede deres uerfarne fødder på lydighedens trange vej. Gud må virke i forældrene, så disse må kunne give deres børn det rette forbillede på kærlighed, høflighed og kristelig ydmyghed og på en fuldstændig overgivelse af selvet til Kristus. Dersom I samtykker i jeres børns dåb og derefter overlader det til dem at gøre, hvad de har lyst til, uden at føle nogen særlig forpligtelse til at bevare deres fødder på den rette sti, er I selv ansvarlige, hvis de taber troen og frimodigheden og interessen for sandheden.¹⁹

Gud kalder jer til at lære dem, hvordan de skal gøre sig rede til at blive medlemmer af den kongelige familie og børn af den himmelske konge. Samarbejd med Gud ved flittigt at arbejde for deres frelse. Skæld dem ikke ud, hvis de fejler. Hån dem ikke med, at de er blevet døbt og alligevel gør noget forkert. Husk, at de har meget at lære med hensyn til deres pligter som Guds børn.²⁰

Forberedelse for specielle sammenkomster. — Her er noget, familien bør gøre, inden de kommer til vore hellige sammenkomster. Lad spørgsmålet om mad og drikke være af underordnet betydning, men begynd hjemme med en grundig hjerteransagelse. Bed tre gange om dagen og vær indtrængende og udholdende lig Jakob. Det er hjemme, man skal finde Jesus; tag ham så med til mødet, og hvor kostelige vil ikke de stunder da blive, som du tilbringer der! Men hvorledes kan du vente at erfare Herrens velsignelse og mærke Hel-

[483]

ligåndens kraft, når du forsømmer at gøre den fornødne forberedelse for mødet?

For din egen skyld, for Kristi og andres skyld beder jeg dig søge Herren hjemme. Bed således, som du ikke er vant til at bede! Lad det blive en hjertets sønderknuselse. Sæt dit hus i orden. Bered dine børn for anledningen. Lær dem at forstå, at det er mindre vigtigt at vise sig med fine klæder end at fremstille sig for Gud med uskyldige hænder og et rent hjerte. Bortfjern enhver hindring, som ligger dem i vejen, enhver uenighed, som måtte herske dem imellem eller imellem dig og dem. Derved byder du Herren ind i dit hjem, og hellige engle vil gå med dig, når du rejser til mødet, og ved deres lys og deres nærværelse vil de trænge mørket fra de onde engle tilbage.²¹

[484] **Så sandhedens sæd i tro.** — Sædemandens gerning er en troens gerning. Han kan ikke fatte mysteriet ved sædens spiring og vækst; men han har tillid til de kræfter, ved hvilke Gud får planteverdenen til at trives. Han strør sæden ud i forventning om at få den mangefold igen i en rig høst. Sådan skal forældre og lærere også arbejde i forventning om at høste af den sæd, de udsår.²²

Vi bør bede om, at Guds velsignelse må hvile over den udsåede sæd og at selv de små må blive grebet af over-bevisning fra Heligånden. Når vi tror på Gud, vil vi blive i stand til at føre dem til Guds lam, som bærer verdens synd. Denne gerning er af største betydning for de yngre medlemmer af Herrens familie.²³

¹Review and Herald, 15. sept. 1904.

²Counsels to Parents, Teachers, and Students, s. 108.

³Samme, s. 42.

⁴Manuskript 16, 1895.

⁵Manuskript 5, 1896.

⁶Testimonies for the Church V, s. 330.

⁷Evangeliets Tjenere, s. 154.

⁸Counsels on Sabbath School Work, s. 48.

⁹Counsels to Parents, Teachers, and Students, s. 172.

¹⁰Vejledning for menigheden II, s. 323.

¹¹Samme, s. 359. 360.

¹²Testimonies for the Church VIII, s. 311.

¹³Review and Herald, 6. maj 1909.

¹⁴Vejledning for menigheden II, s. 112.

¹⁵Manuskript 49, 1901.

¹⁶Manuskript 114, 1903.

¹⁷Manuskript 5, 1896.

- ¹⁸Vejledning for menigheden II, s. 323.
- ¹⁹Samme, s. 323, 324
- ²⁰Manuskript 80, 1901.
- ²¹Åndelige erfaringer, s. 238. 239.
- ²²Uddannelse, s. 105.
- ²³Testimonies for the Church VI, s. 105.

**AFSNIT 18—VIDEREFØRELSE AF DEN [485]
RELIGIØSE ERFARING**

[486]

Kapitel 77—BIBELN I HJEMMET

[487]

Bibelen er en alsidig bog. — På grund af sin alsidighed med hensyn til stil og emnevalg rummer Bibelen noget, der kan interessere enhver, og som taler til alles hjerter. Den allerældste historie findes på dens blade; de mest sandfærdige livsskildringer; forskrifter for statsstyrelsen, regler for husholdningen — grundregler, som menneskelig visdom aldrig er nået op til. Den rummer den dybeste filosofi, den skønneste poesi af den mest ophøjede, lidenskabelige og mest bevægende art. Bibelens skrifter er af uendelig meget højere værdi end nogen menneskelig forfatters frembringelser, selv om man betragter dem på denne måde; men af uendelig meget større rækkevidde, af uendelig meget større værdi er de, når man ser dem i deres forhold til den store centrale tanke. Set i lyset af denne tanke får hvert eneste emne en ny betydningsfuldhed. De mest enkelt berettede sandheder rummer grundtanker, der er så høje som himmelen, og som rækker ud i evigheden.¹

Guds ord er rigt på kostbare sandhedsklenodier, og forældrene bør tage dem frem fra deres skrin og vise børnene dem i deres virkelige glans.... I Guds ord har I et skatkammer, hvor I kan hente værdifulde forsyninger, og som kristne bør I gøre jer skikkede til al god gerning.²

[488]

I den giver Gud os et prægtigt festmåltid. — Ved at give os det privilegium at kunne studere hans ord har Herren sat et prægtigt festmåltid foran os. Vi opnår meget ved at tilegne os Guds ord, som han har beskrevet som sit kød og blod, sit liv og ånd. Ved at spise disse ord bliver vor åndelige styrke forøget, og vi vokser i nåde og kundskab om sandheden. Selvbeherskelsen formes til en vane og bliver styrket. Barndommens karaktersvagheder — utålmodighed, egenrådighed, egoisme, ord der siges i hidsighed, impulsive handlinger — forsvinder, og i deres sted udvikles den modne kristnes dyder.³

De bibelske beretninger og lignelsers smukke lære og Guds hellige ords rene, enkle undervisning er den åndelige føde for jer og jeres børn.

Åh, hvilken gerning I har fået! Vil I tage fat på den i guds frygt og i kærlighed til Gud? Vil I sætte jer i forbindelse med Gud gennem hans ord?⁴

Den er en regel for retskaffenhed. — Guds ord bør på en forstandig måde prentes i de unges sind og blive dem en regel for retskaffenhed, som irettesætter deres fejltagelser og oplyser og vejleder deres tanker. Dette vil langt mere virkningsfuldt kunne holde igen på det impulsive temperament end hårde ord, der blot fremkalder vrede. Børnenes oplæring til at holde den bibelske standard vil kræve tid, udholdenhed og bøn. Dette bør man koncentrere sig om, selv om andet i huset skulle blive forsømt.⁵

Når Bibelens sandheder bliver modtaget, vil de løfte sinnet op fra verdslighed og fornedrelse. Hvis Guds ord blev påskønnet, som det burde, ville både unge og gamle være i besiddelse af en indre retskaffenhed og principfasthed, der ville sætte dem i stand til at modstå fristelse.⁶

Israels Hellige har gjort os bekendt med de love og vedtægter, der gælder for alle mennesker. Disse forskrifter, som kaldes „hellige, retfærdige og gode“, skal være rettesnoren for handlingerne i hjemmet. Man kan ikke afvige fra dem uden at synde, for de er grundlaget for den kristne religion.⁷

Den styrker forstanden. — Hvis Bibelen blev studeret, som den burde, ville menneskene få en god forstand. De emner, Guds ord behandler, udtalelsernes ophøjede enkelhed og de ædle temaer, det fremstiller for tanken,

udvikler evner i mennesket, som ellers ikke kan blive udviklet. Bibelen giver fantasien ubegrænset råderum. Den studerendes tanker og følelser vil være mere rene og ophøjede, når han har fordybet sig i dens storslåede emner og efter at have beskæftiget sig med dens ophøjede billedsprog, end hvis han havde brugt tiden til at læse et hvilket som helst værk af blot menneskelig oprindelse, for slet ikke at tale om dem af letsindig karakter. Den unge personlighed når ikke sin højeste udvikling, når den bedste kilde til visdom — Guds ord — bliver forsømt. Grunden til, at vi har så få mænd med god forstand og en pålidelig og fast karakter, er, at man ikke frygter og

[489]

elsker Gud, og at religionens grundprincipper ikke efterleves, som de burde.

Gud ønsker, at vi skal benytte os af alt, der kan udvikle og styrke vore intellektuelle evner. . . . Hvis vi læste mere i Bibelen, og hvis vi forstod dens sandheder bedre, ville vi blive et meget mere oplyst og intelligent folk. Der overføres kraft til sjælen, når dens sider granskes.⁸

Den danner grundlaget for hjemmets, samfundets og nationens fremgang. — Bibelens undervisning har livsvigtig betydning for menneskets fremgang på alle livets områder. Den peger på de principper, der danner grundlaget for en nations fremgang. Der er her tale om principper, som er uløseligt forbundet med samfundets ve og vel, og som er et værn for familien — principper, som er en absolut forudsætning for, at mennesket kan gøre nytte og opnå lykke og ære i dette liv og gøre sig håb om evigt liv. Bibelens undervisning er en stor hjælp for mennesker i alle livsstillinger og på alle stadier af deres erfaring.⁹

[490]

Kendskab til Den hellige Skrift er et værn. — Lige fra barndommen kendte Timoteus Den hellige Skrift, og dette kendskab var ham et værn imod de onde indflydelser, der omgav ham, og imod fristelsen til at lade fornøjelse og egenkærlig tilfredsstillelse gå foran pligten. En sådan beskyttelse trænger alle vore børn til, og det bør være en del af forældrenes og Kristi sendebuds gerning at sørge for, at børnene får den rette undervisning i Guds ord.¹⁰

Kærlighed til Bibelen kommer ikke af sig selv. — De unge er uvidende og uerfarne, og kærligheden til Bibelen og dens hellige sandheder vil ikke komme af sig selv. Hvis man ikke gør sig stor umage med at bygge en mur op omkring dem for at skærme dem mod Satans list, vil de blive udsat for hans fristelser og fanget af ham, så de må gøre hans vilje. I de første år af deres liv må børnene undervises i Guds lovs krav og i troen på at Jesus, vor frelser, kan rense os for synd. Dag for dag må de undervises i denne tro ved forskrift og eksempel.¹¹

Bibelstudium forsømmes især af de unge. — Både gamle og unge forsømmer Bibelen. De gør den ikke til deres studium, deres regel for livet. Især gør de unge sig skyldige i denne forsømmelse. De fleste af dem finder tid til at læse andre bøger, men den bog, som udpeger vejen til det evige liv, er ikke deres daglige studium.

Med iver læser de dårlige fortællinger, medens Bibelen forsømmes. Denne bog er vor fører op til et højere og helligere liv. De unge ville erklære, at det var den mest interessante bog, de nogen sinde havde læst, hvis ikke deres indbildningskraft var blevet forventet ved at læse romaner.

Det ungdommelige sind får ikke den ædleste udvikling, når den højeste visdomskilde bliver forsømt — Guds ord. At vi er i Guds verden, i Skaberens nærværelse; at vi er dannede i hans billede; at han våger over os og elsker os og drager omsorg for os — det er alt sammen herlige emner for tanken og leder sjælen til at grunde dybt på ophøjede ting. Den, der åbner sit sind og hjerte for forståelsen af sådanne temaer, vil aldrig føle sig tilfreds med ubetydelige, sensationelle emner.¹²

Forældrenes ligegyldighed smitter af på børnene. — Selv [491] som ganske små lægger børn mærke til forældrene, og hvis de viser, at Guds ord ikke er deres vejleder og rådgiver, og hvis de ignorerer de budskaber, de får, vil det samme letsindige sindelag med: „Jeg er ligeglad. Jeg vil gøre som det passer mig,“ vise sig hos børnene.¹³

Giv Guds ord hæderspladsen. — Som et folk med stort lys må vore vaner og vore ord, vort familieliv og vor sel-skabelighed være af en opløftende karakter. Giv Guds ord hæderspladsen som hjemmets vejleder. Betragt det som rådgiveren i enhver vanskelighed og som rettesnoren for enhver handling. Vil mine brødre og søstre lade sig overbevise om, at der aldrig kan blive virkelig fremgang for nogen i familiekredsen, medmindre Guds sandhed, retfærdighedens visdom, har den ledende magt? Fædre og mødre bør gøre sig alle anstrengelser for at bryde den slappe vane med at betragte tjenesten for Gud som en byrde. Sandhedens magt må blive en helliggørende kraft i hjemmet.¹⁴

Forældre, giv jeres børn bud på bud og regel på regel af den undervisning, Guds hellige ord indeholder. Det var den gerning, I forpligtede jer til at udføre, da I blev døbt. Lad intet på Jorden afholde jer fra at udføre dette arbejde. Gør alt, hvad der står i jeres magt for at frelse jeres børns sjæle, hvad enten de er jeres egne eller de ved adoption er blevet optaget i jeres familie.¹⁵

Gør den til hjemmets lærebog. — Forældre, hvis I ønsker at opdrage jeres børn til at tjene Gud og gøre godt i verden, så gør Bibelen til jeres lærebog. Den afslører Satans bedrag. Den højner

menneskeslægten, iredtesætter og korrigerer en dårlig moral, påviser det sande og det falske og sætter os i stand til at skelne derimellem. Uanset hvad der ellers undervises i hjemme og i skolen, bør Bibelen komme først som den store lærer. Hvis den får lov til at indtage denne plads, bliver Gud æret, og han vil virke for jeres børns omvendelse.

[492] Der er en guldgrube af sandhed og skønhed i denne hellige bog, og forældrene har kun sig selv at bebrejde, hvis de ikke gør den levende og interessant for deres børn.¹⁶

„Der står skrevet“ var det eneste våben, Kristus brugte, da fristeren fremkom med sine bedrag. Undervisning i Bibelens sandheder er den store og betydningsfulde opgave, alle forældre bør påtage sig. Fremhold på en god og behagelig måde sandheden for børnene, sådan som Gud har givet den. I kan i det daglige liv blive forbilleder for børnene ved at vise tålmodighed, venlighed og kærlighed og knytte dem til jer. Lad dem ikke gøre som de har lyst til, men vis dem, at I søger at efterleve Guds ord og opdrage dem i Herrens tugt og formaning.¹⁷

Læs flittigt og systematisk. — Følg et bestemt program i familiens studium af de hellige skrifter. Sæt hvad som helst af jordisk karakter til side, . . . men sørg for, at sjælen bliver ernæret med livets brød. Det er umuligt at beregne de gode resultater af hver dag at hellige en time eller blot en halv time til studiet af Guds ord i et hyggeligt samvær. Lad Bibelen fortolke sig selv ved at samle alt, hvad der er sagt om et bestemt emne til forskellige tider og under skiftende omstændigheder. Afbryd ikke studiet, fordi der kommer fremmede. Hvis de kommer midt i det hele, så indbyd dem til at være med. Lad dem forstå, at I regner det for vigtigere at få kendskab til Guds ord end at sikre jer vinding eller fornøjelse i verden.¹⁸

Hvis vi hver dag ville studere Bibelen flittigt og under bøn, så ville vi hver dag få en eller anden vidunderlig sandhed at se i et nyt, klart og strålende lys.¹⁹

Lad alle studere sabbatsskolelektionerne. — Sabbatsskolen giver forældre og børn en anledning til at studere Guds ord. Men for at få det udbytte, de burde have af sabbatsskolen, bør både forældre og børn tage tid til at studere lektionen og søge at få et grundigt kendskab til de ting, der fremholdes, samt de åndelige sandheder, lektionen er beregnet på at undervise i. Vi bør især indprente de unge, hvor

[493]

vigtigt det er at få den fulde forståelse af de skriftsteder, der er til betragtning.

Forældre, sæt hver dag lidt tid til side til studiet af sabbatskolelektionen sammen med jeres børn. Undgå om nødvendigt selvkabeligt samvær fremfor at give afkald på den time, der er bestemt til at studere den hellige hi-storie. Både forældre og børn vil få udbytte af dette studium. Lær de vigtigste skriftsteder i forbindelse med lektionen udenad, ikke som en pligt, men som et privilegium. Selv om hukommelsen ikke er så god i begyndelsen, vil den styrkes med øvelsen, så I efter nogen tid vil glæde jer over således at kunne gemme sandhedens ord i erindringen. Denne vane vil vise sig at være en overordentlig værdifuld hjælp til åndelig vækst.²⁰

Forældrene bør føle det som en hellig pligt at undervise deres børn i Guds love og vedtægter såvel som i profetierne. De bør undervise deres børn hjemme og bør selv være interesserede i sabbatsskolelektionerne. Ved at studere sammen med børnene viser de, at de tillægger den sandhed betydning, som fremholdes i lektionerne, og hjælper til at give børnene lyst til at kende Bibelen.²¹

Vær ikke tilfreds med et overfladisk kendskab. — Man kan næppe vurdere, hvor betydningsfuldt det er at få et grundigt kendskab til de hellige skrifter. Bibelen er „indblæst af Gud“ og i stand til at gøre os „vise til frelse“ og gøre Gudsmennesket „fuldt beredt, vel skikket til al god gerning“ (2 Tim. 3, 15-17) og har således det største krav på ærbødig opmærksomhed. Vi bør ikke være tilfredse med et overfladisk kendskab, men søge at lære den fulde betydning af sandhedens ord at kende og drikke dybt af ånden i de hellige skrifter.²²

Anvend undervisningen på barnets erfaring. — Når vi underviser børnene i Bibelen, kan vi vinde meget ved at lægge mærke til deres sjælelige tilbøjeligheder, til de ting, som interesserer dem, og ved at vække deres interesse for at se, hvad Bibelen siger om disse ting. Han, som skabte os med alle vore forskellige evner, har i sit ord givet noget for enhver. Når eleverne opdager, at Bibelens lære gælder for deres eget liv, så lær dem at betragte den som deres rådgiver. . . .

Bibelen ejer en fylde, en kraft, et dyb af betydning, som er uudtømmeligt. Vi skal opmuntre børnene og de unge til at finde frem til dens skatte, både i dens tanker og dens udtryksform.²³

Enhver må selv studere den. — Mødre og fædre har et tungt ansvar at bære med hensyn til deres børn. De for- ældre, som tror på de hellige skrifter og ransager dem, vil være klare over, at de skal adlyde Guds befalinger, og at de ikke må handle i modstrid med hans hellige lov. De, som tillader nogen, selv prædikanten, at få dem til at ignorere Guds ord, vil i dommen få se resultatet af deres handlemåde. Forældrene skal hverken betro deres egen eller børnenes sjæl til prædikanten, men til Gud, som de tilhører i kraft af skabelsen og genløsningen. Forældre bør selv ransage skrifterne, for de har en sjæl at frelse eller miste. De kan ikke tillade sig at gøre deres frelse afhængig af prædikanten. De må selv studere sandheden.²⁴

Gør bibelstudiet interessant for børnene. — Lær de unge at elske bibelstudiet. Lad bøgernes bog få førstepladsen i vore tanker og følelser, for den indeholder en kundskab, vi fremfor alt behøver.²⁵

For at kunne gøre dette må forældrene selv blive for-trolige med Guds ord. ... Og i stedet for at føre tom tale og fortælle deres børn intetsigende eventyr vil de tale med dem om bibelske emner. Denne bog er ikke kun beregnet for de lærde. Den blev skrevet på en ligefrem og enkel måde for at komme almindelige menneskers forståelse i møde; og med passende forklaringer kan meget af den gøres virkelig interessant og udbytterigt selv for ganske små børn.²⁶

[495] Tro ikke, at Bibelen vil være en kedelig bog for børnene. Under en forstandig lærer vil Guds ord blive mere og mere attråværdigt. Det vil blive som livets brød for dem og vil aldrig forældes. Der er en friskhed og skønhed ved det, som tiltrækker børn og unge. Det er som Solen, der skinner på Jorden og oplyser og varmer den uden selv at miste sin kraft. Ved at blive undervist i Bibelens historie og lære kan børn og unge få en forståelse af, at den står over alle andre bøger. Her kan de finde barmhjertighedens og kærlighedens kilde.²⁷

Forældre, lad det være en enkel undervisning, I giver jeres børn, og sørg for, at den bliver klart forstået. Den undervisning, I selv modtager fra Guds ord, skal I fremholde for deres barnlige sind så enkelt og tydeligt, at de ikke kan undgå at forstå det. Ved enkle eksempler hentet fra Guds ord og deres egen erfaring kan I lære dem, hvordan de skal bringe deres liv i overensstemmelse med det højeste ideal. Selv i barndommen og ungdommen kan de lære at

leve et betænksomt og flittigt liv, der vil føre en rig høst af godt med sig.²⁸

Undervis med de friskeste tanker og den bedste fremgangsmåde. — Vor himmelske Fader glemte ikke børnene, da han gav os sit ord. Hvor kan man mon i alt det, som mennesker har skrevet, finde noget, der har en sådan magt over hjertet, der er så velegnet til at vække de små børns interesse, som Bibelens fortællinger?

Ved hjælp af disse enkle fortællinger kan de store grundprincipper i Guds lov tydeligt vises. Således kan forældre og lærere gennem de eksempler, der er bedst egnede for et barns forståelse, meget tidligt begynde at opfylde Herrens påbud med hensyn til hans forskrifter: „Du skal indprente dine børn dem og tale om dem, både når du sidder i dit hus, og når du vandrer på vejen, både når du lægger dig, og når du står op.“ 5 Mos. 6, 7.

Benyttelsen af anskuelserundervisning, tavler, landkort og billeder vil være en hjælp til at forklare disse lærdomme og få dem til at fæstne sig i hukommelsen. Forældre og lærere burde bestandig søge at finde for-bedrede metoder. Bibelundervisningen burde have vore friskeste tanker, vor bedste fremgangsmåde og vore alvorligste bestræbelser.²⁹

[496]

Gør Bibelen til jeres vejleder. — I må gøre Bibelen til jeres vejleder, hvis I vil opdrage jeres børn i Herrens tugt og formaning. Fremstil Kristi liv og karakter som det forbillede, de skal efterligne. Hvis de fejler, så læs for dem, hvad Herren har sagt om lignende synder. I denne gerning er der brug for stadig omhu og flid. Et forkert karaktertræk, som forældrene tolererer, og lærerne ikke retter på, kan blive årsag til, at barnets karakter bliver misdannet og uligevægtig. Lær børnene, at de må have et nyt hjerte; at der må skabes en ny smag og nye motiver. De må have hjælp af Kristus og blive kendt med Guds karakter, som den åbenbares i hans ord.³⁰

¹Uddannelse, s. 125.

²Signs of the Times 10. sept. 1894.

³Counsels to Parents, Teachers, and Students, s. 207.

⁴Brev 27, 1890.

⁵Signs of the Times 13. sept. 1877.

⁶Testimonies for the Church VIII, s. 319.

⁷Review and Herald, 13. nov. 1888.

⁸Christian Temperance and Bible Hygiene, s. 126.

- ⁹Patriarker og profeter, s. 310.
- ¹⁰Vejledning for menigheden I, s. 435.
- ¹¹Testimonies for the Church V, s. 329.
- ¹²Budskaber til de unge, s. 168.
- ¹³Manuskript 49, 1898.
- ¹⁴Brev 107, 1898.
- ¹⁵Manuskript 70, 1900.
- ¹⁶Testimonies for the Church V, s. 322.
- ¹⁷Manuskript 5, 1896.
- ¹⁸Review and Herald, 9. okt. 1883.
- ¹⁹Counsels on Sabbath School Work, s. 23.
- ²⁰Counsels to Parents, Teachers, and Students, s. 137. 138.
- ²¹Testimonies on Sabbath School Work, s. 111.
- ²²Counsels to Parents, Teachers, and Students, s. 139.
- ²³Uddannelse, s. 190.
- ²⁴Manuskript 33, 1900.
- ²⁵Review and Herald, 9. okt. 1883.
- ²⁶Signs of the Times 8. april 1886.
- ²⁷Counsels to Parents, Teachers, and Students, s. 171.
- ²⁸Samme, s. 109.
- ²⁹Uddannelse, s. 187. 188.
- ³⁰Signs of the Times 25. maj 1882.

Behovet for familiebøn. — Enhver familie bør rejse bønnens alter i erkendelse af, at Herrens frygt er visdoms begyndelse. Hvis der findes nogle mennesker i verden, som har brug for den styrke og opmuntring, guds frygten giver, er det de personer, der har ansvar for børns opdragelse og uddannelse. De kan ikke udføre deres arbejde, så Gud kan godkende det, så længe deres daglige eksempel viser dem, de vejleder, at de kan leve uden Gud. Hvis de opdrager deres børn til kun at leve for dette liv, vil de ikke forberede sig på evigheden. De vil dø, som de har levet — uden Gud, og forældrene vil komme til at stå til regnskab for sjælene, der gik fortabt. Fædre og mødre, det er nødvendigt for jer at søge Gud morgen og aften ved familiealteret, for at I kan lære, hvordan I skal undervise jeres børn med forstand, ømhed og kærlighed.¹

Familieandagten forsømmes. — Hvis der nogen sinde har været en tid, hvor hvert hus burde være et bedehus, så er det nu. Vantro og skepsis vinder mere og mere ud-bredelse. Fordærvelse strømmer gennem de ædlere dele af sjælen, og oprør imod Gud bryder frem i livet. De moralske kræfter er slavebundet af synden og er under Satans tyranni. Sjælen bliver gjort til kastebold for hans fristelser, og hvis der ikke bliver rakt en mægtig hånd ud for at frelse mennesket, vil det gå derhen, hvor ærkeoprøreren fører det.

Og alligevel er der bekendende kristne, som ikke holder familieandagt i denne farlige tid. De ærer ikke Gud i hjemmet. De oplærer ikke børnene til at elske og frygte ham. Mange er kommet så langt bort fra Gud, at de føler sig fordømt, når de kommer i hans nærhed. De kan ikke „træde frem for nådens trone“ „med frimodighed“ og „løfte hænderne og bede uden vrede og uenighed“. Heb. 4, 16; 1 Tim. 2, 8. De har ikke en levende forbindelse med Gud. De har guds frygts skin, men har for-nægtet dens kraft.²

Den påstand, at bøn ikke har nogen større betydning, er et af Satans mest virkningsfulde påfund for at ødelægge sjæle. Bøn er

samfund med Gud, som er kilden til visdom, ophavet til styrke, fred og lykke.³

Det tragiske ved et hjem uden bøn. — Intet volder mig så stor sorg som et hjem uden bøn. Jeg føler mig ikke tryk i et sådant hus blot en enkelt nat, og var det ikke på grund af håbet om at hjælpe forældrene til at indse deres behov og deres bedrøvelige forsømmelighed, ville jeg ikke blive der. Børnene viser resultatet af denne forsømmelighed, for de har ikke guds frygt for øje.⁴

Formél bøn godtages ikke. — I mange tilfælde er morgen- og aftenandagten ikke stort andet end en formssag, en kedsommelig, monoton gentagelse af forslidte vendinger, der hverken giver udtryk for et taknemmeligt sind eller en fornemmelse af et behov. Herren godtager ikke en sådan tjeneste. Men et ydmygt hjertes og en sønderknust ånds begæring agter han ikke ringe. At åbne vore hjerter for vor himmelske Fader, at anerkende vor fuldkomne afhængighed, at give udtryk for vore behov og for en taknemmelig kærligheds hyldest — det er sand bøn.⁵

Der må være bedende familier. — Ligesom patriarkerne i oldtiden burde de, der bekender sig til at elske Gud, bygge et alter for Herren, hvor som helst de opslår deres telt. . . . Fædre og mødre burde ofte opløfte deres hjerte til Gud i ydmyg bøn for sig selv og deres børn. Lad faderen som hjemmets præst lægge morgenog af-tenofferet på Guds alter, mens hustruen og børnene for- enes i bøn og lovprisning. I et sådant hjem elsker Jesus at dvæle.⁶

[499]

Medlemmerne i enhver familie bør huske, at de er nært forbundet med Himmelen. Herren er særlig interesseret i de familier, hans børn tilhører hernede. Engle frembærer røgen af den vellugtende røgelse for de bedende hellige. Derfor bør der fra alle familier både om morgenen og i den kølige aften opstige bønner til Himmelen, der fremholder Frelserens fortjenester for vor skyld for Gud. Morgen og aften lægger den himmelske verden mærke til hver eneste bedende familie.⁷

Engle vil vogte de børn, der helliges til Gud. — Inden man forlader huset for at gå til sit arbejde, bør hele familien samles, og faderen, eller i hans fraværelse moderen, bør bede Gud inderligt om at bevare dem gennem dagen. Kom i ydmyghed og med et hjerte, som er fuldt af ømhed, og med forståelse af de fristelser og farer, som ligger foran jer og jeres børn; bind i tro børnene til alteret og

bed om, at Herren må have omsorg for dem. Tjenende engle vil vogte de børn, der således helliges til Gud.⁸

Bøn sætter et hegn omkring børnene. — En kristens første tanker om morgenen bør dreje sig om Gud. Timeligt arbejde og egne interesser må komme i anden række. Børnene bør oplæres til at respektere og højagte bedestunden. . . . Det påhviler kristne forældre som en pligt, at de morgen og aften ved alvorlig bøn og ihærdig tro sætter et hegn omkring deres børn. De bør tålmodigt undervise dem — venligt og utrætteligt lære dem, hvorledes de skal leve for at kunne behage Gud.⁹

Bestemte tider til andagt. — I enhver familie bør der være en bestemt tid til morgenog aftenandagt. Forældrene bør samle deres børn omkring sig før morgenmåltidet for at takke deres himmelske Fader for hans varetægt gennem natten og for at bede ham om hjælp og vejledning og beskyttelse gennem dagen. Når aftenen kommer, bør forældrene endnu en gang samle børnene for Guds ansigt og takke ham for de velsignelser, som de har modtaget gennem den svundne dag.¹⁰

[500]

Lad jer ikke lede af omstændighederne. — Familieandagten bør ikke styres af omstændighederne. I skal ikke bede lejlighedsvis og så forsømme det, når I en dag har meget at bestille. Ved at handle således får I jeres børn til at anse bøn for at være uden særlig betydning. Bøn betyder overordentlig meget for Guds børn, og der bør bringes Gud takofre morgen og aften. Salmisten siger: „Kom, lad os juble for Herren, råbe af fryd for vor frelses klippe, møde med tak for hans åsyn, juble i sang til hans pris!”¹¹

Fædre og mødre! Undlad ikke at samle jeres familie omkring Guds alter, hvor travlt I end måtte have. Bed om de hellige engles beskyttelse i jeres hjem. Tænk på, at jeres børn er udsat for fristelser.¹²

I vore bestræbelser for at gøre det hyggeligt og lykkeligt for vore gæster bør vi ikke glemme vore forpligtelser over for Gud. Bedestunden bør ikke forsømmes for andre betragtninger. Man skal ikke tale og more sig så længe, at alle bliver for trætte til at nyde andagtsstunden. Gør man det, fremstiller man et dårligt offer for Gud. Vi bør fremkomme med vore bønner og opløfte vore stemmer i lykkelig, taknemmelig pris så tidligt på aftenen, at vi kan bede med eftertanke og uden at have hastværk.

Lad enhver, som besøger et kristent hjem, forstå, at andagtsstunden er den dyrebareste, den helligste og den lykkeligste stund på dagen. Disse andagtsstunder øver en forædlende, opløftende indflydelse over alle dem, som tager del deri. De bringer ånden en følelse af fred og behagelig hvile.¹³

[501] **Børn må respektere andagtsstunden.** — Jeres børn skulle oplæres til at være venlige over for andre, milde, lette at tale til rette og fremfor alt have mere agtelse for det religiøse og indse betydningen af Guds krav. De bør lære at respektere bedetimen; det bør forlanges af dem, at de står op om morgenen, så de kan være til stede ved familieandagten.¹⁴

Gør andagten interessant. — Faderen, som er hjemmets præst, bør lede morgenog aftenandagten. Der er ingen grund til, at det ikke skulle være den mest interessante og behagelige tid i hjemmet, og Gud vanæres, når den gøres tør og kedelig. Lad familieandagterne være korte og livlige. Børnene og familiens øvrige medlemmer må ikke grue for dem, fordi de er kedelige og uden interesse. Læser og forklarer man et langt kapitel og holder en lang bøn, bliver den dyrebare andagt trættende, så det er en lettelse, når den er forbi.

Det bør være familieoverhovedernes specielle mål at gøre andagtsstunden virkelig interessant. Med en smule omtanke og grundig forberedelse med henblik på den tid, hvor vi kommer frem for Guds åsyn, kan familieandagten blive hyggelig og skabe resultater, som alene evigheden vil kunne åbenbare. Faderen bør vælge et skriftsted, der er interessant og let at forstå. Nogle få vers vil være tilstrækkeligt til at give en lærdom, som kan overvejes og efterleves dagen igennem. Man kan stille spørgsmål, fremkomme med nogle få interessante bemærkninger eller en hændelse, som kort og lige til sagen kan bruges som illustration. Man må i det mindste synge nogle få vers af en åndelig sang, og bønnen bør være kort og tydelig. Den, som beder, bør ikke bede om alt muligt, men med jævne ord give udtryk for sine behov og prise Gud med taksigelse.¹⁵

[502] Når man skal vække og styrke kærligheden til bibelstudium, afhænger meget af andagtstiderne. Morgen- og aftenandagten burde være dagens skønneste og mest udbytterige stunder. Det må være underforstået, at ingen bekymrede eller uvenlige tanker må forstyrre disse timer; at forældre og børn samles for at mødes med Jesus og for at byde hellige engle til gæst i hjemmet. Lad andagten være

kort og livfuld, så den passer til anledningen, og lad den fra tid til anden skifte form. Lad alle tage del i bibellæsningen og lære og ofte gentage Guds lov. Det vil øge børnenes interesse, hvis de somme tider får lov til at vælge, hvad der skal læses. Stil dem spørgsmål om det, og lad dem selv spørge. Tal til dem om alt, hvad der kan tjene til at kaste lys over betydningen af det læste. Når andagten ikke således bliver gjort for langvarig, lad så børnene tage del i bønnen og lad dem være med til at synge, om det så blot er et enkelt vers.¹⁶

Bed klart og tydeligt. — Lær ved jeres eget eksempel børnene at bede med klar og tydelig stemme. Lær dem at løfte hovedet op fra stolen og at de aldrig må dække ansigtet med hænderne. Således kan de opsende deres enkle bønner og fremsige „Fadervor“ i kor.¹⁷

Musikkens magt. — Sangenes historie i Bibelen giver os mange fingerpeg med hensyn til, hvordan musik og sang skal udnyttes og blive til velsignelse. Musikken bliver ofte anvendt for at tjene dårlige formål, og på denne måde bliver den et af de mest besnærende hjælpemidler for fristelser. Men hvis den bliver anvendt på rette måde, er den en vidunderlig gave fra Gud, udset til at lede tankerne op til noget ophøjet og ædelt og til at virke inspirerende på sjælen. .

Den er et af de mest virksomme midler til at indpræge åndelige sandheder i hjertet. Hvor ofte genkaldes ikke et ord fra Gud i erindringen for den hårdt tyngede sjæl, der er nær ved at fortvivle — måske omkvædet fra en længst forglemt sang fra barneårene — og fristelserne mister deres magt, livet får en ny betydning og et nyt formål, og andre sjæle får derved mod og glæde!

Man burde aldrig miste sangens værd som opdragelsesmiddel af syne. Der bør være sang i hjemmet — sange, der er smukke og rene, og så vil der tiltrænges færre dadlende ord og blive mere munterhed og håb og glæde. Der bør være sang i skolen; så vil eleverne blive draget nærmere til Gud, til deres lærere og til hinanden.

[503]

Som et led i gudstjenesten er sangen lige så meget en tilbedelseshandling, som bønnen er det. I virkeligheden er mange sange en bøn. Hvis barnet lærer at forstå dette, vil det tænke mere over betydningen af de ord, der synges, og blive mere modtageligt for deres magt.¹⁸

Instrumentalt og vokalt. — Kom sammen med jeres børn morgen og aften for at tilbede Gud, læse hans ord og synge til hans

pris. Lær dem at fremsige Guds lov. Israelitterne fik denne befaling angående budene: „Du skal indprente dine børn dem og tale om dem, både når du sidder i dit hus, og når du vandrer på vejen, både når du lægger dig, og når du står op.“ Derfor pålagde Moses israelitterne at sætte musik til lovens ord. Mens de større børn spillede på instrumenter, marcherede de mindre og sang sangen med Guds bud i kor. Senere hen kunne de huske lovens ord, som de havde lært som børn.

Hvis det var nødvendigt for Moses at lade loven udforme i hellig sang, så børnene kunne lære at synge loven vers for vers, medens de vandrede i ørkenen, hvor nødvendigt er det da ikke at lære vore børn Guds ord i dag! Lad os komme Herren til hjælp ved at lære vore børn at holde budene rigtigt. Lad os gøre alt, hvad der står i vor magt, for at få musik og sang i vore hjem, så at Gud kan komme til stede.¹⁹

Speciel andagtsstund på sabbaten. — Lad børnene tage del i familieandagten [på sabbaten]. Alle bør tage deres bibel frem og læse et vers eller to. Syng en eller anden kendt sang og hold bøn bagefter. Kristus har vist os, hvorledes vi bør bede. Det er ikke meningen, at Herrens bøn kun skal gentages som en formssag, men den er et eksempel på, hvordan vore bønner bør være — enkle, alvorlige og omfattende. I en enkel bøn kan I fortælle Herren om jeres trang og give udtryk for jeres taknemmelighed for hans nåde. På denne måde indbyder I Jesus som en velkommen gæst i jeres hjem og hjerte. I familien er det ikke på sin plads at bede lange bønner om fjerntliggende emner. Så bliver bønnestunden trættende. Den bør betragtes som en forret og en velsignelse. Gør den til en interessant og glad stund.²⁰

Mere bøn betyder færre afstraffelser. — Vi bør bede meget mere til Gud, end vi gør. Der er megen styrke og velsignelse at hente ved at holde bøn sammen i familien, både med og for børnene. Når mine børn har gjort noget forkert og jeg har talt venligt med dem og derpå bedt med dem, har jeg aldrig bagefter fundet det nødvendigt at straffe dem. Deres hjerter smeltede i kærlighed i Helligåndens nærværelse, som kom som svar på bøn.²¹

Værdien af bøn i ensomhed. — Det var i timer med ensom bøn, at Jesus under sit jordeliv fik visdom og kraft. Lad de unge følge hans eksempel ved i morgengryet og i aftenskumringen at finde en

stille tid til samfund med deres himmelske Fader. Og dagen igennem bør de hæve deres sjæl op til Gud. Ved hvert skridt på vor vej siger han: „Jeg, som er Herren din Gud, jeg griber din hånd. . . . Frygt kun ikke, jeg er din hjælper.“ Es. 41, 13. Hvis vore børn kunne lære dette i deres livs morgen, hvilken friskhed og kraft, hvilken glæde og skønhed ville der så ikke komme ind i deres tilværelse.²²

Himmelens porte står åbne for enhver moder. — Da Kristus knælede ved Jordans bred efter sin dåb og bad for menneskene, åbnede Himlene sig; og Guds Ånd omkredsede Frelserens skikkelse som en due af strålende guld; og der lød en røst fra Himlene, som sagde: „Denne er min Søn, den elskede; i ham har jeg velbehag.“

Hvilken betydning har det for dig? Her siges, at Himmelen står åben for dine bønner. Her siges, at du er be-nådet i den elskede. Himmelens porte står åbne for enhver moder, der vil lægge sin byrde for Frelserens fødder. Her siges, at Kristus har omsluttet mennesket med sin menneskelige arm og har grebet den Eviges trone med sin guddommelige arm og forenet mennesket med Gud og Jorden med Himmelen.²³

[505]

Kristne mødres bønner bliver ikke ignoreret af alles Fader, som sendte sin Søn til Jorden for at løskøbe sig et folk. Han vil ikke afvise dine bønner og overlade dig og dine til Satans slag i den afgørende strid på den store dag. Du skal blot arbejde enfoldigt og trofast, og Gud vil fremme dine hænders værk.²⁴

¹Review and Herald, 27. juni 1899.

²Vejledning for menigheden III, s. 79.

³Samme.

⁴Signs of the Times 7. aug. 1884.

⁵Signs of the Times 1. juli 1886.

⁶Patriarker og profeter, s. 72.

⁷Manuskript 19, 1900.

⁸Vejledning for menigheden I, s. 126.

⁹Samme.

¹⁰Vejledning for menigheden III, s. 80.

¹¹Manuskript 12, 1898.

¹²Sundhed og livslykke, s. 52.

¹³Budskaber til de unge, s. 205.

¹⁴Vejledning for menigheden II, s. 112.

¹⁵Signs of the Times 7. aug. 1884.

¹⁶Uddannelse, s. 188.

¹⁷Manuskript 12, 1898.

¹⁸Uddannelse, s. 169. 170.

¹⁹Evangelism, s. 499. 500.

²⁰Vejledning for menigheden III, s. 22.

²¹Manuskript 47, 1908.

²²Uddannelse, s. 260. 261.

²³Signs of the Times 22. juli 1889.

²⁴Review and Herald, 23. april 1889.

Almindelig udbredt ligegyldighed med sabbaten. — Det er blevet vist mig, at særdeles mange af de forældre, der bekender sig til at tro på det højtidelige budskab for denne tid, ikke har opdraget deres børn for Gud. De har ikke vist selvbeherskelse og er blevet irriterede på enhver, der forsøgte at holde igen på dem. De har ikke i levende tro bundet deres børn til Herrens alter hver dag. Mange af disse unge har fået lov til at overtræde det fjerde bud ved at gå deres egne veje på Guds hellige dag. De har ikke følt noget samvittighedsnag ved på sabbaten at gå omkring på gader og veje for deres egen fornøjelses skyld. Mange går, hvorhen de har lyst, og gør, hvad de har lyst til; og deres forældre er så bange for at vække deres mishag, at de efterligner Eli og lader være med at forlange noget af dem.

Til sidst har disse unge mistet al respekt for sabbaten og bryder sig ikke om religiøse møder eller hellige og evige ting.¹

Læg mærke til de første ord i det fjerde bud. — Først i det fjerde bud står ordene: „Kom ... i hu.“ Forældre, I har selv behov for at komme hviledagen i hu, så I kan holde den hellig. Når I gør dette, giver I jeres børn den rigtige belæring; de vil ære Guds hellige dag. ... I jeres hjem er der brug for kristen opdragelse. Hav Herrens hellige sabbat for øje hele ugen igennem, for den dag skal være helliget tjenesten for Gud. Det er en dag, hvor hænderne skal hvile fra verdsligt arbejde, og hvor sjælens behov skal vies særlig opmærksomhed.²

Når vi kommer sabbaten i hu på denne måde, vil det timelige ikke få lov til at gribe ind i det åndelige. Ingen pligt, som hører til de seks arbejdsdage, vil blive udført om sabbaten. Vi vil ikke lade vort timelige arbejde tære så meget på vore kræfter i ugens løb, at vi er for trætte til at tage del i gudstjenesten på den dag, da Herren hvilede og blev vederkvæget.³

Gør fredag til beredelsesdag. — Alle forberedelser til sabbaten bør gøres færdige om fredagen. Sørg for, at tøjet er i orden, og at al

maden er lavet. Puds fodtøjet og tag bad om fredagen. Dette kan lade sig gøre. Hvis vi blot gør det til en regel, kan vi gøre det. Vi må ikke bruge sabbaten til at reparere tøj, lave mad, søge fornøjelser eller andre verdslige ting. Før Solen går ned, bør alt timeligt arbejde være lagt til side og alle verdslige blade være fjernet. Forældre, forklar jeres børn, hvad det er for et arbejde, I udfører, og hensigten med det, og lad dem hjælpe til med forberedelserne, så I kan holde sabbat efter budet.⁴

I mange familier bliver støvler og sko sværtet ind og pudset (om sabbaten), og der sys lidt, alt sammen fordi disse småting ikke blev gjort om fredagen. De kom ikke hviledagen i hu, så de kunne holde den hellig. . . .

Børnetøjet skal efterses om fredagen. I løbet af ugen bør børnene selv lægge det frem under moderens vejledning, så de uden forvirring, hidsige bemærkninger eller løben omkring kan klæde sig på i stilhed.⁵

Der er også noget andet, som vi bør være opmærksomme på, når det er beredelsesdag. På denne dag bør alle uoverensstemmelser mellem brødre fjernes, enten det er i familien eller i menigheden.⁶

Familien samles til andagt ved sabbatens begyndelse. — Før Solen går ned bør familiens medlemmer samles for at læse Guds ord, synge og bede. Her et det nødvendigt med en reform, da der er mange, som har været eftergivende. Vi trænger til at aflægge bekendelse for Gud og for hverandre. Vi bør begynde på ny og træffe særlige forberedelser, for at hvert medlem af familien kan være beredt til at ære den dag, Gud har velsignet og helliget.⁷

[508] **Sabbatens timer tilhører ikke os, men Gud.** — Gud har givet os seks hele dage til at gøre vort arbejde i og har kun reserveret den ene til sig selv. Det bør være en velsignet dag for os — en dag, hvor vi bør lægge alt verdsligt til side og rette vore tanker mod Gud og Himmelen.⁸

Når sabbaten begynder, bør vi sætte vagt over os selv, over vore handlinger og vore ord, for at vi ikke skal bedrage Gud ved selv at gøre brug af den tid, som strengt hører Herren til. Vi bør ikke selv gøre eller tillade vore børn at gøre noget som helst af vort arbejde for vort le-vebrød eller noget, der kunne have været gjort i de seks arbejdsdage.

Fredagen er beredelsens dag. Tiden kan da anvendes til forbedelse for sabbaten og til at tænke på den og tale om den. Intet, der i Himmelenes øjne vil blive betragtet som en overtrædelse af den hellige sabbat, bør lades usagt eller ugjort for så at blive sagt eller gjort på sabbaten. Gud kræver ikke blot, at vi afstår fra legemligt arbejde på sabbaten, men at tankerne oplæres til at dvæle ved hellige emner. Man overtræder faktisk det fjerde bud ved at samtale om timelige ting eller ved at give sig af med løsmundet, intetsigende samtale. At tale om alt og hvad som helst, der måtte falde os ind, er at tale vore egne ord. Enhver afvigelse fra, hvad der er ret, påfører os trældom og fordømmelse.⁹

Sabbatens tid er for kostbar til at sove bort. — Ingen bør tillade sig at blive så opslugt af deres verdslige interesser gennem ugen og så udmattede af deres stræben efter verdslig vinding, at de hverken har styrke eller energi til at tjene Gud på sabbaten. Vi stjæler fra Herren, når vi gør os uegnede til at tilbede ham på hans hellige dag. Og vi berøver samtidig os selv noget, for vi har brug for den varme og begejstring, som et samvær kan give os, så vel som den styrke, der kan hentes fra andre kristnes visdom og erfaring.¹⁰

Sabbatens dyrebare timer bør ikke spildes i sengen. Sabbats morgen bør familien være tidligt oppe. Hvis de står sent op, bliver der forvirring, og de må jage for at nå at spise morgenmad og komme i sabbatsskole. Der bliver hastværk, man puffer til hinanden og bliver utålmodige. På denne måde kommer der vanhellige følelser ind i hjemmet. Når sabbaten bliver vanhelliget på denne måde, bliver den til en plage, og man kommer til at hade den i stedet for at elske den.¹¹

Tag børnene med til gudstjenesten. — Fædre og mødre bør gøre det til en regel, at deres børn er med til gudstjenesten på sabbaten, og de bør underbygge reglen ved deres eget eksempel. Det er vor pligt at byde vore børn og vort hus efter os, ligesom Abraham gjorde det. Ved forskrift og eksempel bør vi lade den religiøse undervisnings betydning gøre indtryk på dem. Alle, som har aflagt dåbsløftet, har højtideligt viet sig til tjenesten for Gud; de har med dåbspagten forpligtet sig til at skabe mulighed for, at de selv og deres børn kan få flest mulige tilskyndelser og opmuntringer i kristenlivet.¹²

Men vi skal ikke betragte det som noget tungt at tilbede Gud. Herrens sabbat skal gøres til en velsignelse for os og vore børn. De skal betragte sabbaten som en dag med fryd, en dag Gud har helliget;

og de vil betragte den på den måde, hvis de er blevet undervist rigtigt.¹³

Vær pænt påklædt i Herrens hus. — Mange trænger til at undervises om, hvordan de bør være klædt, når de kommer til gudstjeneste om sabbaten. De bør ikke komme frem for Guds ansigt i almindelige klæder, som de har gået med hele ugen. Alle bør have særlige sabbatsklæder, som de bør have på, når de går til gudstjeneste i Guds hus. Selv om vi ikke bør følge verdens mode, skal vi ikke være ligegyldige med vort udseende. Vi bør være velsoignerede, men bør ikke pynte os. Guds børn bør være rene både indvendig og udvendig.¹⁴

[510] **Forklar sabbatsprædikenen for børnene.** — Prædikanterne er beskæftigede med et højtideligt og helligt arbejde, men der påhviler tilhørerne et lige så helligt ansvar. De bør lytte med en beslutning om at følge den undervisning, som alle, der vinder det evige liv, må efterleve. Hver eneste tilhører bør søge at opfatte enhver fremstilling af den bibelske sandhed som Guds budskab til ham, der skal modtages i tro og efterleves i det daglige liv. Forældrene bør forklare deres børn de ord, der lyder fra talerstolen, så de også må kunne forstå dem og få den viden, der giver en rigdom af nåde og fred, når den føres ud i livet.¹⁵

Lav noget, som familien kan lide. — Maden om sabbaten bør ikke være rigeligere eller mere afvekslende end de øvrige dage. Den bør snarere være mere enkel, og man bør spise mindre, så at tankerne kan være klare og modtagelige for åndelige ting. Forspisning gør hjernen omtåget. Man kan høre de mest dyrebare ord uden at sætte pris på dem, fordi sindet er blevet omtåget af en uheldig kost. Mange har vanæret Gud mere, end de tror, på grund af forspisning om sabbaten.

Selv om vi bør undgå at lave mad om sabbaten, behøver vi ikke at spise kold mad. I koldt vejr kan vi varme den mad, som blev lavet dagen før. Vi kan gøre måltiderne velsmagende og tiltalende, selv om de er enkle. Lav noget, som familien kan lide, noget, som de ikke får hver dag.¹⁶

Resten af dagen er dyrebare. — Sabbatsskolen og gudstjenesten lægger kun beslag på en del af sabbaten. Resten af dagen kan for familien blive den helligste og dyrebareste del af sabbatens ti-

mer. Forældrene bør tilbringe en stor del af denne tid sammen med børnene.¹⁷

Passende læsning og samtaler bør tilrettelægges. — Sabbaten — åh! — gør den til den bedste og mest velsignede dag i hele ugen. .

Forældrene kan og bør vise deres børn opmærksomhed, læse de mest interessante afsnit af bibelhistorien for dem og opdrage dem til at ære sabbatsdagen ved at helligholde den i overensstemmelse med budet. Det kan ikke gøres, hvis forældrene ikke føler nogen byrde for at gøre deres børn interesserede. Men de kan gøre sabbaten til en fryd, hvis de vil følge den rette fremgangsmåde. Børnene kan gøres interesserede i at læse noget godt og at tale om deres sjæls frelse. Men det er nødvendigt, at de bliver undervist og vænnet til det. Det naturlige hjerte holder ikke af at tænke på Gud eller Himmelen eller de himmelske ting. Tilbøjeligheden til det onde og tendensen til verdslighed må til stadighed trænges tilbage, samtidig med at det himmelske lys lukkes ind.¹⁸

[511]

Vær ikke ligeglade med hvad børnene foretager sig. — Jeg har lagt mærke til, at mange er ligeglade og ved ikke, hvor deres børn er, eller hvad de foretager sig på sabbaten.¹⁹

Forældre, tag fremfor alt vare på jeres børn på sabba-ten. Giv dem ikke lov til at vanære Guds hellige dag ved at lege inden døre eller udenfor. I kunne lige så godt bryde sabbaten selv som at lade jeres børn gøre det, for når I giver jeres børn lov til at strejfe om og giver dem lov til at lege på sabbaten, betragter Gud jer som sabbatsbrydere.²⁰

Udendørs med børnene. — Forældrene kan tage ud sammen med børnene for at se Gud i naturen. De kan vise dem blomsterne og knopperne, der åbner sig, de høje træer og de smukke græsstrå, og fortælle dem, at Gud skabte alt dette på seks dage og hvilede på den syvende dag og helligede den. På denne måde kan forældrene indprente undervisningen i børnene, så de senere, når de ser disse ting, vil komme til at tænke på den, der har skabt det alt sammen. Deres tanker vil gå til naturens Gud — tilbage til verdens skabelse, hvor sabbatens grundvold blev lagt og alle Guds sønner råbte af glæde. Det er en sådan belæring, der skal indpodes i vore børns sind.

Vi skal ikke lære vore børn, at de ikke må være glade på sabbaten, og at det er forkert at færdes i det fri. Åh nej! På sabbatsdagen førte

[512]

Kristus sine disciple ud til søbredden og underviste dem. Hans sabbatsprædikener blev ikke altid holdt indendørs.²¹

Mere undervisning fra naturen — anskuelsesundervisning. — Lær børnene at se Kristus i naturen. Tag dem med ud i den friske luft under de smukke træer, ud i haven; og lær dem i hele det skønne skaberværk at se et udtryk for hans kærlighed. Lær dem, at det var ham, som skabte de love, der behersker alt levende, at han har skabt love for os, og at disse love er skabt til vor lykke og glæde. Lad være med at trætte dem med lange bønner og kedelige formaninger, men lær dem gennem naturens anskuelsesundervisning lydighed mod Guds lov.²²

Giv børnene en rigtig opfattelse af Guds karakter. — Hvorledes skulle børn kunne opnå en mere korrekt kundskab om Gud og deres sind modtage bedre indtryk end ved at tilbringe en del af deres tid udendørs, ikke med leg, men sammen med deres forældre? Lad deres unge sind blive knyttet til Gud i naturens skønne omgivelser, og henled deres opmærksomhed på hans kærlighed til menneskene, som den kommer til syne i hans skaberværk, så vil de føle sig tiltrukket deraf og blive in-teresserede. De vil ikke være i fare for at sætte Guds karakter i forbindelse med alt, hvad der er barsk og strengt; ved at betragte de skønne ting, han har skabt, vil de derimod ledes til at se på ham som en mild, kærlig fader. De vil indse, at hans forbud og påbud ikke blot er givet for at vise hans magt og myndighed? Men at han har sine børns lykke for øje. Når Guds karakter stilles i kærlighedens, godhedens og skønhedens tiltrækkende lys, ledes de til at elske ham. Man kan henlede deres tanker til de yndige fugle, der fylder luften med tonerne af deres glade sange, til græsstrået og de herligt farvede blomster, der i deres fuldkommenhed fylder luften med vellugt. Alle disse ting kundgør den himmelske kunstners kærlighed og indsigt og forkynder Guds ære.

[513]

Forældre, hvorfor ikke gøre brug af de dyrebare lær-domme, Gud har givet os i naturens bog, til at give vore børn en rigtig forestilling om hans karakter? De, der af hensyn til skik og brug giver afkald på det enkle og luk-ker af for de skønne ting i naturen, kan ikke blive åndeligt sindede. De kan ikke forstå Guds indsigt og magt, som den åbenbares i hans skaberværk; derfor bliver deres hjerter ikke oplivet af ny kærlighed og interesse, og de fyldes ikke med ærefrygt og agtelse, når de ser Gud i naturen.²³

En dag til at leve som i Edens have. — Sabbatens værdi som uddannelsesmiddel er uvurderlig. Hvad Gud end for-langer af os, giver han det atter tilbage, beriget og forvandlet gennem hans egen herlighed. . . .

Sabbaten blev ligesom familien indstiftet i Edens have, og i Guds plan er de uløseligt knyttet til hinanden. Mere end på nogen anden dag er det på denne dag muligt for os at leve et liv som i Edens have. Det var Guds hensigt, at familiens medlemmer skulle være forenede gennem arbejde og studium, gennem tilbedelse og forfriskende hvile, faderen som sit hjemms præst og både faderen og moderen som deres børns lærere og kammerater. Men da syndens følger havde ændret livsbetingelserne, hindrede dette for en stor del denne forening. Ofte ser faderen knap sine børn hele ugen igennem. Muligheden for kammeratskab eller belæring er næsten fuldstændig blevet ham berøvet. Men Guds kærlighed har sat en grænse for kravet om arbejde. Han holder sin barmhjertige hånd over sabbaten. På sin egen dag bevarer han familiens mulighed for samfund med ham, med naturen og med hinanden.²⁴

Gør sabbaten til en fryd. — Alle, som elsker Gud, bør gøre, hvad de kan, for at gøre sabbaten til en fryd, hellig og ærværdig. De kan ikke gøre dette ved at søge deres eget behag i syndige, forbudte fornøjelser. Men de kan gøre meget for at ophøje sabbaten i deres familier og gøre den til den mest interessante dag i ugen. Vi bør tage tid til at interessere vore børn. Forandring vil have en heldig indflydelse på dem. Vi kan gå sammen med dem ud i den friske haft; vi kan sidde sammen med dem imellem træerne i det klare solskin og give deres aldrig hvilende sind noget at tænke på ved at samtale med dem om Guds gerninger, og vi kan inspirere dem med kærlighed og ærefrygt ved at gøre dem opmærksomme på de skønne ting i naturen.

Sabbaten bør gøres så interessant for vore familier, at dens ugentlige tilbagevenden vil hilses med glæde. For-ældre kan ikke ophøje og ære sabbaten på nogen bedre måde end ved at udtænke midler til at bibringe deres familier en rigtig undervisning, interessere dem for åndelige ting og give dem rigtige anskuelser angående Guds karakter og om, hvad han kræver af os, for at vi kan fuldkomme en kristelig karakter og opnå evigt liv. For-ældre, gør sabbaten til en

lyst, for at jeres børn må se fremad til og have et velkommen til den i deres hjerter!²⁵

Et passende højdepunkt med bøn og sang. — Når Solen går ned, bør lyden af bøn og lovsang markere afslutningen på de hellige timer og indbyde Gud til at være med gennem arbejdsugens bekymringer.

På denne måde kan forældrene gøre sabbaten til det, som den bør være: den bedste dag i ugen. De kan få børnene til at betragte den som en fryd, som den bedste af alle dage, som Herrens hellige, ærværdige dag.²⁶

¹Testimonies for the Church V, s. 36. 37.

²Manuskript 57, 1897.

³Vejledning for menigheden III, s. 19.

⁴Samme, s. 20.

⁵Manuskript 57, 1897.

⁶Vejledning for menigheden III, s. 20.

⁷Samme, s. 21.

⁸Manuskript 3, 1897.

⁹ Vejledning for menigheden I, s. 241.

¹⁰Review and Herald, 13. juni 1882.

¹¹Vejledning for menigheden III, s. 21.

¹²Review and Herald, 13. juni 1882.

¹³Manuskript 3, 1879.

¹⁴Vejledning for menigheden III, s. 20.

¹⁵Manuskript 41, 1903.

¹⁶Vejledning for menigheden III, s. 21.

¹⁷Samme, s. 22.

¹⁸Review and Herald, 14. april 1885.

¹⁹Samme.

²⁰Review and Herald, 19. sept. 1854.

²¹Manuskript 3, 1879.

²²Den store Mester, s. 351.

²³Vejledning for menigheden I, s. 233.

²⁴Uddannelse, s. 252. 253.

²⁵Vejledning for menigheden I, s. 233.

²⁶Vejledning for menigheden III, s. 23.

Kapitel 80—ÆREFRYGT FOR DET SOM ER HELLIGT

[515]

[516]

Ærefrygt — en værdifuld egenskab. — En anden værdifuld egenskab, som der burde værnes om med omhu, er ærefrygt.¹

De unges opdragelse og oplæring bør være af en sådan art, at den ophøjer det hellige og ansporer til en ren hengivenhed til Gud i hans hus. Mange, der bekender sig til at være den himmelske konges børn, har ingen sand opfattelse af, at evige ting er hellige.²

Gud skal holdes i ære. — Der indgydes sand ærefrygt for Gud ved en følelse af hans uendelige storhed og bevidstheden om hans nærværelse. Denne fornemmelse af den Usynlige burde gøre et dybt indtryk på hver eneste barnesjæl.³

„I de helliges forsamling skal der vises ærefrygt for Gud, og alle omkring ham skal give ham ære.“ Salme 89, 8, eng. bibel.

Hans navn skal æres. — Der burde også vises ærefrygt for Guds navn. Dette navn burde aldrig nævnes letsindigt eller tankeløst. Selv under bøn bør man undgå en hyppig og unødvendig gentagelse af det. „Helligt og frygteligt er hans navn.“ S1. 111,9. Når englener nævner det, tilhyller de deres ansigt. Med hvor stor ærefrygt burde så ikke vi, der er faldne og syndige, lade det komme over vore læber!⁴

Hans ord er helligt. — Vi bør have ærefrygt for Guds ord. Vi burde vise ærbødighed for den trykte bog og aldrig anvende den til almindelig brug eller behandle den med ligegyldighed. Og aldrig burde skriften citeres for spøg eller omskrives for at pointere en vittig bemærkning. „Al Guds tale er ren;“ „det pure, syvfold lutrede sølv.“ Ordsp. 30, 5; S1. 12, 7.⁵

[517]

Børn bør lære at respektere hvert ord, som udgår af Guds mund. Forældrene må altid ophøje Guds lovs for-skrifter for deres børn ved selv at vise lydighed mod denne lov og leve under Guds herredømme. Når en fornemmelse af lovens hellighed griber forældrene, vil den med sikkerhed forvandle karakteren ved at omvende sjælen.⁶

Hvor der bedes, der er Gud. — I ethvert kristent hjem bør Gud æres ved, at der morgen og aften ofres bøn og taksigelse. Børn bør lære at ære og respektere bedestunden.⁷

Barnet bør lære at betragte tiden og stedet for bøn og den offentlige gudstjeneste som hellige, fordi Gud er til stede der. Og idet ærefrygten giver sig udtryk i holdning og optræden, vil den følelse, der er årsag hertil, blive dybere.⁸

Guds hus er Herrens helligdom. — Det ville være godt for både unge og gamle at granske og gruble over og tit at gentage disse ord fra Den hellige Skrift, som viser, hvordan man skal betragte det sted, som Gud har ken-detegnet ved sin særlige nærværelse.

„Drag dine sko af dine fødder,“ befalede han Moses ved den brændende busk, „thi det sted, du står på, er hellig jord!“ 2 Mos. 3, 5.

Jakob udbrød efter at have oplevet synet af englenerne: „Sandelig, Herren er på dette sted, og jeg vidste det ikke. . . . Visselig, her er Guds hus, her er Himmelenes port.“ 1 Mos. 28, 16. 17.

„Herren er i sin helligdom; stille for ham, al Jorden.“ Hab. 2, 20.⁹

[518] Mange . . . har ingen sand opfattelse af, at evige ting er hellige. Næsten alle behøver undervisning om, hvorledes de bør opføre sig i Guds hus. Forældre bør ikke alene lære men pålægge deres børn at træde ind i helligdommen med alvor og ærbødighed.¹⁰

Vær på vagt imod den voksende ligegyldighed. — Af den hellighed, der var knyttet til den jordiske helligdom, vil kristne kunne lære, hvordan de bør betragte det sted, hvor Herren kommer sammen med sit folk. Med hensyn til vaner og skikke i forbindelse med den kristne gudstjeneste er der hos folket sket en stor forandring, ikke til det bedre, men til det værre. De dyrebare, de hellige ting, der forbinder os med Gud, taber hurtigt deres magt over vort sind og vore hjerter og bringes ned på samme trin som det almindelige. Den ærefrygt, folket i gammel tid havde for helligdommen, hvor de kom sammen med Gud i hellig tjeneste, er for en stor del forsvundet. Men det var Gud selv, som indførte forordningen vedrørende gudstjenesten og ophøjede den langt over alt, hvad der hører det timelige til.¹¹

Børn af dem, som tror på sabbaten, vanhelliger ofte Guds hus og overtræder sabbaten. I nogle tilfælde får de endda lov til at løbe

omkring i huset, lege, snakke og de-monstrere deres dårlige karakter under de møder, hvor de troende burde tilbede Gud i helligt skrud. Og på det sted, der skulle være helligt, og hvor der skulle herske hellig stilhed, ydmyghed og fuldkommen ro og orden, bliver der en ren babylonisk forvirring. Det er nok til at vække Guds mishag og få ham til at skjule sit åsyn for vore møder.¹²

Vi har større grund til at vise ærbødighed end hebræerne havde. — Det er kun alt for sandt, at ærbødighed for Guds hus er næsten forsvundet. Man har ikke sans for hellige ting og hellige steder; det hellige og ophøjede værdsættes ikke. Er der ikke en årsag til den rådende mangel på gudsfrygt i vore familier? Skyldes den ikke, at man lader kristendommens ophøjede fane slæbe i støvet? Til sit folk forstum gav Gud fuldkomne og nøjagtige ordensregler. Er hans karakter blevet forandret? Er han ikke den store og mægtige Gud, som hersker i himlens Himmel? Ville det ikke være godt for os, om vi ofte læste de anvisninger, Gud selv gav hebræerne, for at vi, på hvem sandhedens herlige lys skinner, må kunne efterligne deres ærbødighed for Guds hus? Vi har rigelig grund ... til at være mere betænksomme og ærbødige i vor tilbedelse, end jøderne havde. Men en fjende har været i virksomhed for at tilintetgøre vor tro på det hellige i den kristne gudstjeneste.¹³

[519]

Kirken er menighedens helligdom. — Huset er familiens helligdom, og lønkammeret eller skoven er det ensomme sted for personlig andagt; men kirken er menighedens helligdom. Der bør være regler angående tid og sted for gudstjenesten og dens orden.¹⁴

Lær børnene at træde ind i Guds hus med ærbødighed. — Forældre, løft kristendommens banner højt i jeres børns bevidsthed! Hjælp dem til at indflette Jesus i deres erfaring; lær dem at have den største ærbødighed for Guds hus og at forstå, at når de træder ind i Herrens hus, bør det ske med hjerter, der blødgøres og beherskes af tanker som disse: „Gud er her; dette er hans hus. Jeg må have rene tanker og de ædleste bevæggrunde. Jeg må ikke nære nogen stolthed, misundelse, avind, ond mistanke, had eller falskhed i mit hjerte, for jeg træder ind for den hellige Guds åsyn. Dette er stedet, hvor Gud mødes med sit folk og velsigner dem. Den høje og hellige, som bor i evigheden, ser på mig, ransager mit hjerte og læser de lønlige tanker og handlinger i mit liv.“¹⁵

[520]

Bør være hos forældrene. — Den moralske sans hos dem, der tilbeder i Guds hellige hus, må højnes, forædles og helliges. Denne sag er blevet sørgelig forsømt. Man har overset dens betydning, og følgen er, at uorden og mangel på ærbødighed er blevet fremherskende, og Gud er blevet vanæret. Når menighedens ledere, prædikanter og medlemmer, fædre og mødre, ikke har haft en ophøjet opfattelse angående denne sag, hvad kunne man så vente af uerfarne børn? De samler sig alt for ofte i klynger, borte fra forældrene, der burde have tilsyn med dem. Uagtet de befinder sig for Guds åsyn og hans øjne hviler på dem, giver de sig af med letsindighed og spøg, de hvisker og ler, er ligegyldige, uærbødige og uopmærksomme.¹⁶

Bør være rolige og stille. — Vis aldrig så liden ærefrygt for Guds hus, at du samtaler med en anden under prædikenen. Dersom de, der begår denne fejl, kunne se, hvorledes Guds engle betragter dem og nedtegner deres handlinger, ville de fyldes med skam og afsky for sig selv. Gud ønsker opmærksomme tilhørere. Det var, medens menneskene sov, at fjenden såede ugræsset.¹⁷

Opfør jer ikke som på et almindeligt sted. — Der bør være et helligt sted, ligesom helligdommen i gammel tid, hvor Gud kan mødes med sit folk. Dette sted bør ikke bruges som spisesal eller forretningslokale, men kun til tilbedelse af Gud. Når børnene går i skole på samme sted, som de samles til gudstjeneste på sabbaten, kan de ikke få nogen fornemmelse af stedets hellighed, og at de bør træde derind med ærefrygt. Det hellige og det almindelige bliver blandet sammen, så det er vanskeligt at kende forskel.

Det er af denne grund, at huset eller kirken, der er indviet til Gud, ikke bør gøres til et almindeligt sted. Dets hellighed bør ikke forveksles med eller sammenblandes med almindelige hverdagsfølelser eller forretningstilværelsen. De tilbedende bør være en højtidelig ærefrygt, når de træder ind i helligdommen, og de bør lade alle de almindelige verdslige tanker bag sig, for dette er stedet, hvor Gud åbenbarer sin nærværelse. Det er den store og evige Guds audiensværelse. Derfor er stolthed og vrede, uoverensstemmelser og selvagtelse, egoisme og havesyge, som Gud erklærer for afgudsdyrkelse, upassende på et sådant sted.¹⁸

[521]

Vær ikke letsindige. — Forældre, I har pligt til at have jeres børn under fuldstændig kontrol og tøjle deres tilbøjeligheder og uheldige temperament. Og hvis børnene tages med til møde, bør

man lade dem vide og forstå, hvor de er — at de ikke er hjemme, men der, hvor Gud mødes med sit folk. Der bør drages omsorg for, at de er stille og ikke leger, og Gud vil vende sit ansigt mod jer for at mødes med jer og velsigne jer.

Når der hersker ro og orden ved de helliges møder, vil sandheden have en bedre indvirkning på alle, som hører den. Det vil fremkalde en højtidelighed, der i høj grad tiltrænges, og sandheden vil kunne påvirke sjælens inderste, og en dødlignende sløvhed vil ikke hvile over tilhørerne. Troende og vantro vil blive påvirket deraf. Det har været tydeligt, at Guds ark visse steder er blevet fjernet fra menigheden, for de hellige bud er blevet overtrådt, og Israels styrke er blevet svækket.¹⁹

Bring det forstyrrende barn ud. — Dit barn bør lære at adlyde, ligesom Guds børn adlyder ham. Hvis denne grundregel fastholdes, vil et ord fra dig være nok, når dit barn er uroligt i Guds hus. Men hvis forældrene ikke kan styre barnet, hvis de føler, at det vil være for stort et krav at tvinge det, bør barnet med det samme bringes ud af kirken. Det bør ikke få lov til at bortlede tilhørernes opmærksomhed ved at snakke eller løbe omkring. Gud vanæres af den slappe måde, hvorpå forældre tager sig af deres børn, når de er i kirke.²⁰

Manglen på ærbødighed ansøres ved en iøjnefaldende påklædning. — Alle burde have undervisning om, at de bør være propre, renlige og ordentlige i deres påklædning, men ikke hengive sig til den udvortes prydelser, som er ganske upassende i helligdommen. Ingen bør klæde sig for at stille sig til skue, da dette ansører til mangel på ærbødighed. . . .

Alt, hvad der vedrører påklædningen, bør nøje over-våges og strengt afpasses efter den bibelske regel. Moden har været den gudinde, som har behersket verden udenfor, og den får tit indpas i menigheden. Menigheden bør gøre Guds ord til sin rettesnor, og forældre bør tænke med alvor på denne sag.²¹

[522]

Vis ærefrygt over for præsterne, Guds repræsentanter. — Der bør vises ærefrygt over for Guds repræsentanter — over for præster, lærere og forældre; de er kaldede til at tale og handle i hans sted. Han æres gennem den ærbødighed, der vises dem.²²

Sjældent bliver de [børnene] undervist om, at prædikanten er Guds sendebud, at det budskab, han bringer, er et af Guds forordnede

midler til sjælens frelse, og at det for alle, som har den forret at lytte dertil, vil blive en duft af liv til liv eller af død til død.²³

Man burde aldrig behandle noget, som er helligt, noget, som vedrører gudstjeneste, med skødesløshed og ligegyldighed. Når livets ord tales, bør I erindre, at I lytter til Guds røst gennem hans udkårede tjener. Mist ikke disse ord ved at være uopmærksomme; når I giver agt på ordet, vil det kunne bevare jeres fødder fra at komme ind på den urette vej.²⁴

Kritiske forældre holdes ansvarlige. — Forældre, vær forsigtige med, hvilket eksempel og hvilke begreber I giver jeres børn. Deres sind er påvirkeligt og let modtageligt for indtryk. Hvis den, der taler ved gudstjenesten i helligdommen, har nogen fejl, så vær bange for at nævne den. Tal kun om det gode arbejde, han gør, om de gode tanker, som han fremholdt, og som I bør give agt på som noget, der kommer gennem Guds redskab. Det er let at indse, hvorfor ordets forkyndelse gør så lidt indtryk på børn, og hvorfor de har så ringe ærbødighed for Guds hus. Deres opdragelse har været mangelfuld i denne henseende.²⁵

[523] De unges følsomme, modtagelige sind danner sig en mening om Guds tjeneres arbejde på grundlag af den måde, hvorpå forældrene behandler sagen. Mange familieoverhoveder gør gudstjenesten til genstand for kritik i hjemmet, idet de samtykker i nogle få ting og fordømmer andre ting. Således kritiserer man Guds budskab til menneskene, drager det i tvivl og gør det til et emne for letsindig omtale. Hvilke indtryk disse skødesløse, uærbødige bemærkninger gør på de unge, vil Himmelens bøger alene åbenbare. Børnene ser og forstår disse ting langt hurtigere, end forældrene er tilbøjelige til at mene. Deres moralske begreber får en forkert retning, som tiden aldrig helt vil kunne ændre. Forældrene sørger over deres børns hårde hjerter og over, hvor vanskeligt det er at vække deres sans til at efterkomme Guds krav. Men de himmelske bøger skildrer med ufejlbar pen den sande årsag. Forældrene var uomvendte. De var ikke i samklang med Himmelen eller med Himmelens arbejde. Deres lave, hverdagsagtige begreber om prædikegerningens hellighed og om Guds helligdom blev indflettede i deres børns opdragelse.

Det er et spørgsmål, hvorvidt nogen, der i årevis har været under påvirkning af denne ødelæggende indflydelse i opdragelsen i hjemmet, nogen sinde vil kunne tilegne sig en følelse af ærbødighed og

højagtelse for Guds tjenere og for de redskaber, Gud har forordnet til sjæles frelse. Disse ting bør omtales med ærbødighed, med sømmelige ord og med finfølelse, for at I må gøre det åbenbart for alle, som I kommer i berøring med, at I be-tragter budskabet fra Guds tjenere som et budskab til jer fra Gud selv.²⁶

Udvis ærefrygt, til det er blevet en vane. — Vor tids ungdom trænger i høj grad til forståelsen af ærefrygt. Jeg er forfærdet ved at se unge og børn af religiøse forældre være så respektløse over for orden og passende opførsel i Guds hus. Medens Guds tjenere står og fremholder livets ord for menigheden, kan nogle sidde og læse, andre hviske og le. De synder også ved at aflede de omkringsiddendes opmærksomhed. Denne vane vil vokse og påvirke andre, hvis den ikke bliver stoppet i tide.

[524]

Børn og unge må ikke tro, at det er noget at være stolt af, at de er ligegyldige og uopmærksomme ved møder, hvor Gud tilbedes. Gud ser enhver uærbødig tanke og handling, og det bliver nedtegnet i Himmelens bøger. Han siger: „Jeg kender dine gerninger.“ Intet er skjult for hans altseende øje. Om du skulle have vænnet dig til i nogen grad at være uopmærksom og ligegyldig i Guds hus, så sæt din kraft ind på at forandre på dette forhold og vis, at du har nogen selvagtelse. Udvis ærefrygt, indtil det er blevet en del af dig.²⁷

¹Uddannelse, s. 244.

²Vejledning for menigheden II, s. 166.

³Uddannelse, s. 244. 245.

⁴Samme, s. 245. 246.

⁵Samme. s. 246.

⁶Review and Herald, 10 maj 1898.

⁷Counsels to Parents, Teachers, and Students, s. 110.

⁸Uddannelse, s. 245.

⁹Samme, s. 245.

¹⁰Vejledning for menigheden II, s. 166.

¹¹Samme, s. 162.

¹²Review and Herald, 19. sept. 1854.

¹³Vejledning for menigheden II, s. 166.

¹⁴Samme, s. 162.

¹⁵Samme, s. 165.

¹⁶Samme, s. 167.

¹⁷Budskaber til de unge, s. 158.

¹⁸Manuskript 23, 1886.

¹⁹Review and Herald, 19. sept. 1854.

- ²⁰Brev 1, 1877.
- ²¹Vejledning for menigheden II, s. 168.
- ²²Uddannelse, s 246.
- ²³Vejledning for menigheden II, s. 167.
- ²⁴Budskaber til de unge, s. 158.
- ²⁵Vejledning for menigheden II, s. 168.
- ²⁶Samme, s. 167. 168.
- ²⁷Budskaber til de unge, s. 157.

Kapitel 81—FORHOLDET MELLEM HJEM OG MENIGHED

[525]

Begynd nådens værk i hjemmet. — Forældre, begynd nådens værk i menigheden i jeres eget hjem ved at opføre jer på en sådan måde, at jeres børn kan se, I samarbejder med de himmelske engle. Forvis jer om, at I bliver omvendte hver dag. Opdrag jer selv og jeres børn til det evige liv i Guds rige. Engle vil være jeres stærke hjælpere. Satan vil friste jer, men giv ikke efter. Udtal ikke et eneste ord, fjenden kan drage fordel af.

Sandheden er ren og ufordærvet. Lad den bo i hjertet. Hvert eneste familiemedlem bør tage denne beslutning: „Jeg vil være en kristen, for i skolen hernede må jeg forme en karakter, der kan give mig adgang til den højere uddannelse i Himlen. Jeg må gøre mod andre, som jeg ønsker, de skal gøre mod mig, for kun de, der åbenbarer Kristus i denne verden, kan træde ind i Himmelsens sale.“

Lad livet i hjemmet ligne Himlen så meget som muligt. Når familiens medlemmer samles omkring familiealteret, bør de ikke glemme at bede for de mænd, der indtager ansvarsfulde stillinger i Guds værk.¹

De, der styrer deres familie på den rette måde, vil påvirke menigheden i retning af orden og ærefrygt. De vil give en fremstilling af barmhjertighedens og retfærdighedens egenskaber, som går hånd i hånd. De vil åbenbare Kristi karakter for deres børn. Mild og kærlig vejledning på tungen vil ikke gøre deres befalinger svage og autoritetsløse, og deres påbud vil ikke blive mødt med ulydighed.²

Forbilledlige hjem giver en forbilledlig menighed. — Enhver familie er en menighed, som forældrene leder. Det vigtigste for forældrene bør være at arbejde for deres børns frelse. Når faderen og moderen som familiens præst og lærer står helt på Jesu side, bliver der udøvet en god indflydelse i hjemmet. Og denne hellige indflydelse vil kunne mærkes i menigheden og vil blive påskønnet af de troende. Det er på grund af hjemmenes store mangel på fromhed og hellighed, at Guds værk i så høj grad hindres. Ingen kan have

[526]

en indflydelse på menigheden, han ikke har i sit hjem og i sine forretningsforbindelser.³

En korrekt optræden i menigheden læres i hjemmet. — Hjemmet er en skole, hvor alle kan lære, hvordan de skal opføre sig i menigheden. Når alle er medlemmer af den kongelige familie, vil sand høflighed komme til udtryk i hjemmet. Ethvert familiemedlem vil søge at gøre alt behageligt for de andre. Guds engle, som tjener dem, der skal arve frelse, vil hjælpe jer med at gøre jeres familie til en kopi af den himmelske. Lad der være fred i hjemmet, så vil der være fred i menigheden. Bringes denne dyrebare erfaring ind i menigheden, vil den blive et middel til at skabe venlige følelser mellem medlemmerne. Uenigheden vil ophøre. Ægte kristen høflighed vil vise sig blandt menighedsmedlemmerne. Verden vil kende, at de har været sammen med Jesus og lært af ham. Hvilket indtryk menigheden ville gøre på verden, hvis alle dens medlemmer ville leve et kristent liv!⁴

Grunden til menighedens svaghed. — Mange synes at mene, at frafaldet i menigheden og den voksende hang til fornøjelser skyldes en mangel ved pastorens indsats. Sandt nok, menigheden må forsynes med trofaste præster og ledere. Prædikanterne bør med flid arbejde for de unge, som ikke har overgivet sig til Kristus, og også for dem, som, skønt deres navne står i menighedsprotokollen, er [527] irreligiøse og ukristelige. Men prædikanterne kan gøre deres arbejde trofast og godt, og alligevel vil der ikke komme meget ud af det, hvis forældrene forsømmer deres arbejde. Det skyldes manglende kristendom i hjemmet, at menigheden mangler kraft. Det vil være vanskeligt at give de unge en fornemmelse af deres pligt, før forældrene tager fat på det, de skal udføre. Hvis der hersker gudsfrygt i hjemmet, vil den blive bragt ind i menigheden. De forældre, som udfører deres arbejde for Gud, er en kraft til det gode. Når de opmuntrer og styrer deres børn og opdrager dem i Herrens tugt og formaning, bliver de til velsignelse på den egn, hvor de bor, og menigheden bliver styrket ved deres trofaste arbejde.⁵

Forsømmelige forældre kan ikke opbygge menigheden. — Hvis ulydighed bliver tolereret i hjemmet, vil børnenes hjerter fyldes med modstand mod Guds herredømme. Helligåndens kraft vil ikke kunne smelte deres hjerter og underlægge sig dem. Hvis de under særlige omstændigheder senere i livet overgiver sig til Kristi evan-

gelium, vil de komme til at gennemgå frygtelige kampe for at få den ulydige vilje til at underkaste sig Guds vilje. Ofte vil menigheden lide tab på grund af den dårlige opdragelse, dens medlemmer fik i barndommen. Som børn tillod man, at de snød for at få deres vilje; og den, der fik lov til at være genstridig hjemme, vil være den sidste til at vise lydighed mod kravene i Guds ord.⁶

Åndeligheden kan dræbes ved kritik. — Når du fristes til at tale gnavent, så bed om nåde til at modstå fristelsen. Husk, at dine børn vil tale, som de hører dig tale. Du opdrager dem ved dit eksempel. Husk, at hvis du taler gnavent til dine medsøskende i menigheden, ville du gøre det samme i Himmelen, hvis du fik lov til at komme ind. . .

Efter familien kommer da menigheden. Familiens indflydelse bør være sådan, at den vil være til hjælp og velsignelse for menigheden. Lad aldrig klager eller små- lig kritik komme over dine læber. Der findes menigheder, hvor åndeligheden næsten er blevet udryddet, fordi bagtalelsens ånd har fået lov til at trænge ind. Hvorfor kommer vi med kritik og bebrejdelser? Tavshed vil være den skarpeste irettesættelse, du kan give den, der taler hårdt og uhøfligt til dig. Vær fuldstændig tavs. Tavshed er ofte veltalenhed.⁷

[528]

Omsorg for uheldigt stillede unge. — Unge mænd og kvinder, der ikke er under hjemmets indflydelse, trænger til nogen, der vil se efter dem og vise dem lidt interesse; de, som gør dette, opfylder et stort behov og udfører i lige så høj grad et arbejde for Gud og for sjæles frelse som prædikanten på talerstolen. Dette forstående, uegennyttige arbejde for de unge er ikke mere, end hvad Gud forlanger af enhver af os. Hvor alvorligt bør en erfaren kristen ikke arbejde for at hindre dannelsen af vaner, der for stedse vil skæmme karakteren! Kristi efterfølgere bør gøre Guds ord tiltrækkende for de unge.⁸

Prædikanten har en særlig anledning. — Hver gang der er lejlighed til det bør beretningen om Jesu kærlighed gentages for børnene. I enhver prædiken bør der være lidt til gavn for dem. Kristi tjener kan slutte varigt venskab med de små. Han bør derfor ikke forsømme nogen anledning til at hjælpe dem med at få bedre forstand på skrifterne. Det vil bidrage mere, end vi forestiller os, til at hindre Satans planer. Hvis børnene tidligt bliver kendt med Guds ords sandheder, vil der være rejst et værn imod ugudelighed, og de vil kunne møde fjenden med ordene: „Der står skrevet.“⁹

Vær lige så korrekte hjemme som under gudstjenesten. — Forældre, som lærere for jeres kære bør sandheden være den, der hersker over jeres samvittighed og dømmekraft og styrer ord og handlinger. Vær lige så korrekte hjemme, som I er det under gudstjenesten. Vis alle i hjemmet, hvordan den rette karakter er. Guds engle er til stede og mærker sig, hvordan de yngre medlemmer af Herrens familie bliver behandlet. Hjemmets religion vil med sikkerhed blive ført ind i menigheden.¹⁰

---

¹Manuskript 93, 1901.

²Review and Herald, 19. febr. 1895.

³Manuskript 57, 1903.

⁴Manuskript 60, 1903.

⁵Signs of the Times 3. april 1901.

⁶Review and Herald, 30. marts 1897.

⁷Manuskript 21, 1903.

⁸Fundamentals of Christian Education, s. 51.

⁹Gospel Workers, s. 208.

¹⁰Manuskript 84, 1897.

AFSNIT 19—DOMMENS DAG

[530]

[531]

[532]

Kapitel 82—TIMEN ER NÆR

[533]

Satan er ved at mobilisere sin hær. — Satan er ved at mobilisere sin hær, men er vi hver især beredte til den forfærdelige kamp, som venter os ret forude? Forbereder vi os selv og vor husstand til at indse betydningen af vore modstanderes stilling og måde at kæmpe på? Vænder vore børn sig til at være beslutsomme, så de kan stå faste og urokkelige i alle spørgsmål vedrørende principper og pligter? Det er min bøn, at vi alle må forstå tidernes tegn, og at vi må berede os selv og vore børn således, at Gud i kampens tid kan være vort værn og vor tilflugt.¹

Bered jer på en vældig overraskelse. — Overtrædelserne har næsten nået deres højdepunkt. Verden er fuld af forvirring, og stor rædsel vil snart komme over menneskeheden. Enden er meget nær. Guds folk bør berede sig på, hvad der vil bryde løs over verden som en vældig overraskelse.

Vor tid er kostbar. Vi har kun nogle få, meget få, dage af prøvetiden til at gøre os rede til det fremtidige evige liv.²

Mange uforberedte familier. — I nattens syner forekom det mig, at jeg frembar mit vidnesbyrd for folket sabbat og søndag. Ved begge lejligheder forekom det mig, at jeg var i et kæmpemæssigt telt, der var stuvende fuldt. Herren gav mig et bestemt budskab til folket. Mit budskab gjaldt vore familier, der ikke er beredte til at møde Herren. Det hvilede på mig som en særlig forpligtelse at vise vort folk nødvendigheden af at søge Herren under dyb hjerteransagelse og med alvorlig beslutsomhed. . . .

[534]

Virkeligt omvendte forældre vil i deres hjem åbenbare, at de søger at bringe deres liv under Guds ords tugt. . . . For faderen og moderen er den korrekte opdragelse af deres børn den vigtigste opgave i livet.³

Alvorlige spørgsmål til forældre. — Fædre og mødre, hvordan står det til med fortiden? Har I været tro mod det, der blev betroet jer? Når I har set, at jeres børn har været tilbøjelige til at følge en vej, som I vidste ville føre til urene tanker, ord og handlinger, har I

da, idet I først bad Gud om hjælp, søgt at påvise faren for dem? Har I vist dem faren ved at følge deres egne veje? Mødre, har I forsømt den gerning, Gud har givet jer — den største gerning, der er betroet dødelige? Har I afslået at bære det ansvar, Gud har lagt på jer? Når Guds straffedomme falder over de urene og vanhellige i den nært forestående trængselstid, vil jeres børn da forbande jer på grund af jeres eftergivenhed?⁴

Forældre blandt nye medlemmer har brug for undervisning. — De, der bærer det sidste budskab om nåde ud til verden, bør føle det som deres pligt at give forældre undervisning angående gudsfrygt i hjemmet. Den store reformatoriske gerning må begynde med, at man fremholder Guds lovs principper for fædre og mødre og børn. Når lovens krav bliver fremholdt, og mænd og kvinder bliver overbeviste om, at det er deres pligt at vise lydighed, vis dem så, hvilket ansvar deres beslutning indbefatter ikke blot for dem selv, men for deres børn. Vis dem, at lydighed mod Guds ord er vort eneste værn mod de onder, som driver verden ud i ødelæggelse.⁵

Vore unge trænger til hjælp og opmuntring. — Nu er det den rette tid og den rette anledning til at arbejde for de unge. Fortæl dem, at vi nu lever i en farlig krisetid, og at det er nødvendigt at vide, hvorledes man kan skelne ægte gudfrygtighed fra falsk. Vore unge trænger til hjælp, de trænger til at blive løftet op, blive opmuntrede, men på den rette måde — måske ikke netop sådan, som de ville ønske det, men på en måde, som kan hjælpe dem til at hellige sjæl og sind. De behøver god, helliggørende religion mere end noget andet.⁶

[535]

Tøv ikke. — Kommende begivenheder kaster deres skygger over vor sti. Fædre, mødre, jeg opfordrer jer til nu at gøre de alvorligste anstrengelser for jeres børns skyld. Giv dem daglig undervisning i gudsfrygt. Lær dem at elske Gud og at være tro mod de rette principper. Arbejd med en ædel og alvorlig tro ledet af Helligåndens guddommelige påvirkning og gør det NU. Udsæt det ikke en dag, ikke en time.⁷

Arbejd helhjertet. — Forældre, ydmyg jeres hjerter for Gud. Begynd at arbejde helhjertet for jeres børn. Bed indtrængende Herren om at tilgive, at I tilsidesatte hans ord, idet I forsømte at vænne jeres børn til den vej, de skulle følge. Bed om lys og vejledning, om en følsom samvittighed og en klar dømmekraft, så I må kunne se jeres

fejl og mangler. Gud vil høre det ydmyge og angergivne hjertes bønner.⁸

Bekendelse måske nødvendig. — Bekend jeres synder over for Gud, hvis I har svigtet jeres pligt over for børnene. Saml dem omkring jer og indrøm jeres forsømmelighed. Fortæl dem, at I ønsker at gennemføre en reformation i hjemmet, og bed dem hjælpe jer med at gøre hjemmet til det, det burde være. Læs de anvisninger for dem, som findes i Guds ord. Bed med dem; og bed Gud lade dem leve og hjælpe dem med at forberede sig til et hjem i hans rige. På den måde kan I begynde reformationsarbejdet. Og bliv så ved med at følge Herrens vej!⁹

[536] **Vær børnene et forbillede på ubetinget lydighed.** — Det er forældrenes særlige opgave at tydeliggøre Guds love for deres børn og tilskynde dem til at følge dem, for at de må kunne indse, hvor vigtigt det er at adlyde Gud alle deres levedage. Moses skulle indskærpe forældrene deres pligt til at være et forbillede for deres børn på ubetinget lydighed. Det var Moses' opgave, og det er dette arbejde, der fremfor alt må udføres i hjemmet i dag. Det skal ledsage den tredje engels budskab. Uvidenhed er ikke nogen undskyldning for, at forældre skulle forsømme at lære deres børn, hvad det vil sige at overtræde Guds lov. Der er lys nok, og ingen behøver at vandre i mørke, ingen behøver at være uvidende. Gud er lige så meget en lærer for os i dag, som han var det for Israels børn, og alle har en hellig pligt til at adlyde hans love.¹⁰

Bed og arbejde for deres frelse. — Lær jeres børn, at hjertet må oplæres til selvbeherskelse og selvfornægtelse. Bevæggrundene i livet må være i harmoni med Guds lov. Vær aldrig tilfredse med, at jeres børn vokser op adskilte fra Kristus. Lad aldrig sindet få ro, så længe de er kolde og uinteresserede. Råb til Gud dag og nat. Bed og arbejde for at frelse jeres børns sjæle. „Herrens frygt er visdoms begyndelse.“ Den er drivfjederen, karakterens ankerhjul. Uden Herrens frygt vil de ikke nå den store hensigt med deres skabelse.¹¹

Arbejd som karakterens bygmestre. — Syvende dags adventist forældre bør i højere grad kende deres ansvar som karakterens bygmestre. Gud giver dem den forretning at kunne styrke hans sag gennem deres børns helligelse og indsats. Herren ønsker at se en stor skare unge blive mobiliseret i vore hjem, hvor de på grund af den

gud-frygtige påvirkning har overgivet deres hjerter til ham, så de går ud for at give ham livets bedste tjeneste. Gennem vejledningen og oplæringen under den gudfrygtige opdragelse i hjemmet og som følge af morgen-og aftenandagternes indflydelse og det retlinede eksempel fra forældre, som elsker og frygter Gud, har de lært at bøje sig for Gud som deres lærer og er rede til at yde ham en acceptabel tjeneste som trofaste sønner og døtre. Disse unge er beredte til at fremstille Kristi nåde og magt for verden.¹²

---

¹Review and Herald, 23. april 1889.

²Youth's Instructor, 28. april 1908.

³Brev 64, 1911.

⁴Review and Herald, 23. dec. 1902.

⁵Vejledning for menigheden II, s. 334.

⁶Budskaber til de unge, s. 171.

⁷Review and Herald, 23. april 1889.

⁸Manuskript 22, 1904.

⁹Samme.

¹⁰Brev 90, 1898.

¹¹Review and Herald, 23. april 1889.

¹²Counsels to Parents, Teachers, and Students, s. 131.

[537]

Kapitel 83—LØNNEN

[538]

En malende skildring af dommens dag. — Engang havde jeg en drøm, hvor jeg så en stor skare samlet. Pludselig blev himlen sort. Tordenen rullede og lynene glimtede, og en stemme højere end den kraftigste torden rungede gennem himmel og jord og sagde: „Det er sket.“ Blege i ansigtet sprang en del af skaren frem med et fortvivlet klageskrig og råbte: „Åh, jeg er ikke rede.“ „Hvorfor er I ikke rede?“ lød spørgsmålet. „Hvorfor har I ikke udnyttet de anledninger, jeg nådigt gav jer?“ Jeg vågnede med råbet ringende i mine ører: „Jeg er ikke rede. Ikke frelst — fortabt! fortabt! evigt fortabt!“

Lad os i betragtning af de alvorlige ansvar, der hviler på os, tænke på fremtiden, for at vi må kunne forstå, hvad vi skal gøre for at kunne gå den i møde. Vil vi på den dag blive stillet over for vor ligegyldighed og foragt for Gud og hans nåde og vor afvisning af hans sandhed og kærlighed? Ved det højtidelige stævne på den yderste dag vil grunden til synderens fordømmelse blive oplæst i universets påhør. For første gang vil forældre høre om hemmelighederne i deres børns liv. Børn vil få at se, hvor mange forseelser de begik imod deres forældre. Alle hjertets hemmeligheder og bevæggrunde vil blive afsløret, for det, der er skjult, skal blive åbenbart. De, som har lavet sjov med det højtidelige ved dommen, vil blive alvorlige, når de står over for den forfærdelige realitet.

[539]

De, som har foragtet Guds ord, vil da stå over for op-havsmanden til det inspirerede ord. Vi kan ikke tillade os at leve uden at regne med dommens dag. For skønt den længe er blevet udsat, er den nu nær, ja nær for døren og kommer hastigt. Ærkeengelens basun vil snart opskræmme de levende og vække de døde. På den dag vil de onde blive skilt fra de gode, ligesom hyrden skiller fårene fra bukkene.¹

Når Gud spørger: „Hvor er børnene?“ — Forældre, som har forsømt de ansvar, Gud har pålagt dem, vil lære deres forsømmelighed at kende i dommen. Der vil Herren spørge: „Hvor er de børn, jeg gav jer at opdrage for mig? Hvorfor er de ikke ved min højre side?“

Mange forældre vil da indse, at en uforstandig kærlighed gjorde dem blinde for børnenes fejl og tillod dem at udvikle en karakter, der var uegnet for Himmelen. Andre vil indse, at de ikke brugte tid på børnene og viste dem opmærksomhed, kærlighed og medfølelse. Deres pligtforsømmelse gjorde børnene til det, de blev.²

Forældre, Gud nåde jer, hvis I forspilder jeres anledninger; for på dommens dag vil Gud sige: „Hvad har du gjort med min hjord, mine dejlige får?“ . . .

Sæt nu du kom i Himmelen, og ingen af dine børn var der. Hvordan skulle du da kunne sige til Gud: „Se, her er jeg, Herre, og de børn, du gav mig.“ Himmelen mærker sig forældrenes forsømmelighed. Den står optegnet i Himmelenes bøger.³

Familierne vil passere revy for Gud. — Hvilket syn det vil være, når forældre og børn mødes til det afsluttende regnskab! Tusinder af børn, som har været slaver af begær og nedværdigende laster, hvis liv var moralske vrag, vil da stå ansigt til ansigt med forældrene, der gjorde dem til det, de blev. Hvem andre end forældrene må bære dette frygtelige ansvar? Ødelagde Herren de unge? Åh nej! Han skabte dem i sit billede, lidet ringere end englenerne. Hvem har da udført den frygtelige gerning at forme karakteren for livet? Hvem ændrede deres karakter, så de ikke har Guds præg, men må være evigt adskilte fra hans nærværelse som urene, der ikke kan være blandt rene engle i en hellig Himmel? Blev forældrenes synder overført til børnene som fordærvede lyster og begær? Blev værket [540] fuldført af en forlystelsessyg moder, der forsømte at opdrage dem ordentligt i overensstemmelse med det forbillede, der var givet hende? Lige så sikkert som de er til, vil alle disse mødre komme til at passere revy for Gud.⁴

Himmelen har optegnelser i billeder. — Forældre og børn bør tænke på, at de dag for dag former en karakter, og at deres karaktertræk bliver nedfældet i Himmelenes bøger. Gud tager billeder af sit folk lige så sikkert som kunstneren tager billeder af mænd og kvinder og overfører ansigtstrækkene til den blanke plade. Hvilket billede ønsker I at frembringe? Forældre, besvar spørgsmålet! Hvilket billede vil mesteren blandt kunstnere gengive af jer i Himmelenes bøger? . . . Dette må vi afgøre nu. Når døden kommer, vil der ikke være tid til at rette de skæve træk i karakteren.

Det burde være en yderst vigtig sag for enhver af os. Hver dag bliver vi portrætteret for tid og evighed. Enhver bør sige: „Der bliver taget et billede af mig i dag.“ Spørg dig selv hver dag, hver time: „Hvordan lyder mine ord i englens øren? Er de som æbler af guld i skåle af sølv, eller er de som ødelæggende hagl, der slår og sårer?“ .

..

Billedet af, hvad vi er, udgøres ikke blot af vore ord og handlinger, men også af vore tanker. Enhver sjæl bør derfor være god og gøre godt. Lad det billede, der tages af dig, blive sådan, at du ikke vil komme til at skamme dig. Enhver følelse, vi nærer, sætter sit præg på ansigtet. Gud hjælpe os til at gøre vor personlige historie i familien til det, vi ønsker den skal være i de himmelske optegnelser.⁵

[541] **Har I været ligegyldige?** — Hvor ville jeg ønske, at forældrene ville tage sig af deres børns evige vel, og at de ville påtage sig denne opgave under bøn med omhu. De bør spørge sig selv: Har vi været ligegyldige? Har vi forsømt denne højtidelige opgave? Har vi tilladt, at vore børn er blevet et bytte for Satans fristelser? Har vi ikke et alvorligt regnskab at gøre op med Gud, fordi vi har tilladt vore børn at bruge deres talenter, deres tid og deres indflydelse til at modarbejde sandheden og Kristus? Har vi ikke forsømt vor pligt som forældre og bidraget til, at tallet på Satans undersåtter er blevet forøget?⁶

Hvis mødre forsømmer at opdrage deres børn ordentligt, vil deres forsømmelighed ramme dem selv ved at gøre deres bekymring og rådvildhed større, end den ville være blevet, hvis de havde givet sig tid til med tålmodig omsorg at opdrage deres børn til lydighed og ærbødighed. I den sidste ende betaler det sig for mødrene først og fremmest at tage børnenes karakterdannelse i betragtning for at tjørnene ikke skal slå rod og brede sig.⁷

Børn vil fordømme utro forældre. — Guds forbandelse vil visselig hvile over utro forældre. Ikke alene planter de torne, der vil sære dem hernede, men de må møde deres egen utroskab, når den himmelske ret sættes. Mange børn vil stå op i dommen og fordømme deres forældre for ikke at have holdt dem i ave og give dem skylden for deres undergang. Forældrenes falske medfølelse og blinde kærlighed leder dem til at undskylde deres børns fejl og forbigå dem uden tilrettevisning, og som følge deraf går deres børn fortabt, og ansvaret for deres sjæle vil hvile på de utro forældre.⁸

Børn vil hylde trofaste forældre. — Når retten bliver sat og bøgerne opladte, når den store dommer udtaler sit „vel gjort“, og udødelighedens krone sættes på sejrinderens hoved, er der mange, som i hele universets påsyn vil løfte deres kroner af og pege hen til deres moder og sige: „Ved Guds nåde gjorde hun mig til det, jeg er. Hendes undervisning, hendes bønner har medført min evige frelse.“⁹

Resultatet af en god opdragelse vil vise sig. — Der skal alle de, der har arbejdet med uselvskhed, se frugten af deres møje. Man vil komme til at se resultatet af alle rig-tige grundsætninger og hver ædel dåd. Noget af dette ser vi allerede her. Men hvor lidet af frugten af verdens ædleste handlinger viser sig her i livet for den, der har udøvet dem! Hvor mange slider ikke uselvsk og utræt-teligt for dem, der står uden for deres rækkevidde og kendskab! Forældre og lærere sover ind til den sidste hvile, mens deres livsgerning tilsyneladende har været forgæves. De ved ikke, at deres troskab har lukket op for kilder af velsignelse, der aldrig vil holde op med at strømme. Kun ved tro ser de de børn, som de har opdraget, blive en velsignelse og en inspiration for deres med-mennesker, ser denne indflydelse gentage sig tusindfold. . . . Mennesker sår den sæd, som andre høster en rig frugt af efter deres død. De planter træer, for at andre kan spise deres frugt. De har nok i her at vide, at de har sat gode kræfter i gang. I det kommende liv vil alle disse handlinger og eftervirkningerne heraf komme frem for dagens lys.¹⁰

[542]

Forældre kan tage deres børn med sig til det forjættede land. — Gud har ladet lyset fra sin trone skinne på livets vej. En skystøtte om dagen og en ildsøjle om natten går foran os ligesom foran det gamle Israel. I dag har kristne forældre samme forret, som Guds gamle ejendomsfolk havde: at kunne tage deres børn med sig til det forjættede land.¹¹

I ønsker en gudfrygtig husstand. I ønsker gudfrygtige børn. I ønsker at tage dem med op til stadens porte og sige: „Herre, her er jeg og de børn, du gav mig.“ De kan være vokset op til modne mænd og kvinder, de er dog alligevel jeres børn. Jeres opdragelse og jeres årvågenhed over dem er blevet velsignet af Gud, til de stod som sejrindere. Nu kan I sige: „Herre, her er jeg og børnene.“¹²

Brudte familieband vil atter blive knyttet. — Kristus vil komme i skyerne og med megen herlighed. En stor skare strålende engle vil ledsage ham. . . . Han vil komme for at hædre dem, der har elsket

[543]

ham og holdt hans bud, og for at tage dem til sig. Han har hverken glemst dem eller sine løfter. Atter vil familiebåndene blive knyttet.¹³

Trøst for en sørgende moder. — Du spørger, om dit lille barn vil blive frelst. Kristi ord giver dig svaret: „Lad de små børn komme til mig; dem må I ikke hindre, thi Guds rige hører sådanne til.“ Husk på profetien: „Så siger Herren: En klagerøst høres i Rama, bitter gråd, Rakel begræder sine børn, vil ikke trøstes over sine børn. ... Så siger Herren: Din røst skal du holde fra gråd, dine øjne fra tårer, thi der er løn for din møje, lyder det fra Herren; fra fjendeland vender de hjem; og der er håb for din fremtid, lyder det fra Herren, børn vender hjem til deres land.“

Dette løfte gælder dig. Du kan finde trøst og stole på Herren. Herren har ofte belært mig om, at mange små vil blive lagt i graven før trængselstiden. Vi vil få vore børn at se igen. Vi vil møde dem og kunne kende dem i Himmels sale. Sæt din lid til Herren og vær ikke æng-stelig.¹⁴

Børn vil blive lagt i mødrenes arme. — Vidunderlige frelse, som vi så længe har talt om, som vi så længe har håbet på og med forventning forsøgt at forestille os, men som vi aldrig til fulde har forstået!

[544] De levende retfærdige forvandles „i et nu, i et øjeblik“. Ved lyden af Guds stemme blev de herliggjort. Nu bliver de udødeliggjort og borttrykket sammen med de opstandne hellige for at møde Herren i luften. Engle „samler hans udvalgte sammen fra de fire verdenshjørner og fra himlens yderste grænser“. Hellige engle lægger små børn i deres mødres arme. Venner, som for længe siden blev skilt ved døden, forenes atter for aldrig at skilles mere, og med jubelsange drager de sammen op til Guds stad.¹⁵

Den længe ventede dag. — Fra det øjeblik, da det første menneskepar med sorg måtte forlade Eden, har troens børn ventet på, at den Forjættede skulle komme, knuse fjendens magt og føre dem tilbage til det tabte Paradis.¹⁶

Himmelen vil ikke være dyr, selv om vi opnår den gennem lidelse. ... Da jeg så, hvad vi må være for at kunne arve herligheden, og derefter så, hvor meget Jesus havde lidt for at skaffe os en så rig arv, bad jeg om, at vi måtte blive døbt til Kristi lidelser, at vi ikke måtte vige tilbage for prøvelser, men bære dem med tålmodighed og

glæde, da vi ved, hvad Jesus har lidt, for at vi ved hans fattigdom og lidelse kunne blive rige.¹⁷

Himmelen er alt værd! — Himmelen er alt værd for os! Her må vi ikke løbe nogen risiko. Her må vi ikke lade det være overladt til tilfældigheder. Vi må vide, at Herren har beordret ethvert skridt, vi tager. Måtte Gud hjælpe os i den vigtige gerning at vinde sejr! Han har kroner til dem, der sejrer. Han har hvide klæder til de retfærdige. Han har en evig, herlig verden til dem, der søger herlighed, ære og uforkrænkelighed. Enhver, der træder ind i Guds stad, vil gøre det som sejrherre. Han vil ikke træde ind som en dødsdømt forbryder, men som et Guds barn. Og velkomsten til enhver, som træder derind, lyder: „Kom hid, min Faders velsignede! arv det rige, som har været jer beredt fra verdens grundvold blev lagt.“ Matt. 25, 34.¹⁸

Delagtige i Kristi glæde. — På begge sider af porten ser vi ledsagende engle; og når vi går ind, siger Jesus: „Kom hid, min Faders velsignede! arv det rige, som har været jer beredt fra verdens grundvold blev lagt.“ Her beder han dig tage del i hans glæde, og hvori består den? Det er glæden over at se det, der har voldt jeres sjæl møje, fædre! Det er glæden, mødre, over at se jeres an-strengelser blive belønnet. Her er jeres børn med livets kroner på deres hoveder, og Guds engle, som udødeliggør navnene på de mødre, der ved deres bestræbelser vandt børnene for Jesus Kristus.¹⁹

[545]

Sejrens herlige dag. — Nu er menigheden en kæmpende menighed. Nu står vi over for en verden, som er i mørke og næsten fuldstændig i afguderiets vold, men den dag kommer, da striden vil være endt og sejren vundet. Guds vilje skal ske på Jorden, som den sker i Himmelen. ... De vil alle udgøre en lykkelig, forenet familie, som er iført lovprisningens og taksigelsens klædning — Kristi retfærdigheds kappe. I sin betagende skønhed vil hele naturen bringe Gud hyldest og tilbedelse. Verden vil bade sig i Himmelen lys. Månens lys skal være som Solens lys, og Solens lys skal være syv gange så klart, som det nu er. Årene vil forløbe i glæde. Over alt dette vil morgenstjernerne råbe af fryd, medens Gud og Kristus i forening vil forkynde: „Synden skal ikke være mere, ej heller døden skal være mere.“

Disse skildringer fra Guds egen hånd af den fremtidige herlighed bør være dyrebare for Guds børn. . . .

Disse usynlige herligheder burde vi altid holde os for øje. Det er på denne måde, vi bliver i stand til at vurdere de evige og de timelige ting på rette måde. Det er dette, som giver os kraft til at påvirke andre til at søge et højere liv.²⁰

Vil Gud sige: „Vel, du gode og tro tjener“? — Når du står foran den store hvide trone, vil dit arbejde vise sig, som det er. Bøgerne er lukket op, og optegnelserne om hver enkelts liv er gjort kendt. Mange i den vældige skare er uforberedte på det, der åbenbares. Med overraskende tydelighed vil disse ord nå nogles ører: „Du er vejet på vægten og fundet for let.“ På den dag vil dommeren sige til mange forældre: „I havde mit ord, som klart fremholdt jeres pligt. [546] Hvorfor adlød I ikke dets undervisning? Vidste I ikke, at det var Guds stemme? Bød det jer ikke at ransage skrifterne, for at I ikke skulle komme på afveje? I har ikke blot styrtet jeres egne sjæle i fordærv, men også vildført mange andre ved jeres foregivne gudsfrygt. I har ikke lod og del sammen med mig. Gå bort; gå bort.“

En anden skare står blege og skælvende og håber på Kristus og er alligevel knuget af en fornemmelse af deres egen uværdighed. Med glædestårer og taknemmelighed hører de Mesterens anerkendelse. Dagene med uafbrudt slid, med tunge byrder og med kval og frygt er glemt, da en stemme, skønnere end lyden af englens harper, udtaler ordene: „Vel, du gode og tro tjener; gå ind til din herres glæde.“ Der står den frelste skare med sejrens palmegrene i hænderne og med kroner på hovedet. Det er dem, som ved trofast og alvorlig indsats har opnået at blive skikkede for Himmelen. Det livsværk, som blev udført på Jorden, blev i de himmelske sale anerkendt som en gerning, der var vel gjort.

Med usigelig glæde ser forældrene kronen, dragten og harpen, som gives deres børn. Håbets og frygtens dage er forbi. Sæden, som blev sået under bøn og tårer, kan have set ud til at være blevet sået forgæves, men høsten bjærges med glæde til sidst. Deres børn er blevet frelst. Fædre og mødre, skal jeres børns stemmer hæve sig i jubelsangen på den dag?²¹

-
- ¹Youth's Instructor, 21. juli 1892.
  - ²Testimonies for the Church IV, s. 424.
  - ³Manuskript 62, 1901.
  - ⁴Testimonies for the Church III, s. 568. 569.
  - ⁵Brev 78, 1901.
  - ⁶Vejledning for menigheden III, s. 54.
  - ⁷Signs of the Times, 5. aug. 1875.
  - ⁸Vejledning for menigheden I, s. 69.
  - ⁹Budskaber til de unge, s. 197.
  - ¹⁰Uddannelse, s. 305. 306.
  - ¹¹Signs of the Times 24. nov. 1881.
  - ¹²Manuskript 49, 1894.
  - ¹³Den store Mester, s. 432.
  - ¹⁴Brev 196, 1899.
  - ¹⁵Den store strid, s. 570.
  - ¹⁶Samme, s. 266.
  - ¹⁷Budskaber til menigheden, s. 84. 85.
  - ¹⁸Christian Temperance and Bible Hygiene, s. 149.
  - ¹⁹Manuskript 12, 1895.
  - ²⁰Sundhed og livslykke, s. 276-278.
  - ²¹Signs of the Times, 1. juli 1886.